The Dibner Library
of the History of
Science and Technology

SMITHSONIAN INSTITUTION LIBRARIES

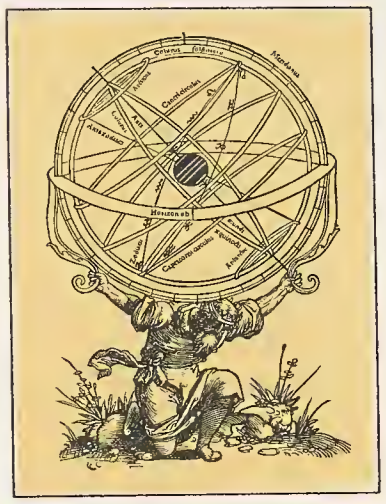

R-271

BURNDY
LIBRARY
Chartered in 1941

GIFT OF
BERN DIBNER

ROLEWINCK (W.) : FASCICULUS TEMPORUM.

VENICE,ERHARD RATDOLT,I485,Sept.8th.

Folio. no signatures. 8 unnumbered ff. & 66 numbered ff.

In two columns in part.
WITH MANY INTERESTING CUTS OF TOWNS,DIAGRAMS,&c.

HAIN *6935 ; Br. Mus. Cat. V, 290; Redgrave,No.52.

One of the most interesting of Ratdolt's illustrated books and containing one of the earliest views of Venice.

A good copy in which the first leaf of text(fol.9a cum num. i.) has been beautifully illuminated by a border of flowers and foliage in gold and other colours, extending on all four sides of the page and with a circular shield at foot for the insertion of Arms. Rubricated throughout and the cuts throughout the book have also been illuminated in colours by a contemporary artist.
There are contemporary notes of ownership in ms. on the blank recto of folio i,and on the blank verso of the last leaf. The binding of old vellum has the cipher of the Collegium Germanicum et Vngaricum in Urbe and the Arms of Gregory XIII.,stamped on the back. There is a similar binding in all respects in the British Museum on one of their Venice incunabula.(see IB20283)
As indicating the clerical ownership of this copy,it is interesting to note that on fol.57,cum num.49,the reference to Pope Joan,"dictus Ioannes papa et fuit femia et meretrix (!)occulta et fuit de anglia natione" has been struck out with two lines of ink across the paragraph.
e.v.v.
4/IO/32.

complète

Collegij [illegible] Bibl. hyp.

FASICVLVS
TEMPORVM

Nicolao Mocenico Magnifici: D. Franciſci Patricio Veneto: Erhardus ratdolt Salutē.

Cogitaui ſępius Nicolae magnifice: ⁊ in litterarū ſtudijs eminentiſſime: Quo tandē munere p̄ noſtra iam inueterata amicitia te donare poſſem. Queſiuiq; diu rem: quę nō foret aſpernanda: ⁊ tuę imenſę doctrinę uō impar ⁊ condigna eſſe videretur: Conſideranſq; ⁊ animo vertens. Uiro patricio rem nullam eque cōducibilē fore: ac hiſtiorie ipſius verā agnitionē: utpote quę vitę noſtrę ſit magiſtra: veritatis lux: tempoꝝ miniſtra: ⁊ quę nos deniq; a mortalitatis iiuria vendicet. ſta tui impſentia cū tēporū faſciculū quē q̄ter ſolus ego bis ī partibus italię impoſitis ordine ſuo figuris ⁊ ſignis ante hac impreſſi cura ⁊ opa diligentiori imprimendū ſumpſerim: opus ipſum laboreſq; meos tibi dicare: quo ⁊ beniuolentiā meā in te palam facerē: noſcereſq; maiora etiā p̄ te me ſubiturū: quā p̄tereo ſi eligendus eſt qui ingenio doctrina alia ve animi v[illegible]tute polleat: quē tibi virtuti tue p̄feram: tanta enī tibi eſt litteraꝝ bonarū cognitio: tan[illegible]a e ſonte illo manat ⁊ fulgu[illegible]vis eloquentię: tam admiranda ſententiarū grauitas: tam [illegible]ra[illegible] ⁊ ſenile conſilium: ut ī eadem qua es decem ⁊ nouem annorū etate plura q̄ credi par eſt: de te polliceri videaris: Ē nihil etiā p̄ter hęc ad te exornandum deſit: non opes: nō clientelę: nō cognati: nō amici: ⁊ ſup̄ omnia accedit illa tua tam potens: vetus ⁊ generoſa gentilitas in vrbe tam opulentiſſima: quid ut alios omittam p̄clariſſimos impatores: Thomā petrum ⁊ ioannē referam: tres breui interuallo in rep. ſummos ⁊ ariſtocratię p̄ncipes: ſuō quo adhuc feliciſſime degit: tu vo hęc omnia quodāmodo doctrina tua humanitate ⁊ ī amicos liberalitate ac munificentia ſuperas: quę ſola p̄ter iam dicta alia me ad hoc agendū impellerēt: quare Mocenice mi magnifice faſciculum tempoꝝ tibi habe. quicqd qualiſcūq; ve ſit ipſuꝫ tibi dico: ⁊ p̄ amicitia noſtra mutuaq; inter nos beniuolentia tuū ſit volo: ⁊ ſi quid etiā: qō inemendatū fuerit. caſtigaueris: veniā nō deprecabor: cū opus nō publicauerim nec reiectiōi vllus amplius extet locus: Qm̄ Nicolae te nominatim appellaui: ⁊ patrociniuꝫ meis verbis mihi ademi: Interim te rogare nō deſinā: velis interdum intermiſſis philoſophię ſtudijs: quę tua p̄pria ſunt: animū ad hęc aliquantulū leuiora applicare: erunt enim tibi hęc a longo ⁊ imenſo ſtudiorū labore veluti ſolatiolum quoddā: vbi cū antiquorū tū maiorū tuorū etiam geſta inſerta inuenias ea ad magna omnia p̄ro rep. tua ſubeunda magis accenderis. Uale.

¶ Tabula cõmodissima super libꝛo
sequẽti qui fasciculus dicit tempoꝛũ
In q̃ qdẽ vbicũq; pũctus añ numeꝛ
apparet: gesta i pꝛioꝛi folioꝛ latere:
vbi vo post i posteꝛioꝛi ut reperient
denotat.

Abacuc ꝓpha minoꝛ .15
Abacuc martyr 32.
Abdias ꝓpheta .11 12.
Abdon iudex.9ꝰ 8.
Abdon ⁊ sennes martyres .32
Abdo ꝓpheta ꝺ hieroboã 9.
Abel pꝛimꝰ martyr inocens 2.
Abessom iudex isrl'bonus 8.
Abyas rex iuda .10
Abiathar pontifex gloꝛiosus .9
Abiu filius aaron .7
Abymelech iudex isrl' malus .8
Abymelech pontifex .10
Abisue pontifex .8
Abiuth dux filiꝰ çoꝛobabel .17
Abꝛabã nascit inchoãs ttiã etatẽ 5.
Abꝛaham mozit .6

A c

Achaç rex iuda .13
Achelmoldꝰ eps vintonien. 52.
Achias silonites ꝓpheta .9
Achymaas filiꝰ sadoch põtifex .9
Achymelech sacerdos dñi .9
Achim rex 19.
Achis filuius rex albanꝰ 9.
Achitob pontifex .9
Achitob sacerdos .13
Acies ignee sup hieꝛusalẽ .21
Acies ignee vise sũt in celo .40
Achõ ciuitas foꝛtissima capit 59.

A d

Ada uel oda vxoꝛ lamech .3
Ado ꝓpheta .10
Adam: pꝛimus hõ foꝛmat 2.
Adam inozit .3
Adamarus vir scũs .51
Additio annoꝝ eçechie regis 13.
Adeodatus papa 43.
Adelbertus vir scũs .52
Adelbertus eps metẽn. 53.
Ado vir religiosus 42.
Adolphus impatoꝛ .60
Adꝛianus beliçeus impatoꝛ .29
Adꝛianus papa pꝛimꝰ .47
Adꝛianus papa secũdus 49.
Adꝛianus papa tertius .49
Adꝛianus papa quartus 56.
Adꝛianus papa quintus .59
Adꝛianꝰ cronographꝰ ⁊ mõachꝰ 54.

A f

¶ Affricanꝰ scipio romanꝰ .21
Affricanus iulius .32

A g

¶ Agamennon rex grecoꝝ 8.
Agar famula sare 5.
Agapitus martyr 32.
Agapitus martyr .33
Agapes 33.
Agapitus papa pꝛimꝰ 39.
Agapitus papa secũdus 51.
Agericꝰ virdunensis eps .40
Aggeus ꝓpheta .16
Aggeus increpat populũ .17
Agialeꝰ ꝑmꝰ rex sicionioꝝ .5
Agilis abbas scũs 42.
Agilolphꝰ eps colonien. 45.
Agatho papa 43.
Agatha virgo ⁊ martyr .32
Agnes vtrgo ⁊ martyr 33.
Agricola martyr 33.
Agrippa filuiꝰ rex italie .11
Agrippina ciuitas .23

A b

¶ Abab rex itrl' idolatra 10.
Abialon iudex 8.
Ayadanus eps 42.
Aymundus rex anglie .49

A l

¶ Alanꝰ doctoꝛ vniuersal' .60
Alba filuius rex albanie 9.
Albertus magnus 58.
Albertus impatoꝛ .60
Albertus impatoꝛ 63.
Albertꝰ pꝛiar. hieꝛosolymoꝝ 57.
Albiuus martyr 33.
Albinus vir scũs 38.
Albinus andegauen. eps 45.
Albo abbas floꝛiacen. 52.
Alchinꝰ oe gñe sacerdotali 21.
Alcibiades socraticus 17.
Alchoꝛanꝰ lex macbumeti .42
Alchuinꝰ vir doctissimus 46.
Alexius vir sanctus .35
Alexander nascit 18.
Alexandria ciuitas 18.
Alexander magnꝰ regnat 19.
Alexãder uel Jãneꝰ põtifex. 22.
Alexandet rex syrie .22
Alexandra in linea pon. .23
Alexander medicus .30
Alexander mgr̃ oꝛigenis 30.
Alexander mamee ipatoꝛ 31.
Alexander eps hieꝛosolymoꝝ rum martyr .32
Alexander .33
Alexander eps alexãdrie .34
Alexander de balis doctoꝛ 58
Alexander de villa dei .59
Alexander papa pꝛimꝰ 29.
Alexander papa secũdus .54
Alexander papa tertius 56.
Alexander papa quartꝰ .59
Alexander papa quintꝰ 62.
Alexandria martyr .36
Almania .51
Almericus hereticus 57.
Alphonsius rex castelle .59
Altinus discipulꝰ sci petri 27.

A m

¶ Amalech delet ꝑ saul .9
Amanꝰ eps aureliacen. 36.
Amandus vir scũs eps .40
Amarias sacerdos .9
Amarias pontifex 12.
Amathus exulat .44
Amaçonũ siue massagetarum regnum oꝛitur 4.
Amaçones sunt mulieres 8.
Amaçias rex iuda .12
Ambꝛosiꝰ romanꝰ doctoꝛ .35
Amelius comes aluernen. 47.
Amicꝰ ⁊ bericanꝰ martyres 47.
Amictꝰ rex assyrioꝝ 7.
Aminadab pꝛinceps iuda .7
Aminius ꝓcuratoꝛ iudee .25
Amithus rex assyrioꝝ 6.
Ammon filius lotb 5.
Ammon monachus .36
Amos rex iuda 14.
Amou ꝓpheta 12.
Amos pr̃. 3000. monachoꝝ 34.
Amram filius caath 6.
Amri rex israel .10 10.

A n

¶ Anacletꝰ papa ⁊ martyr 28.
Ananias .15
Anastasia virgo 33.
Anastasius imperatoꝛ hereticus .38
Anastasius impatoꝛ .45
Anastasius papa pꝛimus .36
Anastasius papa secũdus .38
Anastasius papa tertius 56.
Anastasius 50.
Anatholia virgo ⁊ martyr 32.
Anatholiꝰ eps cõstantino. .37
Anaxagoꝛas .17
Anselmꝰ eps cantuarien. 54.
Ancilla .36
Anchises pater enee .8
Ancus rex romanoꝝ .15
Andreas aplus 27.
Andoenꝰ rotbomagen. .44
Anelinus martyr 31.
Anfridus epus trariecten. 52.
Anglia q̃ ⁊ bꝛitãnia capit .9
Anglia ad fidẽ cõuertit 30.

Anglia in floze 37.
Anicetus papa .30
Annona de celo pluit 48.
Annona de celo pluit 52.
Anthanus rex assyriox 8.
Antheros papa ⁊ martyr .32
Antigonꝰ rex assyriox .19
Antigonꝰ pontifex 23.
Antiochia ciuitas condiꝯ .19
Antiochia subuertiꝯ 40.
Antiochus sother rex syrie 19.
Anthiochus theos rex 19.
Antiochus gallericus rex .20
Antiochꝰ magnꝰ rex syrie 20.
Antiochꝰ epifanis rex syrie 21.
Antiochus eupater rex 21.
Antiochꝰ adolescens rex .22
Antiochus emiscenꝰ rex 22.
Antonia virgo 33.
Antoniꝰ pius impator 29.
Antoniꝰ caracalla impator 31.
Antoniꝰ macrinꝰ impator 31.
Antonius abbas .34
Antonij abbatj corpꝰ inueniꝯ .39

A o

¶Aoth iudex quartꝰ 7.

A p

¶Appolonia v̄go ⁊ mar. .32
Appollo delphicus 6.
Appollinaris ierapo. epꝰ 30.
Appollinaris martyr 27.
Appius. claudius cōsules .20
Aptheros rex crete .7
Apuleiꝰ ⁊ hermes phi 18.

A q

¶Aquax iundatio maxia .61
Agla secūdꝰ inspres biblie 29.
Agsgrnni istituiꝯ pegrina 47.

A r

¶Aaron nascitur .7
Aaron primꝰ pontifex .7
Aram a quo syri .4
Arā filiꝰ thare fraꝛ abrahā 5.
Aram princeps iuda .7
Aratox poeta .39
Arbatꝰ primꝰ rex medox 12.
Archa noe 3.
Archadius impator .36
Archelaꝰ magister socratis .17
Archelaꝰ filiꝰ herodis 24.
Archesius philosophus 19.
Aratus philosophus 19.
Archita magister platonis 17.
Arcturus rex britānie 37.
Aremulꝰ filiuꝰ rex italie 11.
Argus rex argiuox 6.
Aristarcꝰ ⁊ prisꝰ martyres .23
Aristides philosophus .29
Aristoteles audit platonē .18
Aristoteles famosus habeꝯ 18.
Aristobolꝰ iudeꝰ perypa. 21.
Aristobolꝰ pmꝰ rex sacerdos 22.
Armamitre rex assyriox .6
Armenia maiox a thurcis 46.
Armiliꝰ filiuiꝰ rex italie 12.
Arnulphꝰ epꝰ turoneñ. 38.
Arnulphꝰ dux lotharingie .43
Arnulphꝰ archiepꝰ lugdu. 54.
Arabaxat filiꝰ sem .4
Arphaxat rex medox 16.
Arion mithilene .15
Arrius rex assyriox 5.
Arrius hereticus .34
Arsamus q ⁊ argus rex 18.
Artabas mensura 19.
Artabanꝰ rex persarū 17.
Arthaxerses rex persax 17.
Arthemoniꝰ hereticꝰ .31
Artifices liborox impssores .64

A s

¶Asa .10
Asaph .9
Asca 33.
Ascanius rex italie .9
Ascatades rex assyriox .7
Aser filius iacob .6
Assaradon rex assyriox 13.
Assenes filius gomer 3.
Assuerus rex persarū .18
Assumptio beate virginis 26.
Assur a quo assyrij .4
Astorius martyr 31.
Astronomi maximi 60.

A t

¶Athalia vxox iozam .11
Athanasiꝰ epꝰ alexādrine .34
Athenas cicrops cōdidit 6.
Athenienses .18
Athenienses sub magistratu .9
Athlas astrologꝰ magnꝰ 6.
Attalus fundamentū ecclie .30
Attila rex būnox 36.
Attiliꝰ regulꝰ cōsul romanꝰ .20

A u

¶Audecius subdiaconꝰ .31
Auentinus filiuiꝰ rex italie .12
Augustus impator 23.
Augustinꝰ epus floret 35.
Augustinꝰ venerabilis .41
Auitus abbas aurelianeñ. 38.
Auitus abbas carnoteñ. .39
Auinionis ciuitas capiꝯ 45.
Aulus romanus .22
Aurea abbatissa sancta 42.
Aurelius impator 31.
Aurelianus impator .33
Austregisilꝰ epꝰ lutheri. .28
Austregisilius biturieñ. 41.
Austria 51.

A z

¶Azabel rex syrie .11
Azarias filius obeth 10.
Azarias pontifex 11.
Azarias uel ozias rex iuda 12.
Azarias pontifex 14.
Azarias pphēta .15
Azarias filius achimaas 10.
Azor de tribu iuda .18

B a

¶Baasa rex israel .10
Babylon metropolis 15. .16
Babylon destruiꝯ .16
Babylonia noua condiꝯ 16.
Babillus martyr .33
Balaam pphētat ⁊ occiditur .7
Bala concubina iacob 6
Baleus rex assyriox 6.
Balthaçar rex babylonie .16
Barbara virgo ⁊ martyr 31.
Bardo vir sanctus 53.
Barlaam eremita .35
Barnabas coaplus pauli 27.
Bartolomeus aplus 27.
Bartholus ⁊ baldus legiste .62
Baruch pphēta .15
Basilides .33
Basilius cū septē mar. 33.
Basilius magnus doctor .35
Basolus abbas .40
Bathildis regina francie .44
Batuel filius nachor 5.

B e

¶Beda venerabilis doctor 44.
Begardi multi cōbusti sunt 60.
Bella athenienſiū 17.
Bella socialia oriunt̄ 22.
Bella continua 21.
Bella intestina 23.
Bella ciuilia incipiūt .23
Bella plura in diuersis ptib⁹ 63.
Bellū marcomānicū .30
Bellū francox ⁊ anglox .61
Bellisariꝰ patritius comes .39
Belocus rex assyriox .6
Belus primus rex assyriox .5
Benadach rex syrie 10.
Benadab filius açaelis rex .12
Benedictus primus papa 40.
Benedictus secūdus papa .44
Benedictus tertius papa .49
Benedictus quartus papa .50

Pestilentia magna .61
Pestilentia grauis 19.
Petreius se pfodit 23.
Petronella filia sci petri 26.
Petronelle corpus rē. 46.
Petronius ēps .37
Petrus aplūs ꝛ papa 26.
Petrus 33.
Petrus damascenus 45.
Petrus damianus .54
Petrus alphonsus .55
Petrus abaelardus 55.
Petrus lombardus ēps .56
Petrus comestor .56
Petrus tharentasien. 56.
Petrus de tharentasia 58.
Petrus nouus martyr 58.
Petrus de eliaco 62.
Petrus manicus 45.

P i

¶ Pilatus pcurator iudee .25
Philemon phūs .19
Philemon 33.
Philippus rex macedonū 18.
Philippus rex .19
Philippus rex syrie 22.
Philippus aplūs 27.
Philippus epūs 30.
Philippus p̄fectus 30.
Philippus p̄mus impator .32
Philipp⁹ secūdus impator .45
Philippus terti⁹ impator 57.
Philo disertissimus 26.
Philometor rex .21
Phinees pontifex 7.
Phinees filius heli 8.
Pippin⁹ prim⁹ rex francor .44
Pippinus filius karoli .46
Piscis marinus 59.
Pitagoras phūs primus 16.
Pius primus papa .30
Pius secūdus papa .64
Pius lodouicus rex .56

P l

¶ Placella vxor theodosij 35.
Plaga horribilis 48.
Plato philosophus .18
Plautus eloquens 20.
Plinius secūdus orator 28.
Plotius rethor .23
Pluralitas beneficiorū 53.
Plures ciuitates cōfracte .55
Plutarcus philosophus 28.

P o

¶ Policarpus ēps .30
Pompeius trogus 29.
Pompeius marcellus con-
sules .23
Pontianus martyr .30
Pontianus papa ꝛ martyr 31.
Porphirius phūs .32
Portentū ignis in celo .61
Possessio ecclesie .34
Potētian⁹ discipul⁹ sci petri 27.

P r

¶ Praxedis virgo .27
Praxedis quieuit .30
Predstinatorū hereſis 36.
Preiectus ꝛ marin⁹ mar. .44
Phriges 3.
Priam⁹ quidā nobilis 35.
Primus ꝛ felicianus 33.
Priscillianus ēps 35.
Priscus tarquinus rex 15.
Priscus martyr 32.
Priscus martyr .33
Prisian⁹ autor grāmatice .39
Priuatus martyr 31.
Probus impator .33
Prochas filius 12.
Proceſſus martyr .27
Prodigia magna 19.
Prodigia plura 27.
Prosper ēps aquitanie 37.
Protbasius martyr .27
Protbus ꝛ iacinctus 30.
Proximus presbyter .32
Prudentius poeta .36

P to

¶ Ptolemeus sother rex .22
Ptolemeus alexander 22.
Ptolemeus cleopatra 22.
Ptolemeus dionysius 22.
Ptolemē⁹ rex egypti .19
Ptolemeus philadelph⁹ 19.
Ptolemeus euergetes .20
Ptolemeus philopater .20

P u

¶ Publius roman⁹ 17.
Publi⁹ licinius romanus .22
Publius ꝛ lucius romani 22.
Pudentiana virgo .27
Puella quedā .xij. annor 48.
Puella habuit .5. vulnera .64
Puer quidā iudeus .40
Pueri de almania 57.
Pueri sci michaelis .64
Pugna sancta oritur .40
Phul rex assyriorꝫ 12.
¶ Quadratus epūs .29
Quattuor coronati .33
Quintius reptus in rure 17.
Quintius romanus 23.
Quiricus martyr 31.
Quiriacus ēps ꝛ martyr .35
Quirinus martyr 32.
Quirinus martyr .33
Quirinus martyr tribunus .29
Quint⁹ curcius philosoph⁹ 18.
Quint⁹ scipio roman⁹ .23
Quint⁹ flamini⁹ romanus 21.
Quintus ennius poeta .28

R a

¶ Raab vxor salomon 7.
Rachbodus dux fri. 45.
Radeguadis regina .40
Raimundus 58.
Raasin rex syrie 12.

R e

¶ Rhedona ciuitas .48
Rhea virgo filia regis .13
Rebecca mater iacob 5.
Reformatio p̄ma sci bñdicti. 50
Reformatio mag̃ pl̄imor .64
Reges iuda incipiūt .9
Reges isrl incipiunt 9.
Regina saba 9.
Reginulpha virgo scā .43
Regma .4
Regnū iudee restituit 22.
Regnū tartarorū incepit .57
Regulus epūs arelatē. .28
Regusar rex babylonie .16
Regressio iu. in bieru. 16.
Remigius ēps remē. 37.
Rethbaredus rex gothor 40.
Rex aphrice xp̄ianus 57.

R i

¶ Ricard⁹ virdunē. abbas 53.
Ricard⁹ de scō victore 55.
Riphat filius gomer 3.

R o

¶ Robert⁹ rex francie .53
Roboam rex iuda 9.
Rodoaldus epūs .43
Rhodus insula capit̄ .60
Roma in meroe .21
Roma destruit̄ a saracenis 48.
Roma capit̄ a gothis .36
Romanus papa .50
Romāi saracenos inſibiūt 44.
Rome ciuitat̄ icole nūerati .23
Rothari lōgobardor rex 42.

R u

¶ Ruben p̄mogenit⁹ iacob .6
Rupertus impator 62.

S a

¶ Saba filius chus .4
Saba .4
Sabatha .4
Sabataca .4
Sabusardach rex baby. .16
Sabellius hereticus 32.
Sabina martyr 29.
Sabinus 33.
Sadoch pontifex 13.

Sadoch pontifex 13.
Sadoch de tribu iuda .19
Safrus rex assyrioꝝ .7
Salaberga abbatissa 41.
Salatbiel dux israel 15.
Sale in linea xp̄i .4
Salinus ep̄s .48
Salomon filius naason 7.
Salomon rex pacis 9.
Salmanaçar rex assyrioꝝ .13
Salustius crispus .23
Samaria condit̄ 10.
Samarite .4
Samnites 18.
Samus 9.
Smyrna 9.
Sampson iudex 8.
Sampson ep̄s .40
Samuel iudex .9
Sanctin⁹ ep̄s meldeñ. .28
Sangar iudex .7
Sanguis de celo fluxit .47
Sanguis de imagine xp̄i. 46.
Saraballa supstitiosum templum edificat .19
Sarai vxor abrahabam 5.
Saraias pontifex .15
Sardanapall⁹ rex assyrioꝝ 12.
Saraceni de aphrica 48.
Saraceni ꝓficiunt 45.
Saraceni q̄ dñabant̄ 50.
Saruch filius reu .5
Sagag rex egypti 9.
Saturnin⁹ ep̄s tholosan⁹ .28
Saturn⁹ rex italie 7.
Sauinianus ep̄s 27.
Sauinianus papa 41.
Saul prim⁹ rex isrl̄ .9
Saulus ꝓsternit̄ 26.
Saxonia conuertit̄ .47

S c

Scachorū ludus repit̄ 15.
Sceptrū de iuda auferet̄ 23.
Scipio flāminius roman⁹ 20.
Scipio affricanus .21
Scipio nasica .22
Scipio seipsū iugulauit 23.
Scisma primū in eccl̄ia dei .32
Scisma secundū ecclesie .35
Scisma tertiū ecclesie 35.
Scisma quartū ecclesie 36.
Scisma quintū ecclesie 38.
Scisma sextū ecclesie 38.
Scisma septimū ecclesie 44.
Scisma octauū ecclesie .48
Scisma nonū ecclesie .50
Scisma decimū ecclesie 51.
Scisma.xj.ecclesie 51.
Scisma.xij.ecclesie 52.
Scisma.xiij.ecclesie .53
Scisma.xiiij.ecclesie .53
Sisma.xv.ecclesie .54
Scisma.xvj.ecclesie 54.
Scisma.xvij.ecclesie .55
Scisma.xviij.ecclesie 55.
Scisma.xix.ecclesie .56
Scisma.xx.ecclesie 56.
Scisma.xxj.ecclesie 60.
Scisma.xxij.ecclesie .62
Scisma.xxiij.ecclesie 63.
Scisma pessimū orit̄ur .62
Scisma orit̄ in impio 57.
Scitarū regnū orit̄ 4.
Scotica gens orit̄ 27.
Scurrinus prim⁹ abbas vuldensis vir sanctus .46

S e

Sebastianus martyr .33
Sebaste olim samaria .13
Secta chorisantiū .62
Secūdus philosoph⁹ .29
Sedechias rex .15
Sedecim milia martyrū 34.
Sedes cardinaliū xp̄i. 58.
Sela vxor lamech 3.
Sela filius iude .6
Seleucia ciuitas condit̄ 19.
Seleucus rex syrie 19.
Seleucus cerānes rex 20.
Seleucus iners rex .21
Sellū rex israel 12.
Sellum pontifex 14.
Sem filius noe 3.
Semuyas clar⁹ habet̄ 9.
Semiramis assyrioꝝ regina 5.
Sempronian⁹ martyr .33
Sempronius roman⁹ .20
Sempron⁹ valerius 20.
Seneca stoicus .27
Senesius lugdunen̄. .44
Sennacherib rex assyrioꝝ 13.
Seno impator 37.
Seno papa .44
Senones galli cum romanis pugnant 17.
Sepultus karolus rex .46
Septem machabei 21.
Septem sapientes 13.
Septem dormientes .32
Septē dormiētes euigilāt .37
Septuaginta int̄pretes 19.
Seraphia martyr ꝛ vir 29.
Serapion martyr .32
Serapion .33
Serapion pater decem miliū monachorū .35
Serapis rex 6.
Sergius primus papa .44
Sergius secūdus papa 48.
Sergius tertius papa 50.
Sergius quart⁹ papa 53.
Sergius ep̄us a deo plagatus est 46.
Serotinus martyr 27.
Seruacius tungroꝝ ep̄s 35.
Seruile bellū in sicilia 22.
Seruitus pp̄li isrl̄ incipit 6.
Seruius tulli⁹ roman⁹ .16
Seruius flaccus romani 22.
Seruus seruoꝝ dei instituit̄ a gregorio papa .41
Seuera abbatissa .43
Seuerin⁹ archiep̄s colon̄. 35.
Seuerinus papa: 42.
Seth filius adam 2.
Sethçelo vir sanctus 55.

S i

Sibylla samia 7.
Sibylla delphica .8
Sibylla frigia .18
Sibylla erythrea .13
Sibylla samia .15
Sibylla cumana .14
Sibylla hellespontia 16.
Sibylla tiburtina .24
Siccitas magna 55.
Siclus magnus annoꝝ .54
Sydon argius 12.
Sydon delet̄ 18.
Sigibertus filius regis .42
Signa horribilia 39.
Signū crucis apparuit 47.
Signa multa p̄cesserunt mort̄ karoli .48
Sileas apud macedoniā 27.
Silla romanus .23
Siluerius papa 39.
Siluester prim⁹ papa 33.
Siluester secūdus papa 52.
Siluester tertius papa 53.
Siluius rex italie .9
Simachus quartus interpres legis diuine 39.
Simachus patriti⁹ mar. 38.
Symeon archiep̄s 34.
Similianus abbas .40
Siminicus presbyter .30
Simisius ep̄s 27.
Symon comes 57.
Symon iustus pontifex 19.
Symon filius onie 20.
Symon fili⁹ mathathie 22.
Symon magus 27.
Symon ꝛ iudas apl̄i 27.

Symon cleophe .28
Simplicius papa 27.
Sigismūdus impator .63
Simphorianus 33.
Simproniānus martyr .33
Sindulphus presbyter .40
Sine iudice 8.
Sine rege .12
Synodus nicena 34.
Synodꝰ cōstātinopolitana 35.
Synodus ephesina 36.
Synodus calcedoneñ. .37
Synodꝰ cōstātinopolitana 39.
Synodꝰ cōstātinopolitana 43.
Synodus septima .47
Synodus octaua 49.
Sypontus ciuitas .38 50.
Sypontus vastat a slauis 50.
Syracusa condit 13.
Siricius papa 35.
Sisinnius papa 44.
Sixtus pmꝰ papa t mar. .29.
Sixtus secūdus papa 32.
Sixtus tertius papa 36.
Sixtus quartus papa .64

S o

Socrates phūs nascit .17
Socrates phūs 17.
Sol decē lineis reuertit 13.
Sol in celo imobilis stat 7.
Sol obscurat .47
Sol obscurat 56.
Soles duo apparuerūt .55
Solēnis epūs .38
Solipus sidonius doctor .39
Solita pericula plura 54.
Sophia nobilis matrona 29.
Sophocles poeta .17
Sophonias pphēta 14.
Sozes primꝰ rex egypti 4.
Sostratus pharū ostruxit 19.
Sother papa t martyr 30.

S p

Spartani 12.
Speculū historiale .59
Spes virgo t martyr 29.
Speusippus phūs 18. .19
Spinea corona dñi floruit in manu karoli 47.
Spūs scūs sup aplos 26.
Spūs guidōis mlta reuelat 60.

S t

Statius cecilius 21.
Stanislaus epūs 58.
Statua marmorea 53.
Stella magna in oriente 44.
Stephanꝰ pmꝰ papa t mar. 32.
Stephanꝰ secūdus papa .46
Stephanus tertiꝰ papa 46.
Stephanꝰ quartꝰ papa .48
Stephanꝰ quintꝰ papa 49.
Stephanus sextus papa .50
Stephanꝰ septimꝰ papa .51
Stephanꝰ octauus papa 51.
Stephanus nonus papa .54
Stephanꝰ protho martyr .40
Stephanꝰ epūs leodieñ. 50.
Stephanꝰ pmꝰ rex vngarie .52
Stephanꝰ leodieñ. abbas 53.
Stephanꝰ abbas cister. 55.
Stephanꝰ scūs pater 57.
Stigmata xpi quedam mulier habuit 61.
Strages hostiū 13.
Stndiū vniuersale trāsfert .47
Stulta martyr .36

S u

Sue vxor iude .6
Sulpicius biturēñ. 41.
Sulpicius seuerus .36
Sūma occisoꝝ de persis .19
Sunderoldus epūs .50
Suphene de iaphet 4.
Susis 16.

T a

Tabernaculū pparat .7
Tacitus impator .33
Taliarandus cardinal .61
Talmud iudeoꝝ .36
Thare pater abrahām .5
Tarquinus superbus 16.
Tarsis a quo cilices .4
Tartari pmissione tc. 55.
Tartari deuastant .58
Tartari inuadūt 59.
Thauranus rex assyrioꝝ .8
Tarinus epūs eboracēñ. 28.
Tarentū capit 50.
Tauramenia capit 50.

T e

Tecla scā virgo 27.
Teglatphalassar rex .13
Telesphorus papa t mar. 29.
Telexion rex sicyonioꝝ 5.
Tempora grossa tc. 5.
Templa primū ostruunt 4.
Templū salomōis incēdit 15.
Templū fundat .16
Templū purgat 21.
Templū sophie extruit .40
Templarij destruunt .60
Tēplū dñi i egypto extruit 20.
Tpa sanguinolenta 46.
Tpa cruenta 48.
Tpa peccaminosa 61.
Tpa multū superstitiosa 61.
Tpa satis turbulenta 40.
Tempestas maxima orit 48.
Tempus effeminatū 53.
Theodoçion tertius interpres diuine legis .30
Theodolꝰ martyr t diaconꝰ .29
Theodericus martyr .35
Theodericus arrianus .38
Theodoricus rex francie .48
Theodericꝰ epūs meteñ. .52
Theodardus abbas .51
Theodebertꝰ rex francie 39.
Theodora martyr .33
Theodora 33.
Theodorus epūs syrie 37.
Theodorus archiepūs .44
Theodorus primꝰ papa 42.
Theodorus secūdus papa .50
Theophilus epūs 30.
Theophilus 33.
Theophilus epūs 35.
Theophilꝰ q se diabolo dedit 39.
Theodosia 33.
Theodosius impator 35.
Theodosius impator 36. .45
Therentius romanus .21
Therentius comicus .21
Terra scā boc tpe tc. .55
Terremotus maximus .37
Terremotꝰ continui .37
Terremotus magni .60
Terremotus maximi 61.
Tertulianus affricanus 30.

T i

Tyberius filiuꝰ rex italie 10.
Tyberiꝰ preuignꝰ octauiani .25
Tyberiꝰ graccus romani 21.
Tyberiꝰ secūdus impator 40.
Tyberanus scotus 38.
Tyburtius martyr 31.
Tyburtius .33
Thimotheus hereticus 36.
Timotheus epūs 28.
Tyrus capit a xpianis 55.
Titus diaconus 27.
Titus epūs cretensiū 27.
Titus filius vespasiani .28
Titꝰ liuiꝰ tragediaꝝ scriptor 20.
Titus liuius historicus 23.
Titus publius romani 17.
Titus Quintius romani 18.

T o

Tobias morit 14.
Togorma filius gomer 3.
Tola iudex .8

Thomas aplus 27.
Thomas de aquino 60.
Thomas epus canoniçat 60.
Thomas cantuarien. 56.
Toletum ciuitas bispanie .55

T r

¶Tranquillinus .33
Translatio sci augustini 45.
Trãslatio marie magdalene .46
Translatio sci inocentij .49
Trãslatio sci matthei euã. 51.
Trãslatio triũ martyrũ .46
Translatio plurimoꝝ .48
Translatio sanctoꝝ .52
Translatio imperij 47.
Translatio nicholai epi 54.
Transmigratio 15.
Tras a quo thraces .4
Tres pueri pjciunt 15.
Tres soles in celo 23.
Tres soles visi sũt .63
Treueris tota martyriçat 33.
Tribuni decem viri 17.
Trifarius cursus temporũ 62.
Trifon puer .32
Triginta milia martyrũ 33.
Trigitaseptẽ milla martyrũ 33.
Tripolis capit a saracenis 59.
Tripho ꝑditor rex syrie .22
Triumphi rome .21
Troia vastat 8.
Troianũ bellũ 8.
Troianus impator 28.
Trois in dardania regnat 7.
Trophinus epus 27.
Trophonia vxor decij 2.

T u

¶Tubal .4
Tubalchayn ꝑm⁹malleator .3
Tuellinus rex vngaroꝝ 47.
Tunica dñi repit 40.
Turci de montib⁹caspijs 46.

¶Uacat imperiũ .58
Uagosus ꝓfectus 18.
Ualens cũ gratiano 35.
Ualentinian⁹impator .35
Ualentinus beretic⁹ 29.
Ualentinus papa 48.
Ualerianus martyr .30 31.
Ualerianus impator 32.
Ualerius maxim⁹ 24.
Ualerius graccus .25
Ualbertus vir sanct⁹ 41.
Ualpurga virgo scã .54
Uarro doctissimus .23
Uaticiniũ quoddam 58.

U e

¶Uedastus atrebatẽn. 38.
Uenetie t padua tc. .9
Ueneciarũ ciuitas inclyta 37.
Uentus magnus fuit 60.
Uespasian⁹impator 28.
Uuernherus puer sanctus 59.
Uuençela⁹ꝑnceps bohemie 51.
Uuençelaus impator .62
Uuestphalia incepit ꝺuerti 44.

U i

¶Uibertus vir scus 51.
Uictorinus martyr .28
Uictorinus .33 .35
Uictorianus 33.
Uictorian⁹ꝓcõsul .38
Uictor miles .30
Uictor ꝑm⁹papa t mar. .31
Uictor secũdus papa 53.
Uictor tertius papa 54.
Uictor 33.
Uictor martyr .33
Uictor cũ parentib⁹ 33.
Uictor cũ pluribus 38.
Uictor epus capuan⁹ .39
Uictoria virgo t martyr .32
Uictoria miraculosa .64
Uigilius anthiſiodorẽn. .44
Uigor boiacẽn.epus .39
Uilhelmus rex anglie .55
Uilhelmus beremita 56.
Uilhelmus parienſis 57.
Uilhelmus impator 58.
Uilibrordus cũ.xij. .44
Uincentius .33
Uincentius de valentina .62
Uincentius speculator .58
Uincentius bispanus .58
Uirgilius nascit 22.
Uirgili⁹excellẽtiss.poetaꝝ .23
Uisiones tondali .56
Uisiones elisabeth .56
Uisiones hildegardis .56
Uisio horrenda 56.
Uisio flebilis 60.
Uitalis martyr .27
Uitalis 33.
Uitellianus papa .43
Uitus t modestus 33.

U l

¶Ulpian⁹iurisꝛegalis 31.

U n

¶Undecim miliũ virginũ .37
Ungari gens inclyta orit 49.
Ungari vastant romã 50.
Ungaria ꝺuertit ad fidẽ .52

U o

¶Uolfrannus epus 45.

U r

¶Urban⁹ꝑm⁹papa t mar. 31.
Urban⁹secũdus papa 54.
Urban⁹tertius papa .57
Urban⁹quart⁹papa .59
Urbanus quint⁹papa 61.
Urban⁹sextus papa .62
Urias ꝓpheta occidit .15
Ursinarus ꝑsul sanctus 54.

¶Xerses rex assyrioꝝ .6
Xerses rex psarũ 15.
Xpoforus papa .50
Xps dñs nascit .24

¶Yuan a quo greci .4
Yrad filius enoch 2.

¶Zabulon filius iacob .6
Zacharias t elizabeth .24
Zacharias papa .46
Zacharias rex isrl 12
Zamri rex israel 10.
Zaroas 5.
Zaria pontifex .9
Zelpha cõcubina iacob .6
Zenocrates phus 18.
Zefirin⁹papa t martyr .31
Zeptineus dux bohemie ad fidem cõuersus .51
Zoroastes prim⁹rex bractianorum .5
Zorobabel rex .16
Zosimas abbas .34
Zosimus papa 36.

Benedictus qntus papa 51.
Benedictus sextus papa. .52
Benedictus septimꝰ papa .52
Benedictus octauꝰ papa .53
Benedictus nonus papa .53
Benedictus decimus papa .54
Benedictus.xj.papa .60
Benedictus.xij.papa 60.
Benedictus.xiij.papa .62
Benedictus iunior 39.
Benedictus pater maximꝰ .39
Beniamin filius iacob .6
Beneuentum .52
Berengariꝰ p̄mus impator 50.
Berengariꝰ secūdꝰ impator 50.
Berengariꝰ tertiꝰ impator 51.
Berengariꝰ quartꝰ impator 51.
Berengariꝰ ep̄s turonen̄. .54
Bernardinꝰ frater minor 63.
Bernardus incipit clarescē 55.
Bernardus canoniçat̄ 56.
Berta martyr ⁊ abbatissa .44
Beruo abbas .50
Beruo angiensis 53.

B i

¶Bayas vnꝰ de.7.sapiētibꝰ 13.
Bigamia .3
Biçantiū ciuitas condit̄ 14.

B o

¶Bocci pontifex .8
Boetius vir cōsularis 38.
Bohemia ad ftdē ꝺuertit̄ .51
Bohemia fit regnū 56.
Bohemia vastat̄ .63
Bohemie dux çeptineus .51
Boleslaus filiꝰ çeptinei 51.
Bonifacius 33.
Bonifaciꝰ p̄mus papa 36.
Bonifacius secūdus papa .39
Bonifacius tertiꝰ papa 41.
Bonifacius quartꝰ papa 41.
Bonifacius qntus papa 42.
Bonifacius sextus papa 43.
Bonifacius septimꝰ papa .50
Bonifacius octauꝰ papa .52
Bonifacius nonus papa .62
Bonifaciꝰ archiep̄s magūtie 45.
Bonꝰ uel ꝺonnꝰ secundꝰ papa .52
Bonꝰ xp̄ianus morit̄ 58.
Booç filius salomon 7.
Bos in egypto ⁊c̄. .7

B u

¶Bulgaroꝝ regnū orit̄ .44
Bulgaroꝝ rex ⁊c̄. 49.
Burgūdiones orti sūt .24
Burgundi fiūt xp̄iani 35.
Bus de quo balaam 5.

B r

¶Brandanꝰ in scotia claret .40
Braulio ep̄us 41.
Brictius ep̄s turonen̄. .36
Brigida vidua 61.
Brigida claret in scotia .38
Britannia 31.
Bruno archiep̄s colonien̄. 51.
Bruno colonien̄.p̄mꝰ cartbu. 54.
Brutus cōsul romanus .17

C a

¶Caath filius leui 6.
Caleucus vir .14
Calistenes philosophus .19
Calixtus p̄imꝰ papa 31.
Calixtus secūdus papa 55.
Calixtus tertius papa .64
Chaldei .4
Calmana sororꝝ ⁊ vxor cayn 2.
Calocerius martyr 29.
Calopedius martyr 31.
Cham filius noe 3.
Cambises filius cyrri 16.
Camillus romanꝰ doctor .18
Campanus doctor .53
Chanam filius cham .4
Cancianꝰ ep̄s turonen̄. .28
Capua 52.
Charanus rex 12.
Caput ioānis baptiste ⁊c̄. .46
Caput sancti gregorij 49.
Carannus martyr .28
Caritas virgo 29.
Charitas refriguit valde 49.
Carmentis filia euandri .8
Carpentus filiꝰ rex italie 10.
Carpofor̄us martyr .33
Carthago p̄ima condit̄ 8.
Carthago iterū condit̄ .9
Carthago delet̄ .22
Carus impator .33
Casaria regina persarū 43.
Cassiodor̄us glor̄iosus vir .39
Cassius narnien̄.ep̄s 39.
Castor̄ius cū vxore 33.
Castulus 33.
Catafrige heretici or̄iunt̄ 30.
Cathena salomonis 65.
Cathena anne 66.
Cathilina famosus tyrānus .23
Cathina condit̄ 13.
Cathmus condidit thebas 7.
Catho noiatissimus 23.
Causa humane malicie 61.
Cayn filius adam malus 2.

C e

C i

¶Cicero marcus tullius .23
Cbilianus ep̄s herbipolen̄. .44
Chyonia 33.
Cip̄rianus doctor gl̄iosus .32
Cip̄rianus amsilien̄.ep̄s 37.
Cirus cōstantinopolita.ep̄s 45.
Cyrus rex persarū .16
Cyrillus ep̄s alexandrie 36.
Cyrillus vir sanctus .49
Cirilla virgo ⁊ martyr 32.
Ciuitas ꝺei ⁊ mūdi 2.

C l

¶Claudia martyr 32.
Claudius impator 26.
Claudiꝰ qntillus impator 32.
Claudianus .33
Claudianus poeta .36
Claudius martyr .33
Claudius ep̄s vienneñ. .39
Clemēs papa ⁊ martyr p̄mꝰ .28
Clemens papa secūdus 53.
Clemens papa tertius .57
Clemens papa quartꝰ .59
Clemens papa quintus .60
Clemens papa sextus .61
Clemens papa septimus .62
Clemēs alexandrinꝰ pb̄s 30.
Clementinaꝝ liber publicat̄ 60.
Cleobolus vnus ꝺe septē 13.
Cleopatra filia antiochi 20.
Cleopatra regina egypti 23.
Cletus papa ⁊ martyr .28
Clodoaldꝰ filiꝰ regis frācie .39
Clodoneus rex francoꝝ 43.
Clodoneꝰ xp̄ianꝰ p̄mꝰ rex frā. 38.
Cluniacū mōasteriū famosū .50

C o

¶Cobares philosophus 18.

Codex editur .37
Codrus rex athenienſiũ .9
Cochines rhodũ cõdiderũt .6
Colonia conſtruiť 35.
Colonie tempeſtas oriť .49
Coloſſus corruit 20.
Colũban⁹ pater venerabilis .40
Colũba virgo ⁊ martyr .33
Colũna lateritia ⁊ lapidea .3
Cometa apparuit 34.
Cometa apparuit 41. 48. .60
Cometa apparuit 62. .64
Comes murieñ. .56
Comitatus bleſenſ oriť .50
Comodus impator 30.
Compoſtelle eccleſia .48
Compoſitio⁹ procurator iudee 24.
Conciliũ antiochenũ .33
Conciliũ carthaginenſe 36.
Conciliũ aurelianenſe 38.
Conciliũ generale 45.
Conciliũ lateranenſe .58
Conciliũ lugdunenſe .59
Conciliũ viennenſe .60
Conciliũ piſanũ 62.
Conciliũ conſtantienſe .63
Conciliũ baſilienſe 63.
Conciliũ turoneñ. 56.
Concordia martyr 32.
Concordi⁹ ſubdiacon⁹ ⁊ mar. .30
Concupiſcentia auriũ .3
Concupiſcentia oculoꝝ .3
Concupiſcentia carnis .3
Conditionẽ vrbis tit⁹ liui⁹ .13
Conegũdis q̃ re in littera k .53
Cõfirmatio ordinis p̃dicat. .58
Cõfirmatio carmelitaꝝ .58
Cõfirmatio or. minoꝝ .58 58.
Cono eps treueroꝝ 54.
Conradus uel hugo 50.
Conradus p̃mus impator .53
Couradus ſecũdus impator .56
Conſtantia virgo ⁊ mar. .27
Conſtantia filia cõſtantini 34.
Conſtantius impator 33.
Conſtantin⁹ fili⁹ cõſtantini 34.
Conſtantius comes .36
Conſtans fili⁹ conſtantini 34.
Cõſtantinopol'a ſar. obſeſſa 45.
Conſtantinopol' recupať 57.
Conſtantinopolis capiť 63.
Conſtantin⁹ magn⁹ impator 33.
Cõſtãtin⁹ idẽ fecit crucẽ auri 34.
Conſtantin⁹ ſecũd⁹ impator 34.
Conſtantin⁹ tertiꝰ impator 43.
Conſtantin⁹ quart⁹ impator .43
Conſtantin⁹ gntus impator .46
Conſtantin⁹ ſextus impator .47
Conſtantinus p̃mus papa 44.
Conſtantin⁹ ſecũdus papa 46.
Cõtra pluralitatẽ bñficioꝝ 58.
Chore filius iſuar 6.
Chore perit cũ. 300. .7
Chorizantes quidã .53
Corinthus condiť 6.
Corinthioꝝ regnũ oriť .9
Corinthus vaſtatur .22
Cornelius biſtoricus 23.
Cornelius gallius 23.
Corona dñi ſpinea 58.
Corpa triũ regũ tranſferũť 56.
Corp⁹ bartholomei trãſferť 47.
Corp⁹ ſci filueſtri tranſferť .46
Corp⁹ ſci calixti tranſferť .50
Corpus gigantis inueniť 53.
Coſdras rex pſarũ .41
Coſmas ⁊ damianus 33.
Chriſippus philoſophus 19.
Chryſogonus 33.

C u

Cunibert⁹ archiep̃s colon. 41.
Chunipt⁹ longobardoꝝ rex 44.
Chus filius cham .4

C r

Crates thebanus 19.
Cratinus p̃mus comicus 17.
Creſcentia virgo 33.
Creſcens eps gallaceñ. 27.
Chriſantus martyr ⁊ pbs .33
Chriſtoforus martyr 33.
Chromacius .33
Chronica hieronymi finiť 35.
Crux aurea conſtan. .34

Dadan filius regma .4
Dagobertus vir bonus .42
Dagobertus idẽ qui ⁊c. 42.
Damaſus primus papa .53
Damaſus ſecũdus papa 35.
Dan filius bale .6
Dani idolatriã poſtponũt .51
Daniel adhuc iuuenis .15
Daniel ducit in babylonẽ .15
Daniel vir deſiderioꝝ .16
Dano ⁊ phiſis 16.
Daria martyr ⁊ virgo .33
Darius rex p'ſarũ .16
Darius iraſpis rex pſaꝝ .17
Darius filius arſami .18
Datban ⁊ abiron abſorbenť .7
Dauid ſecũdus rex iſrael .9

D e

Decem miliũ martyrũ 29.
Decretales compilanť .58
Decius impator .32
Dedicatio templi 9.
Deditio p̃ma apd̃ romanos .19
Delbora filia adam .2
Delbora de effraim .7
Demetrius rex ſyrie 21.
Demetrius filius demetrij .22
Democrit⁹ philoſophus .17
Demoſthenes p̃m⁹ orator 18.
Demus papa roman⁹ 43.
Deſiderius 33.
Deſiderius vieñ. eps .41
Deuſdedit papa romanus 41.
Deutronomiũ ſcribiť .7

D i

Dictator romanus .17
Didimus cecus doctor .35
Digniſſimus ⁊ gordianus 38.
Diluuiũ in achaia .6
Diluuiũ deucalionis .7
Dina filia iacob .6
Diſputatio famoſa .36
Diocles .36
Diocletianus impator .33
Diodorus ſcriptor grecus 23.
Diodorus martyr .33
Diogenes alexãdro potẽtior 17.
Dionyſia cum filio .38
Dionyſij ſci doctoris libri 48.
Dionyſius ficulus rex .18
Dionyſius eps pariſieñ. .28
Dionyſius eps corinthioꝝ 30.
Dionyſi⁹ alexandrinoꝝ eps .32
Dionyſi⁹ p̃mus papa ⁊ mar. 32.
Dioſcorus martyr .33

D o

Dodanim filius yauan .4
Dolobella. Domici⁹ cõſules 19.
Domicianus ſubdiaconus 27.
Domicianus frater titi .28
Domicilla martyr 28.
Dñicus ordinis p̃dicatoꝝ 57.
Donatianus 33.
Donatiſte hereticiorium 34.
Donatus grãmaticus .35
Donatus martyr .35
Donatus eps .36
Dorothea virgo 33.
Dorotheus 33.
Dorotheus .36

D u

Dubricius p̃mas anglie 37.
Ducenti ⁊. 50. clerici 34.
Dulcinus hereſiarcha .60
Durandus eps leodieñ. .53
Durachiũ 15.
Dux mediolani .65

E b

Ebdomade danielis 17.

E c

Ecclie scē marie noue .49
Eccl'ia quattuor coronatorꝝ .40
Eccleſia magdelburgenſis .52
Echius patricius .37

E d

¶Edgarus rex anglie .52
Ediltrudis regina anglie .44
Ediſſa ciuitas condit 31. .19
Edmundus rex vir scūs 53.
Edmūdꝰ archiepꝰ cātuarieñ. 58.
Eduardus rex anglie .54
Eduinus rex anglie 51.

E f

Effraim filius ioſeph .6
Effrem ꝛ pambus monachi .35

E g

¶Egelmotꝰ archiepꝰ cātua. 53.
Egeſippꝰ hiſtoriographꝰ .30
Egidius abbas 45.
Egyptus vaſtata 45.

E l

¶Elam a quo elamite .4
Elbertus abbas 53.
Elburga filia eduardi .54
Elchias pontifex .14
Eleaçar de tribu iuda .21
Eleaçar filius aarou .7
Eleaçarus pontifex 7. 19.
Electio impatoris 57.
Eliachim de tribu iuda 17.
Eligius aurifex vir scūs 42.
Eliud de tribu iuda .20
Eliſabet canonizaī 58.
Elphegus cantuarieñ. epꝰ 52.
Elpredus rex anglie .50
Eltheſcanus rex anglie .51

E m

¶Emylius fabius cōſules .20
Emylius cōſul romanus 19.
Empedocles philoſophus 17.

E n

¶Eneas rex italie 8.
Eneas filuius rex italie .9
Enoch filius cayn 2.
Enoch iuſtꝰ filius iareth .3
Enos filius ſeth 2.

E o

¶Eodaldꝰ diſcipulꝰ ſci petri 27.

E p

¶Epafras epꝰ coloſeñ. 27.
Epicurus vorax 17.
Epifanes rex egypti 20.
Epifanius rex cipri .36
Epimachus martyr .35
Epatus. 5. fiūt p karalū 48.

E r

¶Era quid ſit .3
Era ꝑncipalis euſebij .5
Era ꝑncipalis grecorꝝ 8.
Era ꝑncipalis fūdatiōis tēpli 9.
Era ꝑncipalis romanorꝝ 13.
Era ꝑncipalis regni grecorꝝ .19
Era rp̄ianorꝝ 24.
Era mahometi .42
Era alphonſi famoſiſſima .57
Eraclius impator 41.
Eraſmus epꝰ 33.
Ereneides rex perſarꝝ 16.
Erichthonius athenieñ. 7.
Erubertus rex anglie 42.

E ſ

¶Eſau filius iacob 5.
Eſdras ſacerdos de ſtirpe .16
Eſdras vir scūs 17.
Eſrom de tribu iuda 6.

E t

¶Etates mūdi .68
Ethbinus britanicus .40
Etgbita filia etgari regis .56

E u

¶Eua vxor adam 2.
Euariſtus papa ꝛ martyr 28.
Eucharius epꝰ treuereñ. 27.
Eudoxus aſtrologus 17.
Euentius martyr ꝛ p̄ſbyter .29
Euergetes rex egypti 21.
Eugenia ꝛ eunuchi eiꝰ 30.
Eugenia martyr 32.
Eugenius primus papa .43
Eugenius ſecūdus papa .48
Eugenius tertius papa .56
Eugenius quartꝰ papa .63
Eugenius toletañ. martyr .28
Euila .4
Euilmerodach rex babyl. 15.
Eunomius hereticus .35
Euodius epꝰ 27.
Euuodius tituenſis epꝰ 38.
Euripiades philoſophus .17
Euſebius monachꝰ martyr 32.
Euſebius papa ꝛ martyr 33.
Euſebius ceſarie epꝰ .34
Euſebiꝰ diſcipulꝰ bieronymi 36.
Euſtachiꝰ q ꝛ bonauen. 58.
Euſtachius martyr .29
Eutherius epꝰ aurelianeñ. 45.
Euthices martyr .28
Euthicen abbas .37
Eutropiꝰ epꝰ aquitanieñ. .28
Eutropius epꝰ xancteñ. .28
Eutropius epꝰ aurifitañ. .28
Eutropius preſbyter .37
Eualdi duo ſci p̄ſbyteri 44.

E x

¶Exemplis ſanctorꝝ .10

E ç

¶Eçechias rex iuda 13.
Eçechiel pphēta .15

Ff a

Fabianus papa ꝛ martyr .32
Fabiorꝝ glorioſiſſima fa. 17.
Fabius romanus 22.
Fabriciꝰ vir digne memorie 18.
Fames magna in iſrael 10.
Fames incredibilis .38
Fames validiſſima 39.
Faunus rex italie .8

Ff e

¶Felicianus .33
Feliciſſimus martyr 32.
Felicitas cum ſeptem filijs .30
Felix martyr .27
Felix martyr 31.
Felix martyr 32.
Felix ꝛ adauctus 33.
Felix primꝰ papa ꝛ martyr 32.
Felix ſecūdus papa .35
Felix tertius papa .38
Felix quartus papa .39
Felix qntus papa 63.
Femina papa 49.
Ferruncius epꝰ .28
Feſtiuitas oiuꝫ ſcōrꝝ tranſ. 48.
Feſtū oiuꝫ ſcōrꝝ inſtituit 41.
Feſtū purificatiōis 39.
Feſtū viſitatiōis btē marie .62
Feſtū venerabilis ſacramēti .59
Feſtū tranſfiguratiōis .64
Feſtū ſci petri ad vin. inſti. .37
Feſtū q̄ttuor euangeliſtarꝝ 59.
Feſtus 33.

Ff i

¶Fides virgo ꝛ martyr 29.
Filij iſrl'i magna tribulatiōe .7
Fimbria ilium vaſtat .23
Firminus epꝰ 55.

Ff o

¶Formoſus papa .50
Forſeus cenobiū fūdauit .43
Fortunatus poeta .40

Ff u

¶Fulbertꝰ epꝰ carnoteñ. 53.
Fulgentius epꝰ ruſpeñ. 37.
Fulgor rōnalis 19.
Furſeus vir scūs .41
Futh filius chus .4

Ff l

Flaccus romanus 22.
Flaminius romanus 21.
Flandria efficit comitatus 49.

Flauianus ⁊ deodatus .35
Flauius epʒ metensis 27.
Flocellius puer martyr .30
Flozianus impator .33
Flozianus 33.

F r

Francia in floze .47
Francia in meroze .63
Franci pdūt imperiū italicū .50
Francio ⁊ turcus 8.
Franciscus minoz italicus 57.
Franciscꝰ petrarcha poeta 59.
Fridericus pmus impator 56.
Fridericus secūdus impator .58
Fridericus tertiꝰ impator 63.
Frisia cōuertiʒ ad fidē 44.
Fronto epʒ .28
Fructuosus martyr 32.

G a

Gad filius iacob .6
Gad pphēta .9
Gaius cōsul romanꝰ 18.
Gaius romanus .20
Gaius romanus 20.
Gaius manlius romanꝰ .23
Gaius cesar 23.
Gaius falcidius 23.
Gaius impator 26.
Gaius martyr .30
Gaius papa ⁊ martyr .33
Galba. ocho. vitellius ⁊c. 27.
Galerius impator 33.
Galienus medicus 29.
Gallia pene tota vastaʒ 48.
Gallia aūt fuit ⁊c. 49.
Gallicanus martyr .35
Gallus cū valusiano 32.
Gangericꝰ cameracen. epʒ .41
Gausericus rex vuandaloz 36.
Gasimunda regina francie .40

G e

Gedeon iudex .8
Gelasius pmus papa .38
Gelasius secūdus papa 55.
Gemicius romanus 19.
Geminianus 33.
Genebaldꝰ pmus epʒ lau. 38.
Gengulphus martyr 46.
Genouefa virgo .37
Georgius bellacen. .28
Georgius martyr .33
Gelphi ⁊ gebellini 58.
Gherardus biturē. epʒ 55.
Gherardus dux bauarie 47.
Gherardus groet. 62.
Gereon martyr .33
Germania ad fidē cōuersa 45.
Germanus epʒ antisio. 36.
Germanus capuanꝰ epʒ .39
Germanus parisien. 39.
Germanus exulaʒ 45.
Gesron filius leui 6.
Ghertrudis abbatissa .43
Geruasius martyr .27

G i

Gigantes sunt in terra .3
Gilgardus epʒ rothomagen. 39.
Gilla virgo prudētissima 52.

G l

Gloria laus ⁊c. editʒ 48.

G n

Gneus romanus 17.
Gnotho vir spū san. 53.

G o

Gomer filius iaphet 3.
Gordianus impator 32
Gordianus martyr .35
Gorgonius martyr 33.
Gothoz regnū cessat .47

G r

Graccus romanus 21.
Gratianꝰ cū valentiniano 35.
Grānus monachꝰ decre. cōpi. .56
Grando maxima .35
Greci pereūt miserabiliter 8.
Gregoriꝰ epʒ lingonensis .29
Gregorius turonen. .40
Gregoriꝰ filius gordiani .40
Gregorius spolis 33.
Gregoriꝰ emissenus epʒ .35
Gregorius naçancenus .35
Gregoriꝰ magnꝰ pmꝰ papa .41
Gregorius secūdus papa .45
Gregorius tertius papa 45.
Gregorius quartꝰ papa 48.
Gregorius gntus papa .42
Gregorius sextus papa 53.
Gregorius septimꝰ papa 54.
Gregorius octauus papa .57
Gregorius nonus papa .58
Gregorius decimus papa .59
Gregorius vndecimus papa 61.
Gregorius duodecimꝰ papa 62.
Grossa tpa ⁊ rudia 5.

G u

Guericꝰ epʒ çenonen. 45.
Guido musicus in italia 53.
Guilbelmus abbas di. 53.
Guilbelmus puer cruci. 56.
Guilbelmus altisiodoren. .58
Guido doctoz .61

H a

Haithanarius rex 35.
Hanibal senioz .20
Hanibal atrocissimus 20.

H e

Heber a quo hebrei .4
Hebion hereſiarcha .28
Hecaton stoicus .23
Hectoz primogenitꝰ priami 8.
Hectoris filii .9
Hela rex israel 10.
Helena rapiʒ a paride 8.
Helena regina abigenoz 26.
Helena mater constantini .34
Helena transferʒ a roma .49
Heli iudex 8.
Helias tesbytes 10.
Helias colonien. abbas 53.
Helimandus laudunen. epʒ .55
Helimandus monachus 57.
Heliodorus intrauit templū .21.
Helisa a quo helisij .4
Heliseus pphēta .11
Heliseus moriʒ .12
Helisei ossa transferunʒ 37.
Henricus dux saxonū .51
Henricus primus impator .53
Henricus secūdus impator 53.
Henricus tertius impator .54
Henricus quartꝰ impator .55
Henricus qntus impator .57
Henrirus sextus impator 58.
Henricus septimus impator .60
Henricus yota theologus 62.
Henricus de bassia doctoz 62.
Her filius iude .6
Heraclitus cerebrosus .17
Herasistratus medicus 19.
Hercules anteum vicit .7
Hercules ilium vastat .8
Herculanus epʒ parusinꝰ 39.
Heresis phariseoz .23
Heresis nicolaitarū .28
Heresis acephaloz 37.
Heresis vuicleff ⁊ hus 62.
Heresis adamitarū 62.
Heresis imaginū .45
Heresis seliciana .47
Heresis magna berengarij .54
Heresis sabellij 32.
Heresis pauli 32.
Heresis manicheoz 32.
Herigerus abbas lobien. 52.
Heribertꝰ archiepʒ colonien. 52.
Herliuius abbas .54
Hermes doctoz .30
Hermes martyr .26
Hermes trismegistus 18.
Hermes translatus in gallia .49
Hermigildis filius regis 40.
Herodes ascholonita .24
Herodotus historiographꝰ .17

Dermintus epʒ lobien. 45.
Deſtilius tragediograph⁹ .17
Deſaias nobilis ppheta 12.
Deſaias martyrio cozonaʒ .14
Detguiga ſancta canoniçaʒ .59
Deyla auguriatrix 53.

D i

Dibernia cõuertiʒ 34.
Dieu ppheta .10
Dilaria .33
Dilarion .35
Dilarius papa 37.
Dilarius epʒ pictauien. 34.
Dilarius epʒ arelaten. .37
Dildebertus cenomanen. .55
Dildericus rex monach⁹ .46
Dyppolitus martyr 32.
Dircanus pontifex .23
Direnea 33.
Direneus epʒ .28
Direneus epʒ .31
Direneus 33.
Diſtoria ut cicero dicit .3
Diſtoria de idolo 7.
Diſtoria libri iudicũ .7
Diſtoria ruth 8.
Diſtoria primi libri regũ 8.
Diſtoria libri eſdre .16
Diſtoria tertij libri regũ 9.
Diſtoria iudith 16.
Diſtoria tobie 13.
Diſtoria beſter .18
Diſtoria libri exodi 6.
Diſtoria euangelica .24
Dieronym⁹ pſbyter doctoz .35
Dieronymus obijt 36.
Dieruſalẽ pmittente deo .57
Dieruſalẽ capta fuit 41. .43
Dieruſalem reſtauraʒ 29.
Dieruſalem deſtruiʒ 21.
Dieruſalem reedificaʒ 17.
Dieremias .2⁹ de maiozib⁹ 14.
Dieremias in egypto 15.

D o

Dolofernes pnceps 16.
Domerus poeta .9
Donan filius iude .6
Donoldus rex baptiçaʒ .48
Donozatus ⁊ ſabinus 35.
Donozius pmus papa .42
Donozius ſecũdus papa 55.
Donozius tertius papa .58
Donozius quartus papa 59.
Donozius impator .36
Dormiſda papa 38.
Dozribile factũ contigit 46.
Doſpitius 40.
Doſtienſis ciuitas condiʒ .15

D u

Dubert⁹ tranſtalit ſedẽ 44.
Dugo cluniacen. abbas .55
Dugo vir ſanctiſſime vite 54.
Dugo de ſancto victoze 55.
Dugo folieti .56
Dugo cardinalis 58.
Dus ⁊ bul filij aram .4
Dus filius nachoz 5.

J a

Jabel filius lamech .3
Jacintus martyr 32.
Jacobus filius iſaac .6
Jacob moziʒ 6.
Jacobus minoz apl̃us .27
Jacobus maioz apl̃us 26.
Jacobus de vitriaco 57.
Jadus pontifex .19
Januarius 33.
Janus rex italie 7.
Japhet filius noe 3.
Jareth filius malalehel .3
Jaſon martyr .33
Jaſon de genere ſacerdotali .21
Jauan .4
Jayr iudex .8

J ſ

Jſis regina egypti .6
Jſuardus monachus 47.
Jſaac moziʒ 6.
Jſachar filius iacob .6
Jſuar 6.
Jdolatria .5

J e

Jeconias filius ioſie .15
Jectan filius heber .4
Jepte iudex 8.
Jericho extruiʒ 10.
Jeroboam rex iſrael .12
Jeſus filius ioſedech .16
Jeſus ſyrach 20.
Jeſus xp̃s naſciʒ 24.
Jehu rex iſrael 11.

J g

Jgnaci⁹ doctoz glozioſus 28.

J m

Jmperiũ bipartitũ fit 46.
Jmperiũ tranſferr̃ .52

J n

Jnachus pm⁹ rex argiuoz .6
Jnnocentius pmus papa .36
Jnnocentius ſecũdus papa 56.
Jnnocentius tertius papa 57.
Jnnocentius quart⁹ papa 58.
Jnnocentius quintus papa .59
Jnnocentius ſextus papa .61
Jnnocentius ſeptim⁹ papa 62.
Jnnocenti⁹ octau⁹ papa. 64.
Jnuentio ſancte crucis 33.
Jnuentio ſci michaelis .38
Jnundatio pluuiaz 40.

J o

Joiada pontifex .11
Joachim filius ieconie .15
Joachim ⁊ anna clarent .24
Joabas rex iſrael 11.
Joas rex iuda 11.
Joas rex iſrael .12
Joathan de tribu iuda .13
Joathas de tribu iuda 14.
Job vir ſanctus .7
Jobita martyr 29.
Joannes fili⁹ iude pontif. 18.
Joannes hircanus .22
Joannes baptiſta naſciʒ .24
Joãnes baptiſta decollaʒ .25
Joannes euangeliſta .28
Joãnes ⁊ paulus martyres .35
Joãnes chryſoſtom⁹ claret .35
Joãnes chryſoſtom⁹ exulaʒ .36
Joannes heremita .35
Joannes caſſianus 36.
Joãnes damaſcen⁹ doctoz .35
Joannes damaſcenus fuit .38
Joannes elemoſynarius 40.
Joannes tungrenſis 41.
Joannes anglic⁹ natiõe .49
Joannes ſcotus 49.
Joannes gerſon theologus 62.
Joannes diaconus 49.
Joãnes de tpibus moziʒ .56
Joannes andree iuriſta .60
Joãnes mandeuil medicus 60.
Joãnes de rupeſciſſa minoz 61.
Joannes rũſbroch 62.
Joannes dux burgũdie .63
Joãnes ð capeſtrano fr̃ minoz 63.
Joanna regina francie .61
Joannes p̃mus papa .39
Joannes ſecũdus papa .39
Joannes tertius papa .40
Joannes quart⁹ papa 42.
Joannes quintus papa .44
Joannes ſextus papa 44.
Joannes ſeptim⁹ papa 44.
Joannes octauus papa 49.
Joannes nonus papa .50
Joannes decimus papa 50.
Joannes vndecimus papa 21.
Joãnes duodecim⁹ papa 51.
Joannes .xiij. papa 51.
Joannes .xiiij. papa .52
Joannes .xv. papa 52.

Joannes.xvj.papa .52
Joannes.xvij.papa 52.
Joannes.xviij.papa 52.
Joannes.xix.papa 52.
Joannes.xx.papa .53
Joannes.xxj.papa .59
Joannes.xxij.papa .60
Joannes.xxiij.papa .63
Jobel pphēta 12.
Jonas pphēta .12
Jonas mittit ꝛc. 12.
Jonadab filius rechab .11
Jonathas pontifex 21.
Jonichus filius noe 3.
Jordanꝰ teutōicꝰ doctor scūs .58
Joram rex iuda .11
Joram rex israel .11
Josaphat rex iuda 10.
Josaphat beremita rex .35
Josedech pontifex .15
Joseph filius iacob .6
Joseph venditus est 6.
Joseph mortuꝰ 6.
Joseph spōsus marie nascit 23.
Josephꝰ historiographꝰ 27.
Josias rex iuda 14.
Josue iudex 7.
Jouinianus impator .35
Jouius athenieñ. pſbyter .28

J s

Jsmael filius abraham 5.
Jsrael in flore 9.
Jsrael sine rege 12.
Jsrael transferē 13.

J u

Juo doctor scūs .61
Juba rex iugulatꝰ 23.
Jubal filius lamech .3
Jubileus instituit 59.
Jubileus muratꝰ .61 .64
Jubileus celebratꝰ 63.
Judas filius iacob .6
Judas machabeus 21.
Judea tributaria fit 23.
Judei deuastant puincias .29
Judei plures ꝛc. .37
Judei expelluntꝰ .60
Judei cōbusti fuerūt .61
Judeus quidā ꝛc. .40
Judeus quidā 58.
Judocus filius regis .43
Juliana martyr .35
Juliana virgo ꝛ martyr 33.
Julianus qui ꝛ symon .28
Julianus occisor parentū .28
Julianus martyr 32.
Julianus impator apostata .35
Julita martyr 31.
Julius cesar 23.
Julius papa 34.
Justina impatrix 35.
Justinianꝰ pmꝰ impator .39
Justiniauꝰ secūdus impator .44
Justinianꝰ ꝛꝰ iterato impat 44.
Justinꝰ pmus impator .39
Justinus philosophus .29
Justus leocadia 33.
Juuenalis poeta .27
Juuenalis epūs .37

K a

Kallinitus marinū ignem inuenit .44
Karilephus vir scūs 38.
Karolꝰ magnꝰ pmus impator 47.
Karolus secūdus impator 49.
Karolus tertius impator 49.
Karolus quartꝰ impator .61
Karolus rex francie .51
Karolus marcellus .45
Korolomānus frater pippini .46
Karolus rex francoꝝ 46.
Karolina stirps 52.
Karolpbus mercioꝝ 53.
Katherina virgo ꝛ martyr 33.
Katherina de senis 61.

L a

Laban frater rebecce 5.
Lacedemon conditur .7
Lacedemonioꝝ regnū .9
Lacedemones sūt spartani 18.
Lambertꝰ epūs filiꝰ comitis 44.
Lamech bigamus .3
Lamech filius mathusale .3
Lana de celo pluit .35
Lantfrancus epūs .54
Lantronus 38.
Lancea dñi repperitꝰ .55
Lapis grandis cecidit .58
Laomedon rex troie .8
Latro epūs 38.
Laudo papa 50.
Laurentius martyr 32.
Laurentius bispanus .58

L e

Leander gothos cōuertit .40
Lector quidā paulus .61
Leo primus papa .37
Leo secūdus papa .44
Leo tertius papa 44.
Leo quartus papa 47.
Leo quintus papa .50
Leo sextus papa .51
Leo septimus papa .51
Leo octauus papa 51.
Leo nonus papa 53.
Leo primus impator .37
Leo secūdus impator 44.
Leodegarius augustudu. .44
Leonardus louioceñ. ꝛc. 38.
Leonardus beremita .40
Leoncius cōsularis martyr 32.
Leoncius 33.
Leonida rex spartanoꝝ .17
Leonides pater origenis .31
Leonilla martyr 33.
Leonina ciuitas .49
Letania maior instituitꝰ .41
Leui filius iacob .6
Leui pater omniū leuitaꝝ 6.
Leuprandꝰ lōgobardoꝝ rex .46
Lex datꝰ in monte syna .7

L i

Lia vxor iacob .6
Liberpater vinū inuenit .7
Liber leuiticus scribitꝰ .7
Liber numeroꝝ pmulgatꝰ .7
Liber regū secūdus .9
Libraria. 400. miliū librorum comburitꝰ in egypto .23
Ligurgus philosophus 11.
Linus papa ꝛ martyr 27.
Lipbardꝰ discipulꝰ remigij 38.

L o

Lodouicus pmꝰ impator .48
Lodouicus secūdꝰ impator .49
Lodouicus tertiꝰ impator 50.
Lodouicꝰ quartꝰ impator 60.
Lodouicus filius regis .58
Lodouicus rex francie 58.
Lodouicꝰ olim rex francie .60
Lodouicꝰ tholosanus epūs 60.
Lodouicꝰ dux aurelian. 62.
Lodouicꝰ pater sci lodouici .48
Lodouicus epūs arelateñ. 63.
Londoaldus vir scūs .43
Longinus .33
Loth filius aram 5.
Lotharius pmus impator 48.
Lotbariꝰ secūdus impator 51.

L u

Lucanus poeta .27
Lucas discipulus pauli 27.
Lucrecia femina nobilis 16.
Lucianꝰ beluaceñ. martyr .28
Lucianus martyr 31.
Lucia virgo ꝛ antheas rex 33.
Lucia vidua 33.
Lucius impator .30
Lucius rex britanie .31

Lucius prim⁹ papa ꝛ mar. 32.
Lucius secūdus papa .56
Lucius tertius papa .57
Ludgerus epꝰ 46.
Ludi scenici instituunt .18
Ludolphus carthusien. 60.
Ludus scachoꝝ reperit 15.
Lugdunū condit 23.
Luna in sanguinē versa .53

M a

Macedonū regnū 12.
Macrinus impator 31.
Machutes discipulus .40
Madan 5.
Maday .4
Madian 5.
Magog 3.
Maglorius epꝰ dolen. .40
Magniradus heremita .49
Maguntia affligit .49
Maiolus vir sanctus 51.
Malalehel .3
Malachias vir sanctus 55.
Malchus martyr 32.
Mallius torquatus 18.
Mamertinus abbas .37
Manahen rex israel 12.
Mananeel 2.
Manasses filius ioseph .6
Manasses rex iuda 13.
Manicheoꝝ hereſis 32.
Manilius decius romani .19
Marcus gneus romani 17.
Marcus valerius 18.
Marcus valerius cozuin⁹ 18.
Marcus curius romani 19.
Marcus catho romani 21.
Marcus varro .23
Marcus agrippa .24 .28
Marcus antoni⁹ impator .30
Marcus confessoꝝ .33
Marcus secūdus papa 34.
Marcella pedissequa .28
Marcellianus .33
Marcellin⁹ papa ꝛ martyr .33
Marcellus papa ꝛ martyr 33.
Marcialis epꝰ lemonicen. 27.
Martialis epꝰ çanchdon. .28
Marcion hereticus 29.
Marculphus abbas .41
Mardocheus in babylone .15
Mardocheus iudeus .18
Margareta virgo ꝛ martyr 33.
Maria ꝓphetissa .7
Maria dei genitrix nascit .24
Maria magdalena .28
Maria egyptiaca .33
Massilia .15
Maria de ognies 57.
Marianus .33
Marianus monachus .37
Marinus martyr 32.
Marinus epꝰ ephesioꝝ .37
Marius romanus .23
Maron martyr .28
Marsus 38.
Martha sozor magdalene .28
Martina martyr 31.
Martinianus .27
Martinus p̄mus papa .43
Martinus secūdus papa 49.
Martinus tertius papa .51
Martinus quart⁹ papa 59.
Martinus qntus papa .63
Martinus cardinalis .59
Martyres infiniti 46.
Maruchas epꝰ .37
Mathan filius sadoch .22
Matathias pontifex 21.
Matheus aplus 27.
Mathias aplus 27.
Mathildis comitissa .54
Mathusale de seth .3
Matusabel de cayn .3
Mauricius martyr .33
Mauricius impator 40.
Maurilius rothomagen. 54.
Maurus .33
Maurus discipul⁹ bñdicti 39.
Maxentius abbas 38.
Maximinus epꝰ .28
Maximinus impator .32
Maximus epꝰ .36
Maximus martyr 31.
Maxim⁹ presbyter ꝛ martyr .32

M e

Meander samarites .28
Medericus abbas 52.
Mediolana condit .18
Melania .36
Melanius cōsiliarius 38.
Melcha filia aram 5.
Melchiades papa ꝛ martyr 33.
Melchisedech rex 5.
Menander comicus .19
Menedemus philosophus .19
Menelaus .21
Mennas 33.
Mercurius 7.
Meraioth pontifex .9
Merari filius leui 6.
Meretrix infantes. 7. pepit 37.
Merlinus de incubo .37
Merodach p̄mus rex baby. 13.
Mes filius aram .4
Mesraym .4
Messala poeta 23.

M i

Michael impator 47.
Michaelis templū cōstruit 44.
Micheas ꝓpheta 10.
Micheas cōtra bierusalē .13
Milo de angler dux .48
Mimenus rex britonū 49.
Minerua .6
Minutia virgo 18.
Misael .15
Mirabilia cōtigerūt .46
Mitridates rex ponti 22.

M o

Moyses nascit .7
Moyses abbas .35
Moyses presbyter ꝛ mar. .32
Monarchia persarū .16
Monarchia grecoꝝ .19
Monasteria solēnia .48
Monasteriū sci bñdicti 45.
Mons quidā maximus .58
Mons garganus .38
Monstrū bñs caput ꝛc. 50.
Monstrū in italia .52
Monstrū due mulieres 53.
Mors sci dñici patrj p̄dica. .58
Mortalitas maxima .53
Mosog .4

M u

Mures infiniti 54.

N a

Naason princeps .7
Nabaioth 5.
Nabuchodonosoꝛ 14.
Nabuchodonosoꝛ filius 15.
Nachoꝛ frater abraham 5.
Nachoꝛ de sem .5
Nadab filius aaron .7
Nadab rex israel .19
Narbona ciuitas .46
Narcissus patriarcha 30.
Natbalia sancta mulier 33.
Natbanael .16
Nathan filius fratris dauid .9
Naum ꝓpheta .13
Nauta quidā .43
Naçarius martyr .27

N e

Neemas vir benignus 17.
Nemroth .4
Nemroth princeps 4.
Nero impator .27
Nerua impator .28
Nestoriꝰ epꝰ cōstantinopoli. 36.

N i

Nicheforus impator 47.

Nicoforus martyr .33
Nicholaus ep̃s .34
Nicholaus p̃mus papa .49
Nicholaus secũdus papa .54
Nicholaus tertius papa .59
Nicholaus quartus papa 59.
Nicholaus de lyra doctor 59.
Nicostratus diaconus .32
Ninus p̃mus rex assyriorũ .5
Ninus quart⁹ rex assyriorũ 5.
Niniue destruit̃ 14.
Niniue metropolis 13.

N o

¶ Nobilitas qñ incepit 4.
Nobilis martyr 33.
Noe vir iustus 3.
Noema .3
Normãdia cõuertit̃ 49.
Noruegia conuertit̃ 56.
Nouatus presbyter .32
Nouatus martyr .30

N u

¶ Numa pompilius .14
Numitor rex italie .13
Nũmi aurei 7.

O b

¶ Obeth de tribu iuda 8.

O c

¶ Occasio troianorũ bellorũ .8
Ochosias rex israel .11
Ochosias uel açarias .11
Ocho impator 27.
Ochus rex persarũ 18.
Octauianus impator 23.
Octaua assumptiõis .49

O d

¶ Odericus vir sanctus 60.
Odilo vir sanctus abbas 52.

O g

¶ Ogerus dux danorũ 47.

O l

¶ Olda ꝓphetissa 14.
Olympias prima a grecis .13
Olympias mater alexandri .19
Olympiade. 80. uel. 95. 17.

O m

¶ Omogirus primus 6.

O n

¶ Onesimus ep̃s ephesiorũ 27.
Oneus rex assyriorũ .9
Onias pontifex .19
Onias filius symeonis .20
Onias magnus 20.
Onias pius .21

O p

¶ Ophni filius heli 8.

O r

¶ Oraculũ archan. michael .38
Oracius flaccus poeta .23
Orbis diuisio ꝛc. .2
Ordo cluniacen̄. 50.
Ordo cartusien̄. 54.
Ordo cistellen̄. .55
Ordo cistercien̄. 55.
Ordo templariorũ 55.
Ordo sci ioãnis baptiste 55.
Ordo guilhelmitarũ .57
Ordo dñorũ teuthonicorũ .57
Ordo sancte trinitatis .57
Ordo cruciferorũ .58
Ordo celestinorũ 59.
Ordo premonstraten̄. 55.
Ordo canonicus 54.
Ordo nouorũ militũ 60.
Ordo saluatoris uel brigide 61.
Ordines. 4. mendicantiũ .58
Origenes doctor egregius 31.
Roncius .33
Rosius .36

O s

¶ Os inferni i medio vrbis 17.
Osbertus abbas leodicen̄. 53.
Ossa samuelis ꝓphete .36
Osee ꝓpheta 12.
Osee rex israel .13
Osualdus ep̃s .52

O t

¶ Othoniel iudex 7.
Otto primus impator .52
Otto secũdus impator .52
Otto tertius impator 52.
Otto quartus impator 57.

O u

Ouidius naso poeta 23. .27

O ç

¶ Oçi pontifex 8.
Oçias uel açarias 12.

P a

¶ Pachomius vir scũs 34.
Pachomius monachus .36
Pacuuius .21
Pafnucius monachus .34
Palmaci⁹ martyr cũ vxo. 31.
Palladius ep̃s 36.
Panthenus stoicus 30.
Panthaleon martyr 33.
Pantheon dedicat̃ 41.
Papias ioannis auditor .30
Papias .33
Papirius romanus .19
Parisius miraculũ cõtigit 54.
Paschalis prim⁹ papa .48
Paschalis secũdus papa .55
Paschalis vir sanctus 38.
Passagiũ magnũ .56
Passagiũ grande .59
Pastores pecorũ 57.
Patricius ep̃s egypti .34
Patricius filius sororis 36.
Patricius magnus pater .36
Patricius martyr 32.
Patroculus martyr .33
Paula senatrix vidua 35.
Paulinus ep̃s treuiren̄. .35
Paulinus ep̃s 36.
Paulus z therenti⁹ romani .21
Paulus apl̃us 27.
Paulus prim⁹ eremita .33
Paulus simplex .35
Pauli orasij historia finit̃ .36
Paulus diaconus 47.
Paulus primus papa .46
Paulus secũdus papa .64
Paupes de lugduno 60.
Phacee rex israel .13
Phacheia rex israel .13
Phaleg filius heber 4.
Phara virgo sancta .41
Pharao nefres rex 6.
Pharao amonophis 6.
Pharao bocchoris .7
Pharao filius iude 6.
Pharo comes .41
Pharus turris in mari 19.
Pharoneus rex arginorũ .6
Pax vniuersalis toti⁹ orbis .27
Pax vniuersalis .28
Pax ecclesie reddita .34
Pax prima ecclesie 30.

P e

¶ Pelagius prim⁹ papa .40
Pelagius papa 40.
Pelagius hereticus .36
Peregrinus ep̃s 29.
Peregrinus quidã occidit̃ 58.
Permenides philosophus 17.
Perpetuus ep̃s .37
Persius poeta 27.
Perfectio tẽpli salomonis 9.
Persecutio prima ecclesie 27.
Persecutio secũda ecclesie .28
Persecutio tertia ecclesie 28.
Persecutio quarta ecclesie .30
Persecutio quinta ecclesie 30.
Persecutio sexta ecclesie .32
Persecutio septima ecclesie .32
Persecutio octaua ecclesie 32.
Persecutio nona ecclesie .33
Persecutio decima eccl'ie 33.
Persecutio vndecima eccl'ie 34.
Persecutio duodecima eccl'e. 35
Persecutio iterũ in lapidica .39
Pestilentia maxima. 22.

Fasciculus temporũ omnes antiquoꝝ chronicas strictim complectens felici numine incipit. Prologus

Eneratio ⁊ generatio laudabit opera tua: ⁊ potentiã tuã ꝓnuncia būt. Scribit̄ psalmo. 144. Cum nõ sine multa diligentia sanctorũ patrũ studia: temporꝝ decursus supputarũt: nõ dubiuꝫ qn magna vtilitas ecclesiasticis viris: ⁊ p̄cipue illis qui ecclesiasticã policiam' gubernare habent: inde ꝓueniat. Nec vlli statui hominũ hoc parũ ꝓdesse credendũ est: si temperata mente ad rerum gestarũ historias: quas ob diurnam memoriã studiosi viri conscripserũt oculos leuēt q̄uis pleriq; id minus pspectent. Decet nãq; viros virtuosos precedentiũ facta sepe ad memoriam reuocare: ut bonis exemplis discant dignis opibus insistere: ⁊ in malis valeant ꝓditionis scopuluꝫ declinare. Uerum nisi p̄ciosum a vili separet̄: stulta cõcupiscentia se temperare nõ valens: in tenebrarũ voraginem precipiti cursu mergeret̄. Ob hoc sancti doctores vidētes: q; ad intellectum sacrarũ scripturarum ⁊ ecclesie regimen historiaꝝ decursus ex pte necessarius eēt: si mulq; omniũ gestorũ congeries iutilis: tum pro sui magnitudine: tum pro supfluoꝝ ⁊ vilium factorum repetitione supuacua: quasdã nobis historias canoniçarunt: amputatis fabulis supstitiosis: ac genealogijs interminatis: que ad rem nõ ꝓtinent. Sicq; factum est per maximos eorũꝫ labores: ut pene sil' tota temporũ historia breuissimo studio a quolibet intelligēte iam nedũ sine labore: imo cũ magna cordis oblectatiõe possit incorporari. Decuit quoq; ad ornatum scripture ut hac pulchritudine nõ careat: que omnib⁹ gentibus tanq; lucerna p̄fulgida in obscuro loco ꝓponēda fuit. Ingeniũ insup humanũ qõ magnifice plura comp̄hendere faciliter potest: hoc delicioso prato diuersorũ florũ priuari non debuit in quo varia virtutũ exempla reperiens: factaq; reproba eque considerans: illa carpere: hec preterire moneret̄. Uidere enī supra modũ est delectabile: qualiter primi nostri parentes ex quibus originem duximus: instituti fuerũt a sũmo oĩuꝫ gubernatore deo: deinde quis decursus eorum: quomodo defecit ⁊ ꝓfecit rationabilis creatura in sapientia: virtute: potētia: sanctitate: longeuitate: ⁊ sic de alijs: ⁊ in oĩbus his diuinũ regimen admirari q̄ fit deus mirabilis in creaturis suis: qui nunq; administrare cessauit illis quos condidit: quanta creatoris longanimitas ⁊ misericordia: ⁊ q̄ inscrutabilis diuinoꝝ iudicioꝝ abyssus. Hec ⁊ infinita alia quolans humana industria pennis gbusdam interne contemplationis: non solum preterita ⁊ presentia: sꝫ ⁊ iam futura metik dum ex similibus ad similia ꝓgreditur: cui si bona voluntas adiũcta fuerit: tedio quodam incolatus huius in deũ surgit: ad laudandũ ⁊ regratiandũ ⁊ contemplandũ: cupiens dissolui: ⁊ esse cũ x̄po ineternũ. Incipit ordo hec ⁊templatio in iocunda speculatiõe creaturaꝝ: ⁊ finit i feliciori tedio earundē: ⁊ appetitu creatoris: iuxta illud ps̄. Quid enī mihi est in celo ⁊ a te quid volui sup terram: mihi aũt adherere deo bonũ est. Hoc forte in p̄assumpto verbo: idem psalmista nobis psuadere nititur dicens. Generatio ⁊ generatio laudabit opa tua ⁊ potentiã tuã ꝓnunciabũt: quasi dicat: ꝙ omnia que in mũdo casura cernimus ad te qui nunq; deficis tendere debem⁹: que vtiq; sententia valde accõmodata est ad ꝓpositũ nostrũ. Cum enī teste augustino: plura in sacra scriptura cõmemorantur que nihil significant: ⁊ tñ necessaria sunt ꝓpter ea que aliqd significant: necesse est talibus ita vti: q̄uis sterilia sũt: sicut illis que fecunda deuotione immediate in deuꝫ mentem nostram subtollũt: aliqn nõ recte scripturã legimus: in qua semp spūs scūs loqui credendus est. Sunt ergo arida quo ad superficiē littere: sꝫ grauida quo ad spūalez intelligentiã. Que aũt ita alienа sunt: ut nequaq; spūaliter intelligi possũt: aut nõ expedit: omni tñ veneratione digna sunt propter finem in quem ordinant̄: qui est scire ⁊ diligere deuꝫ. Et de hoc genere videt̄ esse supputatio ānoꝝ q̄ in sacra historia diligētissime ānotata cõtinetur: de qua ut idem augustinus testatur: hoc certissime tenendũ ē: ꝙ tanta ē diuina auctorita te roborata: ut omnino falsissimum sit: quicquid ab ea ita discrepat: quod cũ ea omnino concordari nõ possit. Que cum ita sint: mirũ valde videtur: cur sancte scripture tractatores: de hac materia intantũ sunt diuersi in pluribus locis vsq; hodie: ut aut omnino aut vix nequeant concordari Et redit illa antiqua ⁊ famosa questio de trãslatione septuaginta interpretum: an potius ei standum sit in supputatiõe annorũ: an textui hebreorum: quem moyses ille maximus ⁊ primus legis promulgator edidit. Hic contriuerunt sancti doctores ingenia sua: ⁊ quilibet pro captu suo dixit quod sensit. Et quia periculosũ est de magistroꝝ ecclesie iudicare sententijs: ut dicit Hieronymus sup danielem: ⁊ nimis laboriosum est omnia retexere. ideo beda post alios qui studiosius i hac materia sudarũt: elegit modũ Orosij qui satis cõcorditer cũ Hieronymo ⁊ eusebio: ⁊ alijs magis autēticis de his loquit̄ ⁊ dicit ecclesiã hũc modũ tenere: licz alios nõ reprehendat: quare actum videtur: ut hec supputatio magj vulgata sit i libris plurimorũ postea scribentiũ. Augustin⁹ etiam in xv. libro de ciui. dei multa de his tractat; sꝫ satis dissentit a positione bede: quia sequebatur exemplaria que tunc magis vulgata fuerunt: ut etiam patet in homelijs suis: ⁊ maxime super psalmos Poririo autē orosij ⁊ Bede habet: ꝙ a creatione

mundi vſq; ad natiuitatē abrahe fluxerunt anni 3184. ſm ſeptuaginta. Hebrei autē min⁹ habent 1236. quia ſm biblias correctas iuxta hebraicā veritatē: ab adam vſq; ad natiuitatē abrahe: ſūt anni tantū. 1948. Deinde ſatis concordant cum hebreis ſeptuaginta interpretes: vſq; ad deſtructionem templi: que vocatur cōmuniter tranſmigratio babylonis. Sequentia tempora non habentur ex canonica ſcriptura: ſed ex alijs hiſtorijs tam iudeorū q̄ gentiliū. Et iterum ibi eſt diuerſitas: ſed nō nimis magna. Simul igit colligendo ſm Bedam a mūdi creatione vſq; ad xp̄i natiuitatem veniūt anni. 5199. t hic eſt modus eccleſie. vnde verſus. Unū tolle datuz: ad milia quinq; ducentis. Naſcenti domino: Beda dat a protoplaſto. De vlteriori diſcuſſiōe huius queſtionis vide ſi placet Auguſtinū vbi ſupra t hieronymū t alios locis ſuis. Hic autē quia breuitati ſtudemus: prolixitas ipſa nobis vitanda eſt. Colligere nāq; diſpoſuimus iuuante domino ex pluribus libris faſciculum quendā temporum: a mundi creatione vſq; ad preſens: in quo tam ſacrarū ſcripturarū q̄ diuerſarū aliarum hiſtoriarum facta tanq; in memoriali quodam compendioſe religabimus. Faciā proinde iuxta ſententiam flori: quod ſolent qui terrarū ſitus in breui quaſi tabella depingūt: ita totam humani generis imaginē: temporūq; decurſus in pauculis foliis complectar. Nec mihi conſcius ſum aliquid me poſuiſſe: quod non in fidedignis hiſtorijs habeat: aut alijs libris eccleſiaſticoꝝ doctorū: ſiue quod nūc ex eorū dictis aperte ſequat. Ubi autē dubiū fuerit: an ſic uel aliter: hoc ipſuz etiam ita ut repperi pari modo annotaui. Et ne ipſa ſupficies hiſtorie deuotis tediosa eſſet: perſepe ſententias quaſdam floridiſſimas applicaui ex ſanctorum dictis: que deuotionem redolent: pariter ac doctrinā. Auctoritatem ergo dātes his qui ante nos laborauerunt: nos pro modulo noſtro in labores eorū intrauimus: ſparſim hinc inde carpētes quod potuim⁹. Et ut ſciat quo ordine eos ſecuti ſumus: primo totū tempus veteris teſtamēti. 5169. annorū in quinq; etates diſtinctuz reperimus in quodam libello: qui Iſidero aſcriptus videbatur: vbi multuz artificialiter procedit deducendo annos mundi vſq; ad tempora ſua ſcilicet eraclij: qui cepit regnare circa ānos dñi. 612. ſz ſupputationē ſuam nō ordinauit ſm eram xp̄i ſicut nec oroſius. Et būc ſequimur i duab⁹ p̄mis etatibus: ſimiliter t in duabus ſequentibus: exceptis paucis quia textus ſm hebraicam veritatem a natiuitate abrahe vſq; ad captiuitatem babylonicam: apud nos magis eſt correctus: t diligentius explanatus: t ideo ſequimur eum: parū tamen refert. In quinta etate maiorem laborez habuimus propter nimiā diuerſitatem hiſtoriarum. t veniam p̄cor: quia iam vnum iam alium prout melius putaui ſecutus ſum. An autē debite ſingulos annos ſupputaui: lectori iudiciū cōmitto. Lineā autē aſſyrioꝝ t romanoꝝ t aliorū ex diuerſis hiſtorijs laborioſe ſatis coaptaui: rogans: ut ſi cui tranſcribere placuerit: diligenter obſeruet ſpacia t numerū correſpondentem: ne longius aut ſtrictius ponat q̄ exemplar habet: alioquin t labor peribit t fructū nō reportabit. Eritq; opus eo mendoſius quo compendioſius niſi hoc diligenter ſtudeat obſeruare. ſi autē debite quod facile arbitramur hec incorporauerit nō modicā ei prebebit illuminationē ad intelligendam ſacram ſcripturā: t libros Auguſtini: t hieronymi: t Oroſij: ac alioꝝ tē. ſi vera ſunt que in pluribus libellis ſcripta reperimus. Porro in ſexta etate ſequimur chronicā martini t vincentij: qui compendioſe proceduntvſq; ad tempora ſua. Poſt eos p annos fere ducentos: ſequor notabilē librū quendam cuius auctorē neſcio: qui pene vſq; tpa ſua extendit. Que autē depoſt acta ſunt memorie digna: ſicut audiuimus t vidimus fideliter prioribus ſuppoſuimus. Que omnia in ſequentibus ſūma breuitate patebunt. Modus autē procedendi planiſſimus eſt: t groſſitudini ruſticane adeo amicus: ut in pariete quidem depingi: poſſit eo q̄ ilico ſine omni difficultate intuentibus ſe offerat. Depinxi igit in medio folij circulos cum noibus p̄ſonaꝝ debitis p quolibet tempore: t infra t ſupra lineas duas: quarum ſuperior cum ſuo numero deſcendit ab adam vſq; ad xp̄m iuxta ſeriem p̄dictorū ſignificās: ut quicquid ex aduerſo illi⁹ numeri ſcriptū eſt ſiue ſuperius ſiue inferius etiā circa illa tempora factum veriſimiliter credat. Secūda linea id eſt inferior retroſum: aſcendit a xp̄i natiuitatevſq; ad mundi creationez: ut eadem facilitate vnico numero inſpecto ſciat: quot annis hoc aut illud factuz ſit ante xp̄i natiuitatē: quod ideo ſic ordinauimus: quia hec era magiſ ſolēnis eſt apud nos: t citius ſolet requiri. Poſt xp̄m ſimul ambe deſcendunt vſq; ad tempora noſtra paulatim creſcendo: ita ut ſuprior ſemp oſtendat etatez mundi: t inferior etatem xp̄i: quod planiſſime patebit locis ſuis. t quia ex multis libris mendoſe ſcriptis: modum būc nō leui labore ad lineā veritatis correxim⁹: obſecramus pro xp̄o lectorem: ne inciuiliter manū ad corrigendū hanc annorū ſupputationem apponat: niſi prius toto opere p̄ſpecto: quod nō ideo dicimus quaſi nullibi errauerimus: ſed ad auiſandū de nimia diuerſitate doctorum in hac materia. t frequenter poſitio vnius eſt inuolutio alterius: vbi autē errorē inuenit: clementer ignoſcat t corrigat ex predictiſ quos ſequimur. facile enim in numeris errat: t ſepe negligenter deſcribunt: t negligentius emendant: ut dicit Auguſtinus. 15. libro de ciuitate dei.

Ordo

Modo

Editio fm hebraica veritatē
Deus
Pater ⁊ filius
⁊ spūs scūs
Creata
Dispositā
Ornata
Celum ⁊ terra
Lux
Firmamentū
Cōgregatio aq̄ꝝ
Luminaria
Uolucres ⁊ pisces
Bestie
Homo
Restauratio
In pncip̄ i mā
pma die i fac.
2 .die
3 .die
4 die ignis
5 die aer ⁊ aq̄
6 die terra

Dies pm⁹ — In quo de⁹ fecit lucē: ⁊ diuisit lucem ac tenebras

Dies 2⁹ — In quo fecit de⁹ firmamētū: ⁊ diuisit aq̄s ab aq̄s

Dies 3⁹ — In q̄ congregauit de⁹ aq̄s in vnum locū ⁊ apparuit arida.

Dies 4⁹ — In q̄ fecit de⁹ solē ⁊ lunaz ⁊ stellas: ⁊ posuit eas in firmamento.

Dies 5⁹ — In q̄ fecit deus pisces ⁊ volucres ⁊ cete grandia ex aqua.

¶ In pncipio creauit de⁹ celū ⁊ trā. Dic btūs Aug⁹ sup Ben. q̄ maior est hui⁹ scripture auctas q̄ oīs hūani ingenij pspicacitas. Et q̄ de tpe pncipalit̄ ꝫ intēdim⁹ pncipiū tpis breuit tangē placuit. vñ ē aduertēdū ꝫm doctores: q̄ q̄ttuor coeque ua in pncipio creata sūt a deo ex nihilo: in q̄ relucet creatoris sūma potētia. Dec aūt sūt celū empyreū: angelica nā: materia q̄ttuor elementoz: ⁊ temp⁹. Et hocvocāt op⁹ creatiōis: qō factū fuit añ oēm diē. P⁹ sequit op⁹ distinctiōis: in q̄ relucet sūma creatoris sapia: qō factū fuit in trib⁹ dieb⁹ pmis. Deinde segt̄ op⁹ ornat⁹: in q̄ relucet creatoris sūma bonitas: qō factū fuit in trib⁹ dieb⁹ sequētib⁹. ut pz clare in textu geñ. i. Septia aūt die regeuit ab oī ope qō patrarat: non q̄si opando lass⁹ sz nouā creaturā facē cessauit: cui⁹ materia uel silitudo nō p̄cesserit. Qō autē dicit̄ ioānis. 5°. Pater me⁹ vsq̄z mō opat̄: ⁊ ego opor: intelligit̄ de ordinua vniuerse creature administratiōe: q̄z qō cōdidit ordinare ⁊ gubernare nō cessat: ⁊ in hoc relucet creatoris sūma pfectio: q̄z sibi soli sufficit: nec eget creaturis: sz poti⁹ eē: q̄z virtus creatoris ē cā subsistēdi oī creature. ⁊ hoc ē q̄ septima dies vesperā nō hz. De his pleni⁹ vide mgr̄m. 2°. sniaz: ⁊ doctores desup copiose scribentes. Porro sequens temp⁹ licz deū nobis oñdat: q̄ ad hec q̄ttuor p̄dicta. s. sūmā potētiā: sapiam: bonitatē: ⁊ p oēs sūmā pfectionē: tñ spāliter oñdunt dīnā misericordiā ⁊ iusticiā: iuxta illud psal. Misericordiā ⁊ iudicium cantabo tibi dñe. Et iterū. Uniuerse vie dñi misericordia ⁊ veritas. Misericordia tñ sceptrū tenet: q̄diu viatores sumus: que nulli petenti veniā negat.

¶ Humanū genus iō ex vno hoīe deus instituit: ut cōmēdaret q̄ei grata fit̄ pluribus vnitas: q̄ cōsideratio multū electis pdest: sanct⁹ angel⁹ in etna pace sociādis verū tāta imanitate peccādi defecerūt hoīes: ut tuti⁹ atq̄ pacati⁹ inter se bestie viuerēt. Nec eni vnq̄ int̄ se leones: aut int̄ se dracones q̄lia hoīes bella gesserunt. Uinculū cōcordie diligit deus. Dec aug⁹. xij°. de ciui. dei.

¶ Anno mūdi primo

Dies 6⁹ — In quo fecit deus bestias ⁊ hominē.

6615

Adam pm⁹ hō vixit āis 930. ⁊ genuit Eua

habet ānos 3242. Dic incipit pma etas mūdi: durans vsq̄ ad diluuiū: ꝫ

130 — Seth vixit. ā. 912. — 6905

435 — Enos vixit ā 905. — 4764

625 — Chainam vixit — 4574

911.

¶ Anno pmo mūdi die sexta formauit de⁹ adam in agro damasceno: ⁊ euā de costa eius: collocans eos in paradiso: ut oparent̄ ⁊ custodirēt illū: p̄cepitq̄z eis ne de fructu ligni gustarent sub pena mortis. Eodem die cū peccassent: statī eiecit eos de paradiso i terrā maledictiōis: ut i sudore ⁊ erūna vinerēt: donec morirent̄ ꝛc. geñ. i°. ¶ Aug⁹. 14°. de ciui. dei. Fecerunt itaq̄z ciuitates duas: amores duo: terrenā. s. amor sui vsq̄z ad cōtēptū dei. celestem vo amor dei vsq̄z ad ostemptū sui: denicq̄z illa in seipsa: hec i dño gloriat̄. Illa querit ab hoīb⁹ gloriā: huic aūt de⁹ ōscie testis maxima ē cīa. Ad illā ptinet: cayn q̄ p̄mo nat⁹ est: ⁊ ciuitatē cōdidit. ad istā ptinet abel q̄ secūdo nat⁹ est ⁊ tanq̄z pegrinus hic cōuersat⁹ est: q̄z grā p̄destinat⁹ ciuis sursū erat. Deniq̄z ut ciuitas dei sue aduersarie cōpatione clarescat: aliqua facta reprobor̄ cōmemorare necesse fuit.

¶ Ciuitas terrena ab homicida cayn incipit vsq̄z ad homicidam lamech.

¶ Iste cayn sceleratus p̄mo ciuitatē cōdidit terrenā in q̄ suos posuit ꝓpter timorē: eo q̄ rapinas ⁊ violentiā exercebat: vñ suspicabat̄ sibi talia reddenda qualia faciebat: iō in tuto se recepit. Dic fratrē suum abel ꝓpter inuidiā occidit: ⁊ punit⁹ a dño vagus ⁊ pfugus: despatusq̄z tandē a lamech occisus ē.

Delbora sorō abel

Abel occis⁹ a cain

Lalma nasorō ⁊ vxor

¶ Iste seth nat⁹ ē. 130. āno ade: quor moyses p̄termisit centū qb⁹ luxit abel in valle ploratiōis ꝓpe ebron. Ipse etiā p oleo misericor die ipetrando paradisū adijt.

¶ Iste enos cepit inuocare nomen dñi: forte aliqua vba depcatoria iuenit: aut imagines fecit p colendo deo: sicut modo fit in eccl̄ia.

¶ Iste abel prim⁹ martyr eccleſiā inchoauit q̄z in grā mortu⁹ fuit. si enī ab adam inchoata fuisset: nō foret ordinua Dic fm aug⁹. ciuitatē dei ordidit: cuui⁹ p̄mus ciuis fuit: ⁊ q̄z iust⁹ fuerat: deus ei⁹ oblationē acceptauit.

el

Enoch — Irad — Mahanel

mūdi cayn.

¶ In h enoch cayn suā dedicauit ciuitatē. vñ sic dicit Aug⁹. 15°. de ciui. dei: nō est absurdū q̄ cayn edificauit ciuitatē cum vix q̄ttuor viros scriptura dicat tūc fuisse: q̄z nō oēs numerauit: q̄ tūc esse poterāt: sed illos tñ noiare necesse putauit quos suscepti operis ratio postulauit. Item idez ibidē. Progenies ex adam ꝓ cayn sceleratū vndenario nūero finit̄ q̄ peccatū signat̄: ⁊ ipse numer⁹ femina claudit̄: a q̄ sexu factū ē initiū pcti.

¶ Mundi etates similitudinarie accipiuntur ſm etates hominis: ⁊ a diuerſis diuerſimode aſſignantur: ⁊ rationibus multis aſtruũt: quare ſic uel ſic conuenienti⁹ inchoent uel terminenť: de quibus nihil ad pñs ⁊c̃. ſz quantũ nũc ſufficit eſt aduertendũ ꝙ ſex ſunt etates mũdi. ¶ Quarũ prima incipit a mũdi creatione: ⁊ durat vſq; ad diluuium ⁊ habuit ſm hebraicã veritatem ãnos. 1656. ſm ſeptuaginta interpretes: ſicut Iſidorus ponit ⁊ alij q̃ plures: quos hic ſequimur. habuit ãnos. 2242. ⁊ ſic differunt in annis. 586. quos hebrei min⁹ habent in hac etate. ⁊ iuxta hunc computũ matuſale mortuus eſt añ diluuium: eodem tñ anno quo diluuiũ fuit. ¶ Secunda etas incipit a diluuio ⁊ durat vſq; ad natiuitatẽ abrahe: ⁊ habuit ſm hebreos annos. 292. ſm ſeptuaginta. 942. ⁊ ſic differunt in ãnis. 650. quos iterũ hebrei minus habent. Que autẽ ſit ratio tante diuerſitatis inuenire nõ potui. ¶ Tertia etas incipit a natiuitate abrahe: ⁊ durat vſq; ad initiũ regni dauid. habens ſm hebreos ãnos. 941. ſm ſeptuaginta. 940. ¶ Quarta etas icipit a p̃ncipio regni dauid: ⁊ durat vſq; ad tranſmigrationẽ babylõis: ⁊ habet annos 484. ſm hebreos: ſm ſeptuaginta. 485. ¶ Quinta etas incipit a tranſmigratione babylonis. ſ. qñ bieruſalem deſtructa fuit: ⁊ templũ in ea incenſũ: ⁊ durauit vſq; ad benedictã natiuitatẽ x̃pi: bñs ãnos ſm hunc modũ pretactũ qué hic ſequimur. 590. Et ſicut p̃dictũ eſt: grandis eſt altercatio de ſupputatione annorũ huius etatis: diuerſi diuerſimode computant: ſz nõ nimis multũ differunt inter ſe. Eligat quis qõ ſibi placuerit qõ nobis viſum fuit poſuimus. ¶ Sexta etas incipit a x̃pi natiuitate: ⁊ durat vſq; ad finẽ mundi: cuius terminuz ſolus deus nouit: ⁊ hec dicit̃ ſenectus ſiue hora nouiſſima.

¶ Eras plurimas diuerſorũ regũ: gentiũ: atq; operũ magnificox: aut pſonarũ ſublimiũ: hincinde ãnotaui: quib⁹ vtunť aſtronomi in ſuis calculationib⁹ ab adam vſq; ad alphontiũ. Et nota ꝙ era eſt temp⁹ famoſũ alicui⁹ gentis uel ſecte incipiens ab aliq̃ effectu q̃ eſt notabilis bonitatis uel malicie: ⁊ vulgarit põt dici datuz: iuxta qõ publice conſcriptiones fiũt. Unde ⁊ ſcũs leo hui⁹ nois primus: frequenter hoc termino era vtit̃ in epiſtolis ſuis.

¶ Hiſtoria ut cicero dicit. Eſt teſtis temporx: lux veritatis: magiſtra vite: nuncia vetuſtatis. Utiliſſimũ ergo ẽ hiſtorias plures noſſe atq; in his verſari: ut alioꝝ exemplo vtilia ſequi: noxiaq; vitare diſcamus.

795	970	1122	1287	1454
Mala leel ã. 895.	Jareth ã. 962.	Enoch ã. 365.	Matu ſalem ã. 969.	Lame ch. añ. 777.
4404	4272	4077	3912	3645. ãnno añ x̃pi nativitatẽ

vixit.

¶ Adã vir ſcũs cunctis dieb⁹. vite ſue ppbie ſpũ claruit: peni nitentiã magnã ac diuturnã fec̃ filijs ſuis p̃cepta iuſticie dedit: p̃cipiẽs ut a ꝺſortio cayn ac filiox ei⁹ oino abſtinerẽt: nec cũ eis mrimonia iũgerẽt. Hic p̃m⁹ nr̃ parẽs: vno pctõ a paradiſo nos expulit: ſz ſcã ꝺuerſatiõe ſua ac pnia: exemplũ nobis dedit ad regni celeſtis gaudia remeãdi: qui aũt hoc nõ ſequit̃: de p̃mo cõqueri iuſte nõ poterit.

¶ Adam morit̃ ſe pelitq; in ebron.

¶ Iſte enoch iuſt⁹ placuit deo: ⁊ ꝓpter nimiã ſcitatez ſuã trãſtulit eũ dñs i paradiſũ. vbi cũ elia viuit in mag̃ corpis ⁊ ſpũs trãquillitate vſq; ad antix̃pi aduentum tũc eni exibũt ꝓpt cõfortationẽ electoruz ⁊ martyrio coronabũt. Enoch ſcripta religt: iuda ap'lo atteſtãte.

¶ Hic matuſale ſeniſſim⁹ q̃ ad multitudinẽ ãnox fuit: oĩuz q̃s ſcriptura cõmẽorat. Cũ. n. 500. ãnos brẽt: dixit ei dñs. Edifica domũ ſi vis: qñ adhuc. 500. annis viues: rñdit. ppt̃ tãtillũ ipis nõ edificabo domũ: ⁊ ſub arborib⁹ ⁊ circa vepres dormiuit ut prius cõſueuerat.

¶ Multiplicant̃ mala ſup trã.

¶ Hygantes ſunt in terra.

¶ Curioſitas.

¶ Nota ꝙ oẽs artes uel ſcie ſeculares: liberales ſiue mechanice uel phiſice: hũane curioſitati deſeruiẽtes: a filijs lamech leguntť inuẽte: ⁊ ſic filij adulſini p̃mũ ſubtilioꝛes alijs fuerť: ⁊ qz timebãt futurx piculũ diluuij ⁊ ignis. iõ tubal eaſdẽ artes i duab⁹ colũnis ſculpſit vna lateritia: ⁊ alia marmorea.

Ada

Lolũba lapidea adhuc manet in tra ſyria.

Matuſael

Bigamia.

Lamech

¶ Satis lamech ab iſtis vxorib⁹ afflict⁹ fuit: qz p q̃ gs peccat p hec ⁊ punit̃.

Sela

¶ Iſte lamech p̃m⁹ õ naturã ⁊ mores bigamiã inſtituit adulteriũ cõmittendo: ipſe etiaz cayn occidit nõ tñ voluntarie: ſed cũ ſenuiſſet ⁊ caligaſſent ei⁹ oculi: a puero ducebať: q putãs ꝙ ferã vidiſſet: indicauit ei ut ſagictaret: ⁊ ſic ipſum cayn trãſfixit. vñ ob hꝰ puerꝝ verib⁹ adeo afflixit ut etiã morereť

Jabel

¶ Iſte iabel portatoria paſtox prim⁹ inſtituit ⁊ tentoria fecit.

¶ Concupiſcentia auriũ.

Jubal

¶ Iſte iubal pater canentiũ i citharis ⁊ organis ⁊ muſice artis inuentor: ꝓportiones quoq; ſonox ex malleox ſonitu ꝓpendit.

¶ Concupiſcentia oculorũ.

Tubalcayn

¶ Iſte tubalcayn fuit primus malleator ⁊ faber: in cuncta opera eris ⁊ ferri: ⁊ inuẽtor artis ſculpture.

¶ Concupiſcentia carnis.

Noema

¶ Iſte noema iuenit artez varie diuerſeq; texture: lanã ⁊ linũ in fila traxit: ⁊ pannum texuit ꝓpter leuitatez. nã antea pellibus beſtiarũ pro veſtibus vtebanť.

¶ Pro intellectu hoꝝ ē aduertēdū: qꝫ verissime de istis trib⁹ filijs noe. 72. gētes pcreate sunt. ut pz gen̄. 10. vñ t ad designandū mysteriū hoc: dñs iesus. 72. discipulos misit añ faciē suā: dr̄ luc⁹. 10. De hac materia diligenē tractat aug⁹. xvj°. de ci. dei. t inē cetera dic̄: qꝫ plēs alij nati sūt q pptea nō sūt cōmēorati: qz gētib⁹ alijs nascēdo añ cesserūt: ipsi aūt gētes facere nequerūt. Dam gētiū vocabula ptim pmanserūt: ita ut hodieqꝫ appareat vnde fuerit deriuata sicut ex assur assyrij: t ex heber hebrei. Partim tpis vetustate mutata sunt: ita ut vix hoies doctissimi antiqssimas pscrutātes historias: nec oiuz: sz aliquaꝫ ex ipsis origines gentiū repire potuerūt. Et si oia cōsiderent̄: pl'a mutata qꝫ manentia noia apparent.

¶ Nota fm doctores debitā penā hoc tpe mūdo inflictā: quia eni luxuria abundauit: que corpa polluit: iō q aquā terra lota t mūdata fuit. In fine aūt mūdi: qz cupiditas abūdabit: q ignē exuren tur. Aurū eni t argentū igne purgari solent ꝛc̄:

¶ Hoc signū federis: qō do inter me t vos t ad omnē animā. gen̄. 9.

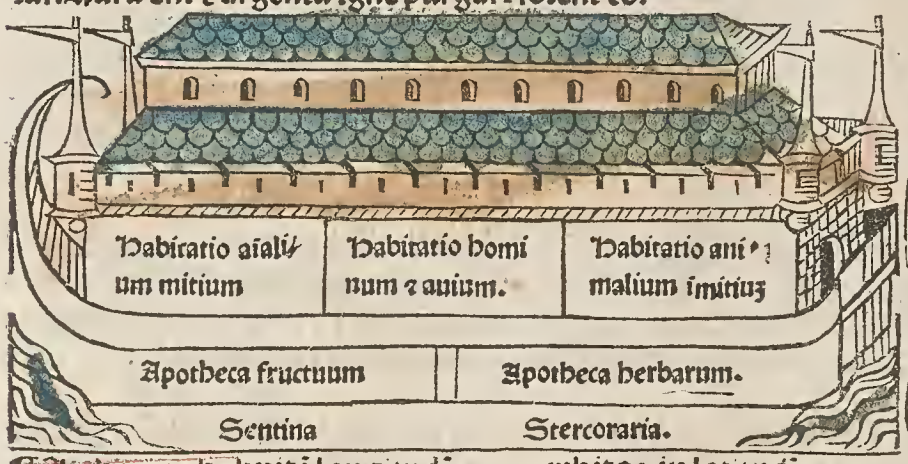

¶ Arcꝫ pluuialis siue iris duos colores pncipaliē habet: q duo iudicia repñtāt. Aque⁹ diluuiū pteritū figurat: ne ampli⁹ timeat Igneus futuꝫ iudiciū significat q ignē: ut certitudinaliter expectet.

¶ Archa noe habuit i longitudie. 300. cubitos. in latitudie. 50. cubitos: i altitudie. 30. cubitos t i sūmitate vnū cubitū. gen̄. 6.

Ionicus filius noe

Iste ionich⁹ fuit fili⁹ noe: de q̄ moy ses tacet: sapiēs: pmo post diluuiū astronomiā inuenit: t q̄dā futura p uidit: t maxie de ortu. 4. regnorū t t eoꝝ occasu: cūqꝫ pr̄ dediss̄ ei mu nera: iuit i trā ethan: t habitauit ibi gentē ordinēs: hic fert ordiniū dedisse nēroth quō regnare posset.

Anno mūdi 1642

2242 De sem. 27. generatiōes.

¶ Noe nat⁹ est.

Hic incipit scda etas mundi. Que habet ānos 942.

Anno vite noe 600 factus est diluuius

Noe

¶ Temp⁹ diluuij.

Sem

Iste sem biēnio p⁹ diluuiū genuit arphaxat: t fert̄ fuisse melchisedech: q pm⁹ p⁹ diluuiū ordidit vrbē salē. ipsa ē hierl'm: t ab eo descenderūt generationes. 27.

3557

2567 vixit ānis. 600. Assiam possidēs.

¶ Iste cham videns verēda pris nūciauit fratrib⁹ derridēs eu: ob qō maledict⁹ fuit ab ipso: horrendū pbens exemplū oīb⁹ derisoribus.

Cham

¶ De cham. 30. generatiōes. ob tinet: possidēs affricā.

¶ Iste iaphet a patre bñdictus ē: ppter iugenuā no bilitatē: dilatationēqꝫ ei iprecabat̄. t ab eo descen derunt generatiōes. 15.

¶ Nos. 7. filios habuit iaphet.

Japheti. noe

Gomer

Magog

pā ob tinet.

¶ Ab isto descen derūt galathe t p⁹ gal lici: ediditqꝫ generationes. 3.

¶ Ab hoc scithe t goti traxerūt ori ginē fm bieron̄.

Assenes

Riphat

Togōma

¶ Ab isto sunt phriges.

¶ Ab isto assenes sarmate venerūt: q̄s greci regios vocant.

¶ Ab hoc paflagones.

¶ Noe vir iust⁹ gratiā iuenit coram dño. Cū eni eēt ānoꝝ qn gētoꝝ: genuit sem: cham t iaphet. Arcā de mādato dñi edificare cepit: eāqꝫ i. 100. ānis pfecit. Centesimo q ānno iā arca cōpleta: iteꝝ dñs apparuit ei: mādās: ut cū vxore sua t filijs eorūqꝫ vxorib⁹ arcā intraret: t cū aialib⁹ ꝛc̄. t statim diluuiū ūundauit: stetitqꝫ aq̄ supꝫ altissimos mōtes cubit]. 15. gen̄. 7. Et nota qꝫ eodē die dñico i maio q̄ ingress⁹ fuit: ānno reuolu to cū vniuersis q̄ ibi erāt egressus ē. P⁹ diluuiuz accidit ipsi noe illa famosa ebrietas: cui⁹ occasione ipse filijs. s. sem t ia phet p honore pr̄no t honesta verecūdia bñdixit. Filio vo suo cham p irrisiōe t irreuerētia maledixit. Et hic fm aug]. fit pma mentio de seruitute: t p oppositū de nobilitate: nec putandū ē qꝫ oēs de cham descēdētes fuerit ignobiles t im potētes: cū ipsi ceperūt pmo eē potētes supꝫ terram: ut pz de nēroth t regib⁹ chanaā t afroꝝ ꝛc̄. nec oēs de sem t iaphet fuerūt virtuosi siue nobiles aut potētes: cū pene oēs in ido latrie crimē ceciderūt: t ab alijs oppssi sepe fuerūt. sz hec ma ledictio t bñdictio vitia t vtutes respicit: ppter q̄ uel q̄s hō veraciter dicit̄ ignobilis uel nobilis. Pari mō q fidē abrahe sectant̄: poti⁹ dicunt̄ ei⁹ filij qꝫ iudei: q carnaliter ab eo descē derunt. Habuerūt nihilomin⁹ q̄dā specialia puilegia a deo ppt̄ merita patris ac bñdictionē. Et ex istis trib⁹ filijs noe. s. sem cham t iaphet: ipso adhuc viuente iuxta philonis historiā. 24. miliū t centū viroꝝ nati sunt extra mulieres t paruulos: habentes supra se tres principes: nemroth: iethan t supbene.

× filij chus de cham

Saba — Enila

ab hoc saba theni.

Isti noia pdiderũt ꝛ sunt nobis ignoti.

Saba tha — Regma — Sabathaca

ab hoc ethiopes occidentales.

¶ Ab hoc aram pgeniti sunt syri quorũ metropolis damascus. vnde ꝛ in hebreo syria dicit aram.

ab hoc sũt sabei. i. arabes.

Aram — Hus — Hul — Beth — Mes

ab ꝫ getuli in remotiori bꝰ aphrice pti bꝰ beremo coberentes ab hoc sabeos dicũt appellatos.

Sa ba — Dadã

¶ Iste traconitidis ꝛ damasci pincipatũ tenuit: vñ ꝛ iob fuit de tra. s. hus.

Lud — ab hoc dicti sũt ludij.

Iectã

¶ Iste iectan exemplo nemroth accepit pncipatũ sup filios sem: ꝛ habuit filios tredecim: q oẽs fecerunt generatiõs pncipales sꝫ ppli ifti ꝝm hieronymũ: nõ sunt nobis noti: uel ppter terrarũ longinquitatẽ: uel ppter mutationes pplox ꝛ nominũ: uel cõtriti guerris ꝛ subuersionibꝰ uel alijs de causis ꝛc.

Elmodad. saleph. sarmoth. iare. adhuran. vsal. dedal. ebal. abymabel. saba. ophir. enila iobab.

Filij iectan

Assur — ab hoc assyrij.

¶ Iste assur qꝛ nolebat rebellare ꝺ deũ in edificatione turris babel cuꝫ nemroth: iõ fugit de terra sennaar: ad aliã regionẽꝫ longinquã pꝛiꝰ nõ habitatã que exeiꝰ noie vocat assyria: ꝛ edificauit ciuitatẽ que postea vocata est niniue q̃ fuit metropolis totiꝰ regni assyriorũ. Istee pplus semp crudelitatis infamiã habuit.

Elam — Elamite pncipes pfidis.

2244 — 2379 — 2509

Arphaxat vix ã. 338 — Ab isto descenderũt chaldei.

Sale vix. an. 433 — Ab isto samarite ꝛ indi.

Heber vix. an. 464 — ¶ Hic ꝝm hebreos dr spũ pphetie habuisse ꝛ habuit duos filios: scꝫ iectan ꝛ phaleg.

2562 — 2820 — 2690

Aug⁹. xviii. de ci. dei dic sic. pꝰ bñdictionẽ filioꝝ noe vsqꝫ ad abrahã nulla fit mentio aliquorũ iustoꝝ: nec eos tñ defuisse crediderim: sꝫ si oẽs cõmemorarent: nimis lõgũ fieret: ꝛ eẽt hoc magꝭ historiaca diligẽtia q̃ pphica puidẽtia

Chus ꝛ mesraï

¶ Ab isto chus ethiopes phibent progeniti: ꝛ ab isto mesraim egyptij sũt exorti. ×

Nemroth filiꝰ chꝰ

¶ Iste nẽroth gygas decẽ cubitoꝝ cepit eẽ potẽs ĩ tra: ꝛ erat robustus venator coꝝã dño. Dic miserabile vitiũ libidis dñandi per tyrãnidẽ ĩchoauit: q̃ deiceps vsqꝫ hodie mũdꝰ adeo ẽ cõtritus ut dici nõ possit. fuit aũt pricipiũ regni eiꝰ babylon ꝛ arad ꝛ archad ꝛ calãne in terra sennaar.

Lanaã ꝛ futh

¶ Filij chanaan. Sidon. etheus. iebuçeus. cineꝰ. amorreꝰ. gergeçeꝰ. eratheꝰ. cineus. aradius. samarites. amatheus ppli noti. Ab isto chanaan pgeniti sũt affri: ꝛ fenices ꝛ chananeoꝝ gentes. Et ab isto futh libies dicunt exorti. vnde ꝛ mauritanꝰ fluuius vsqꝫ ad pñs futh dicit: omẽsqꝫ circa eũ regiones futhenses.

Maday — Ab isto medi venisse putãt sꝫ potẽtissimi

Yauã — Ab ꝫ ioues q ꝛ greci pgeniti sũt. vñ ꝛ mare iouiũ dictũ ẽ ×

Tubal — Ab isto biberi q ꝛ bispani: sꝫ gdã ex eo ꝛ ita los suspicant.

Mosogh — Ab ꝫ cappadoces: vñ ꝛ vrbs apud eos maçecab dicitur.

Yrad — Ab isto traces uel thi races.

× Et edidit generationes quattuor.

Ludim. anamyn. labim. nephtuim. phetrusim. cellui

¶ Filij mesraim — De his egressi sũt philistijm ꝛ captu rim. alij ignoti sũt nobis.

Tharsis — Ab hoc cilices vbi est ciuitas tharsus

Helisa — Ab hoc helisij ꝛ pꝰ eolides.

Cethi — Ab hoc cethei. i. cipꝛij.

Dodanim — Ab hoc rhodij.

¶ Turris babel.

¶ De malicia hui⁹ nēroth pleni sunt libri. forte divino iudicio actū ē: ut nero i ei⁹ vocabulo plane se offerat qui similē infamiā habuit Nā post cōfusionē lingua rū ad plas abijt: ꝛ eos ignē docuit colere: babylōe relicta filio suo belo: qui ei successit: ꝛ sic deinceps posteritas ei⁹ regnū illud obtinuit vsq; ad quartū chiliadem: ſm methodiū ꝛc. Sz aug⁹ dicit eū fugatū inde: ꝛ ꝙ filij assur regnū illud obtinuerūt ꝛ tenuerūt vsq; ad annos. 1305. ꝛc

Nemroth pnceps

Jectā fr phaleg

Suphene ō ia phet

de sem

¶ Hoc regnū scytharū licz sit vetustissimū tm qz barbaroꝝ ē: inter pncipalia regna mime cōputat vñ ꝓpter illi⁹ ppli ineptitudinē siue grossitiē: regio illa sp dicta est barbarica: ꝛ ē magnū valde: qz meotidis paludib⁹ incipiēs int danubiū ꝛ oceanū septentrionalē vsq; ad germaniā pertingit. Et ē prima pars europe: in q̄ primū regnauit Janus de stirpe iaphet. Hothi id ē vngari sūt de bis ꝛ dani ꝛc.

Scitaꝝ regnū oritur ppe danubiū.

Amaçonū finema segetarū regnū orit. i. feminaꝝ int scythas ꝛ albanos. versus septētrionē. de scythis trahunt originē.

genealogia Vngarorū.

¶ Isti tres pncipes cū pplis suis cōuenerūt i campū sennaar formidātes diluuiū iterū posse inundare: dixerūtq; Edificem⁹ turrim: cui⁹ altitudo ptingat vsq; ad celū ꝛc. ut habet̄ gen. xj⁹. Uidēs aūt de⁹ stulticiā illoꝝ miraculose in penā pcī confudit linguas eoꝝ: ꝛ sic dispsi sūt p totū mundū.

Sores s⁹ egyptirex

¶ Hic orit egyptiorum regnum: qō diuersis altercationibus crebro mutatū fert ꝛ sepe fit mentio de bis in sacra scriptura. Duravit vsq; ad augustū.

Anno mundi 2643 2773

Linea xpi

Phaleg vixā. 239.

¶ His tpibus primū templa structa sūt: ꝛ qdam principes gentiū: tanq; dij sūt adorati. Quorū primus belus dicit̄ fuisse adoratus.

Reu xragau an. 302

9552 9272 2476

¶ Iste phaleg filius heber sic dictus est: qz in diebus eius facta fuit confusio linguarum: quasi ipse divisus sit ab alijs: quia in domo sua mansit lingua pristina: qz in ea conspiratione nō fuit: vnde ſm aug⁹. in hoc nō paruū iusticie vestigium apparuit: ꝙ ista domus libera fuit ab hac pena: quasi nō fuerit pticeps in culpa. Et nota ſm eūdem ꝙ numerus linguarū fuit ſm numerū generationū. s. 72: Auctus autē est numerus gentiū: multo amplius q̄z linguarū: nam in vna lingua plurimas gentes novimus.

¶ Nobilitas circa hec tempora ferī introducta. Et nota ꝙ pluribus de causis instituta fuit. Prima fuit necessitatis. crescente eni humano genere: cū homines ad malū proni essent: oportuit ꝓhibere insultus prauorum aduersus bonos: ꝛ ideo eligebaī aliquis vir bonus iustior ceteris atq; prudentior: qui cōmunitati preſideret: virtuosos ꝓmoueret: mediocres defenderet: ꝛ malos coerceret: hinc dictus est nobilis quasi pre alijs in virtutib⁹ notabilis. Unde hieronymus. Nihil aliud video in nobilitate appetendū: nisi ꝙ nobiles quadā necessitate constringantur ne ab antiquorū ꝓbitate degenerent. Secūda causa fuit discolia plebiū que rectū iudiciū ignorabat: licz tm inter se pacate viuerent: nam adeo ebetes fuerunt: ꝙ nihil magni pendere potuerunt: nisi qō vulgari opinione celebrabaī. vnde expediebat ꝓ ipsarū pace cōseruanda: ut ex natalib⁹ nobiliū principes haberent. Tertia causa ꝓcessit ex aliqua fortitudine singulari. Nōnunq̄z eni cōitates grauate ob incursus hostiles: tale edictū sanxerūt: ut quicūq; patriam a talibus liberaret: ius nobilitatis ꝓ se ꝛ heredib⁹ suis ꝓpetuo obtineret. Hoc modo plures nobilitati legunī. Quarta causa ex habūdantia diuitiaꝝ sumit̄. Aliqñ eni populares nimia penuria victualiū attenuati: tradiderūt se ꝛ sua alicui diviti: ut hoc pacto malum inopie temperarent: ꝛ eum deinceps velut nobilem ꝛ dominū recognoscerent. Jnueniunī etiam quedam nobilitates ꝓ diuinū oraculū institute: licz pauce quarū alique per

Sichonioꝝ regnū oꝛit.

Agialus jꝰ rex sic

¶Sicut dic aug⁹.i 8.de ci.dei.regnū sichionio rū admodū puū erat:de q̄ doctissim⁹ varro velut antiq tpe exoꝛsus ē:puenit tandez ad athenienses deinde ad latinos:deinde ad romanos Huic successit europs secūd⁹ rex sichionioꝝ: t durauit vsq; ad tpa beli sacerdotj t iudicj isrl.

Sic oꝛtus ille dñs

Zoꝛoastes jꝰ rex bra

¶Iste çoꝛoastes dī ꝑm aug.risisse ꝑmū qñ natus ē:nec aliqd boni mōstruoſ⁹ ille risus p̄tendebat cū oib⁹ cōe sit:flēdo hūc mūdū intrare:artē nāq; magicā iuenit:t a nino i bello supat⁹ ē q ei⁹ libꝛos cōbussit.

ctianoꝝ.

Belus jꝰ rex assyri

¶Era ꝑncipalis eusebij t gētiliū:qꝛ antiqoꝛa tpa cōmeoꝛāt b icboāt cōiter.

¶Hoc regnū pene nūq; pacatū fuit.

Ninus jꝰ rex mo

¶Aug⁹ int̄ plima reg̃ traxꝛ i qb⁹ t̄ renevtilitat} uel cupiditat} ē diuisa societas quā hui⁹ mūdi ciuitatē vl̄i vocabulo nūcupamus:duo reg̃ cernim⁹ longe ꝓueniſſe clarioꝛa.assyrioꝝ ꝑmū:deinde romanorū:ut tpib⁹ ita t locis int̄ se oꝛdinata atq; distincta.

Jllud ꝓi⁹ in oziēte:b posteri⁹ in occidēte surrexit.

Jn fine illi⁹ initiū fuit b⁹.

¶Hāc ciuitatē magnā nin⁹ ꝑliauit:t ex suo noie niniue appellauit:q̄ ē metropol assyrioꝝ

narcha ꝓim⁹.regnauit annis.54.

¶Iste libidine dñandi ꝑmot⁹ ut lati⁹ reg̃re posset finitimis idē vicinis suis bella intulit:t qꝛ ꝓplus adhuc rudis fuit:nec bellādi: nec armoꝝ ꝓtiā būit: cito pene totā asiā sibi subiugauit:factusq; est ꝑmus monarcha oꝛientaliū cūq; nimis doleret de morte ꝓris sui beli:fecit sibi in solatiū suū imaginē ei⁹: cui tantā reuerentiā exhibebat:ut q̄buscūq; reis ad ipsā cōfugiētib⁹ ꝓceret:t penā indulgeret. Hui⁹ exēplo plures charis suis mortuis imagines dedicare ceperūt: vidētes aūt maligni spūs curiositatē ppli int⁹ latuerūt:t rīsa dederūt:t se deos eē dixerūt ac dīnos honoꝛes sibi fieri decreuerūt: sicq; h infelicissimū idolatrie crimē introductū ē: dīne maiestati ꝑmaxime offensiuū:t itantū hec vesania creuit:ut capitali sententia plecteret̄:q̄ eos hoies fuisse affirmaret.

Ibare annis 205

Nachoꝛ an. 148

Saruch vix. ā. 230.

2905 3035 3114

Xmanserūt:ut in dauid.alique cito defecrunt:ut in saul t hieroboam:t quoꝛūdam aliorum. Plurime quoq; legunt̄ nobilitates p violentiā t tyrānidē introducte:quarū similiter alique statim destructe t penit⁹ delete fuerūt: aliq̄ stabiles ꝑmanserūt. Et nota q̄ ꝑm veteres historias raro aut nūq; i paganismo:nobiliū stirpes ꝑpetuate fuerunt ꝓpter tyrānidem t supbiam. Multe etiā apud xp̄ianos ꝓpter candē causā delete sūt. ꝑm illud ecclesiastici.xº Sedes ducū superboꝝ destruxit dñs:t sedere fecit mites ꝓ eis. Jtē nota q̄ nemo vnq; nobilitatē odio habuit: qꝛ est bonū p se appetibile:sicut virtus aut religio: sz multi sancti eam fugierunt ob grande piculuz quod in ea latet ꝓpter difficultatē maximā ipsi annexā. hoc satis i sancto ꝓphēta dauid apparuit:quē ipsemet deus tā peculiariter elegit. Relinquit̄ ergo q̄ vix paucissimi ad tantam sublimitatem idonei fuerunt.

¶Iste tbare p⁹ mortē filij sui aram:exiuit de vr chaldeoꝝ t pegrinat⁹ est i charrā cū filijs t nepotib⁹ suis ferē q̄ ꝓpter iniurias illatas sibi a cōtribulib⁹ suis:eo q̄ nollet adoꝛare ignē: recessit t dicit̄ ab hebꝛeis cōit̄ q̄ nemroth ibi regnauit: q̄ dict⁹ fuit alio noie amraphel rex sennaar: quē diu post hec abꝛaham supauit t pcussit.ut dicit̄ geñ. 14º

¶Jdolatria oꝛit̄. Nota q̄ si bene reuoluas historias repies q̄ tria ꝑncipaliť hoies ad idolatriā induxerūt s.affectio circa moꝛientes: timoꝛ t adulatio apud reges:t diligētia artificū circa sculpturā. Demones aūt in idolis latētes:t responsa dātes:hunc errorē confirmauere nimis:ita ut capitali pena plecteret̄: qui ei se nō cōfirmaret. Accessit insup fraudulenta poetarum laudatio: qui miseros dānatosq; hoies in celū cōpositis carminib⁹ extulerunt. Et pulchꝛe eodē tpe cuz demones log hoībus cepissent: misit clemēs dñs angelos suos: ut q̄busdā electis suis etiā visibiliť loquerēť ne fil̄ tota būanitatis massa erroꝛe pessimo depiret.

2294 2164 2085 Anno ab xpi natiuitate

¶ Tpa grossa ꝛ rudia: in quib⁹ nimis humanū gen⁹ defecit a pspicuitate naturalis lumis: ꝛ iō necesse fuit instituī leges positiuas: ut ea⁊ adminiculo bō rediret ad pstinā ꝛ nālē intelligētiā. vide sup hoc docto rē scīm i pma scōe. Nota q⁹ multe inique leges ab hoib⁹ institute fuerūt ō dictamē recte rōnis ꝛ multi hoies q ceter⁊ siue i potētia: siue iu prudētia ꝛc. pstantiores erāt dij putabāt. Oē enī qđ erat insolitū: reputabant quasi diuinū.

¶ Iste telexion sicbionio⁊ 5⁹ rex fuit: q̄ regnāte vsq⁊ adeo ibi mitia ꝛ leta tpa fuerūt ut eū defunctū velut deuz colerēt. sacrificando ꝛ ludos celebrādo: q̄s ei pmitus fecerūt. huic successit thuriac⁹: circa cuius sepulchrū etiam sacrificare solebant.

Telexion

Melchisedech rex salem

¶ Iste vulgarit dicebat rex iustus ppt eximiā scitatē: panem ꝛ vinū obtulit abrahe in magnuz mysteriuz. fuit etiā sacerdos dei excelsi.

¶ Ista semiramis Reges assyrio⁊. relicta vroꝛ nini fuit: q̄ p⁹ mortez regis aggressa ē indos: ꝛ obtinuit eos. ꝛ sic p totā asiā regnū assyrio⁊ dilatatū est. Ciuitatē maximā babylonie instaurauit: ꝛ muris circūdedit. Hec a filio suo nino dicit interfecta: eo q⁹ ipsum ad illicitum concubitū ausa fuerit puocare: sicut recitat aug⁹. 18⁹ de ciui. dei. Magister in bistoria dicit: q⁹ pprio filio nupsit: ꝛ ex eo filiū genuit: qui babyloniam caput regni instaurauit.

Semiramis 3⁹

¶ Ireueris exturut. sup mosellā: ciuitas antiqua. Ante romā treuer⁊ fuit āuis mille trecentis.

Nin⁹ 4⁹

¶ Iste nin⁹ filius magni nini ꝛ semiramidis. 4⁹ assyriozuz rex fuit: ꝛ ferē matrem ppriā occidisse. ut. s.

Arrius 5⁹

¶ Iste ē gntus rex assyrio⁊: sub q̄ natus ē isaac fm aug.

¶ Abraham quattuoꝛ reges pcussit ppter loth: qꝛ ceperant eū. ut gen̄. 14. quoꝛ vn⁹ dicit fuisse nemroth. ꝛ dicit hic amrapbel.

¶ Zaroas bis tpibus: prim⁹ artē magicā dicit inuenisse.

Anno mūdi 3184

Lineꝛ xpi. 5107

3234

Nota diligēt q⁹ āno abrahe. 75. de magnifica gl'ia sūmi dei elapsū ēvbū mīe sup humanū gen⁹: qꝛ tunc ceperūt oracula pmissionū dei apparere. o q̄z suaue vbū. vide aug⁹. 16⁹ de ci. dei. itē gen̄. 15⁹

3284

Nota q⁹ a natiuitate isaac vsq⁊ ad exitū de egypto fluerūt āni. 40.

Ysaac vixit ā. 180

¶ Dic pmu sci an ✕ geli i forma būana 9961 apparēt hoib⁹. 6191 ✕ vide lyrā gen̄. 15

¶ Dic incipit illa dulcis⁊ deuota bistoria pr̄iarcharu nr̄oꝛ: qve rū deū coluerūt: ꝛ colendū predicauerunt. vide gen̄. xij⁹ vsq⁊ ad finē.

Abrahā filius thare vixit annis 175

¶ Magnus iste amic⁹ dei abraham: nascit anno. 43. nini regis.

¶ Iste loth cū exijsset de çodomis genuit hos duos filios de duab⁹ filiabus suis ebrius factus: vir iust⁹ ꝛ scūs angelicā meruit visitationē: sicut ꝛ abraham.

¶ Iste arā mortu⁹ est in vr chaldeozū. i. in loco q⁹ vr dicebat. Ob aūt dicit q⁹ i igne piect⁹ fuit cū abrahā ꝛc̄. fabule sunt iudeoꝛ fm magistrū in bistoriis ꝛ alios.

Aram fili⁹ thare fr abraham

Loth filius aram

¶ Iste nachoꝛ exiuit cum patre suo thare de chaldea ꝛ venit in carrā mesopotamie: ibiq⁊ moꝛat⁹ est: ꝛ posteritas eius pmansit.

Nachoꝛ fili⁹ thare fr abrahā

Melcha filia arā

¶ Uxoꝛ nachoꝛ genuit. 8. filios. ut p⁹ gen̄. 22. sed de vno. s. batuel fit psecutio ppter rebeccam vroꝛem isaac.

De hoc descendit iob fm quosdā.

¶ Hec ē laban fr rebecce cū q̄ seruiuit iacob p duabus filiab⁹. s. liaꝛ rachel.

Laban

Rebecca

Madian

¶ Circa istud tēp⁹ iodoma ꝛ gomoꝛra ppter pctā sua horribiliter subuertuntur. Uxoꝛ loth retro respiciēs i salē repēte cōuersa magno cōmonuit sacr̄o neminē in via liberationis p̄terita desiderare debere. hec aug⁹ de ciui. dei.

Saray

¶ Ista sarai diu sterilis: tandē grā dīna fecundata parit isaac nonagenaria: mulier scā: alio noie dr̄ iescha: vroꝛ abrahā: filia aram. mula sare: cōcubina abrahe. De hac agareni.

Naba ioth

Esau

Agar egyptiaca fa

¶ Hos duos filios cuz. x. alijs genuit de muliere egyptiaca homo ferus.

Ismael

¶ Iste ē pr̄ moabita⊻ ✕ Abrahā hanc cethurā cōcubinā suā duxit in vroꝛez post Iste ē pater ammonitarū.

Moab

Ammon

Cedar

¶ Iste vendidit pmogenita fri suo. Ipse ē pat idumeoꝛ: ꝛ mō tē seyr possedit ꝛ pmo eōs afinis iūxit: vñ oꝛti sunt muli.

Batuel

Labā

Cethura ✕

Madan

De ista cethura oꝛti sūt plēs filij ꝛ gentes: ut p⁹ gen̄. 25.

Rebecca

Madian

Bus

Bus

¶ Jupiter fabulaſ cū iſide ꝺcubuiſſe: ex q̄ ꝺina quedā ples ozta putaſ a groſſiſſimis plebib⁹: hoc ſtudiū fuit quozūdam maleficoꝝ taliſ ſua aut potentū ſtupza excuſare.

Iſis

¶ Iſtis tpib⁹ pmethe⁹ fraſ athlantis: p̄mo dict⁹ē feciſſe boies tū qz de rudib⁹ doctos fecit: tū qz legiſ feciſſe boiuz imagines q̄s arte q̄dā deambulare fecit. Ipſe etiā p̄m⁹ ānulū iuenit in q̄ gēmā iclusit: z i q̄rto digito po ztari iuſſit ꝓpter venā cozdis q̄ illuc tendit.

Jna/ chus

¶ Hic ozit regnū argiuoꝝ ſiue grecozū: vbi primo inach⁹ regnauit: z durauit vſq; ad tpa delboze.

¶ Iſta p̄mo dicta fuit Io filia inachi: ſz in egyptū nauigans: ibi lrās docuit z iſis vocata ē: z p mag̃ dea colīſ a ſtultis plebib⁹.

Pho/ rone us

¶ Iſte p̄m⁹ i grecia inſtituit iudicia: legeſq; conſcripſit. Hic būit fratrē q̄ menſes z ānos docebat obſeruare z ſacella cōſtituit ad colēdos deos: ꝓpter qō a rudi ppl'o inter deos cōnumeratus eſt: z ei boues īmolabant: dict⁹ eſt phegous.

Xerſes 7⁹

¶ Hic dicit xerſes antiquus q z bale⁹ vocaſ: ſub q̄ nat⁹ eſt iacob: regnāte tūc apud ſicbionios tburiaco quē q̄dā tburimachū ſcribūt.

Arma/ niter

¶ Hic ē ſm aug⁹. 8⁹ rex aſſyriozuz ſub q̄ de⁹ apparuit Iſaac p̄mittēs ei q̄ p̄miſerat patri eius: regnāte apud ſicbionios leocippo etiā. 8⁹ rege.

Belo/ cus 9⁹

¶ Colchines rhodū ꝺcideruṁ

¶ Sub iſto beloco nono rege aſſyriozū locutus ē dñs ad iacob repzomittēs ei q̄ p̄miſerat patrib⁹ ſuis: que ſūt hec duo. ſ. poſſeſſio terre p̄miſſionis. i. chanaā: z benedictio oiuz i gentiū ſemine ipſi⁹: qō eſt xp̄s dominus.

¶ Athlas etiā bis tpib⁹ p̄im⁹ aſtrologiam inuenit.

¶ Apud egyptum fuit inſolita faſtidiendaq; vbertas. Deinde iugis z intolerabilis fames: cui ioſeph diuina p̄ouiſione ſubuenit.

¶ Diluuiū in achaia: tpe ogigij regis.

Mi/ ner/ ua

¶ Hec apud latium triconide poſt iſtud diluuiū p̄mo appa ruit: z pl'es artes inuenit ibi: z p̄cipue lanificiuz: z dea fcā eſt ſm errozē gentiliū.

Abzaham mozit z ſepelit in hebzon.

3344 — 3434

Jacob vixit ā. 184

¶ Natus eſt ioſeph filius iacob anno eius. 60. z vixit annis. 110.

Judaſ fili⁹ ia/ cob 5⁹

¶ Ab hoc trib⁹ regia deſcendit z tandem xp̄s dñs.

Anno ante xp̄i natiuitatē 1581 — 1766

Lya

Prima vxoz iacob lippa oculi: genuit ſex filioſ z vnā filiam.

Bala famu/

la lie cōcubina iacob genuit duos filios.

Dan

tribū facit. de q̄ ſam/ pſon nat⁹ē

Nep/ talim

tribū facit.

Ru/ ben

tribū facit. z p̄didit p̄ mogenita.

Sim eon

tribū facit.

Tha/ mar

hec ab her z onā filijs iude viduata: geūit ab ipo iuda gemioſ filios. ſ. pbares z çaram.

Sue

vxoz iude.

Ioſeph vir ſcūs z gl'ia dom⁹ iſrl': duplicem tribū facit. p̄mo genita ſūt eius.

Rach/ el

vxoz iacob diu ſterilis: tandez genuit duos filios z mortua i partu ſepelit p̄/ pe bethleem.

Jo/ ſeph

Ma/ naſ/

Le/ ui

ſacerdotalē tribū legim⁹ ab hꝫ deſcēdiſſe.

Per

fili⁹ iude neq̄: p cuſſus eſt a dño

Beni amin

Effra im

tribū facit. Iſti duo filij ioſeph nati ſūt in egypto: z cōpntātur inter filios iacob.

Iſa/ char

tribū facit.

Sela

fili⁹ iude cū adhuc puul⁹ eēt ñ dedit euz iudas thamar: ſz eā viduā remiſit i domū patrꝭ ſui. cū autē creuiſſet timuit dare ne occideret ſicut fratres ei⁹. vñ z thamar ſimilans ſe meretricē cōcepit i biuio de iuda z genuit pbares z çaram. ut pz geñ. 18⁹

tribū facit de q̄ paul⁹ē nat⁹

Zel/ pba

famula racbelis concubina iacob genuit duos filios.

Gad

tribū facit

Aſer

tribū facit

Zabu lon

filia: nō facit tribū in iſrl'. hec cū ex iret videē mlieres regionis: coz rupta eſt a ſichen.

Dina

Poman

fili⁹ iude etiā nequā pcuſſus ē.

¶ Iste serapis terti⁹ rex argiuoꝝ fuit: dict⁹ apis cū i egyptū nauigio venisset ⁊ ibi mortuus fuisset fact⁹ ē a ceca gēte oīuꝫ maxim⁹ egyptioꝝ de⁹. Tūc etiā mirabilis superstitio icepit de boue discolore: quē apē vocabāt: eo ꝙ viuus coleret: ⁊ illo mortuo: demones vitulū simile videndū procurabāt ad decipiendum rudem populū. Inde venit ꝙ filij israel filr delyrabāt. ut ps. Quid hac stultitia mirabilius in homine rationali?

Serapis

¶ Iste arg⁹ q̄rt⁹ rex argiuoꝝ fuit: ex cui⁹ noie illud regnū nomē accepit. Hic post obitū: de⁹ haberi cepit: tēplis ⁊ sacrificijs honoratus. Hoc tpe grecia segetes habere cepit: delatis aliūde seminibus.

Argus

¶ Omogir⁹ pm⁹ ad aratrū boues iunxit.

¶ Athenas cicrops cōdidit: ⁊ ex minerua nomen accepit. Hec ciuitas nutrix liberaliuꝫ artiū: ⁊ multoꝝ phoꝝ fuit: tñ ludificātib⁹ demonib⁹: superstitiosa effecta ē. vide i aug. 18. de ci. dei. mirabilē fabulā.

¶ Corinth⁹ cōdit.

Reges assyrioꝝ

Hale⁹

¶ Iste fuit decim⁹ rex assyrioꝝ: sub quo mortuus est isaac: regnāte tūc apud sicyonios messapo nono rege.

Amithus

¶ Apollo delphic⁹ clar⁹ habet: ⁊ post mortē deus habit⁹ est. Hic etiā dicitur phiton ⁊ artē illā magicā īuenit: q̄ dicit phitonica: de qua fit mentio in sacra scriptura.

¶ Iste fuit. xij⁹ rex assyrioꝝ: sub quo mortu⁹ ē ioseph regnāte sicyonioꝝ plēmeo. xj.

¶ Atlas magn⁹ astrolog⁹ q ⁊ celū humeris portasse dicit propter pitiā astroꝝ.

Pharaonē phres

¶ Iste pharao rex egypti suscepit ioseph: ⁊ exaltauit eū ppt somnioꝝ interptationē. vide pulcherrimā historiam. Gen. 41.

¶ Mercuri⁹ multarū artiū pit⁹ claruit: q̄s boib⁹ tradēs de⁹ credebat.

Pharao amono phis

¶ Iste pharao ignorabat ioseph: ⁊ iussit submergi pueros: ut habet exodi primo.

¶ Memphis condit ciuitas egypti.

Anno mundi	3445	3495	3544	3594

Linea xpi.

Phares

Esrom

	5521	5071	5591	5091

¶ Isaac mort.

¶ Jacob mort ⁊ sepelit in ebron gloriose a ioseph.

¶ Joseph mort annoꝝ. 120.

¶ Seruit⁹ ppli isr'l incipit: durans annis. 144.

Joseph vir scūs

¶ Iste ioseph cū. esset xvj. annoꝝ venditus est. Anno autē trigesimo stetit coram pharaone interpretans somnia eis: qui ⁊ sublimauit eū. Et quia castus fuit ⁊ timoratus: ideo a dño vbiq̄ dirigebat.

¶ Circa ista tpa incipit historia libri exodi.

Merari

Leui annis. 137.

Gerson

Caath annis. 133.

Jsuar

Amram annis. 137.

Chore.

¶ Iste leui pater omniū leuitaruꝫ: qui grandē honorē sacerdotalis dignitatis adepti sunt ppter moysen ⁊ aaron ex his etiā xps descendit ppter affinitatem tribuū huius ⁊ iude: ⁊ ppter mysteriū: qz xps sūmus sacerdos rex eternus: sic debuit nasci: ⁊ nobis innotescī.

¶ Hic orit regnū athenien siū: vbi pm⁹ iste cicrops regnauit: q multas supstitiones instituit nūq̄z antea in grecia visas: ab hoc primū iuppiter deus p̄dicatur: eiq̄ bouem offert.

Cicrops pm⁹ rex

¶ Bos in egypto exit de flumine i festo serapis: ꝛ eleuat̄ in aere: ꝛ rursuz intrat: ꝛ nō atheniēsiū cōparet: ꝛ p deo colit̄ a stulta plebe.

¶ Lacedemon conditur.

¶ Nota q̄ fm augustinū: circa ista tpa multa mendacia ꝛ fabulosa ānotant̄ a grecis historiographis q̄ cōiter multo minora sūt q̄z fama iactāt̄: de modico negocio magna p̄dicāt.

¶ Liberpater vinū inuenit p̄mo in grecia: ꝛ argos ꝺidit: ipse ē dionysi⁹ bacbus fili⁹ semele regis thebeoꝝ: ꝛ p deo cult⁹ē.

Safr⁹

¶ Diluuiū deucalionis factū in thessalia: ꝛ fetontis fabularū incendium ꝛ vocat̄ ideo deucalionis: q̄ in eius regno maxime fuit.

¶ Hercules antheū vicit. Nota fm augl. plures fuerunt hercules ꝛ liberipatres quos indoctuz vulgus: aut putauit: aut voluit deos fuisse.

Ascharades

¶ Aptheros rex crete: p̄mo mellis colligendi vsū inuenit. Hui⁹ filia ex incestu cōcepit: de quo mirabilia narrant̄. Et p⁹ ibi idē fili⁹ regnauit: ꝛ dictus fuit auidis. leges fecit: ꝛ boues aratro primus iunxit.

¶ Iste fuit. 14⁹ rex assyrioꝝ sub q̄ nat⁹ est moyses in egypto regnāte sichionioꝝ. 12. orthopole: ꝛ argiuoꝝ. 5. criaso.

¶ Sub isto moyses eduxit populū ex egypto. Rexit tūc apō sichionios marat⁹: apud argiuos triopas: nouissimo tēpore cicropis athenien sis regis primi.

Pharao bochoz

¶ Filij isrl sūt in magna tribulatione ꝛ seruitute.

¶ Iste pharao nonus a nefre: nō audiuit vocem dñi nolens dimittere filios isrl: quare decem plagis attritus: postea cū suis i mari rubro submersus fuit.

3644 3688

Aram

Aminadab

¶ Iste aminadab: primus p⁹ moysen fide plena ingressus est mare rubrum alijs trepidantibus ꝓpter q̄ regalē stirpē meruit p̄creare.

Naason

Princeps tribus iuda in deserto fuit.

5551 1511 Anno ante xpi nativitate.

¶ Job vir scūs: ꝛ patiētie speculū circa hec tpa nascit̄ de linea nachoꝛ fris abrahe: vixit ānis multis. q̄ post flagella vixit annis 140. ꝛ hec est positio augl. gregl. lire ꝛc. s. tertia generatiōe post iacob: ꝛ sic fuit ꝺtemporaneus moysi licz diu p⁹ vixerit. vide augl. 18. de ciui. dei.

¶ Lex dat̄ in monte syna.
¶ Liber leuiticus scribit̄.
¶ Liber numeroꝝ ꝓmulgat̄
¶ Taberuaculū ꝑparat̄.

¶ Choze cū tricentis viris perit.
¶ Dathan ꝛ abyron absoꝛbent̄.
¶ Et multa milia p̄sternunt̄ ꝛc.
¶ Deuteronomiū scribit̄.
¶ Balaam ꝓphetat ꝛ occidit̄.

Moyses primus iuder

¶ Iste moyses de cui⁹ laude resonāt celū ꝛ terra oiuz ꝓphetarū ꝛ historiographoꝝ excellētissim⁹ fuit. Deū vidit facie ad faciem clare: q̄ de nullo alio ꝓterq̄ de paulo apl'o scriptura testat̄ in hac fragili carne. Hō est vtrobiq̄ eadē q̄z sūt duo patresfamilias: ille circūcisionis: iste in ꝓputio: dantes testimoniū de diuina essentia: ꝛ docētes vnū deū verū colendū esse. Ergo isti duo tanq̄ p̄primicerij debebant p̄ius videre: ut postea legittime testificare possent: alij in figuris.

Moyses

na scit̄ ꝛ ponit̄ in aquam.

Aaron pm⁹ pō tifex

Itha mar

Eleaçar

Aarō

na scit̄ ante moysen annis trib⁹.

vixit annis. 123.

¶ Iste Aaron a deo vocat⁹ digne sūmū sacerdotiuz sibi assumpsit: ꝛ testamentū eternū sibi ꝛ filijs suis statuit̄. moꝛit̄ annoꝝ. 123. ꝛ sepelit̄ in monte hoꝛ. filiusq̄ eius eleaçarus in pontificatu succedit.

Nadab

Abin

Maria

¶ Iste maria ꝓphes fuit. carmē cecinit. leprosa fuit. 7. dieb⁹ ꝓpter murmur. moꝛit̄ in cades deserti sin ꝛ ibidem sepelitur.

Ifti duo offerentes ignē alienū: p̄cussi sūt a dño.

¶ Circa istud tempus inceperũt reges in italia regnare: ⁊ multotiẽs noia variarũt: ex qb⁹ romano⁹ ꝓpago clarius deducit̃.

¶ Ital⁹ rex iuxta albulã fluuiũ. i: tyberi citatẽ odit: vbi p⁹ roma odita fuit: a q̃ tota italia nũcupata fuit

¶ Iste pic⁹ satni fili⁹ primus rex laurentũ fuit: qui bellator egregi⁹ ⁊ augur fuit ⁊ inter deos numerat⁹ est.

Reges italie.

Janus

¶ Iste ianus pm⁹ oiuz regũ italie dr̃ fuisse fili⁹ noe: q palatiũ extruxit qđ dr̃ ianiculũ p⁹p magno deo habit⁹ fuit: duas facies ei figurãtes: ⁊ i ꝓncipio ãni ei⁹ festũ celebrãtes: qsi eẽt finis ꝓteriti: ⁊ ꝓncipiũ futuri anni. Inde ianuarius mensis dictus est.

Satn⁹ pater iouis

¶ Iste saturn⁹ de creta insula dicit̃ veisse i italiã ⁊ ibi regnasse: quẽ deliri idolatre: mira cecitate hoiem fuisse negãt: cum tñ eum regnasse dicãt. Et primus stercus super agros projicere docuit: qre etiã stercutus dicit̃: ⁊ romani stercorani post dicti sũt: ⁊ etiam saturniani. Et iste primus nũmos aureos istituit: ⁊ ab indocta ⁊ rustica multitudine deus appellatus est.

Picus

¶ Iste fuit octauus rex assyrioꝝ: sub quo mortu⁹ ẽ iosue: regnante apud sicionios. 16. corace: apud argiuos decimo danao: apud albenienses. 4. erictbonio.

Reges assyrioꝝ.

Amictus

¶ Cadmus cõdit thebas: regnãs ibi: ⁊ grecas lrãs iuenit

¶ Fenix venit i tyrũ ⁊ sidonẽ ⁊ regnauit ibi: ⁊ vsũ lrãꝝ tradidit eis: ⁊ colonis fenicei q̃ capitalia facerent.

¶ Iste ẽ. 23. rex assyrioꝝ: sub q̃ historia delbore ãnotat̃ pm aug⁹. ⁊ regnuz argiuorũ defecit.

Lamprees

¶ Erictbonius atheniẽsiũ ꝓnceps pm⁹ i grecia q̃drigã iũxit

¶ Mercuri⁹: lyrã condidit.

¶ Sibylla samia femonoe dicta apte ꝓphetat de xp̃o: ⁊ de paupcula eius matre.

¶ Fabule multe a grecis annotant̃.

¶ Troia in dardania regnat: ⁊ troiã condidit.

¶ Sibylla erithrea in babylone orta: multa ꝓphetat de regno iudeorũ: ⁊ troia subuertenda: ⁊ de xp̃i incarnatione: ⁊ beata virgine maria.

Anno mundi 3725 3775 3825

Linea xp̃i.

Salmo raab ei⁹

vxor.

Booz filius salm.

¶ Rechab de q̃ descẽdit stirps valde religiosa hoc tpe fuisse creditur. ipse aũt de ietro cognato moysi descẽdit: ⁊ cõuersus fuit ad indaismũ.

Booz

1474 1424 1374

¶ Moyses mort̃.
¶ Jordanis siccat̃.
¶ Jericho capit̃.
¶ Sol i celo imobilis stat.

¶ Hic ꝑm q̃sdã texit̃ historia destructciõis beniamin ⁊ gabão: ꝓpt̃ stupri crimen.

¶ Nota q̃ hic fit salt⁹ p euangelistas vsq; ad booz: ⁊ obeth qz ad manus int̃ eos fluxerũt ãni. 227. qđ tẽp⁹ ad vnũ hoiem referri nõ põt. ⁊ hic ponũt̃ quinq; magis ad denotandũ temp⁹ q̃ rem gestam.

A iosue vsq; ad aioth ãni. 40. de tribu iuda. de beniamin

Sangar

Hic nõ interponit̃: qz ãnos nõ habet de effraim

Judices.

Josue 2⁹

Otboniel 3⁹

Aioth 4⁹

Delbora 6⁹

¶ Iste iosue vir bellicosus fuit. ꝓmo i deserto amalech vicit. p⁹ mortẽ moysi a deo iudex ꝓstitutus fuit sup isrl̃: ut trã ppl̃o diuideret. cui⁹ bella ⁊ opa ⁊ religiosa mens: i libro suo descripta sũt.

¶ Iste othoniel frat̃ caleph iunioris: liberauit isrl̃ de oppssiõe regis mesopothamie: quẽ pcussit. Ipse accepit axã in ꝓiugẽ: que petiuit irriguũ superi⁹: ⁊ inferi⁹ a pre suo caleph. ut pz iudicũ ꝓmo.

¶ Iste aioth pcussit eglon regẽ moab: ⁊ liberauit isrl̃. fuit. n. vir fortissim⁹: ⁊ vtraq; manu ꝑ dextera vtebat̃. P⁹hũc fuit sangar: q percussit de philistijm 600. viros vomere. iudicũ. 3⁹

¶ Ista delbora fuit lier ⁊ ꝓpter gratiã pp delat⁹ ẽ ei honor: ut caret isrl̃. Unde de dato dei vocauit bar ut pcuteret hostes isr Et inualuerũt filij isr abin regem chanaa sarã principẽ militi deleuerũt eos. iudi.

Pontifices.

Eleaçarus

¶ Historia libri iudicũ hic incipit.

¶ Historia libri iosue incipit.

¶ Iste eleaçarus. 2⁹ pontifex: cũ iosue diuisit israeli terram: ⁊ ab eo descendunt pontifices vsq; ad xp̃m paucis exceptis.

¶ Historia de idolomichee ꝑm exposito res cõiter dicit̃ accidisse post iosue i illis 8. annis: sz hebrei dicunt qꝫ tpe othoniel.

Phinees

¶ Iste phinees cũ adhuc iunior çelauit p dño transfigẽs luxuriã ⁊ ita placatus ẽ dñs. Numeri. 25

¶ Iste secundus rex laurentum fuit: qui etiã deus fuit illoꝝ: qui sic voluerunt uel putauerunt.

¶ Ex hoc latinoꝝ regnũ dici cepit: ꝛ laurentũ defecit.

Latinꝰ

Faunꝰ

Larmentis filia euandri: litteras latinas inuenit.

¶ Occasio troianoꝝ belloꝝ oriꝫ q̃ tanꝫ scintilla minima fuit: eo ꝙ laomedõ ñ recepit herculẽ ꝛ iasonẽ cũ honore debito: ꝛ ex tãtillo tot creuerũt mala. Laueat sibi qsq; ait comicꝰ

¶ Sub isto dicit factũ excidiũ troie: forte prime ꝛ non secunde: hoc tpe thola iudicauit isrl.

¶ Anchises ex dea venere generat eneã qui regnauit in italia. hec fictitia deceptores rudiũ populoꝝ cõfinxerũt: qbus sua stupra ꝛ adulteria palliarũt.

Thaurani

¶ Sibylla delphica ante troiana bella vaticinata ẽ de vbi incarnatione absq; maris coitu: ꝛ fl hec vera sũt: tũc gẽtibꝰ aptiꝰ q̃z iudeis reuelatũ ẽ mysteriũ incarnatiõis: qõ valde mirũ videt similiter dicendũ videt de iob.

¶ Sibylla phrigia fert vaticinata fuisse anchise: ꝛ de flagellatione potentũ terre: ꝛ de descensu dei de olympo.

¶ Laomedon rex troie occidit: ꝛ filia eiꝰ ixiona capit ꝛ in greciã ducit: ꝓpter que secuta sunt bella grauissima ꝛ mala horrendissima. vide historiam troianam.

¶ Hercules iliũ vastat: id ẽ troiam cum iasone: que statim a priamo redificata fuit. idẽ hercules. xij. facta pegit. agonẽ olimpiacũ constituit. multa bella confecit: ꝛ plurima mendacia enormia de ipso conficta sunt. tandẽ postq̃z multos supauit: ipse morbũ ferre nõ valens quo laborabat: ꝫ ab eo supatus flãmis se iniecit: ꝛ mortuus inter deos translatus est.

3875 — 3925

Booç — Booç

1274 — Anno aute xpi natiuitate 1124.

¶ Dicit tñ nicholaus de lyra: ꝙ iuxta historie veritatẽ fuerũt tres booç sibi vicissim succedentes. Qõ qz ex canonica scriptura nõ patet: pro solido astruere nõ audemus. Doctñ certissimũ est: ꝙ inter principiũ iudicatus iosue: qñ salmon accepit raab que genuit booç vsq; ad natiuitatem dauid fluxerũt anni circiter. 367. vbi tñ nisi tres ab euangelistis generationes ponunt.

De tribu mana — de isachar — de galaad

Gedeõ 7ꝰã. 40 — Abimelech 8ꝰ. — Thola 9.ã.33 — Jair 10 an. 22.

¶ Iste gedeon percussit q̃ttuor reges. s. oreb: çebee: çeb: ꝛ salmanã. ꝛ bũialiatꝰ ẽ madiã corã tsrl. iudicũ. vj. vij. ꝛ. viij.

¶ Iste abymelech filius naturalis gedeon nõ vocatꝰ a dño: ꝫ maliciose ingessit se ad principatũ occisis. lxx. fratribꝰ suis: q̃re etiã mala morte vitã finiuit. iudicũ. 9. Nomẽ eni regiũ sibi inique ꝑponiiussit.

¶ Iste thola redijt ad pristinũ modũ. s. q̃ iudices ꝑerãt p modũ directiõis cõ filij magis q̃z dominij.

¶ Iste iair habuit ꝛ. filios q̃s pncipes ꝛ. ciuitatũ ꝺstituit ꝛ qz ipsa bona in sletio ꝛ pace trãseũt pz ꝙ in diebꝰ istoꝝ duoꝝ isrl dño adhesit: ꝛ iõ cũcta pspere aduenerũt.

Abisue — Bocci

¶ Sub hoc thola: fuit bellũ laphitarũ ꝛ centauroꝝ qõ scribit pale factũ. pmo de incredibilibꝰ libro. Notabiles fuisse dicunt: equites thessaloꝝ.

¶ Helena rapit a paride filio priami.
Ipsa aũt regina fuit vxor menelai regis.

¶ Hector primogenitus priami totus legalis: prudens: fidelis z imcompabilis fortitudinis z strenuitatis.

¶ Reges italie.

¶ Troianũ bellũ decẽnale famosissimum.

¶ Priamus rex troie fili⁹ laomedõtꝭ postꝫ ciuitatẽ mirabilit extruxerat: bellũ in choa uit ɔ grecos in maluz suũ.

¶ Agamẽnon rex frater menelai regis: toti⁹ exercitus greco rũ dux: bellat cõtra troiã z tãdem capit traditorie z scandalosissime.

Reges. assyrioꝝ

Antha nis

Sub isto bella troiana fcã describũt: regnante apud athenienses mnesteo apud sicionios polisside.

¶ Amaçones sũt mulieres ferocissime: q̃ arma sumpserunt z horrẽdissima mala p centũ annos ppetrarũt: tam in asia qꝫ in europa vrbes delendo zc.

¶ Carthago prima condit a carcedone tyrio.
Ipsam sepe destructã ferũt z iterũ reedificatã.

¶ Iste eneas post deletã troiã a grecis relegat⁹: venit in italiã cũ vinginti nauibus: z plurima bella cõstituit Dic fert in coniugẽ habuisse filiã priami: eleusinam z deus factus fuit errore vulgi.

Eneas annis trtbus

De hoc dicunt descendisse iulius cesar: z octauianus augustus.

¶ Ulixes vir facundissim⁹ post multa maris picula ad vxorẽ suã penelopẽ castissimam puenit.

¶ Greci pereũt miserabiliter post captam troiã: tam in mari qꝫ in terra repatriando z pditores affligũt. Infelicissimũ porro fuit hoc bellũ: vbi nemo laudẽ: omnes damnũ reportarũt.

¶ Fabule stultissime de diomede z circe: vide augustinũ. xviij. de ci. dei. O qualiter deceptus fuit homo.

¶ Troia vastat atrocit: tradita p anthenorẽ z eneam vitiosissime fracta fide.

¶ Era grecoꝝ principalis. Propter hãc victoriã greci historias z alia facta scripserũt: anno pmo uel secundo zc. Post captã troiã: ipse est tertius ann⁹ abdon iudicis israel.

¶ Francio z turcus troiani: fugiẽtes: duo regna constituũt: longe tñ post zc.

¶ Ephesus condita est ab andronico.

Anno mundi. 3975 4025

Linea xpi.

Booç

Obeth

1224 1174

Historia ruth.

Iudices.

de galaad. de iuda. de çabulon. de effraim. de dan. de leui:

Sine iudice an. 18.

Jepte 11. ã. 6.

Abes/on 12⁹ an. 7.

Abia/lon 13 an. 10.

Abdon 14⁹. ã. 8.

Sam/son 15⁹ an. 20.

Peli 16 ãnis 4.

¶ Iste helisuit iudex z põtifex z bũit hos duos filios: z qz ñ sufficienter eos corripuit: pit cũ illis punit⁹ ẽ a dño: ut pz 3°regũ.

¶ Post morte iair filij isrl pec cant/ veterib⁹ addiderũt noua z tradidit eos i man⁹ philistijm z filioꝝ ãmon. 18. annis z op/pssi valde peccerũt idola z clamauert ad dñm: tunc iepte facto sup se spũ dñi pcussit regez ãmon z seditiosos de monte ephraim: filiãqꝫ vnicam stulte ĩmolauit: iudicũ. xj. z. xij.

Iste dicit fuisse booç qui ruth in cõiugẽ duxit

¶ Sub istis trib⁹ tpa qeta fuerũt: z iõ nihil nõbile actũ ẽ tũc in isrl. Et nõ istũ abialon. lxx. ñ hñt nec etiã tps sine iudice supra positũ: sed ista tpa assignat iosue: g nõ bz tps spãlit distinctũ fm hebraicã veritatẽ: z ita ocorda supputationẽ ãnoꝝ qz libet: aliogn errabis zc.

¶ Iste samson fortissim⁹ fuit z liberauit isrl de manu philistijm z p/pter mirabilẽ ei⁹ fortitudinẽ putabat fuisse herculeꝫ Eius mirabilia opa vide iudicꝫ. 13°

Ophni.

Phinees.

¶ Incipit historia pmi libri regũ tpe heli circa natiuitatem samuelis.

Pontifices.

Oçi

¶ Iste oçy de semine aaron p lineã eleaçari pontifex fuit: quo mortuo nutu dei transijt pontificatus ad lineã de ythamar anni. 120. in q̃ heli primus sũmus sacerdos fuit: abyathar vltim⁹

¶ Jste ascanius filiꝰ enee de creusa albã ciuitatẽ cõdidit ⁊ reguit illic. Unꝰ ipse dictꝰ ẽ rex albanoꝝ: ⁊ cõsequenter posteri sui dicti sũt albani.

¶ Ab hꝫ filuio enee de lauina filia latini reges seqntes dicti sũt siluij: fuit eni filua nutritꝰ ⁊ venatiõe: hic natꝰ ẽ pꝰ morte pris sui: vñ posthumꝰ enee dr: qꝛ pꝰ hũationẽ ipsiꝰ natꝰ est: iuxta illud virgilij. Tu posthuma ples.

¶ Jste eneas filiꝰ pdci siluij posthumi regnauit ãnis. 31. tẽpore. s. saul.

¶ Jste latinꝰ siluꝰ regnauit ãnis. 50. tempore dauid.

Ascanius ã. 28.

¶ Julꝰ filiꝰ ascanij a q̃ iulioꝝ familia originem ⁊ nomẽ traxit. Albanoꝝ primus. Latinoꝝ tertius.

Silui 29

Eneas siluius 31.

Latinꝰ siluius 50.

qntꝰ latinoꝝ rer.

¶ Lacedemonioꝝ regnũ pmũ oritꝫ vbi pmũ mnesteus regnauit.

¶ Corinthioꝝ regnũ oritꝫ: vbi pmũ aletes regnat.

¶ Uenetie ⁊ padua extruũt a reliquijs troianoꝝ.

¶ Codrus rex athenienſiũ: seipsũ volũtarie morti tradẽs: liberauit ppm suũ. Dignũ exemplũ pauc⁊ aut nullis imitãdũ pncipibꝰ relict. Unꝰ ob hãc miram fidelitatẽ a scis doctoribꝰ allegari solet: quasi quedã figura xpi in eo precessisset.

¶ Hectoris filij tãq̃ veri heredes: iliũ recepert. i. troiã expulsis poster⁊ antenor⁊

¶ Athenienſes pꝰ morte codri magistratus hre ceperũt admistrãde reipublice

¶ Carthago itez ꝺdita dicit a ꝺidone regina: qꝛ iã forte destructa fuerat.

¶ Amalech delet p saul ⁊ definit esse populus sicut pdixit moyses exodi. 17.

Oneus

¶ Homerꝰ hoc tpe fuisse putat q̃ multa mẽdacia cõscripsit: sicut sibylla erithrea pphetauit. Alij dicunt q̃ tpe achaç.

¶ Anglia q̃ oli albion: nũc circa istud tps britãnia nũcupari cepit: a bruto rõano ul' potiꝰ italico obtinet: ipe enī fugatꝰ a suis ad troiã iuit collecto exercitu de religis troianoꝝ pꝰ gndia bella filiã reg⁊ grecoꝝ accepit vroẽ. Deinde p maria vagãdo locũ aptũ querẽtes: casu venerũt in angliã insulã optimã: ibi deletis paucis gygantibꝰ tpe beli sacerdotis deinceps tenuerũt vsq̃ ad tpa sergij pape circa annos dñi. 690.

¶ Jste one 2ꝰ rex assyrioꝝ sub q̃ cessauit regnũ sichonioꝝ: qõ stetit ãnis. 958. regnante athenis melancho. 16. tpe bely.

4075

Jesse. ysai pr dauid

¶ Jste dauid rex. 2ꝰ isrl': vir pm cor dei electus in regem: vnctus est in adolescentia per samuelem: post mortẽ saul regnauit annis. xl. cuiꝰ opa plurima in primo ⁊ 2. li. reg⁊. scripta sunt.

Dic incipit ętas mundi: ętas vsq̃ ad natiuitatẽ ba bylõis: ⁊ habet ãnos 6485

Dauid 2ꝰ rex isrl' annis 40

4125

¶ Jste dõ q̃i qdã stupoꝝ i hũano relucꝫ gñe: i q̃ vnq̃ hꝫ ꝺuenerũt tãta sublimitas ⁊ hũilitas: tãta strenuitas. tãta mititas: tã grãdis secularĩ cura tã pura ⁊ deuota spiritualiũ ꝺtẽplatio tot hoĩes peri-

1074

mere tot lachrymas fudere.

Had Nathã Asaph

Jsti tres pphabãt tpe dõ

Jste nathã fuit filiꝰ fris dauid ⁊ adoptiuꝰ isai.

1124

¶ Jste ieſſe fuit binomiꝰ: qꝛ etiã dictꝰ fuit isai pat dauid: de q̃ multotiens fit mentio i sacra scriptura: qꝛ xps ab eo ꝺescendit.

Saul pmus rex

¶ Jste saul primus rex israel regnauit anno vno: uel. xl. cuꝫ samuele. ⁊ fuit de tribu beniamin: qui ante susceptũ regnũ electus ⁊ bonus erat: sꝫ post miserabiliter defecit. Eius opera vide primo regũ. 9.

Samuel. ã. 40 cũ saul

Achitob

Achimelech

Abiathar.

¶ Jste abiathar fugit ad dauid ut in regũ dr: ⁊ fuit glorioſus cũctis diebꝰ dauid ⁊ pontifex.

¶ Jste sanctissimꝰ vir samuel de sterili mre natꝰ ministrauit cor ã dño: a pueritia vsq̃ ad seniũ optime cõuersatꝰ: nõ tñ fuit pontifex: qꝛ nõ erat de semine aaron: sꝫ chore. Uel pm aug⁊. i libro retractationũ fuit de aaron: sꝫ nõ filius sacerdotis. Judicauit isrl' cũctis diebꝰ vite sue: qꝛ vere fidelis pphęta dñi fuit: oĩbus amabilis. Reges vnxit duos. s. saul pmo: deinde dauid: non tñ ut statim regnaret sꝫ qñ dñs disponeret. Dic solus ⁊ moyses legunt orasse p inimicis i toto veteri testamẽto: vñ euãgelicã pfectionẽ probant impleuisse: etiã añ tps pmulgatiõis eiusdẽ. Uitã ipsiꝰ vide in pncipio: ⁊ cõsequẽter vsq̃ ad finẽ pmi li. reg⁊.

¶ Jste abiathar fuit filiꝰ achimelech: quem pcussit saul cũ oĩ domo sua ppter dauid. ut pꝫ primo regũ. 22.

Zaraia.

Meraioth

Amarias.

Achitob

¶ Jsti quattuor nõ fuerũt sũmi sacerdotes ppter causã dictã: sꝫ sadoch de eis descendit: quem salomon cõstituit sũmũ pontificem pm verbũ dñi in manu samuelis: reiecto prius abiathar de sacerdotio: qui fuit vltimus de linea ithamar. ut pꝫ. 3. regũ. 2.

¶ Secũdus liber regũ incipit a tpe dauid qñ cepit regnare.

¶ Iste alba filui⁹ fuit enee filuij filius ſicut dic̃ mgr̃. Et dicit aug⁹. hic edificauit albã ciuitatẽ a qua albani dicti ſũt: forte pri⁹ edificata: ꝛ hic inſtaurata fuit.

¶ Reges albani in italia.

Alba filuius an.40

¶ Iste alio noie dictus fuit egypp⁹: ꝛ regnauit ãnis 24. tpe roboam: alibi repperi ipſũ regnaſſe ãnis. 34. ꝛ fuit ſeptimus rex.

¶ Sam⁹ cõdita eſt: ꝛ ſmyrna in vrbis modũ ãpliata Europius etiã vult iſtũ. 34. an. regnaſſe.

Achis filuius 24

¶ Regina ſaba audita fama ſalomonis: venit videre eũ. Et q̃ fuit ꝓphetiſſa ſibylla dicebaſ: q̃ ꝓphetauit de ligno ſcẽ crucis: ꝛ de excidio iu deorũ. Fuit eni cultrix vni⁹ veri dei.

¶ Templũ ſalomonis.

¶ Era ꝓncipalis huius hiſtorie ſacre ẽ hec ſcz fũdationis templi. Ipſe ẽ annus 4⁹ regni ſalomõis poſt egreſſionez de egypto. 480. ut ꝑz. 3. regũ. 6.

¶ De tẽpli dedicatiõe: ac ceteris feſtis indeo ꝙ eſt notãdũ ꝙ primo habuerũt. 7. feſta. ſ. ſabbatũ in q̃libet ſeptimana: neomeniã in ꝓncipio cuiuſlibet mẽſis: paſca quartadecima luna aprilis pentecoſten quinquageſima die p⁹ paſca in memoriã date legi feſtũ tubarũ prima die ſeptẽbris in memoriã liberatiõis iſrl: feſtũ ꝓpitiationis uel afflictionis decima die ſeptembris: feſtum ſcenophegie: qõ fictionem tabernaculorũ ſonat quintadeima die ſeptembris. Poſtea circa hec tpa ſupuenit feſtuz encenio ꝙ hoc eſt dedicationis templi. Deinde tpe beſter feſtum furim. i. ſortiũ. Et hec notula valet ad intelligentiam ſcripturarũ diuerſarum ꝛc̃.

¶ Selag rex egypti proſperaẽ in multis: ꝛ gentes bello ſupat: ꝛ contra roboam aſcendit: poſt in bieruſalem.

¶ Reges iuda incipiunt.

Anno mundi 4165 4205

¶ Linea xp̃i.

Salo mon an.40

¶ Iſrael in flore: ꝛ nec ante nec poſt fuerunt huiuſcemodi dies in iſrael.

Robo am an 17

¶ Regnũ iſrl ex iſto diuiditur a iuda.

1014 964

¶ Salomon iſte rex pacis ex dono dei ſingulare habuit excellentiam vltra oẽs boies q̃ vnq̃ in mũdo fuerũt: in ſapia: diuitijs: delicijs: ꝛ gl̃ia ac familiaritate cũ deo. Nã ꝛ ſi moyſes ꝛ dauid: petr⁹ ꝛ paulus: hieronymus ꝛ auguſtin⁹: ꝛ ceteri cõſiles eũ in ſapia ꝛ ſcitate exceſſerũt: nõ tñ in gl̃ia ꝛ diuitijs. Itẽ q̃uis auguſt⁹ ꝛ ceteri quidã anteibant eũ i gl̃ia: ptãte ꝛ diuitijs nõ tñ in ſapia ꝛc̃. ꝛ ſic oia iſta cõiũctim talit: nemo ſicut ipſe habuit. Et hic tantus miſerabiliter defecit ꝛc̃.

¶ Iſte roboã ſucceſſit ſalomõi patri ſuo in regno: ſz in ſapia nõ ita. Deceptus nanq̃ conſilio iuuenũ amiſit. x. trib⁹: eo ꝙ imprudẽter rñdit populo. ut ꝑz. 3. regũ. 12. ꝛ. 2. paralipo. 10.

¶ Pontifices.

Sadoch fi.achitob

Achimaas

¶ Achias ſilonites p̃dicit hieroboam ꝙ ſit regnatur⁹ ſup iſrael.

¶ Iſte ſadoch q̃ nõ declinauit ad ptem adonie: ſed fuit cũ nathan pro ſalomone: iõ in pontificatũ ſublimatus fuit: reiecto abiathar de ſacerdotio: ꝛ ſic põtificatus redijt ad filios eleaçari.

¶ Semeyas clar⁹ habeẽ: q̃ p⁹ ea compeſcuit roboam ne pugnaret ꝓtra hieroboã: ꝛ ſcripſit geſta eo ꝙ

¶ Iste fuit fili⁹ ſadoch ut ꝑz ꝓmo palipo. 6.

¶ Abdo ꝓpheta clar⁹ habeẽ: q̃ p⁹ ꝺ vitulos ꝓphetauit.

¶ Hiſtoria tertij libri regũ incipit a tpe q̃ñ dauid mortu⁹ fuit: ꝛ ſalomon regnare cepit: vide ibi opa magna ꝛ multa ipſius vſq̃ ad caplm xij. ꝛ a principio ſecũdi libri paralipo. vſq̃ ad caplm. x. Nota ꝙ ſic̃ dicit aug⁹. 17. de ci. dei. Salomon bonis initijs malos exit⁹ hũit. Quippe ſecũde res q̃ plerũq̃ ſapientũ aios fatigãt: magis huic obfuerũt q̃ pfuit ipſa ſapia: etiã nũc ꝛ deinceps mẽorabilis: ꝛ tũc lõge lateq̃ laudata ꝛ in reuelatiõib⁹ btẽ brigide legit ꝙ ſalomõ ꝛ ariſtoteles nõ ſibi ſz alijs didicerũt. ¶ Salomõ pfecit tẽplũ ſeptẽ ãnis. ꝛ. vij⁹ octaui anni mẽſe: dedicauit. Achias ſylomites ꝓpha ſalomõi regi p̃dixit: ꝙ p mulieres: a mãdatis dñi declinaret. Ideo ab ipſis caueat ynuſq̃.

¶ Reges iſrael incipiunt.

Hiero boam ã. 22.

¶ Iste hieroboã fuit ꝓmo de familia ſalomonis ꝛ bonus ſz factus rex: peſſim⁹ idolatra factus eſt: ꝛ peccare fecit iſrl i ducendo populuz ad idolatriã ꝛ multa mala ſecuta ſũt: immo pene totius populi deſtructio. ¶ Iſte fuit figura machometi: ut patebit loco ſuo: ſicut antiochus antichriſti. ✕

¶ Anno gnto roboã: fisac rex egypti: expoliauit hierosolymis templũ ꝛ ado ppheta in samaria natꝰ est: hic ad hieroboã imolantẽ vitulis missus in sermone dñi venit: eumqꝫ imolantẽ arguit: hunc ad ppria reuertentẽ: leo in via strangulauit eo ꝙ ppheta alius eum fefellit.

¶ Amri rex israel: emit montẽ samarie a somer: duobus talentis argenti: ꝛ edificauit eũ. Dachiel de bethel: iericho instaurat.

Lapis filuius

¶ Iste fecit capuam in campania ꝛ regnauit ibi annis. 28.

octauus latinorũ rex.

¶ De sanctorũ exemplis que iuxta decursum temporis fuerũt vicissim ꝛ non simul dicit gregorius in moralibus qꝫ mira dispensatione diuinitꝰ actũ sit: ꝛ quiqꝫ ad illuminandũ noctẽ pñtis vite velut astra in hoc mundo radiarunt: donec verus lucifer. i. redemptor humani generis surgeret. Nã ad ostendendã innocentiã venit abel: ad docendã actionis mundiciã venit enoch: ad insinuandũ longanimitatis spei ꝛ opis venit noe: ad manifestandum obedientiã venit abrahã: ad demonstrandũ cõiugalis vite castimoniã venit isaac: ad insinuandum laboris tolerantiã venit iacob: ad rependendũ ꝑ malo bona retributionis gratiã venit ioseph: ad ostendendã mansuetudinẽ venit moyses: ad informandũ contra aduersam fiduciã venit iosue: ad ostendendam inter flagella patientiã venit iob. Et sic ꝓz quõ in pristinis temporibus admodũ paruus fuit numerus pfectorũ sꝫ circa hec tpa ppheturum valde creuerũt sanctitatis exempla: qñ etiã plures martyriçati fuerũt ꝑ fide vnius dei. Ecce q̃ fulgentes stellas in celo cernimus: ut in offenso opis pede: iter nostre noctis ambulemus.

4222

Abyas an. 3.

4225

Asa an 3

Anno ãi xpi nasciture 974 977

¶ Iste abias mixtꝰ erat: qz aliqñ bene se habuit: ut pz in bello ꝛ sermone longo ꝺtra exercitũ israel i victoria diuinitꝰ data: aliqñ pessime: qz idolatrauit: ꝛ ob tã magnã ingratitudinẽ pcussus a dño parũ regnauit: ut pz. 3. reg. 9. ꝛ. 2. palipo. 13. Sub hoc fuit abymelech põtifex.

✕ Opera hieroboã ꝛ duritia mẽtis eiꝰ patẽt. 3. regũ. 12. ꝛ frequenti capꝫo. Et nota qꝫ istud exẽplũ pniciosissimũ fuit posteris ꝛ vsqꝫ hodie ẽ: ꝛ in futurũ erit: qz plures q̃rentes occasionẽ dñandi retrahunt subditos a itugo fidei: diuersũ ꝛ alienũ cultũ instituendo: ut pz ꝑ ꝑdictum machometũ ꝛ sequentes suos.

¶ Similit greci volẽtes recedere ab obediẽtia ecclesie scienter plapsi sũt i varios errores: nouũ modũ in diuino assumentes officio: ꝛ ob hoc miserabiliter sepius exterminati sunt.

Nadab ierobo ã an. 2

¶ Iste nadab incepit regnare ãno secũdo asa regis iude: ꝛ fecit malũ sicut paꝛ eius ꝛ pcussit eum baasa ꝛ regnauit ꝑ eo. ut pz. 3. regũ. 15.

¶ Iste asa in ꝓncipio regni ꝛ deinceps penevsqꝫ ad. 36. annũ valde bene ambulauit: sicut dauid: ꝛ pcussit ethiopes ꝺ se veniẽtes ꝛ abstulit idola: sꝫ post hec iniit fedus cum rege syrie benadab ꝓpter baasa regẽ israꝛ: q incepit ascendere ꝺ se qõ displicuit dño vñ misit ad eũ ꝓpheta azanani: quẽ stati incarcerauit: ꝛ iõ doluit pedes: qz podagricus factꝰ est ꝛ plagatꝰ eadẽ pena qua ꝓphetã verauit, obiit ut pz. 3. regũ. 15. ꝛ. 2. palipo. 14. ꝛ. 15. ꝛ. 16. caº

¶ Açarias filius obed: ppheta clarus habeꝫ ꝛ de captiuitate ꝑdixit. 2. paralipo. 15.

¶ Anani ꝓpheta hic increpauit asa: ꝛ iõ incarceratur.

¶ Dieu filiꝰ anani ꝓpheta mittiꝫ ꝺtra baasa regem israꝛ: ꝛ martyrio coronaꝫ ab eo ꝓpꝫ vbũ dñi ut pz: 3. regũ. 16. ca.

de isachar.

Baasa an. 24.

¶ Iste baasa incepit regnare ãno. 3º. asa regis iude: ꝛ ambulauit i penas ieroboã: cuiꝰ oẽm domũ pcusserat de mandato dñi: nec audiuit hieu ꝓphetã ut rediret: ut pz. 3. regũ 15. ꝛ. 16.

¶ Iste carpetus filius post regem capis regnauit ānis. 13. in italia tpe ioſaphat.

¶ Iste tyberius regnauit annis. 9. Et q̄ ſubmerſus fuit in tyberi fluuio: q̄ antea dictus fuit albula: ideo ab eo nomen accepit.

¶ Reges italie.

Carpē tus fil uius

Tybe rius fi uius

¶ Circa hec tempora ſanctoꝝ doctorū ſcripta que vidi: gentiliū hiſtorias nō cōmemorant: ⁊ puto illā forte cauſam: q̄ ad intellectū ſacre ſcripture nihil conferant: vndeviſq; ad ſardanapallū vltimū monarchā aſſyrioꝝ nullam mentionē faciūt de alijs intermedijs. Et nota q̄ quibuſdā impijs mirū valde videt: q̄re ſci viri ſic diligent ſcruta ti ſūt hiſtorias gentiū cū tñ in ſcriptis ſuis totiēs moneāt nos ſurſuꝝ cor habere: ⁊ terrena faſtidire: iuxta illud. Nō loquat̄ os meū opera hoīuꝝ ⁊ illud. Laudem dñi loquet̄ os meū. Pro quo eſt aduertendū q̄ multiplex neceſſitas eos ad hoc cogebat. Fuerūt enī quidā heretici ⁊ gentiles: q̄ ſacrā ſcripturā calūniabant̄: quaſi falſa eſſet: eo q̄ indebite aſſignaret decurſum temporū: ⁊ multa dixerunt facta eſſe alijs temporib⁹ q̄ ipſa narraret. Sed poſtq̄ hieronymus ⁊ alij intelligentes applicaſſent ſimul hiſtorias: patuit ignauia eorū: eo q̄ optima concordia fuit: ficq; factuꝝ eſt: ut ſacre ſcripture nouū teſtimoniū accederet de inimicis: q̄ firmiſſimū ē: quo tamen nō indiguit: q̄uis vtile fuerit propter impfectos. Alia neceſſitas idem expetijt: propter idolatriam deſtruendaꝝ. Quia enim tota ſimul gentilitas falſos deos colui: neceſſe fuit indagare originem illius erroris: ut manifeſte poſſit improbari cultus ille vaniſſimus impioꝝ demonū: ſicut late patet p̄ augustinū de ciuitate dei.

Anno mundi 4240 4266

¶ Linea xp̄i.

Joſa phat ā. 25

¶ Numerus bellatoꝝ in hieruſalem 1260. milia exceptī illis quos poſuit rex in vrbib⁹ iuda. Omnes hi ad manū regis.

096 ɛɛ6

¶ Iste fuit filiꝰ achimaas. Porro p̄mo paralipo. 6. vbi ponit̄ catalogꝰ pōtificū iſte açarias genuit ioannā: ⁊ regī. 4°. dr̄: q̄ ioiada iſti ſucceſſit: forte binomiꝰ fuit: uel eſt vitiū ſcriptoris.

¶ Iste ioſaphat ſatis bonꝰ fuit ⁊ glorioſos: diues ⁊ deuotꝰ in via dñi: nec aliqd mali de ipſo legit̄: niſi q̄ impijs regib⁹ iſrael q̄ñq; p̄buit auxiliū: ⁊ q̄daꝫ pua alia: ⁊ iō dñs fuit cū illo: ⁊ pacē dedit ⁊ pugnauit p eo ut p̄z. 2. paralip. 17. cū tribꝰ ſequentibꝰ capl̄is

¶ Helias thesbites de tra arabuꝫ: de tribu aaron pphēta magnꝰ claret ſcīate vite: ⁊ miraculoꝝ gl̄ia: ꝟ regū malleꝰ fuit: q̄ etiā i padiſū curru igneo ſub-

¶ Pōtifices

Açarias

uectus eſt: ut p̄z. 3. regū. 17. Ipſe dicit̄ duplicē ſpm̄ habuiſſe. ſ. pphetie ⁊ miraculoꝝ: qui etiam requieuit ſup eliſeum.

¶ Iste bela āno. 16. aſa regis iude cepit reg̃re: ⁊ pcuſſit eū çamri cū oi domo p̄ris ſui ut p̄z. 3. regū. 16.

¶ Samaria condit̄.

¶ Jericho extruit̄.

¶ James mag̃ in iſrl̄ iuxta vbū elie.

¶ Reges iſrl̄

Bela ā 2. fi. baaſa

Zamri ō. 7

Amri an. 12

Abab fi amri an. 22

¶ Iste paup bō totꝰ deuiꝰ erat valde inſtabilis: puerilit̄ mitis: ⁊ furioſe ſtrēnuꝰ icepit reg̃re. 38. āno aſa ⁊ ſup oēs q̄ añ eū fuerāt iniq̄ egit: ſi habuiſſet ſp bonā directionem multa mala nō feciſſꝫ: ſꝫ impia ieçabel plꝰ regnabat q̄ ipſe ⁊ ipulit ipſū ut ſeq̄ret̄ ſe.

¶ Iste çamri deleuit domū baaſa: ⁊ ſtatī p cuſſit eū amri: ⁊ reg̃nauit pro eo.

¶ Iste amri āno. 21. cepit reg̃re: ⁊ fecit malū ſic̄ anteceſſores ſui.

¶ Micheas pphēta de tribu epheem: ī morasti orꝰ: qñ peccātē achab ſepiꝰ arguebat ⁊ ipſū p̄dixit moriturū: ſub ioraꝫ filio eius: p̄cipitio valde porrecto iactatꝰ occubuit: ut p̄z. 3. regū. 22.

¶ Reges ſyrie.

Benadab

¶ Iste benadab filiꝰ tabrēmon filij ozon regī ſyrie inijt fedꝰ cū baaſa rege iſrl̄: ⁊ rupto fedre illo: pcuſſit fedꝰ cū aſa rege iuda ⁊ extūc turbauerūt reges ſyrie regnū iſrael ut p̄z. 3. regū. 15.

¶ Jeçabel filia regī ſydonioꝝ: vxor achab qdē totiꝰ malicie pdigiū pphās dñi occidit ⁊ ſanctū nabath ⁊ multa alia fecit mala: que poſtea interfecta fuit p̄ hieu.

Agrippa filius

¶ Iste agrippa post tyberiū.46.annis regnauit. ¶ His tpibus homerus fuisse in grecia phibet.

Xvbi lucide pbat q doctores gentiliū in pprijs libris suis sibiipsi ꝺicunt: t pueriliter nimis t grosse pcedūt: ita ut etiā pbi ac ceteri vtuosiores vtriusq sexus boies:eos verbis t scriptis redarguerent. Tertia causa eque necessaria fuit:vacillatio infirmoꝝ adhuc in fide tpe p̄mitiue ecclie:q seducti sepius fuerūt a paganis:dicentibꝰ q meliꝰ esset colere idola q̄ xp̄m:qr tpe xp̄ianitatis semp fuerūt diffortunia:t tpe cultus deoꝝ magna psperitas: qō oīno falsum fuit:ut pz ex pprijs eoꝝ historijs:sicut orosius luculenter pbat:t etiā augꝰ.filiter t ambrosiꝰ ⁊c̄.q oēs clare ostendūt q tpe xp̄ianitatis fuerūt multo gratiosiora q̄ idoloꝝ siue crudeliū demonū.ut infra patebit locis suis. Sūt t alie plures cause: q̄ ex pte supra tacte sūt t quedā infra dicent̄. Uerū in oībus est bonū repire cōtemplatione:t pia mens vbiq pfecit:eo q diligentibꝰ deū oia in bonū cooperāt̄. De hac materia vide plenius in libris preallegatis.

¶ Israel t iuda:hoc inter se differūt:q ois populꝰ prius appellabat̄ israel: t q regnabat de gñe dauid in hierusalem appellabat̄ iuda. Et qñ ab israel vituli aurei colebant̄ in dan:t in bethel:propterea ab assyrijs primū capta est samaria.nō tū oīno deleta. Et multo post tpe:iudas a chaldeis ductus est i babylonē:qr minora peccata babuerunt. ¶ Tpe etiam buiꝰ ioram recessit edom:ne esset sub iuda. ¶ Abdias pphēta de tribu fichem in agro bethacharā natus:discipulus fuit elie.

¶ Iste ioram pessimus filius de bono patre:occidit fratres suos:t ambulauit in vijs regū israel:t ideo miserabiliter plagatus in omnibus:infeliciter obijt.ut pz.2.paralipo.21.

4291 4299 4300

Ioram an.8. ¶ Athalia vxor eius filia achab naturalis t amri: mō loquendi cōi. qr auus eius erat.

Ochoçias l'a çarias· an.1.

Athas lia.ā.6 insidie. insidie. Iste p tyrānidem iuasit regnū t occisa est.

Anno ah xpi nascitur. 899 906 806

¶ Iste ochoçias fecit malū cora dño sicut pater eiꝰ:t statim occisus est a hieu:cū oi domo abab. Athalia vo mater eiꝰ audiens mortuū filium suū surripuit regnū: t occidit oē semen regiū t regnauit sex annis:t septimo anno ioiada pontifex fecit eam interfici : ut habet.4°regū.11°.t.2°paralipo. 22°.t.23°.

¶ Iste ioiada inclytus fuit:t amouit athaliā ne regnaret sup iudā:cōstituitq ioas filiū ioram p ea:ut pz.4°regū. 11°.t2°paralipo.22°. Hic solus post moysen legit̄ vixisse.130.

Iosabeth sororioram vxor eius

Ioiada vir ā.130

¶ Jonadab filius rechab clarꝰ sacerdos habet̄:de his stirps valde religiosa descendit: q tanq̄ peregrini cōuersati sūt fine agris ⁊c̄. Et nota q rechab descendit de ietro sacerdote madian cognato moysi.

¶ Eliseus pphēta filiꝰ saphat de terra ruben q erat de abel: surrexit loco elie:duplici spū vtriusq testamēti:timoris.s.t amoris preditꝰ:q tam reprobis q̄ electis p oia gratus extitit:clarus virtutibꝰ:t miraculis gloriosus:primo miraculo:aquā iericho sanat:ut pz.4°regū.2°.⁊c̄.t moritꝰ anno 3153.post natiuitatem abrahe.

Ochosias.ā.2.filiꝰ

Achab.

Ioram ā. an. 12.

¶ Iste ioram incepit regnare.18.āno regis iosaphat loco fris sui ochoçie: hūc obsidebat benadab in samaria:t diuinitꝰ meritis elisei fuit liberatꝰ.ut pz.4°regū.6°.7°.⁊c̄.ſz qr secutꝰ fuit peccatū ieroboā:interfectus ē a hieu cuz oi domo patris sui ut pz.9..t. 10.caꝰ vbi supra.

Jehen an.28.

¶ Iste hieu rex vnctus a puero elisei:pcussit ioram cū oi domo achab t etiam ochosiā regē iuda t destruxit domū baal t pphetas eius occidit: vnde meruit posteris suis regni sedem vsq ad quartā generationē. ut pz.4°regū.9.t. 10.ſz nō dimisit vitulos.

Açabel

¶ Iste açabel exigentibꝰ demeritis suis occulta dei iusticia pmotꝰ fuit i regē syrie:ut affligeret filios isrl t suā plōgaret iniqtatē. Afflixit aūt isrl vltra modū.ut pz.4°regū.10. Nemo igit̄ glorietur etiā si a deo apte ad officia pmoueat̄ cum nesciat quid in occulto dei tremēdo iudicio de se diffinitū sit.

¶ Titus liuius vocat istũ romulũ: t Europi⁹ vo ꝛ alij qdã aremulũ.

Aremulus siluij⁹. 12

¶ Iste aremul⁹ filui⁹ regnauit annis. 18. tpe ioas regis iude. Hic pfidiũ albanoꝝ int̃ mõtes vbi roma nũc est posuit. Hui⁹ fili⁹ fuit iulius pauus iulij proculi: q cũ romulo romã cõmigrãs: fundauit iuliã gentẽ.

¶ Reges italie.

Iste etiã ob impietatẽ: fulmine ictus interijt.

¶ Ligurgus his tpibus flozuit: q licz gentilis fuerit: tñ leges iustissimas nãli iuri ꝛ diuino cõsonas lacedemonis dedit nec qcq̃z censuit: cui⁹ nõ ipse exemplũ pri⁹ daret. Auri argentiq̃z vsũ: ꝛ oiuz scelerũ materiã sustulit. Fundos oiuz eq̃liter int̃ oẽs diuisit: ut equata patrimonia neminẽ potentiozẽ altero redderẽt. Cõuiuari oẽs publice iussit: ne cui⁹ diuitie in occulto essent. Iuuenib⁹: nõ ampli⁹ q̃z vna veste vti toto anno pmisit: nec aliquẽ culti⁹ q̃z aliũ pgredi voluit nec opulẽtius epulari. Emi singula nõ pecunia: sz compatiõe merciuz iussit. Pueros puberes non in fozũ: sz in agrũ deduci iussit: ut pmos annos nõ in luxuria: sz in oi ope ac labore agerẽt: nihil eos somnij causa substernere ꝛ vitã sine pulmento degere: nec pri⁹ in vbẽ redire q̃z viri facti essent. Cõstituit vgines sine dote nubẽ ut vxores nõ pecunie causa eligerent̃: seueriusq̃z matrimonia sua viri coercerent: cuz nullis dotis frenis tenerent̃. Maximũ bonoꝛẽ nõ diuitũ ꝛ potentũ: sz senũ esse cõstituit. Et qz he leges dure videbant̃: iureiurãdo eos astrinxit: ne qd de tam diuinis legib⁹ mutarẽt donec rediret: ꝛ sic extra patriã pfectus: voluntariũ ppetuo duxit exilium ut suis legib⁹ eternitatẽ daret. Mozies etiã pcepit ossa sua in mari pijci: ne si ad patriã deferri cõtingeret: lacedemones se a iuramẽto solutos esse putarẽt. O hominẽ gentilẽ: q pene solus amputas ab oĩbus xpianis etiã sanctis oẽm supbiendi materiã. Nõ glozient̃ martyres nostri: quasi aliqd magni p vita eterna fecerint qñ talia videmus paganos fecisse ꝛc̃. vide aug̃. primo. 2. ꝛ. 3. de ciui. dei. ꝛ specialiter in gnto.

Anno mundi 4306

¶ Reges iuda.

Joas an. 40

¶ Linea xpi.

¶ Hunc ioas cũ patre açaria ꝛ amasia nepote: ob enozmitatẽ scelerum: zq̃ nec pater filiusue aut quispiã eoꝝ nihil bonũ habebat. Matthеus euangelista: ipsos a domini saluatozis generatione secludit.

¶ 69

¶ Iste ioas dum adhuc infans esset subtractus fuit ab interfectione: que exercebat̃ ab athalia. Cum autem esset annoꝝ. 7. cõstituit eũ ioiada pontifex regẽ: ꝛ optime se habuit cũctis diebus: quib⁹ rexit idem venerand⁹ sacerdos dñi: sz post mortẽ eius delinitus blanditijs magnatoꝝ: q odio habebant sacras ceremonias humilis obedientie mosaice legis: deprauatũ est coꝛ regis in interitũ suũ ꝛ illoꝝ: cunctis retro nationib⁹ bozzendũ relinquẽtes exemplum: q̃ sit graue piaculũ: humilibus nolle consentire. vide. 2. paralipo. 23. ꝛ. 24.

Pontifices.

¶ Zacharias fili⁹ ioiade lapidat̃ iussu regis ioas: inter altare ꝛ templũ: ꝛ glorioso martyrio cozonat̃. 2. palipo. 24.

Açarias

¶ Iste aũt çacharias dicit̃ cognomẽto i euãgelio filius baracbie. i. benedicti dñi.

increpauit eni ioas q̃ dereliquisset dominũ.

¶ Iste açarias boni patris bonus filius: titulũ laude dignum meruit: qz pro çelo legis constanter restitit ostie regi iude: volenti sacrificare ut pz. 2. paralipo. 16.

¶ Reges israel

Joabas an. 17

¶ Iste ioas valde attritus est cum tota gente sua ab açabele rege syrie: ꝛ ideo deprecabat̃ dñm: ꝛ pauxillum releuatus est: ut pz. 4. regũ. 13. ꝛ cepit regnare. 23. anno ioas regis iude.

¶ Reges syrie.

¶ Iste auētin⁹ filui⁹. 37. ānis regnauit: ab ḃ mōs auentin⁹: q nūc ps ē vrbis: nomē accepit in q̄ ꝛ sepultus fuit: būc dicit aug⁹. 18. de ci. dei. etiā inī falsos deos annumeratū a stultis gentibus.

Auētin⁹ filuius 13 rex.

¶ Hic prochas fili⁹ auentini reguit ānis. 33. tpe iosie regis iude: vñ virgili⁹ laudes ei⁹ extollit ī hoc versu. Proximus ille pchas: romane gloria gentis.

Prochas fil. 14

¶ Notabile quoddā factum ac relatu dignū hoc tpe in britania ferī accidisse. Fuit ibi rex quidā leyr noīe: filijs carens: sz tres pulchras filias habens: quib⁹ regnū diuidere cogitabat: ut tñ sciret cui potiorē prē daret: a singulis interrogauit quantū ipsū diligerent. Prima ꝛ secūda rñderūt sub iuramento: q̄ plusq̄ ppias aias. Tertia autem vidēs senē blanditijs credere: seriosius rñdit: q̄ ipsū ut patrē diligeret: neq̄ ut ampli⁹ interrogaret: ptinus subiunxit: quantū habes: tantū vales: tantūq̄ te diligo. Iratus pater: duab⁹ regnū diuisit: tertiā autē exhereditauit: quā tñ ppter nimiā pulchritudinē rex francie fine oī dote in cōiugē accepit. Senescēte aūt leyr a duab⁹ filiab⁹ ac earū maritis regno priuat: ꝛ in tantū despicit q̄ vix cū vno famulo ab ipsis teneret. Recordat⁹ igit̄ pstine glorie: ꝛ iniurie quā iunioꝛi filie fecit: q̄ sibi veritatē dixit: cū fletu in hāc vocē erupit. O filia q̄ vera sūt dicta que mihi rñdisti. Quantū habes: tantū vales: tantūq̄ te diligo. Dū igit̄ habui q̄ dare potui visus sū eis valē: q non mihi sz donis meis amici fuerūt. Interim dilexerūt me: sz magis munera mea: nā abeuntib⁹ munerib⁹: ꝛ ipsi abierūt: tandē cū nō habēt qd comederet aut indueret: ab ipsa iunioꝛe filia clement suscipit̄: regnoq̄ gloriose restituit̄. Silia plura repies. Nota plerūq̄ dulciloquos fidelitate: fideles dulciloquio carere. ¶ Prochа isto regnāte. Sydon argiu⁹: ꝛ mensuras ꝛ pondera repperit. Cū apud hebꝛeos baranas in iudea: ꝛ ieroboam in hieruſalem regnarent.

4346 4375

Amaçias an. 29

Sine rege an. 13

Anno ab Xpi nativitate. 824 853

¶ Iste amaçias bonis initijs malū būit finē q̄ cōe satis vsq̄ hodie ī potestatib⁹ apparet. Multos nāq̄ officiū. destruxit: etiā notabilit̄ pbatos. cui⁹ exempla hic sūt plurima: hic etiā deos seyr adoꝛauit ꝛc̄. ut ps. 2. paralipo. 25.

¶ Helyseus moꝛit̄ ꝛ ossa eius ppbetant: quia moꝛtu⁹ suscitat̄ eoꝛū tactu: ꝛ tres victoꝛias habuit israel contra syros meritis ei⁹: sepultus ē in samaria

¶ Nota q̄ regnū iudee p⁹ moꝛtē amaçie fuit. 13. ānis sine rege: q̄ subtiliter optet accipe ex collatiōe ānoꝝ regū isrl̄ ꝛ iuda: q̄ amaçias cepit āno. 2°. ioas regis isrl̄: ꝛ oçias filius amaçie cepit anno 27. hieroboā regis isrl̄: q̄ tps extēdit se ad. 41. ānos: a quo subtrahe ānos amaçie: ꝛ sic manent. 13. qb⁹ oçias puul⁹ erat: nec adhuc ad regnū aptus. Hoc aūt. lxx. ꝛ multe alie hiſtoꝛie nō hñt: sz alibi hoc supplent: ꝛ fm hoc oportet concoꝛdare eas: aliogn errabis q̄ ad supputationē annoꝝ ꝛc̄.

¶ Jonas ppbeta fili⁹ amathi clar⁹ habet̄: ꝛ multa p̄dixit q̄ nō sūt scripta. Hic p⁹ hec mittit̄ ad niniuē: ut ps in eius libꝛo. Dicitur aūt q̄ ipsum helias suscitauit a moꝛte adhuc puerū.

incepit regnare anno. 15. amaçie regis iude.

Joas an. 16

¶ Iste ioas pcussit syros trib⁹ vicib⁹ iuxta vbū eliçei: ꝛ tulit vrbes ō mānu benadab filij açahel' ꝛ restituit regno suo. Ipse etiā afflixit amaçiaz nō volēs: sz cōpulsus: superbiā ei⁹ būiliauit: ut ps 4. regū. 13. Et cepit regꝛe 37. āno ioas regi iude

Hiero boam an. 41

¶ Iste ieroboam satis bellicosus ꝛ victoꝛiosus fuit: ꝛ contriuit regē syrie ꝛ restituit regnū israel sicut p⁹: insup ꝛ damascū iuxta vbuz ione ppbete. Attende q̄ fit instabilis stat⁹ regnoꝝ. Isrl̄ cōtritus vsq̄ ad nouissimum humiliatus est valde: syri eleuati iam ab infirmis mirabiliter depmunt̄: sic q̄ fuit supꝛa, fit infra. ꝛ eō q̄ fuit infra ascendit supꝛa: ut p⁹ descendat infra: hec ē rota volubilis huius tpis: ꝛ iō non est mirū q̄ pauci electi ad hoc assumuntur a dño: ꝛ q̄ viri sensati huiusmodi instabilitatis negociū totis viribus fugere contendunt: vide aug⁹. de ciui. dei. in multis locis: si boni reguant multis pꝛosunt: si mali econtra ꝛc̄.

Benadab

¶ Iste benadad fuit filius açacbelis: ꝛ debet scribi p. d. fm hieronymū.

¶ Iste arbat⁹ vicit sarda-
napallū dñm suū ⁊ mōar
chiā ei⁹ p̄m⁹ destruxit ⁊ ad
medos trāstulit spe magl
q̄ re: q⁹ dari⁹ hoc p⁹fecit.

Arba-
tus j⁹
rex

medoꝝ
regnauit.
ānis. 28

¶ Filij⁹ ar-
bati p̄im⁹
rex mace-
donū fuit.

Chara
nus j⁹
rex ma

Macedonū regnū oriť
cedonū rex: regnauit annis. 28.
¶ De hoc regno descēdit alexāder ma-
gn⁹. Destruť aūt tpe onie pontificj pij.

¶ Reges italie.

¶ Monarchia assyrioꝝ illa mag̃ cessat: q̄
stetit vltra. 140. ānos ⁊ surgūt tpa horren
da pene vsq̄ ad xp̄i natiuitatē: in qb⁹ human⁹ sanguis vltra
q̄ credi pōt: in oibus mūdi p̄tibus tanq̄ aqua effusus est: vi
de chronicā orosij libro secūdo ⁊ alioꝝ.

Amu-
lius fil.
an. 43

¶ Lacedemonioꝝ reges deficiūt. Lido
rum incipiunt.
¶ Iste amuli⁹ filiu⁹ regnauit annis. 43.
⁊ frēm suū numitorem de regno eiecit ⁊
post ipe a romulo ⁊ remo fratrib⁹ gemi
nis occisus est: ⁊ numitor restitutus fu-
it in regnū suū: q⁹ fuit auus eoꝝ.

Reges
assyrioꝝ

Sarda
napal-
lus vlti

-mus monarcha assyrioꝝ.

¶ Iste sardanapallus tot⁹ vitio-
sus fuit: puluinariaq̄ p̄m⁹ reppit
habitu mulieri ind ut⁹: iter mulieres delitijs vacauit.
Ob hoc idignati vasalli ei⁹: noluerūt āpli⁹ sibi obedie
tiā ꝑuare: aggressi etiā ipsū debellarūt: qō cernens se
ipsū cōcremauit. Fuerūt tñ reges assyrioꝝ potentes sine monarchia vsq̄ ad destructionē niniue.

¶ Ipul

¶ Spartani ipsi sunt lacedemones: p annos
50. cū athenīēsib⁹ cruētissima bella cōmittūt
vbi semp incerta victoria fuit. Terra mariq̄
pugnatū est ⁊c.
¶ Iste pbul ⁊ sequentes recupare volentes
monarchiā nō modice turbarūt terrā ⁊ ascēdit etiā in isral
⁊ cepit thersam: ⁊ factus est manahen rex israel ei tributa-
rius ut habeť. 4. regū. 15.

Anno mundi 4188 4414

¶ Reges iuda.

Linea x̄pi.

Ocias
vzaça-
rias 52

¶ Oroſius āno aī vrbē cōditā. 64. nouissimus apud assyrios regnauit sardanapallus
vir muliere corruptior. Qui int scorta regis: femineo habitu purpurā collo gestās:
a p̄fecto suo arbato: q tūc medis p̄erat: inuisus atq̄ execratiōi habitus: ex citis me
dorū populis: ad bellū ꝓuocatus ⁊ victus: ardenti pyre se iniecit.

118 582

¶ Iste ozias fecit qō bonū erat coram dño: nec aliquid ma
li de eo scriptū est: nisi q⁹ adolere voluit incensū sup altare thimia
matis pbibēte eū sacerdote azaria ꝓpter quā inobedientiā p̄cussit
eū dñs lepra. ut p3. 2. palipo. 26. Etiā tūc terremot⁹ factus fuit: ⁊ cineres altaris effusi sunt.

¶ Esaias nobilis ꝓpha claret: vn⁹ de q̄tuor
p̄ncipalioꝝib⁹: q euāgelista magis q̄ ꝓpheta
dicit a scō hieron⁹. ꝓpter euidētiā ꝓphie sue.

¶ Pontifices

¶ Osee ꝓpheta p̄im⁹ de. xij. mittiť contra. x. tribus
¶ Joel. 2⁹ de. xij. ꝓphetat de iuda ⁊ futura ei⁹ tribulatiōe.
¶ Amos. 3. ō gētes multas ꝓphetat: ⁊ spāliter ō. x. tribus.
¶ Abdias. 4. de. xij. p̄ophetat contra edom.
¶ Jonas mittiť ad niniuitas: qui audierūt eū: 3 israel nec multis credidit.

Ama-
rias

¶ Reges israel.

Sine
rege
an. 33

¶ Hic regnū isrl fuit sine rege
annis. 33. quod p3 ex collatiōe
regum iuda.

Zach-
arias
fi. hie-

roboam.
mēsib⁹. 6.

¶ Iste çacharias cepit regna-
re āno. 38. ofie regis iude: ⁊ fecit malū sicut
p̄decessores sui. Et hic est. 4. p⁹ hieu ⁊ p̄cussit
eū sellū: ⁊ regnauit p̄o eo: q stati p̄cussus a
manabē: regno ⁊ vita caruit. ut p3. 4. regl. 15

Sellū
men. 1

Mana
hen
an. 10

¶ Iste manahen
cepit reg̃re āno. 39. ofie regis iude
fecitq̄ malū coram dño ⁊ tradidit
eū dñs i manū regl assyrioꝝ: q indi-
xit ei talēta argenti mille: ut p3. 4.
regū. 15.

¶ Reges syrie.

Raa-
sin

* Esaias ꝓpheta missus ē cū iasub filio suo i occursū achaç. ut diceret ei ne time-
ret ⁊ cor ei⁹ ne formidaret a duabus istis caudis titionū fumigantiū: quos vocat
raasim ⁊ phacee: eo q⁹ in ipsis esset finiendū regnū syrie. i. damasci: ⁊ regnū sama
rie. i. x. tribuū: que alio noie appellabať ephraim.
¶ Iste raasin rex
syrie vastauit iuda
tpe achaç: ꝓpter q⁹
obsedit eū teglat-
phalassar in damasco: ⁊ cepit ciuitatē: ⁊ ipsū interfecit: ⁊ transtulit populū: ut p3. 4. regū. 16.

¶ Ocias q ⁊ açarias duplici noie: ⁊ vno qdem atq̄ eodē tpe besaiā: osee: ioel: ⁊ amos ꝓphetasse: ex rebus que po-
nunť in titulo cognoscimus: q⁹ principiū verbi dñi fuit in osee filio beri. Amos autē pater besaie: nō ut ×

¶ Rhea virgo filia numitoris in tẽplo dee veste seruiuit: q̃ post admisit amasiũ ⁊ cõcepit: peperitq; gemellos: romulũ ⁊ rhemũ ob hoc ipsa viua sepulta fuit ꝓpter icestũ: ⁊ infantes proiecti sũt foras: ⁊ mirabiliter a lupa nutriti. Porro ob reuerentiã romanor̃: dixerũt poete q̃ mars deus belli concubuerit cũ ea: stupr̃ũ taliter aut palliantes aut excusantes uel honorantes.

¶ Conditionẽ vrbis titus liui⁹ q̃ decẽ ⁊ q̃ttuor decades. id est. 140. libros pleg̃: sed hodie nõ oẽs reperiunt̃. De ipso facit mẽtionẽ hieronym⁹ in epla ad paulinũ: ⁊ sene ca in vltimi declamationũ libri prologo.

Numitor.

¶ Iste numitor restitut⁹ in regnũ: statim post a romulo occisus fuit: ut orosius testat̃.

¶ Iste teglatpbalassar cepit terrã neptali ⁊ galilee: ⁊ eos q̃ trãs iordanẽ erãt trãstulit in assyrios p⁹ etiã ob rogatũ achaç obsedit damascũ ⁊ raasin: regẽ damasci interfecit: ⁊ syros trãstulit in cirenẽ: ut p3. 4. regũ. 15.

¶ Sibylla erithrea oiuz aliarũ sibyllarũ clarior hoc tpe quidã dicũt q̃ vixerit: alij q̃ eius carmina circa hec tpa sũt inuenta: ipsa autẽ añ bella troiana vaticinata sit aptissime de xp̃o ⁊ pulchre vide aug̃. 18. de ciui. dei.

Teglat phalasar

¶ Iste salmanaçar obsedit samariam ãno. 9. osee regis israel: cepit eã: ⁊ regẽ misit in carcerẽ: ⁊ israel trãstulit in assyrios ⁊ cessauit regnũ israel q̃ stetit ãnis. 282. Samaria tũc dicta est: q̃ nũc sebaste dicit̃ ſm hieronymũ.

Salmanaçar

¶ Olimpias ꝑma a grecis instituit̃: uel a belliẽsib⁹ p⁹ ãnos troiane captiuitatis. 395. Et hec ẽ era famosissima: tã latinor̃ q̃ grecor̃. Et ſm hieronymũ olimpias vna q̃ttuor ãnos plenos cõtinet: ⁊ ſm istũ cõputũ ãno. 40. osie uel circa: ista era ĩcipit. s. ãno mũdi. 4428. ſm septuagita interp̃tes circa. 50. annũ osie. Et nõ q̃ xp̃s nascit̃ olimpiade 193. q̃ faciũt ãnos. 772.

4440 4456

¶ Iste ioathan rex iust⁹: inter cetera virtutũ ⁊ bonor̃ opa: portã domus dñi sublimissimã edificauit. que in actibus apl̃or̃. 3. ca⁹ vocat̃ speciosa. Omnes siquidẽ porte templi: in terra fuerũt: excepta speciosa: que pendebat: que ab hebreis vocabat̃ ioathan.

Joathan an. 16

Achaç an. 16

Anno ante natiuitat̃ xp̃i. 743 652

¶ De hoc ioathan nihil mali scribit̃: nisi q̃ excelsa more aliorũ nõ abstulit ut p3. 2. paralipo. 27.

¶ De hoc achaç nihil boni habet̃: dereliq̃t dñm: ⁊ derelict⁹ est etiã ipse ab eo: ⁊ pcussus cũ pplo suo valde ẽ a regibus israel ⁊ syrie ut p3. 2. paralipo. 28.

.6.

¶ Micheas ppbetat ĩ bierusalẽ ⁊ samariã

.7.

¶ Naum ppbetare cepit ĩ niniuen.

Achitob

¶ Iste phaceia etiã fecit malũ ⁊ pcussit eũ phacee: regnauitq; p eo: cepit aũt regnare. 15. ãno osie regis iude.

Phaceia an. 2

¶ Iste phacee filius rhomelie: cepit regnare ãno 52. osie: ⁊ sicut fecit sic factũ est ei: q̃ osee coniurauit contra eũ: ⁊ interfecit ipsũ: regnauitq; p eo: fecit etiã pactũ cũ raasin ⁊ vastauerũt iudã ⁊ ideo teglatpbalasar oppressit eũ ⁊ transtulit quasi tres tribus in assyrios: ut p3. 4. regũ. 15.

Phacee an. 20

filiꝰ manaben.

Sine rege an. 8

¶ Iste osee vltimus rex israel: cepit anno. 12. achaç regis iude ⁊ fecit malũ ⁊c. Anno nono regni ei⁹ capt⁹ ẽ a salmanaçar ⁊ isrl̃ translat⁹ ẽ in assyrios: ut habet̃. 4. regũ. 17

Osee filiꝰ hela an. 8

¶ De isto etiã phacee dicit̃ a btõ hieronymo: q̃ etiã in samaria regnauit: ⁊ pcussit de iuda c. xx. milia hoiuz bellatorum ⁊ c. cc. milia mulierũ puerorũ quoq; ⁊ puellarũ: cũ infinita p̃da in samariã duxit captiua. Rursumq; idem ipsi veniũt ad iudeã ⁊ bierusalem: cupiũtq; debellare: nec potuerũt: q̃ dñs auxiliatus est eis: filiũ suũ p̃ prophetiã nuncians nasciturũ. *

Xpleriq; autumãt: terti⁹. xij. ppbetar̃ est: ſz alijs diuersisq; apud hebreos scribunt̃ lr̃is. Iste qdẽ primã ⁊ extremã lrãm habet. Aleph. ⁊ sade. Ille vo Saym ⁊ Lamech. Tradũt etiã hebrei osee ⁊ amos ⁊ hesaiã ⁊ ioel ac ionã: ijsdẽ ppbetasse tpibus. vz. In dieb⁹ osie ioathan: achaç: ⁊ eçechie regũ iuda: ⁊ in dieb⁹ ieroboã filij ioas regis israel: De ioa qdẽ in regũ volumine ita scriptũ ẽ. Anno. xv. amaçie filij ioas regis iuda: regnauit ieroboã filiꝰ ioas regis isrl̃ in samaria ãnis. xlj. ⁊ fecit q̃ malũ ẽ coram dño: ⁊ nõ recessit ab vniuersis pctis ieroboã filij nabath: q̃ peccare fecit isrl̃. Ipse conuertit fines isrl̃ in samariã ab introitu emath vsq; ad mare solitudinis: iuxta vbũ dñi dei isrl̃: q̃ locut⁹ ẽ in manu ſui ſui ione filij amathi ppbete q̃ fuit de ieth. Dicũt aũt hebrei: hũc eẽ filiũ vidue sareptene: quẽ elias ppbeta mortuũ suscitauit. ¶ Assyriorum rex. 36. thonos cõcoleros: qvocat̃ grece sardonapall⁹: tarsim atq; anchialẽ cõdidit, ⁊ in p̃lio victus ab arbato medo. semet incẽdio cõcremauit. Usq; ad id tẽp⁹: fuisse reges assyriorũ: historia refert ⁊ fiũt anni sil̃. m. c. xcvij. oẽs aũt ãni regni assyriorum a p̃mo ãno nini supputãt̃. mcc. xl. hec bieronym⁹

¶ Era ꝑncipalis romanoꝝ:orosij:martini:ꝛ alioꝝ:ipse est annꝰ.xij.ezechie ꝟm hebreos.ꝟm.lxx.vltimus achaç.

Reges romani incipiũt.

¶ Urbs roma condiť anno mũdi.4484.

¶ Anno añ xꝑi natiuitatẽ.715..roma i mõte palatino a gemelľ cõdita ẽ:velut ſcõa babylonia: vexꝝ tpe pauptatis nuſqꝫ alter locꝰ ea ſãctior:nec bonis exẽplis ditior fuit:ꝛ quãto rerũ minꝰ habuit tãto minꝰ cupiditatꝫ bẽbat.pꝰ diuitie auaritiã ꝛ luxuriã induxerť

¶ Tlota ꝙ orosiꝰ de ℔ romulo multa mala ſcribit.ſ. frẽ ſui ꝛ aui ꝛ alioꝝ ꝓbatiſſimoꝝ viroꝝ iniquã mortẽ:ꝛ violẽtias:tyrãnideſqꝫ plures.¶ Cõgregauit eni paſtores ꝛ latrones ꝛc.cũ quibꝰ ciuitatulam extruxit ꝛ ꝑ illam vi alios oppreſſit circũcirca potentes.

Romulus an. 37.1ꝰ

Remꝰ a fre occidiť

romanoꝝ rex.

ãno.3.ff. de re.di. l.vlti.

¶ Iſte merodach ꝑmꝰ rex babylõis famoſus receſſit a mõarchia: nec obediuit aſſaradon regi aſſyriorũ: ſilr nec rex medoꝝ:ꝛ ob ℔ nimis defecit regnũ aſſyriorũ:ꝛ reges babylonie ceperũt eſſe potẽtes vſqꝫ ad balthaſar. vide magiſtrũ i hiſtoriis.

Tu regere imperio populos romane memento.
Hꝫ tibi ſint artes:paciqꝫ imponere morẽs.
Parcere ſubiectis:ꝛ debellare ſuperbos.

¶ Reges babylonie incipiunt.

Merodach jꝰ rex babylonie miſit mũera ezechie ut ꝓz.4.regꝫ.20.

¶ Reges aſſyrioꝝ.

Sẽnacherib

Aſſaradon

-filiꝰ ſennacherib.

¶ Iſte ſennacherib aſcendit in iuda contra ezechiã virum ſcm:ꝛ ꝓcuſſit dñs exercitũ eiꝰ.ſ.185.milia viros bellatores. Ipſe aũt turpiter fugiẽs:puenit in niniuẽ:ꝛ afflixi iudeos ꝛ tobiã:tandẽ a ſuis filijs occiſus eſt:ut ꝓz.4.regũ.19.ꝛ.2.paralipo.32.

¶ Thales mileſiꝰ vnꝰ de.7.ſapiẽtibꝰ clarus habeť:ꝙ pꝰ theologos.i.poetas:ſophi dicti ſunt.i.ſapiẽtes. Iſte thales ꝑmꝰ potuit ꝑdicere defectũ ſolis ꝛ lune:ut dicit augꝰ.8.de ciui.dei.

¶ Septẽ ſapiẽtes. Periãð. Cleobolꝰ Bias. Pitacus.

¶ Anno mundi 4472 4501

Linea xꝑi.

Eçechias an.29

¶ Sol.x.lineis reuertitur:reducẽs vmbrã ꝑ lineas ꝙbus iam deſcenderat in horologio: ꝛ ſic illa dies erat longior alijs.x. horis. O magnũ portentũ:ſtrages hoſtiũ: additio annorum xv. vite ezechie.

Manaſſes an.55

¶ Iſte ezechias optimꝰ filiꝰ de peſſimo patre achaç:ãbulauit corã dño corde pfecto:excelſa abſtulit:ꝛ domũ dei inſtaurauit:nec ſimilis eiꝰ fuit ante eũ in regibus iuda:ꝛ ergo dñs glorificauit eum ut ꝓz.4.regũ.18.ꝛ.20.ꝛ.2.palipo.29.30.31.ꝛ.32.

¶ Iſte manaſſes peſſimꝰ filiꝰ optimi patris fecit malũ ſuper oẽs ꝙ añ ipſũ fuerũt:ꝛ ſanguinẽ inocentẽ ſudit plurimũ ꝓpter qõ rex aſſyrioꝝ vaſtauit iudam ꝛ ipſũ manaſſen cepit:ꝛ i carcerẽ miſit.Pꝰ ea ad corꝛ rediens: ꝛ dñm deꝑcans:ꝛ exauditꝰ fuit ꝛ in regnũ ſuũ reſtitutꝰ. Oia ꝙ añ fecerat deſtruxit:ꝛ i via dñi recte ambulãs:nõ ſine grã di admiratiõe oĩuꝫ ꝙ eũ añ nouerant vitã beatã duxit.ut ꝓz 4.regũ.21.ꝛ.2.paralipo.33.

¶ Pontifices,

Sadoch

¶ Tobie hiſtoria deuotiſſima ꝛ tota exẽplaris hic terit.

¶ Iſrael transferť in aſſyrios ꝛ defecit regnũ qõ ſtetit.273.ãnis ꝛ ipſe eſt annꝰ.6.eçechie.

¶ Ninive fuit metropolis aſſyriorũ: q̃rũ reges pbul ꝛ tegathpbalaſſar ꝛ ſennacherib. 10.tribꝰ cepant Ipe q̃ regnare cepit achaç.eçechias iã nouerat annorũ.

Syracuſa condiť i ſicilia Similr ꝛ Latbinia

¶ Eçechias pcuſſit philiſtijꝫ vſqꝫ gaçã ꝛ depopulatꝰ ẽ vſqꝫ ad termios eiꝰ a ṫre cuſtoduꝫ vſqꝫ ad vrbes munitas q̃ꝫ ſẽnacherib aſſyriꝰ ꝑmꝰ inť ceteras natiões deuaſtauerit philiſteos. Ipſe ꝛ captiuum duxit iſrael.

¶ Nota fm aug⁹. 18. de ciuitate dei q̄ cicero magnis laudib⁹ romuli ascribit q̄ nō rudib⁹ ⁊ indoctis temporibus q̄ facile boies fallebant̄ meruerit bonores dinos: ſz iā eruditis ⁊ expolitis: vñ pz vesan⁹ idolatrarū errores. qz ⁊ ſi i bis temporib⁹ doctis illuminati ſūt: q̄ſ ſit ineptū q̄ antiqui leuib⁹ motiuis decepti: homies mortuos deos factos putent: ⁊ ob hoc ipſi ampli⁹ neminē inter deos ascribendū decreuerūt: nō tñ cessarūt a cultura taliū falsoꝝ deorū: ſz morē antiquū seruantes ⁊ augentes: qđ dictis vetant fieri: factis approbant: vnde cōſtat eos nō esse excusatos imo apostolo teste plus illis peccare.

Numa põpil⁹ an. 41

¶ Iste numa maxim⁹ idolatra fuit ⁊ vrbē adeo simulachris repleuit: ut ipse ibi locū repire nō pos/set. Hoc mō aug⁹ stulticiā ei⁹ deridet q̄ſi magna iniuiria sibi facta sit: q̄ ipse nō sit int̄ deos ascript⁹ q̄ deoꝝ cultū sic pmouit: hic ianuariū ⁊ februariū anno addidit. Mirū supra modū est: q̄ bi viri p̄cellentissimi in/genij in cunctis pene que sub sole gerunt̄: tā acute differebāt ⁊ in agnitiōe veri dei sic delyrabāt. Grās agam⁹ dño deo. Ipse etiā annū in. x. menses descripsit: prius sine aliqua supputatiōe cōfusū: ⁊ infinita sacra ac templa: rome cōstituit. Morbo decessit. xlj. imperij sui anno.

✕ Postq̄ crenit elegit centū senes p̄ cōsilio quos appellauit senatores ⁊ mille pugnatores quos milites a nume/ro appellauit: sicut dicit eutropi⁹: pfecitq̄ i sublime: tandē ob demerita sua inter deos cōnumerat⁹ est: eo q̄ pcus/sus a tonitruo nusq̄ cōparuisset: hoc enī ad cumulū sue dānatiōis accessit: ut eo magis tormētaret̄ apud inferos quo in terris ei⁹ memoria celebrior haberet̄: quā vtutib⁹ nō meruit: ſz falsa vulgi adulatione aut vera deceptione adeptus est. Predicti senes post mortē romuli regnauerūt anno cū dimidio: expectantes si forte rediſſet ⁊c̄.

¶ Sibylla samia fm quosdā bis dicit̄ fuisse tpibus. Et nota q̄ sancti doctores nō vtunt̄ dictis sibyllarū: ac aliorū gentiliū ad confirmationē fidei sancte xp̄iane: ſz eas nec p̄phetico spū claruisse: ſz arrepticias fuisse dicunt. Unde aug⁹. contra manicheos disputās dicit. Si qđ veri de deo: sibylla uel orpheus: alijue gentiū vates aut philosophi dixisse phibent̄: valet quidē aliquid ad paganoꝝ vanitatē reuincendā: nō tñ ad istorū auctoritatē complectendā Quantū enī distat de xp̄i aduentu inter p̄dicationē angelorū ⁊ cōfessionē demonū: tantū distat inter auctoritatez prophetarū ⁊ curiositatē sacrilegorū.

4528

¶ Iste glaucus uel caleuc⁹ pm⁹ ferri inter se glutinū excogitat siue primus inuentor ter/re que cōiungit ferrū quā solidamen appel/lant fabri italici.

Sellū

¶ Esaias martyrio corronat̄ cum multis alijs eo q̄ regis opa pes/sima reph̄ēdebat qui sectus fuit i duas partes.

Elchi/as

759

Anno ab xp̄i natiuitate

¶ Caleucus vir iustissimus leges condidit ⁊ inter cetera decrenit ut qui adulterij crimen cōmitteret vtroq̄ oculo priuaret̄: qō cū filius eius cōmisisset iussit ipsū exoculari. verū tota ciuitas aliq̄diu ei reluctabat̄. Tandem victus instantia populi ne lex a se cōdita violaret̄ suo prius: deinde filij oculo eruto vtrisq̄ vsum videndi reliquit. Sicq̄ mirabilis equitatis temperamento se inter misericordē patrē ⁊ iustū legislatorē partitus est. Disce o xp̄iane quā/ta diligentia debeas sancta dei tui p̄cepta custodire: si sic maluit paganus puniri p iusta lege sua: q̄ eā inultā re/linquere. hec ⁊ multa similia oportuit in populo carnali obseruare cuz sūma seueritate: quatenus timore pene a prauis cohiberent̄.

¶ Nabuchodonosor subuertit bierusalem.

¶ Mortuo romulo q. 37. reg/uit ānis: ut refert btūs bieron⁹ mus: p quos dies senatores rē publicā rexerunt: atq̄ ita vnus expletus est ann⁹. Post quos numa põpili⁹ regnauit: q capi/toliū a fūdamentis edificauit: hic bellū nullū gessit: ſz nō mi/nus ciuitati q̄ romul⁹ pfuit. Nā ⁊ leges romanis moresq̄ cōsti/tuit: q cōsuetudine plioꝝ: iam latrones ac semibarbari vide/bant̄.

¶ Tradūt hebrei ut idem bieronymus refert: hesaiam socerū fuisse manasse filij eçechie regis iuda.

¶ Nota fm aug⁹. 3°. de ci. dei. q ab vrbe cõdita vsq ad augustũ tã cõtinue pugne extiterũt: ut p miraculo habitus sit q vn⁹ annus post primũ bellũ punicũ sine bello transierit: exceptis. 42. annis nume: quib⁹ pax cõtinuata fuit.

¶ Reges romani.

¶ Iste tull⁹ nõ ferens temp⁹ pacifice trãsire: ob turbationẽ quã suscitauit vicinis suis post longa getis tpa: merito bostilitat⁹ nomẽ sibi acqsiuit. Et pri⁹ regũ rõanoꝝ purpura ꝛ fascib⁹ vsus ẽ: ꝛ adiecto monte celio: vrbẽ ampliauit. Et qz dissipat deus gentes q̃ bella volũt: ipse cuz oĩ domo sua a fulmine percussus interijt.

Tullus 3ꝰã. 32 bostilio

¶ De isto tullo sic dicit valerius li. 3. ꝛ. 4. Hũc incunabilis p̃mo accepit aggreste tugurium: eiusq adolescentia in pecore pascẽdo fuit occupata validior etas imperiũ rexit: sz senectus ei⁹ in altissimo maiestas fastigio fulsit.

¶ Bizantiũ ciuitas condit a quodã paufania re ge sparthanoꝝ: q postea cõstantinopolis dicta ẽ

¶ Hoc tpe dicit hieronym⁹ sibyllã famiã claruisse.

Reges babylonie.

Nabuchodonosor.

¶ Iste nabuchodonosor bellicosissimus fuit ꝛ victoriosissimus p oia: eo q eẽt vga furoris dñi ut puniret pctã populoꝝ multorũ. Hic p̃mo erat rex babylonie: ꝛ postea obtinuit regnũ assyrioꝝ: qõ destructũ ẽ a medis ꝛ factus ẽ monarcha: ꝛ fm hoc diuersimode computant anni ei⁹ qz diu regnauit. Multipliciter de ipso scriptura loquit: ia bona ia mala: que diligenter sci exposuerũ. Placet tñ quibusdã: q propter penitentiã illã magnã que scribit in daniele fit saluatus ꝛ qz scriptura vitã eius concludit in laude ꝛ confessione vnius veri dei. Idem sentit nicholaus de lyra: ut pz danielis. 4°. Dicũt doctores quidã: q deus inspirauit sibi: ut vindicaret se de inimicis suis sz ipse instinctu isto abusus fuit p superbiã ꝛ inuidiã: ꝛ sic nõ meruit p hoc q instrumentũ fuit diuine iusticie. Forte de omnibus post penituit: meritis danielis.

¶ Anno mundi 4556 4558 4589

Linea xp̃i.

Amon an. 2.

Pistrus ciuitas in ponto condita.

Josias. an. 31.

Joathas. mẽ. 3.

643 641 119

¶ Iste ãmon fm textũ hebreoꝝ duob⁹ tñ ãnis regnasse phibet: sz fm. lxx. ãnis 12. ꝛ ita supplet hic. x. ãni a. lxx. de ill. 13. ś. fine rege. Et fm hoc aptãde sũt historie alie q̃ cõiter sequũt. lxx. Hic idez rex fecit malũ coraz dño: ꝛ pcussus a seruis suis: fine penitentia obijt.

¶ Iste iosias optim⁹ filius de puerso p̃re grã singulari p̃uentus adhuc in pueritia regsiuit dñm: ꝛ vsq i finẽ pseuerauit laudabilirer: ĩ gbusdã excessit ezechiã p̃auũ suũ ꝛ ideo dicit nõ habuisse filez ĩ regib⁹ iuda. Eius religiosã vitã: ꝛ opa scã pluri ma: vide. 4. regũ. 22. ꝛ. 24. ꝛ. 2. palipo. 34. ꝛ. 35.

¶ Iste ioathas statim post mortẽ p̃ris cõstitut⁹ fuit rex in hierlm: sz qz nõ fuit secutus exemplum pij patris sui iosie: ideo pharao nechao cepit eũ ꝛ duxit eum in egyptum: ut pz. 4. regũ. 23.

¶ Pontifices.

Açarias fi. elchie.

¶ Sophonias prophetat destructionẽ bierusalẽ ꝛ reedificationem.

¶ Olda prophetissa vxor sellum prophetat iosie regi ꝛc.

¶ Tobias mortit annoꝝ. 120. vir sanctus plen⁹ opibus bonis ꝛ prophetie spũ clarus: prophetauit nãq de destructione bierusalẽ ꝛ templi quasi iã factũ esset: cũ tñ adhuc futuꝝ esset propter certitudinẽ prophetie: statim post ei⁹ mortem vxor eius mortua est: ꝛ egresso tobia iunioꝛe cũ filijs suis niniue destructa fuit.

¶ Hieremias secũdus de maiorib⁹ pphetare cepit adhuc puer. 13. anno iosie regis otra bierusalẽ ꝛ templũ: ꝛ prophetauit annis. 40. p̃ter illud qõ prophetauit in egypto. Grandis duritia ppli: ꝛ grandis plaga que punit eũ.

¶ Hieremias fuit de genere sacerdotũ qui habitabant contra septentrionẽ in vico anathoth: qui tertio miliario distat ab bierusalem.

¶ Niniue destruit p regẽ medoꝝ ꝛ regnũ assyrioꝝ penitus cessauit: ut p̃dixerãt naum pph̃a ꝛ tobias.

¶ His diebus arion mitbylene⁹ a delphino inter mare dicit̃ transportat⁹: uel in chermis: massilia tũc condita est. Hieronym⁹. Legim⁹ ninennẽ: regnãte apud hebreos iosia: a saicia rege iudeoꝝ fuisse destructaz: que dei iudicio: palustribus aquis postea est submersa: ꝛ hoc plus ⁊ centũ annis post cõuersionẽ ex p̃dicatione ione.
¶ Hic primũ pontẽ trans tyberim inter montẽ auentinũ ꝛ ianiculũ fecit: ꝛ hostiã ciuitatẽ cõdidit supra mare decimosexto miliario ab vrbe roma.

Ancus 4⁹ an. 23

¶ Romani populi statũ ꝛ decursũ luculenter ꝛ breuissime describit florus lucius q̃ annos septingentos: quattuor ei dans etates: vnde ait. Si qs magnitudinẽ imperij cũ annis cõferat: etatẽ vltra putet. Ita eni late vbiq̃ p orbẽ terrarũ arma circũtulit: ut qui res ei⁹ legũt nõ vni⁹ populi: ſz generis hũani fata discant. Nam tot laborib⁹ piculisq̃ iactatus est: ut ad cõstituendũ ei⁹ imperiũ cõtendisse virt⁹ ꝛ fortuna viderent̃. Itẽ ait. Tanta in vtute fiducia ẽ: ut ille rudis: ille pastori⁹ populus vereq̃ terrester ostendit nihil interesse virtutis equis an nauib⁹ terra an mari dimicaret̃. Itẽ O populũ dignũ orbis impio: dignũ oi fauore: ꝛ admiratiõe boiuz ac deoꝝ. cõpulsus ad vltimos metus: ab incepto non destitit: ſz absens fil' p̃ſq̃ pugnabat.

¶ Hostiensis ciuitas cõdit̃ cuius ep̃s benedicit papã.

¶ Daniel adhuc iuuenis susannã liberat: ꝛ in conspectu regis cum socijs stat ꝛc̃. Et postea interpretat̃ somniũ regis: ꝛ in sublime tollit̃ ut p⁹ daniel primo.

4600

Jeconias vl' eliachi uel ioachim annis. 11.

Joachim cognom̃ to ieconias mẽsibus. 3.

Sedechias an. 11

009

¶ Hic etiã fuit fili⁹ iosie fr̃ ioathas: ꝛ cõstitut⁹ a pharaone rex hierusalẽ ꝛ ut daret multã ꝛc̃. Et qz fecit malũ nec audiuit pp̃has: ascẽdit ⁊ eũ nabucho. ꝛ fact⁹ ẽ ei seruus trib⁹ ãnis: cũq̃ rebellarz vẽit itex rex babylõis ⁊ eũ ꝛ vinctũ duxit in babylonẽ: nõ qp illuc duct⁹ fit: ſz immutatũ fuit cõsiliũ nabuch. ꝛ interfecit eũ in hierusalẽ ꝛ piecit corp⁹ ei⁹ extra murũ iuxta pp̃hetiã hieremie. 22. Et tulit secũ vasa dñi ꝛ posuit ea in templo suo ut p⁹. 2. paralipo. vltimo.

¶ Jste ioachim fuit filius ieconie: ꝛ fecit malũ: ꝛ iõ stati ãmotus est: ne regnaret ꝛ vinct⁹ trãslat⁹ ẽ in babylonẽ ꝛ multi cũ eo translati sũl: ut p⁹ 4. regũ. 2.

¶ Jste sedechias 3⁹ fili⁹ iosie: ꝛ mal⁹ nõ audiuit hieremiã pr̃opheta: ꝛ iõ perijt miserabiliter ꝛ ois iuda cum eo: ꝛ eruti sũt oculi ei⁹ ꝛ filij ei⁹ occisi sunt: ut p⁹. 4⁹ regũ vltimo. ꝛ hieremie. 52.
¶ Baruch pp̃heta.

Saraias fi. a çariae

¶ Jstũ saraia interfecit nabuch. rex in reblata cũ alijs cõsiliatorib⁹ sedechie: ut p⁹ regũ vltimo.

Josedech fi saraie

¶ Jste iosedech egressus ẽ qñ trãstulit dñs iudã ꝛ hierusalem p manũ nabuch. regis: ut p⁹ p̃mo paralipo. 6. ꝛ est ductus cũ alijs captiuis in babylonez. Dicunt aliqui istũ fuisse esrã scribã ꝛ sacerdotẽ aut forte frater ipsius fuit.

¶ Daniel.
¶ Ananias.
¶ Açarias.
¶ Misael.
¶ Jeçechiel.
¶ Mardocheus.
Omnes hi cum ioachim rege ducti sũt in babylonẽ adhuc pueri.

¶ Abacuc pp̃hetat ⁊ nabuch. ꝛ babylonẽ: sũt tñ opiniones quo tpe fuerit: hic danieli prandiuz attulit dũ i lacu leonũ eẽt apud babylonẽ sm hiero.
¶ Ezechiel pp̃hetat ĩ chaldea transmigratiõis: destructionẽ hierusalẽ ꝛc̃. Et tandẽ martyrio coronatur.

¶ Iste priscus ludos instituit ⁊ circũ rome edificauit. Capitoliũ fabricare cepit: ⁊ dictũ est capitoliũ quasi caput solũ: qz in fundamento inuentũ fuit caput sine corpe: quasi ppbetia futuri: qz ibi postea senatus resedit: quasi vnũ caput totius orbis: ⁊ iste primus triũphans: romam intrauit. Ipso etiã regnante epiclaurus condita est: que postea durachiũ est noiata.

¶ Reges romani.

Priscꝰ targnꝰ 37

¶ Astyages rex medoꝝ vnicã habuit filiã: quã cuidam militi plebeio tradidit: ne ex ea nobilꝭ filiꝰ nasceret ppt cãm quã magister recitat: ne. s. pelleret a regno a nepote suo: sicut pdixerãt sibi cõiectores: ⁊ qõ verebat ei accidit: nã ex ea natꝰ est cyrus: q ipsũ supauit.

¶ Iste nabuchodonosor filiꝰ nabuchodonosor magni fuit: hic dortum q suspensilis dicit maximis expẽsis vxori sue fabricauit: ⁊ multa magnalia pegit: ita ut herculẽ transcendisse actuũ magnitudine ⁊ fortitudine memoret: ⁊ de manubijs hostiũ tẽplũ belis magnifice decorauit.

¶ Reges babylonie.

Nabuchodonosor

Euilmerodach

¶ Iste euilmerodach fuit frat nabuchodonosor iã imediate pcedẽtis hic ioachi leuauit de carcere ⁊ magnificauit eũ ⁊ corpꝰ pris effossũ iuxta cõsiliũ eiꝰ diuisit trecentis vulturibꝰ: ne resurgeret a mortuis: q de bestia redierat in boiem.

¶ Tres pueri pisciũ i forna cẽ succensã ⁊ miraculose liberãt. ut pz dan. 3.

¶ Ludus scachorũ repit ab xerse pho p correctione euilmerodach tyrãni: qui suos magistros ⁊ sapiẽtes occidere cõsueuit: ⁊ hoc solatio indirecte attractus fuit ad emendationẽ.

Anno mundi.

4611

4634

¶ Linea xpi.

Hic incipit quita etas mundi: durans ab adam vsq; ad natiuitate xpi ⁊ bz ãnos 590.

Trãsmigtio babylonis

Salathiel

065

595

¶ Iste salathiel erat filius ieconie regis iude quẽ genuit post transmigrationẽ babylonis ut euangelista matthe dicit.

¶ Templũ salomonis incendit a chaldeis ⁊ hierusalẽ destruit ⁊ hec ẽ vna de pncipalibus eris huiꝰ sacre histozie Stetit nãq; hoc templũ. 442. annis. s. a fundatiõe ipsiꝰ inchoãdo: que fuit facta q̃rto anno salomonis ⁊ ab hac destructione vsq; ad destructionẽ: q̃ facta fuit p titũ. s. 42. ãno pꝰ xpi passionẽ fluxerũt ãni. 662. fm eusebiũ ⁊ hieron.

¶ Pontifices.

¶ Hieremias in egypto ppbetauit ⁊ regibꝰ egypti pdixit: q eoz idola subuerterent cum virgo pareret: ⁊ ex hoc sacerdotes in secreto tẽpli loco: imaginẽ virginis cũ puero adorauerũt. Oratiõe serpẽtes de terra fugauit ⁊c. tandẽ celans p populo increpauit idolatriã populi sui: ⁊ lapidatus est ab eis. Sz egyptij gloriose sepelierunt martyrem sanctũ in sepulchris regũ: ppter beneficia sua.

¶ Ieçechiel post multa que gloriose gessit etiã precibꝰ suis aquas chobar odensauit: ut filij israel ambularẽt sup eas: chaldei autẽ submersi sũt. Tandẽ pcussis impijs qbusdã a serpentibꝰ quos redarguit: ceteri exacerbati: ipsum equis distraxerũt: ⁊ p crepidines saxorũ excerebrauerũt eũ: martyrem dñi glorioſum facientes.

¶ Babylon fuit metropolis chaldeoz: cuiꝰ rex nabuchodonosor cũctis vsq; ad ethiopiã gentibꝰ supatos: inter ceteras vastauit iudeã: diuq; obsessam hierusalẽ. Undecimo anno cepit sedechiã: quẽ ⁊ ipsũ captũ duxit antiochiã que tũc vocabat reblata. Ibiq; corã patre filijs interfectis: oculos sedechie iussit aufferri: excecatũq; misit in caueam: ⁊ ritu ferarũ traxit in babyloniã. Qñ aũt a chaldeis captiuata ⁊ vastata est hierusalẽ: mandauit nabuchodonosor rex principibꝰ suis ut hieremiã de carcere extraherent. Ceteri ppbete ut hesaias osee iobel: fuerũt añ captiuitatẽ. x. tribuũ israel siue duarũ tribuũ iude ⁊ beniamin. Alij post captiuitatẽ ut daniel aggeus ⁊ çacharias. Hieremias vo ⁊ ieçechiel: iminente captiuitate: vaticiniũ texuerũt. Sz alter eorũ in terra iuda: alter in babylone. Post eoz diu enĩ vaticinatiõis hiere. in hierusalẽ. 35. eius anno: ieçechiel in babylone bis q cum eo capti fuerũt: exorsus est ppbetare qnto videlicz ãno transmigratiõis iechonie. Sophias vo tpe iosie ppbetauit.

¶Sibylla cumana de xpo pphat:t.ix.tarquino codices attulit in qb⁹ erāt descripta decreta rōanoꝝ.

Seruius tulius an.34

¶Iste seruilis cōditiōis fuit ex pte matrj q̄ ancilla captiua fuit:sed nobilis:hic laudes bz ab histoziographis magnas:qꝝ in oi statu fuit t vbiqꝫ notabiliter se gerebat:tres mōtes vrbi addidit:t fossas circa muros duxit:t pm⁹ oiuz census ordinauit.

¶Iste dari⁹ fuit consobrinus astyagis quē in filiū adoptauit:qz non habuit nisi vnicā filiā t dedit ei regnū qz cyrus otra eū pugnauit:t tñ ābo victi sūt a cyro: sz tanꝫ nepotes eos tractauit benigne: qz ano.s.astyagi regnuz birconꝝ cōcessit:t dario medoꝝ.

Regusar fi.j euilmerodach

Sabusādach fi.2⁹

Baltasar fi. 3⁹

Dari⁹ monarcha

Cyrus an.30 pſarum.

¶Iste cyrus rex persarum fuit pmo.t deost transtulit monarchiā ad psas: hic ex pte patris plebe⁹ fuit: sz mater ei⁹ erat filia regj astyagis. De isto ppbetauit esaias:t babylonem vicit: balthasar interfecit: danielē magnificauit: t israel remisit in iudeā ut templū reedificarēt.ut pz esdre pmo tc.

¶Isti tres fuerūt frēs:q successiue regnauerūt chaldeis:t baltbasar fuit vltim⁹ rex babylonie:q infect⁹ fuit a dario t cyro:nō enī habebat filiū:t sozoz darij fuit mater ei⁹ iō poccupauit regnū dari⁹ cū adiutozio cyri:nec audiuit dōs ipsū:qz vasa scā indigne tractauit.ut pz dañ.5.

4659

¶Iste pm imperiū dōi fūdauit templū: t manus eius pfecerunt sz longe post:ut pz.6.esdre.

Zozobabel

¶Templum fundatur.

¶Historia libri esdre incipit.

Anno ab xpi natiuitate 515 540

¶Aggeus t zacharias ppbetāt cōfortātes populū:t puocantes ad edificandū templum.

¶Post reditū populi isrl'de babylone isti duo pfuerūt.s.iesus sacerdos magnus tanꝫ regens: t zozobabel tanꝫ dux:t iste vsqꝫ ad herodem seruat⁹ est:ut sacerdotes sūmi essent principales t duces substituti: semp tñ duces erant de tribu iuda iuxta ppbetiā iacob:t sub hoc regimine sacerdotali optimo:nō legit populus declinasse a veritate fidei sicut ante:qz tpe iudicū t regum sepius ad idolatriam corruit. Et nota qꝝ iudei isti qui hic redierūt t postea disperssi sūt in omnē terrā : iuxta ppbetiā dauid:dispge illos psal.58.fuerūt oēs de tribu iuda:beniamin: t leui.t pauci de decem tribub⁹:q aufugientes inn rerūt se istis. Illi aūt q in montib⁹ caspijs religati sūt:nūqꝫ redierūt fm hebreos.

Iesus fi.iosedech

¶Daniel vir desiderioꝝ:scūs t elect⁹ clar⁹ habet cui⁹ etiā opa deus miraculis gliosis approbauit:t ipse scripturā mysticā i pariete legit t interpretatus est.

¶Esdras sacerdos de stirpe aaron claret scitate vite t sapiētia cui⁹ grādi industria t labore:totus iudaic⁹ stat⁹ in melius reformatus fuit.

¶Babylonia illa magna capit t auferēt ptās ei⁹ sicut p̄dixerunt ppbete sci. Hec fuit pma t maxima ciuitas totius orbis de qua incredibilia scripta sūt:t hec tanta vna nocte defecit:ut ostendatur qꝝ ad irā dei ois potētia puluis sit t fauilla. Dicit verissime qꝝ eā humano ope extrui uel hūanis viribus destrui potuisse pene incredibile videbat: vnde grande spectaculū euidensqꝫ exemplū mūdus haberet si informari posset seu etiam vellet.

¶Ab exterminio regni iudaici:cepit qnta etas:qō iuxta ppbetiam bieremie 70.ānis pmansit.Anno.14.postqꝫ pcussa ē ciuitas:q̄ ē.25.ann⁹ ioachi:cū quo t iecechiel captiuat⁹ ē: ipse iecechiel in visiōib⁹ dei vel adduct⁹ in terrā israel t vidit renouationē ciuitatis ac templi:ceremoniarūqꝫ eius.

¶Babylonia magna capta t destructa bis temporibus.

¶Consentit iosephꝰ in libro antiqtatū.x.qꝝ vastata iudea a chaldeis:nō ut assyrij in samariā misere colonos : sz desertam reliquere terrā:donec post ānos 70.in ea redire iudei:in quo libro scribit templū hierusalē t oēm iudeam.Et rursū enumerādo reges babylonis:si tñ ille sic scripsit:t non codex fallit mendosus:centū fere ānos ab euersa hierusalē vsqꝫ ad euersionez regni chaldeoꝝ facit colligi. Scribēs post nabuch.q iuxta teste scriptura post euersū hierusalem ānos.25.t post frater ei⁹ regnauit an. 19.ragusar.40.sabusardach men. 9.balthasar. 17.quo tpe a cyro t dario babylon capta est. Eusebi⁹.30.an. dixit ab euersione hierusalem vsqꝫ ad initiū cyri. Julius autē affricanus.70.cōputat. Dieronymus aliter. Vide ipsos.

¶ Iste targnus seruio infecto meliore se arripuit regnū. Dic pm⁹ oia tormētor genera excogitauit: ⁊ post de regno expulsus ēppter stupr̄ lucretie a filio suo cōmissū. Et noluerūt āmodo romani habere reges ppter tyrānidē eor̄. Ita rome regnarū ē p. vij. reges ānis. 244. cū adhuc roma vbi plurimū virvsq; ad gntūdecimū miliariū possideret: quo tpe iudith castissima holofernē pemit. ¶ Anno etiā pmo cyri psar̄ reg⁹ laxata hebreor̄ captiuitate gn

¶ Reges romani. Targnus sup⁹ 7⁹

q̄ginta hoīz ferme milia reuersi sūt in hierusalē ⁊ iuda: ⁊ restituit eis vasa aurea ⁊ argentea: gnq; milia. cccc. anno incensionis ei⁹ fm iuliū affricanuz 72. fm eusebiū. 32. ⁊ ceperūt offerre dño: ⁊ fūdamēta iecer̄t: p⁹ ea ipediti sūt.

¶ Cyrus post multa bella tandē cū ad scythas declinasset: a regina thamiris capit ⁊ cū toto exercitu suo ad ducēta milia occidit. Caput ei⁹ p̄secisū: in vtrem humano sanguine plenū proiecit dicēs. Satia te sāguine quem sitisti.

¶ Sibylla hellespontina de agro troiano nata bis dicit fuisse tpib⁹: ⁊ ppbetauit sic de xp̄o. Jesus nascetur de casta.

¶ Lucretia femina nobilis ⁊ honesta: a filio regis targno iunioze violenter oppr̄essa: seipsam stulte gladio interemit Hec in exēplū castitatis allegari solet: sz nō excusat ab homicidio: ut dicit aug⁹. pmo de ciuitate dei.

¶ Babylonia noua in egypto condit a cambise: qui totum illud obtinuit regnū: ⁊ deuicit egyptum.

Reges persarū. cābises fi. ciri ā. 7. 2⁹ Xerxes 3⁹ mag⁹. anno medio

¶ Iste cambyses varie noiat a diuersis. Apud esram artbaxerses dicit uel assuer⁹ in hist̄oria iudith: que sub eo facta fuit vocat nabuchodonosor. Hic potenter interdixit ne hierusalē aut templū reedificarent. Et pater eius tantūmodo p̄cepit: ne ciuitas extrueret: ⁊ etiā tunc p̄ncipes cyro ignorante: impediuerūt opus domus dñi. Hic quēdam iniquū iudicē viuū excoriari fecit: ⁊ filiū sup paternaz cutem sedere iussit: ut hoc timore scelus vitaret: ⁊ recte iudicaret.

¶ Iste duxit filiam regis in vxorē: ⁊ diu post moritur Pātaptes filia cambisis fuit his duob⁹ successi ue in diugem sociata fm hiero. sup dañ. li. 3⁹

¶ Linea xp̄i.

¶ Fuit aut̄ daniel in susis castro: q̄ metropolis est regionis elamitar̄ in qua turrē extruxit excelsam in q̄drato marmore edificata: tante pulchritudinis ut vsq; in p̄s̄ns noua esse videat. In ea regū persarū atq; medor̄ū condunt reliquie.

¶ Hist̄oria iudith hic texitur. Ipsa aūt exemplar totius pudicicie ponit.

¶ Arfaxad post mort̄ cyri p vim obtinuit regnū medor̄ū: ⁊ edificauit ciuitat̄ grandē. Ecbatbanis ⁊ disposuit rebellare ōtra nabuchodonosor. i. cambysen: ⁊ tñ ab eo victus fuit. ut p⁹ iudith p̄mo.

¶ Holofernes princeps militie nabuch. cābysis: multas terras dño suo subiugauit: ⁊ tādē venit ad bethuliā: ⁊ ibi a iudith muliere interficit: ut p⁹ iudith. 2. ⁊. 13.

¶ Pontifices.

¶ Falaris siculus tyrānus multos innocētes depopulat. Hic quendā berillū artificē: q taurū ereū fecit ad puniēdū hoīes: in eūdē ipsū piecit p̄mū ut experiret qđ fecerat: ⁊ clamor eius p os tauri sonuit terribiliter quasi hoatus bestie: ⁊ sic tyrānus iniustus: inuenit aliqñ quem iuste puniret. Istud factū dicit. orosius: āno ante vrbē conditā. 73. uel circa x̄c. ⁊ ut dicitur: sicilia semp tyrānor̄ nutrix fuit.

¶ Pitagoras p̄m⁹ phs. Nota q⁹ gentiliū sapia q̄ totaliter de creaturis fuit p̄mo incepit a dijs: qñ adhuc tpa grossa fuerūt: q⁹ tūc q⁹ pauloplus ceteris sciebāt: a populo rudi dij putabant. Post hec creuit p̄udētia: ⁊ tunc theologi venerūt. Ipsi sūt poete antigor̄es: qui de falsis dijs multa mendacia finxerūt vrbano sermōe. Si isti ante venissent pfecto dij putarent: sz tēpus obfuit eis. Post hos venerūt sapiētes. i. sophi q⁹ mira iactātia gloriā suā celebrauerūt: nec tñ diuinū aut theologicū bonorē meruerūt ppter tēpus: q⁹ iā melius sciebat: malā tñ cōsuetudinē cū ceteris cōtinuauere: licz nouos deos fieri p̄hiberēt. Demū philosophi claruerūt: quor̄ iste p̄m⁹ fuit: eo q⁹ hūilit rñderet se nō sapientē ꝑre: sz amatorē sapientie. Hic cōiter ōdixerūt idolatris: ⁊ plures trucidati sūt: plures timore fecerūt sicut alij. Peiores fuerunt q⁹ muneribus acceptis etiā ō ppriā conscientiā cultū sacrilegū extulerūt. vide aug⁹. de ciuitate.

¶ Dano ⁊ phisios discipuli pitagore banc sectā ōtinuauere: vbi p gnquenniū silentiū seruabat: ⁊ post eruditi loquebant.

¶Anno.244.ab vrbe condita romani loco regũ ordinauerũt duos consules:qui p vnum annũ regerent:ne ex mora temporis in superbiam erigerentur:et ut vnus alterũ corrigeret si erraret aut excederet.

¶Iste darius fuit vnus de.7.magis:et subtilit regnũ acquisiuit.Hic recuperauit regno psarum assyrios:et babyloniã:asiã:macedoniã pdomuit.Cũque regis scythaꝝ filiã in vxorẽ desideraret:et ei dare nollet:ob hoc cũ.700.milibus ꝺ scythas venit:non veritus p vnius bois libidine tot milia virorũ mortis piculo exponere:quo vtique incautũ et crudeliter iniustissimũ fuit:vñ turpit fugatus.80.milia amisit:tandẽ cũ residuis a paucis atheniẽsib⁹:puta vndecim milib⁹ fugat⁹.200.milia psarũ amisit:volens aũt se p⁹fugã vindicare:in ipso apparata cõcidit.Et ꝑm quosdaꝝ bona spes est de ipso:qr habuit fidẽ vni⁹ veri dei:cui templũ et sacrificia fieri ꝑcepit etc. vide lyram sup.6.ca⁹esdre.

Darius italspis ꝗrt⁹

¶Nõ quo ꝓꝫ magrm iste darius instinctu zorobabel: iussit resumi op⁹ dom⁹ dei:ꝓcipiens ꝓncipib⁹suis:ne aliq̃ mõ impedirẽt:sꝫ iuuarent:vide etiã esdre.5.7.6. De hac era ambiguũ est ꝓpter diuersitatẽ doctorum.

Templũ ꝑficit anno 7 darij

¶Ista ꝑm ioseph̃ cognominat⁹ est ioseded sub quo ciuitas hierusalẽ extructa est: ut dicit etiam Eusebius et hoc idem ꝓꝫ neemie.12.

Brut⁹ prim⁹ consul

Consules incipiunt.

Mutauit roma ꝓncipatũ:sed non euasit tyrannidẽ

Luci⁹

Dictator nomẽ est

¶Iste dictator creatus fuit ut consules preiret potentia cõtra inimicos cui⁹nomẽ: vꝫ ꝑmi dictatoris fuit Largus.

officij dignioris.

¶Hoc tempore facta est rome dissensio plebis a senatu.

¶Iste xerses multitudine ppl'oꝝ ꝗs collegerat:fras mouit et vndas et tñ pene nihil ei pspe successit:amisit quippe in breui tpe decies nonies cẽtena milia virorꝝ. Ipse tãdẽ p⁹modicũ p artabanũ ꝑfectũ suũ occidit. Grecorꝝ aũt nũer⁹ qui victores extiterũt:longe maior erat occisorꝝ. O tpa dolenda:vide orosiũ. ¶Narrat enim btus hieronym⁹ in epl'is suis: quod xerses cũ de sublimi loco inumerabilẽ exercitũ vidisset: fleuisse dicit: eo quod p⁹centũ annos nullus eorũ superfuturus esset.

Xerses fi.darij qntus

¶Leonida rex spartanorꝝ cũ quatuor milib⁹ boiuꝝ.700.milia psarum pene trucidauit:mirabile dictu:ait suis Prandete hic tanquã apud inferos cenaturi: et ita factũ est:qr ex fatigatione ceciderũt sup mortuos: et mortui sunt cũ illis pariter.

4734

Abiuth fi.zorobabel

¶Aggeus et zacharias anno secũdo darij increpauerũt populũ ꝓpter negligentiã eorꝝ:ad edificandum domũ dñi:et solicitabant zorobabel: ut loquereꝫ regi sup hoc:et annuit rex: et accensus est cor populi ut edificarent templũ:ut ꝓꝫ esdre.6.

Anno ante natiuitatẽ xpi. 441 465

¶De hoc et sequentib⁹ vsq̃ ad ioseph nihil habet in scripturis nisi quod a matthẽo numerãt:et ideo nec tempus eorꝝ debite sciri põt.

Joachim fi.iesu

¶Aggeus de hoc tẽplo ꝓphetauit quod gloria eius maior erit quã ꝑmi:quõ est intelligendũ spũaliter: qr xps dñs desideratus cũctis gentib⁹:hoc sua corpali pũtia sepi⁹ingrediẽdo magnifice glorificauit:et oblat⁹ fuit in eo in die purificationis marie:aliqn nõ posset stare veritas ꝓphetie:qr istud secundũ ꝗsi nihil fuit respectu ꝑmi. Aug⁹ hic sumit fortissimũ argumentũ ꝺ iudeos quod hec auctoritas necessarijssime intelligat de ecclesia : que est domus dei ex viuis lapidibus:qr hoc templũ nec vnq̃ habuit parẽ gloriã:taceo maiorẽ, vide.19.de ciui.dei.

¶His quoq̃ tpib⁹ pytagoras phũs claruit:qui samo oriundus:crotone degnit. Nouissime metapontũ adijt:ibiq̃ sepultus est.

¶Democritus phũs seipsũ erceauit:et de diuite se pauperẽ fecit ob amorẽ sapiẽtie.
¶Anaxagoras:hic habuit successorẽ:q dicebat archelaus:magister socratis.
¶Heraclitus cerebrosus.
¶Pestilius tragedias scriptor.
¶Sententias bonas floridas: vide in speculo historiali vincentij.

¶Pindarus poeta.
¶Sophocles poeta.
¶Eurypedes.
¶Herodatus historias scriptor claruerunt tpe xerxis.
¶Socrates phũs nascit.

¶Quintius repertus in rure:ab aratro sumptꝰ est:ꝛ in dictatoꝛē creatꝰ. Hic romā iā pene desperatā pp aduersꝰ casꝰ:magnifice ꝺsolatꝰ ē triūphis suis.

¶Uergiuiꝰ filiā ꝓpꝛiā gladio transfigit:ne seruituti traderet.ꝛ ob hoc tribuni insignia deponere coguntꝰ. vide titū liuiū de cōditione vrbis li.3.

¶Os inferni i medio vrbis horribiliꝫ apparuit: de cuiꝰ exhalatiōe plures interfecti fuerūt: vbi cū se marcus curtius armatꝰ precipitasset: cessauit plaga ipiorū demonū.

¶Lex.xij.tabularꝫ rōe instituta ē. Decē enī tabule a grecis delate sūt qbꝰ due addite sūt a romānis:ānō.300.ab vrbe cōdita. Ipse ē ānꝰ mūdi 4784ꝰ.

¶Tribuni.x.viri fuerūt instituti:loco consulū

¶Olympiade.80.uel.95.potestas ꝺsulū tradita fuit.x.viris:qꝛ populꝰ nimis cōqrebatꝰ de puerso regimie cōsulū: vexꝫ hec mutatio magnā pniciē rei publice iuexit:eo ꝙ singuli cū ipatoꝛijs insignibꝰ ꝓcesserūt:donec ꝓvim coacti huiusmōi vastū deponerēt ꝛ tyrānidē Nulla aūt restat iā spes trāsllitat] adipiscēde romanis:nisi ꝓ solā patiētiā:quā vera dei sapia xp̄s ihs edocuit.

¶Reges persarꝫ.

¶Iste artabanꝰ nō ponit in catalogo regū psarꝫ:qꝛ parꝫ pfecē: tñ hieronymus videt eū numerare sup danī. li.3.

¶Iste artaxerses ē sub q̄ esdras vēit hierusalē ꝛ neemias fuit picerna eiꝰ:quē pꝰ misit ad edificandū muros ciuitatis.

¶Roma in cōculcatione incensa:ꝛ muri eiꝰ destructi ꝛc. anus.an.51.

¶Isti duo parū pfecerūt: ꝛ iō nihil nōbile eoꝝ tpe actū reperi.

¶Senones galli cū romanis pugnāt:ꝛ capta est vrbs p̄ter capitoliū:qō etiā pdidissent:si puigil anser ex lassitudine pugne dormiētes romanos nō excitasset. Quappꝫ ambrosiꝰ exprobrādo eis ingratitudinē xp̄iane pspitatis:dicit eos magis debere sacrificare anseribꝰ q̄z dijs. Idē augustinꝰ ꝛc.

¶Hebdomade danielis hic incipiūt. De his est grandis altercatio inter doctoꝛes ꝛ laboꝛintbus maximꝰ:vide hieronymū sup danielē:ꝛ lyram:ꝛ vlricū li.5.caꝰ.4. Porro beda computat ꝓ annos lunares:ꝛ incipit a vigesimo anno artaxersis.

Anno mundi	4759	4784

Linea xp̄i.

¶Esdras vir scūs atq̄ doctissimꝰ velut alt̄ moyses i ppło venerād bitꝰ est:hic p̄mū de babylone cū ceteris venit:sz itexꝫ p̄na solicitudine motꝰ redijt ut plures lucrifacēt: ꝛ secū adduceret. ꝛpe aūt isto legē ceteroſq̄ libꝛos scōs repauit:q̄s cōbusserāt chaldei: felix testiñ oꝛbi reliquēs: nouos ꝛ faciliꝛes apices iuenit:q̄ in spū scō felicit pacto:vēit itexꝫ hierl'm cū multitndie magn̄ regalibusq̄ ꝓilegijs:ut doceret pplm:ut pz esdre.7. Obijt i senectute venerāda:sepultꝰ ibidē.

¶Eliachim

515 440

¶De hoc nihil habet in scripturis:nisi matthei p̄mo.

¶Malachias ꝓpheta claret:sic dictꝰ.i.angelꝰ ppt optimā vitā ꝛ decoꝛū aspectū. Aiunt:ꝙ oꝛe eodē quo ꝓphetauerat:angelꝰ dñi apparens eadem iterabat.

¶Empedocles.

¶Permenides:phi notabiles maxime i moꝛalibꝰ:claruerūt.

¶Socrates phs:bz hic magnas laudis p̄rogatiuas:quē ēt btūs hieronymꝰ sibi in exemplū ꝓponit ꝛ alijs. fuit enī mire patiētie:ꝛ sp eq̄nimis ꝛ subtiliꝰ de p̄mo ente.i.deo ferī sēsisse:p q̄ tādē venenū in carcere bibit. Plato discipulꝰ eiꝰ.

¶Democritus.

¶Pictagoꝛas:çeno.ꝛ plures alij fuerūt tūc nōiati viri quoꝝ laboꝛes ꝓmanserūt.

¶Hypocras.

¶Neemias vir benignissimꝰ ac deuotiōe p̄cipuus de susis castro adueniēs: fuit pincerna artaxersis regis psarū.hic vigesimo anno eiꝰ iuxta dei voluntatē missꝰ ē ab eo:ut instauraret murū hierl'm: ꝛ edificauit eū in angustia tpm:expleto aūt ope miraculose ignē scm̄ reppererūt:ꝛ muꝝ dedicauerūt:deinde rediit ad regē:ꝛ itexꝫ reuersus ē hierl'm:ꝛ moꝛtuꝰ ē:ibiq̄ sepultꝰ iuxta murū quē edificauit. vide i libꝛo eiꝰ:ꝛ hic finiī historia libꝛoꝝ:q̄ sūt de canone.

¶Bella atheniēsiū famosissima quasi secūda troiana:circa hec tpa fuerūt: ꝛ cōsumpti sunt miserabiliꝫ:ꝛ in seruitutē redacti: quō perierunt qui dominabanī populis:

¶Hierusalē reedificat̄ a neemia ꝛ alijs filijs isl'.ꝛ bz tres habitatiōes. Prima habitatio ē cōis ppli.i. artificū laboꝛantiū in mechanicis. Secūda habitatio ē nobiliū ꝛ ꝓphetaꝝ. Tertia habitatio ē regis ꝛ sacerdotū. Itē bz sex poꝛtas:quarū p̄ma dicit poꝛta vallis uel ioſaphat. secūda poꝛta sterqliniī.tertia poꝛta vetꝰ uel iudiciaria.quarta poꝛta piscīū uel dauid.quinta fontis filos uel aquarū.sexta gregis:uel ꝓbatice piscine.

¶Epicurus voꝛax.

¶Cratinꝰ p̄mꝰ comicꝰ:qui sub spē iocositatis apte vitia redarguit.

¶Archita tarētinꝰ magister platonis claret.

¶Alcibiades socraticus.

¶Eudoxus astrologus.

¶Diogenes alexādro potētioꝛ ꝛ ditioꝛ fuit eo ꝙ quicqd dare potuit contēpsit:quicqd auferre uel inferre:nō expauit.

¶ Ludi scenici instituunt: ut pestilentia cessaret rome: de bis aug⁹ multa tractat diligenter: improbãdo deoꝝ falsitatẽ qui talib⁹ ludis placari poscebant: ita turpiter isti exercebant: ut ne dũ honesti viri ꝛ femine bis interesse nõ vellent: sꝫ nec uel de longe intueri. O sacrilegia deoꝝ: qb⁹ nouella romanoꝝ indoles ad tanta crimina prauo trahebat exemplo: ita pro depellenda tpali peste corporũ accersitus est ppetuus morbus animarũ.

¶ Mediolanũ cõdit: sic dicta: qr ibi tun apparuit sus: q̃ p media pte portabat la-
nã p pilis hoc mõ omnia glorioſa mundi
a paruis ꝛ pene vilib⁹ ortũ hãt: ꝛ i idipsũ tandem reuertunt.

Camillus dictator

¶ Iste camyll⁹ furi⁹ dict⁹ extitit. q afflicte reipu. magnifice subuenit: expugnãdo videlz veniẽtes: q p. 10. continuos ãnos valde romanos attriuerãt hũc tantũ virũ postea ingrata ciuitas dãnauit. Oroſi⁹ dicit hãc victoriam magis vtilẽ q̃ nobilez fuisse: qr sine vllo digno romane virtutis testimonio clãdestina obreptiõe facta fuit. nec ob hãc iniuriã destitit qn rediret iterũ de exilio: denuo patriã defendens. Et hic magnũ est exemplũ patientie xp̃ianis: ꝑm angl.

¶ His tpib⁹ athenienſes. 24. lr̃is vti ceperũt cũ antea. 16. tm̃. lr̃as haberẽt.

¶ Iste artaxerses cognominat⁹ ẽ mine-
nõ darij ꝛ parisathidis fi. fic appellat⁹ a
ro. ab hebreis aũt assuerus dictus.

Dari⁹ notb⁹ 19

¶ Iste assuerus filius darij: habuit fratrẽ noie cyrũ: quẽ post mortem patris in bello supatũ occidit: qr nisi p letale bellũ libido dñandi negbat mitigari: cũ tñ tot terras possideret q̃ merito plus q̃ centũ regibus

Assuerus vl artbar-

suffecissent dominia eoꝝ. Hic p̃mo vasti reginã pulcherrimã duxit vxorẽ quã tñ p⁹ abiecit: ꝛ hester virginẽ de stirpe beniamin loco vasti sũpsit: ꝛ mardocheũ patruũ eius sublimauit: amõ pri⁹ suspẽso. Hic videt hõ sat⁹ pacific⁹: sꝫ nimis luxurioſus: ut pꝫ in li. hester primo ꝛ. 2. ꝛc. Fertus etiã filios. 300. habuisse: e quib⁹ darius quẽ in regẽ sublimauit: ꝛ. 40. alij nobiliores cõiurarũt ut eũ interficerẽt iam senẽ: ut sic licentius regnarent q̃ cõperto oẽs fecit occidi: qr p que gs peccat p hec ꝛ punit.

-rerses an. 40.

¶ Iste graue manũ misit õ athenienſes. vñ tandẽ cõtriti sũt g sup̃mi fuerũt: iuxta morẽ mutabilitat⁹ hũane: Sub eo egypt⁹ recessit a perſis. hic habuit frẽm noie cyrũ bellicosissimũ. vide oroſiũ li. 2.

8409

¶ Nihil de hoc habet in scripta nisi q̃ a matheo numerat.

Açor

¶ Hester hiſtoria hic texitur ꝑm doctores latinos. vide lyrã hic: ꝛ etiã sup̃ danielẽ. ca⁹. 9.

¶ Plato p̃bs diuin⁹ noiatissim⁹ quẽ aug⁹. extollit: q̃si vltra de diuina scriptura aliquid senserit. Aristoteles discipulus eius.

¶ Mardocheus iude⁹ vir scũs clar⁹ habet: ꝛ prim⁹ p⁹ assuerũ i toto regno persarum: semp tñ humilis ꝛ deuotus cultor dei: ꝛ fratrũ amator. Et ꝑm hanc computationẽ latinoꝝ: tpe exaltationis sue fuit annoꝝ. 259. vide lyram.

Delia-
sib vel
eliaça-

¶ Hic successit ioachim in pontiffcatu: ut dic̃ eusebi⁹ Et vlteri⁹ cõiter hic sequũt ioſephũ: ut magister dicit. Eusebius etiã testat se ioſephũ sequi.

-phat.

¶ Aristoteles audit platonẽ. i 8. annũ gerens. Hic post fuit magister alexandri.

¶ Dionysius siculus tyrannus pessimus de sicilia expellitur. Hic erat discipulus platonis: sꝫ nõ imitator. Quodã tpe vidua quedã paupcula p ipso dijs ĩmolabat obsecrans quaten⁹ diutius viueret: ipso retro stante secretius ꝛ admirante. Cõpleto aũt sacrificio accersitã interrogans ait. Cur fic p me oras: qui semp tibi molestus fui? Illa rñdit: Dñe: auus vester tyrãnus fuit: ꝛ vaccã vnã mibi abstulit: ꝛ nõ retinui nisi tres: rogauiq̃ deos ut moreretur: si forte ipso defuncto filius eius pater vester mibi eam restitueret: sꝫ ille peior: nedũ illã retinuit: imo vnam similiter abstulit: ꝛ nõ remanserũt mibi nisi due. iterũ imprecatus sum õ eũ ut moreret: sperans a vobis mibi restitui vaccas meas. vos aũt pessimus omniũ nibil mibi reddidistis: insup̃ etiã afflictã afflixistis: vnã auferẽdo. Timui ergo ne post mortẽ vestram adbuc crudelior surgat: qui banc similiter auferat: ꝛ fame moriar. ideo deos exoraui p vita vestra: infeliciter experta: q̃ pene cõtinue res in deterius dilabunt. Hec sũt verba vetera: ꝛ noua practica: cui⁹ experientiã nõ oẽs equaliter aduertunt. Qui aũt hec patiunt a risu se cõtinere nouerũt.

¶ Malli⁹ torquat⁹ pugnã inchoauit atrocissimã cũ gallis: pcusso q̃ gallo: q eũ ad singulare certamẽ puocauit: torquẽ aureã de collo ei⁹ tulit: ꝛ suo iposuit: vñ ipse ꝛ posteri el⁹ dicti sũt torq̃ti.

¶ Fabrici⁹ vir digne memorie nulla potuit industria pyrrhi regis a romana ciuitate diuelli: pmissa etiã q̃rta parte regni. tandẽ pyrrhus ait. Hic est ille fabrici⁹: q difficili⁹ a virtute: q̃ sol a cursu suo auerti põt.

¶ Minutia virgo vestalis ppter incestũ viua sepulta est. hec ꝛ filia allegari solent in exemplũ xp̃ianis: q̃ legalit ꝛ districte vitia etiã apud gentiles puniebant.

¶ Romani.

Titus gnti⁹

Bai⁹ Marcius

Marcus valerius

¶ Iste quintius dictato⁹ cruẽtissima congressione bellũ a mãlio inchoatũ pfecit: ꝛ victo⁹ fidel fact⁹ in eadẽ pauptate pmansit: sic añ. 4. iugera suis manibus colẽs. hunc in exẽplũ adducit aug⁹. de ci. dei ỹ auaros ꝛ supbos xp̃ianos q̃sdam. Teste eutropio huic marco val. euenit victoria ỹ gallũ siue gallos ppt̃ corũ g infidẽs ei⁹ b⁹ achio: eruit oc̃los galli cũ rostro: ex quo postea cognomen sumpsit. Mar. val. coruinus.

¶ Sub b̃ gaio facta ẽ pugna tuscorũ: quor octo milia capti fuerunt.

¶ Alexãder nascitur ex olympiade vxore philippi reg macedonũ: adultata p nectanebũ nigromãticũ regẽ egypti: q p incantatiões illudebat ei q̃si de⁹ amõ ocubuisset cũ ea b̃ colludio potẽtũ adulteria ꝛ stupra solebãt excusari: aut etiã honorari: sz pauperũ capitali pena feriebant.

Reges psax.

Ochus q artaxerses

Arsam⁹ q ꝛ argus

Dari⁹ fi. arsami 24

an. 24. an. 1.

¶ Iste ochus egyptũ reuocauit ad impiũ psarũ: nectabano rege in ethiopia pulso: ꝛ pl̃imos iudeor i transmigtionẽ egit: ꝛ iuxta mare caspiũ collocauit: q nimis creuerũt ibi Hic ẽt misit vagosũ p̃cipẽ trãs flumẽ: q tributa p esdrã dimissa repetijt. s. septimi ãni ppt̃ sabbata terre Mirũ est quõ hic ut putat̃ fili⁹ hester ita fuit iudeis infens⁹. Hoc ẽt tpe ab alexãdro alexãdria cõdita ẽ.

¶ Hic arsam⁹ successit ocho: ꝛ psarũ regnauit.

¶ Iste dari⁹ potentissim⁹ ausus est a grecis tributa expetere: q̃ fuit occasio destructionis totiꝰ monarchie psarũ: q̃ hic translata fuit ad grecos: iuxta ppbetiaz danielis. Fert̃ q̃ amiserit quinquies decies centena milia bellatorũ quos oẽs alexãder de persis occidit.

¶ Philipp⁹ rex macedonũ: pr̃ alexandri putatiu⁹: p. 25. annos tyrannidẽ exercet fractis sacramẽtis: ita elat⁹: ut licere sibi oia q̃ cogitauisset putaret. tandẽ dolose occidit̃. Orosius

Anno mundi 4834 4859

Linea xp̃i.

Samnites medij sũt inter picenum campaniã ꝛ apuliã.

¶ Circa hec tpa dicit orosius ꝛ etiaz eutropius: q̃ nox vsq̃ ad plurimã diei partẽ tendi visa est: ꝛ saxea grando id ẽveri lapides de nubibus descendentes terram feriunt.

¶ Iste fuit sũmus sacerdos tpe mardochei: cui idez epl̃as misit de obseruatiõe dierũ furim: ut p̃z hester. 9.

¶ Põtifices

Judas vl̃ ioa. de fi. e

liçaphat

Joannes fi. iude

¶ Lacedemones ipsi sũt spartani: expugnant̃ ꝛ i seruitutẽ redigunt̃: quorũ improba dominãdi cupido infinita mala suscitauit ꝓm orosiũ.

¶ Demosthenes orator fuit.

¶ Aristoteles famosissim⁹: ꝛ omniũ philosophor subtilissimus claret: sectamq̃ perypateticorũ constituit.

¶ Spensippus philosophus post platonẽ: academicam tenuit.

¶ Zenocrates successit: mortuo spensippo.

¶ Vagosus p̃fectus ochi templũ supbe intrat: ꝛ spoliat: ꝛ tributa ministris dei imponit: ppter dissensionẽ pontificis cum fratre suo iesu quẽ occidit.

¶ Iste ioãnes habuit fratrẽ q dicebat̃ iesus: ꝛ aspirabat ad pontificatũ quappter familiaritatẽ vagosi p̃fecti trãs flumen sibi compauit. Cõfisus aũt sup hoc altercari cum ioãne cepit in templo ꝛ adeo incitauit fratrẽ: ut eũ occideret.

¶ Sidon delet̃ ab ocho rege psarũ. Erubesce sidon ait mare

¶ Apuleius ꝛ hermes discipuli platonis in templor locis ꝛ porticib⁹ vsantes nihil aliud q̃ de virtutib⁹ cogitabãt: q oculos effodisse legũt̃: ne p eor visũ a cõtemplatiõe sapie auocarent̃.

¶ Hermes trismegist⁹ q ꝛ mercuri⁹ dict⁹ est. fuit circa hec tpa

¶ Zenocrates grauissim⁹ philosophor ꝛ castissimus.

¶ Quint⁹ curti⁹ philosoph⁹. hic ỹ alexandrũ multis rõnibus seriose disseruit eũ increpando. vide in speculo historiali. Si deus es inquit: bñficia largire nõ auferas. si homo: semp id cogita alijs postpositis.

¶ Lobares phs. in suo negocio gsq̃ ebetior est q̃ i alieno.

¶ Ifti duo ỽſules cõtra latinos pugnãtes: decius occiſus fuit ꝛ manili⁹ triũphauit: ſʒ qꝛ ppꝛiũ filiũ occidit: ſolitas laudes nõ habuit. Ille nãqꝫ fili⁹ cõtra imperiũ cõſulũ pugnauit cõtra hoſtes: ꝛ q̃uis victoꝛ extiterit: tñ ꝓpter inobediẽtiã virgis ceſus: ꝛ capite punit⁹ fuit. hoc in laudẽ patris auguſtinus allegat.

¶ Deditio ꝓma apud ꝛomanos. Nota ꝙ romãi vſqꝫ ad iſta tꝑa nũqꝫ ſe capi ꝓmittebãt uel in ſeruitutẽ redigi: ſʒ aut vinci: aut occidi maluerũt: ſʒ circa hec tꝑa hec eoꝝ aioſitas ſedata fuit a ſamnitis. veꝝ papiri⁹ boc ſcã dalũ amouit: qñ poſt vicit ſamnitas: licʒ mai⁹ dedec⁹. ſ. ꝑiurij tũc roma contraxit.

Manilius decius

¶ Iſte papiri⁹ cũ adhuc puer eẽt ꝓudẽtiſſim⁹ fuit: ꝛ pulchꝛũ mẽdaciũ finxit ut mꝛi celaret ſecretũ conſulat⁹: cũ aũt vir fact⁹ eẽt: adeo bellicoſiſſim⁹ fuit ut alexãdꝛo cui⁹ aduẽtũ romani fõmidabãt merito obijceꝛet: nec ꝙq̃ de dijs curabat: ſʒ augures infauſta ꝑdicentes deridebat: ꝛ hoc i magnã ei⁹ laudẽ referũt doctoꝛes ſci: qꝛ i hoc ſe vicꝝ ꝓudẽtẽ ꝛ magnimũ oñdit

Papirus conſul

¶ Doꝝ cõſulũ tꝑe triti ſũt rõani: qꝛ q̃ttuoꝛ ꝑſi italie ꝺ eos i vnũ fed⁹ coierũt q̃s tñ ſubtiliꝛ paulatiqꝫ vicerũt. vide oꝛoſiũ.

Fabi⁹ gntus decius

¶ Iſte alexãder magn⁹ dict⁹: ꝓpter mirabilẽ victoꝛiã quã hũit de toto mũdo: q̃ſi in bꝛeui tꝑe: qꝺ euidẽs fuit indiciũ ire dei cõtra peccatoꝛes illi⁹ tꝑis. nã aliq̃ miracula oñdit ſibi de⁹ adiuuãdo man⁹ eius qꝛ mare pãphilicũ ſibi diuiſuꝫ fuit ſic̃ oli mare rnbꝝ iudeis: qñ ꝑſequebaꝛ dariũ etiã oꝛone fuſa mõtes caſpij clauſi ſũt ꝛ iudei qdã puerſi incluſi: tandẽ in babylone bauſto veneno moꝛiꝛ ãno etat⁊ ſue. 33. ãno monarchie 5. macedonũ. 12. ꝛ hoc mõ multe hiſtoꝛie concoꝛdari ꝑñt.

Monarchia grecoꝝm.

Alexander magnus

¶ Iſte ut ait hier⁹ ab illyrico ꝛ moꝛe adriatico vſqꝫ ad indicũ oceanũ ꝛ gangẽ fluuiũ: nõ tã ꝑlijs q̃ victoꝛijs ꝑcucurrit. Et. vj. ãnis euro pe partẽ: ꝛ omnẽ ſibi aſiã ſubiugauit: ꝺono tñ dei. donũ hic frater alexandri ſm bieronymũ.

Antigonus rex aſſy

¶ Dic ait: nunqꝫ poſtq̃ pupurã indui verũ audiui ſʒ q̃dã nocte mutatata veſte: oia q̃ feci mala ꝑcunctatus oꝺici.

Ptolome⁹ lagi ſi.

¶ De hoc regno egypti fit ꝑſecutio qꝛ iudeis qñq̃ infeſti qñq̃ fauoꝛabileſ fuerꝛ reges ipi⁹: qꝺ iõ euenit: qꝛ reges ſyrie pene ſp cũ egyptijs pugnãt: iſrl ũt i medio eoꝝ iugit affligebaꝛ quocũq̃ ſe vertẽt: iã ab hoc iã ab illo. ꝛ ꝓximo iſte ptolome⁹ gũiter eos afflixit: eoſq̃ capiẽs doloſe vendidit: ꝛ ab hac occaſiõe ditꝑſi ſũt

Philipp⁹ rex mace

in nationib⁹: ut ꝑ⁊ act⁊. 2. Ipſe aũt ipunit⁹ nõ euaſit: vide oꝛo.

Sadoch

¶ De ꝺ nihil hẽt niſi qꝺ cum aliis nũeraꝛ Matthei ꝓimo.

¶ Lꝑa horꝛẽdiſſima vndiqꝫ vox ſãguinis ꝛ clamoꝛ pugne. mira dei patientia.

¶ Nota defũcto alexãdro cũ. 12. illi gꝺ⁹ regnũ diuiſit inter ſe nõ ꝓſſẽt cõcoꝛdare infinita bella ſurgũt ꝛ multiplicata ſũt mala ſup terrã vltra modũ: tandẽ contritis alijs iſti. 4. obtinuerũt ptãtẽ iuxta ꝓphetiã ꝺañ. vide oꝛoſiũm.

¶ Saraballa ſupſtitioſũ tẽplũ edificat i mõte garizi: vbi poſuit manaſſen fratrẽ iadi pontificẽ: q erat gener ſu⁹. Et ꝺ incipit ſciſma iudeoꝝ: qꝛ multi adheſerũt ei: qui oẽs extũc dicti ſũt ſamaritani: qꝛ ꝓpbani a iudeis uel excõicati.

¶ Menãder comic⁹
¶ Menedem⁹ pꝺus
¶ Speuſippus pꝺs
¶ Philemon pꝺs

¶ Antiochia
¶ Edeſſa
¶ Seleucia ciuitates conduñ.

¶ Era ꝓncipalis huiꝰ hiſtoꝛie: ipſe eſt ãn⁹. 1 2. moꝛt⁊ alexãdri i quo icepit regnũ grecoꝝ: iuxta cõputationem libri machabeoꝝ

Iad⁹ fi. ioannis

¶ Iſte iad⁹ irato alexãdro occurrit põtificalib⁹ indut⁹: ꝛ placat⁹ ſubito rex ꝺ eq̃ deſcẽdit venerabaꝛ ãtiſtitẽ: ꝛ cũ pace ꝛ gaudio itrauit ciuitatẽ fecitqꝫ ſibi afferri codicẽ ꝺañ. ꝛ exponi ꝓphiaꝫ q̃ de ipo logt̃ qꝺ⁹ pactis gauiſus ẽ valde: qꝛ oia q̃ ꝑ ſomniũ añ viderat debito oꝛdie cõplebãt: ꝛ viſũ ẽ ſibi q ipe eẽt ille de q̃ hec ꝓphetata fuerũt: ꝛ maioꝛẽ ex ꝺ ſũpſit audaciã pugnandi ꝺ dariũ: oblatoqꝫ ſacrificio iuſſit petere iudeos q̃ vellẽt ꝛ oceſſit: ut ſuis legib⁹ vteꝛẽt: ꝛ q. 7. ãnis eẽnt abſqꝫ tributo ꝓpter ſabbata terre: vide magiſtrũ ꝛc̃.

Seleuc⁹ vt nica

¶ Iſte ſeleuc⁹ p⁹ multa bella cũ babyloniã deuiciſſet toti⁹ aſie ſibi diadema ipoſuit ãno. 1 2. p⁹ moꝛtẽ alexãdri ꝛ ab hac etate ſcriptura machabeoꝝ regnũ grecoꝝ enumerat: ut ꝺicit euſebius

Reges ſyrie.

Onias fi. iadi

¶ Olympias mat alexãdri mulier tyrãnide plẽa occidit ꝛ moꝛtẽ impterrita ſuſcepit ſine oi ſigno mulier⁊ pauoꝛ⁊: ſic̃ fili⁹ ei⁹ foꝛtiſſime moꝛtuus fuit.

¶ Exercit⁹ alexãdri ut ꝺic̃ oꝛoſi⁹ fuit peditũ. ʒ 2. milia: eqtũ. 4. milia naues. 180. bac tã pua mãu vniuerſũ tꝛaꝝ oꝛbẽ vtrũ admirabili⁹ ſit qꝛ vicerit an qꝛ aggredi auſus fuerit icertũ ẽ:

¶ Sũma occiſoꝝ ꝺe ꝑſis ab exercitu alexandri admodum paruo: fuere quinquies decies cẽtena milia. hec idem.

¶ Alexãdrie. 1 2. ab alexãdro cõdite ſũt. ſ. q̃libet ãno ei⁹ vna.

¶ Caliſtenes pꝺs ꝺiſcipul⁹ alexandri ſub ariſtotel. ab eo occidit: qꝛ eũ ꝓ deo nõ adoꝛauit: ꝛ multas tyrannides fil⁊es idẽ alexander ꝑfecit magis ductu ꝓprie cõplacentie q̃ recte rõnis qꝺ valde cõe ẽ apud potẽtes: indignãter accipiũt: fiqs ꝑferat uel faciat que eis nõ placẽt: qꝺ ꝑiculoſiſſimũ eſt: ꝛ ſibi ꝛ alijs. ¶ Exercit⁹ darij ꝑm⁹. 600. milia. ſecũd⁹. 300. milia peditũ: ꝛ centũ milia equitũ. terti⁹ 400. milia peditũ: ꝛ centũ milia eqtũ. ꝛ i hoc tertio cõgreſſu dari⁹ letaliter vulneratꝰ: cũ fugeret miſerabiliꝛ ſol⁹ in via derelict⁹: obijt alexãdro ꝑñte: quẽ licʒ inani miſericoꝛdia tñ regali cũ honoꝛe ſepeliri iuſſit.

¶ Hoc tpe romani samnitas post multa damnā oppressērūt, ppriū eni eis fuit nihil pspe secū agi nisi post lōgiturnos labores t picula. Unde dicit aug⁹ q̄ multo vixissent felicius romani: si depōsito fastu dñandi morē simpliciū sectati essent.

¶ Pestilētia ḡuis rome fuit q̄ sp breues iducias ibi habē cōsuenit. Uerū hec nimis magna fuit p̄sertim i mulierib⁹ t pecoribus: ita ut fet⁹ etiā i vtero cōiter nec arent: aialiūq; gen⁹ defecturū putaret.

¶ Prodigia mag rome fuēr. Fulgura edes: muros: mēia tc cōbusserūt. flāma scissa hyatu re eructata gnq; iugera exussit. Jtē nō lōge p⁹ fontes versi sunt in sanguinē: t lac de celo visū est manare.

Romani — Dolobella dōici⁹ — Emili⁹ consul — Marc⁹ curi⁹ consul — Semitius consul

¶ Hoz cōsulū tpe. 18. milia romanorum a gallis occisa sunt: nec apparet: gn romani iustum bellum habuerūt.

¶ Jste emyli⁹ cū romanis cōtra tarētinos iustissimū bellū egit: auxiliū ferēte tarētinis pyrrho rege grecoz: bellatū ēvltra. 4. ānos. Tandē victo pyrrho t i patriā redeūte miserabiliterq; moriēte: tarētini cū carthaginensib⁹ fed⁹ inierūt: t ex hoc punica bella inchoata fuerunt.

¶ Jste pyrrhū fugauit. Ait enim nec acie verti nec pecūia cozrūpi possū. Malo diuitib⁹ imperare q̄ locupleX fieri.

¶ Jste regionū vrbe cepit t legionē militū rōanoz rome misit qui oēs vgis cesi t securi pcussi sunt a ciuibus i medio fori qz nō legittime se habuerunt: ita districte tūc rome iudicabat: ut nec etiā victorib⁹ parceret si in modico excederent.

Reges egypti. — Ptolome⁹ philadelphus an. 38.

¶ Hi romani t multi alij: ante hec tpa t post fuerunt viri 6m seculi honestatem elegantissimi legalissimi strēnuissimi veracissimi t i omni morali virtute adeo spectabiles: ut sancti doctores eorū facta in exemplū xp̄ianis pponant: sz nō intentionem: quia fide pietatis caruerunt.

¶ Jste philadelphus rex deuot⁹ t vni⁹ veri dei cultor valde gratiosus fuit iudeis: quoX. 120. milia soluit a captiuitate: t libertate p̄stita plures exaltauit. Hoc aūt totū fecit ut placaret sibi deū isrl: cui⁹ mirabilia audiuit t legem hr̄e desiderauit. Nec potuit trāsferri i aliā linguā: nisi a deuot⁹ t dignis cū debita reuerētia t solēnitate. Quidem nāq; attētauerūt eā inserere i histozias suas: q̄s dīna plaga tetigit donec peniterent. Misit ḡ rex ad eleaçarū pontificē: ut doctos t idoneos viros sibi destinaret: qō ipse libēter fecit. vide magistrū. Jste p̄m⁹ elephantes. cccc. de ethiopia duxit: habuit etiā naues lōgas q̄s liburnas vocāt. 10500. alias ad portanda cibaria. 1000. Auri q̄z t argēti grāde pond⁹: ita ut de egypto p singulos ānos. 14800. talēta auri t frumēti. Artabas q̄ mēsura tres modios

Anno mundi 4909 — 4934

t tertiā modij ptē hz: qnquies t decies cētena milia.

Septuaginta interp̄tes legē transferūt de hebreo in grecā linguā cū grandi miraculo tot viri in. 72. dieb⁹ totā sacrā scripturā interp̄tari sūt cum sūma cōcordia: spū scō oia p̄fidēte tc. vide aug⁹. 18. de ci. dei pulchre: verū hieronymus nō p oīa concordat: ut pz in ei⁹ plogo sup bibliam.

Linea xp̄i. — fili⁹ sadoch ut pz matthei p̄mo. — Achim

¶ Fulgor rōnalis circa hec tpa cessauit 6m iosephū: qz appropinquante sole deficit aurora. i. xp̄o q infallibilem veritatē erat nocturus prime venturo figuralis cōsultio terminata est. vide magistrū sup exodū.

¶ Dic, ppter scirate vite singularē: fuit iust⁹ a vulgo cognoiat⁹: qō frequent cōtigit etiā alijs pluribus: hic oniam adhuc puerū reliquit.

Pontifices. — Simō iustus filonie — Eleaçar⁹ frr̄ simonis

¶ Jste misit ptolemeo. 72. viros prudētes ad inp̄retandū legē: de qualibet tribu sex. Qō aūt dicunt. 70. tm vsus sacre scripture obtinuit: q̄ qñq; subticet paruū numerū excrescentē sup aliquā sūmam.

¶ Ab hoc antiocho qui erat secūd⁹ rex syrie post alexādrū oēs sequētes reges syrie dicti sunt antiochi.

¶ Crates theban⁹ auri pond⁹ piecit i mare: mallēs submergere diuitias q̄ ipse submergi ab eis.

¶ Jste antioch⁹ pugnā ḡuissimā habuit: cō philadelphū regē egypti: t qz nō potuerūt i cordia bellādo pueire p aliū modū pacificati sūt: accepit eni beronicem filiā regis egypti i vxorē: iuxta pphetiā dañ. vide hiero. ibidē

Reges syrie. — Antioch⁹ soter — Antioch⁹ theos

¶ Ebrisippus ph̄us: hic dixit q⁹ stultus nulla re scit vti: t q̄ nulla re opus est tc.

¶ Herasistrat⁹ medicus t consul clarus habetur.

¶ Archesios philosoph⁹ floret.

¶ Aratus philosophus agnoscitur.

¶ Sostratus pharū in alexandria construxit in mari.

¶ Phar⁹ est turris maxia passus. 20. habēs: fūdata i mari sup. 7. castros vitreos. Unū de. 7. mirabilibus mūdi.

¶ Iste sempronius aduersū picentes bellauit ⁊ terra tremuit q̄si sāguinē fundendū horreret accipere: ⁊ pene ab vtraq; pte corruerunt paucis romanis quasi victoribus exceptis.

¶ Hānibal senior: p̄mū bellū punicū inchoauit: q semel ⁊ iterū supat⁹ a romanis tandē ab exercitu suo lapidibus obrut⁹: moriť: infortunat⁹ fuit.

¶ Iste gneus fraude circūuēt⁹ hānibalis: intfect⁹. est ab eo. Qō gai⁹ duri⁹ vidicauit: totū exercitū ei⁹ cōterens eūq; in fugam cōuertit.

¶ Isti duo dolētes de reguli captiōe: eū libē rare venerūt: ſz nihil pfecere.

Sempronius — Appius claudi⁹ — Gneus Gaius — Attili⁹ Regulus — Emili⁹ Fabius

¶ Iste appi⁹ syracusanos ⁊ penos facillime supauit ⁊ mulctā imposuit: hic viā appiā strauit: ⁊ aquas claudias induxit.

¶ Iste regulus p̄mū tot⁹ victorioſus: tres reges vicit: ⁊. 73. ciuitates subegit: serpentē mire magnitudis apud bu grada fluuiū occidit. Cui⁹ coriū. 115. pedū longitudinē habuit: romā delatā aliq̄diu cunctj miraculo fuit. Tādē cū nimis rigid⁹ eēt ō hostes nolēs pacē dare: nisi sub magno tributo: ipsi vespati cōgressi sūt cū eo: ⁊ cōtrito exercitu ceperūt eū. Et adhuc libēter pacē habuissent: ſz vir fidelissimus maluit

¶ Iste euergetes totus victorioſus fuit. hic p⁹ vasta tā syriā ⁊ ficiliaz ⁊ ptez asie inter inumera spolia que cepit etiam deos eor: qs cambises i psas transuexerat reuexit iō euergetes dicitur quod reuectionē sonat.

Ptolome⁹ euergetes — tes fi. philadelphi an. 27

mori i magnis penis: q̄p̄nicioſā pacē dare. Eius laudes aug⁹ valde extollit Narrat valeri⁹ li. 4. q ab aratro accersiebāť ut ꝺsules fierēt. vñ refert attiliū quē semē aspḡtē viderāt q missi erāt a senatu ad eū accersiēdū: ⁊ ad ipiū populi suscipiendum: ſz illo rustico ope attrite man⁹ salutē publicā stabilierūt: ⁊ ingentes hostiū copias possederūt. Quicq; more arātiū boū: iugū rexerāt triūphalis currus habenas retinuerūt. Nec fui: his robur: eburneo sceptro depoſito: agro serere stipē ab aratro eepetere. Patrie eni bona: nō sua vnuſqſq; augere properabat: pauperq; in diuite q̄ dines i paupere versari malebat. Et his vtutib⁹ olim romana indoles pollebat: q̄re nō imerito toti⁹ mūdi monarchiā meruerūt.

Ptolome⁹ filopa — tor fi. euergetis. an. 17.

¶ Iste pugnauit cōtra duos frēs. ſ. seleucum ⁊ antiochū magnuz ⁊ supauit: dejiciens multa milia: ⁊ tñ non p̄ualuit. Uide bieronymū sup dañ.

4959

¶ Quintius ennius poeta tūc tarenti nascitur: qui post rome degnit. cōtentus vni⁹ ancille misterio.

Eliud — genuit eleaçar. ut ꝑ p̄mo matth̄.

Anno ante natiuitatē xp̄i. 219 — 240

¶ Iste onias çelo legis uel poti⁹ ex auaritia tributa negauit euergeti: ꝑpter qō tota iudea pene fuiſſz periclitata: ut dicit iosepb⁹ q eū inbonorū fuisse testať

¶ Iste magnas laudis p̄rogatiuas habet. Eccl. 50. Qui tē plum in melius reformauit: ⁊ ciuitatē p̄ualuit amplificare: ⁊ religioſus totaliter fuit.

Onias fi. simeonis iusti.

Simō onie filius

¶ Iste iosephus legat⁹ populi iudaici: etiā inito onia irā regis mitigauit: ⁊ ab eo ō̄stitutus ē dux iudee ⁊ finitimarū nationū. Hic habuit filiū paruulū hircanū noie: cui⁹ stupēdū ingeniū: pater pulchre exploauit: dādo sibi. 300. iuga boū sine loris: ut araret ⁊ seminaret in deserto. At puer nō puerile consiliū excogitauit: nā. 10. iuga occidit: carnes operarijs dedit ⁊ de pellibus retinacula fecit.

Antioch⁹ gallericus

¶ Iste erat filius antiochi theos de prima vxore laodice. que virū suū veneno extinxit: ⁊ beronicez cū filijs suis occidit: istūq; gallericū filiū suū p p̄re regnare fecit: ⁊ ꝑp̄ hoc energetes horribiliter vastauit syriā. Porro iste galleric⁹ duos filios reliqt. ſ. seleucū ⁊ antiochū magnū q ambo regnauerūt

¶ Hannibal atrocissim⁹ penoꝝ.i.affricanoꝝ rex cū eēt ānoꝝ.9.iurauit pri suo afi aras:q̄ in odio romanoꝝ sibi succederet:qđ fidelissime ipleuit infidelissimus ipse. Nā romāos pene vsq; i exterminiū deleuit:vbē etiā ad solū vsq; deduxisset:si nō diuinit⁹impedit⁹fuisset. Nobiliū romanoꝝ tot vna vice pemit ut tres modios ānuloꝝ e digitis eoꝝ extraheret. Itē in fluie q̄dā de corpib⁹romanoꝝ q̄si pontē fecit:ut exercitū suū trāsduceret. Tandēq; a scipione vict⁹ sepeq; fugat⁹ miserabiliter se veneno pemit.

Romani interfecti a hannibale.

¶ Ann⁹ pacis h tpe fuit p⁹ primū bellū punicū:z q̄si p miraculo reputatū est:qz in.440.annis nūq; pacē habuere romani.

¶ Portenta q̄dā romanos terruerūt:q̄si ppbetādo eis mala prime ventura ab hannibale.

¶ Bellū punicū secundū:qđ durauit ānis.17

¶ Romani.

Lucatius cōsul

¶ Iste epa mkta beller z crebras victorias adeo cōtriuit carthaginēses ut pacē peterēt quā etiā magnis pactis cō secuti nō diu seruauerunt.

Sempronius varleri⁹

¶ Isto tpe cōtra falliscos z gallos varia sorte bellatū ē: p⁹q̄ p vnū tm annū viscera romana sanguinē nō sudarūt.

Fului⁹ illiricos vicit

¶ Hoc tpe hamilcar dux carthaginēsiū: pr hannibalis ab hispanis occisus ē.

Luci⁹ Gaius

¶ Hi olim robur toti⁹ italie cōgregātes hūere i exercitib⁹ suis.800.milia armatoꝝ ppt timorem galloꝝ qs valde timebāt. Tādē galli cōtriti sūt.

Scipio flāmineus

¶ Scipio p m⁹ occurrit hannibali: z cesus ē pe neibi romanus exercit⁹. P⁹ sēproni⁹ filr supatur: deide flāmini⁹ occidit cū exercitu.25.miliū.

Reges egypti.

Epifanes filius philometoris.

¶ Cleopatra filia antiochi magni: erat vxor ei⁹ quā accepit dum esset annoꝝ.13.

¶ Colossus corruit ppter tre motuz:fuit enī imago erea fusilis.126.peduz. Papias autē dicit:q̄ fuit marmorea.

¶ Plautus eloquens fuit.

¶ Titus liuius tragediarū scriptor:floridissimus.

Forte plures fuerūt sic vocati

¶ Iste moriēte pre suo fuit q̄ttuor ānoꝝ:q̄re antioch⁹ magn⁹ pugnauit ō duces eius:z tulit oia de manu ei⁹ pter egyptū. Cū autē esset septē annoꝝ:despondit ei suā filiā in dolo:cōsentiēte epyphane filio suo.i.antiocho nobili. Mortuo autē antiocho magno:fili⁹ ei⁹ antiquū dolū psequit:z istū ptolemeū epiphanē occidit dolose i cōuiuio:sz tm nō obtinuit egyptū:qz egyptij fortit resistētes:turpit fugarūt eū.

Anno mundi 4984 5009

Linea xpi.

¶ Et nota q̄ iudei diuina pmissione quasi cōtinue affligeba nt:ne in idolatriā caderēt sicut olim solebant.

¶ Templū dñi in egypto extruit ad instar hierosolymorū: qđ pman sit vsq; ad vespasianū: z tūc fundit⁹ dirutum fuit.

512 061

¶ Ptolemeus philopator iudeos vicit: occisis.60.milibus armatoꝝ.

¶ Iesus sirach libꝝ ecclesiasticū edidit quē panaretbon vocāt:a pan qđ est totū z a retbon virtus q̄si tot⁹ virtuosus

¶ Plaga grandis ex aqua z igne vrbem consumpsit quasi.

¶ Pontifices.

Onias magn⁹

Simō

filius onie tenuit pontificatū post fugam patris sui.

¶ Iste onias ppter tyrannidē antiochi:fugit cū multis iudeis i egyptū:fimulās se velle implere ppbetiā besaie.19.videlicet edificādo templū: sz in hoc peccauit supstitiose agendo. Rex autem epiphanes gratiose suscepit eum:tradens ei terram beliopoleos z templū ibidem extruxit.

Reges syrie.

Seleucus cerannes

Filius gallerici: occiditur anno tertio.

Antiochus magn⁹

occiditur tandē in templo nanee.

¶ Nota q̄ isti duo frēs volentes vindicare sanguinem patris sui z aue:quos intfecit euergetes rex egypti exercitū magnū ducunt ō philopatorē filium euergetis: sz ante congressū seleucus morit:z tūc antiochus psequit bellū z totū exercitū pdidit:vix aufugiens ne capet:rursūq; cōgregās popm̄ū venit cōtra epiphanē filiū philopatoris adhuc puerū q̄ttuor annoꝝ:z habuit secū philippū regē macedonū z multos alios:z obtinuit ō duces ptolemei.i.pueri pdicti:fugauitq; scopā ducē ei⁹:z iudeā cum multis alijs acqsiuit ciuitatib⁹ z oniā grauauit adeo ut fugeret:z qz armis egyptū capere nō poterat dolose despondit epiphani filiā suā cleopatrā cogitans:ut sic quasi amicus regnū intraret ad spoliandū:sz nō pualuit:qz res innotuit eis: tandē cū pfidiū hānibali ferret cōtra romanos:supatus ē z tributari⁹ fact⁹ romanis:nihil post fortunij visus ē habuisse. Nā cū supiores prouintias puagaret:z in pfidē venisset:decept⁹ a sacerdotib⁹: templū nanee intrauit cū paucis:z ibidē miserabiliter occisus est:z mēbratim diuisus:ut pz.2.mach.pmo. Et reliqt duos filios scz seleucū q̄ pmo regnuit:z epiphanē:bi ābo fic pessimi fuerūt:q̄ i eoꝝ cōpatiōe aliqd honestat⁹: ipse putabat hūisse

¶ Roma in merore:tot eni fuerunt occisi:q vrbem pene reliquissent.

¶ Prouerbiū notabile scipionis affricani fuit. Romanos nō extolli i prosperis nec deijci in aduersis. Jtē nūq minus solus sū:q cū solus sū:nec minus ocioſus sum q cum ocioſus sum.

Paul⁹ Terentius

Scipio affricanus

¶ Jsti cōgressi sūt ꝫ bānibalē:ꝛ ibi tota romāoꝝ spes perijt occisis.44. milibus:ꝛ post cōtinue supanť vsq ad desperationē recupāde ptāt⁹ pstine

¶ Jste glorioſissim⁹ adolescēs ānos nact⁹.24.q̄si secund⁹ machabe⁹:miserante deo statū romane reipublice:iā plapsū ꝫ spem in spem erexit:bānibalē fugauit:supauit hispaniā:affricā deicit:antiochū magnū in seruū redegit asiā tributariā cōstituit. Dic tant⁹ ab ingrata patria exul moritur.

¶ Pacuuius tragediarum scriptor apud brunduſium claruit.

Terentius comicus clarus habeť.

Philometor fi.epifanis ex cleopatra.

¶ Hunc dū adhuc puer esset:valde oppressit antiochus nobilis multis dolis ꝛ insidijs:ſz romani miserūt legatos:q mandantes antiocho:ne vltra in festus esset amicis eorū : cām belli terminarūt Marcus nanq publi⁹ circulū fecit:in circuitu antiochi dicens. Senat⁹ populuſq roman⁹ p̄cipiūt tibi:ne egrediaris de hoc circulo:donec rn̄deas. Uidēs ģ impi⁹:q tyrānidē cōtinuare nō posset:ait. Si sic visū est senatui ꝛ pplo romano:recedēdū ē. Dimiſſa ģ obſidione alexandri:furibund⁹ ad paupculas iudeoꝝ religas diuerrit: vindicans in eos:quod nō potuit in potentiores se:ut ꝑz in libro macha.primo ꝛ.2⁹

5034

Eleaçar

¶ De hoc nihil scit:nisi q cū alijs numerať:ut patet matth.primo.

¶ Acies ignee videbant in aere sup hierusalē diebus 40.ꝛ sequit plaga:ut patet 2.macha.5.

591

Jasō Menela⁹ Alcb im⁹

¶ Jsti tres q̄uis de genere sacerdotali fuerint:nō sunt ponēdi in linea pontificū ꝓpter idolatriam ꝛ opera pessima:nec debite intrarunt:ut ꝑz in multis locis li. machabeoꝝ.

Onias pius

¶ Hic vir fuit grat⁹ deo ꝛ hoībus nedū bonis:ſz etiā discolis:tandē iuſte occidit̄ ab andronico:ut ꝑz.2.machab.4.

¶ Trinmphi rome tres celeberrimi circa hec tpa fuere simul. videlicet aphricani ex aphrica. Asdrubal ante currū.

¶ Mettelli ex macedonia. Andariscus q ꝛ pseudo philipp⁹ ante currū.

¶ Mumij ex corintho ante currū signa enea ꝛ tabule picte:ꝛ alia vrbis insignia sunt prelata.

Seleucus inersfi. antiochi magni.

¶ Jste paup homo:grossus ꝛ despectus indignus honore regio:pessimus fuit sicut pater eius ꝛ parū regnauit:qꝛ frater eius regnū fraudulēter arripuit. Hic etiā heliodorū misit ad spoliandū templū:q bñ corrreptus vacu⁹ rediit ut patet.2.macha.3. Nota q occasione hui⁹ scismatis multa mala oriunť quousq regnuꝫ grecorū.i.syrie ꝑ romanos in prouinciam redactum fuit.

¶ Bella cõtinua ꝛ plima fuerũt adeo ꝙ tedet doctores tã gẽtiliũ q̃z xp̃ianoꝝ: ea uel ad mẽoriã reuocare. In gb⁹ mirãda ẽ cõstantia romanoꝝ uel duritia: ꝙ nulla tribulatio null⁹metus eos ĩrere potuit: ꝙ aliq̃ se subdidissent quãtũlibz potẽtissimo regi: sz oĩb⁹se fine inẽmissiõe opponẽtes: varias fortune mutatiões expti sũt. Amor nãq; libertat] ꝛ appetit⁹laudis: cũ obfuatiõe nihilomin⁹honestatis secularis districtissima: ita medullit⁹ tranffixit eos: ut ꝙ bis res ꝛ substantiã filios ꝛ filias: ꝛ tandẽ vitã ipsã dare q̃si ꝙ nihilo ducerẽt: imo gratissimi fuerũt. Et ob hoc machabei desiderabãt eoꝝ societatẽ.

¶ Romani. — Quint⁹ Flãminius — Marcus Catho — Liberius grace⁹

¶ Isti hispaniã expugnauerũt bellꝰ horridis

¶ Hic bellũ macedonicũ cõfecit: supatoq; philippo rege pacẽ dedit. Et hic cessat regnum macedonum. Uicit etiã lacedemões ꝛ vẽditos romãos collegit.

¶ Hoꝝ tpe lex illa q̃ ab appio tribuno lata fuerat: ne q̃ mulier aliã q̃z semiuntiã auri haberet ꝛ ne diuersi colorꝭ vesti mento nec vehiculo ꝙ vrbem vteretur abolita est.

¶ Statius cecilius comediarũ scriptor.

¶ Reges egypti. — Euergetes fi. philo- — metoris. 28. ãnis.

¶ Hic fuit frater cleopatre: vxoris alexandri regis syrie: de quo habetur primo machabeoꝝ. 10.

¶ Aristobolus iudeus pipatecus philosopb⁹: q ad philometorẽ explanationũ in moysen scripsit cõmentarios.

¶ Hierusalẽ destruit ꝛ penit⁹desolat ab antiocho epiphanis: tẽplũ incẽdit sed paulati ꝙ iudã ꝛ frẽs ei⁹ reformat.

Anno mundi

¶ Linea xp̃i.

¶ Septẽ machabei cũ matre fidelissima martyrizant. 2. machabeoꝝ. 7.

¶ Eleaçarus cũ multis alijs: glorioso martyrio coronat. 2. machabeoꝝ. 6.

¶ Templũ purgatur a iuda ꝛ fratrib⁹ ei⁹ posteq; tribus ãnis prophanatũ erat: ut ꝓz primo machabeoꝝ. 4. 2. 2. machabeoꝝ. 10.

¶ Iste vir scus ꝛ oĩ laude dignissim⁹: ꝙ cussit zelo suo pctores: cõfisus i dño deo israel: ut ꝓz primo mach. 2. Et habuit filios gnq; eiusdem zeli. Uerũ ipse nõ erat pontifex: sed tres filij eius.

¶ Hic est ille notatissim⁹ triũphator in israel: q nec silem habuit ante se nec p⁹. Ei⁹ opa gliosa ꝛ magnifica. vide in libris machabeoꝝ. Post in bello strẽnue stans cecidit pro legib⁹ scis martyrẽ se dño offerẽs. Et successit ei frater suus ionathas: q creuit in gloria ꝛ feliciter stetit in testamento: tandẽ dolose occidit a tripbone cũ duobus filijs.

¶ Pontifices. — Mathathias — Judas machabe⁹ ã. 3 — Jonathas an. 19

¶ Iste antiochus dict⁹ epifanes. i. nobilis: a capite vsq; ad pedes intus: foris tot⁹ nequã fuit: ꝛ ob hoc figura antixp̃i dr. Hic martyres plres fecit crudelissime. Dolose egyptũ itrare disposuit sic̃ pr̃ ei⁹: sz nõ profecit: qz rõani posuerũt frenũ in narib⁹ suis. Tãdẽ sine manib⁹: cũ iutili pnia cõtrit⁹ est. Ei⁹ opa pessima: ꝛ quõ obses fuerit rome: ꝛ q̃liter prophetia dañ. fit cõpleta i eo vide i libris machabeoꝝ ꝛ doctorib⁹ sup dañ.

¶ Reges syrie. — Antiochꝰ epifanes — filius antiochi magni. — Antiochꝰ eupatoꝛ — filius epiphanis.

¶ Heliodoꝛ⁹ intrauit tẽplũ ad spoliãdũ erariũ. ut ꝓz. 2. macha. 3. sed diuinit⁹ pcussus vix ad vitã redijt oratẽ pro eo onia.

¶ Iste adhuc adolescẽs habuit tutorẽ lysiã: ꝛ cũ gliosũ exercitũ ɔ iudeos duxisset: nõ longe p⁹ ambo a suis occisi sũt: propter timorẽ demetrij filij seleuci ut ꝓz ꝑmo machbeoꝝ. 7.

¶ Iste tanq̃z verus heres intrauit regnũ syrie ꝛ occiso eupatore semp iudeis infestus fuit: Tandem pugna inita contra alexandrũ filiũ eupatoris occubuit.

¶ Demetri⁹ fi. seleuci

¶ Scipio nasica prudētissim⁹ romanoꝝ: int̄ cetera duo valde notabilia dedit cōsilia mēorie digna. Prio ne carthago deleret: qten⁹ occasiōe extrinseci belli interna cōcordia ꝛ fortitudo ppetua ppter cōtinuū exercitū apō rōanos pseuerarēt. Sco ne i vrbe aliq̄ modo theatrū cōstitueret: qr iimicissimū hoc eē dixit bellatori ppło: ad nutriēdam desidiā lasciviecꝫ cōmentū. Qm̄ sapiēter hec cōsuluerit: sequētia tpa declararūt. Vide augl. pmo de ci. dei: ꝛ orosiū li. 2. mirabile remediū vitiorū.

¶ Tpe horꝝ osulū magnū bellū macedonicū fuit: in q̄ pmo romani succubuerūt: deinde iteꝝ cōflictū ē: ꝛ pari clade vtriusqꝫ ptis in hiberno. i. hyeme discessū est. tertio lucius regē vicit: q postea apud albā in custodia defecit: ꝛ fili⁹ ei⁹ iunior dicit opus manuale rome: ob tolerandam inopiam.

Publius Licinius Longinus. Lucius emili⁹ Paul⁹ Lucius licini⁹ Aulus

¶ Hoc tpe celtiberi rōanos terruerunt ꝛ scipio publius in aphricaꝫ iuit: ibiqꝫ multas gētiū strages dedit. Sergi⁹ aūt galba a lusitanis vict⁹ amisso exercitu vix aufugit.

Lucius cēsorius marc⁹

¶ Anno ab vrbe cōdita. 602. inchoatū ē tertiū bellū punicū: tpe horū cōsulū ꝛ finitū āno. 4.

¶ Carthago illa nobilissima metropolis aphrice delet̄ a scipiōe ꝛ cōsulib⁹ āno. cc. postq̄ cōdita ē. Arsit p. 17. dies cōtinuos: miserū spectaculū: multi vēditi sūt: q̄rū numer⁹ viroꝝ. s. ac mulierū fuit: gnāginta milia: multi se flāmis tradiderūt. ¶ Corinthus similiter vastat̄ eodē anno a romanis: que opulentissima fuit: toti orbi nota.

¶ Reges egypti. q p hāc lineā cōtinuant̄: semp habuerūt societatē cū romanis: ꝛ tādiu regnabāt q̄diu fidelitatē ipsis seruabāt. ¶ Et nota q̄ nulla alia cā fuit: q̄ sic creuit potestas romanorū sup alios nisi vtutes q̄ exuberant̄ i eis micabāt: ꝛ p̄cipue iusticia quā sūme colebāt: ꝛ q̄diu seruauerūt modestiā: ꝛ dilexerūt iusticiā: iuicti semp vbiqꝫ manserūt. Corrupti vo vbiqꝫ faciliter denicti leguñ. In q̄dā reuelatiōe dīn⁹ facta btē brigide habet̄: q̄ dñs deus testimoniū phibet ipsis antiquioribꝫ rōanis: q̄ nusqꝫ hoies in mūdo ex puris naturalib⁹: iusti⁹ ꝛ rōnabili⁹ vixerunt Qualia aūt luminaria ex eis tpe xp̄iane religionis resplenduerūt: in sequentibus patebit.

Ptolome⁹ sot an. 17.

¶ Hic regnauit ā. 17. cui⁹ tpe cicero varroqꝫ nascūt̄.

5059 5084

Matthā fi. sadoch genuit iacob matthei primo.

140 11 5 Anno ab xp̄i nativitat̄.

¶ Cicero arpinis nascit̄. matre helina. patre equestris ordinis: ex regio vulsorū genere.

¶ Iste symon vir prudentissim⁹: ab adolescentia sua vsqꝫ in senīū optime cōuersatus: semp victorioſus: tandē nequiter occidit̄ a genere suo: ut p̄z primo machabeoꝝ vltimo.

Simō fi: matathie an. 8.

fi. simonis an. 26.

Joannes hircanus

¶ Hic prefuit annis. 26. uel. 33. pphēta religiosus ꝛ strēnu⁹ dux: ptolemeū socerū suū fugauit: samariaꝫ captā solo equauit. Tandē reb⁹ optime admistrat]: morte vicinā sentiēs cū gnqꝫ filios haberet quorū nullus ad regimē populi valeret: vxorē suā disertissimā iudeis prefecit ꝛ filijs: verū nihil pietatis in filijs fuit.

¶ Iste alexāder semp gratiosus fuit iudeis: ꝛ apparet eū meliorē fuisse inter oēs reges syrie: de qbus pauca vtuosa: aut nulla referunt̄. Hic cleopatrā filiā regis egypti accepit i vxorē: verū rex egypti inique egit contra eū: ppter qō rex arabū timēs ipsū: alexandrū decollauit: ut p̄z pmo mach. 10, ꝛ. 11.

Alexāder fi. epifānis.

Antiochus adolescēs fili⁹ alexādri.

Tryphon proditor.

¶ Iste adhuc puer: suadēte tryphone aliqd motus ē p recupatiōe regni: ſz parū pfecit. iuxta illud. semen impiorū pibit: qr statim ab eo occidit̄. Tryphon autē cū pessime se in oib⁹ gereret omnis exercitus eū dereliqt: factusqꝫ pfugus: nullibi tutū repperit locum.

¶ Iste cōfortat⁹: tryphonē pſecut⁹ ē: ꝛ fugauit eū. Et pmo iudeis benignus fuit: ſz postq̄ p̄ualuit: fecit sic̄ p̄res sui: ſz nō ipune pmo mach.

Demetri⁹ fi. ō metrij.

Antioch⁹ fi. ō metrij.

¶ Iste demetrius satis creuit breui tpe: ppter regē egypti q alienauit se ab alexandro: ꝛ refauebat sibi: ꝛ qr ambo statim sūt mortui post dissensionē: iō genit terra pauliſp i cōspectu demetrij: tandē capit̄ a rege pſide ꝛ incarcerat̄.

¶ Bella socialia oriunt: quoꝝ hec ꝑma cā sine origo fuit. Gracc⁹ notat⁹ a nobilib⁹ cepit causam querere cōtra eos. Et qꝝ sol⁹ nil potuit cōtra eos: cōem populū nitebaꝫ ad se trahere dicēs: ꝙ agri deberēt diuidi equaliṫ. ⁊ etiā pecunie ⁊c. ⁊ ob hoc tumult⁹ suscitaꝫ: in quo ipse occisus est: ⁊ multa mala secuta sūt. vide orosium.

¶ Hoꝝ tpe rex numidarū: valde

Romani — Seruius Fuluius Flacc⁹ — quinto. — Lucius metelli⁹ Le — lius. qnt⁹ tit⁹. — Fabi⁹ Quinti⁹ marci⁹ — romanos at triuit: ꝫ ipse ꝑdez supat⁹ est ita ꝛucro mana inge — Publi us Luci⁹ — scipio nasica calfurnius.

¶ Hoꝝ tpe puer ex ancilla nascit: q̄drupes: q̄driman⁹ ocul⁹. 4. Ethna mons igne⁹ flāmas euomuit mirabiliṫ ⁊ loca vicina vastauit. Scipio numantiā deleuit.

¶ His ꝑfidentib⁹ iussa est carthago restitui: ⁊ romanoꝝ famulis repleta ē: ⁊ i vrbe intestinū bellū vertitur atrocissime.

¶ Iste fabi⁹ cū paruo uo pplo regem armenie superauit: ⁊ mersi sunt. 180. milia armatoꝝ i rodano. Quinti⁹ deleuit gallos: ꝙ sub radice alpiū siti fuerūt.

¶ Hoc tpe rex numidarū: valde romanos attriuit: ꝫ ipse ꝑdez supat⁹ est ita ꝛucromana ingenuitas defecit: ut dicēt. O vrbē venalem ⁊ mature pituram: si emptoꝛē inuenerit: quasi diceret Fides in te perijt.

Reges egypti. — ¶ Iste regnauit ānis. x. Ei⁹ tpe poeta lucreti⁹ nascit̄ ꝙ postea sete amatorio furoꝛe interfecit. — Ptolome⁹ alexādri — ¶ Hic regnauit annis. 8. sub quo salustius historiographus nascit̄. — ptolome⁹ cleopꝛe f — ¶ Iste regnauit annis. 30. sub eodem tpe virgili⁹ ⁊ oꝛati⁹ poete nascunt̄. — Ptolome⁹ philometoꝛ

¶ Mithridates rex ponti ⁊ armenie p̄anos. 40. gessit atrocissima bella cōtra romanos i modico sanguie fuso: sepe victoꝛ: sepe victus. tandē ꝑpꝛios filios pemit: haustoq; veneno: vxoꝛes pelices ac filias secū extinxit: sic miserabiliter perijt: ꝙ infinitos pemit. Hic ut oroſi⁹ testat̄: maximū nobis argumentum sue ſnie reliquit. Cū enī omniū supstitiosissim⁹ fuerit: in fine exptus est: ꝙ falsos deos coluerit. Sic nō agit nobiscū deus noster: cui si fideliter seruimus; nequaq; mala moꝛte pire nos sinit. vide pulchꝛe. li. 6.

¶ Linea xp̄i.

¶ Regnū iudee restituit̄: qđ interruptū fuit annis. 475. a tpe sedechie vsq; ad aristobolū.

¶ Uirgilius maro in pago qui arides dicit̄: haud pcul a mantua nascit̄: pompeio ⁊ crasso cons. De hinc cremone studijs erudit̄.

¶ Seruile bellū in sicilia: vbi conspirarūt. 70. milia seruoꝝ. Huiusmodi bella piculosioꝛa sunt ceteris: quia crudelioꝛa: nec curant de patrie salute.

¶ Pestilentia maxima fuit in aphꝛica: perierunt vltra mille milia.

¶ Pontifices — Aristobolus ꝟmus. — rex ⁊ sacerdos.

¶ Iste vno tm̄ anno ꝑfuit: ⁊ diadema sibi imposuit nec fuit cōtent⁹ de testamēto patrⁱ. ió matrē cū filijs incarcerauit: ꝓpter qđ miserabiliṫ pijr cū fratre suo antigono: q̄ui eū iuuit ⁊c. vide magistrū i historijs.

¶ Antigonus frater regis iunidia regine occidit̄: vbi dicit ioseph⁹: ꝙ certū documentū ꝓbuit. Omnē beniuolentiā iusq; nature criminatiōib⁹ cedere: nullāq; optima ꝛerū afflictionē tantū valere: ut inuidie perpetuo posſit obsistere.

Reges syrie. — Antiochꝰ emi cen⁹ — ¶ Hic cū exercitu ducentoꝛū miliū haberet ⁊ histriones cū scoꝛtis plēs se imiscerēt: facile a rege spartanoꝝ oppꝛessus interijt. — Philip⁹ vltimus. — rex syrie.

¶ Hic a romanis supat⁹ est: ⁊ cessauit regnuꝫ grecoꝝ. i. syrie qō stetit annis. 183.

¶Bella inteſtina extinaqꝫ circa hec tpa intantū ꝓualuerūt ut ꝓ magno miro habitū eſt: qꝫ ſtat⁹ rōane reipu. penitus nō ꝓierit. Unū ꝓz qꝫ nihil potuerit bellicus labor ad pacē ꝓcreandā: niſi a ſūmo deo magnū iſtud donū largiat̄ nō a falſis dijs qb⁹ tota roma vltra mille annis ſeruiuit: vide oroſiū ad longū de his bellis.

¶Bella ciuilia incipiūt: q̄ cōtinuata fuerūt ꝓ ānos. 40. ⁊ adeo attrita fuit vrbs ut neceſſario regimen ipſi⁹ mutat̄. lz ad m̄tos ānos optīe rexiſſent cōſules. Infelix ꝓ-ſus cōditio mūdani ſtat⁹ q nūqꝫ in delicijs durare potuit ⁊ gl̄ia. q̄uis hec ſūmo ſtudio q̄rat. quāte dementie ē hoc ſp ſudore ac ſanguie q̄rere. qō cū adeptū fuerit. nullo pacto retineri pōt.

Gaius Mali⁹ Quit⁹ ſcipio.

¶Lpe box theutonici ⁊ germani ⁊ cibri adūati ſunt ꝺ ꝗs romani p̄liarūt: ſepeqꝫ victi: tādē eos ſupauere ſubtilit̄: ⁊ deleti fuerūt. 160. milia: ⁊ inumerabiles ſe ipſos occiderūt: ⁊ ſtati p⁹ itez inteſtinū bellū rome fuit: qō mali⁹ cōſul fedauit.

Julius Luci⁹ marc⁹ ceſar poſt factus eſt.

¶Doc tpe multa ꝓdigia iſolita terruerūt romanos: ⁊ ſtati p⁹ in diuerſis ꝓuincijs delet⁹ ē romanoꝝ exercitus: ita ut ſaga. i. veſte merozis induerentur.

Silla mari⁹ gaius

¶Iſti duo cōſules ꝺ ſe inuicē bellātes: ꝓmū ciuile bellū inchoarūt: cui⁹ occaſionē ⁊ greſſum miſerabilē ozoſius ꝓſeqt̄: totqꝫ occiſi ſūt: ut ille dicetur. cū qb⁹ tādē victuri ſum⁹: i bello armatos in pace inermes occidimus: extunc ꝓſcriptio inſtituta eſt.

Pōpei⁹ marcell⁹

¶Prudentiſſima illa roma hoc nō potuit: ⁊ tu vale bis: xp̄m ſequere: ne pereat labor tuus.

¶Iſti duo cōſentiētes fil're ſtiterūt iulio: ⁊ ob ꝟ ſecundū bellū ciuile oriūt: annis. 4. durās: in q̄ totū mūdū ꝺcurriſſe ꝺ ſe breuiť dixerūt. tādē pompeius ſupat̄ capiteqꝫ plexus paulatim miteſcit. O grāde ſpectaculum: q̄ diſpar exitus tanti viri.

¶Varro marc⁹ doctiſſim⁹: q tā multa legit: ut aliqd ei ſcribere vacuiſſe miremur. tam multa ſcripſit: qnanta vix aliquis legere poſſit: ut dicit terentius.

¶Licero marcus tulius maximus rhetor claret.

¶Pompeius ſemp victoriosus. 22. reges ſubegit tandē poſtqꝫ templū ꝓbanaſſet: nūqꝫ poſtea dicit pugnaſſe qn vinceret. fil'r nō longe p⁹ craſſus p̄ſes ſyrie: templū etiā auſus eſt ſpoliare qō pompei⁹ nō fecit: ⁊ ob hoc auro in os ei⁹ fuſo interijt: ſic pereant inimici tui dñe. Multa exempla de his inueniunt̄: q nō timent diuina ⁊ clerū deboneſtare: qꝫ iuxta vulgare dictū: mala morte pire ſolent hoc aperte etiā ꝓphetauit moyſes: deu. 33. Percute dorſa inimicoꝝ ei⁹. ſ. leui. ⁊ qui oderūt eū nō cōſurgant.

5134

Jacob

Pater ioſeph naturalis: ſz beli pater ei⁹ legalis fuit. hūc matthеus: illū lucas cōmemorat.

99

¶Dec p̄fuit annis. 9. ⁊ fecit tyrannides p̄les: licz pri⁹ ſimulata ſcitate: religioſa famaret̄: ⁊ hircanuz in ſacerdotē ꝓmouit ⁊ ut p⁹ ſe regnaret inſtituit. Dec in linea pontificū ponit̄ ꝓpt ſupputationē anno⁹: nō qꝫ officiū pōtificale exerceret quod nō licuit.

Alexādra vxor alexandri.

¶Dereſis phariſeoꝝ circa hec tpa oriť. Et nota qꝫ tres erant ſecte in iudea. ſ. phariſei: ſaducei: ⁊ eſſei. Di oēs a cōi vitā reliquoꝝ iudeoꝝ diſtincti: multi erroꝛib⁹ implicati ꝓpt aſperitatē vite ſanctiones ſe alijs dixerūt. Uide magiſtrū in biſtorijs circa baptiſmū ioannis. Jtē adhuc due ſecte: a quibuſdaz aſſeruntur. ſ. arbonei: ⁊ genuſte.

¶Fimbria iliū vaſtat. i. troiā antiquā romanoꝝ ſz filla ſtatim eam reſtaurauit.

¶Catbilina famoſus tyran⁹: cōiurat cōtra patriā in vrbe: in erruria vo extinguiť occiſo ibi catbelina. Rome conſcij coniurationis occiſi ſunt.

an. 33.

hircan⁹ fi. alexādri

¶Iſte hircanus mortua mr̄e in regno ſucceſſit: in quo modicum ꝓſperitatis habuit propter partialitates populi: nam ſtatim a matre ſupat⁹ eſt: ⁊ poſt iterū reſtitut⁹ auxilio arabū. tandem factus tributarius romanis in pace aliquanto tempore regnauit: ſed non nomine regis: nouiſſime miſerabiliter obijt: decept⁹ fraude parthoꝝ quos antigopus cōtra eum duxit. vide plene magiſtrum de his.

¶Uirgilius excellentiſſim⁹ poetarū clar⁹ babet̄: ⁊ mira fecit

¶Oracius flaccus ſatyricus.

¶Saluſtius criſpus biſtoricus.

¶Plotios primo rome latinā rhetoricā docuit.

¶Poſſodonicus ſtoicus.

¶Decaton ſtoic⁹: q dixit. oē boneſtū in arduo eſt. ſi vis amari ama. Queris qd perfecerim. amicus mibi eſſe cepi.

¶Rome numerati ſūt. 400. milia. 64. milia hominū: oēs in cole ciuitatis.

¶Libraria. 400. miliū librorꝝ cōburiť in egypto: vnde patet quanta fuit antiquitus diligentia in libris colligendis.

¶ Tres soles apparuerũt in celo versus orientẽ:qui paulatim in vnũ corp⁹ solare redacti sũt. Grande spectaculuz grandia prefigurauit:quasi asia:aphrica.ꝛ europa sub vna monarchia statim cõiũgi deberẽt. Itẽ ꝙ dominium lucij antonij:ꝛ marci antonij in vnũ rediret. Sz potius noticia vni⁹ ꝛ trini dei:toti orbi futura iminebat.

¶ Cesares. Gaius Juli⁹ cesar an.5. Ab hoc ceteri dicunt cesares. Imperatores. Augustus Octauian⁹ an.57.mẽsib⁹.6.diebus.10.

¶ Iste iulius tante fuit actiuitatis:ut mens illi⁹ ꝛ man⁹ ad impossibilia ferme suffecerit. 52. vicib⁹ pugnauit sol⁹ marcũ marcellũ supgressus:g ter centies nonies fert pugnasse. Hic pompeio ac ceteris nobilissimis romanis occisis imperiũ arripuit. Tandẽ anno. 5. imperij sui conspiratiõe bruti: ac cassij dolo occidit ipse

¶ Iste octauian⁹ nepos iulij:cũ eẽt adhuc adolescẽs imperiũ sumpsit. iuuẽtutẽ suã virilibus actibus decorauit. gnẽq milia bella gessit:ꝛ breuiter totũ mũdũ post multa bella in vnã tandẽ monarchiam redegit. ✕

domitor orbis.

Cleopatra an.20

¶ Huic iuli⁹ egypti regnũ dedit:monẽs ut magj amicitiã romanã q̃ arma experiri studeret. Tertio aũt ãno hui⁹ cleopatre:iuli⁹ sũpsit imperiũ. ¶ Et sic finit hic calcul⁹ latinoꝝ p hanc lineã descendentium ad xp̃m:ꝛ sequit̃ supputatio annoꝝ p lineam romanoꝝ.

¶ Cato notatissim⁹ videẽs cesarẽ triũphare:cui ipse nõ fauebat:apud vticã seipsuz occidit:iuxta illud. Mauult cato mori q̃ deroget vrbis honori:sz ppter hoc fm augj. nõ excusat̃ a peccato.

¶ Bos loquit̃ aranti. In breui magis desinent boies q̃ iumenta:nel ut quidam libri habent frumenta.

¶ Sceptrũ de iuda auferẽt:ꝛ dux de femore eius:qz in proximo sanctus sanctorũ venturus est:iuxta ppbetiam iacob.

Anno mundi 5159

¶ Judea tributaria fit romanis ppter partialitatẽ duoꝝ fratrũ. s. aristoboli ꝛ hircani. Uterq eni inuidẽtie cã:subiecit se romanis ut regnare posset ꝛc.

Joseph cir. hẽp nasc̃it post sponsus marie.

¶ Iste antigon⁹ fili⁹ aristoboli vbiq infideliter egit:nec romanis obediuit:magnã plagã terris intulit:ut hircano expulso regnare posset. Regi eni parthoꝝ promisit talenta mille:ꝛ virgines qngentas:ut se iunaret: lisania nepote suo id ꝓcurante:ꝛ sic hircan⁹ eiectus est: faselus occisus.ꝛ herodes fugatus. Sz cũ herodes romã venisset:ꝛ senatui cũcta narrasset: augustus eũ regez iudee creauit:mittens cũ eo exercitũ:qui hierusalem ceperũt:ꝛ antigonũ captũ duxerũt ad antoniũ:qui eũ securi ꝓcussit ꝛ herodes cõfirmatus est in regno:cessauitq sceptrũ de iuda sicut p̃dixit iacob. ꝛc.

¶ Scipio seipsum iugulauit.
¶ Juba rex iugulari se fecit.
¶ Petreius gladio se pfodit:ꝛ multi alij de nobilissimis romanoꝝ:qz noluerũt iulio subdi:aut timuerũt ab eo occidi:sicut plures iam occiderat.
¶ Titus liuius historicus.
¶ Marcus callidius orator.
¶ Diodorus scriptor historie grece
¶ Ouidius naso.
¶ Gaius falcidius.
¶ Cornelius historicus.
¶ Marcus varus:hic ait. Nihil magnificum docebit:q a se nihil didicit.

Autbigonus

¶ Lugdunũ cõdit̃ a minatio plauto oratore:qui fuit discipulus ciceronis.

¶ Cornelius gallus.
¶ Messala poeta:ꝛ multi alij his fuere temporibus.

¶ Sibylla tiburtina clara habet: que de xpo prophetauit: & augusto respondit: ne se deum iuxta stulticiam paganorum putaret: & ostendit illi virginem pulcherrimam in celo: tenentem puerum in brachijs & ait, Hic puer maior te est: ipsum adora.

Hic est ille vnic⁹ q secundū nō habuit: sub q̄ cōticuit orbis terra⁊ ac ꝓmpte obediuit: agēte hoc dīna ꝓuidētia: ut xpi natiuitatē tpalis pax illustraret. Hic gloriat se vrbē marmoreā religisse quā latericiā ipse inuenit. Fuit pulcherrim⁹ corpe: ingenio subtilissim⁹: fortunatissim⁹ oīb⁹: ſz vitio carnis nō caruit. Ipse est q describi fecit totum mundū: ut dicit luc. 2. cui⁹. ꝯ 2. anno natus est xp̄s dns saluator mūdi: qui pacē eternā suis largit.

¶ Monarchia romanor: oiuz maxima circa hec tpa incepit. Cum enī ut testat hieronym⁹ & alij sci doctores: p totum orbem in diuersis ꝓuincijs bella pululārent: subito cunctis mirantib⁹ pacata sūt: & romano ꝓncipi colla submiserūt; ut apte dns deus hoibus ostēderet: q̄ illā vniuersalē pacē nō bellicus labor sed ipse donasset. semp vno finito bello aliud succesſit aut plura: peiorq̄ scissura sequebat ſz xpi natiuitate ꝓpinquante: vrbs quieuit & orbis.

¶ Reges iudee.

Herodes asconita ta an. 37

¶ Iste herodes idumeus ꝑm⁹ rex alienigena apud iudeos fuit. Ei⁹ historiā magister diligenter ꝓsequit. refert eū fuisse virū strennuū & fide dignū: & in oībus notabiliter se habuit: gratus valde romanis: & ꝑplis q pacē amabāt. multa etiā opa memorabilia fecit: verū i senectute sua: cū nimis vellet placere romanis: & audisset de ortu xpi: timēs pelli e regno tanq̄ alienigena: miserabiliter defecit sensu: & antiqua ꝓbitate amissa: innocētes occidit: & plures de filijs suis, tandem oībus odiosus: morbo inualescente flebili morte destituit & cē.

¶ Beda dicit istū tenuisse ꝓncipatū annis. 26. q etiā cōbussit libros oēs: quib⁹ gentis iudee seruabant ascripta: ne ignobilis forte: & a multor semine argueret extraneus.

¶ Maria nascit annoante xpi natiuitatē. 16. uel circa.

5179

¶ Historia euangelica omniū scripturarū sanctissima hic texitur.

5199

¶ Anno ab xpi natiuitate 1

¶ Zacharias & elisabeth: qui fuerūt ambo sce vite: & parētes sci ioānis baptiste.

¶ Joachim & anna claret scitate vite: q p⁹ singulari gratia meruerūt ꝓcreare florē toti⁹ felicitat⁹ mariā: omniū creatura⁊ excellētissimā: q̄ deū nobis genuit.

¶ Burgundiones orti sunt gens semp valida: sic dicti: qr sup rhenū fluuium burgos plures habent.

¶ Marcus agrippa gener octauiani: supra rhenū ciuitatē agrippinā condidit: q̄ p⁹ dicta est colonia.

¶ Anno mūdi. 1599. ipse ē ꝑm⁹ xpi añ natiuitatē: cū iā esset desponsata maria ioseph: missus est angel⁹ gabriel a patre luminū deo toti⁹ cōsolatiōis ad ipsā: ut ānūciaret ei q̄ venerit plenitudo tpis: p reconciliatiōe hūani generis: & q̄ p ipsā dei fili⁹ hūc mūdū ītrare vellet. Hoc igit oiuz secretor secretissimū: mirabiliū mirabilissimū: salubrium saluberrimū: desiderabiliū desiderabilissimū: mysteriorū pfundissimū. Circa hec tpa diu expectata: adimpletū ē: ut de⁹ hō fieret. Quis audiuit vnq̄ sile: O si sapiat istud in palato mentis nostre. vide deuotissimā historiā. Luce ꝑmo.

¶ Joannes baptista nascit: quo nemo maior inter natos mulierum surrexit.

¶ Roma in floꝛe:ꝛ numerati ſunt ciues eius ꝛ deſcripti nonageſies trecentena milia ꝛ.80.

Ciues Romani.

¶ Ualerius maximus fuit hoc tpe vir magne fame.

¶ Imperatoꝛes romani p hanc lineã cõtinuanť:qui oẽs auguſti dicunť ppter ſingularẽ hui⁹ auguſti excellentiã. Juſtũ equidẽ eſt:ut ille oĩb⁹ nomẽ tribuat:q cũctis viuẽdi formã:ꝛ regẽdi noꝛmaꝫ cõſtituit. Tãta ſiquidẽ in eo p bitas ac ſtrẽnuitas emicuit: ut vix credibile ſit: q vnq̃ deſtituta natura hũani diſcurſ⁹ talẽ edere potuerit. Quid vltra:xp̃m cũ bñdicta matre ſua videre meruerit:q̃ſi ipſe p̃miceri⁹ extiterit vocatiõis gẽtiũ ꝛc.nec vnq̃ p⁹ hec dñs vocari voluit. Ară ei⁹ p̃im⁹ extruxit. Humilitať:clemẽtie:ciuilitať:patiẽtie:diſcipline ꝛc.q̃ rariſſime i tanta ſubli mitate cõueniũt:exẽplar ipſe fuit. Bellũ ñ niſi coact⁹ accepit. Ait enĩ. Magnũ ẽ diſpẽdiũ aureo hamo piſces cape qꝛ hami depditi dãnũ:nulla põt captura piſciũ cõpari. Detrahẽtib⁹ ſibi ait. Jn libera ciuitate:liberas decet eẽ lin guas. Milites ociari nequaq̃ aut delitiari p̃mittebat:q̃ꝛ pfeſſio inſtituta ẽ ad laboꝛẽ. Filias ſuas i lanificio feč inſtrui ppt̃ mutabilitatẽ tpaliũ:nendi:texẽdicq̃ nõ ſolũ artẽ:ſz vſũ habebãt: nec ad ſe niſi vultu maturo fine oĩ veſtiũ curioſitate accedere p̃mittebat. Regna q̃ iure belli q̃ſierat p̃eter pauca reddidit:aut alienis benigne tribuit. Teſtẽ ſe i iudicijs inꝛogari:ꝛ repelli equaniſſimo aĩo patiebať. Plures habuit ſibi marie familiares: q cũ meli⁹ poterant:eũ extinguere etiã publicis bellis nitebanť. Alij ter q̃terq̃ p̃iuri:cũ gratiã poſcerent:vitã ꝛ bona ab ipſo impetrarunt. O q̃z multi fuerũt:q ſe de tam nobili ſanguine p̃genitos gloriabanť:ſz moꝛes nõ imitabanť.

¶ Procuratoꝛes iudee.
¶ Jſte archelaus pp̃t ei⁹ ferocitatẽ a iudeis accuſat⁹:relegat⁹ ẽ in vien nam gallie vrbem.

Archelaus an.9

filí⁹ herodi s ſub eo dñs re. dijt ex egypto

Lõpo nius

Dicloco archelai ſubſtitu tus eſt.

Mar cus

Sub iſto moꝛiť ſa lome ſoꝛoꝛ herodis.

Xp̃s naſciť anno mundi.5200.

¶ Linea xp̃i.

Anno domini primo.

¶ Nonulli reges in honoꝛẽ huiuſce ciuitates cõdebãt:quas ceſareas appellarẽt:ſicut in mauritania ꝛ in paleſtina:que nunc vrbes clariſſi me ſunt. Et multi reges ex regnis ſuis venerũt:ut ei obſequerenť.

¶ Nat⁹ eſt circa hec tpa dñs noſter de virgine pura nouo oꝛdine:ſm ppbetica p̃miſſa. Et hec ẽ plenitudo tpis de q̃ apl's dicit: qñ miſit de⁹ filiũ ſuũ i mũdũ. Ob hoc incipit hic ſexta etas mũdi: cui⁹ finẽ ſol⁹ de⁹ nouit. Et dicit auguſtin⁹ q hec etas dicit̃ ſenect⁹:q̃ ſepe extendit̃ vltra oẽs p̃cedẽtes etates:qꝛ pleriq̃ hoiũz viuũt etiã vſq̃ ad cẽtũ vigiti an nos:aut vltra. Et notũ ẽ q ſexagenarios ſenes vocamus: vñ fatuũ eſt velle determinare quotitatẽ ei⁹. Plures enĩ hoc attẽtarũt:q oẽs fuere decepti:ſicut pꝛobat doctoꝛ ſanctus ꝛc̃.

¶ Era xp̃iano q̃ p̃cipaliſſima:omniũ eraq̃ notiſſima:celeberrimaq̃ ipſe ẽ ann⁹ octauiani.42⁹:olympiadis cẽteſimenonageſimeťtie:ꝛ ſm bedã ãn⁹ mũdi:5199.cõplet⁹. vnde verſus. Unũ tolle datũ:ad milia gnq̃ ducentis. Naſcenti dño: beda dat a pthoplaſto. Jtem: añ xp̃m duo:centũ min⁹ vno:milia gnq̃. Et hic tanq̃z p̃babilioꝛ mod⁹ ab ec cleſia ſeruať: ꝛ eſt magis vulgatus. Sũt ꝛ alij diuerſi modi ſupputa tionũ:quidã bꝛeuioꝛes ut hebꝛeoꝛũ: quidã longioꝛes ut methodij ꝛ alioq̃:de quibus imenſus eſt laboꝛ tractare:vtilitas vo modica:vide ſingula locis ſuis ꝛc̃.

¶ De p̃cipatu romano ſic dicit cicero in li.de officj. Certũ ẽ fuiſſe aliq̃ tẽpus q̃ ſi ne regibus viuebať.at poſtq̃z iure gentiũ poſſeſſiones ceperũt diuidi: nõ alia de cã reges ſũt inſtituti:niſi iuſticie fruẽde. Nã cũ initio p̃meret̃ multitudo ab his q maioꝛes opes habebant:ad vnũ aliquẽ virũ cõfugiebãt virtute p̃ſtantẽ:q p̃hiberet in iuriari tenuioꝛes equitatẽ cõſtituendo ſũ mos cũ infimis pari iure p̃tingeret. Cũq̃ adhuc regnantib⁹ regibus debilioꝛes nõ nũq̃ oppꝛimerenť: leges cõſtitui placuit: q̃ ad iudicandũ nõ odio aut grã ducerenť ſz tales inopi q̃les potenti p̃ſtarent aures q̃ fit ut leges nõ ſolũ populũ ſz regẽ quoq̃ obligare ſciam⁹. at ſi regẽ cõtẽnere leges: rape bona ſubditoq̃: violare virgines: ſtu pꝛare matronas: ꝛ cetera illicita facere vi deamus: uũquid illo ſubmiſſo: ali⁹ ſubli mabiť: q ꝛ bene gubernare: ꝛ legibus no uit obtemperare.

¶ Hic fuit vir magnaꝝ virtutũ ꝛ pius pater in subiectos sibi. Aiebat nãq; quibusdã principib⁹ qui cupiebant grauare plebẽ. Boni pastoris ẽ tondere pecus: nõ deglutire. Jté cuꝫ suaderẽt sibi: ut baliuos mutaret: dixit. Uidi quendã: muscas egri vulnerib⁹ insidentes fugare: quẽ eger inculpauit: dicens. Quoniam venture sũt sitibunde ut fugant: iste tñ qꝛ plene sunt locũ occupabant: quasi diceret. Cõsultius est ut locupletes retineam⁹ q̃ illis amotis: denuo tenues ditare cogamur. O magnũ prudentissimi viri consiliũ. Taliter enĩ quidã fraudulenti solent insidiari p̃ncipib⁹: ut scꝫ cõem populũ cõtra eos

Tiberi⁹ puignua octauiani adoptione filius

puocent: quo facto: sciũt quoniã necessarij sunt eis: cogentes deinceps eosdẽ videlicet tam p̃ncipes q̃ populũ ficut volũt ac suis astutijs magis magisq; inuoluẽtes. Maxima prudẽtia principũ est: ut se taliter agant: ne plebib⁹ exosi fiant: oẽsq; cõtrariũ suadẽtes: abijcere statim debent: ut famã suã dilatent: ꝙ cõmunitatẽ diligãt: hoc tã paganoꝝ q̃ sanctissimoꝝ viroꝝ consiliũ semp fuit. Exempla sunt quottidiana ꝛc̃. Dic etiã tyberius bñ de xp̃o sentire cepit: ꝛ eũ p deo coluit ꝛc̃. Dicũt quidã ꝙ tandẽ crudelis factus fit cõtra potẽtes: si hoc verũ est: qs scis: quo iudicio actũ fuerit? Magnũ vtiq; pietatis argumentũ fuit: ꝙ subiectis ꝛ pauperib⁹ semp gratiosus extitit: pacẽ etiã habuit cũctis diebus suis. Dẽs xp̃i ac xp̃ianoꝝ cõtradictores: sine vlla miseratiõe dele uit: pylatũ exilio dãnauit. Moritꝫ tandẽ cũ ingenti gaudio multoꝝ: sꝫ peioꝛ eo successit. Uixit annis. 77. ꝛ impera uit annis. 23.

Amintis rufus

Ualeri⁹ graccus

Pontius pilatus

¶ Sub hoc morit augustus.

¶ Jste palã vendidit sacerdotium. Qui pl⁹ dedit ille obtinuit: ꝛ sic plures in breui fuerunt.

¶ Sub hoc ioãnes baptista cepit p̃dicare ꝛ dñs passus ẽ: quẽ ipse ob timorẽ cesaris iniuste dãnauit ad mortẽ crucis: ꝛ iõ p⁹ miserabiliter perijt seipsũ occidendo. De funere aũt bui⁹ mirabilia narrañ.

¶ Sup oia bõe iesu amabilem te mihi reddit calix quẽ bibisti: ait Bernardus.

5211 5229 5232

Jesus christ⁹

ãnoꝝ. 12. in tẽplo doctores audit.

Jesus christ⁹

dñs noster iordane baptiçatus est.

Jesus christ⁹

dñs oiuꝫ p seruis morit: ãnoꝝ. 33. ꝛ triũ mensium.

21 30 33

¶ Nota ꝙ nihil repit de ifantia saluatoris ꝛ opib⁹ ei⁹ vsq; ad baptismũ ioãnis apud euãgelistas: nisi ꝙ duodẽnis remãsit in hierlm audiẽs doctores ꝛc̃ Hoc aũt ꝙ dicit: ꝛ erat subditus eis: tanq̃ granum salutare multipliciter terit a doctoribus ꝛ deuotis psonis: vsq; hodie conantib⁹ psuadere q̃ fuerit conuersatio xp̃i ĩ illis. 18. ãnis. Jste aũt liber ꝙ de ifantia saluatoris intitlat: qꝛ iam diu inter apocripha deputatus est nil auctoritatis affert: nec verisile est ꝙ talia diuina opa ꝛ glorioſa miracula pueriliter inter pueros fecerit: ꝙ virtꝰ debito ad huiusmodi facienda potuit etiã a matre sua bñdicta inclinari ꝛ silr aplis ꝛc̃. dixit enĩ. Nõdum venit hora mea: ꝛ nõ sum missus nisi ad oues israel ꝛc̃. Jgit omnib⁹ credere: ꝛ nulli credere: eque vitiosum est.

¶ Circa hec tpa: grande spectaculũ mũdo inotuit a secul'nõ auditũ: reuelatio apta btissime trinitat). P̃ĩ voce: fili⁹ĩ carne: spũsscũs i spẽ colũbe ꝛ hic vngit nobis xp̃s verus saluator i lege p̃missus: ꝙ ẽ via: veritas ꝛ vita: ꝛ p̃ter quẽ nõ est sal⁹. Jã h̃ terit hist oria triuꝫ annoꝝ. doctrine ipsi⁹ salutifere: cum miraculis plurimis ꝛ gloriosis q̃lia nũq; visa sũt.

¶ Jn ãno. 34. xp̃i: multa mirabilia facta fuerũt. Nã ipso die passionis eius: terra tremuit: petre sciſſe sũt: sol obscurat⁹ est: ut pꝫ in euãgelio. Die pasce dñs resurrexit cũ multis ꝛc̃. Deide post dies 40. glorioſe in celũ ascendit cum p̃da magna ꝛc̃. Jn die penthecostes venit spũsscũs sup aplos ꝛc̃. Et hec oia nr̃e salutis eterne sunt sacramenta in qbus deuote mentes quottidianã iueniũt refectionẽ. Beatus ꝙ versat in his: quoniã fructũ pcipiet sempiternũ.

¶ Joannes baptista sanctissimus: ab herode decollat: qꝛ arguit eum de adulterio. Jste fuit herodes antipa tetrarcha galilee: qui ppter hoc crimen ꝛ temporaliter ꝛ eternaliter est punitus cum herodiade ꝛc̃.

Sancta mater ecclia cõpat ciuitati: de qua glorioſa dicta ſunt: ut dr in pſalmo. 86. Quid glorioſi⁹ ea eſſe poterit: quã glorificauit tota ſimul btã trinitas: quã defendit dina maieſtas: quã illuſtrat dina claritas: quã regit dina bonitas: cui⁹ caput xps ieſus: ver⁹ deus ⁊ hõ: cui⁹ ciues oes electi ſũt: cui⁹ miniſtri angeli: illi btiſſimi ſpũs excubantes ſupra muros ei⁹ die ac nocte. Hec eſt quã edificauit vnigenitus dei ſupra firmã petrã: nec porte inferi pualebũt aduerſus eã. Hec eſt ſyon illa dilecta: cui⁹ portas diligit dominus ſup tabernacula iacob. Hec eſt ſponſa illa imaculata: nõ habens maculã neq; rugam: quã nõ vili clenodio: ſed pcioſo ſanguine ſubarrauit dominus. Hec eſt mater pulchre dilectionis ⁊ agnitionis ſancte ſpei: que filios generat in eternum regnaturos. Hanc prenunciauerũt patriarche. ✕

Petrus — Credo in deũ patrẽ oipotentẽ creatorẽ celi ⁊ terre.

Andreas. — Et in ieſũ xpm filiũ eius vnicum dñm noſtrum.

Joannes. — Qui conceptus eſt de ſpũ ſancto nat⁹ ex maria virgie.

Jacob⁹ — Paſſus ſub põtio pilato: crucifixus: mortu⁹ ⁊ ſepult⁹.

Thomas. — Deſcendit ad inferos: ⁊tia die reſurrexit a mortuis.

Jacob⁹ — Aſcendit ad celos ſedet ad dexteram dei pris oipotentſ.

Philippus. — Inde venturus eſt iudicare viuos ⁊ mortuos.

Bartholomeus — Credo in ſpiritum ſanctum Sanctam

Matheus. — eccleſiam catholicam.

Symon — Scõr cõmuoionẽ remiſſionem peccatorum.

Judas. — Carnis reſurre tionem.

Matthias. — Et vitam eternam. Amen.

Hieremias.2. — Patrem vocabis me: ⁊ p⁹ me ingredi nõ ceſſabis.

Abbacuc vltimo. — Ego autẽ in dño gaudebo: ⁊ exultabo in deo ieſu meo.

Heſaias.7. — Ecce vgo cõcipiet ⁊ piet filiũ ⁊ vocabis nomẽ ei⁹ ema

Zacarias.2. — Aſpicient ad me quem cõfixerũt: ⁊ plangent eum.

Oſee. 13. — Ero mors tua o mors morſus tu⁹ ero inferne. in die tertia ſuſcita nos.

Amos 11. — Edificat in celo aſcẽſionẽ ſuã dñs nomen illi.

Malachias.3. — Aſcendaz ad vos in iudicio: ⁊ ero teſtis velox.

Joel 2. — Effundam de ſpũ meo: ſup omnem

Dauid in ps. — carnem.

35. — Cõfitebor tibi in

Micheas. — eccleſia magna.

7. — Depõet oes iniqtates nras ⁊ proiiciet i pfũdũ marſ. Apiam tumulos vros ⁊ educã vos de ſepulchris vris

Jeçe hiel. c 37. — Multi de his qui dormiũt i puluere terre euigilabunt: alij in vitam alij in opprobriũ ut videant ſemp.

Exodi. 20. Nõ hẽbis deos alienos coram me. Heſaie 45 Ego dñs ⁊ nõ ẽ alter creãs tenebras: ⁊ formãs lucẽ. Pſalmo. 113. De⁹ aũt nr in celo: oia q̃cũq; voluit fecit. ⁊c̃.

Pſalmo. 2. Dns dixit ad me filius me⁹ es tu: ego hodie genui te. Joãnis. 4. Ego ⁊ pr̃ vnũ ſum⁹. Col. i. Qui ẽ imago patris inuiſibilis dei. pr̃s. Verbo dñi celi firmati ſũt.

Hieremie. 31. Mulier circũdabit virum. Balathas. 4. Miſit de⁹ filiũ ſuũ factũ ex muliere. Jeçe. 44. Porta hec clauſa erit ⁊ nõ apiet̃. ⁊ vir nõ tranſibit p eã ⁊c̃.

Heſaie. 52. Lãq; ouis ad occiſionẽ duct⁹ ẽ. Vere languores noſtros ipſe portauit. Prima petri. 3. Xps ſemel paſſus eſt p nobis: iuſtus p iniuſtis.

Ps 15. Nec dabis ſanctũ tuũ vidẽ corruptionẽ. Ephe. 4 Deſcẽdit pmo i inferiores ptes tre. Actſ. 2. Nõ ẽ derelict⁹ i inferno. Ro. 6. Xps reſurgẽs ex mortuis: iã nõ morit̃.

Ps. 67. Iter facite ei q aſcẽdit ſup occaſum. Et ibidem. Aſcendit in altũ: captiuã duxit captiuitatem. Mich. 2. Aſcendit iter pandens ante eos.

Ps. 95. Judicabit orbẽ terre in eqtate: ⁊ populos in veritate ſua. Job. 19. Fugite a facie gladij: qm̃ vltor iniqtatis eſt gladius: ⁊ ſcitote eſſe iudiciũ.

Job. 26. Spũs ei⁹ ornauit celos. Sap̃. i. Spũs dñi repleuit orbem terraꝝ ⁊c̃. ps. 142. Spũs tuus bonus: deducet me in terram rectam.

Soph. 3. Inuocabũt nomẽ dñi: ⁊ ſeruiẽt ei hũero vno Matth. 18. Si peccauerit i te frater tu⁹: dic eccl̃ie: q; ſi eccleſiã nõ audierit: ſit tibi tanq; ethnicus ⁊ publicanus.

Ps. 118. Particeps ſũ oiũ timentiũ te: ⁊ cuſtodientiũ mandata tua. Jeçe. 18. Viuo ego dicit dñs: nolo mortem peccatoris: ſz ut cõuertat̃ ⁊ viuat.

Job. 19. In nouiſſimo die de terra ſurrectur⁹ ſum: ⁊ in mea carne videbo deũ ſaluatorẽ meũ. Phil̃. 3. Reformabit corp⁹ humilitatis noſtre: nõ figuratũ corpi ⁊c̃.

Ps. 61. Tu reddes vnicuiq; iuxta opa ſua. Matth. 7. Ibũt hi in ſuppliciũ eternũ: iuſti autẽ in vitã eternam.

2. Corinth. 5. Domũ habem⁹ nõ manufactã in celis

Jeſus xps verus deus ⁊ verus homo: vnica ples intemerate ac ppetue virginis marie: ſm humanitatẽ deſcendens de ſemie abrahe p lineã regalẽ ⁊ ſacerdotalẽ: ſpõſus vnicus ⁊ caput imediatũ ſcẽ vniuerſalis eccl̃ie: rex regũ ⁊ dñs dñantiũ etern⁹ pontifex: ⁊ iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ. 33. ãnis ⁊ mẽſib⁹. 3. pegrinari dignat⁹ ẽ i hac lachrymaꝝ valle: docẽs pmũ ope viã vite: poſt etiã vbo ut euãgeliſta teſtat̃. Cũ aũt eẽt ãnoꝝ. 30. a ſũmo pr̃e oiũ deo baptiça tus iam in iordanis fluuio: vnctus fuit nobis in pmũ ac ſũmũ pontificẽ ac ep̃m aiaꝝ noſtraꝝ p ſpm̃ ſcm̃: q corpali ſpecie tãq; colũba in ipſũ deſcẽdẽs: teſtimoniũ ſibi phibuit. qm̃ ipſe ẽ vere ſaluator mũdi iuxta vaticiniũ heſaie ✕

Hanc ꝓdixerũt ꝓpꝫete:hanc simul ois illa veteris testamẽti laboriosa seruilisq; obseruãtia:dñaz recognoscit Et qd vltra. Celũ terra mareq; cũ oibus q̃ i eis sũt:nõne huic famulãt mysterio. Igit gloriosa dicta sũt de te o ciuitas dei. Beata tu hierusalẽ qs similis tui:q̃ saluaris in dño. Negabũt te inimici tui: t tu eoꝝ colla calcabis. Pro patrib⁹ tuis nascent tibi filij:nec deficies in sempiterna secula. Benedic dñe fortitudini eius: t opa manuũ eius suscipe. Percute dorsa inimicoꝝ eius:t q oderũt eã nõ cõsurgant. Audi dñe vocẽ eius:t ad populuz suũ introduc eã. Deus virtutũ cõuertere respice de celo t vide:t visita vineã istã:t pfice eã:quã plantauit dextera tua. Fiat manus tua sup virũ dextere tue:t sup filiũ hois quẽ cõfirmasti tibi: Jesuz xp̃m dñm nostrũ:qui tecũ viuit t regnat in vnitate spũs sancti deus in omnia secula benedictus. Amen.

Scripsit i asia greco sermone In principio erat verbum.

Joannes

¶ Ego sũ lux mũdi:q̃ seq̃t me nõ ãbulat i tenebrꝫ sz hẽbit lumen vite. Ego sũ q̃ testimoniũ phibeo de meipso:t testimoniũ phibet de me pr̃. Ego sũ pastor bon⁹:t cognosco meas:t cogꝟscũt me mee Ego sũ via: vitas t vita:nemo venit ad pr̃ẽz:nisi p me. Ego sum vitis vera:t pater me⁹ agricola ẽ.

Lucas

Scripsit in grecia sermõe greco. Fuit i dieb⁹ herodis regꝫ iudee:sacerdos t

¶ Ame amẽ dico vobis:celũ t terra trãsibũt:vba aũt mea nõ transibũt. Qui crediderit t baptiçat fuerit:saluus erit. Qui vo nõ crediderit:cõdẽnabit. Dõ vobis oib⁹ dico. Vigilate nescitis enĩ qñ dñs veniet. Sol cõtenebrabit:t luna nõ dabit splendorem suum. Et nunc videbunt filiũ hominis venientem in nubibus t̃c.

Data est mihi omnis potestas in celo t in terra. Ite in orbẽ vniuersum: t ꝓdicate euãgeliũ omni creature. Ecce ego vobiscum sum vsq;

¶ Ego rogaui p te petre ut nõ deficiat fides tua:t tu aliq; cõuersus:cõfirma frẽs tuos. Qui maior ẽ i vobis:fiat sicut minor. Ego aũt i medio vestr̃ sum:sicut qui ministrat. Vos aũt i medio vestr̃ estis:q̃ ego sum. Nolite ergo ire post illos. In patientia vestra:possidebitis animas vestras.

Scripsit i italia ꝑmõetñ greco.
Initiũ euangelij iesu xp̃i.

Marcus

Ecce ego mitto vos sicut oues i medio luporũ Estote ergo prudentes sic serpentes: t simplices sicut columbe. Nolite timẽ eos q occidũt corp⁹:aiaz aũt non possunt occidere. Sz pot⁹ eũ timete:qui pot t aiaz t corp⁹ pdere in gehẽna. Dis q cõfitet me coram hominibus:cõfitebor t ego eũ coram patre meo.

Matthe⁹

Scripsit in iudea hebraice. Liber generatiõis iesu xp̃i.

Xpꝫete sancti. Vic elegit discipulos. 72. quos misit ante faciẽ suã:t. 12. apostolos quos misit in orbẽ vniuersu ad ꝓdicandũ euãgeliũ:nec amplio⁹q̃z hos duos ordines inter discipulos dñi esse cognouim⁹:quoꝝ forma nunc in ecclesia tenẽt p̃sbyteri t epi. Nã apostolis succedũt epi t. 72. discipulis:p̃sbyteri:quib⁹ duob⁹ ordinibus tota ecclesia est cõmissa:tanq̃z hierarchis:ut pz in decreto damasi pape:qõ hr̃. 68. dis. c. cor epi. Tandem pius dñs:p grege suo mortẽ acerbissima passione cõsumatus:omniũ martyrũ eãput:t ipse martyr. Postq̃ aũt a mortuis resurrexit in celũ ascendit:t spiritũ sanctũ misit. Et tũc ꝑmũ cultus xp̃iani nois incepit:qui ad finem vsq; durabit.

¶ Iste gaius nepos tyberij erat ꝺm carnē:sz nō morib⁹:qz tot⁹ puersus fuit ⁊ tyrānus. O ait vtinā populus romanus vnā ceruicē haberet. Cōquestus ē sepe:gꝫ sua tpa pacifica fuerūt:⁊ bella libēter habuisset: occasiones etiā q̄si nit. Tandē a suis occidit:cōsilio senatoꝝ cū magno gaudio vniuersoꝝ. Et senatus restituere nitebat regimē sicut ante fuit:sz nō ꝓualuit.

¶ Iste claudi⁹ inc̄stans aio fuit:⁊ totus obliuiosus ⁊ gulosus. Bellandi occasionē libenter habuisset:sz tñ parū pugnauit:⁊ facile quosdā paucos bostes supauit. Tandē cū. 35. senatores occidisset cū. 300. equitib⁹ ꝑ minimis causis. veneno mortuus est.

¶ Imperatores.

Gai⁹ galli cula an. 3 m̄. 3

Claudius an. 14 m̄. 7

¶ Historia actuū apl̄oꝝ hic texit.
Spūs scūs venit sup apostolos in linguis igneis.
¶ Et hic oriť cultus xp̄iani nois. s. in die pentecostes. ꝺm augustinū.
¶ Stephan⁹ lapidat⁹ ⁊ pthomartyr inclyt⁹ dño cōsecrat.
¶ Saulus ꝓsternit:⁊ paulus egregi⁹ ꝓdicatoꝝ erigit qui habundanci⁹ oibus laborauit.
¶ Philo diserti̇ssimus:cui⁹ libri inter eccl̄iasticos computant:clarus babet:natione iudeus.

¶ Iacob⁹ maioꝝ apl̄s:martyrio coronat ab herode agrippa:⁊ petr⁹ incarcerat:ut pz actuū. 12. Corp⁹ aūt bti iacobi miraculose transfert in galiciam bispanie:⁊ ibi est sedes patriarchalis p⁹facta:q̄si a finistris respectu rome.
¶ Helena regina abigenoꝝ cōuersa ad fidē: sustentauit paupes chr̄isti fideles in hierl̄m tpe famis sub claudio.
¶ Petronella filia sancti petri: virgo sacra fuit.

¶ Assumptio marie virginis gloriose matris dei:facta ē 12. ānis elapsis post ascensionē dñi xp̄i:ꝺm bieronymū.

Anno mundi	5233	5243

Petrus iude⁹ p̄m⁹ papa

¶ Dec est series romanoꝝ pontificū:ꝑ quā fit supputatio annoꝝ subsequentiū:cui⁹ p̄ncipalis era est ipsa xp̄i bn̄dicta natiuitas:cōcurrētib⁹ nihilomin⁹ annis mūdi:ut pz aptissime in bis duabus lineis: cum figuris numeroꝝ annotatis.

Anno xp̄i.	34	44

¶ Beatissimus petrus gloriosus apl̄s xp̄i iesu p̄fuit eccl̄ie catholice ꝺm bieronymū ānis. 37. ꝺm bedā. 39. Tenuit nāq; pōtificatū in ptib⁹ orientis:ānis gnq; ꝺm bieronymū:ꝺm bedā septē. Deinde ātiochiā veniēs: sedit ibidē ānis septē:docēs populū viā veritatis ⁊ symonē magū fugauit. Insup ꝓdicauit dispsis ex circūcisiōe fidelib⁹ q erant in ponto:galatia:cappadotia:asia:bithynia:qbus postea de roma tāq; ꝑ eū cōuersis direxit epl̄az p̄mā. Audiēs aūt symonē magū romanos deludere çelo fidei:romā adijt āno. s. q̄rto claudij. Cūq; ibidē v̄bū dei ꝓdicaret: ⁊ symōis maleficia detegit⁹ ⁊ multos ad fidē cōuertit: discipulos etiā ꝑ diuersas puincias misit: ꝑ q̄s xp̄iana fides gloriose dilatata ē. Euangeliū marci: tanq; ex ore suo scriptū approbans fidelib⁹ tradidit. Ieiuniū q̄dragesimale instituit añ pasca ⁊ añ natale dñi tres ebdomadas ⁊ q̄rtā imp̄fectā: venerari ab oi pp̄lo xp̄iano in mēoriā primi ⁊ secundi aduentus. Tandē post plura scitatis insignia cuz iā in romana sede ānis. 25. menſib⁹. 7. dieb⁹. 8. sedisset: martyrio coronat a nerone. Alia ei⁹ opa plurima ac miracula stupēda: vide in actib⁹ apl̄oꝝ ⁊ in libro clemētis: ⁊ i bistorijs tam scolastica q̄z eccl̄iastica bede q̄z de alijs ⁊c̄.
¶ De psecutionib⁹ eccl̄ie est diligēter aduertendū qꝫ sicut in antiq̄ testamēto inimic⁹ būani generis sp electos multiplicib⁹ machinationib⁹ psecut⁹ est:ita imo multo ampli⁹ in nouo:hoc é tpe gr̄e:qñ iā cognitio ⁊ cult⁹ veri dei i toto orbe terraꝝ radiare cepat. Et p̄mo ꝑ gladiū:sicut pz i psecutiōe stephani ⁊ iacobi ac alioꝝ iuumerabiliū: i q̄ exercebat eccl̄ie patiētia. Scō ꝑ falsā doctrinā: i quo exercebat eccl̄ie patiētia:⁊ hic multiplicit:. P̄rimo ꝑ falsos iudeos q fūt synagoga satbane:ut pz i disputatiōe petri stephani ⁊ pauli ⁊c̄. q oēs clare iformauerūt simplices:qꝫ ie-sus est xp̄s i lege p̄missus ⁊ friuolas assertiōes puersoꝝ iudeoꝝ:⁊ bec vsq; in finē durabit:⁊ tpe anti xp̄i grauissima erit. Scō ꝑ magos ⁊ incātatores. Uidēs nāq; antiqu⁹ bostis:qꝫ ꝑ xp̄i nois diuulgationē:cult⁹ suus abolend⁹ eēt: implenit vasa inigtatis sue:q ꝑ magicā artē rudes deciperēt:ne in xp̄m crederēt:cū ⁊ ipsi se ꝑ aliqbus magnis iactarēt q̄si filij dei essent in signis ⁊ p̄digijs mendacib⁹:ut pz in symōe mago:meādro:aroes:⁊ arfaxad ⁊c̄. Tertio ꝑ falsos xp̄ianos supbie spū tumētes:q instigante inimico plures bereses seminarūt:ut pz i bebione cberinto ⁊c̄. Et qd plura. Dicit bt̄us bernard⁹:qꝫ tot⁹ iste mūdus cōiurauit ⁊ xp̄m. Et aug⁹. Qui nō babuit psecutionē nō ē xp̄ian⁹ Dia q̄ fidē impugnāt:sz firmū fundamentū ei⁹ stabile ꝑseuerat:bn̄s signaculū boc. Nouit dñs q fūt eius. Nec esset aliq̄ mō possibile: qꝫ fidei facm̄ int tot insidiatores sic floruisset:nisi cultores ei⁹ dina maiestas ꝓterisset: dina sapiētia illuiasset:dina bōitas fouisset:iuxta xp̄i p̄missionē firmissimā q cū eisdē sp fuit ⁊ i finē p̄seuerat. Hinc bilari⁹ ait:p̄p̄ū eē solz eccl̄e:ut tūc vicat cū ledit:tūc itelligat cū arguit:tūc secura sit cū deserit: tūc obtieat cū supata videt.

¶ Seneca stoicus clarus habeē: magister neronis a quo post coact⁹ ē seipsū occidere.
¶ Perſius satyricus
¶ Juuenalis satyricus.
¶ Lucanus poeta: patru⁹ senece.
¶ Ouidius poeta.

¶ Refert seneca de nerone: q⁹ erat nataraliē ab infātia sp clemētissim⁹ ꝛ ita gratiosus: q⁹ nemo vnq̄ populo romano gratior fuit: ita q⁹ in obliuionem venerūt ceteri p̄ncipes: ppter fauoris magnitudinē Uex ptās multos probissimos fecit atrocissimos.

¶ Pax illa vniuersalis totius orbis quā romani habuerūt p annos ferme. 70. ppaucis bellis exceptis ac paruis circa hec tpa propter seuitiā neronis turbata est ꝛ prouincie quedam recesserunt ab obedientia romanorū quia fidez chriſtianā persequi ceperant.

Nero an. 13. m̄. 7. dies 28.

¶ Iste nero hominū sceleratissimus fuit: adeo ut nomen ei⁹ vsq̄ hodie pro aliquo pessimo poni soleat: ꝛ qz contra optimam xp̄i legem primā susciauit psecutionem: merito antixp̄i figuraz tenuisse describiē: Tandem a senatu hostis pronūciatus cū turpissime fugeret: seipsum occidit anno etatis sue. 31. ꝛ letata ē roma quasi victoriam obtinuisset: contra aliquē pessimū inimicū cultioribusq̄ vestibus se induentes epulati sunt.

¶ Jacobus minor aplus ac hierosolymorū ep̄us: a iudeis occidiē anno sexto neronis.

¶ Beatissimus xp̄i euangelista marcus: martyrio coronaē anno neronis primo: ut dicit philo cōtemporaneus eius: apud alexandriā egypti: vbi ep̄us erat cōstitutus a beato petro: sepultus ibidem miraculis claruit: ꝛ succesſit ei anianus vir sanctus.

¶ Symon magus multas supstitiones rome exercuerat: ꝛ qz simile applaudit suo simili: ideo pessimus nero spreto consilio senece viri doctissimi: hunc pestiferū sibi sociauit: tandē vterq̄ post infinita scelera: in baratrū damnationis eterne turpissima morte descendit.

¶ Judea ꝛ hierusalē grauissimis psecutionib⁹ inestinis bellis attrita est: ppter peccatū illud maximū quod in filiū dei cōmiserunt: ꝛ circa hec tpa etiā in forib⁹ templi ipso festo paschali. 30. milia necati sunt: ꝛ continue durauit dissentio: donec penitus deleti sunt. Barrabam enī petierūt: ꝛ nō iesum mitem ꝛ humilem.

5253 5263

54 64

¶ Paulus aplus egregius p̄dicator: raptu sublimis: q euangeliū nō ab hoie neq̄ per hominē didicit: ſz p reuelationē iesu xp̄i: cū esset ferme annoꝝ. 37. uel circa atrociter cepit eccleſiā dei psequi çelo iudaico: sed mox a dño corrept⁹ imutaē: ꝛ factus ē de lupo agnus: de psecutore fidelissimus p̄dicator. Anno autē. 14. cōuersionis sue: apostolatū cum barnaba susciepit a spū scō in gētibus. ut dicit actuū. 13°. Anno. 17°. venit hierusalē vbi capit. ut p̄z actuū. 21. Anno. 30. romā venit. ut p̄z actuū vltimo. Anno. 38. uel circa cū beato petro: a nerone martyriū passus est: hic inter sanctos tam i altitudine cōtemplationis q̄ in feruore actionis p̄rogatiuā obtinuit: qz vltra omnes viatores clarius deum vidit ꝛ archana vba audiuit: que nō licz homini log: ꝛ tanq̄ totū mundū gennisset: solicitabaē omnē hoiem introducere in regnū celoꝝ. Quis sic cucurrit: qs sic laborauit: euangeliū grecis exponens? Quis sic afflictus: pcussus piculis infinitis exercitus Quis sic gloriari poterit: ut dicat? Plus omnibus laborauī: ꝛ in sapientia mundana: ꝛ consilijs huius seculi salua omni iusticia ꝛ fide: qs sic emicuit: ut etiā amplissimo senatui miranda contulerit: eius laudes ioannes chrisostomus describit.

¶ Pudentiana virgo.
¶ Praxedis virgo.
De fuerūt sorores timothei ꝛ nouati.
¶ Constantia martyr.
¶ Uitalis martyr.
¶ Nazarius martyr.
¶ Celsus martyr.
¶ Processus martyr.
¶ Martinian⁹ martyr.
¶ Protasius martyr.
¶ Gerualius martyr.
¶ Torpes martyr.
¶ Felix martyr.

¶ Iste vespasianus mediocris parentele obscureq; natus: semp gloriose triūphauit. Nā sub claudio ⁊ nerone quocūq; mittebaī laude digna patrabat. Triceſies ⁊ bis cū hostib⁹ conflixit. Periclitāte aūt republica p̄pter discordiā p̄cedentiū: impator licz inuitus est creat⁹. Et redijt tranqllitas pristina: pax insup in toto orbe pro-nūciata iuxta tpa octauiani: ppter qō in imensū respublica creuit. Moriī tandem pfluuio ventris stando. Aiebat enī. Stantē decet impatorem a terris recedere. Eius virtutes multe sunt diligenter conscripte.

¶ Impatores

Galba
Otho
Uitelli⁹

¶ Isti tres in diuersis puincijs imperare cupiētes in vno anno sese interfecerunt.

¶ Orosius Ottonē ⁊ vitelliū: abijcit de numero p̄n cipum: vixit annos. 69. menses. 3. dies. 7.

Uespasia-
n⁹ ā. 9. mī.
12. ō. 12.

¶ Hierusalem destruiī anno secūdo vespasiani a tito filio eius: interfectis. xj. c. milibus vendi-tisq; 80. milibus. Et extūc defecit regnū iudeoꝝ: nec consurget ante tempus antixp̄i. De hac horrenda strage mi-ra legunt: vide iosephū. Nota q; ppter hanc vltionē legittime factā: dicunt doctores q; in toto mūdo xp̄us pacem tribuit sicut in natiuitate fecit.

¶ Josephus historiographoꝝ nominatissimus clarus habeī natione iudeus. Uerum libri eius in multis locis: vitio scriptorū ac longitudine temporū corrupti sunt.

¶ Appollinaris scūs martyr occisus est rauēne: vbi ep̄us a beato petro missus fuit. Eius festū agiī. xxiij. kl'. Julij. Et nota q; nec vespasian⁹ nec titus quicq; contra eccleſiā fieri iusserunt: sz aliqui iudices inferiores p̄sequebantur fideles p̄tekstu priorū mandatorū.

¶ Persecutio prima fit rome iussu neronis in qua beatissimi principes christiani populi. ſ. petrus ⁊ paulus mar tyrio coronati sunt cū alijs pluribus.

¶ Prodigia plura terruerūt iudeos ante excidiū hierusalē: vide mirabilia in eccleſiastica historia.

¶ Petr⁹ supato simone mago ⁊ ifeliciī mortuo: iussu neronis crucifix⁹ ē: ⁊ in vaticano sepult⁹ vltimo nerōis āno.

¶ Paulus gloriosus ap̄lus cū btō petro eodē tpe: sz nō eodē loco capite plexus ē ad aquas salinas i via ostiensi.

Anno mundi 5273

Patre esculano.

¶ Pape

Lin⁹ mr̄.
an. 11. mī.
3. ō. 13

Scotica gens oriī ex pictis ⁊ hiberis in albona que est pars anglie.

Anno xp̄i. 74

¶ Sanctillim⁹ papa lin⁹ tante p̄fectiōis fuit ut eccleſiasticarū. rerū dispensationē etiā adhuc beato petro viuēte: meruit dispē-sator ab eodē constitui. Hic statuit: ut mulier velato capite ec-cleſiā intraret. Tandē martyrio coronatus: sepultus est i vati-cano iuxta magistrū suū ac patrē beatū petrū.

¶ Martialis ep̄s lemoniceñ.

¶ Sauinianus ep̄s zenoñ.

¶ Potentianus.
¶ Altinus:
¶ Eodaldus.
¶ Serotinus.

¶ Di oēs discipuli sc̄i petri fuerūt martyri-zati sub nerone tyrāno. Et multi alij quorū nomina sunt in libro vite.

¶ Flauius cōsul q ⁊ clemēs ep̄s metenſ. patru⁹ clementis.

¶ Mennius ep̄s catalauneñ.

¶ Eucharius ep̄us treuerensis.

¶ Similius ep̄s sueſſeseñ.

¶ Domitian⁹ subdyacon⁹: a btō menio a morte suscitatus.

¶ Tecla sancta virgo: pauli discipula.

¶ Trophimus ep̄s arelateñ.

¶ Titus ep̄s cretenſiū.

¶ Onesimus ep̄s ephesioꝝ.

¶ Tresens ep̄s galaceneñ.

¶ Epafroras ep̄s coloseneñ.

¶ Thomas q parthos in sortem accepit: marty-riçaī in india oiz orientaliū apostolus.

¶ Andreas q ⁊ scythiā accepit in sortē i achaia. martyriçaī.

¶ Matthe⁹ q ethiopes sortit⁹ fuerat i ethiopia martyriçaī.

¶ Simō ⁊ iudas martyrizati sūt i regiōib⁹ p̄fidis

¶ Bartholome⁹ q indiā accepit in sortez: postq; p̄dicauit licaonie antiquioribus in albano vrbe maioris armenie martyrizatus est.

¶ Philipp⁹ p scythiā. 20. ānis p̄dicans ierapoli geuit i dño: sz i passionali dicit q; fuit crucifixus. Solus ipse ⁊ ioānes euāgelista nō sūt martyri-zati. Ceteri apostoli oēs occisi fuerūt ⁊c.

¶ Mathias i iudea uel egypto coronaī. De tpe ⁊ loco ⁊ modo martyrij ei⁹ diuerse sūt snie.

¶ Barnabas coaplus pauli cipris occisus ē.

¶ Lucas discipl's pauli i bithinia migauit ad dñz

¶ Tit⁹ dyacon⁹ pauli discipl's apō papbū geuit.

¶ Euodius ep̄s antiochie ibidē martyrizat⁹ ē.

¶ Sileas apud macedoniā martyrizatus est.

¶ Hic titus fuit mire benignitatis ⁊ triūphator maxim⁹: supra modū, larg⁹: toto corde suis se inimicis cre bro recōciliauit: prēz suū virtutib⁹ supans: delirie būani generis dici me ruit. Mira dispēsatiōe supni rector: nūc optim⁹ nūc pessim⁹ nūc parc⁹ nūc prodig⁹: nūc sic nunc alit institut⁹ ad regni gubernacula puebit: qs abyssū tātor iudicior scrutari pualet: morit titus ānō. 3. ⁊ tant⁹ luct⁹ in vrbe fuit: ut morituros eos pie putares.

Tit⁹ fi. vespasiāi ā. 2 m. 2. d. 20

¶ Iste domitian⁹ fili⁹ vespasiani ⁊ fratiti: primo qdē clemēs fuit: ⁊ multa rome cōstruxit. s. pantheon ⁊c. ꝫ mox defecit: ⁊ crudelissim⁹ factus ē ac supbissimus ita ut tanq̄z de⁹ coli vellet: senatores qs dā infecit: i xp̄ianos secūdam psecutionē suscitauit tandē orbus odiosus i patiatio a suis occisus ē ⁊ cuz dedecore sepultus.

Domitianus fr titi an. 15.

¶ Pax vniuersalis totius orbis iterꝫ turbata ē: ꝓpter seuitiā domitiani: eo qꝺ xp̄i ecclesiā toto orbe psequitur: multe natiōes se romanis opposuerunt. Vide historiā cornelij taciti.

¶ Marc⁹ agrippa p̄fect⁹ vrbis persas deuicit: ⁊ ob hoc pantheon extructū ē. i. templum oīuz deorꝫ iussu sibylle: ipse etiam agrippinaz supra rhenū compleuit: que antea fuit ab agrippa cōdita: nec ē colonia fm quosdam.

Nerua an. 1. m. 4

¶ Iste nerua senex adoptauit traianum in filiuz primoq̄ edicto oia fore facta domitiani retractauit.

¶ Meander samarites supbissim⁹ nigmātic⁹: symōis magi discipul⁹ xp̄m negauit ⁊ seipsū saluatorē mūdo destinatū asseruit: icredibilia figmēta cōposuit: ⁊ multos [illegible] decepit cū qb⁹ ⁊ ipse perist: vide histor]. eccliasti. li. 3.

¶ Persecutio secūda ecclesie fit rome iussu domitiani: iā eni p̄ma cessauit rpe titi. In hac ples coronati sūt i diuersis puincijs.

¶ Joānes euāgelista adductus iussu domitiani ab epheso romā cū sacrificare nollet idol' poniť i doliū feruētis olei: sz cū nil lesiōis sensisset: relegat⁹ ē i patmos insulaz: ibiq̄ apocalypsim scripsit: rediens aūt ephesuz: qe traiani in pace quieuit.

¶ Hereses nicolaitarꝫ q indifferent vtor⁹ vtunť dicentes oia debere esse cōia inter xp̄ianos.

¶ Cherintus heresiarcha surrexit: crapulosus ac libidinosus tot⁹: a quo dicta est heresis cherintiana: hic dicit legalia seruāda.

¶ Hebion heresiarcha a quo hebiones heretici dicti sunt: q dicūt xp̄m purū hoiem fuisse: ⁊ paulū apostatam legis ⁊c.

5283

Romanus ex patre emyliano.

Cletus mť an. 9. m. 1. d. 10.

84

¶ Iste cletus natione roman⁹ de patricio p̄re emyliano primus inuenit scripsisse in suis lr̄is: salutē ⁊ aplicam bñdictionē: ordinauit p̄bytos. 21. in rōna vrbe mense decēbri: pegrinatiōes ad scōs a.ꝓbauit. dicēs q̄ validior ē ad salutē sci petri visitatio q̄z duoꝝ annoꝝ ieiuniū: exc̄icauit isup q b⁹ mōi visitatiōes impediūt aut dissuadēt. Tandē martyrio coronať sub domitiano. 6 kl. maij. sepultus in vaticano.

¶ Maria magdalene ⁊ sorior ei⁹ Martha migrauerūt ad dn̄m in ptib⁹ marsilie. ¶ Marcella pedisseq̄.

¶ Laçarus eaꝝ frater fuit eps marsilieñ. ¶ Et btus maximin⁹ eps aqueñ. hic viaticū dedit magdalene.

¶ Julian⁹ q ⁊ symon leprosus eps cenomanneñ.

¶ Inlianus alius q vtrūq̄ parentē nescius occidit.

¶ Aristarcus ⁊ priscus martyres.

¶ Paulus eps narbonensis.

¶ Saturninus eps tholosanus.

¶ Martialis eps çanctdoñ.

¶ Austregisilus eps lutburieñ.

¶ Lantianus epus turoneñ.

¶ Georgius eps bellaceñ.

¶ Hyreneus eps lugduñ.

¶ Ferruntius eps befunctioneñ.

¶ Eutropius eps arisitaneñ.

¶ Eutropius eps aquitanieñ.

¶ Fronto eps petragoniceñ.

5293

Romanus de regione celiomonte ex patre faustino.

Clemens j⁹ mť. ā. 9 m. 2. d. 20

94

¶ Sanct⁹ elemēs p̄mū a btō petro ut oť ordinat⁹ fuit sibi successor: sz ꝓpter piculū voluit añ se btm̄ linū ⁊ cletū pontificari: ne videlz hoc exēplo p̄lati substituerēt sibi qs vellent. hic fecit gesta martyrū p regiones cōscribi: filiter ⁊ ipe multos libros edidit. Statuit etiaz ut cathedra epalis in eminētiori loco poneret: ⁊ qꝺ baptiçat⁹ put citius poterit cōfirmet. Tandē martyriçať sub traiano submersus i mari ⁊ de ei⁹ funere mira scripta sūt. Corpus eius ipe nicholai primi reptū fuit ⁊ rome translatū.

¶ Dionysi⁹ ānoꝝ. 90. ariopagita venerabilis pater: lumē orbis: martyrio coronať in gallia cū eleutherio ⁊ rustico vbi missi fuerūt a beato clemente.

¶ Eutropius eps çancteñ. mar.

¶ Sanctin⁹ eps meldeñ. cum antonio a morte suscitato: discipulus dionysij.

¶ Jouin⁹ athenieñ. p̄sbyter ⁊ mar. discipul⁹ dionisij.

¶ Lucian⁹ belnaceñ. p̄dicator discipul⁹ petri.

¶ Carānus mar. carnotensiū p̄dicator.

¶ Regul⁹ eps arelateñ.

¶ Eugeni⁹ toletañ. mar.

¶ Maron martyr.

¶ Eutbices martyr.

¶ Victorinus martyr.

¶ Symon cleope fili⁹: frater iude: eps hierosolymorum 120. annoꝝ crucifixus est: martyr glorioſus.

¶ Dionysius eps parisieñ. bi venerādissimi patres: sortiti sunt regiones francie a dño oēs sancti.

¶ Plutarcus nobilissimus phoz̃ claret: magister traiani: cui epistolã optimam scripsit.

¶ Iste traianus optim⁹ dicit̃ fuisse inter oẽs augustos. Hoc solũ in eo culpaẽ q̄ çelo falsoq̄ deoq̄: xp̃i fidẽ extinguere nisus ẽ: arbitrãs se in hoc obsequiũ p̃stare deo. Dicũt quidã q̄ nõ p se: sz̃ p suos fideles psequebaẽ. Forte hoc ad tempus verũ fuit: qz̃ cõstat q̄ aliq̃ ipsemet iussit quosdã tormẽtari ꝛ occidi. In fine mitigauit edictũ ut nõ occiderent̃ nisi qui casu iuenirent̃ aut se offerrent: sz̃ parũ hoc pfuit: qz̃ inuida plebs p huiusmodi nihil artata fuit. Ei⁹ laudes p nihilo ducerẽ nisi beatus gregorius eius pietate cõmotus: lachrymas fudisset ꝛ eum ab inferno liberasset. An aũt saluatus sit vsq̄ hodie dubiosũ ẽ: ꝛ grãdis altercatio doctoq̄. De hoc etiã diuerse reuelatiões deuotarũ psonarũ repiunt̃ que oẽs quas ego vidi hoc intendunt q̄ nõ velit dñs aliud nisi ut cum timore salutem nostrã operemur ꝛ de huiusmodi curiosis questionib⁹ quieti sim⁹: eo q̄ nõ sine causa hec ꝛ similia ecclesiã suã vult latere.

¶ Hispanus.

¶ Imperatores.

Traian⁹ an. 19. ð. 15. m̃. 6.

¶ Iste idem traianus apud agrippinã gallie: insignia imperij iuitus sũpsit: germaniã restituit: oriẽtales puincias: babyloniã seleutiã extremaq̄ indie secũd⁹ p⁹ alexãdrũ pdomuit eẽ. In oibus his adeo pius ꝛ bũilis pmansit: ut oibus grat⁹ nulli existeret grauis qõ de paucis legit̃ ꝛc̃. Hec insignia sunt vere ꝛ nõ ficte nobilitatis. Ita semp vixit ut impio dignissimus haberet̃: ita principatũ fugit quasi nullus foret ineptior.

¶ Persecutio tertia eccl'ie a traiano exercetur in qua perempti fuerunt infiniti.

¶ Landẽ cohibita fuit interuentu plinij secũdi sz̃ nõ totaliter.

¶ Timotheus eps ephesioq̄ discipul⁹ pauli martyriçaẽ ibidem.

¶ Ignatius doctor glorioſus eps antiochie: discipulus ioannis martyrio coronaẽ nobilissimo. Huius cor scissum: in se aureis litteris hoc dulce nomen iesus inuentum est habuisse descriptum. Ait enim in epistolis suis. Amor meus crucifix⁹ ẽ. Beatã virginẽ i carne vidit eiq̄ epistolas scripsit: in quibus sic habetur. Xp̃i fere marie ꝛc̃. Et illa dulciter rñdit scribens ei. Ignatio dilecto cõdiscipulo humilis ancilla iesu xp̃i ꝛc̃. Veniã ad te ꝛc̃.

¶ Larinus episcop⁹ eboracen̄. ꝛ gangericus. eius frater eps cameracen̄. discipuli dionysij.

Anno mundi 5303

¶ Pape.

Anaclet⁹ mr̃. an. 9 m̃. 2. ð. 10

grecus de regione athenien̄. ex patre antiocho.

Euaristus mr̃. an. 13 m̃. 7. ð. 2

Grecus

Anno xp̃i. 104

¶ Anacletus btissimus fideles monuit p epl'am ut p̃sbyteri pre oibus honorarent̃ dicẽs: q̄ deo sacrificantes nõ debẽt verari: sz̃ portari atq̄ ab oibus venerari. Et p̃sbyteri qñ sacrificãt: testes secũ habeant: ꝛ maxie epi: ut dño pfecte sacrificare pbent̃. Iste statuit ut clericus nec barbã nec comã nutriat. Ipse memoriã bti petri ostruxit. Ordinauit etiã. 7. diaconos cardinales in vrbe. Item q̄ epus a tribus debeat episcopis osecrari. Item q̄ ordinatio clericoq̄ palam celebret̃. Tandẽ. 12. ãno traiani martyrio coronatur: sepultus in vaticano apud corpus bti petri. Itẽ q̄ pacta ordinatiõe oẽs cõicarẽt sicut hẽt̃ de ose. di. 11. pacta.

¶ Domicilla: eupbrosina: theodora: sulpitius: seruilian⁹: martyres sub traiano.

¶ Dic sanct⁹ martyr statuit ut eps a plebeis nõ accusetur: ꝛ. 7. diaconos ordinauit: ut assisterẽt epo p̃dicãti: ppter honorẽ verbi dei ne ab emulis detraberet̃ epo q̄ falsa p̃dicauerit. Itẽ q̄ coniuges publice spõsẽt̃ a pntib⁹ ꝛ a sacerdote solẽnit̃ bñdicant̃ tandẽ martyriçaẽ ãno. 3. adriani: sepult⁹ apud corp⁹ sc̃i petri.

¶ Plinius secũdus oratoꝛ ꝛ phs multa scripsit. Mitigauit etiã traianũ ut retractaret sententiã latam contra xp̃ianos: scribens ei q̄ nihil mali facerent: sed virtutibus insistentes xp̃m tanq̄ deum ante lucem surgentes laudarent.

¶ Judei deuastant puincias multas. Et q̃si amẽtes incredibili motu sub vno tpe p diuersas mũdi ptes exarserũt nulli parcentes:ciuitates plures desolauere:nec tñ pualuerũt:ut regnũ adipiscerent̃:qz primo p traianũ:secũdo p adrianũ deleti sunt:sic xp̃s vtrobiqꝫ vindicat̃. Nũqꝫ eni romani impune psecuti sũt ecclesiam: sz nec vnqꝫ honore aut emolimento caruerũt quotiensc̃ũqꝫ fideles honorar re. De hoc plenius vide orosium.

¶ Secũdus pb̃s in silentio deget:z ad interrogata adriani scripto respondit.

Adrianus heliceus an.21.m̃ x.di.20.

¶ Iste adrianus in multis cõmendat̃:xp̃ianis satis gratiosus extitit quosdã tñ nolentes sacrificare:puniri iussit z occidi: vniuersalis q̃si fuit in oi scia:pacẽ oi tpe habuit: pater patrie dictus ẽ:leges multas cõdidit:pbibuit etiã ne xp̃iani sine pcessu iudiciali dãnarent̃: hierusalẽ fũditus destruxit:z p9 reinstauranit:oino pbibens:ne iudei intromitterent̃ sz xp̃iani:iuitus ad impiũ venit:sz optime rexit. Cunqꝫ senatus obsecraret:ut filiũ cesarẽ appellaret. Sufficere inqt debet:ut ego inuitus regnauerim: cũ nõ merear:princi patus eni nõ debeẽ sanguini:sz meritis:z iutiliter regnat:q rex nasc̃at z nõ mereẽ. Exercẽdi pri9 sũt virtutib9:qui regnare debent z cũ in eis pfecerint adeo ut pdent̃ illos virtutibus antecedere:quos debent honoribus anteire: inuitati ascendant:z se ciuiũ suo x votis nõ subtrabant.

¶ Eustachius alio noie placidas:z theospita eius vxor:z duo filij eius agapytus z thespites: quorũ miri actus legunt̃ circa hec tpa fuerũt:qui oẽs iussu adriani glorioso martyrio coronati sunt.

¶ Focas martyr passus ẽ vltimo tpe traiani:cui spũ ppbetico dixit. Traiane pge ad vlteriores abyssi loca:z ad p̃parata tibi tormẽta festina:vbi nocte ppetua z sceuo exurend9es incendio:triduo hac i luce vlaberis:quo emerso caligo te mortis excipiet:nec eni inult9 innocentiũ sãguis diuti9 eẽ põt:z traian9 die tertia expirauit vẽtris pfluuio.

¶ Quadratus eps atheniẽ. discipulus apostolox.

¶ Aristides pb̃s apologeticũ p xp̃ianis fecerũt:quem videns traianus:placatus est.

¶ Hermes prefectus vrbis martyr.

5313

Alexãder p9 mar.ã. 8.m̃5.d.2

Romanus ex patre alexandro regione caprithauri.

5323

Sixt9 p9 mar.ã.10 m̃.3.d.21

Romanus ex patre pastore de regione via lata.

114

¶ Iste alexander maiorẽ partẽ senatorũ vrbis cõuertit ad dñm. Hic statuit aquã bñdictã cũ sale aspgi in domibus fidelium ut pz de cõse.di.iij.aquã. In canone addidit memoriã passionis.s. Qui pridie q̃ pateret̃,ꝛc. Itẽ ut vinũ sit mixtũ cũ aqua in calice: ppter representandã vnionem xp̃i z ecclesie de cõse.di.ij.ca.i.z ut oblatio fieret ex açimo i modica quãtitate:tãdem martyriçat̃ sub adriano cũ multis quos ad fidẽ cõuerterat:sepultus i via numentana. Postea translatus fuit ad ecclesiam sancte sabine.

¶ Quirinus mar.tribunus.

¶ Theodolus mar.z diaconus.

¶ Eventius martyr z presbyter.

124

¶ Iste sixt9 statuit ut diceret: Scũs scũs scũs ꝛc.z q̃ mysteria sacrata nõ tãgerent̃ nisi a ministris de cõse.di.i.in scã. Itẽ ut corpale nõ fieret ex serico sz ex purissimo lino otexto z nõ tincto: z ut mulier sacra vasa altaris z pallas non tãgeret. Itẽ ut qcũqꝫ ep̃us vocatus ad sedẽ ap̃licam:rediẽs ad ecclesiã suã:nõ suscipeẽ nisi cũ litteris ap̃licis. Itẽ ut missa:nõ nisi sup altare celebreẽ. Ipse etiã misit pegrinũ ep̃m:gñe romanũ cũ alijs fidelib9 in galliã:tãdẽ martyrio coronat̃ extra portã:dñe q̃ vadis:sepultus i vaticano.

¶ Hierusalē restaurāt p adrianū ⁊ noīe eius belia vocata fuit. Et amplificata fuit: ita ut loc⁹ passiōis esset itra muros q ꝓus extra fuit. Et ē hec ctia restauratio: qⁿ ter destructa fuit. s. a chaldeis: tpe çedechie. Ab antiocho: tpe machabeoꝝ. Et a tito tpe vespasiani.

¶ Galienus medicus pgameo oriūdus: interpres hypocras rome claret.

¶ Pompeius trogus: natiōe hispanus: historias totius orbis a nino vsq; ad octauianū deduxit.

¶ Ptolemeus rex mirabilis: in mathematicis oīuꝝ astronomoꝝ pcipu⁹: plus addidit q; añ se inuentū repperit: ⁊ plura scripsit

¶ Thaur⁹ nobilissim⁹ phs athenis claruit. hic ait. In publico mos populi: in priuato nature ius gentiūq; seruet.

¶ Ualentin⁹ heretic⁹: dixit xp̄m celeste corpus attulisse ⁊c̄.

¶ Uerdo heretic⁹: hic fuit mgr̄ mardonis.

¶ Imperatores.

Antonius pius an. 23

¶ Iste antonius gener adriani fuit ⁊ fili⁹ adoptiu⁹ vir vtiq; pitissimus ⁊ natura benign⁹: qđ nō facile in vno hoie repit̄ ꝓudentia p̄cellentes: cōiter nō sūt excellēter benigni ⁊ tranquilli ex natura p̄cipue. Et ecōtra excellēter benigni sūt cōiter min⁹ industrij. Uir aūt iste: in vtrisq; excellēter dotatus fuit. Ob hoc multe ꝓuincie q̄ ab alijs impatoribus recesserāt: sub isto volūtarie redibāt: qⁿ vere p̄ patrie fuit. Oibus char⁹: nullis acerb⁹: fidelib⁹ clementissim⁹ erat. Uñ ⁊ pius dict⁹ ē: ⁊ ab eo sequētes ipatores appellati sūt pij. Ait eni. Malo scipiōis exēplo vnū ciuē seruare q; mille hostes occidere. Qđ aūt alig martyres sub eo coronati sūt: nō ex suo ſz ꝓꝝ mādato p̄cessit. Tanta figdē crudelitate aeree ptātes inidā plebē cōmouerūt: ut nec sūmi impatores possent eā sedare ad plenū. Ita exosū fuit xp̄ianū nomē apud idolatras: ⁊ maxime apud pōtifices ⁊ sacerdotes tēploꝝ: q⁹ p̄ncipes ⁊ populū ꝓuocabant aduersus eosdē xp̄i fideles: qⁿ viderūt q; status ⁊ quest⁹ diminuebaī quottidie: ⁊ ad cōtemptū eēt ventur⁹ tant⁹ fastus eoꝝ: qⁿ xp̄iani dicebāt q⁹ indifferēter oēs dij demones essent: a q̄bus tota simul cōitas sperabat tpalē simul ⁊ eternam felicitatē. Et iō nō ē mirū q⁹ etiā pacato ꝓncipe: adhuc inferiores ꝓsequerent̄ xp̄ianos tanq; blasphemos.

¶ Decē milia martyꝝ crucifixi sūt i armenia i mōte mario arath: q̄ꝝ festū celebre colitur decimo kal̄. iulij cū magna deuotiōe ⁊c̄. qⁿ multa obtinuerūt cultorib⁹ suis a dño

¶ Agla genere pōtic⁹ orator floret: q; scōus inꝑres mosayce legis fuit: ꝓmo eni fuerūt lxx. de hebraico in grecū transferētes: secūdo iste de greco in latinū ꝓmus inꝑres fuit.

¶ Marcion heretic⁹ quē Policarpus dixit esse primogenitum diaboli.

Anno mundi	5333		5343
¶ Pape.	Telesphorus mr̄.ā. 11.mñ.3	Romanus ⁊ anachorita.	Iginius an. 4. mñ3. ō.8.
Anno xp̄i.	134		144

¶ Iste thelesphorus statuit cantari hymnū angelicū scilz: gloria in excelsis: ⁊ euāgeliū ante sacrificiū: ⁊ i natali dñi cantari tres missas ꝓpter multas cās ⁊c̄. Item q⁹ clerici ieiunare debēt p. 7. hebdomadas plenas: qⁿ sicut debet eē discreta vita clericoꝝ: sic ⁊ ieiuniū. Etiā statuit ut nullus missā ante tertiā p̄sumat canere: qđ tñ hodie nō obseruaī. Tandē martyrio coronaī: sepultus apud sanctū petrū in vaticano.

¶ Peregrin⁹ eps antissiodoren̄. mar.
¶ Seraphia mar. ⁊ virgo.
¶ Sabina mar. ⁊ nobilis vidua.
¶ Iobita martyr.
¶ Ialocerius martyr.
¶ Maria mar. ⁊ vgo: ⁊ plures crediderunt.

¶ Justin⁹ phs discipul⁹ pompei libros ei⁹ abbreuiauit: hic etiā librū de xp̄ia ra religiōe edidit quē antonio tradidit ⁊ benignū xp̄ianis fecit

¶ Sophia nobilis matrona cū bis trib⁹ filiab⁹ martyrio coronata est.

¶ Fides.
¶ Spes.
¶ Charitas.

¶ Iste iginus clerū cōposuit: gduscz distinxit: ⁊ ut patrin⁹ ⁊ patrina: ifantem suscipet in baptismo confirmatione ⁊ catbecismo. Scripsit etiā vnā epistolā generalem oibus fidelibus: de vno ⁊ trino deo. Item q⁹ nullus eps metropolitan⁹: excepto romāo pōtifice: audeat suffraganeū suū cōdēnare: nisi cā in cōcilio prouinciali suoꝝ epoꝝ fuerit ventilata. Tandez martyrio coronaī: sepultus in ecclesia sancti petri.

¶ Iste ignin⁹ etiā statuit q⁹ eccl̄ia nō cōsecraī sine missa: ⁊ q⁹ ligna ecclesiarū destructarū: ⁊ huiusmodi: non veniant in vsū laicoꝝ: ſz ad aliā eccl̄iā: uel ad ꝓfectū monasterij: ut ꝑz de cōse. di. i. c. oēs.

¶ Persecutio quarta fit iussu antonij veri in qua innumerabiles vtriusq; sexus coronati sunt: sed nō impune: lues enī magna .i. pestilentia secuta est p totam italiam ⁊ reliquas puincias bella: terremotus: inundationes fluminū: agmen locustarū ⁊c. Item exercitus romanus vbiq; cōsumptus est.

¶ Bellum marcomānicū ut dicit Orosius grauissimū fuit: qz barbare nationes exercitū rudem romanorūz in gyro circūdederant: sz militibus quibusdam xp̄ianis clamantibus: xp̄e adiuua nos: ilico fulgura terruerunt barbaros ita ut fugerent: ob hoc xp̄e nomen celebre factum fuit: ⁊ impator non sibi: sed xp̄o victoriam tribuit: ⁊ sententiam mitigauit.

Marcus Lucius an. 19

Antonius verus.
Lucius antonius comodus.

¶ Isti duo imperiū sumpserūt post antoniū pium: ⁊ extunc bini imperare ceperunt: sed lucio mortuo antonius solus imperium tenuit: qui bonus ⁊ victoriosus fuisse describitur: nisi hoc q̄ xp̄ianis quartā p̄secutionem iussit inferri. Dicit̄ q̄ tante seueritatis ⁊ constantie fuit: q̄ ad nullum euentū vnq̄z vultū mutauerit: siue ex letitia: siue ex merore: etiā dū adhuc puer esset. Tante fuit humanitatis ut quadam vice cū iam exhausto erario nil qō militib⁹ daret: nulli volens esse molestus: magis elegit vasa aurea ⁊ ornamenta vxoris ⁊ aliam suppellectilem vendere q̄z senatū uel puincias p̄gravare: sz victoria habita ⁊ illa recupauit ⁊ puinciis tributa relaxauit.

¶ Polycarpus ep̄s ephesinus: ioannis ap̄li discipulus romaz venit: ⁊ plures ab heretica labe reuocauit. Magnus labor scōx: ⁊ ingens tristicia tunc erat: qñ foris materialis gladius: intus serpentinū virus erroris eccl̄ie corrupit. Et hec duplex persecutio diu durauit. Si qñq; cessauit gladius hereticox: tñ perfidia magis ac magis inualescebat ⁊ multiplicabat. Tandem idē vir sanctus martyrio coronat⁹ fuit sub antonio vero cū alijs. 12. ex philadelphia.

¶ Justinus philosophus ad fidē conuersus: multa scripsit cōtra hereticos ⁊ martyrio coronatur.
¶ Justus ep̄us viennensis martyrizatus est.
¶ Potinus lugdunen̄. ep̄s cū multis alijs coronatur.
¶ Alexander medicus ⁊ Ponticus puer: martyres.

5353

Pius j⁹ mr̄. an. 9. m̄. 4. ō. 21

Italicus de ciuitate aquilegia ex patre rufino.

5363

Anicetus mr̄. an. 9. m̄. 3. ō. 4.

Syrus ex patre ioāne de vico mirea.

154

¶ Hic statuit penā ꝺtra negligētias que accidere possiunt circa sangnrmē xp̄i. ut p̄z de con. di. ij. c. si p neg. Item q̄ festū pasce semp in dn̄ico die celebret̄. Item q̄ hereticus veniens ab iudeox hereti: recipi debeat: ⁊ baptizari. Hic fecit ordinationes quinq;: ⁊ tandem martyrio coronat̄: sepultus apud sanctū petrū in vaticano.

¶ Hermes doctor fidei: plura scripsit: cui angel⁹ apparuit dicens: q̄ pasca dn̄ica die celebrari debeat: postea martyrizat̄.

¶ Papias ioannis auditor: ierapolitanus ep̄us claruit. Fecit libr̄ū explanationū sermonū dn̄i.

164

¶ Iste anicetus plures canones edidit: qui in decretis in diuersis locis hab̄et̄: sicut ⁊ aliox scōx qui primū sanguinē suū p̄ testamēto dei dederūt: vnde ob hoc sci canones dicti sūt: qz primū ab ap̄lis: deinde a martyrib⁹ ⁊ doctoribꝰ scis: q̄les pene oēs p̄lati in p̄mitiua ecclesia fuerūt ⁊ a sacris cōcilijs constituti sūt nec būana adinuentiōe sz sci spūs vnctiōe: ac iussu dictati sūt. Et q temerarie eos reprehendit in spm̄ sanctū blasphemare perhibet̄: ut in. c. violatores. xxv. q. i. Multa statuit iste scūs de statu ep̄oz ac cōsecratōe. Tandē martyrio coronatus sub antonio: sepult⁹ est in via appia in cimiterio sci calixti.

¶ Felicitas cū. 7. filijs passa est mirabile spectaculū sic̄ oli. 7. machabei cū mr̄e
¶ Pontian⁹ gl̄iosus mar.
¶ Flocellius puer mar.
¶ Siminic⁹ p̄sbr̄ mar.
¶ Nouat⁹ cū alijs. 22.
¶ Praxedis orone fusa q̄ euit in dn̄o p⁹ lougissimos labores.
¶ Pudentiana virgo: ei⁹ sor hoc tpe fuit.

¶ Victor miles ⁊ Lerena vxor eius martyres.
¶ Concordi⁹ subdyacon⁹ mar.
¶ Marcellus martyr.
¶ Valerianus martyr.
¶ Baius martyr.
¶ Egesipp⁹. 5 libros fecit de historijs ap̄lox ⁊ martyrū: vsq; tēpus suū. ad eccl̄ie mar.
¶ Attal⁹ de pgamo fūdamētū.
¶ Blādina sanctissima mulier passa est.

¶ Iste cõmodus fili⁹ antonij veri totus ifamis: ⁊ lubricus fuit ⁊ adeo incomod⁹: ut inimic⁹ bũani generis diceret. Interfecit q̃plurimos senatores: ⁊ maxime quos aliaduertit nobilitate induſtriaq; excellere. Tãte fuit ſupbie ãtq; iactãtie: ut ſepe leonis pellẽ induẽs oſtẽderet ſe eſſe regẽ boiuꝫ ſicut leo beſtiaꝝ. Ueꝝ vbi ſplẽdet ꝛſtãtia martyrũ: tedet amplius de carnalitate bominũ mundanoꝝ ſermonẽ texere.

¶ Impatores — Cõmod⁹ á. 13 cũ lucio ãtõio

¶ Iſte ſeuer⁹ gener affer: deſtitutũ imperiũ adeptus tria ciuilia bella confecit: primũ nanq; iulianũ inuaſorẽ imperij expugnando occidit rome: ſecundo contra picẽniũ: tertio in gallia cõtra albinũ ſociũ iuliani: cum multo vtriuſq; patris ſanguie bellauit ⁊ vicit. Vic nã ſeuus: multis ſemp bellis laceſſitus fortiſſime quidẽ rempublicaꝫ ſꝫ laborioſe rexit. Parthos ⁊ arabes adiebinos iudeos ⁊ ſamaritas ſupauit ⁊ multa toto orbe romano imperio recupauit. Jn ſtudijs ciuilib⁹ ⁊ philoſophia clarus fuit. Quintã pſecutionẽ in xp̃ianos ſuſcitãs: multa infortunia paſſus ẽ. Jn britãnia poſt grauia p̃lia: firmiſſimũ vallũ muniuit. 132. paſſuũ cum turrib⁹ crebris ⁊ a mari vſq; ad mare pduxit: ibiq; apud eboracũ oppidũ morbo obijt.

¶ Theophilus ep̃s antiochie.
¶ Apollinaris ierapolitanus ep̃s.
¶ Narciſſ⁹ patriarcha bieroſolymoꝝ
¶ Dionyſius ep̃s corinthioꝝ.
¶ Philippus ep̃s trecenſis.
¶ Catafrige heretici exorti ſũt de phrigia: q̃ dicũt ſe ſolũmodo br̃e ſpm̃ ſcm̃ nec apl̃is nec alijs datũ. Montan⁹ priſca ⁊ maximilla autores eoꝝ fuerũt.

¶ Philipp⁹ pfect⁹ alexãdrie martyr: huius filia eugenia ⁊ eunuchi eius.
¶ Protus ⁊ Jacintus: de quib⁹ mirabilis habeẽ hiſtoria mart⁊.
¶ Tertulian⁹ affrican⁹ in eccl̃ia iſignis br̃.
¶ Prima pax eccl̃ie data ẽ: ſꝫ nõ diu ſtetit.
¶ Theodoçion tetti⁹ dine legis interpres.

¶ Clemẽs alexandrin⁹ ph̃s.
¶ Panthen⁹ ſtoicus affricanus hiſtoricus.
¶ Alexander narciſſi ſucceſſor magiſter origenis.
¶ Leonidẽ etiã iſte ſeuerus mar. coronauit: q̃ fuit pater origenis.

Anno mundi 5373 5383

¶ Pape. — Sother j⁹ mar. an. 9 m̃. 3. ð. 21. — ¶ Campanus ex patre concordio de ciuitate fundana.

Eleutheri⁹ mr̃. ã. 21. m̃. 6. — dies. 5. ¶ Grecus ex patre babũdio de oppido nicopoli.

Anno xp̃i 174 184

¶ Iſte ſtatuit ut monacha velũ portaret: ſꝫ pallas ſacras nõ tangeret: nec incenſũ p̃ oneret in eccl̃ia. Et q̃ multa picula ſolebãt circa matrimoniũ cõtingere: ideo cõſtituit q̃ legittima non habeaẽ vxor niſi p̃ ſacerdotẽ fuerit bñdicta: ⁊ a parentib⁹ ſoleniter tradita: ⁊ a paranimphis cuſtodita. Tandem poſt ſcãm vitã: ſanctiore morte migrauit ad dñm coronatus martyrio: ⁊ ſepelierunt eũ fideles in vaticano ĩ eccleſia ſancti petri: ⁊ ceſſauit ep̃atus dieb⁹. 22.

¶ Iſte eleutheri⁹ iuxta ordinationem apl̃oꝝ cõſtituit ut nulla eſca vſualis repudiaretur a xp̃ianis: q̃ rõnabilis eſſet ⁊ bũana. Jtẽ q̃ nullus a ſuo gradu deijcereẽ niſi pri⁹ accuſat⁹ cõuinceret: exemplo dñi: q̃ iudã accuſatũ nõ ſuſtinuit: ⁊ qcqd interim inter apl̃os egit pro dignitate miniſterij ratũ pmãſit. Jtẽ ut abſente eo cuius cauſa ventilaẽ: ſententia nullatenus proferaẽ. Miſit etiã legatos lucio regi britonũ: qui eũ cum populo ſuo baptiçauerũt. Tandẽ martyrio coronat⁹: ſepeliẽ in vaticano apud ſanctũ petrũ. ¶ Anglia ad fidem cõuertiẽ: ſoleniter rege lucio primũ baptiçato: deinde ſubiectus populus: eius exemplo fidei colla ſubmiſit pacifice. Fuganus ⁊ damian⁹ quos eleutherius papa miſit primo: illuc p̃dicauerunt.

Anglia inſula regia ĩ occidente

Anglia conuertitur ad fidem.

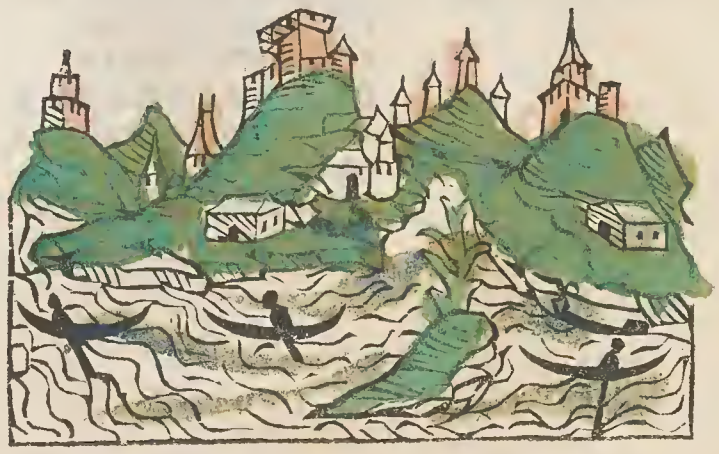

¶ Nota hic diligenter: qꝫ fm sacros doctores imperiū sepi⁹ ecclesiā fortiter egit: sz nunqꝫ prudenter. Unde cū sit tota cohors sapientū dicat. Nobile vincendi genꝰ esse patientiā. Patet qꝫ ecclesia p patientiā nobiliter sibi imperiū subegit. Hoc siquidē tpe impatores dixerūt. Nolumus ut p̄cipiat nobis: cū nos vniuersis p̄cipere habeamus: doctiores oibus hoibus soli romani p̄dicamur. Postea sine gladio aut fuste cuz longanimiter sustineret ecclesia ad hoc deuentū est: ut maiestas romani imperij solēniter ac humiliter ꝓfiteret: qꝫ impiales leges nō dedignarent sacris canonibꝰ obedire. Hec est mutatio dextere excelsi. Igit vincere si vis: disce pati: signum pfecte prudētie est: imprudentē ac insufficientē se estimare. Ipsa eni temporaliū rerū continua mutabilitas: omnē humanā ꝓuidentiam deridere solet.

¶ Lucius rex britānie que post dicta ē anglia: ad fidē cū populo suo cōuertit: ꝛ bapti çati sunt a duobus viris religiosis quos ei misit eleutherius papa: q dicebant fuganus ꝛ damianus.

¶ Leonides pater origenis: pro xp̄o decollat ꝛ martyr efficit. Et origenes tūc. 17. ānoꝝ se cum patre martyrio obtulit: sz pia matris fraude impedit totū p̄monium pdidit: eo qꝫ xp̄ianus esset ꝛc. Ipse aūt docēdo scolares grāmaticā: matrē septem fratres: secum de precio pascebat.

¶ Byrene⁹ lugdun. epūs: cū magna multitudine cleri ꝛ populi martyrio coronatur.

¶ Audecius subdiaconus: discipulus policarpi martyrizatur.

¶ Deu deu vbi mānsit antiquorū rōanoꝝ tanta probitas: strēnuitas: legalitas: ac icōpabilis prudētia: ꝛ honestas. Siquidē hoc tpe ipiū ad manꝰ stultoꝝ deuenit.

¶ Nota qꝫ stultus si se stultū putat: adhuc aligd de lumie naturalis intelligentie hz Sz si se sapientē existimat: tunc completa est stultitia eiꝰ: nec erudiri potest: sz sapiētes psequit: similesqꝫ sibi sociat.

¶ Arthemonius hereticus dicit xp̄m esse purū hoiem: ꝛ absqꝫ eo plures habuit ꝛc. q hanc heresim tenuerūt.

5393

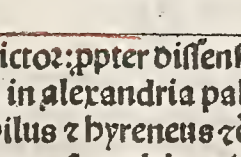

Afer ex patre felice.

5403

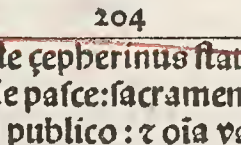

Romanus ex patre habundio.

194

¶ Iste victor: ppter dissensionē de termino paschali celebrauit concilium in alexandria palestine: cui ipse interfuit ꝛ narcissus ꝛ theophilus ꝛ hyreneus ꝛc. viri sancti. Ubi statutū ē: qꝫ semp die dñico pasca celebrari debz obs uata luna. 14. aprilis. vsqꝫ ad. 21. qꝫ tātus uel circa: est saltꝰ lune ꝛ postea reditꝰ: hoc aūt factū est ne iudaiçare videat ecclia. Plures tūc epi asie ꝛ orientis: cū iudeis pasca celebrabant.

¶ Item statuit qꝫ exigente necessitate: vbiqꝫ ꝛ in oi aqua naturali possit conferri baptisma: tandem martyrio coronatur: sepultus apud sanctū petrū in vaticano.

204

¶ Iste cepherinus statuit ut oēs xp̄iani 12. ānoꝝ in die pasce: sacramentū eucharistie accipe debeāt in publico: ꝛ oia vasa altaris uel vitrea uel stānea essent nō lignea: sicut antiqtus fiebat consecratio p̄ciosi sanguinis i ligneis vasis. Un̄ crescente tpe subcreuit decus ecclie: qꝫ vitrea post prohibita sūt: ut pz de cōsecra. di. i. ca. vasa. ꝛ multa alia statuit salubria: tandem martyrio coronatur: sepultus in pace xp̄i.

¶ Iste antonius pre aspior virit:libidinis ipatiē tissimus fuit ita ut nouercā suam duceret i vxorē: papinianū iuris cōsultū ꝛ doctrie legalis thesauꝝ occidit. Et fic̄ fecit factū ẽ ei qz ab hostib⁹ circūuēt⁹ occisus ẽ pessim⁹ ipe cū gaudio multoꝝ. Nota qꝫ hmos stultoꝝ sp fuit:si potētes sūt sapiētes psequūt: gb⁹ sublat] necesse ẽ ut ipsi q̄z peāt. Sol⁹ enī intelligens gubernacula possidebit ut dicīt puerbioꝝ. i.

¶ Iste alexander habuit matrē xp̄iānā nomine mameas cū q̄ origenē p̄sbyterū audire curauit. Dic fuit iuuēis vtuosissim⁹ ꝛ rempublicā salubriter gubernauit consilio vlpiani vsus qui fuit legalis scie p̄nceps. Xersen regē psarū maximo bello oppressit ꝛ corpus sci thome apli iussit transferri de india ad syriā: ꝛ sic venit ad edissam ciuitatē abagari in q̄ littera scripta habebat̄ de manu saluatoris. Tandez etiā iste alexander tumultu militari occidit̄ apud maguntiacū.

Imperatores.

Antoni⁹ caracalla an.7

Bassianus fili⁹ seueri.

non plenis.

Macrin⁹ Antonius Aurelius

anno vno.

an.3.

Alexāder Mamee an.13

¶ Iste macrinus cū filio suo diadumeno inuasit imperiū ꝛ militari tumultu occiditur.

¶ Iste antoni⁹ obsceniissime vixit:ꝛ ideo cū matre occisus fuit tumultu militū sicut macrinus:ꝛ fuit sacerdos beliogabali templi.

¶ Origenes doctor egregius: ac scitate vite incōpabilis clariissim⁹ habet̄ in eccl'ia dei. De hoc pene sp extrema repimus scripta:quidā dicūt eū optimū:gdaz pessimū fuisse Supra modū mirū c̄:qꝫ viri grauissimi auctoritatis ac scissime vite ita cōtradictorie de ipso scripserūt. vide in historia eccl'iastica libro. 6. ꝛ alibi ꝛ cetera. Cōcordiā sup his repiri nō potui. An aūt sit saluatus an nō dño cognitum relīgmus ꝛc̄. Grandis laborinib⁹ a diuersis texit̄ de sampsone: salomone traiano ꝛ isto origene an videlz saluati sint an nō:q̄ qz fine piculo nesciūt: nec etiā eccl'esia certificata est de his:dño toraliter cōmittēda sunt.

¶ Ulpianus iurisl'egalis cōsultus maximus ut pz in corpe iuris ciuilis p totū.

¶ Quinta editio repta est hoc tpe in iericho cui⁹ auctor ignorat̄ ꝛ iō dicīt cōiter vulgata.

¶ Felix martyr.
¶ Lalopedi⁹ mar.
¶ Astorius mar.
¶ Priuat⁹ mar.
¶ Anelin⁹ mar.
¶ Liburtius mar.
¶ Ualerian⁹ mar.
¶ Cecilia mar.
¶ Maxim⁹ mar.
¶ Palmati⁹ mr̄ cū vxore ꝛ familia.
¶ Lucian⁹ mar.
¶ Quiric⁹ mar.
¶ Julita mar.
¶ Bertina m.
¶ Barbara.

Anno mundi 5413 5423

¶ Pape.

Romanus ex patre demetio

Calixt⁹ j⁹ mar. an.5 m̄.2.d.10

Romanus ex patre pontiano.

Urban⁹ j⁹ mar. ā.8. m̄.11.d̄ 12

Romanus ex patre calphurnio.

Pōtian⁹ mar. an.5 m̄.2.d.2.

Anno xp̄i. 214 224

¶ Iste calixtus inter cetera que fecit bona cimiteriuz in via appia extruxit: vbi multa martyꝝ milia sepulta sūt. Hoc iā dicitur cimiteriū beati calixti. Itē statuit ieiunia quattuor tempoꝝ obseruari. Itē fecit eccl'esiā beate marie trās tyberim. Itē celibatuz vniuersis sacerdotibus indixit. Tandē martyrio corōnat̄: sepult⁹ in cimiterio suo.

Celibatū primus sacerdotib⁹ dixit,

¶ Iste vrbanus genere nobilis ab infantia xp̄ianus: multos ad fidē cōuertit. Dia sacrata mysteria fecit argentea uel aurea uel stānea: tandē martyrio corōnat̄: sepult⁹ cū scā cecilia ꝛc̄. Predia cepit ecclesia possidere tpe hui⁹ de qb⁹ deric] ꝛ notarijs sūpt⁹ deputabat: q gesta martyꝝ cōscripserūt Antea viuebāt more aplico: q i actibus apostolorū scribīt.

¶ Iste pōtianus: ut dñ statuit ut psalmi die noctuq̄ p omēs eccl'esias cantarent̄: ꝛ ut añ celebratione missē sacerdos cōfiteor premitteret: hic in exiliū missus i insulā sardinie ibidē martyrio corōnat̄. Sanct⁹ fabianus: corpus ei⁹ reduxit rōmā: ꝛ sepeliuit in cimiterio calixti.

Ciuitas edissa: in qua habeb̄ littera scripta manu saluatoris dñi nostri iesu xp̄i: sub abagaro ipsi⁹ ciuitatis rege.

¶Sexta pſecutio ecclie facta ē iuſſu maximini ſz nō euaſit ipunit⁹ qz ſtati iterfect⁹ fuit p⁹ q̄s pſeq xp̄ianos cepat. hoc p̄cipue ō p̄latos ⁊ clerū fuit.

¶Septima pſecutio eccleſie facta ē iuſſu decij acerba nimis ſz non diuturna: qz ſicut cōtigit p̄zioꝛib⁹ ſic ⁊ iſti qz ſtatim occiſus fuit.

¶Iſte maximinus nulla ſenatus volūtate ipatoꝛ fact⁹ ab exercitu: deuictis germanis ⁊ pthis. 3. anno occiditur.

¶Iſte gordianus adhuc puer: deuictis parthis: a ſuis fraude interfectus eſt.

¶Iſte decius tot⁹ tyrānus inuaſit imperiū. interfectis duobus philippis dn̄is ſuis ⁊ ſicut fecit factū eſt ei: quia cū filio ſuo occiſ⁹ ē.

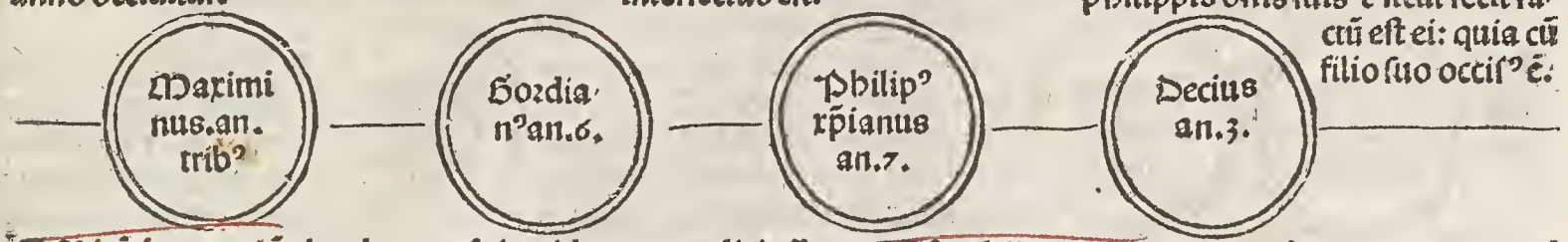

¶Mirū ſpectaculū circa hec tpa fuit: videre de duplici gn̄e martyꝛ. ſ. xp̄i ⁊ demonū. Martyres xp̄i fuerūt ſci pape ⁊ alij p̄lati cū fidelib⁹ ſuis ſubditis: q̄ p xp̄iana republica. i. fide ſcā trucidabant̄. M̄res diaboli: fuerūt ipatoꝛes ⁊ ceteri p̄ncipes cū militibus ſuis: q̄ p republica ⁊ demonū cultura ſe ⁊ ſuos interficiebāt: ut regnare poſſent. Par pena: ſed diſpar cauſa. Nō mirū eē debet: q̄ xp̄s hz martyres: ſz valde mirū eſt q̄ diabolus hz martyres: verū martyres diaboli ⁊ mūdi quottidie inueniunt̄ ⁊ in magno nūero: xp̄i aūt nō ſic. Quot hodie p mūdi pompa: carnis delitijs: terrenis diuitijs libēter agoniçāt: ⁊ tandē nemine cogente volūtarie ſuccūbunt: ſed xp̄s nemini p̄cipit ut fideles occideret: ſz ad breue tēp⁹ h̄ fieri p̄miſerit. Vide quō nō ē gloriandū ſcis martyrib⁹ n̄ris: quaſi aliq̄d dignū geſſerūt p eterna gloria q̄ ſic oī tpe videmus decertaſſe vanos p inſania falſa: ut pz p augſtinū de ciui. dei. li. 5. Vide pulchra illic. ⁊c̄.

¶Iſte philippus. 14. ab auguſto ipatoꝛ creat⁹ ē ⁊ filiū ſuū philippū cōſortē regni fecit: hi ābo xp̄iani fuerūt: ⁊ prim⁹ oīuz xp̄ianoꝛū ipatoꝛū: hic caput eſt: ⁊ poſt tertiū annū imperij ſui ad gloriā celebrauit cuz ingentibus ludis milleſimū annū vrbis condite: tandem fraude decij occidit̄.

¶Alexander ep̄s hieroſolymoꝛ martyr.
¶Moyſes p̄sbyter ⁊ martyr.
¶Maximus p̄reſbyter ⁊ martyr.
¶Proximus p̄sbyter ⁊ martyr.
¶Nicoſtratus diaconus ⁊ martyr.
¶Appolonia v̄go ⁊ martyr.
¶Serapion martyr.

5433 5443

Romanus: ex patre fabio.

¶Sciſma primū in eccl̄ia dei fuit circa hec tpa: qz nouatus ō cornelīū tenuit ſe p papa: licz nō eſſet.

234

¶Iſte antheros cōſtituit q̄ ep̄i de ſede in ſedem poſſint tranſferri: ⁊ ut geſta martyrū cōſcriberent̄: tandē martyrio coꝛonat̄: ſepelit̄ in cimiterio ſancti calixti.
¶Nota q̄ in q̄buſdā hiſtoꝛijs habet̄: q̄ ciriacus ſucceſſit pontiano imediate ⁊ papatū dimiſit: ut cū virginib⁹ martyrio coꝛonaret̄: ſz ratio tpis hoc nō p̄mittit: ut pz in legenda vndecim miliū virginū.

¶Hic ſciſſimus fabianus: cū defūcto papa cū ceter⁊ fidelib⁹ expectaret futuri pape electionē: ſubito colūba candida ſup caput eius deſcendit dicēs. Rome ep̄s ordinaberis. Ob hoc ſtatim elect⁹ fuit hic ſtatuit ut chriſma ſingulis annis in cena dn̄i cōſecret̄. ut patet de cōſe. di. iij. c. l r̄is. Ipſe etiā diuiſit regiōes diacōis q̄ geſta martyrū integre colligerēt: tandē p⁹ multa q̄ ſciſſime geſſit: martyrio coronat̄ ſub decio: ſepult⁹ i cimiterio calixti: cui⁹ feſtū agit̄. 20. ianu.

¶Affricanus iuli⁹: floꝛuit in ſcripturis eccl̄iaſticis noiatiſſimus.
¶Poꝛphiri⁹ p̄b⁹ q̄ ſcripſit p̄dicabilia maximus hoſtis fidei: ſtolide contra veritatē catholicā latrauit cui⁹ veſaniā ſancti doctoꝛes cōpeſcuerūt: nec vltra p̄fecit: nec intellexit de quibus affirmauit.
¶Dionyſius alexandrinoꝛ ep̄s diſcipulus oꝛigenis: multa ſcripta reliq̄t.
¶Cyprianus glorioſus doctoꝛ ⁊ ep̄s carthaginenſis: clarus habet̄: ⁊ poſt martyrio coꝛonat̄.
¶Nouatus p̄sbyter eccl̄ie romane ambiens ep̄atum factus ē hereticus: lapſus ſpem venie negādo. Conciliū aūt. 60. ep̄oꝛ contra eū tempoꝛe decij fuit congregatum: in quo damnatus eſt.

¶Agatha v̄go ⁊ mar.
¶Septē dooꝛmiētes.
¶Trifon puer q̄ demones eijciebat i nicena paſſus eſt.
¶Abdon ⁊ ſennen m̄res.
¶Anatholia v̄go ⁊ mar.
¶Victoꝛia v̄go ⁊ mar.
Et alij plures paſſi ſunt.

¶ Octaua psecutio facta ē iussu valeriani: ppter quā grauissime plagati sūt romani. Jam eni sub decio cōis pestilētia fuit: in oibus mūdi ptibus: quocūq; edicta nepharia dispsa fuerāt. Sz hec vltio ḡuior totū romanū imperiū corripuit: quousq; nedū factores: sz etiā cōsentiētes tāto facinori delerent. Nā vndiq; bella surrexerūt ꝛc. Et dacia transdanubiū in ppetuū auferē: ꝛ videē esse ꝑma diminutio impij q̄ nō fuit recupata.

¶ Jste valerian⁹ ꝑmū satis bellicosus fuit ꝛ victorios: sz postq; xp̄ianos psequi cepat: statim captus fuit a rege psarū: ꝛ in vilissima seruitute apud eū cōsenuit. Ob hoc territ⁹ galienus pacē ecclesijs restituit: sz qz nō plene vindicauit xp̄ianoꝝ sanguinē: pl'ib⁹ bellis attritus fuit romanoꝝ exercit⁹. Tandē pius dñs nō dimisit rēpublicā: iam pene desperatā oīno piclitari qz multi tyrāni illico fuerūt interfecti ꝛ pspitas redijt insperata. vide orosiū.

Imp ato res.

Gallus cū Volusiano ā. 2

Valeria galienus an. 15

Claudius Quintili⁹ an. 2. ō. 7.

¶ Jste claudi⁹ gothos nobilissime triumphauit: q iā p. 15. ānos illyricū macedoniāq; vastarūt: ꝛ ideo statuam auream meruit ꝛ morbo interijt.

¶ Jste gallus cū volusiano ciuile bellū moliētes ɔ emylianū infecti sunt. Et emylianus tertio mense occidit.

¶ Sabellius hereticus negat xp̄m filium dei esse.

¶ Manicheoꝝ heresis impijssima: ꝛ grossissima exoritur: a quodā manes ꝑso: barbaro morib⁹ ꝛc. hic posuit duo ꝑma principia.

¶ Priscus martyr.
¶ Malchus mar.
¶ Marinus mar.
¶ Patricius mar.
¶ Fructuosus mar.
¶ Protus mar.
¶ Jacintus mar.
¶ Eugenia mar.
¶ Claudia mar.
¶ Æl. mrēs rome. 300. mrēs i affrica: Et alij innūeri passi sūt i hac psecutiōe

¶ Laurenti⁹ glorioſissim⁹ mar.
¶ Felicissimus mar.
¶ Agapytus mar.
¶ Romanus mar.
¶ Hyppolitus mar.
¶ Concordia mar.
¶ Hyreneus mar.
¶ Abundius mar.
¶ Cyrilla filia decij vgo ꝛ mar. ꝛ. 46. milites.

¶ Quirinus martyr.
¶ 262. martyres rome.
¶ Abbacuk martyr.
¶ Cesarius diaconus mar.
¶ Leontius cōsularis mar.
¶ Julianus mar.
¶ Felix martyr.
¶ Eusebius monachus mar.
¶ 46. martyres. 121. martyres.
¶ Trophonia vxor decij ꝛc.

X

Anno mundi 5453 Romanus. Grecus 5463

Clasp

Cornelius ꝑ⁹ mar. an. 2 mē. 3. ō. 10

Romanus

Lucius ꝑ⁹ ꝛ mar. an. 3 mē. 2. ō. 3

Romanus

Steph⁹ ꝑ⁹ mar. an. 4 mē. 2. ō. 15

Sixtus 2⁹ an. 2. mē. 9. dies. 6

Dionysius ꝑ⁹ ꝛ mar. an. 2. mē. 3

Ex monacho

Felix ꝑ⁹ mar. an. 2 mē. 10

Romanus

Anno xp̄i. 254 264

¶ Jste cornelius⁹ celebre nomē scitat⁹ hz ꝛ sup morbū cadu cum singulariter accepit potestatē a domino. Hic corpora scōꝝ petri ꝛ pauli leuauit ꝛ honorificē tius reposuit i locis decentibus cuz btā lucina ꝛc. Tādez cū multis alijs martyrio coronatur. Jpe sanciuit ut sacerdotes ꝑ certa cā iurare possent si vellēt.

¶ Jste lucius statuit ut duo pbyti ꝛ tres diaconi: sēp cū epo sint ꝛ seq̄nt eū in oi loco ppter testimoniū pbitatis: licz cōscie securitas sufficerz sibi ꝑ sua salute: nī ꝓpē maliuolos oz ēpz habē bonū nomē apud eos q̄ foris sūt. ut pz de cō. di. i. Jubem⁹. Tādez martyrio coronat sub valeriano.

¶ Jste stephan⁹ statuit ne vestib⁹ sacris ptereūz ad cultū dei qs vtat ut pz de cōse. dis. i. vestimēta. tandē martyrio coronat in celebratione misse: quia templuz martis oratione subuertit.

¶ Jste sixtus fuit pr̄ spūalis sci laurentij: ꝛ statuit q̄ missa sup altāe fieret qō ātea nī fiebat: tandē martyrio coronat cum alijs plīb⁹ sub galieno: qui alio nomie dicit deci⁹ hz vincentiū ꝛ alios ꝛ hec ē verior positō: ut pz i legēda sci laurentij. Hui⁹ etiam tpe heresis sabellij: orta fuit apō ptolemaidā.

¶ Jste dionysius distinxit parochias mādās q̄ pastores contenti esse debēt terminis suis. Cimiteria construxit i vrbe ꝑ pter pnias ꝛ baptismata: ut pz 13. q. i. eccl'as. Tandez martyrio coronatur: sepultus i pace xp̄i. ¶ Heresis pauli samosatā. orit.

¶ Jste felix statuit supra mēorias mā tyruz missas celebrari. itē festū dedicatōis eccl'e singul'anis statuit agi: tādē mrio coroāt sepult⁹ in ecclesia sua ꝛc. Hoc tpe orit heresis manicheoꝝ a q̄dā oc̄ō manes ō ꝑside. de q̄ secta pestifera habes. 24. d. c. vltima.

X Otigenes. lxx. anno etatis sue: nōdum integre impleto: defunctus est ꝛ sepultus in vrbe tyro.

¶ Nona psecutio ecclesie fit iussu aureliani in q̄ multi passi fuerūt. Fulmē quoq; de celo cadēs ire diuine signum principem terruit: ꝛ ad reuocandā sententiā mouit: sz qz noluit: ideo statim perijt.

¶ Iste aurelian⁹ pmo xp̄ianis benign⁹ fuit: q̄re vbiq; glorioſe triūphauit: p̄cipue cōtra gothos sz prauoꝝ cōsilio decept⁹ cū xp̄iānos seuissime pse q̄reb̄: nūq; p⁹ bonū die habuit: ꝛ statī occisus est

¶ Iste tacitus bon⁹ fuit: sz parū regnauit occis⁹ i ponto.

¶ Iste florianꝰ nō fuit ipator: sz forte cesar ꝛc. occisus i tarso.

¶ Iste probꝰ victoriosꝰ fuit multa bella cōfec: bonosū ꝛ pculuz apud agrippinā interfecit: ipse aūt a militib⁹ apō firmiū occisus est.

¶ Iste carꝰ bellū cū ptbis gessit: pꝰ fulmine pcussus interijt.

¶ Iste aurelian⁹ occisus fuit apud biçantiū: arte notarij sui.

¶ Maria egyptiaca que peccatrix fuit: mirabilē penitentiam egit in deserto p ānos. 47. hoc tpe fuit: uel sm alios anno. dñi. 380. Uitā eius scripsit abbas çosimas: ꝛ hoc magis videt ꝛc.

¶ Columba virgo ꝛ martyr.
¶ Quirinus martyr.
¶ Patroculus martyr.
¶ Symphorianus mar.
¶ 48. martyres.
¶ Agapitus mar.
¶ Leonilla martyr cū trib⁹.
¶ Priscus martyr.
¶ 342. martyres.

¶ Theodora martyr.
¶ Basilides ꝛ ples alij coronati sūt: vide i speculo.
¶ Paul⁹ prim⁹ heremita clarus habetur ꝛc.
¶ Maurus.
¶ Victorinus.
¶ Victor.
¶ Nicostratus.

¶ Claudianus.
¶ Dioscorus.
¶ Serapion.
¶ Papias.
¶ Babillus.
¶ Carpoforus.
¶ Mauricius.
¶ Hereon.
¶ Victor.

¶ Alexander.
¶ Longinus.
¶ Felicianus.
¶ Sempronianus.
¶ Quattuor coronati.
¶ Sebastianus.
¶ Marcellianus.

¶ Dui⁹ diocle. ꝛ mari. tpe vno mēse. 18. martyres p xp̄o passi sunt.

Cōciliū antiochenū ꝫ paulū samosetanū hereticū: in q̄ dānat⁹ idē fuit: ꝛ epatu puat⁹.

5437

Eutician⁹ mr̄. an. 8. m̄. 10. d. 4

Tuscus ex patre marino.

Gaius mr̄ ā. 11. m̄. 4 d. 11.

De diocletiani genere ex dalmacia patre gaio.

5483

Marcellinus j⁹ mr̄ ā. 8. m. 2.

Romanus ex patre proiecto.

di. 22.

274

¶ Iste eutician⁹ sciss̄im⁹ ac deuotiss̄im⁹ p diuersa loca. 344. martyres sepeliuit manu sua: hic statuit ut fruges sr̄ altare ꝛ fabe bñ dicerēt: tādē martyrio coronaꝝ: sepl̄t⁹ i cimitio calixti.

Marcus cōfessor.

Roman⁹ patre priſco.

¶ Marc⁹ confessor sm quasdam historias ponit i linea papaꝝ: ꝛ q̄ p⁹ felicē tenuit sedē annis. 8. Hic sol⁹ euasit martyriū: inē tot continuas psecutiones sepultus in eccl̄ia sua in media roma: sz damasus ꝛ vincentius ꝛ martin⁹ nō faciunt mentionē eius.

¶ Iste gaius ordinauit: ut nemo epos ul̄ alios clericos apud iudicē secularē audeat accusare: ꝛ q̄ pagan⁹ uel heretic⁹ xp̄ianū accusare nō possit: uel notā infamatiōis ei iferre. Itē q̄ gradati q dign⁹ ē ad ordines ascendat ut. s. pmo fit hostiari⁹: deiñ lector: exorcista: acolit⁹: subdiacon⁹: diacon⁹: demū p̄sbyter: hic fugiēs psecutionē i criptis habitādo: tādē martyrio coronatur sub diocletiano: eius festum agit̄. 10. kl̄. maij.

284

¶ Iste marcellinus ob seuitiā psecutionis cō prehensus: tria grana thuris i sacrificiū idolis imposuit: sz postea publice penituit: ꝛ capitalē sententiā p fide suscepit: corp⁹ aūt ei⁹ in sepultū 30. dieb⁹ iacuit ppt timorē anathematis: sz postea iussu sci petri. a marcello humatū est iuxta pedes eius. Eius festū agit̄. 16. Januarij.

¶ Iste marcellin⁹ anathematiçauit quēcūq; q sepeliret corp⁹ eius ideo per dies. 30. ut supra dicitur: iacuit inhumatū.

¶ Hilaria.
¶ Crisantus.
¶ Daria.
¶ Claudius.
¶ Jason.
¶ Maurus.
¶ Diodorus.
¶ Orontius.

¶ Marcus.
¶ Nicostratus.
¶ Zoe vxor eius.
¶ Polycarpus.
¶ Tranquillinus.
¶ Cromatius.
¶ Tyburtius.
¶ Vincentius

¶ Maurianus cū alijs plurib⁹ passi sunt p xp̄o

¶ Huius etiā pontificis tpe sub diocletiano passus est beatus martyr georgius: capitis obtruncatione martyrio expleto cui⁹ festum agit̄. 9. kal̄. maij.

¶ Decima psecutio ecclie fit iussu diocletiani ⁊ maximiani: que oib⁹ p̄cedētib⁹ grauior fuit: ⁊ decē annis durauit. In tantū feruebat. ut in. 30. diebus viginti milia coronarent: ecclesijs ⁊ sacris libris cōbustis.
¶ In anglia pene tota fides exterminata est hoc tempore a maximiano.

¶ Imperatores. Galerius Cōstātius annis 2

¶ Isti duo galeri⁹ ⁊ ostanti⁹ pacifice diuiserūt sibi romanū imperiū: sz nō diu vixerūt: ⁊ grādis altercatio: ⁊ ciuilia bella plura postea oriunt̄: que oia non sine grandi labore cūctis tyrānis extinctis: sub cōstantino magno quieuerūt. Alig etiā cesares tūc creati fuerunt: g xp̄ianos maxime psequebantur: quoz maxentius vnus fuit: vide orosium r

Cōstātin⁹ magn⁹ filius Cōstātij. 31

¶ Iste constātin⁹ imperator gloriosissim⁹ celebre nomen reliqt In bellis victorios⁹: i gubernāda republica prudens: in negocijs fidei incōparabiliter deuot⁹. Ei⁹ pietas ⁊ sanctitas ex multis scōz doctoz libris adeo emicat: q̄ indubie int scōs ānumerand⁹ ē. Greci dicūt eū i fine vite sue monachū effectū: agētes festū eius 21. martij. Et eusebi⁹ ⁊ oros⁹ ⁊ alij diligēter eius facta descripserunt.

¶ Victorianus.
¶ Simphorianus.
¶ Castorius cū vxore.
¶ Castulus.
¶ Cesarius.
¶ Mennas.
¶ Nobilis.
¶ Dorotheus.
¶ Gorgonius.
¶ Petrus.
¶ Innumerabiles mr̄es
¶ Erasmus.
¶ Bonifacius.
Triginta milia martyrū.
¶ Juliana.
¶ Cosmas ⁊ damianus.
¶ Leontius.
¶ Basilius cū. 7.
¶ Dorothea.
¶ Theophilus.
¶ Theodosia.
¶ Vitalis.
¶ Agricola.
¶ Asca.
¶ Philemon.
¶ Direneus.
¶ Januarius.
¶ Festus.
¶ Defenderius.
¶ Gregori⁹ spoletan⁹.
¶ Agapes.
¶ Chionia.
¶ Direnea.
¶ Theodora.
¶ 277. martyres.
¶ Florianus.
¶ Prim⁹ ⁊ felicianus.
¶ Vitus ⁊ modestus.
¶ Crescentia.
¶ Albinus.
¶ Rogatianus.
¶ Donatianus.
¶ Pancratius.
¶ Katherina.
¶ Margareta.
¶ Lucia vgo ⁊ Antheas rex.
¶ Trigita septē milia martyres
¶ Simplici⁹. faustin⁹. beatrix.
¶ Panthaleon. Georgius.
¶ Justus. Leocadia.
¶ Treueris pene tota martyrizata est p rictiouarū.
¶ Christoferus.
¶ Felix ⁊ adauctus.
¶ Agnes. 13. annoz passa est.
¶ Antonia: ⁊ alij infiniti numero passi sunt in hac persecutiōe: quozum noia deus scripsit in libzo vite.

Anno mundi 5493 — 5503

¶ Pape. Marcell⁹ j⁹ mr̄. ā. 5. ō. 22 — Roman⁹ ex patre bñdicto. — Eusebius mr̄. an. 2 mñ. ō. 25. — Grecus. — Melchiades mr̄. ā. 3. mñ. 6. — Afer. 9. ō. 8 — Silvester j⁹ ā. 23. mñ. 10. ō. 21. — Romanus confessor.

Anno xp̄i. 294 — 304

¶ Iste marcellus magnā habuit cū maxentio altercationē: dicēs. Boni p̄cipis ē ecclias cōtritas reparare: ⁊ dei sacerdotes honorare: ut ps. xcvj. di. Itē statuit q̄ cōciliū generale nō possit celebrari: sine auctoritate pape. ut ps. xvij. di. ca. synodū.
¶ Item elegit. 15. cardinales in vrbe: ppter sepulturas ⁊ baptismū ⁊c̄. Tandē post longam custodiā iumentoz: i custodia publica reclusus: moritr̄ tyrannide maximiani: sepultus in cimiterio p̄risille via salaria. Eius festū agitur. 16. Januarij.
¶ Felix. ¶ Victor cū parentib⁹. ¶ Sabinus. ¶ Lucia vidua. ¶ Anastasia. ¶ Heminian⁹ cum. 79. ¶ Chrysogonus. ¶ Adrian⁹. ¶ Natalia. ¶ Eugenia.
¶ Huius eusebij tpe ſm aliq̄s antiq̄s chronicas inuēta est crux dñi nostri iesu xp̄i. 5. nonas maij. ⁊ baptiçatus est iudas: q̄ dictus est ciriacus ⁊ martyrio coronatus est cū alijs.

¶ Iste eusebi⁹ ex laico i papa assūpt⁹ est: fuit eni medic⁹: qō sepe factū ostat tp̄ib⁹ anterioribus hic statuit ut laicus suum ep̄m accusare nō possit: nisi a fide exorbitaret: ut. ij. q. vij. ca. laicos ⁊c̄. Tandē martyrio coroāt sub maxentio ⁊c̄.

ex laico papa

¶ Iste melchiades statuit q̄ die dñico ⁊ feria q̄nta nullo modo deberet ieiuniū obseruari ppter reuerentiā dñi: ul' q̄ illos dies pagani q̄si sacrū ieiuniū celebrabāt: de ose. di iij. c. ieiuniū. tandē martyrio coronat̄ sicut oēs predecessores sui. Et nota q̄ hic est vltimus martyz a scō petro. 33⁹ in ordine pontificū romanorū: q oēs sanguinē fuderūt p testamento scō. Et tūc laudabile fuit ſm Gregoriū episcopatum appetere.

Precedentes pontifices ōes fuere martyres. nro 33

¶ Iste silvester gl'iosus cōfessor xp̄i multipliciter eccl'iam decorauit tā i scripturis q̄z i miracul': admirabil' fuit. decreta multa constituit bereses dānauit: cardiales ordinauit: p̄monitū bti petri. s. regnū italie cū tota vrbe a cōstantino suscepit: ⁊ ad cultum eccl'ie cōuertit: belenā cū iudeis baptiçauit: ⁊ alia infinita sancto fine cōsumauit.

¶ Pax ecclesie reddita est p cõstantinũ ⁊ intantũ firmata: ut qcũqꝫ lederet xp̃ianũ puniret. Dec reuera ẽ mirabilis mutatio dextere excelsi: iuxta illud ps. Filia babylonis misera: btũs q retribuet tibi retributionẽ tuã quã retribuisti nobis.

¶ Templa idoloꝝ iussu cõstantini clausa sũt ⁊ phibita sacrificia: iuxta illud Esaie pphete. Dij qui nõ fecerũt celũ ⁊ terrã: peant de terra. Incredibile enĩ fuit hoc suspicari: q vnc̃ꝫ humanũ genꝰ ab hoc erroꝛe posset absolui in quo a diebꝰ nini regis assyrioꝝ vsqꝫ ad hec tpa: p annos duo milia trecentos: erat miserabiliter multiplicatũ. verũ digitus dei est hoc ⁊ magna misericordia eius: nõ hominis meritũ.

¶ Eusebius cesaree palestine ep̃us in diuinis scripturis studiosissimus fuit.

¶ Antoniꝰ abbas sciss simus potens in ope: ⁊ sermone clarissimꝰ in vniuerso orbe hẽt.

¶ Pafnucius discipulus sci antonij.

¶ Et multi heremite ⁊ monachi in desertis locis hoc tpe claruerũt.

¶ Helena regina mater constantini mulier scã: ⁊ admirãde deuotionis ⁊ actiuitatis. crucẽ xp̃i reperit: septuagintaduo collegia fũdauit totũqꝫ statũ ecclie incõparabili feruoꝛe glorificauit.

¶ Nicolaus ep̃s mirree ciuitatis scũs p oia ⁊ venerabilis.

¶ Athanasius ep̃s alexandrinus doctoꝛ glorioſus ⁊ cõstantissimꝰ cõfessoꝛ edidit symbolũ. quicũqꝫ vult saluus esse ⁊c̃.

¶ Patricius ep̃s egyptioꝝ: oculũ in p̃secutione amisit.

¶ Alexander ep̃s alexandrinꝰ notabilissimus in concilio niceno.

¶ Arrius hereticꝰ pessimus totus hypocrita: asserit trinitatẽ p̃sonaꝝ ʒ vnitatẽ essentie negat: supra modũ ista herẽsis afflixit ecclesiã.

¶ Constantinus fecit crucẽ aureã purissimaꝫ ponderantẽ libras. cl. quã donauit ecclesie sci petri. Itẽ aliã eiusdẽ põderis: quã donauit ecclie sci pauli. plurima etiaꝫ alia ornamẽta ex auro ⁊ argento fecit: ac etiã plures basilicas cuꝫ dotibꝰ suis ornauit.

¶ Zosimas abbas: qui mariam egyptiacam repperit: tamen quidã libri dicũt: q ambo fuerũt tpe valentiniani.

5513 5523

¶ Siluester papa anteq̃ꝫ alia concilia celebrarent̃: cõuocauit ducentos septuaginduos ep̃os: ⁊ castim ⁊ alios hereticos condemnauit: ⁊ plura constituit decreta.

314 324

¶ De possessionibus ecclesie quas p̃lati circa hec tpa habere inceperũt: grãdis altercatio sepe inter doctoꝛes fuit: quibusdã dicentibus: q̃ iustũ ⁊ vtile esset: ut ecclesia in tpalibus habũdaret: ⁊ honoꝛẽ terrenũ haberet: alijs econtra q̃ nõ: nec mirũ. Quicquid enĩ ecclesia facit: uel dicit aut habet: signũ est cui contradicit̃. Elegit diu in pauptate ⁊ penuria viuere: signũ est cui contradicit̃. Suscepit deinde gratis oblata tpalia: signũ est cui contradicit̃ ⁊c̃. Sed si diligenter aduertimꝰ tunc aperte inuenimꝰ q̃ dñs xp̃s hoc p̃dixit: ⁊ p̃misit electis suis. s. q̃ essent recepturi agros cum p̃secutionibus: ut patet marci. x. Et dicente beato petro. Ecce duo gladij hic. dñs rñdit. Sufficit. Ubi beatus Bernardus scribens ad eugeniũ papam dicit q̃ vtrũqꝫ gladiũ: xp̃i ordinatiõe papa suscepit: alioquin nõ dixisset: sufficit: ʒ nimis est. Gladiũ spirituale p̃ seipsum: seculare̅ siue materiale̅ p̃ alios regit. s. p̃ p̃sonas laicales. Sanctꝰ autem thomas talem formatrationẽ ex dictamine iuris naturalis ⁊ diuini. Ex quo tota xp̃iana vita ordinat̃ p̃incipaliter ad finem spirituale̅ ⁊ nõ temporale̅: ideo sũmus pontifex q̃ ẽ vicarius xp̃i in terris cui cõmissa est huiusmodi ordinatio: debet habere plenam potestatẽ p̃cipiendi xp̃i fidelibus p̃o consecutiõe huius finis tanqꝫ architectoꝛ: qꝛ ei ad quem p̃tinet vltimi cura finis: subdi debent illi ad quos p̃tinet cura antecedentiũ finium ⁊ eius imperio dirigi. qui debet enim vti armis imperat fabꝛo qualia debeat facere arma. ⁊ qꝛ finis iste est dignissimus s. ɔsecutio celestis gl̃ie: nõ sacerdotiũ eccl̃ie est sublimiꝰ cuicũqꝫ potestati terrene: q̃re etiã eccl̃ia dicit̃ sanctũ regale sacerdotiũ: cui oẽs reges xp̃iani pp̃li oꝛ esse subiectos: sicut ipsi dño iesu xp̃o a q̃ hoc regale sacerdotiũ deriuat̃

¶ Constantia filia cõstantini magni vgo scã cũ multis alijs in scõ pposito dño seruiuit. Hec leprosa fuit sicut pater eius: sed meritis scẽ agnetis mundata fuit.

¶ Cometa apparuit ante morte cõstãtini vñ dicit maro: q̃ mors cõstãtini denũciata est q̃ stellã crinitã inusitate magnitudinis: quã greci cometã vocant.

¶ Sequũt mala infinita q̃ longo tpe durabant.

¶ Imperatores.

Cõstãtin⁹ Cõstanti⁹ Cõstans an. 28.

Synodus nicena p̃ma ō q̃tuor. Eaꝝ auctoritas est sicut q̃tuor euangelioꝝ.

¶ Ista sacrosancta synod⁹ iussu filuestri & cõstantini cõgregata fuit in nicea ciuitate bithynie. Et fuerũt in ea. 318. epi catholici viri scissimi: miraculis gl'iosi: q oes vnanimi cõsensu arriũ etiã ibidẽ pñtẽ & cõmmacem dãnarũt: & symbolũ ediderũt: & fidẽ exponentes plurima statuerũt: ut pz. 16. di. c. sexta synodus.

¶ Persecutio vndecima ecclesie fit iussu cõstantij arriani: in q̃ grãdi turbine fides subuersa fuit: multi martyrio coronati: multi exilio dãnati: & x̃piani tanq̃ oues sup altaria mactabãt: sic p̃dixit scus antoni⁹

¶ Isti tres fres fuerũt filij cõstantini magni: sz nihil paterne virtutis in eis fuit: quappter tã stat⁹ reipublice q̃ ecclie valde turbatus fuit Regnũ eni diuiserũt: & ciuilia bella gesserũt: in gb⁹ cõstantin⁹ & ostans perierũt: & sic totũ regnũ ostãtio puenit: q arriana hereſi deprauat⁹ catholicos psegũ: & multa bella surgũt: ita ut nullã deinceps getẽ bñet. Tandẽ inopinata morte p̃uent⁹: infelicit obijt.

¶ Symeon archiep̃s seleucie: martyriçat in pside.

¶ Sedecim milia martyrũ & alij infiniti passi sunt.

¶ Ducenti & quinquaginta clerici: cũ alijs monachis & sacratis virginibus ab arrianis interfecti sunt.

¶ Amos pater triũ miliũ monachoꝝ: & alius amon.

¶ Pachomi⁹ vir scissim⁹: pater inumerabiliũ monachorũ & monialiũ: q indifferenter oẽs recepit iuxta regulã ab angelo sibi datã: in egypto fuit.

¶ Donatiste heretici oriunt̃ in affrica: sic dicti a quodam donato. Dicũt ecclesiã tm̃modo in affrica mansisse apud se & rebapriçabant catholicos. Diu durauit.

¶ Hilarius pictauien. epꝰ claret doctrina & vite sanctitate in gallia.

¶ Hibernia cõuertit̃ ad fidẽ: p quandã ancillã captiuã.

¶ Maximinus epꝰ treuereñ. magnus confessor.

Anno mundi 5533 — 5543

Papę

¶ Iste marc⁹ ostituit ut symbolũ publice i eccl'ia cantaret & c̃.

Marcus ã. 2. m̃. 8 ō. 20.

Roman⁹ pre pisco.

Roma pre rustico.

Julius ã. 15. m̃. 2 ō. 8.

¶ Iste iuli⁹ multas psecutiões sustinuit a ostãtio arriano: & p. x. annos sustinuit exiliũ tãdẽ mortuo cõstãtio: ad sedẽ suã rediit & duas basilicas extruxit. Hic multa cõstituit: tãdẽ btã morte potit⁹: sepelit

Anno x̃pi. 334 — 344

i cimiterio calipodij. Ei⁹ festũ agit̃. 2. id⁹ aprilis

Tanto sigdẽ ẽ regimẽ sublimi⁹: quãto ad finẽ altiorẽ ordinat̃. vñ pz q̃ i lege x̃pi reges debẽt sacerdotib⁹ eẽ subiecti. Quare mirabilit̃ dina puidẽtia factũ ẽ: ut i romana vrbe quã de⁹ p̃uiderat x̃piani sacerdotij p̃ncipalẽ sedẽ futurã: hic mos paulatim inolesceret: ut ciuitatis rectores sacerdotib⁹ subderẽt̃. Sz si x̃piana religio p̃ncipalit eẽt instituta ppt̃ talia ogrẽda: tũc reges essent p̃ponendi sacerdotib⁹: sicut olim fiebat in veteri lege: & in paganismo: vbi totus cult⁹ dinoꝝ tendebat ad illũ finẽ: ut talib⁹ bonis ditarent̃. Hec thomas. Bonauentura dicit in q̃rto scripto sup̃ias: q̃ sci spũs ordinatiõe actũ est: ut eccl'ia in talib⁹ bonis habũdaret: qr pauci sũt tante pfectionis: ut fine adminiculo talium onera ecclesiastica susciperẽt: & sic periret magna pars fideliũ: eo q̃ nõ essent q̃ administrarẽt spũalia. Sancta brigida libro. 4. ca. 76. scribit: q̃ beata virgo maria hec verba sibi dixerit in quadã reuelatione. Ecclesia dei p̃mis tpibus paup erat in talibus volũtarie: pcessu vo tpis ut amici dei feruentiores & expeditiores essent ad p̃dicandũ verbũ dei: & ut sciret̃ q̃ nõ diuitie male sunt sz abusus eaꝝ: iõ sub filuestro & alijs: bona talia ecclesie data sũt: q̃ viri sci longo tpe ad necessitatẽ suã solum & amicoꝝ dei: & pauperũ sustentationẽ dispensabãt. Ergo tales scito amicos dei: q̃ contentant̃ de dispositiõe dei: & ipse videt eos. Hec illa. Dicũt qdã: q̃ nedũ talem sustentationẽ necessariũ fuit ecclesiasticos habere: sz etiã talẽ iurisditionẽ ad cõpescendã iniquã audaciã volentiũ bona ecclesiastica suis vsibus appropriare: nec decuit ut p̃latus ptãte spũali p̃ditus ptãtẽ talẽ cui imperet ab alio mẽdicet: sz ppriã eã possideat. Hec oia firmissime pbant̃ ex legẽdis & dictis scõꝝ patrũ: q̃ talia dñia & possessiones terrenas latissimas iuste habuerũt. Quis eni audeat dicere. q̃ tot sci pontifices viri vtiq; sũme pfectionis & litterature: miraculis gl'iosi: q̃ oia talia arbitrabãt̃ ut stercora: quorũ doctrina fulget eccl'ia: sicut sol & luna: quorũ scripta suos lectores sci spũs igne accendũt: quoꝝ plures ppriã vitã p defensiõe libertatis eccl'iastice tradiderũt martyrio coronati: qs inq̃ audeat dicere tales at tantos tã multos sic deliasse: ut huiusmodi talia õ iusticiaz ac dei voluntatẽ detinuissent? An nõ pot⁹ vsq; hodie õdictoꝝ eoꝝ formidabili vidim⁹ morte cõsumatos iuxta illud imprecat⁹ fuit eis cõstantin⁹ qñ pagina impialis testi p̃priis manib⁹ sup venerandũ corp⁹ bti petri posuit. di. 96. cõstantin⁹. Quis vnq̃ temerator nisi penituisset: hãc maledictionẽ euasit. Reuera possum⁹ adducere illud gamalie'l actuũ. 5. Si a deo est: nõ poteritis dissoluere & c̃. Tãta sigdẽ p hui⁹ mũdi potẽtes parit̃ & sapientes facta.

¶ Persecutio.xij.ecclie: fit iussu iuliani pessimi apostate: q̄ sāguinē xp̄ianoꝝ idolis vouit: sz nō īpune: qz dīnit⁹ occis⁹ fuit p̄ mercuriū scm̄ martyrē iubēte btā v̄gine

¶ Iouinian⁹ iste catholic⁹ z bon⁹ fuit: sz parū regnauit

¶ Iste valentinian⁹ deuot⁹ totaliť fuit: z in fide stabilis diuina ordinatiōe ad imperiū puenit: qz enim sub iuliano maluit tribunatū amittere z exiliū ppeti q̄z fidem abnegare: iō retribuēte xp̄o: meruit ad imperiuz sublimari semp victoriosus fuit: sarones z burgūdiones vicit.

¶ Lana de celo pluit.

¶ Iste iulian⁹ p̄mo xp̄ian⁹: demū monach⁹ tūc mag⁹: denuo apostata: tādē cesar z dolo august⁹ fuit: totaliť fidē nitebatur destruere.

Julianus an. 1. m̄. 8.

¶ Eunomi⁹ heretic⁹: corpe z aīa leprosus: a q̄ eunomiana heresis dicit filiū nō natura: sz gratia silem patri.

¶ Macedonius heretic⁹ negat spm̄ sanctū eq̄lē p̄ri z filio: heresis magna.

¶ Paul⁹ simplex discipul⁹ antonij: q̄ merito obediētie cito ad pfectionē venit.

¶ Hilarió. ¶ Donat⁹ mar.

¶ Victorin⁹. Machabeij. 2.

¶ Donat⁹ gr̄āmaticus magister hieronymi.

¶ Paulin⁹ eps treuerēn.

¶ Flavian⁹ z deodatus: dichor of psallētiū i duas ptes diuiserūt: z vigilias ad sepulchra martyrū instituerūt.

Iouinianus. mē. 8

¶ Basilius magn⁹ confessor z eps cesarien. claruit.

¶ Gregori⁹ emisen⁹ epus z frater basilij z petrus.

¶ Joannes z paul⁹ martyres.

¶ Quiriacus eps z martyr.

¶ Gallican⁹ mar.

¶ Juliana mar.

¶ Theodoric⁹ martyr.

¶ Gordianus mar.

¶ Epimach⁹ mar. z alij multi fuit: hereticoꝝ malle⁹: ac toti⁹ xp̄iane veritatis solidissimū fundamentū: doctor p̄n cipalis.

Valētinian⁹. an. 11

¶ Didim⁹ cec⁹ ab infantia diuinit⁹: fact⁹ ē doctor magn⁹ z eps alexādrin⁹.

¶ Burgūdi fiūt xp̄iani.

¶ Ambros⁹ roman⁹ doctor p̄ncipalis mittiť a valentiniano ad mediolanū: z statī in ep̄m dīnit⁹ eligiť: ut ipse testaťi libro de officijs. Rapimur de tribunalib⁹ ad insulas: cogimur siť discere z docere.

¶ Martin⁹ eps turonen. clarnit in gallia vir admirāde scitatis: de pannonia oriūdus extitit.

¶ Joānes hēmita scissim⁹ q̄ theodosio triūphū p̄dixit. ¶ Alexi⁹ vir scūs z mire patiētie: rōe claruit.

¶ Hieronym⁹ p̄sbr z cardinaľ incepit claresc̄ere i eccl'ia dei de dalmatia oriund⁹: semp scissime vite

5553

Liberi⁹ ā. 10. m̄. 7. di 3. roma.

Scisma secundū eccleſie inť liberiū z felicem euenit: ppter arrianos q̄bus fauebat liberius: z iō tanq̄z hereticus a catholicis deiectus fuit: z felix in papam assumptus z̄c.

5563

Felix 2⁹ mar. an. 1 m̄. 1. di. 2.

Roman⁹ ex patre anastasio.

Damasus ꝑfes. ā. 18. m̄. 2. di. 10

Hispan⁹ patre antonio

353

¶ Iste liber⁹ p̄mo catholic⁹: z feruide ō arrianos p̄cessit. ob hoc cōstāti⁹ arrian⁹ eū i exiliū misit: z cler⁹ de ꝺsensu eiusdē liberij: felicē p̄re sbyteꝝ i papā ordinauit: q̄ ampli⁹ arrianos expugnauit in tātū ut arriani ipi ꝺstātiū rogarēt ut liber⁹ restitueret tāq̄z eis magis fauorabiľ z sic liber⁹ reuocat⁹ fuit: z felix deiectus: sz qz liber⁹ arrianis fauebat: iō felix cū catholicis eū admonitū z cōtūacē tāq̄z hereticū de eccl'ia eiecerūt: z tūc scisma factū fuit: z p̄secutio mag̃

¶ Gregori⁹ naçāçen⁹ ēt doctor sic̄ fideliū. duo p̄dicti: i oppido naçāço eps uľ ꝺstātiopoľ.

¶ Joānes chrysostom⁹ eps cōstātinopoľ vir magne strēnuitati z scitat]: multa scripsit: z passus fuit ab arrianis p̄secutiones p̄les

¶ Moyses abbas. Synclete. Lopes. Effrem. Pamb⁹. Serapion p̄r. 10. miliū mōchoꝝ: z alij plurimi heremite fuer̄t. barlaā heremita: z iosaphat fili⁹ regis indie: bis fuere tpib⁹.

363

¶ Iste felix vir scūs: cōstātiū augustū hereticū declarans: de papetu eijciť: z tādē capiť abscisiōe mar. xp̄i ꝺsecraťt.

¶ Et hic nota q̄ p̄mū romana eccl'ia circa hec tpa īfamē papā hūit: qz oēs añcessores hui⁹ liberij fuerūt sci z exēplares: ut supra p̄z p̄ annos. 350. z̄c.

¶ Joānes damascen⁹ doctor egregi⁹ multa scripta reliqt. ¶ Rufin⁹ p̄sbyt multa scripsit: z hist̄oriaz eccleſiasticā transtulit.

¶ Iste damasus gl'iosus cōfessor: multa laude digna patrauit: adiutus floridissimoꝝ virorū studijs quorū grandis numerus tpe suo claruit. choros cā tantiū ordinauit: in eccle sia gloria patri z̄c. post singulos psalmos dicere iussit: rogatu beati hieronymi in verſib⁹ dictandis excellentissimus fuit: plurimaq̄ scripta reliquit z p̄cipue hist̄oriā paparū z martyrum. Concilīū etiā secundū vniuersale. i. cōstantinopolitanum contra macedoniū celebrare fecit. Eius festum agitur. 11. decembris.

¶legimus cōtra patrimoniū eccleſie pene in oībus finibus totius xp̄ianitatis ut nequaq̄ credibile sit q̄ hūano mō potuisset insultus huiusmodi tolerasse siue aliqd recupasse: post tā crebras despataſq̄ spoliatiōes: sz qz de celo dimicatū ē ō eos: iō ut fum⁹ pierūt vniuersi hostes eccleſie vſq̄ i p̄n̄s. Ubi constanti⁹ arrian⁹: iulian⁹ apostata: valēs batanari⁹: bailaric⁹: ganseric⁹: honoric⁹: attila: çeno: totila: theodoricus: constanti⁹ tertius z gntus: leo terti⁹ z quart⁹: henric⁹ terti⁹ z quart⁹: federic⁹ p̄m⁹ z secūdus: otto quart⁹: lodouicus quart⁹: z ceteri p̄sumptores cū suis cōplicibus: q̄ q̄si hora vna eccleſiā priuare nitebanť aut suffocare: vbi sūt: Nū qd p̄ualuerūt: Ecce hodie florет cult⁹ dei cū gloria: z illi si p̄niam nō egerūt: apud iferos cōtremiscūt. Sz nūqd ✕

¶ Priamus quidã nobilis de semine troianoꝝ: q in lumbardie ptibus venerat rebellauit cõtra imperiũ: ſz mox interfect⁹ ab exercitu romanoꝝ fuit. Sz filij eius fugientes: regnũ francie inchoarũt inuitis romanis: ⁊ coloniã extruxerũt: ⁊ ibidẽ ut coloni habitare ceperũt. Marcomir⁹ fili⁹ pdicti pami fuit dux eoꝝ. ſz pharomundus fili⁹ ei⁹ fuit prim⁹ rex francie. Colonia aũt ante hec tpa dicebaꝫ agrippina.

¶ Iſte gratian⁹ videns rẽpublicã pene iã deſolatã: theodoſiũ ceſarẽ fecit q vbiq; victor exiſtens: multa reſtituit. tandẽ p maximũ tyrannũ dolo occidit. ⁊ ille nõ longe poſt iuſte a theodoſio morte punit⁹ ẽ.

Arrianus Catholicus Catholic⁹

¶ Impatores.

valẽs cũ g̃tiãoꝛpa. ẽtiniãoã4

Gratian⁹ cũ valẽtiniano. an. 6

Theodoſi⁹. an. 11

¶ Iſte theodoſi⁹ imẽſe religioſitatis extitit: xp̃o ⁊ eccl'ie fideliſſim⁹ fuit ⁊ iõ i oib⁹ adiut⁹ ẽ a dño: miracul'etiã aptis hoſtes ſupans ſibi ⁊ oib⁹ p̃ncib⁹ oſtẽdit quãtũ valet ad victoriã obtinendam oratio deuota cũ lachrymis. Ab inumeris barbar⁹ circũdat⁹ xp̃m ſupplicit inuocãs gl'ioſus victor: nõ ſuis manib⁹ ſz dñis triũphauit auxilijs: nã thela q̃ hoſtes ꝺ eũ miſerãt retrorſum acta: i ipſos atrocit reuertebanꝫ. Qõ videtes barbari pauore nimio pſtrati otinuo ſeſe xp̃ianiſſimo p̃ncipi ſubdidẽ. vñ ⁊ poeta claudian⁹ lz pagan⁹ lb idẽ teſtaꝫ dicẽs. O nimiũ dilecte deo tibi militat ether. Et cõiurati veniũt ad claſſica venti. q̃z bũiliter ſe hũit in correptiõe ambroſij: pz in legẽda eiuſdẽ. Vide auguſtinũ libr⁹ vlti de ciu. dei. Et quõ idola ſubuerti cũ tẽplis iuſſit: ⁊ quõ ioãnẽ beremitã cõſulit ⁊c. Et quõ flagrabat magis bñfaciẽdi charitate q̃z dominãdi cupiditate: moꝛit tñ bñ diſpoſita republica quã deſolataꝫ inuenit: p̃mo ſtabulari⁹ fuit: ſz ꝓpter virtutes ꝓmotus eſt.

Synodus ꝯſtantinopolitana.

¶ Synodus vniuerſal' ſecũda 150 epõrũ ꝺ macedoniũ hereticũ.

¶ Martyres multi facti ſunt in egypto p valentẽ iſtum: qꝛ arrianus fuit.

¶ Auguſtin⁹ carthagineñ. de affrica rhetor maxim⁹: ⁊ i oi phia ac poetria incõparabilis: inſup oẽ ſcibile qõ vnq; phi repire potuerũt: i iuuẽtute ſine magna difficultate adept⁹: circa hec tpa ad mediolanũ mittit: vbi ſtatim a btõ ambroſio cõuertit: ⁊ in xp̃i noie poſtpoſita manicheoꝝ hereſi: baptiçat. Hic creuit i doctorẽ eccl'ie p̃cipuũ ⁊ hereticoꝝ malleũ valentiſſimũ: nõ longe poſt in ep̃m iponenſem ſublimatus: totã eccleſiã ſuarũ fonte doctrinarũ p annos. 53. habundantiſſime irrigauit.

Anno mundi	5573	Roman⁹	5583
¶ Pape.	¶ Sciſma eccl'ie tertiũ inter damaſũ ⁊ vrſinũ euenit ꝓpt diſcordiã eligẽtiũ: tñ damaſus obtinuit: qꝛ maior pars erat ſecum.	Siricius an. 15. m. 11. di. 25.	¶ Iſte ſiricius ſtatuit: ut de impia ſecta manicheoꝝ nullus recipeꝫ: niſi cũ tali pacto q̃ in monaſteriũ retruderet: ibiq; pniam age. et cũctis diebus: ⁊ in fine vite tantũmodo viaticũ ſumeret. oẽs etiã illius ſecte quos repperit exilio damnauit.

Anno xp̃i.	374	384
¶ Lpe iſti⁹ damaſi pape vaſtas illas egyptias ſolitudines: hactenuſq; diffuſas quas ꝓpt ſitim ⁊ ſterilitatẽ piculoſiſſimãq; ſerpẽtiũ habũdãtiũ: cõuerſatio hũana nõ nouerat: hitatio monachoꝝ cõpleuit. ſ. arſiſius: pichi⁹: pemenes: paſtor: çoſimas: marina: eufroſina: ioſeph: ſyrus: agathon: achillis: luſtrion: ioãnes breuis beſſarieñ. çacharias: ſyſoi: mochois: gebalon: egladi⁹: gelaſius: arſenius: luci⁹: ⁊ alij inumerabiles: quoꝝ eſt digna memoria.	¶ Haitanaric⁹ rex gothoꝝ pſequit xp̃ianos in tra ſua vbi multi martyrio coronati ſunt. ¶ Priſcillian⁹ epꝰ biſpanie cadit in hereſim peſſimam inde hereſis priſcilliana. ¶ Firmin⁹ epꝰ ambianeñ. ¶ Honorat⁹ ⁊ Sabin⁹ ibidem: oẽs ſci cõfeſſores.	¶ Placella vxor theodoſij: de paupib⁹ maxima curã habuit: quibus ſuis manib⁹ officioſiſſime ſeruiuit. ¶ Marcellus epꝰ appamie martyr. ¶ Theophilus epꝰ alexandrie. ¶ Seruatius tungroꝝ epꝰ: qui dicit fuiſſe cognatus xp̃i: floret. ¶ Seuerin⁹ epꝰ colonieñ. magne auctoritatis ⁊ ſanctitatis fuit. ¶ Paula vidua ſciſſima: ⁊ filia eius euſtochiũ virgo claruerũt: quarũ btũs hieronym⁹ ſepi⁹ meminit vitãq; paule dignis laudib⁹ conſcripſit.

Humana virtute id actũ credim⁹. Minime igit ſi de p nobis q̃s ꝺ nos: Ecce regnat fides ſcã videtib⁹ ⁊ iuidentibus iimicis: dentib⁹ ſuis fremẽtib⁹ ⁊ tabeſcentib⁹: nil ꝺ manũ oipotentis facere valentib⁹. iuxta ꝓphetiã p̃s. dicẽtis. Dixit dñs dño meo ſede a dextris meis. Donec ponã inimicos tuos: ſcabellũ pedũ tuoꝝ. Et iterũ. Sepe expugnauerũt me a iuuẽtute mea: etenĩ nõ potuerũt mihi ⁊c. Et qꝛ grandia mala cõtigerũt aliq̃ ꝓpter huiuſmodi diſputatiões ſuggerentib⁹ q̃buſdã impijs in aures p̃cipũ: q̃ eccliaſtici terrena dñia licite nõ poſſiderẽt: iõ apoſtolica ſedes inhibuit ne amodo fiãt: neq; vlli liceat deinceps in dubiũ reuocare: qõ tantis ſciſſimoꝝ virorꝝ doctrinis ⁊ exemplis cõſtat roboratũ. Aduertant ſenſati p̃cipes: qõ eis vtile ſit ⁊ ſalubre: p⁹ tot annoꝝ curricula: ac varios rerũ euentus: vbi nullus vnq; ꝓſperatus eſt: neq; ſibi ꝓmittãt inconſulte poſſe imutare: qõ ſpũ ſancto dictante ſtatutum eſt: ac tot patronos ⁊ inſpectores celo p̃ſidentes iam habet.

¶ Chronica ſci hieronymi finit circa annos dñi. 380.

¶ Roma capit a gothis ⁊ incēdit:⁊ fit illa famosa altercatio int̄ paganos ⁊ fideles:qz pagani cū grādi blasphēia nitebāt fidē extiguere ⁊ culturā deoz reassumē sz nō ꝓualuerūt qz balaric⁹ rex gothoz ⁊ xp̄ian⁹ fuit:⁊ pepcit oib⁹ cōfugiētib⁹ ad sacra loca: ⁊ sic cōfusa fuit ipietas paganoz:eo ꝙ nō potuerūt ꝓbare diffortuniū eueniſſe ex eo ꝙ roma abiecisset idolatriā ⁊ fidē recepisset. De hoc aug⁹ in libris de ciui.dei: ⁊ orosius habūdanter tractant.

¶ Iste archadi⁹ puer adhuc fuit:qñ p̄ eius defunctus fuerat:⁊ quidē satis bon⁹ fuit:sz pl̄es aduersitates cum frē suo honorio ꝓpessus ē:qz multa picula ⁊ tyranni de gentib⁹ barbaric]:scythis:gothis:Mādalis:⁊ hūnis:surrexerūt q mlt̄as pucias depopulati sūt: ⁊ nisi xp̄i grā singularit̄ xp̄i fidelib⁹ p̄ncipib⁹ succurrisset:totalit̄ pijssent

Archadi⁹ fili⁹ theodosij cū

honorio an.13.

¶ Iste honori⁹ clemētissim⁹ fuit:cūqz dicerēt ei:cur rebelles nō occideret:ait. Utinā esset mihi possibile ad vitam mortuos reuocare:⁊ ob piā fidē quā i xp̄o būit:mlt̄os tyrānos obtinuit sine sanguis effusiōe ⁊ picu losa illa tpa paulati sub eo geuerūt.

Honori⁹ fili⁹ theodosij cū

-theodosio minore an.15.

¶ Et hic finit̄ hist̄oria pauli orosij p̄sbyteri q hoc tpe claruit.

¶ Masceçel comes archadij:meritis scōz quos secū duxit: exēplo theodosij cū. 5.milib⁹ pt̄uit hostiū.70. milia: scō etiā ambrosio sibi in visiōe apparēte ⁊c. sz p⁹elat⁹:scōs viros cepit pseq ⁊ eccl̄iaz temerare ausꝰ est:⁊ stati occidit̄. ꝓbauitqz i se vno: ad vtrūqz sp dīnū vigilare iudiciū:qñ ⁊ cū spauit adiut⁹:⁊ cū cōtempsit occisus est. De hoc sūt infinita exēpla:etiā hodie.

¶ Claudianus poeta rome.

¶ Prudentius poeta christianus.

¶ Prisc⁹ magn⁹ p̄ hibernoz apl̄s circa hec tpa in hibernia venerat̄ cū suis sozorib⁹: angeli sepe collogofruit̄.

¶ Sanctus heracides: scripsit vitas patrū ad lausum ep̄m.

¶ Orosius.

¶ Dorotheus.

¶ Isidorus primus.

¶ Alexandria.

¶ Constatius comes honorij mirabili felicitate in breui multos tyrānos ⁊ barbaros pstrauit:xp̄i adiutorio sufficiens. Et nota ꝙ sicut dicit btūs hiero⁹: romani in p̄ncipio erant fortissimi: sic in fine debilissimi: nā ad ꝓpulsandus hostes necesse est quottidie barbaros cōuocare.

¶ Liconius afer multa scripta reliquit.

¶ Donatus ep̄s.

¶ Epifanius ep̄s.

¶ Sulpitius seuerus.

¶ Tolomacius martyr.

¶ Syssinnius. Martirius. Alexander:isti sunt in italia martyrio coronati.

¶ Melania.

¶ Diocles.

¶ Ancilla.

¶ Nathanael.

5593

Anastasi⁹ p̄m⁹. an.3 di.26.

Romanus ex patre maximo.

5603

Innocē-ti⁹. p̄m⁹ ā. 15.men.

Albaneñ. ex patre innocentio.

-2.di20.

394

¶ Iste anastasius statuit: ꝙ cū scīm euangeliū legeret̄:oēs stare deberēt: ⁊ q̄ caret aliquo mēbro:non deberet fieri cleric⁹. hic fecit fieri vnā basilicā ꝓpe scolam mamertini.

¶ Pelagius heretic⁹:⁊ celestin⁹:⁊ iulian⁹ ep̄us a quibus pessima heresis pelagiana: dicit hominē sine grā posse mereri:⁊ baptismū ⁊ orationes ecclesie irritas esse ⁊c. Augustinus multuz contra eam laborauit.

Sacerdotem debere ee pro oby membris ihesu.

¶ Thalmud iudeorum:qđ sonat apud eos doctrina:cōponit̄ circa hec tpa āno.400.a duob⁹ sūmis rabbi.s.rabina ⁊ rabasse:liber vtiqz grandis.⁊ maioz decē bibliis. In eo sūt inextricabilia mēdacia:turpia:fatua:abhomia billa ꝺ legē dei:ꝺ legē nature:ꝺ legē scriptā:videtes nanqz iudei legē suā quottidie deficere:⁊ fidem xp̄ianā ꝓficere in toto orbe:etiā cū gl̄ia tpaliū: hos duos deceptores instigarūt quaten⁹ hūc librū cōponerēt:⁊ tanqz moysi scriptis firmā adhiberēt fidē:ꝓhiberētqz sub pena mortis: ne qs aliqd negaret de his que in eo cōtinent̄. Factū est ita ad suā infelicē execationē:⁊ suoz ꝓpetuā dānationē. Ne aūt simplices habeāt occasionē recedēdi a tanta falsitate: iniūxerūt eis nt interrogati de difficilib⁹ rñdeant. Nos hec nō intelligim⁹ sz rabbi nr̄i poterūt rñdere vobis. Sic traditi sūt i reprobū sensū:ut pl⁹bis nugl credāt:qz moysi aut xp̄o. Uerūtñ pl̄es i diuersis mūdi ptib⁹ diuersi crebro legūt:⁊ alig ꝓ fide:magna fecerūt:⁊ vtilissima scripta reliqrūt

404

¶ Iste innocenti⁹ statuit ꝙ nō solū p̄sbyt̄i: sz oēs xp̄iani deberēt vngi oleo infirmoz:⁊ sabbato ieiuniū celebrari:⁊ ad missā oscula pacis dari. Plureſqz regulas de eccl̄ia ⁊ monasterijs ⁊ iudeis ⁊ paganis tradidit:ut pz.26.q.2.c.nūqd hic dānauit ad instantiā cōcilij affricani heresim pelagianā cū suis heresiarchis. vide.24 q.i. de hac materia. In quāta reuerētia olim sci doctores ⁊ p̄res ⁊ p̄ncipes ⁊ cōcilia:hūerūt apl̄icā sedē:ut nihil auderēt sine ꝺsensu dñi pape diffinire:de⁊ sūt pl̄es epl̄e sci augl.⁊ alioz scripta.

¶ Stulta ¶ Marim⁹ ep̄s nolan⁹:ꝓphetie spū claruit.

¶ Ammō ¶ Britius ep̄s turoneñ.

¶ Pachomi⁹ ¶ Ossa samuelis ꝓphete trans̄lata sūt constantinopolim ab archadio.

¶ Joānes chrysostom⁹ exilio dānat̄:ab eudochia regia vroze archadij:ibiqz mozit̄ ardoze solt̄ ⁊ archadi⁹ excōicat̄ ab inocētio:eo ꝙ ꝺsensit.

¶ Hanſericus rex Wandaloꝝ infinita mala fecit ꝓ longū tempꝰ in diuerſis mūdi ꝑtib⁹:tyrānꝰ peſſimꝰ:ꝛ arrianus ꝑcipue religioni xp̄iane ꝛ nobilitati infeſtꝰ fuit. Romā cepit:affricā deſtruxit.ſub quo auguſtinꝰ moꝛiť.440.
¶ Attila rex hunoꝝ:flagellū dei:tyrannꝰ atrociſſimꝰ:longo tpe ꝓſequit̄ humanū genꝰ:tandē confoſſus moꝛiť peſſime moꝛe tyrannoꝝ. Alibi dicit̄ ꝙ ꝓpꝛio ſanguine ſuffocatus fuit.

¶ Dic theodoſiꝰ totus catholicus fuit ꝛ deuotus pꝛinceps:nec tñ valuit ꝓhibere barbaros:ꝙn multas ꝓuincias vaſtarēt ꝓmittēte deo. Hādis nāq; exercitꝰ gothoꝝ:totū romanuꝫ imperiū in partibꝰ occidentis vaſtauit:ſꝫ in oꝛiente tranquilla paꝛ fuit ꝛ ſanctitas.

¶ Imperatoꝛes.

Theodoſius 2ꝰ filiꝰ archadij cū valentiniano an. 27.

¶ Joannes caſſianꝰ heremita eiectus a chꝛiſoſtomo de cōſtantinopoli:venit marſiliā:collationes ſcripſit ꝛ alia. Et fuerūt infiniti ſancti heremite ꝛ monachi ꝛc̄.
¶ Timotheꝰ hereticꝰ:dicit xp̄m verū deū:ꝛ hoiem quidē eſſe:ſed addidit falſū:dicēdo diuinā naturā conuerſam eſſe in humanā.
¶ Amanus ep̄us aureliacenſ. ciuitatē ſuā liberauit ſuis meritis ab hūnis.
¶ Cōciliū carthaginēſe fuit ducentoꝝ:ꝛ. 18.patrū ꝟ pelagiū hereticum:in q̄ ſanctꝰ auguſtinꝰ ſolennis triūphatoꝛ ꝟ hereticos apparuit:cunctos vincēdo
¶ Predeſtinatoꝝ ſerpit hereſis:que dicit nil ꝓdeſſe ad vitam ꝙ ſancti virtuoſe agunt.
¶ Palladius ep̄s mittit̄ ad ſcotos.
¶ Lupus trecaſſinꝰ ep̄s floꝛuit: qui attilā mirabiliter a preda compeſcuit.

Doc tpe ſaxones angliā intrare ceperūt:ꝛ paulatim creſcentes tandē totū regnū:ꝛ diadema obtinuerūt'
¶ Cyrillus alexandrinꝰ ep̄s fuit in concilio epheſino. Synodus epheſina vlis ducē toꝛum patrum cōtra neſtoꝛiuꝫ hereticum.
¶ Neſtoꝛiꝰ ep̄s cōſtantinopolitanꝰ dicit xp̄ꝫ puꝝ hoiē; nō deū hereſis magna.
¶ Hieronymus obiit: mira cuꝝ inauditi clarꝰ
¶ Euſebiꝰ diſcipulus hieronymi claret pꝰ eū.
¶ Patriciꝰ filius ſoꝛoꝛis ſancti martini mittit̄ in hiberniā a celeſtino papa:vir mirabiliū operū. Uixit annis centū viginti.
¶ Germanꝰ ep̄s antiſiodoꝛenſ. tres moꝛtuos ſuſcitauit: ꝛ etiā aſinū ſuū defunctū. Omniū pedes lauit ſine exceptione.
¶ Paulinꝰ ep̄s nolanꝰ vir ſcūs:de q̄ dic̄ gregꝰ in dialogo ſuo.

Anno mundi	5613			5633
¶ Pape	Zoſimus ā.3.mē.8.d.9.grecꝰ	Bōifaciꝰ pꝰ ā.8.d.8 romanus	Celeſtinꝰ ꝑmus.an.8.dies.9.	Sixtus 3ꝰ an.8.di.9 romanus
	patre abraſio.			

Campanus qui inſtituit dici debere. Judica me deus ꝛc̄.añ introitum miſſe: ſm fere oēs chꝛonicas. Et fecit plures canones anathematis contra neſtoꝛiū.

Anno xp̄i.	414	424	
¶ Iſte Zoſimꝰ ſtatuit: ne clerici tabernas teneāt:aut vina vendāt: ꝛ ut cereꝰ benedicatur in ſabbato ſācto ꝛ ꝙ ſeruꝰ non fiat clericus: niſi priꝰ liberatus ſit a dño ſuo ipſe miſit legatos ad cōciliū carthaginenſe pꝛo roboꝛatione eiuſdem.	¶ Iſte bonifaciꝰ ſtatuit ne mulier tāgeret pallā altar̄:aut lauaret. Ipe habuit ſciſma cuꝫ eulalio ꝑſbyto: q ſecū electus fuit ꝛ ꝑualuit:qꝛ maioꝛ ꝛ ſanioꝛ pars ſecū erat ꝛ imperatoꝛ etiam cū vxoꝛe ſua ſibi magis fauebat.	¶ Iſte celeſtinꝰ iſtituit dici pſalmos añ miſſaꝫ:ꝛ ex hoc exoꝛdiū ſūpſit vſus quē pꝰ eccl̄ia ſeruauit de introitu ꝛ graduali ꝛ tractu. Ipe eiꝰ celebꝛata eſt ſcā ſynodꝰ epheſina: ꝟ hereſim neſtoꝛij ep̄i cōſtantinopolitani q negabat btām mariā veram eſſe matrē filij dei.	¶ Iſte ſixtus vir ſanctus erat totꝰ humilis ꝛ miſericoꝛs. Eccleſiam ſcē marie maioꝛ edificauit. Habuit quendā emulū noīe baſſū qui euꝫ diffamauit de quo cū ſe i cōcilio purgaſſet ſtatim poſt:baſſus moꝛiť:quē tñ ꝓpꝛijs manibꝰ ſepeliuit. Ædificat Mariam Maiorem

¶ Sciſma quartū quod fuit inter bonifacium ꝛ eulalium:cauſa fuit diſcoꝛdia eligentium:ꝛ obtinuit bonifacius:quia maioꝛ ꝛ ſanioꝛ pars erat ſecum.

¶ Tota gallia etiã affrica hispania ꝛc. interijt pmissione diuina ab incursu barbaroꝝ. 500. miliũ: ꝛ oẽs pene ciuitates in terrã pstrate fuerũt exceptis paucis: q̃ scos eẽpos habuerũt: ob qõ diuinit⁹ ptecte sũt. ꝛ fuerũt tpa horrenda Ciuitas meteñ. muros habuit insuperabiles: sed corruerũt ppter pctã ciuiũ: ꝛ sic exusta fuit,

¶ Eccl'ia dei isto tpe valde tribulat': ꝛ p̃cipue in affrica: nã augustino mortuo: tot⁹ cler⁹ aut martyriçat': aut expelli tur a sedibus suis in exiliũ: nec fuit fil'is pcutio ibi vsq; tunc: ppter gensericũ regẽ Wandalorũ ꝛ honericũ filium eius qui fuerũt arriani: ꝛ ecclesias clauserũt. tandẽ etiã ipsi male perierũt more solito.

¶ Merlin⁹ de incubo genitus: claret in britania spũ pphie: cui⁹ instinctu vortigonus rex britonũ valde dilatauit fidẽ christi. huic successit vterpandagon frat ei⁹: q̃ fuit pat' arcturi: de q̃ pphetauit idẽ. vter. i. caput draconis: qr p draconẽ i stellã p̃nũciat⁹ẽ

¶ Festũ sci petri advincula instituit: ꝛ stupẽda miracula p ei⁹ cathenã fiunt

¶ Judei plures submergunt in mari decepti p diabolũ: q eis appuit in spẽ moysi q̃si vellet eos introducẽ in terrã pmissionis: quidã euadẽtes fidẽ christi receperunt.

¶ Septẽ dormientes euigilãt q̃s deci⁹ añ ducẽtos annos in spelũca reclusit.

¶ Petroni⁹ eps bononieñ. fecit vitas patrũ: vir scẽ vite ab infantia.

¶ Hilari⁹ eps arelateñ. claret i gallia.

¶ Iste martian⁹ catholicus fuit ꝛ cũ valẽtiniano ipauit ꝫ p⁹ apud ostãtinopoli int empt⁹ fuit cõspiratiõe suoꝝ hic in sõnis vidit arcũ attile ofractũ: exꝫ ipsũ intelligẽs mortuũ: ꝛ sic factũ est.

Martia⁹ cũ valẽtiniano. ã. 7.

¶ Iste leo pm quosdã fuit ver⁹ catholic⁹. ~~fm alios~~ ~~dicit q̃ nimis imprudente~~ ~~nagiefeq; tpe fuit cõbur~~ ~~q̃ gõ a papa excõicat⁹ fuit~~ ~~videt ũ q̃ hoc nõ leo pm⁹~~: ꝫ leo tertiꝰ fecerit. Tpe gregorij tertij fuerũt tpa turbulenta ꝛ inquieta.

Leo pm⁹ an. 17.

¶ Codex edit': q ꝛ liber theodosian⁹ appellat': q̃ oĩuꝫ principũ legitimoꝝ bꝫ fines:

¶ Nichast⁹ remeñ. eps. martyrio coronatur cuꝫ eutropia sorore sua ab hũnis truncat⁹ ait. dñe viuifica me fm verbũ tuum.

Synod⁹ 4 vl'is calcedoneñ. 630. patrũ cõtra eutice hereticum.

¶ Benouefa virgo claret parisius: que fuit velata a scõ germano.

¶ Eutbicen abbas cõstãtinopolitan⁹ beretic⁹: dixit vnã naturã esse verbi dei ꝛ carnis. Et dioscor⁹ olim eps alexandrin⁹: defensor illi⁹ fuit.

¶ Undecimiliũ virginũ corpors apud coloniã agrippinã martyriçat' ab hũnis ꝛ colonia statim etiã post destruit'.

¶ Echius patrici⁹ contra attilã pugnat: fugans eũ: ꝛ cesa sũt ibi. s. in territorio aurelianeñ. 180. milia pugnatoꝝ.

563	cõfessor.	564	565

¶ Marianus monachus: ꝛ plures alij sci ꝛ docti viri floruerũt.

¶ Eutropi⁹ p'sbyter scripsit plura.

¶ Victorinus massilieñ.

¶ Maruchas eps filiũ regi p'sa ꝛ demõe liberauit: ꝛ m'tũ ibi fidẽ creuit

Leo p⁹ ã. 21. m. 1. d. 28. tusc⁹.

¶ Beatissimus ioannes baptista: caput suũ reuelat duobus monachis q̃ hierusalẽ venerãt. Horbi aũt qr eundẽ patronũ sibi elegerãt: inuicti pmanserũt diu.

¶ Terremotus cõtinui: ꝛ signa plura fuerunt.

¶ Celũ ab aquilone efficit' quasi igneũ: ꝛ fulgurantes haste apparent: luna obfuscat'.

434	444	454

¶ Iste leo scissim⁹ longo tpe cũ multiplici fructu p̃fuit ecclesie: tũc infinitis piculis laborãti: ppter tyrãnides p̃cipũ ꝛ hereses varias falsoꝝ doctoꝝ. Plures sermões ꝛ epl'as scripsit ita egregie: ut inẽ oẽs catholicos doctores florem dictaminis reportasse dicat': ꝛ q̃cũq; dixerit: sic sũt approbata ut nulli fas sit vl' in minimo ab illis dissentire. Ipse suis meritis attilã a roma ꝛ italia auertit. manũ sibi ãputauit ppter quandã tentationẽ: ꝫ btã virgo ipsã restituit. in canone addidit: scm̃ sacrificiũ: imaculatã hostiã. Synodũ calcedonensẽ iussit celebrari mediãte martiano impatore. tandẽ p⁹ plures agones btã morte potit': sepult⁹ apud scm̃ petrũ. festũ ei⁹ agit' in vigilia apl'oꝝ petri ꝛ pauli: q̃dã dicũt. 11. aprilis. Tpe hui⁹ pontificis mysteriũ btissime trinitatis euidẽti miraculo i ptib⁹ gallie declarat'. Cũ enĩ quidã eps celebraret vidit sup altare tres guttas clarissimas eq̃lis magnitudinis cadere: q̃ simul defluẽtes ꝛ i vnũ cõiuncte gẽmã pulcherrimã effecerũt: quã cũ eps in medio crucis auree posuisset: omnes alie ceciderũt.

occurrit attila vastanti Italiam.

¶ Terremot⁹ maxim⁹ apud cõstãtinopoli p q̃ttuor mẽses ꝛ infans dixit: ut cãtarẽt. Scũs de⁹: scũs fortis: scũs ꝛ imortalis: miserere nobis: ꝛ sic cessauit. hoc postea i calcedonensi synodo confirmatũ est.

¶ Eucherus lugduneñ. eps ꝛ doctor.

¶ Seuerus treuereñ. eps scũs.

¶ Mamertin⁹ abbas in monasterio sancti germani, ꝛ allodius fuit ante eum.

¶ Walleranus eps sanctus.

¶ Marin⁹ eps ephesiorꝝ.

¶ Juuenal' eps hierosolymitan⁹.

¶ Anatholi⁹ ostãtinopolitan⁹ eps hi duo fuerunt in cõcilio calcedonensi principales.

¶ Cometa apparet ꝛ p⁹ pauca apud tholosam gallie riuus sanguinis longissimus fluxit tota die.

¶ Arctur⁹ rex britanie noiatissim⁹i victorijs: quadringẽtos sexaginta viros gladio suo interfecit. Eccl'ie dei subuenit: ꝛ fidẽ valde ampliauit: oẽsq; tras francie: datie: norwegie ꝛc. sibi seruire coegit. Perdit tandẽ: nec vsq; hodie scitur vbi manserit.

¶ Dubricius p̃mas anglie: vir sanct⁹: miraculis clarus: p⁹ heremita: coronauit arcturũ.

¶ Iste Zeno fuit arrian⁹: ꝛ totaliter crudelis ꝺ catholicos. Sed⁹ inijt cuꝫ gothis: ꝛ filiũ leonis interficere volens: alter filꝭ ei offert. Ipse theodorico puerũ: postea regẽ gothorũ a patre suo i obsidẽ accepit.

Zeno. an. 12. alꝭ. 17

¶ Ethici⁹ senator in burgundia tpe famis. 4. milia pauperũ sustẽtauit: ꝛ celestꝭ pmissiõis vocẽ audiuit

¶ Fulgenti⁹ eps ruspen. claret: luculẽtissim⁹ doctor scientia ꝛ fide plenus afer.

¶ Anglia in flore tpe arcturi: cui ter dena regna seruierũt: sꝫ tpe paruo. Et nota signũ infallibile: qñ videlicet militaris celsitudo bellũ delectabiliꝫ appetit: ꝛ occasionẽ querit: tũc sequit finis cõiter miserabilis iuxta illud ppbete. Dissipa gẽtes q̃ bella volũt O si hoc tpe britones q nũc dicũt anglici: prudẽtia vera gubernassent, totius europe dñi fuissent. Sed dũ volũt fortiter ꝺ fortes agere: pariꝫ cũ fortibus i quos impegerũt: ceciderũt. Et siquidẽ miserabilis victoria: qñ victor paucos aut nullos milites retinet. Unde audacia plurimũ nocet: qñ prouidentia nõ gubernat. sic arcturo contigit.

¶ Imperatores.

¶ Helisei ppbete ossa transferunt de samaria i alexandriã.
¶ Marci euãgeliste corp⁹ trãsfert ad venetias de alexãdria.
¶ Leranie minores instituunt a mamerto epo vienen.
¶ Remigi⁹ remẽs eps: q post clodoneũ regẽ frãcie cõuertit.
¶ Perpetu⁹ eps turonen.
¶ Prosper eps vir clarus sciaꝛ scitate vite: de aqtanie terra.
¶ Theodor⁹ eps syrie scripsit chronicã: ꝛ plura alia.
¶ Cyprian⁹ amsilien. epus: vir supra modũ misericors totũ qõ habuit fratrib⁹ in necessitate dedit.
¶ Heresis acephaloꝝ fuit: q̃ ipugnauit cõciliũ calcedonen.
¶ Meretrix quedã peperit infantes. 7. vno partu: ꝛ in piscinã piecit: ꝛ vnus factus est rex longobardoꝝ.

Anno mundi 5663

¶ Pape.

Hilari⁹ p⁹ ã. 6. m̃. 3. di. 6.

¶ Sardus patre chrispino.

Siplicius an. 15. m̃. 2. di. 7.

Tyburtinus patre castino.

Anno xp̃i. 464

¶ Iste bilarius dedicauit eccl'iam bti stephani iuxta basilicã bti laurẽtij: hic cõstituit ut nullus pontifex sibi successorẽ cõstituat: ut habet. 8. q. i. pleriq;. Sepelit in monasterio sci laurẽtij: qõ ipse dstruxit.

¶ Iste simplici⁹ diuisit vrbẽ in qnq; regiones: ꝛ plures eccl'esias dedicauit. Hic cõstitnit ut clericus inuestiturã nõ recipiat a laico qõ fuit p⁹ p alios magꝭ roborat⁹: ut pꝫ. 16. q. 6. p totũ. Sepelit in vaticano.

¶ Uenetiarũ ciuitas inclyta cõdit: aut poti⁹ ampliat circa hec tpa: ãno. 450. non a pastorib⁹ sicut roma: sed a potentiorib⁹ ꝛ ditiorib⁹ puincia ꝝ aduenis: illi ppt̃ psecutionẽ attile dfugiẽtib⁹ Mirũ ẽ ꝛ sũmo extollendũ laudis preconio: potuisse a tot tãq; diuersis vrbiũ ꝛ oppidoꝝ pplis dditã ciuitatẽ: p annos mille cũ tali incremẽto ac gl'ie splẽdore: vnanimiq; sagacitate dseruare

¶ Uenetiarum ciuitas.

¶Disputatio illa famosa facta ē apud cartbaginē ꝫ arrianos iussu bonorici regis: cui⁹ scripta habentᵉ: sꝫ ꝑualentib⁹ catholicis: rex impi⁹ arriana bereſi plenus eos vsqꝫquaqꝫ ꝓsequit: sꝫ nō impune. nā octauo anno regni sui percussus a dño: scatens vermib⁹ miserabiliter expirauit.

¶Būtaram ūd⁹ rex Wandaloꝝ q p⁹ bonoricū rexit: eugeniū ab exilio reuocauit: sꝫ castrimūd⁹ q p⁹ nouē ānos ei succesſit itemꝫ ecclesias claudit. 215. ep̄os exiliādo: erga quos symmach⁹ papa clementiſſim⁹ fuit.

¶Iste anastasius malū hꝫ testimoniū: qr fact⁹ fuit heretic⁹

¶Acbacius ep̄s cōstantinopolitan⁹ in beresim cecidit ⁊ damnat⁹ ⁊ famosus hereticus fuit.

¶Eugeni⁹ ep̄s cartbagineñ. ⁊ felix ep̄s abzitaneñ. cū alij ep̄is ⁊ cleric⁹: ⁊ eccl'ie mēbris nūero. 4976. miserabiliter tractantur: ⁊ in exiliū mittunᵗ ab bonozico rege Wandaloꝝ. Et totus clerus affricanus fortiter ꝓ xp̄o agoniçat vsqꝫ adhuc.

¶Dionysia cū filio suo maiozico: ⁊ germana datiua leontia filia sc̄i germani ep̄i. Emili⁹ medic⁹. Bonifaci⁹ martyres: ⁊ alij multi martyres ⁊ cōfessozes absqꝫ numero: multi manibus ⁊ linguis abscisis recte loquunᵗ.

¶Uictozian⁹ ꝓconsul martyr mirabiliᵗ cruciatus est. Et victoria bonozabilis matrona: ⁊ alij ⁊c̄.

¶Fames incredibilis facta est que totā affricā vastauit ⁊ alias regiones: occasiōe cui⁹ plures sci ⁊ sc̄ facti credunᵗ ꝓpter elemosynas suas.

¶Pacbaciū ostātinopolitanū ep̄m ⁊ cū a papa bozmisda moneretᵉ ꝓ solēnes legatos: ut ab arriana pfidia discederet: rn̄dit: nos cū sim⁹ ip̄atoz iubē volum⁹: nō āt nobis iuberi Qđ arrogātie vbū et̄ne būiliatiōis: lꝫ iutilis subsecuta est vltio: qr parū p⁹ iusto dei iudicio fulmīe pcuss⁹ interijt: sensat] ꝑncipib⁹ sue vesanie bozridū relinquēs exēplū. Ipse etiā miserabil'fuit: nec vnq̄ meruit victoziā: deo pit odibil' ⁊ boib⁹

Anastasi⁹ an. 26.

¶Theodozic⁹ qui arrian⁹ fuit: rex gothoꝝ: totā italiā possedit lōgo tpe: ⁊ q̄sdā tyrānides ō fideles fecit: ob qđ fuit pectus post mortē in os vulcani ꝓ ioannē papā ⁊ symmachuꝫ patriciū: quos iniuste necauit ꝶm gregoziū in dialogo.

¶Inuētio sci michaelis in monte gargano facta fuit bic.

¶Solēnis ep̄s carnoteñ. vir sanctus insignis habetᵉ.

¶Paschasi⁹ vir scūs de quo facit mentionē gregozi⁹ in dialogo: q̄ graue sustinuit purgatoziū: qr in sciſmate ptinaciᵗ adbesit laurentio vsqꝫ ad finē vite: sꝫ añ mortē penituit.

¶Sancta brigida in scotia claret.

5673

Felix 3⁹. a. 8. m. 11. di. 19.

Romanus ex patre felice ex regione fasciole.

5683

Gelasius an. 8. m. 8 di. 18.

Afer patre valerio.

Anastasi⁹ 2⁹. ā. 3. m. 1. di. 33.

Romanus patre petro.

474

¶Iste felix scūs ē: ut pz ex sermone bti gregozij. vbi narrat de trib⁹ sozoribus matris sue: fuit enī attau⁹ ei⁹. Hic dānauit acbaciū: eo q̄ ad cōionē receperat petrū alexādrinū ep̄m. Hic statuit q̄ accusato dāde sūt inducie: ut ad respōdēdū parare se possit: ⁊ q̄ accusatozes ⁊ iudices tales eē debeāt: q̄ oi careant suspicatiōe ⁊ macula. De ipso fit mentio. 61. di. ozosiꝰ

¶Joānes damascen⁹ ꝶm quosdā ferᵗ bis tpib⁹ fuisse. Alij dicūt q̄ p⁹ gregoziū: manū iiuste sibi āputatā btā vgo sibi restituit. multa scripta subtilia religt

484

¶Iste gelasius canone misse ozdinauit: p̄fationē: bymnos: tract⁹: oro-nes: sicut ambrosi⁹ fecit ⁊ int̄ libzos autenticos ⁊ apocriphos distinxit. 15 di. Sacrosc̄a. Ipse etiā impatoꝛez excōicauit: ⁊ excōicare posse ostendit 96. di. duo.

¶Iste anastasi⁹ primo bon⁹ fuit sꝫ postea seduct⁹ ab acbacio ⁊ cōmunicauit ei: ⁊ ob boc cler⁹ sepauit se ab eo: ⁊ qr voluit restituere acbaciū occulte: licꝫ nō potuit: di uino iudicio pcussus ē: intestina eisciendo. 19. di. anastasi⁹. Et bic vī secūd⁹ infamis papa: de toto catbalogo pontificū vsqꝫ buc: qr p̄mus. s. liberi⁹ fauebat arrianis: iste nestozianis vtrobiq̄ cōcurrē te vesania impatoꝝ.

¶Ciuitas Sypontus.

¶Mons garganus.

¶Oraculū sci michaelis archāgeli.

¶ Clodone⁹ p̄mus xp̄ian⁹ rex francie circa hec tpa baptiçat⁹ est a sc̄o remigio. Habuit enī vxorē xp̄ianissimā noīe clotildis q̄ fuit filia regis burgūdie: q̄ sepi⁹ monuit cū ut relicta idolatria in verū filiū dei crederet: sz nō acquieuit Postea cū bellaret aduers⁹ regē almanie: cozzuere cepit exercit⁹ ei⁹ z infusus lachrymis ait. Jesu xp̄e quē regina mea p̄dicat esse filiū dei: q subuenis ī tribulatiōe z das auxiliū in te sperantib⁹: tuū deuotus postulo auxiliū. z sic habita victozia: venit cū trib⁹ milib⁹ ad baptismū. Et colūba celit⁹ ampullā cū chrismate attulit: vñ reges francie vsq; hodie inungi solēt: exēploq; ei⁹ totū regnū fidē suscepit: z deinceps sp victozios⁹ fuit z gothos supauit zc̄. ce pitq; extūc deuot⁹ esse erga deū z sc̄os ei⁹: z p̄cipue erga sanctū martinū: cui pzecios⁹ equū cū alijs munerib⁹ obtulit. Cūq; vellet eū redime: iussit dari cētū solidos argēti: sz nequaq; equ⁹ se mouit. At rex: date inquit adhuc centum: z tūc equus solutus abiit ad nutū regis. Tūc cū leticia rex dixit: vere beat⁹ martin⁹ bon⁹ ē ī auxilio. sz charus in negocio. Et hic videt quasi secūdus ⁊stantin⁹: z secunda helena rememozari.

¶ Symmach⁹ p̄rici⁹ martyr clar⁹ habet: vir sc̄us z strēnu⁹: q regi theodozico iniusto sepe obstitit: ob qō tandē ab eo martyriçatus ē cum ioanne papa.

¶ Boetius vir ⁊sularis: incōpabilis scie z i oi vtute p̄spicu⁹: fuit gener p̄dicti symmachi: z p⁹ multa q̄ glozios⁹ gessit: tandē exul iugulat pro iusticia a theodozico: sepult⁹ papie. Dicūt qdā eū canoniçatū sub noīe seueri. Quāta aut scripsit: tota xp̄ianitas testis est. Habuit vxorē p̄udētissimā noīe elpbe: q̄ fecit hymnū. Oliue bine zc̄. de petro z paulo.

¶ Dignissimus z gozdianus z alij multi martyriçati sunt a laurentio scismatico.

¶ Benebald⁹ p̄m⁹ ep̄us laudu. vir sc̄us habuit p̄mo vxorē: quam dimittēs z iterato admittēs: genuit ex ea sc̄m virū latronē: q ei ī ep̄atu successit. Mirabilē fecit pniaz.

¶ Librian⁹ scot⁹ cū suis fratribus z sozozib⁹ claret sanctitate.

¶ Uedastus atrabatēn.

¶ Leonard⁹ louiocēn. z Lipbardus discipuli remigij.

¶ Seueri⁹ abbas agaunēn. clodoneum sanauit.

¶ Lantianus rotbonēn.

¶ Marenti⁹ abbas pictauien.

¶ Amulpb⁹ ep̄s turonēn. mar.

¶ Melanius cōsiliari⁹ regis.

¶ Albinus vir sanct⁹ cū alijs.

¶ Uictoz cuz plurib⁹ illustrib⁹: q tunc flozuerūt in gallia.

¶ Marsus.

¶ Lantonus.

¶ Auit⁹ abbas aurelianēn. q ozabat dn̄m p filijs clodonei zc̄.

¶ Conciliuz aurelianēn. celebrat iussu clodonei: qō sc̄us melanius congregasse dr̄. Et nota q⁹ multa fucrūt concilia aurelianēn.

¶ Euuodius titiuēn. ep̄s.

¶ Carilephus vir valde sc̄us: qui nunq; voluit videri a mulieribus nec a regina deuota francie.

Anno mundi 5693 5703

Sardus: z patre fozzunato. Lampanus patre iusto.

¶ Pape. Symmach⁹ an. 15 m̄. 7. di. 28 Hozmisda an. 17.

Anno xp̄i. 494 504

¶ Iste symmachus vir bonus: cleri z pauperū amato⁹ fuit: elect⁹ cū laurentio z bis babuit cōtentiosū scismā cū eodē: sz p̄ualuit iudicio ecclesie z theodozici regis. 17. di. cōcilia. Hic cōpleuit hymnū angelicū. Gloz̄ia in excelsis deo zc̄. z cātari instituit: z multa vtilia statuit. Uerū cū laurentiū ex miseri cozdia fecisset ep̄m micerinū: nō reddidit sibi vicē iuxta bñficia p̄stita: sz iterato erexit se cōtra eū: nec fic p̄fecit: qz cū symmach⁹ se plene purgasset cora synodo de obiect⁹ crimīb⁹: cū glīa restituit: z laurēti⁹ cū suis dānat⁹ fuit.

¶ Iste bozmisda vir misericozdiarū fuit: ecclesijs multa ozname̅ta cō tulit pauperū elemosynis intentus fuit. Ipse clerū composuit: z grecos recōciliauit: q fuerant excōicati pzopter beresim nestozianā. Sepultus est apud sanctū petrū.

¶ Scisma quintū qō fuit inter symmachū z laurentiū: cā fuit discozdia eligentiū: sz symmachus obtinuit iudicio concilij: in quo theodozicus rex p̄sonaliter fuit: qz maioz pars erat secū: sz post annos quattuoz surgit iterū altercatio in clero: ppter crimina obiecta symmacho: z factū est scisma sextū ecclesie: sz cū symmach⁹ se purgasset cora concilio z rege: restituit cum gloz̄ia: z laurentius damnatus fuit.

¶ Iste iustin⁹ tot⁹ catholic⁹ fuit: ⁊ oia q̄ anastasi⁹ ō eccl'iam fecit: retractauit: sūmū pōtificē deuote regsuit. s. venerabilē papā bormisdā: ⁊ se libēter eidē obedire velle: intimauit. qō ⁊ factū est: qz cū german⁹ epūs capuan⁹ ad eū venisset ex pte pape ut epōs de exilio reuocaret: statī fecit: cū magna leticia eū suscipiēdo. Ipse magl fecisset p fide: nisi eū tyrannides theodorici impediuisset.

Justinus j⁹ an. 9.

al'. 11.

¶ Iste iustinian⁹ excellētissim⁹ fuit p oia. Nā i ipso cōcurrerūt tria q̄ pncipē glorioſū faciūt. s. potētia: sapia: ⁊ religiosa mens ad diuinū cultū. Per pmū hostes supauit. Per secūdū iustis legib⁹ mūdū ordinauit. Per tertiū deū glorificauit eiusq; ministris ecclias edificādo: opes ples donauit. Nota q̄ leges ciuiles q̄ romane dicūt: añ istū insignē virū nimis plire fuerūt: q̄s ipse admirabili breuitate cozrexit: ⁊ ad. 12. libros coartauit ⁊ ordinauit: ⁊ de oīb⁹ vnū cōstitucē ordinauit: quē codicē iustiuianū appellari voluit.

Justinianus j⁹ an. 38

¶ Berman⁹ capuan⁹ epūs claret. Uide in dialogo gregorij.
¶ Ulgor boiacen. epūs q̄ mortuū suscitauit.
¶ Aunt⁹ etia scus abbas carnoten. bis floret tpib⁹
¶ Solin⁹ fidoni⁹ doctor magn⁹: multa scripsit.
¶ Claudi⁹ epūs vienen. nobilissim⁹ inē doctores.
¶ Cassiodor⁹ gliosus vir ⁊ doctor luculentus fuit primo senator: cancellariusq; regis theodorici: deinde monachus plura scripsit.

¶ Arator poeta floret.
¶ Priscianus grāmaticus.
¶ Totila rex gothor: multas exercet tyrannides: pene tota italia destruit.
¶ Uictor capuanus epūs: q̄ ciclos pascales scripsit.
¶ Gregori⁹ epūs lingonen. de senatorib⁹ pri⁹ habuit vxorē.
¶ Nicecius treueren.
¶ Domitian⁹ tungren.
¶ Clodoaldus fili⁹ regis francie pbyter scūs monasteriū cōdidit.

¶ Belisarius patricius comes iustiniani mirabiliē de persis triūphauit. deiñ miss⁹ ad affricā: Uandalor gentē deleuit. De hinc romā liberauit a gothis q̄ ptotū annū fuit obsessa: regē etiā gothorū cepit: ⁊ ad impatorē duxit ⁊ roma sepi⁹ capiē a gothis ⁊ quasi in nihilū redigiē.

5713 — 5723

Joānes j⁹ mr̄. an. 3 m̄. 9. d̄. 18

Tuscus patre constantino.

Felix 4⁹ an. 3. m̄. 2 d̄. 26.

Samius patre castorio

Bonifacius 2⁹ an. 2 d̄. 26

Romanus patre sigibuldo.

Joannes 2⁹ an. 2 m̄. 4. d̄. 20

Romanus patre proiecto.

514 — 524

¶ Iste ioānes scūs ē martyriçat⁹ a theodorico arriano cū symacho ⁊ alijs eque catholicis viris cui⁹ festū agiē. 27. maij. Rex añt breuiē p⁹ a dño pcussus: moriē ⁊ in os vulcani ab eisdē pijciē. hic in custodia afflictus moriē.

¶ Sanct⁹ benedict⁹ pr̄ maximus claret toti⁹ ecclesie fulcimentum: ⁊ norma religionis: hic vir venerādus inclytissimos habuit discipulos ⁊ plures nūero: ⁊ obtinuit orbem terrar ⁊c. Eius vitam scripsit beatus Gregorius in secundo dialogorum.

¶ Iste felix iussit infirmos iungi añ trāsitū. vñ patz q̄ vnū sepe statuiē: qz nō sp fit executio: aut g̃ necesse est sepius replicari: aut forte ioleuit qō pri⁹ statutū fuit: veruz pncipaliē p xp̄m institutū est: qz oia sacramēta p xp̄m tradita sunt ecclesie.

¶ Persecutio iterū in affrica fit catholicis a Uādalis arriāis: epis qbusdā ligue abscidebāē: ⁊ tñ recte loq̄bāē.

¶ Iste bonifaci⁹ statuit: ut clerici sint diuisi a laicis i celebratiōe missē: hunc qdā libri dicūt electū in discordia cū dioscoro ⁊ fuit scisma 38. dieb⁹: sz mortuo tūc dioscoro bonifacius obtinuit. Alij dicūt q̄ hoc fit factū tempore sysinnij: ut infra patebit.

¶ Iste ioānes cū iustiniano impatore magnam būit cōcertationez: an in xp̄o vna uel due eēnt nature: pbante añt papa q̄ due: ipator ait: aut dsenti nobis: aut in exiliū ibis: tūc papa gaudenē dixit: ego ad iustinianū ipatorem xp̄ianissimuz venire desideraui: sed ut video diocletianū psecutorē inueni: tñ minas tuas i nullo timeo: tūc impator humiliauit se pstratus i terram añ papā.

¶ Antonij abbatis corpus inuenitur: ⁊ in alexandriam transfertur.

Fecit etiã librũ institutionũ: quẽ in ꝗttuor distinxit libros. Nouas quoq; leges quas ipse fecerat i vnũ volumẽ redactas: nouellas vocari voluit ꝙ cõiter autẽtice appellant: ⁊ sũt ꝑ collatiões distincte. Diuz etiã magistratuum ⁊ iudicum seu iurisconsultorũ leges: quarum duo milia librorũ esse dicebant: grandi labore abbreuiari fecit ⁊ ad numerũ librorũ. 50. redegit: ⁊ ipsũ librũ digestorũ seu pandectarũ appellare mandauit. Et debet scribi ꝑ. d. g. sz qz hodie mirabili errore apud oẽs ꝑ duplex. ff. scribit: quasi ꝑ magisteriũ dicat: qz cõis error faciat legem. Causa aũt est: qz. d. g. antiqtus quandã silitudinẽ in scribẽdo habebãt cũ ff duplicato. Dis legib⁹ tot⁹ mũdus extũc: ⁊ deiceps vsq; nũc ordinat ⁊ regit: paucis exceptis ꝙ ꝑ sacros canones sũt phibite tanq; mortifere: qz cũ lege diuina non poterant concordari: aut nõ cõueniũt xp̃ianoz morib⁹. Et hoc idẽ impator tanq; ver⁹ catholic⁹ desiderauit ab ecclesia fieri dicẽs. Nõ dedignant leges hũane sacris canonib⁹ obedire. Plurime etiã leges sũt canoniçate: ꝑ qõ ecclesia sũmã ostendit exẽplaritatẽ: humiliter se submittẽs legib⁹ hũanis: inquantuz nõ impediũt cõsecutionẽ sui finis qui est vita eterna: quam promisit deus custodientibus legem siue mandata sua.

¶ Lassius narnien. epꝰ.
¶ Medardus nouion.
¶ Maur⁹ discipul⁹ sci bñdicti.
¶ Romanus siliter ⁊c̃.
¶ Hilgard⁹ epꝰ rotbomagen. frater sancti medardi.
¶ Berman⁹ parisien.
¶ Eleutherius Tornacen. in gallia claruerunt.
¶ Theophilus q omagiũ diabolo fecit: sz ꝑ beatã virginẽ mariã reconciliat⁹ est.
¶ Benedict⁹ iunioz: qui a totila multa passus est.

¶ Signa horribilia apparuerũt quedã stella cõtra lunaz veniens intrauit: vue de sãbuco nascunt. Hyems grauis fuit: ut aues manu caperent ⁊c̃. Lelum ardere visũ est i gallijs: ⁊ sanguis stillauit a nubibus.
¶ Theodebert⁹ rex francie fuit q beato mauro tũc abbati andegauẽsi plã dedit. Silit ⁊ clotari⁹ filius ei⁹. Magnis enĩ miracul' claruit btũs maur⁹: ꝑ oia sic bñdict⁹ magister ei⁹ venerabilis.

Sinodus ꝗnta constãtinopo

2da Conferma a Vigilio prim Graphum

litana ꝫ theodoruz ⁊ oẽs hereticos alios. Hec est similis auctoritate sicut quattuor.
¶ Ista synod⁹ dãnauit heresim theodori: qui dixit aliũ eẽ deũverũ: ⁊ aliũ xp̃m: ⁊ q̃ btã virgo nõ sit dei genitrix: sz hois tm̃ ⁊c̃. Satis cũ nestorio concordabat. Et nota: q̃ sepi⁹ hereses variant nomen iuxta hereſiarchas suos: qz hec dicta fuit in primitiua eccl'ia hebionitarũ: ⁊ sepius fuit destructa: ⁊ iterũ machinatione diaboli resuscitata: ⁊ sic de alijs sil'iter ẽ intelligendũ. Sepe tñ aliqd variãt aut apponũt: ut nõ sit oĩno sil'e ut patet ⁊c̃. De hoc vide xxiiij. q. iij. ca. quidã.

Anno mundi 5733 5743

¶ Pape. Agapitus p⁹ ꝓfes. an 2. mẽ. 11. di. 18.

Romanus pre gordiano.

Siluerius mar. an. ꝫ m̃. 5. d. 11.

Lampan⁹ patre hormisda epo ro. al'. roman⁹.

Vigilius ã. 17. m̃. 6 d. 26.

Roman⁹ er patre consule ioanne.

Anno xp̃i. 534 544

¶ Iste agapitus plene reuocauit iustinianum ab errore euticetis. hic cõstituit ꝓcessiões fieri diebus dñicis. Morit̃ ꝯstantinopoli ⁊ relat⁹ ẽ romã: ⁊ scũs est. Luius festũ agit̃. xxij. aprilis.

¶ Iste siluerius martyr est qz ꝑ fide in exilio intfect⁹ fuisse dicit̃ ꝓcuratione theodore impatric] qz anthemiũ epꝫ destituũ ⁊ ꝺdẽ natũ ꝓpt heresim: restituere noluit. Hic factus est papa ꝑ vim Rex enĩ gothoꝝ theodat⁹ corruptꝰ pecunia: minas clero ⁊ pplo intulit: nisi in eius electionẽ cõ ueniret. Ei⁹ festũ agit̃. 20. iunij.

¶ Iste vigili⁹ male intrauit papatum: sz tñ bñ se rexit ⁊ psecutionẽ sustinuit sicut siluerius. gothos supauit gl'iose: tandẽ in exilio morit̃ p⁹ graues passiões in constantinopoli ꝓpessas a theodora: ⁊ creditur martyr: festumq; ei⁹ agit̃. 26. iunij. Ipse iussit cõciliũ cõstantinopoli celebrari. ⁊ fuit primo archidiacon⁹ siluerij: ⁊ cupidus ad papatũ. dedit modũ impatrici qualit̃ siluerium amoueret: que eũ postea peius tractauit: ⁊ fune in collo eius missõ: ꝑ totam ciuitatez trahitur a mane vsq; ad vesperaz ⁊c̃. Hoc p̃dixit bellisari⁹ patricius romanus: q silueriũ inuit⁹ exiliauit: sic ingens. Hui⁹ machinatoz sceleris: nõ effugiet irã iudicis cũcta cernẽtis Sed de oĩbus postea plene penitẽs: ⁊ fortiter pro fide agoniçans feliciter vitam finiuit.
¶ Herculian⁹ epꝰ pusinus a totila secto capite martyriçatur.

¶ Iste iust⁹ bon⁹ fuit in p̃ncipio ꝛ bñ catholic⁹: ſꝫ ſuaſu vxoꝛis degenerauit in crudelitatẽ ꝛ auariciaꝫ: ꝛ factus oibus odioſus: amẽs efficit. Et narſes gdã eunuch⁹: vir ſtrẽnu⁹ ꝛ tot⁹ deuot⁹ ꝛ miſericoꝛs erat patrici⁹ ei⁹: q̃ merito ſue ſcitatis vbiq; triũphauit: totillã interfecit: ꝛ oẽs barbaros deuicit: totãq; italiã quietã reddidit: ſꝫ diabol⁹ inuidens ei q̃ cũcta bñ diſponeret: ſuſcitauit coꝛ impatric] ſophie ⁊ eũ: ita ut etiã impatoꝛ incõſulte alienaret ſe ab eo ꝛ ob illã ingratitudinẽ ꝛ iuriã vltus ſe fuit: ꝛ introduxit lõgobardos ꝛ auertit italiã: ne eſſet ſub impio vſq; ad tpa karoli. Notabile exemplũ ẽ hoc: ne p̃ncipes audiãt inuidas mulieres p q̃s diabolus ſepe ſolet facẽ qõ p ſe nõ põt.

Juſtinus 2⁹ an. 11

¶ Templũ ſcẽ ſophie maximũ in conſtantinopoli extruit̃ p iuſtinianũ. Putat̃ q; a conditiõe mũdi nõ ſit tale opus it a complete factũ. ibi eſt impatoꝛ ſepultus in pace xp̃i.

¶ Tempoꝛa ſatis turbulenta ꝛ mortalitas magna in italia: q̃diu fuit imperiũ bipartitũ: fuerũt turbationes continue. Et beatus gregoꝛius ſepius facit mentionẽ de bis.

¶ Puer quidã iudẽ⁹ circa hec tpa cũ alijs pueris xp̃ianoꝝ cõionẽ accepit: q̃ ꝓpter pater indignat⁹: ipſũ in fornacẽ ꝓiecit: ſꝫ illeſus exiuit: dicẽs. mulier illa q̃ in eccl̃ia eſt depicta: puerũ in brachijs tenẽs: pallio ſuo ignẽ extuſſit.

¶ Sampſon eps doleñ.

¶ Ethbinus britãnicus.

¶ Similianus abbas.

¶ Batolus abbas.

¶ Sindulph⁹ preſbyter.

¶ Dingalot⁹ preſbyter ꝛ alij ſci floꝛuerunt.

¶ Baſimũda regina frãcie vxoꝛ bilpici regis: qui in nocte iugulauit eã: ſcã mulier miraculis claret.

¶ Paul⁹. eps leoneñ.

¶ Bregoꝛi⁹ turoneñ. eps expoſitiones ſacre ſcripture fecit

¶ Dagloꝛi⁹ eps doleñ. ſci ſampſonis ſucceſſoꝛ.

¶ Amandus vir ſcũs: poſt eps traiecteñ.

¶ Iudeus quidã iſto tpe imaginẽ crucifixi telo tranſfixit occulte ꝛ ſanguis exiuit ꝛ iudeũ tinxit: ſꝫ xp̃iani hoc cõperto ipſũ lapidib⁹ cõtinuo obꝛuerũt.

¶ Fortunatus poeta italicus: ꝛ eps pictauieñ. multa ſcripſit.

¶ Stephani ſci p̃bomar. oſſa delata ſũt romã: ꝛ in vna tũba cũ ſcõ laurẽtio locata

¶ Brandanus in ſcotia claret: vir ſcũs: pater. 3000. monachoꝛũ.

¶ Machutes diſcipulus ſci brandani mirabilia fecit.

¶ Leander gothos cõuertit: p⁹ eps biſpaleñ. cui greg⁹ miſit libꝛos iob.

¶ Bregoꝛi⁹ fili⁹ goꝛdiani ſenatoꝛis: clar⁹ habeb̃: q̃ ſex monaſteria ĩ ſicilia fundauit ꝛ vnũ in vꝛbe: fit monach⁹ ex pꝛetoꝛe: ꝛ poſt diuinit⁹ papa eligit̃.

5753

Pelagius j⁹ ã. 11. m̃. 10. d. 18

Romanus patre ioanne.

Romanus patre anaſtaſio illuſtri viro.

5763

Jo annes 3⁹ an. 12 m̃. 11.

¶ Italia tpe hui⁹ pontificis abſoluit̃ a iugo cõſtantinopolitano: ꝛ ceperũt romani dominari p patricios: ꝛ fit regnum italie habitatio longobardoꝝ.

554

¶ Iſte pelagius ſtatuit: q̃ hereticꝰ ꝛ ſciſmatici debeant p ſeculaꝛẽ pt̃ãtẽ arceri. xxiij. q. v. relegẽtes. ꝛ plura alia: hic diffamat⁹ ꝛ culpat⁹ fuit de moꝛte vigilij: ſꝫ coꝛã omni populo tangendo crucẽ ꝛ euangelium ſacramento ſe purgauit.

¶ Agericus virduneñ. eps clarus habeb̃.

¶ Radegundis francoꝝ regina vxoꝛ lotharij: claret ſcitate: que poſt monaſteriũ intrauit.

¶ Leonardus heremita ſcũs cenomanenſis fuit.

¶ Coluban⁹ pater venerabilis clar⁹ habeb̃ i hibernia ꝛ p⁹ venit in burgundiã ꝛ ſtituẽs ibi monaſterium luxouienſe: ꝛ factus eſt in gentẽ magnã.

¶ Mons magn⁹ igallijs mugitũ dedit: diſcuſſus ab alio monte: ꝛ cũ boib⁹ ꝛ ecclijs i rodanũ ꝑcipitat̃.

564

¶ Iſte ioannes reſtaurauit cimiteria martyrũ: ꝛ eccl̃iam beatoꝝ apl̃oꝝ philippi ꝛ iacobi. In dieb⁹ ſuis mlta ſigna ꝛ ꝓdigia apparuerũt inſolita: ſignificantia cladẽ futuram qualis nũq; fuiſſe putat̃: tandẽ poſt multa bona opa moritur: ſepultus apud ſanctũ petrũ.

¶ Pugna ſcã oꝛit̃ inter germanũ epm pariſieñ. ꝛ childebertũ regẽ francie: quoꝝ quilibet certabat ad ſubueniendũ debilibus ꝛ pauperib⁹. Et q; vnus aliũ p̃uenit: nõ modica cõcertatio erat inter eos. O vbi manſerũt hec.

¶ Acies ignee viſe ſunt in celo de quib⁹ gregoꝛi⁹ in omelia. Et de veſtib⁹ quoꝛũdã verus efflurit ſanguis: domus etiã cuiuſdã aſperſa ſanguine apparuit: ꝛ ſigna in vaſis q̃ nõ potuerunt ablui.

Imperatores

Tiberius 2° an. 7

¶ Iste tyberi⁹ vir scūs fuit misericordissim⁹ multas eccl̄ias restaurauit: eratq; tā pfusus in muneribꝰ largiēdis: ut vxor eius sibi diceret: q̄ dilapidatorē eēt bonorꝫ īperij: Cui ille. Cōfido in dño q̄ fisco nr̄o nō deerit pecūia: si de bis q̄ dūs nobis cōtulerit elemosynas faciēdo: thesauros cōgram⁹ in celo. Et stati p⁹ cū vidisset crucē sculptā in pauimēto: ait. Leuate tabulā: qz indignū ē: ut crux pedib⁹ cōculcet: q̄ debet cū reuerētia ī pectoribꝰ z frōtib⁹ fideliū poni: ibiq; maximū repperit thesauꝫ: ipse pſas vicit.

Mauritius an. 20 grecus

¶ Iste mauricius⁹ habuit filiā tyberij noie cōstantiā: quā ei pr̄ ei⁹ tradidit cū impio: dicēs. Sit tibi imperiuz meū cum hac puella vtere ea felicit: z habe ī mēte eqtatē z iusticiam p̄cipua eē insignia optimi imperatoris: qb⁹ dictis pijssimus tyberi⁹ expirauit. Mauricius aūt sūpto impio: multū vtilis fuit reipublice. Tandē cuz btō gregorio nimis detraberet z mortē cōminaret: ō se diuinā ꝓuocauit irā: meritꝫ tū btī pontificis hic punit⁹ fuit eo q̄ quottidie p eo oraſſet. fuit enī expulsus de regno: fugat⁹ ad insulā quādā z ibi cū vxore z duob⁹ filijs p focā interēpt⁹ est Si bñ seruasset doctrinā soceri fui illū añ pedes suos habuisset pstratū: quē nūc sup se sensit leuatū. Tamē de eius saluatiōe bona spes est: ppter causā dictā.

¶ Hermigildis filius regis Visegothorꝫ z hispanorꝫ: cōuertit̄ de infidelitate arriana ad catholicā fidē. A patre suo rege martyriçatus est.

¶ Hospitius z qdā Minnatus brito: clarent in gallia sanctitate.

¶ Joannes elemosynari⁹ clar⁹ habet̄ ep̄s alexandrin⁹: sic dict⁹ ppter elemosynas quas faciebat. Quid vltra: qō habuit hoc totū dedit.

¶ Retharedus rex gothorꝫ: quē histozie tradūt virū fuisse virtuosū: cū esset arrian⁹ in cōcilio toletano. 74. primū cōuersus est ad verā fidē: z cum eo tota gens gothorꝫ: monitu z industria leandri ep̄i hispalens⁹. Magna gratia in populo barbaro: qui hucusq; malā habuere famā z nunc sanctos habere incipiunt.

¶ Antiochia subuertit̄ p angelū dei q̄ in veste alba apparuit: z tūc vn⁹ vir elemosynis vacans liberat⁹ fuit. Quidā dicūt q̄ medietas ciuitatis subruta fuit: z aliam vir ille precibus suis saluauit.

¶ Tunica dñi inconsutilis: reperta est in saphat: z in hierusalē posita.

¶ Inundatio pluuiarū maxima fuit: ita ut secundū diluuiū crederet̄ iterū venturū: z sequit̄ mortalitas maxima in italia que dicitur inguinaria.

Anno mundi 5773 5783

Papę.

Bñdict⁹ j⁹ an. 4. mē. 1 ð. 8.

Romanus. patre boni facio.

Pelagi⁹ 2° an. 10. mē. 10 ð. 10.

Romanus patre vnigildo.

Anno xp̄i. 574 584

¶ Iste benedictus multas sustinuit persecutiones: z vidit mala gētis sue ppter famē: pestilentiā: z hostes: qz longobardi totā italiā inuaserunt: in qb⁹ laboribus mortuus est: sepultus apud scm̄ petrū

¶ Iste pelagius ordinatus fuit absq; iussione principis: z lōgobardi obsederūt romā: z vastatio magna fuit: z qō male inchoatū fuit sub eo: in pei⁹ pficiebat: ppter tyrānidē barbarorū z pestē. Ipse misit gregoriū sanctū virū ad diuersa loca: in negocijs ecclesie exptissimum. Tandē in peste inguinaria mozit̄: sepultus apud scm̄ petrū.

Ciuitas Antiochie subuersa p angelū: ut supra dicit̄.

¶Mirabilia quedã circa hec tpa cõtigisse narrant. Cometa apparuit: puer quadrupes: & alter duos vertices hñs nati sunt biçantij: sanguinee hastee lux clarissima p noctẽ totã videbant. Puer nascit sine oculis & manib⁹: q a lũbis infra erat sicut piscis. In nilo apud egyptũ: duo aialia apparuerũt hũane forme vir & mulier: horribilia aspectu q̃si p vnũ diẽ sol a mane vsq; ad meridiẽ minorat⁹ est de tertia pte: q̃ oia aliqd noui solẽt significare. Quidã putant q; pfigurarũt bestialẽ & monstruosã sectã saracenor̃: que q̃si tertiã partẽ xp̃ianitatis in breui corrupit: & non longe post hec tpa surrexit.

¶Letania maior instituit a scõ gregorio: & angel⁹ apparuit sup castrũ adriani. Regina celi cantarũt angeli primũ &c. & grandis illa plaga cessauit.

¶Augustin⁹ venerabilis monachus vir scũs: cũ ioanne & mellito & alijs: mittit ad anglicos conuertẽdos. Nota q; sepe fit mentio de diuersis regnis & puincijs: q; crebro conuerse sint ad fidẽ: q̃ nõ semp in eis pmansit fides ppter diuersas causas: sic de anglia francia pria & iudea. In hoc singulariter roma ꝓuilegiata fuit: q̃ ibi nunq; defecit fides petri.

¶Furseus vir scũs filius regis hibernie: clarus fuit habitus hoc tpe.

¶Bangericus cameracen. eps claret.

¶Marculphus abbas bobiensen.

¶Boar vir scũs sup rhenum claret. Et multi alij vtriusq; sexus homines fuerunt digne memorie. Vide in registro gregorij.

¶Iste focas tumultu militũ factus impator: dominũ suũ mauritiũ occidit & alios plures: & q̃ male incepit pei⁹ pfecit & pessime compleuit: q̃ tpe suo romani grauissime õ psas p̃liantes fugati sũt: & multas puincias pdiderũt: & tandez ipe supat⁹ ab eraclio occisus fuit: sicut fecit: sic factũ est ei more solito.

Focas an. 8.

¶Cosdras rex psarũ hierusalẽ cepit & alias multas ciuitates: & valde attriuit xp̃ianos: occisis nonagita milibus: & crux cũ çacharia patriarcha capit̃ &c. Post cũ se deũ putaret interficit ab eraclio: dicit̃ q; tante fortitudinis eraclius fuit q; leones sepe pstrauerit i arena.

¶Phara virgo scã & nobilis & frater eius.

¶Phabo comes: & post meldẽ. eps: & frater eius.

¶Carnealdus eps lugdunen. claruerunt.

¶Desideri⁹ eps viennen. martyr sanctus.

¶Ualbert⁹ vir scũs etiã frater pharaonis: discipul⁹ sci colũbani: & scã blidethildis vxor pharaõis: plures discipuli eiusdẽ sci colũbani floruerũt. s. gallus: eustachius: attila vualaricus &c. Andoen⁹ hildemacus.

5793 5803

confessor.

Gregorij p⁹. an. 13. m. 6. d. 10

¶Roman⁹ ex patre gordiano senatore nobilis genere: nobilior virtute: sed sanctitate nobilissimus: ordinis sanctissimi patris benedicti monachus dignissimus.

¶Seruus seruor̃ dei: titulus totius humilitatis sũmis pontificibus hic instituit & permanet vsq; hodie.

594 604

¶Iste gregori⁹ dicit̃ magnus ꝓpter plura q̃ excellẽter habuit. s. potentiã: diuitias: virtutes: nobilitatẽ: sapientiam scitatẽ: famã: & experientiã. Nihil eũ in oi statu latebat: puta q; pene in oi statu exercitat⁹ fuit. sub eo paulatim mala ꝓteritor̃ tempor̃ geuerũt: de ei⁹ incõpabili vtilitate q̃ eccl'ie dei vigilantissime p̃fuit: plures cõscripti sũt libri. sz & ipse doctor ꝓncipalis vnus de q̃ttuor: quãta scripserit: tota simul testis est eccl'ia. Ipse beniq; sol⁹ cũ beato fabiano post scm̃ petrũ diuinit⁹ in toto catbalogo pontificũ romanor̃ ad pontificatũ est assũptus. Ipse plura instituit ut pz in ei⁹ registro: in canone addidit. dieq; nr̃os in ter. &c. De⁹ in adiutoriũ: añ initiũ horar̃ dici iussit. Totũ officiũ ecclesiasticũ stilo pulchriori & ordinatiori & cõpendiosiori mõ renouando cõposuit: qõ ꝓmanet vsq; hodie. Et dicit̃ gregorianũ de oibus officijs tam epor̃ q̃; alior̃ inferior̃ p̃lator̃ siue subditor̃. Quid vltra? Quanta gratia emicuerit: quãto scie lumine p̃ditus fuerit: quantũ presentib⁹ & futuris exemplo opis & scripturis prodesse studuerit: mortalis lingua aut vix aut omnino nõ posset explicare.

¶Hierusalẽ capit̃ a Cboſdra psarũ rege.

De ciuitates capiunt̃ ab eodem.

¶ Iste eraclius ex parte bonā: & ex parte malā hz in chronicis famā: quia & quibusdā valde sancte se habuit: ut pz in legēda de exaltatiōe scē crucis: quō miraculose etiā vicit persas & chosdraz occidit: sz p̄ victoriā ouersat⁹ cū patriarcha iacobitax: cuz ipso de fide disceptauit

Imperatores.

volēs eū ad rectā f. dē reuocare: sz pch dolor ab eo deceptus fuit: & incidit in heresim monachelitax: i qua & mortu⁹ fuit. vñ pz q̄ stultū sit cuilibet xp̄iano excedere sibi a deo cōstitutā regulā. Qñ enī laici intromittere se volūt de illis & filib⁹ periculosis questionib⁹ fidei: & qñ clerici bellis sponte ingerūt: & raro aut nūq̄ bonū sortiē effectū. Maneat quilibz in vocatiōe sua: & exerceat se in his q̄ sūt sui officii: aliogn si inordinate p̄cedit: spūs scūs aufert se fine quo nemo gcq̄ boni pōt pficere. Simile de ocia rege iuda: ut pz. 2. palipo. xxvj. & sunt exempla plurima quottidie. Uerū ista male dictio venit sup eraclium propter supbiā suā: q̄ post illā victoriam paupes sibi subiectos nimis inhūanit oppressit: q̄ deo semp displicet. Et fuit etiā post hec nimis infelix: & plura p̄didit. Moritē tandem infeliciter: bidropsi & heresi maculose infectus.

Eraclius ā. ij. hic leones sepe interfecit in arena.

¶ Lunibertus archiep̄s colonien. scūs.
¶ Austregisilus biturien. scūs.
¶ Sulpitius biturien. scūs.
¶ Joannes tungren. scūs.
¶ Salaberga abbatissa mulier sancta: duo monasteria constituit.
¶ Braulio cesar augustanus ep̄s & doctor clarus babet.
¶ Festū oiuz scōz instituit a bonifacio. 4°

¶ Isidorus hispalen. ep̄s inter doctores notabilissim⁹: multa scripta reliquit grauia sentētijs & auctoritate. hic vir studiosissim⁹ vltra. 70. sectas hereticoz enumerat: q̄ ꝺ eccleſiā dei successu tpis surrexerūt: & dānati sūt a scis patribus vicissim vsq̄ ad tpa hec. vide. 24. q. 3. c. quidā. Ipse etiā machometū qui in hispaniā venit capi iussit: sz admonitus a diabolo fugit.

Anno mundi 5813

Tuscus. Roma nus Marsus. Romanus.

¶ Pape

Sauinianus. an. 1. men. 5.

Bōifaci⁹ 3°. mē. 8. di. 28.

Bōifaci⁹ 4°. ā. 1. m̄. 8. di. 12.

Deusdedit. an. 3. di. 20.

Anno xp̄i. 614

¶ Iste sauinianus statuit pulsū cāpanax ad horas diei. Et quia teuax fuit: & sancto gregorio detrabere nō timebat a Deo p̄cussus interijt: & hic ē tertius de toto catbalogo pontificū q̄ formidabili morte & culpabili vita notatus ē vsq̄ huc.

¶ Iste bonifaci⁹ statuit ut nitidus pann⁹ sup altare poneret.

¶ Iste bonifaci⁹ ꝺsecrauit pātheon i. templū oiuz deox vbi xp̄iani p̄clitabāt a demōib⁹: & ē pulchra fīlitudo quō spūs scūs ex malis institutis paganox fit eligere scm̄ exercitiū deuotiōis: quasi medicina fiat ex veneno: vbi impij colebāt oēs demōes: ibi xp̄iani colūt oēs scōs: sic ars deludit arte.

¶ Iste deusdedit fuit vir sanctissim⁹: dū quendā leprosū oscularetur: statim mūdat⁹ ē: multa bona statuit.

¶ Pantheon Templum omniū deorū latine.

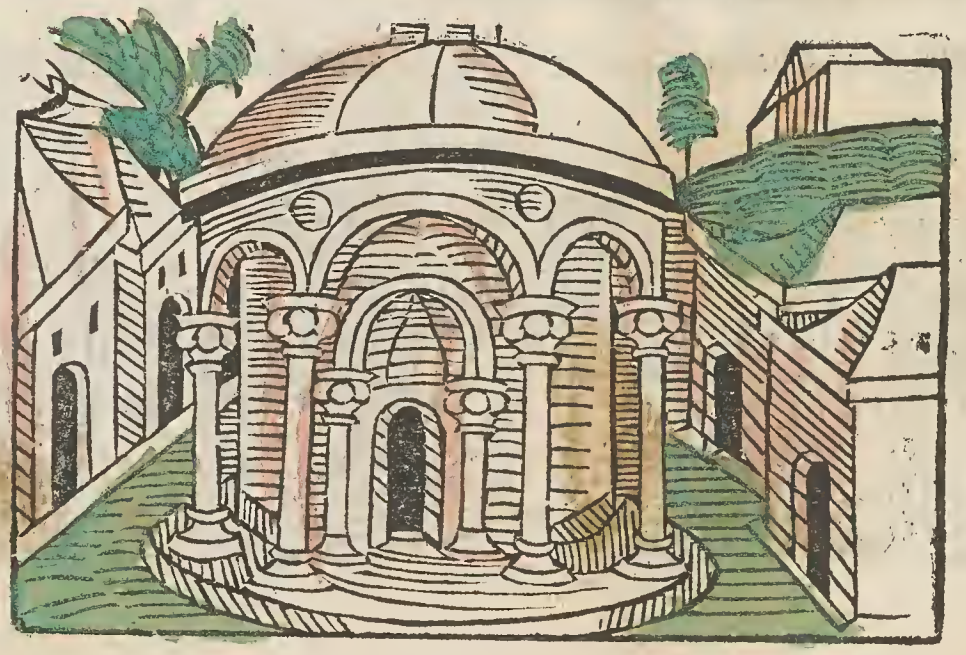

¶ Machomet⁹ deceptor orbis:ppheta falsus:nūcius satbane:p̄cursor antix̄pi:cōplementū beresū:ac toti⁹ falsitatis pdigiū:circa bec tpa vesaniā suā ostentare incepit. fuit eni magus ⁊ mercator vilissim⁹:⁊ factus p̄nceps latronum subtiliꝫ arabes sibi attraxit:q tūc valde ab eraclio grauabant̄.ꝑsas vicit:⁊ gentes alias multas: q̄bus dedit legē suā:dicēs se esse ppheta sanctū ⁊ a deo missū ⁊c.boc eū docuit quidā sergius apostata: tam a fide q̄ a conuersatione monastica:q ipsam legē cōposuit:bic velut alter bieroboā decē ptes abstulit domui dauid.i.ecclie x̄pi.qz pene totuz mundū decepit:⁊ nisi karolus ⁊ alij quidā p̄ncipes iuuāte deo cultores ei⁹ coercuissent:totaliter fidem exterminassent.sepius creuit ⁊ decreuit vsq; bodie.s.1460.finem nouit deus.

¶ Dagobertus vir omnibus bonis moribus cōpositus:rex francie fuit:cuius tpe ecclesia sancti dionysij parisius diuinitus dedicatur.
¶ Sigibertus filius regis dagoberti:cum baptiçarē a sancto amando traiecten.ep̄o:respondit amen clara voce infans adbuc quadraginta dierum.

¶ Era machometi ipsa est albigera qua vtunt̄ p̄cipue arabes ⁊ alij saraceni:est ꝑm campanū anno x̄pi.621.cum duodecim diebus post cōceptionē eiusdē x̄pi dñi nostri: ita q̄ inter x̄pi conceptionē ⁊ banc eram cucurrerūt dies 226932.incepit feria quinta:qz x̄pi cōceptio erat feria sexta. Et nota q̄ saraceni vtunt̄ annis lunarib⁹ quoz quilibet cōtinet.12.lunationes equales:boc est.354.dies.saluo bissextili.nā in.30.annis babent bissextiles: quorum quilibet;babet.355.dies.⁊ tunc redit sicut a principio.
¶ Nota lunatio p̄cisa.30.annos babens lunares:reducit medias lunationes ad cōsimile tpis initium.
¶ Magnobodus andegauen.ep̄s vir sanctus claruit.
¶ Oswaldus rex normānoz:anglorū:scotoz:britonū:fuit vir valde sanct⁹:⁊ opib⁹ misericordie deditus:⁊ vndiq; triūpbauit gloriose:eius brachiū cū dextera manu:quib⁹ elemosynas fecit integrū ꝓseuerat apud vrbē bembamburch. Fuit eni interfect⁹ a penda mercioz rege. ꝫ postmodū osomi frater oswaldi eundē penda interemit:⁊ gentem mercioz ad fidem x̄pi cōuerti fecit:⁊ pictos regno suo.i.anglie subdidit.

5823

Lampanus.

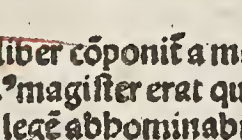

Lampanus.

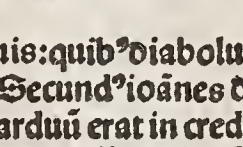

624

¶ Iste bonifacius cōstituit at null⁹ de ecclesia extrabat:⁊ ut acolit⁹ nō audeat religas leuare. vnde ꝑ quanta fuit olim deuotio in x̄pianitate:boc tunc cleric⁹ ꝓbibebat:qō nūc mulieres etiā indifferent faciūt ⁊ ceteri quicunq; ⁊c.

¶ Iste honori⁹ fuit vir largissim⁹ paupib⁹ quottidianas elemosynas dedit multas: ecclesias in argento ⁊ auro ornauit. Hic statuit apud sanctū petrū fieri letanias:⁊ clerū erudiuit:⁊ ipsū honestissime ordinauit.

¶ Alcboranus liber cōponit̄ a machometo ⁊ tribus magistris suis:quib⁹ diabolus ⁊ auctoritatē ⁊ industriā ministrabat. Prim⁹ magister erat quidā iude⁹ astronom⁹ maxim⁹. Secund⁹ ioānes de antiochia heretic⁹. Tertius sergi⁹ arrian⁹:bi legē abbominabilē cōfinxerāt:resecantes q̄cqd arduū erat in crededo:⁊ difficile in opando:concedentesq; oia ad que mūdani boies ꝓni erāt.s.gulā:luxuriā:rapinā ⁊c. Unde factū est ut ꝑ potentiā ⁊ doluz deciperent in breui maximā multitudinē boiuz bestialiū. Et qz lex ista nimis inbonesta ⁊ cōfusa erat:quidā humana verecūdia ꝓmoti plura retractarūt:ac velut expositores: rōnabilit interp̄tabant̄ aliq̄ nimis mēdosa. vnde quidaz x̄piani etiā litterati boc colludio decepti fuerūt:q bistorias transmarinas nō viderūt. Quare aūt tam infamis bō legifer factus sit:⁊ talē tradiderit legem duplex ratio reddit̄. Prima:qz de⁹ nō ꝓmisit ut aliqs bone fame bō a via bolo assumeret̄:⁊ legē saltē bumano modo rōnabilē traderet:sicut nec olim nisi serpente vti ꝓmissus fuit qñ euam tētauit. Secūda qz machometus sūme arrogans fuit:iō q̄cqd desiderabāt carnales cōcessit:iam fic:iā aliꝫ dispensando. Et ex bac collisione doctrinaz variaz ⁊ cōtrariaz:tot⁹ liber cōfusus ē:nec aliq̄ modo cōcordabilis. Demū idē q̄ſi coactus rndit:q duodecim milia verba essent i alcboranо q̄ mendaciū cōtinerēt:cetera i veritate ꝓsisterēt.

¶ Imperiū romanoꝝ circa hec tpa vbiqꝫ in orbe terrarū cepit deficere irrecupabiliter. Nã i oriēte saraceni: ⁊ in occidente gothi: dominia sibi assumpserūt ⁊ deinceps tenuerūt. Itē saraceni de exercitu impatoris interfecerunt centūgnquaginta milia pugnatoꝝ. Et hic iterū maximū habem⁹ exēplū: qꝫ nihil stabile ē sub sole: qñ etiam tanta defecit potestas ⁊ prudētia. Causa hui⁹ diuersimode assignat. Quidā dicūt: qꝫ hoc fecit insatiabilis romanoꝝ auaricia: q sibi subditas natiōes iugo seruitutis intolerabili opprimebāt: qō oīb⁹ p̄ncipib⁹ ⁊ p̄latis timendū est: quia q̄diu romani odiebāt auariciā: ⁊ dilexerūt equitatē: dominiū orbis habuerūt. Alij dicūt qꝫ hereſis oriētaliū hoc fecit: vbi cōiter impatores habitabāt: ⁊ sepe cū puersis puersi facti sūt. Nec ē quicq̄ qō ita nequeat occasui subiacere q̄ vera religio. Sz neqꝫ in p̄ncipe aliqd lucidi⁹ q̄ recta fides. Alij dicūt qꝫ causa hui⁹ defect⁹

¶ Impatores. fuit superbia dñoꝝ: qui subiectos despiciebant: canes aut asinos nūcupando: uel filiter: ꝓpter qō pudore ⁊ dolore incitati: erexerūt se ⁊ fecerūt qō cernimus. Forte oēs be simul sunt vna causa: qz p̄ qō aliqd nascit: p ei⁹ oppositū destruit: ⁊ sic iam oēs quattuor monarchie defecerūt: ⁊ nō restat alia nisi anti xp̄i cuius aduentū deus nouit. Interim dominia diuersimode hincinde variant in particulari ⁊c.

¶ Dagobertus rex francie interfecit anglicos: qui tūc saxones dicebant: oēs excedentes mensurā gladij sui. Putant quidā: qꝫ hec crudelitas francoꝝ fuit causa eterne inuidentie ⁊ dissentiōis angloꝝ cōtra francigenas: nō fine damno vtriusq; vsqꝫ hodie. Mittat pius dñs spiritū pacis inter eos ⁊ alios.

¶ Aidanus ep̄s claret in anglia: sanctitate: discipulus sancti colūbani.

¶ Eligius aurifex sanctus vir: pater fuit spūalis istoꝝ qui multa monasteria fundarūt in francia: oēs sci. Tepuit fides in oriente: ⁊ feruet hic in occidente.
¶ Ado. ¶ Rado. ¶ Dado. ¶ Remaclus.
¶ Agilis abbas sanctus. resbaris monachus primus.
¶ Aurea sancta abbatissa parisius claret. Prefuit. 300. puellis iussu Eligij viri sancti.
¶ Erubertus rex anglie: primus idola ibi destruxit. ⁊ girebotus gothoꝝ rex iudeos ad fidē cōuertit.

Anno mundi 5833

Romanus. De dalmacia. Brecus.

¶ Pape

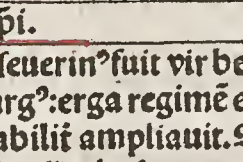

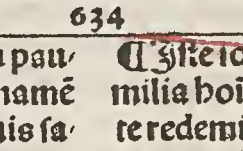

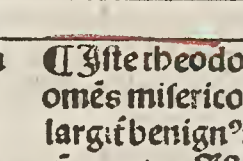

Anno xp̄i. 634

¶ Iste seuerin⁹ fuit vir benign⁹ ⁊ scūs: amatoꝛ cleri: erga pauperes larg⁹: erga regimē ecclie diligēs: quā in p̄dijs ⁊ ornamētis mirabilit ampliauit. Suo tpe quidā mauricius cū suis satellitib⁹ ecclie thesauros diripuit: infelix sacrilega nō veritus: miraculū grāde. Nā cū totā vrbē incitasset cōtra erariū laterānense null⁹ potuit ep̄m nō dico infringere: sz nec intrare q̄dem. Qō videēs pace simulata: tandē p̄fecit qō intendebat: accipiendo qō p̄ sustentatione pupilloꝝ ⁊ viduaꝝ ⁊ pauperꝝ: xp̄ianissimi impatores illic posuerāt: sz oīa infeliciter perierūt. Eracli⁹ fuit p̄ticeps sacrilegij hui⁹ fact⁹: cui misit p̄tē de pecunijs elatis. Sz o q̄ multipliciter p̄ huiusmodi dānificati fuerunt.

¶ Iste ioannes multa milia hoiuz de seruitute redemit ecclesie thesauris: pia mot⁹ intentione p̄ histriam ⁊ dalmatiā. hic fecit adduci reliquias scōꝝ vincentij ⁊ anastasij: ⁊ alioꝝ martyrū ⁊ rome collocauit

¶ Iste theodoꝛ⁹ super omēs misericoꝛs fuit ⁊ largꝫ benign⁹: pauperū amatoꝛ. Iste statuit cereū bñdici in sabbato scō: ⁊ paulū cōstantinopolitanū ep̄m qui apte catholicos cruciauit anathemate p̄mulsit.

Miraculum.

¶ Sub ioanne fuit qdā noie Rhotari: rex longobardoꝝ: q postq̄ de hac luce migrauit: sepultus est iuxta basilicā beati ioannis baptiste: cū multis ornamentis. Que dum quidā cupiditate habendi: nocte aperuisset sepulchꝝ ipsius regis: ⁊ oīa sustulisset: a beato ioanne baptista: p̄ visionem horribilē territus est: ⁊ p̄hibitus est ab ingressu eius ecclesie. Sicq; semp repulsus est ab ea: nec vnq̄ amplius potuit ingredi. Qō factū fuit: qz ille rex licz fuisset nō recte credens: tñ beato ioanni baptiste se plurimum cōmendauerat.

¶ Nota diligent qꝫ multa mala sequũt quũ dñiũ turbat. hoc supra, de assyrijs ⁊ medis ⁊ ꝑsis clare patuit: ⁊ grecis ⁊ alijs sil'r ⁊ crebro de romanis: sꝫ hic ꝓcipue: nã saraceni affricã ⁊ siciliã inuadẽtes: cũ nõ eẽt q tyrãnidi eoꝝ resisteret etiã hispaniã sibi subiugarũt: vndiqꝫ xp̃ianũ nomẽ delẽdo: in q̃ turbine multi martyres effecti sũt: q ostãtes ꝑman serũt: ⁊ fuit tribulatio magna. Turbato enĩ dñio: mali hoies assumũt audaciã malefaciẽdi: ⁊ se ⁊ alios deprauandi in vita ⁊ doctrina: ⁊ ad pp̃los ⁊ ad p̃ncipes corrũpendos: ⁊ ẽ reuera horrendũ spectaculũ q̃liter miserabilis iste mũd⁹ agitat̃ sine intermissiõe: an nõ satis durũ eẽt post labores ⁊ erũnas: tandẽ mortis dñio subiacere: nisi etiam tot cladib⁹ ⁊ terribilib⁹ plagis cõtinue laniari. Nõ sufficit hũano generi: semel a deo dãnationis dirã accepisse sententiã: nisi ⁊ plurimas sibi peccãdo supaddat. Solũ igit̃ peccatũ est cã miseriarũ harũ: diuina seueritate iuste se vindicãte. Uerũ nemo sic cogitet: q̃si hec digna sit retributio ꝑ tantis piaculis: sꝫ respectu futuroꝝ que peccatoribꝰ debent̃: ista sunt quasi quedã suauia preludia. O quis finis illoꝝ qui nõ credũt: si etiam tanta hic patiunt̃ electi.

Cõstãtinꝰ 3ꝰ an. 28

¶ Iste constantinus fuit filius ostantini filij eraclij: q q̃rto mense impij sui a nouerca sua veneno extinctus fuit ⁊ iõ qꝫ breue tẽpus rexit nõ fit mẽtio de ipso. Iste aũt ostantinꝰ successit ei: nouerca illa cũ suis ẽ exiliata: ⁊ fuit pessimus tyrannꝰ ⁊ hereticꝰ: dolosus ⁊ totꝰ inuidꝰ: ⁊ catholicis infestus: nec martino pape pepcit. Cõtra longobardos exercitũ ducẽs supatus est: ⁊ romã veniẽs cũ reuerẽter eẽt a vitaliano papa ⁊ ciuibꝰ suscептꝰ: nõ retribuit iuxta beneficia sibi impensa debitã vicissitudinẽ sicuti decet p̃ncipẽ: insup ⁊ tyrãnidẽ magnã ⁊ sacrilega ꝑpetrauit oia pulchriora deijciendo ⁊ transportãdo. quare tandẽ in balneo a suis militibꝰ: q eius maliciã noluerũt diutiꝰ tolerare iterfectꝰ fuit: ⁊ sic miserabiliꝫ viuẽs: ifelicissime mortuꝰ ẽ: solito more sacrilegoꝝ ⁊ tyrãnoꝝ: deo iuste iudicãte suos

¶ Judocus filius regis britãnie heremita scũs claret.
¶ Hierusalẽ capta fuit a machometistis: gbꝰ bunarꝰ ꝑfuit: q in loco antiq templi nouũ erexit supstitiosũ ⁊ prophanũ: ablata prius cruce.
¶ Londoaldus vir scũs claret: q beatũ lambertũ docuit.
¶ Arnulphꝰ vir beate vite: pater pippini: dux lotharigie: demũ heremita: pꝰ eps meten. eiꝰ vxor scã doda treueris inclusa xp̃o vacabat. ¶ Et scũs clodolphꝰ eiꝰ filiꝰ: eps meten. dicũt qdã q fuit auus karoli magni: sꝫ hoc mare non admittit nec rõ tpis cõsonat: sꝫ karolus marcellus fuit pater pippini: illius qui erat karoli magni pater.

¶ Regiulpha virgo scã claruit in gallia.
¶ Seuera abbatissa ibidẽ: sororeius.
¶ Gbetrudis cognata eoꝝ.
¶ Et scũs forseꝰ cũ duobꝰ fratribꝰ. s. foilano ⁊ vlcano: oẽs filij regis hibernie venerũt in gallijs sancti.

5843 — Tuscus. — Martinꝰ jꝰ an. 6. mñ. 1.

644

¶ Iste martinꝰ scũs est ⁊ fortit̃ ꝑ fide agoniçauit: dũ qdã eũ extracto gladio interficere vellet: adhuc añ altare ostitutũ: statĩ cecꝰ efficit̃ ipse ꝺuocata synodo in vrbe dãnauit syrũ: alexãdrũ: sergiũ: pirrũ: ⁊ paulũ hereticos: q̃re ostãtinus eũ in exiliũ misit. eius festũ agit̃ vij. nouembris.
¶ Rodoaldus eps treuereñ.

5853 — Romanus. — Eugenius jꝰ an. 2. mñ. 8. ð. 22

654

¶ Iste eugeniꝰ sanctissime vite fuit: oibꝰ amabilis ⁊ benignꝰ sepultus apud sanctũ petrũ.

¶ Forseus latiniacũ cenobiũ fundauit. Et foillanꝰ fossense monasteriũ erexit: dono scẽ gbertrudis: vbi idẽ martyrio coronatus quiescit.

5853 — Campanus. — Uitellianus an. 14. mñ. 6.

¶ Iste vitalianꝰ cantũ romanoꝝ cõposuit: ⁊ i organis cõcordauit. ipse etiã habuit gratiã impatoris: q suis ꝑdecessoribꝰ offensiuus fuit: tñ postea nõ sic ꝑmansit. nec vsqꝫ huc potui iuenire: q vnq̃ ecclesia romana habuit plene pꝰ mortẽ cõstantini magni dñiuꝫ vrbis ⁊ aliorũ q̃ ipsr cõtulerat: nisi forte tpibꝰ q̃rũdã pijssimorũ principũ paucoꝝ: imo iste vitalianus ꝑ magna gratia accepit q imperator iste pessimus priuilegia ecclesie confirmaret ⁊ tamen post infregit.

¶ Sigibertus rex francorũ duodecim monasteria fundauit. Et fit magnꝰ fructus in francia ⁊ anglia ꝑ scõs viros
¶ Nauta quidã negando pauperi panẽ: hac pena percutit̃: ut omnes eius panes in lapides cõuerterent̃: sicut idẽ pauper ei imprecabatur.

¶ Ignis de celo cecidit ⁊ iris magna apparuit: ut putarēt hoies dſumationē ſeculi aduenisse: ⁊ ſigna ingētia fuerūt ita ꝙ arescebāt viuētes pre timore: ppter tonitrua ⁊ fulgura: ⁊ ictus eoꝝ maximos: ⁊ aquaꝝ inundatiões incō parabilit excessiuas: ⁊ perijt inumera hoiuꝫ ⁊ aialiū multitudo: ⁊ segt pestilētia ḡuissima cū signo ire dei. Cūctis eni visibilit apparuit: ꝙ vn⁹ angel⁹ bon⁹: ⁊ vn⁹ mal⁹ Romā nocte circuirent: ⁊ quot vicib⁹ dom⁹ aliq̄ pcutiebat: tot ex ea sequēti die interiebāt. Tot tūc morebant: ut etiā parētes cū filijs: frēs cū sororib⁹ vnanimit in feretro posīti ad tumulū portarent. Sepe huiusmodi signa oñdit dñs pijssim⁹: ad terrorē peccatoꝝ. Sꝫ vtinā exēplis aliorū terreremur: ut a peccatis desisteremus. Dicūt quidā ꝙ hec pestilentia facta sit tpe benedicti secundi.

¶ Impatores. ¶ Clodone⁹ rex francoꝝ irreuerent corp⁹ sci dionysij discoopiens: ⁊ os brachij ei⁹ fregit: ⁊ furtiue deportauit: ob qō in amentiā versus fuit.

Cōstātin⁹ 4⁹ fi. cōstātini an. 17

¶ Iste cōstantin⁹ fuit catholic⁹ ⁊ bon⁹ çelosus p oia ɔ hereticos. Eccl'ias reparauit: ⁊ greciā romane eccl'ie recōciliauit. Synoduꝫ sextā cōgregauit: in q̄ pmissū est grecis p̄sbyteris vrorib⁹ legittimis vti: ac ceteris oriētalib⁹: sꝫ occidentalib⁹ nequaq̄: qr celibatū voluntarie tpe gregorij ⁊ ante susceperūt. Et est hic mature aduertendū quantū bonitas p̄ncipis valeat ad bonū ⁊ qetū eccl'ie statū: ⁊ fidei promotionē: ⁊ ecōtra quantū malicia p̄ncipis noceat. Hoc isti duo cōstantini. ſ. pater ⁊ fili⁹ clarissime ostendūt. Uerū pmittēte deo: saracenis ⁊ bulgaris resistere nō valuit: sꝫ cū eis pacē fecit: annua tributa soluendo: ita inualuit illa maledicta secta. Tandē bona potit⁹ morte transiuit ad xp̄m: sepult⁹ in cōstantinopoli.

Sexta synod⁹ cōstātinopolitana

¶ Nota ꝙ sex sunt synodi p̄ncipales: quaꝝ auctoritas ē par euāgelijs: qr euāgelica veritas p eas declarata est ɔ sex p̄ncipales bereses: q̄ nimis inualuerūt ɔ eccl'iam: ppter hereticoꝝ subtilitatem ad decipiendū simplices: ⁊ tyrannidē ad effligendū cōstantes: ⁊ terrendū pusillanimes. Ista aūt sexta dānauit beresim monechelitaꝝ: qui vnā voluntatē ⁊ opationē in xp̄o dixerūt. tana patrū ɔ beresim monechelitaꝝ. Par in auctoritatib⁹ quattuor principalib⁹ p̄babitis.

¶ Casaria regina psarū clam ad cōstantinopolim venit: ⁊ se baptiçari fecit: qō rex audiens: mandauit ut rediret: sꝫ illa noluit: donec pacifice veniēs: cū. 40. milibus baptisma susciperel. Nouit dñs qui sunt eius. Maluit mulier sca gloriā tantā abijcere: q̄ xp̄i pauptate nō insigniri. Quis eā hoc docuit in medio natiōis praue.

Anno mundi	5863			5873			
Pape.	Adeodat⁹ an. 4. m. 2 d. 5.	Roma nus.	Demus an. 5. m. 2.	Roma nus.	Bonifacius an. 4 m. 2	Roma nus.	Agatho a. 2. m. 6	Siculus.
Anno xp̄i.	664			674				

¶ Iste adeodat⁹ tāte fuit benignitatis: ut oēm hoiez a magno vsq̄ ad minorē a se dſulatū dimittēt: sepult⁹ apud scm̄ petrū. Ei⁹ tpe corp⁹ sci benedicti ⁊ corp⁹ sororis ei⁹ scē scolastice transferunt de mōte cassino ad monasteriū floriacen. Hoc gallici dicūt. Sꝫ italici oino ɔdicunt: ꝙ abbuc sit ī cassino mōre. Mane at pietas ⁊ reuelabit veritas.

¶ Iste demus decorauit illū locū ante basilicam sācti petri q dicit paradisus: sepult⁹ ibidē

¶ Iste bonifaci⁹ nō bēt in quibusdā libris: ⁊ sequēs dicit bonifacius sextus hic dicitur ſm quosdaꝫ pfecisse paradisum apud scm̄ petrum Rationē bni⁹ diuersitat nō reppi

¶ Iste agatho vir scūs fuit: dū leprosū quēdā oscularet statī mūdat⁹ ē. Ipse reconciliauit eccl'iam rauēnatā que diu fuit rebellis ⁊ nūc ad obedientiā romane eccl'ie redijt: edocta ꝙ nō est leue ɔ stimuluꝫ calcitrare. Ipse etiā de cōsensu p̄ncipis iussit celebrari sextā synodū: vbi greci redierunt ad obedientiam ap'lice sedis p⁹ plagas varias: qr tale vnusquisq̄ repperit suū inferi⁹: qualē se suo exhibet supiori. Qui bñ obedit deo ⁊ p̄latis suis ille filiter bonā in subiectis inuenit obedientiā: ⁊ econuerso. Hec est lex diuine iusticie.

¶ Iste iustinianus fuit bon⁹ prudēs ⁊ larg⁹: ⁊ romanū imperiū nō modice ampliauit: ecclīastica officia q̄z pluri-
rimū honorauit: multas leges cōdidit: ſz p⁹ea deprauat⁹ cū ſexta ſynodū infirmare voluiſſet: ⁊ eccleſiā turbare: de
cimo āno ſui impij a leone patritio ⁊ tyberio ⁊ gallinito patriarcha capt⁹ fuit: priuatuſq̄ naſo ⁊ lingua: regno ex-
pellit̄ ⁊ apud criſonā exilio relegat̄: ⁊ fit magna turbatio i eccl̄ia ꝓpter ſciſmaticos ⁊ hereticos. Nota ꝙ qñ ſūmis
dominijs fiūt violētie: tūc errores multiplicant̄: q̄ nō eſt q errātes corrigat ⁊ a malo cohibeat: hoc valde ſepe ex-
pta eſt eccl̄ia: vñ facta eſt altercatio int̄ leonē ⁊ tyberiū: ⁊ p̄ualuit tyberi⁹: ⁊ leonē abſciſo naſo exiliauit anno tertio
impij ſui: ⁊ regnauit ꝓ eo. Iuſtinian⁹ aūt fugit ad ſaracenos ⁊ bulgaros: q eū reſtituerūt ipio: oc-
ciſis leone ⁊ tyberio: q hereticis fauebāt: ⁊ tūc idē inſtinian⁹ reconciliauit ſe gremio ſcē matris ec-
cleſie: ⁊ valde penituit. Sz q̄ nimis crudeliter vindicauit ſe cōtra aduerſarios ſuos: ita ut etiā in-
nocētes pueros eo⁹ vellet interficere: iō interfect⁹ fuit cū filio a philippo quē exulauer at.

Iuſtinia-
n⁹ 2⁹ fi. cō-
ſtāti ā. 10

¶ Bulgaro⁹ regnū exoriť qō valde attriuit imperiū: a ſcythia egrediētes thr̄atiā inuadūt.

¶ Callinitus marinū ignē inuenit: ⁊ romani ſaracenо⁹ naues cōbuſſerūt
¶ Theodoricus rex franco⁹ multas fecit tyrānides: poſt victus a pippino.
¶ Stella magna apparuit in orīēte: ⁊ magna peſtilentia ſequit̄: ⁊ mons q-
dam in campania eructauit ignem.
¶ Sancta berta martyr ⁊ abbatiſſa claret in gallia.
¶ Bathildis regina francie poſtea monacha.
¶ Seneſius lugduneñ.
¶ Proiectus ⁊ marinus martyres cū ſeruo ſuo.
¶ Maxelēdis v̄go ⁊ mar. ꝓ v̄ginitate miraculis claruit.
¶ Rex adiulfridus fit monachus: p⁹ eps ludifrideñ.
¶ Amatus exulatur.
¶ Theodorus archieps anglorū.
¶ Leodegarius auguſtuduneñ.
¶ Chilianus eps ſanctus.
¶ Vigilius antiſiodoreñ.
¶ Andoen⁹ rothomageñ.
¶ Lufredus heremita.
¶ Wilibrordus cum. 12. ſocijs
venit de anglia: poſtea eps traiecteñ.
¶ Pippinus prim⁹ dux franco⁹: multas victorias ha-
buit ⁊ friſones ſupauit: fuit fide catholicus: ⁊ eccl̄ie dei
ſpālis defenſor. Uerū in vno exceſſit: ꝙ adulteriū cōmi
ſit ad temp⁹: hic habuit caſtrū colonie: qō dictū fuit ca
pitoliū: ⁊ ē nūc eccleſia btē marie: quā venerabilis ple-
thrudis regina francie vxor ipſi⁹ fundauit: ⁊ cultui re-
gio exornauit. Idē pippinus: friſones ad fidē duxit.
¶ Floruit etiā hoc tpe ſacra virgo noitburgis filia ipſo
rū cui⁹ corp⁹ colonie q̄eſcit multis miraculis coruſcās.

¶ Hiſpani circa hec tpa magnifice ō ſaracenos bellare icipiūt ⁊ dinit⁹ adiuti terrā quā reſpectiue ō totā affricā de
fenſarūt: gl̄ioſo ap̄ſo iacobo eos adiuuāte vſq̄ i pñs: vide gñalē hiſto. hiſpāie: repies ſolēnē catalogū militū xp̄ia
nor. ¶ Ediltrudis: regina anglie q̄ trib⁹ viris nupta: virgo pmanſit: ⁊ alij plures ſancti. vide in ſpeculo.

5883 5893

Leo 2⁹ ā. 3. m̄. 10 d̄. 17 — Sicu lus. — Bñdictus 2⁹ an. 2 m̄. 10 — Roma nus. — Joannes 5⁹ an. 1 — Syrus. — Zeno ā. 2 m̄. 11. d̄. 9. — Roma nus. — Sergius 1⁹ an. 13. m̄. 8. d̄. 14. — Syrus.

684 694

¶ Iſte leo vir ſcūs fuit greca ⁊ latina lingua ſufficienter erudit⁹: eloquētie q̄z ſingularis. erga paupes ñ ſolū mē-
tis pietate ſz etiam ſtudij labore ſolici tus: hic ꝟſtituit pa cē dari p⁹ agn⁹ dei ⁊ ut ꝓ vſu pallij ar chiep̄us nihil p̄ſol uere teneat̄. Ei⁹ fe ſtū agit̄. 28. iunij ſe pultus i eccleſia ſci petri.

¶ Iſte benedict⁹: fuit ꝙ oia v̄tuoſus ⁊ vita eius cōcor-
dat cū noie. Eius tpe fuit maxia pe-
ſtilentia. hic ab i-
peratore pijſſimo factus eſt papa: ſe
pe eni iſte honor factus ē impatori
bus ab eccleſia: p-
pter cauſaſ varias ꝓ tempore occur-
rentes.

¶ Iſte ioan-
nes fuit vir ſtrēnu⁹: mo-
deratiſſimus ⁊ ſcia redimi tus de antio
chia.

¶ Iſte çeno fuit vir valde ſcūs: q
nec vnq̄z ſe cauſ actibuſq̄ ſecula
rib⁹ imiſcuerat.
erat eni aſpectu angelic⁹: canicie
venerād⁹: mori-
bus get⁹: religioſe vite: ſermone
veridic⁹: aio ſimplex. Hic elect⁹
fuit ꝟcordit: etiā laicis ꝟſentien
tibus. magna eni diſſenſio erat:
q̄z cler⁹ intēdebat i petrū archi-
p̄ſbr̄m: ⁊ exercit⁹ i theodor⁹ pre-
ſbyterū: ſz ſpūs ſcūs oia tādē vo
ta ꝟcordauit in iſtū digniſſimū.

¶ Iſte ſergi⁹ magne ſcitat̄ ⁊ cōmēda
bilis vite fuit: ⁊ i electiōe ei⁹ mag̃ diſ
ſenſio fuit. nā vna ps cleri elegit theo
dorū archip̄ſbr̄m: altera paſcalē: ſed
volēte dño tandē in hūc venerabilez
virū cōuenerūt: hic corp⁹ ſci leonis p̄
mi trāſtulit Wirſenburch reuelāte ſi
bi deo. Ipſe etiā inuenit magnā ptē
ſcē crucis i loco obſcuro: ⁊ regem an
glie q ⁊ ſaxonuz: baptiçauit. Agnus
dei ter cantari iuſſit ad miſſā. Et idē
reduxit ad vnitatē ſynodū aglegieñ.
q noluit recipere ſextā ſynodū ꝟſtan
tinopolitanā: ⁊ fuit grande ſciſma in
eccleſia dei: q̄z duo vl̄ia cōcilia ō ſe
diſſentiebāt. ſepult⁹ apud ſcm̄ petrū.

¶ Scūs lamptus filius Apri comitis post multa opa scitatis martyrioꝫsumatus est a dodone duce aranie: qz dixit qꝫ sozoz ei⁹ al paida nō esset legittima vxoz pippini: qz eā duxit otra fas: viuēte adhuc plectrude. Hic est çelus belie z ioannis.

¶ Imperatozes.

¶ Westphalia incipit conuerti ad fidem circa hec tpa: vbi primum pdicti duo eualdi. s. albus z niger pdicauerunt: qui post martyriça ti fuerūt in comitatu de hoia: prope bremensem ciuitatem. Corpora eorū translata fuerunt colonie.

Idē qui supza iterato.

Leo 2⁹ iuasoz imperij an. 3 — Tiberius 3⁹ iuasoz ipij an. 7 — Justiniā⁹ fili⁹ ostantini an. 6

¶ Beda venerabilis pbr̄ z pr̄ guissime auctozitatꝭ claret i anglia. Multa scripsit z bistoziā valde famosā reliqt. Fidelis laboza toz in ecclesia vsqꝫ in senectā ꝛc.

¶ Sancta oda ducissa agtanie claret.

¶ Eualdi duo sci pbyteri pdicatōis grā de anglia venerūt i Westphaliā: z in villa q̄dā la er dicta suis pcib⁹ fontē de rupe traxerūt: z cāpū scm̄ sic dictū vsqꝫ hodie cōsecrarūt in vsus paupeꝝ vbi sepe mira otigerūt ꝫ testamentū scōꝝ volentib⁹ facere: z horribiliter plagati sūt. Et vocant ibi vulgariter dñi nostri de sancto campo uel prato.

¶ Romani multos saracenos interfecerūt hoc tpe.

¶ Rex anglie: q z saxonū: qz saxones angliā obtinuerūt: z iō nomē insule mutatū fuit: hic venit romā: z a sergio baptiçatus statim moritur euolando ad xp̄m.

¶ Frisia cōuertit ad fidē xp̄i: vbi primū pdicauit sanctus Wilibzordus ep̄us traiectē.

¶ Michaelis sci archangeli tēplū in mari cōstruit: siē in gargano.

¶ Sanctus hubertus: trāstulit sedē ep̄alem cū cozpoze sci lamberti ad leodium.

¶ Scisma septimū ecclesie fuit inter syssinniū z discotiū: qō fuit continuatū p successoz eoꝝ. Et fuit grādis pturbatio in ecclesia: qz tā in imperio q̄ꝫ in papatu fuit altercatio scandalosa.

Anno mundi 5903

Pape — Leo an. 2 mñ. 2 — Romāⁿ — Joannes 6⁹ mr̄. ā. 3 mñ. 2. ō. 23 — Brecus. — Joannes 7⁹ an. 3 mñ. 7. ō. 18 — Brecus. — Sisinnius ō. 20. — Syrus — Constātinus j⁹ ā. 7 — Syrus.

Anno xp̄i. 704

¶ Iste leo: factꝰ fuit papa p p̄ocinīū romano ꝝ z nō ponit in cathalogo pontificū: forte ꝓpt̄ malū introitū: z sequēs dicitur leo tertius: nihil tñ male egisse scribit: nec papa fuisse.

¶ Iste ioānes sextꝰ vir scūs fuit: z mr̄io cozonatꝰ est: sz a q̄: aut ꝓpt̄ quā cām nō inuenit in bistoziis: ignozat. Putat tñ a ducibꝰ lūbardoꝝ. s. bñuentano aut spolitano p defensiōe iuriū eccl'ie: vtq; eni istoꝝ vexabat eccl'iam z tras eiꝰ: qz vicini fuerūt z multos ceperūt: sepultꝰ apud scm̄ sebastianū ad catbacumbas.

¶ Iste ioannes septimꝰ eloquentissimos fuit: facūdia z eruditus scia. Oratoziuz btē marie cō struxit: in q̄ sepultꝰ ē.

¶ Iste sysinniꝰ parū supuixit z babuit scisma ꝫ discotium z cōtinuat nibilominꝰ pꝰ int bonifaciū z discotiū. Tandē mortuo discotio q per vim tenebat papatum: bonifaciꝰ restituit. Nec fit de bis mēoria qz forte ꝓpter scisma in dubiū venit: an essent veri successores beati petri. Et fuit tribulatio in eccl'ia vndiq;: intus pugne: foris timores: z eō.

¶ Iste cōstātinꝰ fuit vir mitissimꝰ z ita benignꝰ q; ab oibꝰ amabat. Ipse iuit vsq; mare ostātiopoli ad iustianū ip̄atoꝝē: z cuz magno hōze receptꝰ fuit: z philippū tā q̄ bereticū excōicauit: qz imagies scōꝝ deleuerat: sepultꝰ apud sanctū petrū: huiꝰ ēt tpe chunipt⁹ lōgobardoꝝ rex: in cāpo q coronare dr̄: vbi bellū ꝫ alabis gessit: ostruxit mōasteriū i honoꝝē bti gregozij mar. ¶ Westphalia ouertit ad fidē: ex pdicatiōe duoꝝ pbyteroꝝ: q venerūt de anglia in Westphaliā.

¶ Uuestphalia olim dicta antiqua Saxonia.

¶ Iste philipp⁹ fuit heretic⁹ ⁊ ꝑfuit modicis dieb⁹: ⁊ qꝫ infecit dñz suũ ipse etiã male perijt: sicut fecit factum est ei.

¶ Iste anastasi⁹ fuit vir bene fideꝫ ⁊ catholic⁹ ⁊ qꝫ philippuz excecauit iõ theodosius ꝺ ipsũ pugnãs deuicit ⁊ ordinat⁹ ẽ ꝑsbr̃ gete viuẽdo.

¶ Iste theodosi⁹ totus catholic⁹ ⁊ humilis fuit ⁊ ꝑcise sicut fecit factum ẽ ei qꝫ leo eum deposuit: ⁊ in presbyterum est ordinatus.

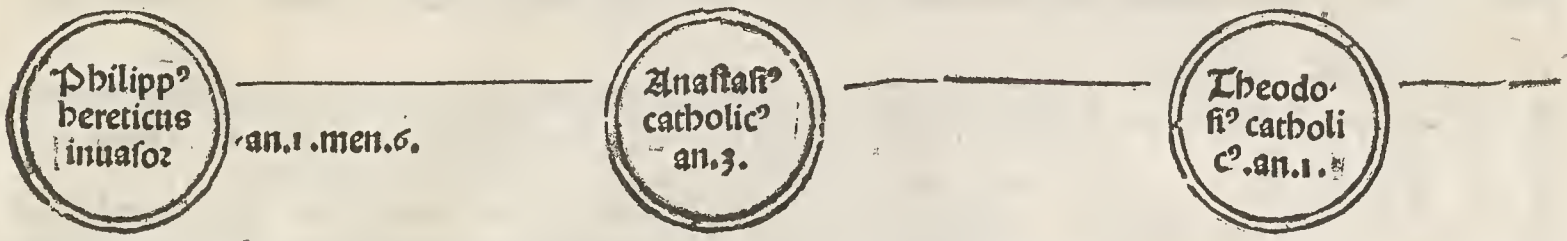

¶ Heresis imaginũ serpit: que sic dicit̃: qꝫ imagines sanctoꝝ que sunt libri laicoꝝ: auferre voluerunt quasi idolatrie cultum: videt̃ ꝙ moti fuerunt ex instinctu saracenoꝝ: ⁊ sic patet quõ ecclesia exercet̃ continue.

¶ Karolus marcellus filius pippini: imensas victorias habuit contra infideles diuinitus adiutus fuit victor gloriosus ꝑ omnia: sꝫ qꝫ bona ecclesiastica sibi vsurpauit ꝓpter necessitatem bellorũ: iõ in penis infernalibus anime eius visa est cruciari ab eucherio viro sancto. O quid?

¶ Duo reges anglie veniũt romã ⁊ fiũt monachi: imortali dño deinceps militantes.

¶ Aripertus longobardorũ rex: vir pius: misericors: ⁊ iustus: hic secrete ꝑ regnũ suũ solitus fuit ire: ⁊ de singulis ingrere: ⁊ qualẽ iusticiam sui vasalli populo faciebant. Bonũ exemplum.

5913

¶ Gregori⁹ 2⁹ ã.17.m̃ 8.di.20.

Romanus ex patre marcello.

714

¶ Iste gregorius fuit vir castus diuinis scripturis eruditus: loquela facũdus: cõstans aio: rerũ ecclesiasticaꝝ defensor sollicitus: ⁊ hostiũ ecclesie impugnator fortissimus. Et nota ꝙ circa hec tpa: inceperũt dñi pape plus solito etiã in tpalibus se opponere impatorib⁹ ꝓpter pfidiã eoꝝ: ⁊ etiã transferre imperiũ de gente in gentẽ: put tempus postulabat: hic leonẽ anathematiçauit: eo ꝙ imagines scõꝝ exureret. Idẽ nanq; leo iussit isti gregorio ut etiã cõbureret: sꝫ nõ curauit: imo cõtra eũ audacter iussit oppositũ: ⁊ sic pꝫ ꝙ destructiõis impetij principalis causa fuit heresis: nam ob hoc fideles populi: vnanimiter cũ ꝑlatis suis adheserũt dño pape: ⁊ coegerũt impatores cessare a tyrannide heretica.

¶ In orientalibus regionib⁹ circa hec tpa valde defecit vera fides ꝓpter impiã pfidi machometi legẽ: ⁊ ꝑ consequẽs ois virtus: sapia: ⁊ honestas: de q̃ lege execrabili tot turpia ⁊ carnalia prodierũt ficticia: ut nulli vnq; sapientes in rebus dinis ⁊ hũanis exercitati a principio ei crediderũt: sꝫ hoies bestiales in desertis morantes: ois doctrine prorsus ignari. ꝑ quoꝝ multitudinẽ aliquos armoꝝ violentia i suã legẽ pestifer ipse coegit: ut dicit doctor sanctus thomas in sũma cõtra gentiles libro ꝑmo. c. vj. nulla etiã diuina oracula p̃cedentiũ ꝓphetaꝝ ei testimonium phibẽt: neq; documẽta veritatis attulit: nisi que de facili naturali ingenio cognosci possint. Nec signa supnaturaliter facta adhibuit: qn potius vera que docuit fabulis ⁊ falsissimis doctrinis imiscuit: carnales voluptates pmittendo: ⁊ eisdem cõformia p̃cepta tradendo: ⁊ qꝫ voluptati carnali habenas relaxauit: idcirco mobile vulgus facile post se traxit deo ipsis irato: qui talẽ legislatorẽ occulto suo: sꝫ semp iusto iudicio super eos constituit. Verum astuto consilio: libros veteris ⁊ noui testamenti: suis sequacibus non reliquit legendos: nec etiam dispu-

¶ Iste leo cū eēt potens: theodosiū depositū ꝛ p ipso regnauit. Et fuit seduct⁹ p quēdā apostatā ut oēs imagines scōrū auferret ꝛ exureret: quare etiā tā bellis q̄ pestilētijs: ac alijs diffortunijs punit⁹ fuit. Et q̄ corrept⁹ a gregorio tertio: ptinax mansit: ideo totū regnū occidētis ab eo abstulit: mandās ne sibi obediret aliqs: vectigalia indicendo. Et q̄ hereticē vixit: sci viri ei cōtra dixerūt. Et martyriçati ꝛ exulati sūt ab eo plures. Tandē in pfidia miserabiliter defunct⁹ est.

¶ Pelagi⁹ rex hispanie grādi miraculo regnū illud cepit recupare.

Imperatores.

Leo 3⁹ cū cōstātino filio suo

Iste fuit hereticꝰ. ¶ Saracenꝰ pficiūt in peius: ꝛ totā hispaniā sibi subijciūt: ꝛ nisi karol⁹ marcell⁹ occurrisset: galliā similiter iuasissent. Et nota q̄ pluries eos deuicit: ꝛ semel. 300. milia ꝛ vltra de ipsis occidit: de suis. 1 500. tantūmodo pstratis.

an. 25.

¶ Cōstātinopolis a saracenis obsessa fuit: sz p btām virginē liberat̄: ꝛ cuidā heremite visio mirabilis ostēsa ē de ioseph q dñz sepeliuit: ꝛ p⁹ paucos ānos 300. milia hoīuz in pestilētia obierūt ibidem ꝛc.

¶ Cyrus ostātinopolitan⁹ epꝰ: exulat̄ pro fide.

¶ Cesari⁹ arelaten. docet monachos.

¶ Albinus epꝰ andegauen.

¶ Eucherius epꝰ aurelianen.

¶ Magnus archiepꝰ maguntie.

¶ Translatio sci augustini de sardinia in papiā solē nissime facta ē p lūpardū regē lōgobardoꝝ deuotū.

¶ Egidi⁹ abbas sanctissim⁹: clarus habet. er grecia venit in galliam.

¶ Hermania ad fidē xp̄i cōuersa ē hoc tpe: vbi p̄mo p̄dicauit bonifacius missus a gregorio secūdo.

¶ Monasteriū sci benedicti: reformat̄ in mōte cassino a quodā ciue brixiano. Et sil'iter quedā monasteria vitissima fūdant̄ in almania. s. vuldeñ. ꝛc.

¶ Egberch scūs: de hibernia venit in galliam.

¶ Bonifaci⁹ epꝰ: qui germanoꝝ gentē ad fidem cōuertit: post martyriçat̄ a frisonibus.

¶ Wolfrannus epus çenoñ.

¶ Buericus epꝰ çenonen.

¶ Germanꝰ exulat̄

¶ Herminus epus lobien.

¶ Petrus epꝰ damascenus.

¶ Petr⁹ ꝛ manie⁹ martyres.

¶ Lebuin⁹ p̄sbyter scūs anglic⁹ p̄dicat i velua: ꝛ p⁹ in saxonia antiq̄. i. Westphalia. Ei⁹ corp⁹ in dauētria colit̄ glorioſe.

¶ Agilolphus epꝰ colonien. martyr.

¶ Rachbodus dux frisonū maluit esse cū plurib⁹ i inferno: q̄ cū paucis in celo. Nō enī nouit pressuras ei⁹. malus iocus. Sz filius: morte eius subita territus: cōuersus fuit.

Anno mundi	5923	5933

¶ Pape.

Gregorij 3⁹ an. 10 mē. 8

Syrus ec patre ioanne.

¶ Conciliū generale fit in vrbe: ānō p̄mo hui⁹ gregorij: ꝺ hereticos: in quo imaginū sancta ꝛ veneratio approbatur: ꝛ contradictores excō municant̄.

Anno xp̄i.	724	734

¶ Iste gregorius digne successit p̄dicto ꝛ noie ꝛ ope eiusde çeli ꝛ cōstantie: ꝛ animose ꝺ imperatorē p̄cessit ꝛ obtinuit intentū. Conciliū celebrauit in vrbe ꝺ heresim illā ꝛ karolum vocauit in subsidiū ecclesie ꝺ lōgobardos. In canone addidit: quoꝝ hodie solēnitas. Uiēne archiep̄m instituit.

Xtationē p̄misit iniquā faciendā ne hac occasiōe sua falsitas detegeret̄: qn poti⁹ se dixit in armoꝝ potētia missū: nō in signis aut miraculis aut doctrina supnaturali: qō vtiq̄ vrsoꝝ: leonū: ferarū: latronū: ac tyrānoꝝ rabiei magis est p̄priū q̄ spūali legislatori. Sic heu terra olim fructifera: atq̄ illustriū viroꝝ fecūda: nūc tribulos p̄fert ꝛ spinas eternis incēdijs exurēdas. Quāuis enī vsq̄ hodie: saraceni infinitis diuitijs habūdēt: ꝛ pompis iestimabilib⁹ atq̄ delitijs vacēt: tñ ita puerilit̄ desipiūt: ꝛ ptinacit̄ adherēt his q̄ sūt extra rationē: ut oīs vir doctus ac timoratus eoꝝ consortiū fugiat: ꝛ eos velut caninos ac bestiales cū sūmo tedio abhominet̄ atq̄ deuitet.

Hermania

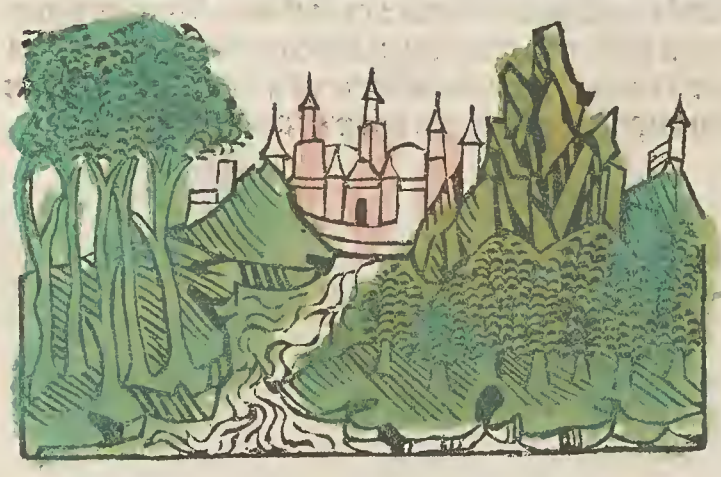

Ciuitas Auinionis capta a karolo rege francoꝝ: deuictis ꝛ pstratis saracenis.

¶ Iste constantin⁹ tot⁹ puersus ꝛ hereticꝰ pessimus fuit: ita ut etiã demonijs imolaret: ecclesiã psequebat̃: ꝛ nihil dignũ memorie egit: ꝛ sic pmittẽte deo: eccl'ia lõgo tpe afflicta ẽ more solito: qz in hoc mũdo pressurã habebit: ꝛ agros cũ psecutiõib⁹.

Cõstãtin⁹ 5⁹ hereticus ã.35

¶ Pippin⁹ fili⁹ karoli marcelli fit rex frãcie p papã çacharĩã: ꝛ fuit vir valde catholicus: ꝛ p oĩa victoriosus: ꝛ eccl'ie romane spãlis defensor: ꝛ i nullo degener a paterna strẽnuitate.

¶ Karolomãn⁹ frater dicti pippini: diuino tact⁹ timore dimisso regno: fit monachus.

¶ Rachis rex longobardoꝝ p çachariam admonit⁹: ut a psecutiõe romanoꝝ cessaret: acquieuit. insup ꝛ monach⁹ efficit̃

¶ Hildericus rex: monach⁹ efficit̃. Forte moti fuerũt ppter horrẽdã illã dãnationẽ karoli marcelli: qz piculosũ ẽ esse in ptãte ꝛ pauci euadunt securi. Quãta fecit p fide idẽ karolus: ꝛ tñ ppter vnã illã cãm eternaliter dãnatus est ꝛc.

¶ Mirabilia cõtigerũt circa hec tpa. nam terremot⁹ mirabilis fuit. ꝛ ciuitates quedã montane diuisis montib⁹ vna cũ illis transmigrarũt ad loca cãpestria vltra sex miliaria: ꝛ nõ sũt fracte. In mesopotania terra dirupta est ad duo miliaria: ꝛ aĩal mulinũ logt̃ humana voce. Linis de celo cecidit. In mari pontico glacies fuit in spissitudine. 30. cubitos habẽs p centũ miliaria: ꝛ nix. 20. cubitorũ sicut mons cecidit sup illud: tã grande frigus fuit. Stelle ceciderũt de celo. i. a sub. ꝛ territi sũt hoies existimantes finẽ mũdi adesse. Uide in speculo. Quã mirabilẽ imutationẽ hec signa præostentarũt: sequentia declarant.

¶ Remigius rothomageñ. archiep̃s claret sanctitate.

¶ Benobiũ in caturcensi territorio dedicat̃: a dño pñte stephano papa ꝛ pippino rege.

¶ Lorp⁹ sci siluestri transfert̃ monaculũ: fundatũ ab anselmo.

¶ Lullus vir sanctissim⁹ ꝛ successor beati bonifacij in archiep̃atu maguntineñ. miraculis claret.

¶ Translatio triũ martyrũ: solenniter est facta a roma in galliã. Naz gorgonius in gorçia: nabor in hillarioco: ꝛ naçari⁹ in losri sbã ponit̃.

¶ Sanct⁹ scurin⁹ pmus abbas vuldeñ. monasterij clar⁹ habet̃.

¶ Caput sancti ioannis baptiste in aquitaniaz venit: ꝛ plures amici pippini in bello interfecti rediuini subito resederunt.

¶ Trãslatio scissime marie magdalene: a ciuitate aqueñ. ad mõasteriũ vsiliacũ: fcã ẽ a gherardo duce burgũdie.

5943

Zacharias an. 10 m̃. 2. d̃. 5

¶ Brecus ex patre polychronio.

5953

Stephan⁹ 2⁹ an. 5 d̃. 28.

¶ Romanus ex patre constantio.

Paulus j⁹ an. 10 m̃. 1.

¶ Romanus ex patre constantino.

744

¶ Iste çacharias vir fuit benign⁹ ꝛ oi virtute ornat⁹: oib⁹ amabilis ppter mititatẽ suã. Ipse regẽ francoꝝ. s. hildericũ deposuit: ꝛ in locũ ei⁹ pippinũ instituit: qz vtilior fuit Et hic pz ptãs eccl'ie quanta fuerit hoc tpe: q regnũ illud famosissimũ transtulit de veris heredib⁹ ad genus pippini ppter legittimã causã ut habet̃. 15. q. v. Alius.

¶ Iste stephan⁹ p oĩa vtilis fuit eccl'ie tã in vbo q̃z i doctrina: spũalia ꝛ tpalia strẽnue gubernãdo: paupeꝝ amator ꝛ defensor erat. Hic pippinũ vnxit i regẽ francoꝝ: ꝛ õ lõgobardos misit: ut eos cõpelleret ad restituẽdũ eccl'ijs: qõ multo tpe min⁹ iuste detinuerãt: qõ ꝛ fcm̃ ẽ Ipse etiã trãstulit ipiũ de grecis ad frãcos: ut pz ex̃ de electi. venerabilẽ: quã leo terti⁹ p⁹ executioni demandauit.

754

¶ Iste paulus vir scũs fuit ꝛ mitissim⁹. Fecit ordinationẽ de dino officio seruãdo i q̃dragesima. Ipe nulli malũ p malo reddebat: sz cũ paucis familiarib⁹ suis de nocte p cellas infirmorũ ꝛ pauperũ incarceratorum circuibat: ac eis nccia ministrando viduis ꝛ pupillis ꝛ alijs egenis papale debitũ exhibuit: opem ferendo tanq̃z verus imitator sancti pauli.

¶ Lantã aũt gratiã deus huic pape ꝛtulit: ut etiã p salute ppli: aiam ponere nõ dubitaret. Qui p⁹ missã legationẽ ad leuprandũ longobardoꝝ regẽ: psecutorẽ: tandẽ ipsemet veniẽs ad ipsũ regẽ: ei salutaria vba predicauit. Rex aũt ipse: hui⁹ sci viri admonitiõib⁹ inclinat⁹: plures ciuitates aliaq̃z iura q̃ p. 30. annos eccl'ie romane ablata fuerãt: reddidit: ꝛ facta ẽ pax eccl'ie pãnos. 30.

Imperiũ transforth a graecis.

¶ Ciuitas Narbona: a karolo rege circa hec tpa obsessa. Et postea ipse karolus mortuus est. diuiso pmo regno filijs karolomanno. s. ꝛ pippino: qõ fecit consilio optimatũ suoꝝ. Et sepultus est parisi⁹ in eccl'ia sci dionysij martyris.

Narbona.

¶ Martyres infiniti facti sũt: a cõstantino isto pessimo heretico. Putaĩ q̃ vix fuerit aliqs impatorꝝ etiã paganorũ q̃ tot trucidauerit: ꝛ afflicta é ecclesia valde: ꝛ satis p̃ciose emit veneratiõẽ imaginũ scãꝝ: ppter sanguinẽ effusum largiter. Uerũ impator impijssim⁹ nõ manfit impunit⁹. Nã cõpleto mysterio iniquitatis p̃finite: horribiliter clamans. igni sum inextinguibili tradit⁹: spiritũ exhalauit.

¶ Tempora sanguinolenta ꝛ multũ turbulenta fuerũt vndiq̃: q̃ saraceni ꝛ pagani ꝛ etiã x̃piani: inter se plurima bella gesserũt: quoꝝ karolus magnus diuina virtute adiut⁹ p̃ncipalis actor fuit: ꝛ triũphator glorioſus: licꝫ non sine magna strage suoꝝ p̃ longa tpa. vide in gestis eius.

¶ Imperatores. ¶ Karolus adhuc iuuenis: sꝫ egregie indolis: incipit regnare sup̃ francos: ꝛ fuit filius pippini: mater eius berta vocabatur.

¶ Imperiũ bipartitũ fit circa tpa ista: q̃ stephan⁹ papa transtulit italiã ꝛc. in karolũ adhuc iuuenẽ: quem leo tertius postea infeudauit. Constantin⁹ aũt greciã cũ alijs regionib⁹ transmarinis laborioſe retinuit.

¶ Turci qui de montib⁹ caspijs exisse dicunt: armeniã maiorẽ infestãt ꝛ vastant: ꝛ cũ pestilẽtia eos attereret suasit sunt a x̃pianis: ut in modũ crucis se tonderent: ꝛ sic cessauit. ꝛ extunc illũ ritũ seruarũt.

¶ Beingulphus martyr claret miraculis. In gallia fontẽ emit: quẽ in burgundia oriri fecit. Fuit itaq̃ separat⁹ ab vxore sua adultera: cui⁹ anus cantauit: eo q̃ derideret miracula eius.

¶ Alcuinus vir doctissimus ꝛ sancte vite claruit: magister karoli: multa scripsit ꝛ reformauit.

¶ Horribile factũ contigit turonis: q̃ cũ monachi ecclesie sancti martini delicijs ꝛ pompis vacarẽt oẽs vno excepto: ab angelis suffocati sũt: ꝛ Alcuinus illud reformauit plene.

¶ Ludgerus vir scũs: velut alter moyses ab vtero matris sue dño cõsecratus: inumeras gentes ad fidẽ conuertit: frisonũ: saxonũ aplus: ꝛ prim⁹ eps monasterien. fuit: plurib⁹ miraculis claruit: ꝛ cenobiam fũdauit. Obijt tandem in billerbeke: sꝫ translatũ fuit corpus eius in Werdenam ꝛ ibi sepultũ: anno. 809.

¶ Sergius ep̃s a deo plagatus est: eo q̃ indignũ papatui cõsecrauit: q̃ manus eius aruerunt.

¶ Sanguis de imagine x̃pi emanauit: ꝛ oẽs sanauit: ꝛ iudei qui ipsã pupugerũt conuersi sunt. Pulchre pius dñs ostendit miraculũ grande: tpe isto p̃ confutatione heresis: ꝛ confirmatione fidei.

¶ Petronille sancte corp⁹ transferẽ: cum titulo quem petrus scripserat: auree petronille dulcissime filie.

Anno mundi 5963 5973

¶ Pape. Cõstãtin⁹ 2⁹ã. 2. m̃. 1 romanus

Stephan⁹ 3⁹an. 4. m̃. 5. ð. 28. Siculus ex patre oliba.

Anno x̃pi. 764 774

¶ Iste constantin⁹ fuit laicus: ꝛ subito factus est presbyter tyrannice papatũ sinuasit: ꝛ magno scandalo prefuit q̃buis parũ: sꝫ çelo fideliũ eijcit: ꝛ oculis priuat. Et iste videt fuisse quintus infamis papa inter tot vsq̃ huc: ita spũs scũs illã sedẽ scãm aplicam: in oi honore ꝛ sanctitate custodiuit.

Armenia maior a turcis vastata.

¶ Iste stephan⁹ oia errata constantini emendauit: degradat⁹ his q̃s ille ordinauit ĩ synodo generali: sepultus in vaticano. Hic etiã cõuocauit synodũ: adiut⁹ suffragio karoli regis francie: ꝛ hũit ab eo duodeci ep̃os doctos ac p̃batissimos in diuinis scripturis ꝛ sanctorꝝ canonũ cerimonijs. Et in ipsa synodo: irritauit oia facta ꝛ celebrata p̃ dictũ constan. papã suũ p̃decessorem: p̃ter scm̃ baptisma ꝛ sanctũ chrisma. Et iniũxit penitentiã oibus reis eiusdẽ facti videlicet de vsurpatione papatus p̃ tyrannidẽ. ꝛ recõcilianit omnes.

¶ Iste leo etiã puersus fuit: minus tñ cp̃ pater ei⁹. hic cupiditate victus: coronã quãdã cuiusdã eccl'ie abstulit ⁊ capiti suo iposuit: statiq; febre corripit ⁊ spm̃ exhalauit. Habuit vxorẽ pessimã noie birenã: que regnauit stati p⁹ eũ cũ filio.

Leo 4⁹ an. 5.

¶ Iste cõstantin⁹ bon⁹ ⁊ pius fuit ⁊ matrẽ suã amouit a regno: ut suis negocijs femininis intenderet: ꝙ illa simulato rancore postea ipsũ eroculauit: ⁊ etiaꝫ filios ipsi⁹: ⁊ iterũ regnauit trib⁹ ãnis. Demũ cũ greci p̃ciperẽt: q̃ karolo magno nubere voluisset: ipsaꝫ ceperũt ⁊ in quodaꝫ monasterio recluserũt: nichefozum assumentes.

Cõstãtin⁹ 6⁹ cũ birena an. 10

¶ Saxonia cõuertit̃ ad xp̃m: popul⁹ olim durissim⁹ ⁊ galloꝝ inimicus ꝓpetuus: ꝙ a karolo supati: colla submiserũt. Et ẽ mirabilis dispensatio iudicioꝝ dei: ⁊ inscrutabilis: quõ pfecit ⁊ defecit fides: p diuersitate locozũ ⁊ tempozũ. Jã egypt⁹ ⁊ aphzica ⁊c. a saracenis vastate fuerunt: ⁊ ecce q̃si fides volasset ad populũ paganũ ꝓuenit. ⁊ hui⁹ simile sepe reperit̃.

¶ Francia in flore ⁊ tota gallia simul vbiq; triũphatrix: etiã vltra montes ⁊ mare: sicut olim roma ⁊c.
¶ Et gothoꝝ regnũ ⁊ longobardoꝝ cessare facit: qõ incepit anno dñi ice. 250. uel circa.

¶ Lamina aurea iuenta est in cõstantinopoli: sup̃ corp⁹ cuiusdã defũcti i quodã sepulchzo: in qua sic erat scriptũ. Xp̃s nascet̃ de vgine maria: ⁊ ego credo i eũ. O sol iterũ videbis me: sub ostãtino ⁊ birene. Sol obscurat⁹ nõ apparuit. 17. dieb⁹. Signum crucis apparuit: in vestib⁹ boiuꝫ. Et sanguis de celo in terrã fluxit.
¶ Synodus septima celebrat̃ constantinopoli cõtra heresim imaginũ: in qua iteꝝ greci reconciliati sunt post plagas solitas: confitentes spiritum sanctum ex patre ⁊ filio procedere.
¶ Studiũ vniuersale qõ olim fuit translatũ de athenis ad romã: circa hec tpa p karolũ trãsferẽ parisi⁹
¶ Heresis feliciana a felice auctoze cõdemnatur. Dicit xp̃m esse filium dei adoptiuũ.

5983

Adrian⁹ pm⁹ ã. 23

784

¶ Iste adrianus fuit vir p̃clarissim⁹ ⁊ nobilissim⁹ genere atq; potentissim⁹: ⁊ multa magnifice patrauit: ⁊ ut videt̃ ante eũ nõ fuit similis sibi in gl'ia tpali ac diuitijs: diruta reedificauit: turres ⁊ muros extruxit: regnũ longobardoꝝ cessare fecit p karolũ. Synodos duas solẽnit̃ celebrauit: eccl'ias ⁊ monasteria multa instituit: ⁊ ius karolo sup̃ ordinatione sedis ap'lice: ⁊ institutiõe ep̃oꝝ: abbatũ ⁊c. in generali concilio dedit: ꝓpter violentias tyrannoꝝ coercendas: ut p3. 63. di. p totũ. Tandẽ hic beatus pontifex post laudabilẽ vitã: sepelit̃ apud sanctũ petrũ.

Saxonia.

Egyptus ⁊ aphzica: vastate a saracenis.

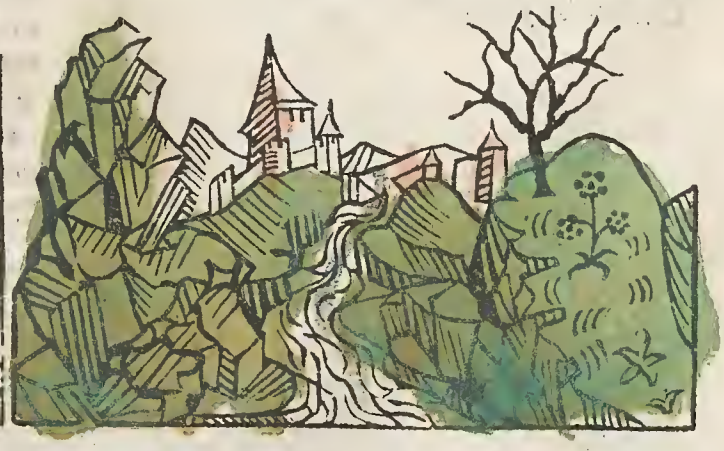

¶ Dierusalē circa hec tpa recuperat̄ p karolū cum tota terra scā: t saracenorum secta vbiq; vastat̄ atrocit: qr ipe miserationū vēit

¶ Iste karolus dict⁹ magn⁹: cū iā regnasset i francia. 34. ānis: assūptus ē in imperatorē romanorū: t impauit annis. 14. Quante p̄rogatiue h̄ fuerit in oib⁹ q̄ p̄ncipē laudabilē faciunt qs digne narrare sufficiet: h̄ vnū p nūc sufficiet: q; a p̄ncipio vsq; ad finē in tanta rerū tēpestate sic laudabiliť se hūit: ut nō sit inuent⁹ q eū in aliq̄ reph̄endē potuisset. Reuera qd possit fragilis hō in illo causari quē dīna virt⁹ continue direxit t p̄xit. Sic ergo recte laudam⁹ eū si in dño opa ei⁹ magnifica glificem⁹. Tandē morte scā potit⁹ sepeliť agsgrani: annovite sue. Eius legēdā scripsit emard⁹.

Imperatores.

¶ Iste nicheforo⁹ anar⁹ fuit pfesq; lesit: fuit q; ad impiū p grecos sublimat⁹: sz nō profuit qr ei⁹ tpe impiū orie tale q̄si ad nihil redactuz est t romani ad karolum magnū se vnanimiter contulerunt.

Nicheforus an. 9.

Michael an: 2

¶ Iste michael vir catholic⁹ amabilis oibus: t vniuersos sane doctrie aduersantes nitebat̄ extinguere ac oēs q̄s lesserat auaritia nichefori cōsolat⁹ ē ipsos ditando.

Karolus magn⁹ j⁹ scūs a. 14

¶ Translatio iperij facta est p scm̄ leonez papā ītiū de grecis ad frācos cū vnanimi assensu romanorū iustis t necessarijs causis p⁹ longā patiētiā ecclie dei: q̄ diu grecorū emēdationē expectauit: sz qr nimis defecer̄t a p̄mor pietate dimissi st

¶ Oberhard⁹ dux bauarie in pannonia cōgressus martyriçat̄.

¶ Ogerus dux de danamarchia p̄nceps xp̄ianissim⁹ floruit. Dic tpe karoli magni xp̄ianitati obtinuit fere oēs ptes transmarinas a dierusalem vsq; ad arbores solis deo sibi propitio: t aptis t magnis miraculis exercitū cōfortāte: t in supiori india ordinauit iperiū: cui p̄fecit ioannē filiū regis frisonū dictū p̄ster iobā, ppter deuotā t scām vitā quā duxit t subiecit ei. 14. barones cognationis sue: q; alia dñia circūq; tenebāt: ut sic ibidē xp̄iana religio permaneret.

¶ Aquisgrani instituiť pegrinatio septēnalis solēnissima: propter reliquias pcciosas quas karolus illuc apportauit.

¶ Amelius comes aluernensis gener karoli martyr.

¶ Amicus t bericanus martyres occisi sunt in campania.

¶ Iuardus monach⁹ iussu karoli collegit oēs legēdas t act⁹ scōr de toto orbe i vnuz volumen p⁹ bieronymū bedā t florū: t oi die cōcurrebant vltra. 300. festa: t ideo institutum est: ut dicať: t alior plurimor ꝛc̄.

¶ Paul⁹ diacon⁹ iussu karoli collegit lcōes cuilibet festiuitati ueniētes ex optis dict⁹ scōr p̄z

¶ Signū rubeū dñice crucis: t multe haste apparuerūt. ¶ Sequit strages xp̄ianor.

Anno mundi 5993 6003

Romanus.

Leo 3⁹ cō fes. an. 20 m. 5. d. 16

¶ Pape.

¶ Aaron rex p̄sar̄ misit karolo corpus sci cypriani t sperati: t caput sci pantbaleonis.

¶ Spinea corona dñi floruit i manu karoli t transfert̄ de constantinopoli parisi⁹: t i trāslatiōe religar̄: mortu⁹ ē resuscitat⁹ agsgrani.

¶ Corpus sci bartholomei transfertur beneuentum de biptania.

¶ Iste leo fuit vir valde sanct⁹: tot⁹ mitis: t scia plen⁹. Cum in die sci marci letanias cū clero pageret: a gbusdam puersis capiť: linguaq; p̄uat⁹ t oculis effossis in carcerē mittiť. Sz pius dñs seruuz suū nō dereliqt gnimo p oia eū sanauit: mēbra ipsa plene restituē do. Deinde ad karolū prexit in franciā: singula narrans q̄ sibi illata essent: a quo etiā honorifice susceptus fuit: t statim rex cū eo romā reuertiť: t vltionem de inimicis ei⁹ fecit: diademaq; imperij ab eo suscepit: romanis acclamantibus: karolo augusto a deo coronato vita t victoria de celo subministrēt. Tandez post laudabilē vitā idem pontifex sepeliť apud sanctū petrū.

¶ Tuellin⁹ rex vngaror: al's p̄nceps auerror se t patriā suā karolo dedit: t baptiçatus est.

Dierusalem.

Tuellimus Rex Hungarorum

¶ Iste lodouicus fuit filius karoli: ⁊ magne dementie ppter qō dictus est pius. Habuit duos fratres q̄s supauit: ⁊ ambo malū habuere finē. In aduersis patiēs erat: ⁊ in fine semp vincebat: q⁊ erga deū ⁊ eccliam ei⁹ deuot⁹ pmansit: etiā filij eius psequebant̄ ipsū: quos benigne ad penitentiā reduxit. tandē bñ singulis dispositis bona morte diē clausit extremū: ⁊ q⁊ humana infirmitas delitias diu ferre nō pōt. filij ei⁹ ad miseriā declinarūt. Et est bene infelix cōditio: quā totiēs sine cessatione expimur: ⁊ in his qui ante nos fuerūt id totiēs factū legim⁹: ut. s. cōiter paucis exceptis: felicitas generatiōis vni⁹ raro parit felicitatem subsequentis.

Lodouic⁹ p⁊imus. an. 25.

¶ In rontiuallo occisi sūt multi reges ⁊ comites x̄piani vltra. 15.

¶ Milo de angleſ. dux exercit⁹ karoli pater rolandi cuz multis x̄pianis occisus est in bello ab aygolando.

¶ Sol stetit spacio triuz dierū: ut karolus vinceret.

¶ Compestelle eccl̄ia ⁊ patriarchalis sedes ordinat̄: ⁊ extruit̄ i honore sci iacobi. Et ipleſ petitio marie çebedei: q⁊ ioānes a dexteris apud ephesū: ⁊ iacob⁹ a finistris: roma in medio pulchre.

¶ Episcopat⁹ qnq̄z dotant̄ p karolū magnifice. s. colonieñ. maguntineñ. treuereñ. saltzburgeñ. ⁊c̄.

¶ Monasteria solennia tot fundauit quot in alphabeto littere habent̄: cuilibet vna p⁊eponebatur.

¶ Rabanus poeta ⁊ monachus p⁹ abbas vuldeñ. deinde archiep̄us maguntie: doctor magn⁹ claruit: ⁊ plura scripsit ⁊ strabus discipulus eius etiā notabilis.

¶ Donoldus rex danor̄ circa hec tpa baptiçat̄ maguntie cū vxore ⁊ filijs: cui impator frisiā dedit.

¶ Translatio plurimor̄ facta est hoc tpe. Sebastianus ⁊ gregori⁹ papa suessioneñ.

¶ Signa multa p̄cesserunt mortez gl̄iosi ⁊ sci imperatoris karoli: nam eclypsis solis ⁊ lune vltra solitū fuit. apparuit p. 7. dies macula nigri coloris i sole. Porticus p̄ciosus agsgrani cecidit fūdit⁹. Pons maxim⁹ maguntie i trib⁹ boris cōbustus ē. Lernēs aūt pissimus imperator mortē sibi iminere oēs thesauros suos platis cōmisit ecclesijs distribuēdos: ⁊ lodouicū p̄mogenitū ꝺstituit ipatorē: aliū theutonic⁹: itiū hispanis p̄fec̄.

¶ Salinus ep̄s ambianeñ. ⁊ ei⁹ discipul⁹ valentianus martytes.

¶ Scūs marcellinus ⁊ petrus de roma in galliā translati sunt. ⁊ sanctus vitus in saxoniā trauſſerē: ⁊ sanctus valentin⁹ ⁊ genesius in augiam.

¶ Scisma. 8. erat inter eugeniuz ⁊ sysinniū ppter discordiā eligentium: sed eugenius obtinuit: quia pars maior erat cū eo.

601 3

Romanus.

Stepha⁊ nus 4⁹ an 7. men. 7.

814

¶ Iste stephan⁹ multos captiuos redemit: ⁊ lodouicū impatorē coronauit. Morit̄ rome: sepult⁹ in eccl̄ia sci petri.

Romanus.

Pascalis p̄m⁹. an. 6. di. 16.

¶ Iste pascalis magnā adhibuit diligentiā reliquijs scōr̄. Ei innumera corpa sacra leuauit ⁊ bono rifice recondidit: sicut in visione scē cecilie mandatū sibi fuit.

6023

Romanus.

Eugeni⁹ 2⁹. mar. ā. 3. men. 2.

824

¶ Iste eugenius vir p⁊eclar⁹ ⁊ magne sc̄itatis fuit ⁊ simplicitat⁹: mūdi contemptor: ⁊ sola que x̄pi sunt: sapuit. Hic martyrio coronatus est p laicos romanos: sepultus in ecclesia sancti petri.

¶ Rhedona ciuitas: his tpibus a lodouico supradicto ipatore in eā cū multis copijs ingresso: totā deuastat ferro ⁊ ignibus. Quā etiā sibi subegit: postq̄z obsidib⁹ receptis. Rotbomagū est reuersus. Ciuitas aūt ista rhedona: est cōtigua terminis britānie. Sequenti aūt anno: in territorio augusti auenensi: aere in tempestate mutato: ingens fragmentū ex glacie simul cum grādine cecidit: cui⁹ longitudo undecim: latitudo septē: grossitudo duos pedes habuisse dicit̄. ¶ His q̄z tpib⁹ in territorio tullense iuxta comerciacū villā: puella q̄dā annorū circiter. 12. accepta cōione in pasca p̄mocq̄z abstinuit a pane: deinde oīb⁹ aliis cibis ⁊ potib⁹ aliisq̄z nutrimētis corpis: ⁊ sine oi victus desiderio: plenū trienniū cōpleuerit. Quo tpe eugenius papa decessit.

Rhedona.

¶ Cometa apparuit valde fingular⁊ ⁊ ṫribiľ vñ impator attonit⁹ cũ egmardo phō ostulit dicẽs: ꝙ mutationẽ regni morteq̃ ꝓncipis ꝑtẽderet. Uerũ phs nolebat eũ cõtristare sz vbũ ꝓphe allegãs ait. A signis celi nolite timere ⁊c̃. At ipator deuot⁹: ñ aliud iqt timere debem⁹: nisi illũ q nr̃i ⁊ h⁹ creator ẽ fider⁊: sz ei⁹ clemẽtiã laudãe tenemur: q nr̃az inertiã cũ pcṫores sim⁹ talib⁹ admonere dignaṫ iudicijs.

¶ Quia ḡ talia portẽta cũ apparẽt oẽs cõiter tangũt. oẽs ꝑ posse ad meliora festinare debem⁹: ut misericordiã in illo dñante cõse qui valeam⁹: ⁊ pie credit ꝙ hac hũilitate dñm placauit: qz nõ sup eũ tũc plaga uenit: sz sup italiã incursu saracenoꝝ.

¶ Annona de celo pluit i vasconia frumẽto similis: hñs tñ grana breuiora.

¶ Tẽpestas maxima orit in gallia: ⁊ terremot⁹ ⁊ multe ville ⁊ domus celesti igne cremãt: boies ⁊ iumẽta ictu fulminũ exanimant: ⁊ cũ grãdine lapides imẽsi ponderis cadũt: ⁊ fragmẽ glaciei descẽdit cuius latitudo. 6. pedum: lõgitudo. 16. altitudo duoꝝ fuit. ⁊ pestilentia magna sequebaṫ.

¶ Dionysij sci doctoris libri sunt translati de greco in latinũ: quos michael impator misit lodouico: ⁊. 19. egroti sanati sunt.

¶ Puella quedã. 12. annoꝝ p⁹ sacrã cõionẽ. 6. mensib⁹ in pane ⁊ aqua ieiunauit. Deinde ꝑ trienniũ oĩno abstinuit ab oi cibo ⁊ potu.

¶ Tpa cruenta iteꝝ surgũt cã est debilitas iperij: qz mortuo lodouico filij ei⁹ se mutuo otriuerũt. Qd audiẽtes saraceni ⁊ sarones ⁊ alij occidẽtales: erexerũt se otra eos ⁊ fcã ẽ plaga grauis lodouici: p⁹ monachus.

¶ Plaga horribilis sup romã ⁊ sup totã italiã fcã est. Tã qdã pfidi xp̃iani miserũt clã ad soldanũ saracenoꝝ: ut cito veniret. Et roma capiṫ: ⁊ ecclesia apl'oꝝ stabulũ equoꝝ efficiṫ: sz lodouicus cũ gallis ⁊ lombardis totã illã infinitã multitudinẽ fugauit nõ sine multa sanguinis effusione xp̃ianoꝝ. Et ficiliã ⁊ apuliã etiã hoc tpe saraceni vastarunt: ⁊ tusciã in solitudinẽ redacta est.

¶ Olia laus ⁊ bonor fit tibi rex xp̃e ⁊c̃. cõponiṫ a quodã ep̃o captiuo in festo palmarũ: ꝓpter qd̃ ab impatore dimissus fuit restitut⁹ ⁊c̃.

¶ Iste lothari⁹ mortuo pre iperiuz sumpsit. hũitq̃ duos frẽs. s. lodouicũ ⁊ karolũ q̃s nitebaṫ excludere ab heredi tate paterna: sz illi ꝺ̃ euz hoc bellũ mouerũt in quo tot ab vtraq̃ pte ceciderũt: ꝙ sile ñ est factum in gẽte illa: ⁊ lothar⁹ fugit.

Lothari⁹ ꝑm⁹. ã. 15. filius

¶ Saraceni de africa veniẽtes iteꝝ romã inuadunt: ⁊ ecclias apl'oꝝ deboneſtarũt spoliãtes vndiq̃ ⁊c̃. redeũtes aũt cũ spolijs submersi sunt i mari.

¶ Duodeci duces bobemoꝝ sũt baptiçati ꝓcuratiõe lodouici fratris lotharij.

¶ Radulphus eps biturien̄. claret sanctitate.

¶ Iste gregorius mortuo valentino: q breuiter p⁹ electionẽ e medio sublat⁹ fuit: eligiṫ ⁊ multa fecit viditq̃ tristia tpa ꝓptervarias plagas grassantes i ppl'o. Hic multoꝝ scõꝝ corpa leuãs de tra bono rifice reposuit in altaria. Ei⁹ petitiõe lodouic⁹ ⁊ guido marchio lombardie saracenos de italia fugarunt.

¶ Moriṫ tandẽ post inumerabilia bona opa eo dẽ tpe q̃ ⁊ impator: sepult⁹ apud scm̃ petrũ.

¶ Festiuitas oĩuz scõꝝ ẽ trãslata ad kal'. nouẽbr⁊ ꝑ greg⁊. 4. ⁊ galli ⁊ germani iceperũt etiã ipsã celebrare l̃ tpe: ⁊ br̃ ẽmo rabani de eodẽ sat⁊ pulcher.

¶ Iste sergius vocabaṫ antea os porci: ⁊ quia nomẽ erat inboneſtũ ⁊ tãte dignitati incõueniens: iõ mutato noie sergi⁹ vocari elegit. Et ab isto in antea oẽs ꝓpriuz nomen mutauerũt. Sz hoc quibusdã nõ placet: sz dicũt ꝙ hoc faciunt exemplo xp̃i q̃ apl'is noia imposuit ⁊c̃. Similiter ⁊ de patriarchis ⁊ hec videt melior rõ hui⁹ variationis.

¶ Gallia pene tota vastaṫ a normannis ⁊ frisonib⁹: ⁊ alijs circũcirca cõcrematis ciuitatib⁹ ⁊c̃. Hic iterũ nota mutabilitatez temporꝝ: qz ꝑ longa tpa galli triũphatores in orbe fuerunt: hic pstrnunt̃: nec vnq̃z postea ad pristinã redeũt potestatez ⁊ gloriam. Dominabant̃ in italia: in germania: in bispania: in saxonia: ĩmo vltra mare ⁊c̃.

prius mepit mutare nomen.

¶ Roma inuadiṫ: ⁊ destruiṫ a saracenis.

Quidam aũt magnates eos cõposuerũt regna diuidendo:nec valuerũt resistere aduersarijs suis:propter hanc ruinã militũ: ⁊ iõ vndiq; fines eoꝝ iuaserũt hostes.sicsic qĩ vult nimiũ:fit nimiũ : g hucvsq; alios defenderunt:iã seipsos defendere nequeunt.Quid faciet humilis herba deserti:si stare nõ valet alta cedrus libani:Dia fac cũ cõsilio:alioquin penitebis post:sz tarde.Hic est grande exemplũ:tandẽ lotharius renũcians seculo monachus effectus est:in cui⁹ obitu fuit magna cõcertatio inter angelos ⁊ demones: sz orantib⁹ monachis demones fugati sũt.

¶ Leonina ciuitas iussu leonis edificaĩ:ad defensionem ecclesie sancti petri prope romam.

¶ Sancta helena impatrix transfert a roma in franciam

¶ Octaue assumptionis btẽ marie instituunt a leone.

¶ Sanctus hermes translatus est in galliam.

¶ Fames magna in germania fuit: ita ut pater filium deuorare vellet.

¶ Iste lodouicus filius lotharij fuit a sergio papa in regẽ coronat⁹:⁊ ad temp⁹ cũ pre regnauit:⁊ p⁹ solus ãnis.21. Hic habuit filiũ noĩe karolũ:quẽ diabol⁹ iuasit ⁊ verauit coꝝ pre qz cõtra eũ cõspirationem tractauerat:ei⁹ tpe multa mirabilia cõtigerunt.

Lodouic⁹ secundus an.21.

¶ Aimund⁹ rex anglie vir scũs a danis martyriçatus ẽ: ⁊ angliam deuastauit.

¶ Magniradus heremita martyriçatur.

¶ Maguntia circa hec tpa in magna afflictiõe fuit per triẽniũ.Demũ publice appuit:⁊ domos icẽdebat:⁊ sacerdotes lapidauit:g aquã bñdictã aspgebãt:⁊ boies fugiũt

¶ Cirillus vir scũs:pene oĩũz sclauoꝝ doctoꝝ ⁊ apostolus coꝝp⁹ lci clemẽtis pape repperit in crisona mari exicato.⁊ romã transtulit:⁊ sua ecclesia reconditur.

¶ Coꝝpus bti innocentij hoc tpe:a valentia hispanie ciuitate:p quendã monachũ in galliã deportatũ est:⁊ apud monasteriũ beati benedicti in gallia:qõ castrũ vocatur situ in pago albiensi ⁊ conditũ.

¶ Hoc tpe etiã a btõ leone pontifice subscripto edificata fuit rome ecclesia:que hodie dicit scã maria noua.

¶ Et etiã ab ipso edificata est ecclesia quattuoꝝ coronatoꝝ.

¶ Colonie horribilis tẽpestas oritur: ⁊ fulmen ecclesiã sancti petri scidit:⁊ tres interfecit boies:⁊ sex seminuos reliquit:habuit formam draconis.

6053

Romanus.

Leo 4⁹.ã. 8.men.3. di.6.

6063

Roman⁹.

Bñdictus 3⁹.an.2. men.6.

Romanus.

Nicola⁹ p⁹.ã.9.mẽ. 2.di.20.

854

¶ Iste leo vir scũs fuit:in quo ⁊ serpentina prudentia ⁊ columbina simplicitas habitauerũt:in monasterio educat⁹.ꝑmo in scia ⁊ scã cõuersatiõe tanq; ver⁹ monachus ꝓfecit:hic scũs papa statim repare studuit eccl'ias quas saraceni paulo añ destruxerãt.Collectã.Deus q beatũ petrũ:⁊ Deus cui⁹ dextera beatũ petrũ ⁊c.fecit ꝺ saracenos.Fuit.n.scriptura ꝝ feruẽtissim⁹ ꝑdicatoꝝ ⁊ p scrutatoꝝ:oꝝonib⁹ ⁊ vigilijs iugiter intẽtus sepelit tandem post sanctã mortẽ in eccl'ia sci petri cui⁹ festũ.17. kalendas augusti agitur.

Leonina ciuitas.

864

¶ Iste bñdict⁹ nomine ⁊ re ab oib⁹ ẽ btissim⁹ dict⁹.hic statuit ut clerici ordinate incederẽt ⁊ honeste.

¶ Iste nicola⁹ tãte scitat⁹ extitit ut p⁹ magnũ gregoriũ papã vir vll⁹ in sede rõana appuit illi cõparãd⁹. In ei⁹ ordinatiõe lodouic⁹ pñs fuit:tandẽ post multa bona:morte scissima potit⁹ sepelit in eccl'ia sancti petri apostoli.

¶ Nota q; in vna chronica repperi:q; p⁹ benedictũ tertiũ fuit quidã dictus ioannes papa:⁊ fuit femia ⁊ meretrix occulta:⁊ fuit de anglia natione. Hic aũt ecclesiã existẽs i habitu virili: pfundus tñ in scia: ⁊ legit ꝑmũ athenis: deinde rome:⁊ demũ assumptus ad pontificatũ. Tandẽ:stupro cũ amasio suo cõmisso quẽ prius habebat:peperit inter sci clementis ecclesiaz ⁊ colliseũ:ibidẽq; sepelit. Uñ ex tũc: papa semp deuiat ab illo loco: propter verecundiam siue detestationem peccati.

¶ Sāguis pluit de celo i italia trib⁹ dieb⁹: ⁊ locusta galliā deuastat: sicut olim egyptū ⁊ segē fames valida ut pene tertia ps hoiuz ibi cōsūpta sit ⁊ sic addit dolor sup dolorē gallicis: quia bellis lacessiti iā fame etiam peunt. Et i saxonia villa q̄dā: cū oib⁹ penit⁹ absorbet in mometo: cū ecclesia ⁊ altari ⁊ domibus ⁊c.

¶ Iste karol⁹ habuit fratrē q dicebat lodouic⁹: ⁊ erat rex germanie: q bellū instituit cōtra ipsū: sed karol⁹ intoxicatus obijt ante congressum: hic mlta monasteria fūdauit.

karolus 2⁹ ā. 3. m̄. caluus

¶ Iste karol⁹ dict⁹ ē grossus siue iunior ⁊ galliā ⁊ germaniā pacifice possidēs a ioāne papa i impatorē cozonatur. Tandē p⁹ gl'iosam victoriaz normādos ad fidē pduxit: q iā frācis resistere vl'r̄ valuerūt. Et quat ruor ānis sup frācos regnauit: ⁊ factus inutilis abijcitur.

karolus 3⁹ an. 12

¶ Ungari gens iclyta oriūt. Exit a sicilia: ⁊ a pincernat⁹ ppulsa i pānoniā venit: ibiq; manens expellit incolas. Carnes crudas comederūt: ⁊ humanū sanguinē biberūt: sic pha lāgi. Di postea romā ⁊ alia bona ecclie p lōgū tps inuaserūt: sicut oli gothi: ⁊ sic cōtinuatur tribulatio.

¶ Bulgaroz rex cuz gente sua ad xp̄i fidē cōuertit: q etiā i tātū pfecit: ut dimisso regno monachus efficeret. Fili⁹ aūt ei⁹ apostatauit: quare resūpto regno: ipsū cepit ⁊ ocul' effossis ipsū in carceratuit: ⁊ aliū substituit: ac sacrū bitū oib⁹ pacat⁹ resūpsit.

¶ Mimen⁹ rex britonum a scō maurilione interficit: dū franciam vastaret.

¶ Synod⁹ cōstantinopoli celebrat: que octaua est in ordine grecoz̄ ⁊ quinta constantinopolitana.

¶ Caput sci gregorij: ⁊ brachium bti leōis ad çenonen̄. eccl'iam sūt translata p ioannē papam.

¶ Joannes diacon⁹ scripsit vitam beati gregorij in quattuor libris: ⁊ misit ioāni pape: op⁹ laudabile.

¶ Flandria efficit comitat⁹: ⁊ balduin⁹ primus comes.

¶ Normādia cōuertit. 3. generatione post B robert⁹ nascit: q apuliā: calabriā siciliam acq̄siuit: venetosq; ⁊ alexiū ipatorē grecoz̄ superauit.

¶ Gallia aūt fuit nimis vastata añ fed⁹ rollonis: q̄ germāi videtes coloniā: treuerim ⁊c. exustas iunxerūt se frācis: ⁊ sic rollo dux normādoz̄ baptiçat: accipiēs gillā filiā regis i vxorē: cōfirmata sibi regiōe normādie

¶ Joannes scotus doctissimus in scripturis in franciā venit: ⁊ rogatu lodouici hierarchiā dionysij: de greco transtulit in latinū: ⁊ post a discipulis cōfossus stilis: moriт. Et nota q̄ sepi⁹ libri dionysij translati sunt.

Anno mundi 6073 6083 6093

Romanus. Roman⁹.

Pape. Adrian⁹ 2⁹ an. 5 | Joannes 9⁹. an. 10 m̄. 3 | Martin⁹ 2⁹ an. 1 m̄. 5. | Adrianus 3⁹ an. 1 m̄. 3. | Stephanus 5⁹ an. 6. d. 9

Anno xp̄i. 874 884 8094

¶ Iste adrian⁹ excōicauit lotharium fratrē impatoris: regē lotho ringie ppt̄ adulteriū: sz cū ille roma veniēs: ut excusaret se ⁊ cōi casset idigne cū optimatib⁹ suis oēs infra ānū mortui sunt: ⁊ rex in via defunctus est: cum venisset placentiam.

¶ Iste ioānes vnxit karolū impatorē: ⁊ iiuriaz passus fuit a romanis q̄ dicto ipatori nō fauebat: ⁊ in custodia posit⁹ fuit: ipse formosum portuen̄. epm eiecit ⁊ degradauit q̄ fuit occasio mali.

¶ Iste martin⁹ parū pfuit: fil'r ⁊ adrian⁹ ⁊ iste adrian⁹ statuit ut impator nullo mō se intromittat de sūmi pontificis electiōe. Sz apparet q̄ hec cōstitutio parū obtinuit: imo leo octau⁹ direte ꝺriū statuit p⁹ ea. Forte p varietate tempoz̄: sic oportuit statuta huiusmōi variari. extra de spon: nō debet.

¶ Dui⁹ stephani tpe corp⁹ sci martini trāslatū fuit ppt̄ timorē normādoz̄. Et nō q̄ libri satis discordant de tpe boz̄ pontificū cū linea ipatorū: sed nō ē vis: sufficit enim nobis debita tpa distiguere: ⁊ q̄ dig̃ sunt memorie cōmēdare.

¶ Charitas refriguit valde: circa ista tpa in oi statu: ⁊ iniquitas plus solito cepit babūdare. Jā eni gladius ⁊ bereses ex magna pte cessarunt: sz ambitio ⁊ auaritia ⁊ cetera vitia: frena laxantes: amplius q̄ ille beresum pſecutiones: xp̄ianam fidem pſequebant̄.

¶ Deu deu deu dñe deus: quō obscuratū est aurū: mutat⁹ ē color optim⁹. qualia cōtigisse circa hec tpa etiā in sancta sede aplica quā vsq; huc tāto çelo custodisti legim⁹ scandala: Quales cōtentiōes: sz emulatiōes: secte: iuidie: ambitiones: intrusiones: pſecutiones: O tēpus pessimū: in quo defecit scūs ⁊ diminute sūt veritates a filijs boiuz Uerūtn̄ post hec tpa fuerūt multi sancti pape: sz nō sic cōtinue: ⁊ in tanto numero: sicut in precedentib⁹. Eya quis cōuentus: que cōgregatio: quis homo iam securus erit: si sic defecit sanctitas primitiua.

¶Iste arnulphꝰ plene cõpescuit normãnos: q iã vltra xl.ãnos galliã vastarũt. tandẽ a medicis: despatus mirabili infirmitate: ita ut a pediculis consumereꝝ: defecit: ꝛ mortuus est.

¶Reformatio ꝑma ordinis sci bñdicti: q iam in plerisq; locis cecidit: facta est circa hec tpa ꝑ cluniacẽ. Diuꝛtie fuerũt sepius causa casus hui⁹ ordinis sacri: ꝛ pauptas reformationis.

Arnulphꝰ an. 12.

¶Elphred⁹ rex anglie vir tot⁹ vtuosus: octo horis ĩ orãdo legẽdo: ꝛ scribẽdo expendit: octo in negocijs regni: octo in cura corpis: redditus etiã optime dispensauit.

¶Berno abbas: oriũd⁹ ex burgũdia: de stirpe comitũ: cõstruxit ꝑmo gigniacẽ. cenobiũ: deide cluniacũ

¶Cluniacũ mõasteriũ: famosũ ꝛ scissimũ dono aue comitisse: etiã a guilhelmo pio ꝑncipe burgundie.

¶Corpus sci calixti transferꝝ in franciã. ¶Sunderold⁹ epꝰ magũtie: a normãnis martyriçatus est.

¶Scus odo monachus cluniacẽ. feruorẽ i monasterijs resuscitauit: ꝛ plura scripsit: dialogũ gregorij ipso annuente coartauit sub vno volumine.

¶Scus martin⁹ tranſlat⁹ fuit de turone antisiodoꝛ ꝛ cnrauit lepsũ. Deinde reportat⁹ curauit palitiçũ ꝛ cecũ: ꝛ volũtem eoꝝ: ꝛ frutecta regiõis vestita sũt folijs supnaturaliter.

¶Comitatus blesensis oriꝝ: ex nobili stirpe normannorum.

¶Bello primus.

¶Scisma nonũ ecclie: ꝛ scandalosissimũ fuit: ꝑm quosdã inter formosũ ꝛ sergiũ: nã sergi⁹ a formoso reprobat⁹: a papatu fugit in franciã: ꝛ tandẽ papa factus: reuertiꝝ romã secrete: ꝛ christorũ cepit: ꝛ formosi corp⁹ effossum deboneſtauit: fuit etiã in scismate isto aliud min⁹ ꝛ breuissimũ inter leonẽ ꝛ christoforũ ꝓdictũ: nã christofor⁹ ꝑ vim rapuit papatũ leone incarcerato: ꝫ statim etiã ipse ꝑ sergiuꝫ captus est tanꝯ inuasor. Quidã eni dicunt q; monachus effectus sit: ꝛ multiplicata sunt mala sup clerũ ꝛ ecclesiam totam.

formosus. ã. ꝫ mẽ. 6.

Bõisaci⁹ 6⁹. di. 12.

Stefanus 6⁹ ã 1. mẽ. ꝫ

Romanꝰ ꝑ⁹ nũ ꝫ di. 21

Theodor⁹ 2⁹ di. 20.

ioãnes 9⁹. ã. 2. di. 12.

Bñdict⁹ 4⁹. ã 3. mẽ. 2

Leo 5⁹ men. 1

Xp̃ofor⁹ ꝑ⁹ mẽ. 6.

¶Iste formosꝰ fuit ꝑmo epꝰ portuen̄. ꝛ a ioãne pp inobedientiã priuatus erat ꝛ degẽdat⁹ vsq; ad laicalẽ statũ: ꝫ ꝑ martinũ restitutus est: ꝛ contra iuramentũ nõ solũ romã venit: ꝫ etiã papatũ suscepit: ꝓpter qõ facta est altercatio magna.

¶Isti octo pontifices breui tpe sederũt. Nescio aliqd notabile dicẽ: qꝛ nõ nisi scãdalosa de his repperi ꝓpter iauditã i scã sede aplica cõtentionẽ: vn⁹ ꝯ aliũ: ꝛ fil contra se mutuo: nã stephanus cõfirmans facta ioãnis octaui: formosũ dãnauit: ꝛ ei⁹ facta irrita decreuit: ꝛ corp⁹ ei⁹ mortuum deboneſtauit: digitis duob⁹ abscissis: manũ i tyberim ꝓijci mãdauit: oĩno ingrat⁹: contumeliã ꝑ grã reddens: qꝛ formosus ipsũ antea epm̃ anagnie fecit. ꝫ breue tẽpus finem imposuit negocio rursus theodorus post hec: oẽs actus stephani reprobãs: facta formosi approbauit: filiter ꝛ ioannes nonus sequẽs in cõcilio rauenne corã. lxxiiij. epis damnauit facta stephani: ꝛ formosum cõfirmauit: sergius autẽ directe contrariũ sensit: ꝛ formosum damnauit.

¶Lauromenia vrbs a saracenis caota est.

¶Franci bis tpibus italicũ ꝓdiderũt imperiũ. Hoc etiã tpe inditione. 5ª. in nocte visi sunt igniculi in moduꝫ stellarũ ꝑ aera discurrentes. Qua nocte rex apbrice: residens sup̃ cosentiã calabrie ciuitatẽ: dei iudicio mortuus est.

¶ Iſte lodouic⁹ nō hūit papalē
būdictionē: ppt̄ iſolētias eoꝝ q̄
italia dñabāt: ⁊ berēgariū cona
bat̄ expellere ſz cū p ipo reḡre ce
piſſet verō capiť ⁊ excecat̄ ⁊ be
rengari⁹ reſtituit̄. Et hic vltm⁹ ē
de ſtirpe karolina q̄ imperiū te
nebant.

¶ Iſte berēgari⁹ prudēs
i armis fuit: ⁊ bellū būit
cū rōanis ⁊ etiā cū lodo
uico p̄dicto: nec fit aliq̄
mētio ō iſto ⁊ ſeq̄ntib⁹ vſ
q̄ ad ottonē apud vincē
tiū in ſpeculo biſtoriali.

¶ Iſte cōrad⁹ fili⁹ lodouici
inter iperatores nō cōputat̄
q̄ nō regnauit in italia: ſed
i almania tm̄. ¶ Iſte hugo
in italia regnauit tm̄: nec cō
putat̄ int̄ impatores. ſucceſ
ſit berēgario: almanus.

¶ De iſto berēgario ñ
ē oſonātia i libris qñ
reḡuerit. Quidā dicūt
p⁹ berēgariū p̄mū. Alij
p⁹ hugonē: ſz nō eſt cu
rādū. Tpa iſta ſat⁹ cō
fuſa fuer̄t: q̄ pl⁹ potuit
plus
fecit.

¶ Impatores.

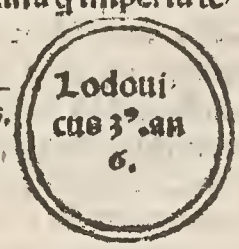

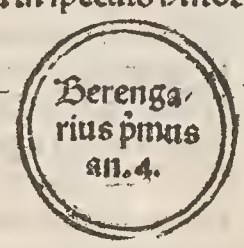

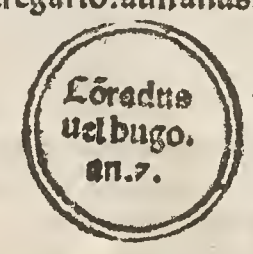

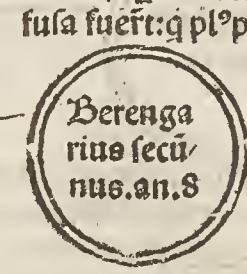

¶ Imperiū iterū transſert̄ ⁊ diuidit̄. Nam franci nō iuua
bāt eccl'ias quas p̄es eoꝝ extruxerāt: ſz diſſipabant nec
romanis p̄bebāt auxiliū ō lūbardos: q̄ multū infeſtabāt
eos: ideo de cōi cōſenſu excluſi ſunt ab impio: ⁊ italici in
italia: ⁊ almani in almania ceperūt imperare vſq̄ ad ot
tonē: qui vtrobiq̄ regnauit. Frāci aūt cogūt nūc manere
in terminis ſuis: expientes oīnz rerū eſſe piodū: ſicut alij
rotam fortune aſcenderūt ⁊ deſcenderūt.

¶ Stephanus ep̄s leodien̄. claret ſcitate ⁊ ſcientia. Fecit
biſtoriā ſci lamberti cū notis ⁊ alia plura. ſ. de trinitate ⁊
inuentione ſci ſtephani.

¶ Mōſtrū bīs caput caninū ⁊ cetera mēbra ſicut homo
p̄ſentat̄ lodouico: ⁊ bī potuit mōſtruoſum ſtatū ſignare
bui⁹ tp̄is vbi boies ſine capite quaſi canes latrando binc
inde vacillabant.

¶ Ordo cluniacen̄. circa hec tpa inchoat̄ ⁊ pfecit i ma
gna humilitate ⁊ feruore: ⁊ habet regulā ſci benedicti

¶ Odo vir ſc̄us primus pater eorū.

¶ Saraceni qui dñabant̄ circa hec tpa in italia: deui
cti ſunt a ioanne papa ⁊ marchione alberico.

¶ Ungari incipiūt romā ⁊ cetera bona eccl'ie vaſtare
⁊ totā tuſciā deſtruūt interfectis marib⁹ ⁊ feminis oīa
ſpolia ſecū portāteſ. Taxis eoꝝ rex fuit q̄ decē modios
nūmorū recepit a berengario ⁊ p⁹ ſingulis ānis redeū
tes: fines rōanorū inuadere ſolebāt p̄ multa tpa. Cau
ſa bui⁹ mali fuit ingratitudo romanorū: q̄ predictum
marchionē expulerūt: ⁊ ideo vltus ſe fuit hoc mō: vo
cando barbaros: ſicut narſes olim fecit tpe iuſtini ſe
cundi: poſtea interfectus eſt.

Anno mundi	6113		6124	
	Romanus.		Roman⁹	Romanus
¶ Pape.	Sergius 3⁹. an. 7. men. 3.	Anaſtaſi⁹ 2⁹. an. 2. men. 2.	Laudo mēſes. 5. dies. 11.	Joannes 1⁹. an. 13. mñ. 2. di. 3.
Anno xp̄i.	914		924	

¶ Iſte ſergius cū romam rediſſet: auxilio
francorū xp̄oforū cepit: ⁊ ſedit p̄ eo: ⁊ in vl
tionē ſue repulſe corp⁹ formoſi extraxit de ſepulchro: ⁊ indutum
ſacerdotaliter: in pontificali ſede decollari fecit: ⁊ i tyberim p̄ici
Piſcatores aūt in eccl'iam ipſū importārūt: ſacris imaginib⁹ ſe i
clinātib⁹ ⁊ ſalutātib⁹ eū venerabiliter: cūctis videntibus qui ad
erāt. Dia inſup que ipſe formoſus fecerat irrita decreuit.

¶ Anaſtaſius ⁊ laudo parū p̄ſederūt.

¶ Iſte ioānes fuit fili⁹ ſer
pape: tā natura q̄ moꝝib⁹: ēt
rapuit p̄reſulatū: ⁊ tandē miſerabiliter occidit
a militib⁹ guidonis: poſito puluinari: ſuper os
eius dū in carcere teneret̄. Poſt eū quidā alius
ioānes intruſus fuit: ſz ſtatim eiectus eſt: ⁊ ideo
nō ponit̄ in catbalogo: q̄ nō fuit ⁊c̄.

Sipontus ciuitas apulie: a ſclauis ex gladio: bis tp̄ib⁹ vaſtat̄.

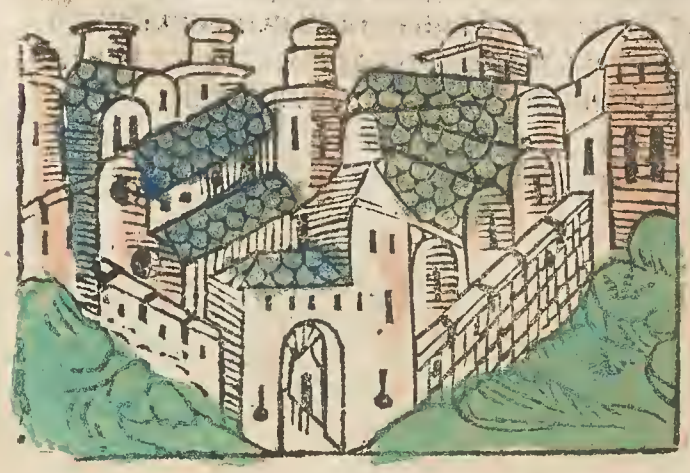

Tarentū ciuitas apulie: ab vngaris capit̄.

¶ Iste henric⁹ dux saxonū fuit ⁊ tot⁹ inclyt⁹ nec ipse int̄ impatores cōputat̄: qz tm̄ in almania reḡuit. Ipse habuit vxorē sciss̄imaz noic mathildā: ex qua genuit duos filios: ottonē ⁊ henricū: ⁊ otto succes̄sit ei in impio ⁊ henric⁹ in almania būit plēs terras: tertiū filiū genuit noie brunonē: q etiā scūs fuit.

Henricus almanus an. 18.

⁊. 13. ānis archiep̄us colonien̄. vir magne pfectiōis: q etiā monasteriū sci pantha leonis fundauit.

¶ Scūs Hibertus q cenobium gemelaten̄. fundauit: claret in lotharingia.

¶ Regino abbas prumlen̄. chronicā scripsit

¶ Zyptine⁹ dux bohemie ad fidē xp̄i duers⁹ ē

¶ Bolesla⁹ filius eius: sz puersus: q postea frēm suū scm̄ Uenceslaū occidit. s. anno primo ottonis p̄mi ⁊ ob hoc ab ottone cum tota bohemia supatus fuit ⁊ vastatus p ānos 14.

¶ Fons sanguinis flurit ianue: significans cladem statim sequentē p saracenos q eam ceperūt ⁊ occisis cūctis spoliarūt.

¶ Bohemia cōuertit̄ ad fidē xp̄i: ⁊ in praga eccl'ia cathedral' erigit̄

¶ Sācta mathildis regina vxor henrici claret scitate: ⁊ supra modū humilis ⁊ misericors: que totā stirpē saronū sua nobiltauit virtute: hec post obitū viri diu in viduitate pmāsit: ⁊ monasteria ⁊ hospitalia plura fundauit': in aduersis patientiss̄ima in orationib⁹ ita extitit puigil: ut totuz psalteriū aī matutinas exoluere solita fuerit: tandē spū ꝓphetie mortē predicēs: migrauit ad xp̄m: sanctam sobolem relinquens in consolationē totius eccles̄ie.

¶ Karolus rex francoꝝ a comite hiberto exulat̄ ⁊ martyriçat̄ paronam.

¶ Elbescanus rex anglie: vir mire deuotionis florzuit ex matre humilis nationis. s. filia pastoris: que p̄uidit ex sep̄dire lunam̄ que totam angliā illustrabat: qō ⁊ factū est: qz iste rex tantā habuit deuotionē ad diuinū cultū: ut nullū monasteriū dimitteeret indotatū.

¶ Adamarus vir sanctus succes̄sor sci odonis: abbas cluniacen̄.

¶ Theodardus abbas sci elie claret sanctitate.

¶ Dani idolatriā post ponūt: vsqꝫ ad hec eni tpa xp̄m colēdo: etiaz idolis sacrificabāt: dicentes q⁹ dij essent antigores ⁊ potentiores eo sz clericus quidā. s. ansgarius ōdicens: igniū ferrū portauit illesus: ⁊ sic fuerunt plene informati.

6133 Romanus 6143

Leo sext⁹ men. di. 6 15. — Romanus. — Stephā⁹ 7⁹ an. 2. m̄. 1. di. 1 — Romanus. — Joānes 11. ā. 4. m̄ 10. di. 15. — Leo 7⁹ ā. 4. men. 5. di. 10. — Romanus. — Stephā⁹ 8⁹ ā. 3. m̄. 4. di. 15. — Germanus. — Martin⁹ 3⁹. ā. 3. m̄. 6. di. 14. — Romanus.

934 944

¶ Iste stephan⁹ a gbusdā romanis mutilat⁹ fuit.

¶ Almania circa hec tpa plus solito cepit insignes psonas habere in vtroqꝫ statu ⁊ sexu domosqꝫ eius p̄ncipales sczs saxonie: bauarie: austrie ac ceteras fidei lumine valde illustrauit sed ⁊ in sapia probitate plures claruerūt gloriose ⁊ naiati sūt sūt in orbe. Sic sic dū vna gens cecidit altera succreuit ut nō glorieť ois caro nisi i patre luminū a quo est oē bonū optimū ⁊ oē donū pfectū. ipse est qui ad samuelē olim loquebaf̄ dicens. Ego glorifico glorificantes me ⁊ q me contemnūt erūt ignobiles.

Bohemia. Saxonia. Austria.

¶ Iste berengari⁹ ipetrauit i italia: cui⁹ tpe fuit magnum scisma. Et benricus mozit: ⁊ otto i almania cepit regnare.

¶ Iste lotbari⁹ moziens qñ otto regnauit: in almania reliquit vxorem noie dalui dã: que postea eidem ottoni nupsit.

¶ Iste berengarius magna tyranide pmebat italiaz quare dñs papa ⁊ alij romani vocauerunt ottonem: ut liberaret eos. qđ ⁊ factuz est ⁊ capto p vim berẽgario: bis exulanit enim ⁊ relictam lotharij sibi vxorẽ accepit quã tyrannus incarcerauerat.

Imꝑatozes.

Berẽgarius. 3⁹. ã. 7

Lotbari⁹ 2⁹. an. 2.

Berẽgarius 4⁹ ã. 11

Wençela⁹ pnceps bobemie de bono pre: melioz filiꝰ martyriçat ab iniquo frẽ suo. Iste vir scũs fuit: bumilimus ⁊ misericozdissimus.

¶ Dunstan⁹ eps cantuarien. scũs plura mõasteria fũdauit ⁊ didicit in die mozt is ab angelo. O rex gentiũ dñatoz oiuz ⁊ vidit beatã mariã virginẽ ⁊c.

¶ Bruno archieps colonien. vir scũs: frat ottonis p̃mi: claret in almania: vtrũq; gladiũ strenue gubernãdo ⁊ sci pãtbaleõis monasteriũ in colonia fũdauit: ⁊ epo ducatũ cõtulit: reliquisq; plurib⁹ oznauit.

¶ Bereñs antropomozfita q in italia repullulat: sed parũ pfecit: qz raberi⁹ eps ⁊ ceteri extirpant eanm.

¶ Maiol⁹ vir scũs q fuit terti⁹ abbas cluniacen. exi mij feruozis ⁊ abstinẽtie: ⁊ repatoz monastice discipline claret.

¶ Scũs odo eps cantuarien. ⁊ scũs bruno colonien. transferũt cozpa scoꝝ elisij: patrocli: priuati: gregl. cũ baculo sci petri de roma ad coloniã.

¶ Scũs adolin⁹ in anglia repit ⁊ in scrinio posit⁹ fuit.

¶ Eduin⁹ rex anglie qui oẽs monachos expulit a regno ⁊ sanctũ dunstanũ in flandriã trusit: eiusdẽ sancti meritis ab inferis liberatur.

¶ Scisma decimũ eccl'ie fuit inter ioannẽ. xij. ⁊ leonẽ. viij. qz ioãnes cũ male intrasset: ⁊ peius vixisset depositus fuit ⁊ leo subzogat⁹: sz tñ leo obtinuit auxilio impatoris licet bis fugatus fuisset.

¶ Scisma vndecimũ fuit inter benedictũ quintũ ⁊ leonem octauũ: sed leo obtinuit.

Anno mundi	6153			6163	Narnien.
	Roman⁹.		Romanus.		
Agapit⁹ 2⁹ an. 8. mñ 6. di. 10.	Joannes 12. an. 10. di. 10.	Bñdict⁹ quintus an. 2.	Leo 8⁹ ã. 1. men. 4	Joãnes 13. ã. 7. mñ. 11. di. 15.	
Anno xp̃i.	954			664	

¶ Isti⁹ agapiti tẽpore sanctus odo p̃mus abbas cluniacen. in domino obdormiuit.

¶ Iste ioannes venator fuit ⁊ tot⁹ lubric⁹. Feias publice tenebat: quapꝑ depositꝰ fuit p ottonẽ: sz nõ curauit. Tãdẽ cũ vxore cuiusdã se oblectãs: a diabolo i tympe pcutit ⁊ sine pnia subito mozit Eya deus eterne: qz dispares sũt isti priorib⁹ O abyssus iudicioꝝ dei: qs iuestigabit ea. Nec fuit iste digne electus: sz p patrẽ suũ intrusus quia potens erat.

¶ Iste bñdict⁹ a romanis eligit ꝺ leonẽ: sz ab ottone deponit: ⁊ i exiliũ apõ saxones miss⁹ ẽ: malũ p̃ncipium raro bz bonũ finẽ: time erudit⁹ piculo alterius Scitas papas dimisit; ⁊ ad impatoꝛes accessit boc tpe ut apparet.

¶ Iste leo cõi voto eligit: deposito ioãne: hic statuit ut null⁹ papa fieret sine cõsensu ipatoris ꝓpt malitiã rõanoꝝ: qui suos intrudebant: hic oẽs donationes factas eccl'ie a iustiniano ⁊ karolo ⁊ alijs: ottoni concessit ⁊ suis successoribus ut italiã ab iuasoribus defenderet.

¶ Iste ioannes grauem iniuriaz passus fuit a romanis: captus ⁊ exul factus. Sed otto durissime banc pcussit: nobilibus occisis ⁊c. ⁊ quibusdam in exiliuz missis

¶ Corp⁹ bti matbei apostoli ⁊ euãgeliste: de pestana ciuitate bricie. In salernũ trãslatũ est: p̃cipãte tũc in eadem ciuitate gisulpbo. In gallia vo karolo frẽ lotharij francoꝝ regis. Sequẽti vo anno otto saxonũ rex: romaz venit nobiliter cũ exercitu: ⁊ a ioanne papa cozonat⁹ est: accipiẽs ab eo totius italie vexillũ cũ imperij dignitate. Professusq; ẽ iureiurãdo: seruare fidẽ romane eccl'ie. Et tũc itaq; otto rex: appellat⁹ est impatoꝛ. Dic in apuliam venit cũ exercitu: ⁊ oppidũ barũ expugnãdo cepit: Dic etiã ioãnes papa: nobilitauit capuã archiepiscopatu. In qua ciuitate p̃cipabat pandulp⁹ cognomẽto. Caput ferreũ. Eo tpe saraceni venerũt in apuliã: ⁊ expugnauerũt ciuitatẽ grauinã: eamq; ceperũt. Di quoq; secũdo anno: post bec ceperũt ciuitatẽ bibinũ ⁊ cõbusserunt.

¶ Imperiū transferr ad almanos. Consimilis cā ē hic sicut in sapiorib⁹ trāslationib⁹: nec pōt infelix hō informari ut illū scopulū declinet: in quo tot iam vidit: etiā potentes periclitatos.

¶ Iste otto p̄mus erat impator alaman⁹: tot⁹ victoriosus ꝛ velut alter karol⁹ ecclesie dei defēsor sollicit⁹ ꝛ p̄motor singular⁹: ob qō meruit dignitatē impialē: multos infideles cōuertit: bīdictū papā iuasorē ecclesie durit secū ad saxoniā: ibiq; in exilio moritur.

Otto p̄imꝰ â. 12°

oib⁹ tandē pacatis obijt: plen⁹ opib⁹ bonis diuitijs ꝛ gloria ditissim⁹ ꝛ prole digna: sepultus madeburch: in ecclesia sancti mauritij: quā preciose fundauit.

¶ Iste otto fuit fili⁹ ottonis p̄mi p qm̄ fidelis ꝛ strēnu⁹ defēsor ecclesie: plura bella ꝫ infideles habuit: sꝫ i vltio pene totū exercituꝫ amisit in calabria: ipse tñ dū tota mēte sanctū petruꝫ inuocasset: mirabiliter liberat⁹ fuit: ipse hūit filiā impatoris ꝯstantinopolitāi de sanguie romāorū in vxorē ꝛ fuit coronatus a bñdicto. 7°. morit rome: sepult⁹ i ecclesia sancti petri honorifice.

Otto secūdus an. 9.

¶ Etgar⁹ rex anglie: pene oi āno monasteriū fundauit.

¶ Adelbert⁹ vir scūs claruit natiōe bohemus ꝛ p̄mus ep̄s pragen̄. reuelāte deo pānoniam veniēs: sanctū stephanū primū regē vngarox cū multis baptiçauit: deinde polonos in fide cōfirmauit: tandē prutbenis p̄dicās: ibi martyrio coronatus fuit.

¶ Adalbert⁹ vir scūs claruit natiōe bohemus ꝛ p̄mus ep̄s pragen̄. reuelāte deo pānoniam veniēs: sanctū stephanū primū regē vngaroꝛ cū multis baptiçauit: deinde polonos in fide cōfirmauit: tandē prutbenis p̄dicās: ibi martyrio coronatus fuit.

¶ Ecclia madeburgēsis: gl'ose extruit ꝛ dotat p ottonē p̄mū ꝛ archiep̄s eius fit p̄mas almāie. Et nō ꝙ tpe ottonis 1tij: fuit i ea q dā archiep̄s noīe vdo: q p beatā v̄ginē p̄mot⁹ fuit sꝫ p⁹ ppt malā vitā horribilit dānat⁹ ē. Lessa de ludo qꝫ satis lusisti vdo.

¶ Trāslatio gloriosa scōꝝ laudoaldi: adriani: amantij fit gandaui.

¶ Ungaria incipit bīr tpe ad fidē cōuerti vbi p mo p̄dicauit vir dei scūs adalbert⁹ ep̄s pragen̄

¶ Stephan⁹ primus rex vngarie xp̄ian⁹: scūs vir fuit: ꝛ fit gratia magna populo barbaro: ꝛ idolatrie cultui hucusq; dedito.

Romanus. 973 983 Romanus Romanus.

Bīdictus 6⁹ an. 1. men. 6.

Bōn⁹ uel dōn⁹ 2⁹ ā. 1. mē. 6.

Bōifaci⁹ 8⁹ men. 6 dies 10.

Bīdictus 7⁹ ā. 9. alꝫs 5. men. 6.

Joannes 14. men. 8

Joannes 15⁹. m̄. 4.

Joannes 16⁹ ā. 10. m̄. x. di. 7.

974 984

¶ Iste bīdict⁹ capt⁹ fuit ꝛ i castro sci angeli strāgulatus.

¶ Iste bon⁹ uel donnus: etiaꝫ parum sedit.

¶ Iste boni faci⁹: p romanos strangulato bīdctō in papā erigit: ꝛ depdata eccl'ia: fugit i cōstantinopolim: p⁹ reuersus: ioanni diacono cardinali oculos eruit: ipse deinde subito extinctus est.

¶ Iste bīdict⁹ coronauit ottonem secūdū ꝛ fecit capi p'les rōanoꝝ: congregauit etiā cōcliū remēse ꝫ regē frācie: vbi gilbertus nigmāti⁹ deponit ꝛ rudolphus restituit.

¶ Iste ioānes. xiiij. i castro sci angeli fame afflict⁹ p quattuor mēses defecit ꝛ morit

¶ Iste ioānes xv. etiā parum supuixit.

¶ Iste ioānes. xvj. fuit i artib⁹ erudit⁹: ꝛ p'les libros cōposuit: hūc crescēti⁹ patriti⁹ in tātū afflixit ꝙ vrbē exiuerit ꝛ p imperatore nuncios mitteret: qō audiētes rōani ipsū reuocāt: ꝛ vsq; ad trā pstrati veniā petūt: tā eni aliquot annis expti fuerūt ludum almanoꝝ: vilis cōditio hoiuꝫ: nolle obedire nisi cū nō pōt resistere: tandē pace facta rome obijt.

¶ Nota ꝙ hic occidunt: sicut in primatiua eccl'ia: sꝫ nō fiūt martyres sicut illi: par pena sꝫ dispar causa.

Capua.

¶ Circa hec tpa. Stella a pte septētrionis apparuit habēs splēdorē qui tēdebat ꝫ meridiē quasi passū vnū. Et post paucos dies: itex appuit eadē stella a pte occidētis: splēdor eius ad orientem tēdebat. Et non post multū: fuit tremot⁹ magn⁹: q plures euertit domos in beneuēto ꝛ in capua: multosq; boies occidit ꝛ i ciuitate apriano plures ecclesias subuertit. Ciuitas quoq; frequentus pene media cecidit. Ciuitatē vo consaꝫ xpe mediā cū ep̄o subuertit: multosq; homines oppressit. Ronsam vo ciuitatem: cum eius hominibus submersit.

¶ Iste otto p̄ oia impio ⁊ nose dignus iuxta paternam probitatem. Fidelissim⁹ ecclesie fuit Multa bella pene gessit. Deo ⁊ scis deuot⁹ extitit. Religis scōz veneratione maxima exhibuit ⁊ loca scā sedule visitauit. Hic coronat⁹ē p̄ gregoriū. 5. g̃ sanguine⁹ ei⁹ fuit. Tandē p⁹ multos labores rome vitam finiuit.

¶ Electores imperij p⁹ ottonē tertiū instituti fuerūt nō ppē aliquā culpā saxonū: sz ad p̄cauendū pricula futura. Vi sūt septem vius. Magūtinen. treuerē. colonien. Quilibet imperij sit cancellari⁹ boz. Et palatin⁹ dapifer: dux portitoz ensis. Marchio p̄posit⁹ camere: pincerna bohem⁹. Vi statuūt dñm cunctis p̄ secula sūmū. Palatin⁹ ē comes rheni. Marchio ē brādeburgens Dux saxonū: ⁊ rex bohemoz. Uerū ut gdā dicūt: hac occasione aquila multas pennas amisit: ⁊ in fine totalit̄ nudabit̄.

¶ Impatores. Otto 3⁹ an. 18.

¶ Karolina stirps eijcit̄ de regno francie: comes parienss arripuit regnū circa hec tpa.
¶ Wedericus abbas aduens clarus habet̄.
¶ Annona pluit ō celo ⁊ pisciculi pui i asbonia.
¶ Odilo vir scūs abbas cluniacen. successoz sci maioli. Hic die alaz instituit p⁹ festū oiuz scōz̄ tpe ioānis decimioctaui: qō postea p̄ totā ecclesiam approbatum est.

¶ Scisma. xij. fuit int̄ gregoriū gntū ⁊ ioannem xvij. Causa fuit tyrannidis crescētij: ⁊ ambitio ioānis: sz quo tpe durauit: ⁊ gregoz⁹ obtinuit.

¶ Heribertus archiep̄s colonien. vir scūs clarus habet̄ur.
¶ Herigerus abbas lobien.
¶ Adelboldus ep̄s traiecten.
¶ Fulbertus ep̄s carnoten.
¶ Albo abbas floziacen.
¶ Elphegus cantuarien. ep̄s: post martyriçat̄ a danis.
¶ Anfrid⁹ traiecten. ep̄s: p⁹ effectus ē Gherardus cameracen.
¶ Scūs gherardus ep̄s p⁹ martyriçat̄ ab vngaris: ligatus super bigam ⁊ de monte currit.
¶ Hilla virgo prudentissima sozoz henrici impatoris: post nupsit sancto stephano regi vngarie: ⁊ multū iuuit ad plenā cōuersionem vngarie.

Anno mundi	6193		6203	Romanus
Gregoriꝰ 5⁹ an. 2. men. 6.	Joannes 17⁹. iñ. 6.	Grec⁹ nō erat papa: sed intrusus.	Silvester 2⁹ ā. 4. mñ. 1. dies 8	Gallicus. Joannes 18⁹ mē. 5. dies 26. Joann es 19⁹. an. 5.
Anno xp̄i	994		1004	

¶ Iste gregoriꝰ fact⁹ fuit papa ad istantiā imperatoris ottonis tertij: vir venerabil⁹ ⁊ ipsi⁹ ottonis consanguineus: dictus fuerat antea bruno ⁊ cū parū sedisset: ⁊ iā impator abvrbe recessisset: placentin⁹ intrudit̄ a crescētio consule ꝓpter pecuniā: ⁊ ioānes sext⁹ vocat̄. Et factū ē scisma dieb⁹ paucis. Nā impator reuersus: crescentiū cepit ⁊ capite trūcauit. Joānē aūt antipapā exoculari: ⁊ ceter] mēbris mutilari fecit: nihil eū iuuantibus ducatis suis. Quia enī fecit qō nō debuit: pass⁹ē qō meruit.

¶ Iste silvester. 2⁹ fact⁹ ē papa auxilio diaboli: cui omagiū fecit: ut cuncta ei ad votū succederēt: dict⁹ fuit gilbert⁹: ⁊ grāz regis frācie inimic⁹ sibi p̄curauit: vñ fact⁹ est archiep̄s remen. tñ eiect⁹ statim fuit p̄ cōciliū: iubente bñdicto septimo. Deinde gratiā impatoris acqsiuit: ⁊ fit ep̄s rauēne: post papa: sz finē solitū cito habuit: utputa q̄ spem suam fallacibus demonibus cōmisit. Sperat̄ tñ de eius saluatiōe: ꝓpter certa indicia sepulchri ipsi⁹ ⁊ penitentiā quā i fine fecit grauissimā: mēbris absciss ⁊ auib⁹ dat] ⁊c.

¶ Isti duo ioānes p⁹ se mutuo sederūt ⁊ primus paruz p̄fuit: alter annis gnq̄: sepultus apud sanctū petrū.

¶ Et nota q̄ iste gregorius cū ottone. 3⁹ ordinauit electores imperij: qui deinceps pmanserunt vsq̄ nunc: nec potuerunt frangi aut alij infringere.

¶ Iste henric⁹ vir scūs fuit dux bauarie: ꝺcozditer elect⁹ ꝑpter legalē ⁊ beatā famā quā hūit. Et plures de domo bauarie legim⁹ fuisse nō solū carne: sꝫ etiā mente ⁊ vtutib⁹ nobilissimos: hūit sozozē eq̄ vtuosā quā scō stephano regi vngarozū dedit ⁊ totā vngariā ad plenā fidē ꝓduxit: vxoz ei⁹ fuit scā kūne gūdis: cū q̄ in vginitate ꝑmanēs: celibē vitā duxit.

Henric⁹ ꝑ⁹ an. 20. uel. 22.

Plura bella tā in italia q̄ i almania ō rebelles iuste ⁊ pse ꝺfec: tā dē btō fine genit. sepult⁹ i eccl'ia bā burgēsi quā fūdauit ⁊ cathedralē fecit fieri. miracul' cozuscās i vita sci laurē. ex⁽ⁱⁿ⁾ponit de ipo ⁊ vxoze.

¶ Robert⁹ rex frācie ꝺposuit sequētiā: Sci spūs ⁊c. ⁊ rīsoria. O iuda ⁊ hierlm ⁊c. Lozneli⁹ cēturio ⁊c. cū not' ⁊ all'a. Eripe me ⁊c. Ipse fuit vir mīax.

¶ Scā kūnegūdis vxoz henrici ⁊ vgo ꝓpetua claret opibus bonis. postea mōasteriū igressa: obijt miraculis cozuscans.

¶ Loziçates gdā fuerūt circa hec tpa q ꝓ totū ānū saltabāt ꝓpter pctm insolētie: q; i vigilia natiuitatis xpi: in cimiterio quodā coziçando impediebāt quēdā sacerdotē i ꝑma missa quā deuote faciebat sꝫ q; nolebāt cessare maledixit eos cū imꝑcatione ꝺicēs: vtinā sic q annū saltaretis: ⁊ factuꝫ ē: fuerūt tandē a btō hiliberto absoluti: ⁊ quidā valde peni tuerūt: ita ut sci effecti fuerūt: ⁊ miracul' claruerūt: ꝝ q̄dā ꝺtigit in villa saxonie i eccl'ia sci magni ⁊ filia sacerdotis cuiusdā auulsis brachijs saltauit: fuerūt. 19. q̄rū tres feie erāt: oēs bzeuit' obierūt.

¶ Hierusalē ite⁊ capit' a saracenis ꝓmittente deo: ⁊ gl'iosū sepulchzū ab infidelib⁹ possideť. Judei multis i locis metuētes baptiçanť.

¶ Luna i sangui nē vsa apparuit ⁊ terremot⁹ magn⁹ fact'a ardēs ⁊ fulgur instar turris cecidit cū mario splēdoze: segť fames valida in lothozingia: fontic'ul⁹ aq̄ i sāguinē vsus ē: ⁊ multa sigma circa hec tpa cōtigerunt.

¶ Mozt alitas fuit maxia pene ꝑ totū oꝛbē ut sepeliētiū: tedio ad huc viui spīm trahētes obzuerēť cū moztuis. Siccitas magn̄ ⁊ ardoz segť.

¶ Iste conradus multas leges edidit ⁊ pacē districtissime seruare sua pena capitis iussit: sꝫ comes lupoldus accusat⁹ de tra sua fugit: cupiēs magis rusticane viuere q̄ solēniter mozi: cui⁹ tñ filius mirabilit' ad ipiū puenit nutu dino ō voluntatē cōradi: etiā filiā eius accepit vxozem.

Cōradus ꝑ⁹ an. 20.

Alig etiā ꝺcūt q ꝓ iste conradus occisus fuerit anno 15. imperij sui.

¶ Symeon vir sanctus siracusis monachus: claret treueris

¶ Durandus epūs leodicen', fuit: de obscuro genere natus.

¶ Haimericus rex vngarie vgo cū sponsa sua obijt miraculis cozuscando: fuitq; filius sancti stephani regis.

¶ Lampanus doctoz insignis ⁊ deuot⁹ maximusq; astronom⁹: hic iuenit errozē paruū in calculatione Ptolemei quo ad mediū lune motū: videlꝫ q ꝓ in. 2160. annis lunarib⁹ deficit vna ꝺies: ⁊ in q̄busdam alijs similiter. Excusat autē tantum virū q ꝓ hoc nō ꝓuenerit ei ob defectū ingenij: sꝫ ob penuriā temporis: maxime q̄ ad motū octaue sphere: ad quē longū tēpus requirit' eius theozica ⁊ cōputus fūt optima

6213

Tusculan⁹

Sergius 4⁹ an. 2. men. 6.

Bñdictus 8⁹ ā 11. m̄. 11. di. 21.

1014

¶ Iste sergius fuit scē vite ⁊ exēplaris cōuersationis sepultus in ecclesia sancti petri.

¶ Iste benedict⁹ habuit scisma maximū: q; eiect⁹ fuit ⁊ q̄dā alter subzogatus: būc p⁹ moztē vidit q̄dā epūs in miserabili specie: ꝺicentē se grauit' affligi ⁊ q ꝓ nihilomin⁹ speret de misericozdia dei: ⁊ nihil sibi ꝑdesse qō ꝓ se factum esset: q; de rapinis fuit: misitq; eū ad ioannē papaꝫ ut de tali theca sūmā pecunie accipet ⁊ paupibus ꝺaret quod ipse fideliter implens: episcopatui cessit ⁊ timoze pculsus sibi ꝑuidēs in futurū monasteriū intrauit.

¶ Rogerus epūs beluacenſ totus inclytus claret.

¶ Scisma. xiij. ecclesie fuit inter benedictū octauū ⁊ quendam aliū intrusū: sꝫ post benedictus obtinuit: electo iterū intruso.

6223

Roman⁹

Joannes 2⁹ an. 9. dies 9.

Tusculan⁹

Bñdictus 9⁹ an. 13.

1024

¶ Iste ioānes bellum habuit cū rōanis.

¶ Iste bñdict⁹ fuit nepos benedicti octaui tot⁹ lubzic⁹: ⁊ iō ꝺamnat⁹ apparuit cuidā in specie monstruosa ⁊ bozribili. Caput ⁊ cauda erāt asinina: reliquū coz ꝑ⁹ sicut vxus ⁊ ait. Noli expauescere scito me boiem fuisse sicut tu es sꝫ sic me repsento sicut olim existēs infelix papa bestialit' vixi: tpe ei⁹ scisma scādalosū nimis fuit: q; ipse eiect⁹ erat ⁊ itez restitut⁹ ⁊ iterū eiectus.

¶ Scisma. xiiij. ecclesie scandalosum ⁊ ꝺfusione plenū fuit inter benedictū. ix. ⁊ alios ut ꝑz infra. Cā fuit mala vita bñdicti: aut iniquus introitus Hic notat Ptolemeus: q ꝑ⁹ sūmoz pontificū habuit semp malū exitū: ⁊ fuit occasio: ⁊ ē causa multoz scismatū: notabile est.

¶ Temp⁹ effeminatū incepit circa ānos dñi mille: in q̄ fides xp̄iana valde cepit deficere ⁊ decliare a p̄stina virilitate ut p̄z i ꝓp̄hia scē bildegarde: ⁊ i multis regiōibus xp̄ianitat⁹ nec sacra nec eccl̄iastici rit⁹ seruabāt: augurijs ⁊ maleficijs intendētes. Et erat sacerdos fiē pp̄s: ſz miſericors dñs ꝺ̄ mala itex plures ap̄licos viros ſuſcitauit: q̄ bāc ariditatē bonis exēplis ⁊ p̄dicatiōib⁹ irrigarēt: dño cooperāte ꝑmonē ꝺfirmāte ſequētib⁹ ſignis. Et multi oꝛdies nimio feruore ſuccreuerūt: ut piculoſū tp̄s illuſtrarēt: de qb⁹ p⁹ ꝺſequēt fit mētio

Et qꝛ iā ſepe hui⁹ reformatiōes facte fuerūt p̄ter ſpez Impatoꝛes. ⁊ i ſequētib⁹ future ſint: iō fatuū é dcłmiare: q̄ anti xp̄s tūc uel tūc veniet ꝓp̄ maliciā tp̄is: qō plericq; attentarūt: quos oēs fefellit ſua opinio: ⁊ euāgelica verifit ſanctio ⁊ ipſa tp̄is reꝛobauit expientia. Noꝛ errozū imenſus ē numer⁹.

¶ Guilbelmus dimonenſis.
¶ Richardus virdunenſis
¶ Popo ſtabulenſis.
¶ Elias colonien̄.
¶ Oſbertus leodicen̄.
¶ Stephan⁹ leodicē. abbas
¶ Beruo augiēſis. Oēs iſti abbates venerabiles circa hec tpa floꝛuerūt.
¶ Guido muſic⁹ i italia fuit q̄ iuenit cātū manualē. ſ. per flexuras digitoꝛ notas ꝺnumerādo ꝓ pueris infoꝛmandis.
¶ Fulbert⁹ carnoten̄. eps i infirmitate viſitat⁹ a btā v̄gine ⁊ de ei⁹ lacte ſanctiſſimo recreatus eſt.
¶ Gnoto vir ſpū ſapientie ⁊ ſcie clarus eps leodicen̄.
¶ Heila auguriatrix in anglia fuit quā demō ꝺ ecclia extraxit hoꝛribilr
¶ Adelbert⁹ ſcūs eps meten̄. claret.
¶ Elbertus abbas gemelatenſis.
¶ Bardo vir ſcūs ep̄us magūtie claret.
¶ Egelmotus archiep̄s cantuarien̄. miſit bꝛachiū ſancti Auguſtini in angliam. Eius epiſtolare habet⁹.

¶ Iſte henric⁹ fuit gener cōradi i filua nat⁹ erat: ⁊ bis ad occidēdū tradit⁹: ſz tñ deo ꝓte gēte illes⁹ eua ſit adhuc puer. Cū aūt ipatoꝛ eēt effect⁹: monaſteriū edificauit i loco natiuitatis ſue. Uide pulchꝛā hiſtoꝛiā i cronica martini ⁊ vincētij ⁊c. Hic victoꝛioſus fuit ⁊ italiā intrās pandulphū cāpanie p̄rincipē cepit. Abbatē vuldenſē ſedauit: ⁊ q̄ tūc potētiſſimus fuit: diabolo cātāte hūc diē bellicoſuz feci: quem etiā increpauit.

Henricus ſecundus an. 17.

¶ Scūs theobaldus vir nobilis de francia recluſus heremita.
¶ Karolphus mercioꝛ regis filius: martyriçatus fuit a matertera
¶ Edmundus rex vir ſcūs: a danis martyriçatus fuit.
¶ Coꝛp⁹ gigāt⁹ rōe iueni imēſe magnitudis icoꝛꝛuptū: cū lucerna q̄ ñ poſſat flatu extigui
¶ Statua marmoꝛea erat in apulia: cuius caput oſtendit theſaurū ſubtiliter.
¶ Palūbus p̄sbyter rome fuit: nigromātic⁹ cōtra quē diabolus oꝛauit ⁊ obijt.
¶ Mōſtꝛ: due mulieres i gallia oia mēbꝛa ſingla vſq; ad vmbilicū ⁊ diuiſiz opabāt vna moꝛtua alia ſupuirit triēnio moꝛtuā portās

Anno mundi 6233 6243.

Papæ. Siluester 3⁹ di. 56. | Gregoꝛi⁹ 6⁹ an. 1. men. 6. | Clemens 2⁹ m̄. 9 di. 7. | Damaſus ſecundus di. 23. | Almanus | Leo non⁹ an. 5 mē. 2 di. 6. | Almanus | Victoꝛ 2⁹ an. 2. m̄. 3. | Almanus

Anno xpi 1034. 1044

¶ Iſte ſilueſter elect⁹ fuit expulſo bñdicto ſz eō eijcit ⁊ bñdict⁹ reſtituit: quo itrū eiecto grego. ſubſtituit: q̄ cū eēt rudis lr̄a ꝛ: alterū papā ad eccl̄iaſtica officia exequēda ſecū ꝺſecrari fecit. qō cū mult⁹ nō placēt: terti⁹ ſupinducit: q̄ ſol⁹ vices duoꝛ adipleret: qb⁹ ꝺimicantib⁹ int̄ ſe: benric⁹ ipatoꝛ ſupueniēs oēs depoſuit: ⁊ clemētē. 2. ſubſtituit a q̄ ſtatī ſe coꝛonari fecit: ꝓmittētib⁹ romāis ſine ipſi⁹ ꝺſenſu: ſe nūq̄z papā electuros ⁊ ſic gnq̄ cedētib⁹ ſex⁹ inſtituit. vex̄ de iſto gregoꝛ⁹ gilbert⁹ ꝺicit: q̄ fuit vir ſcūs ⁊ ꝺ benricū bellū habuit ⁊ raptoꝛes ſci petri extixit: ⁊ cū magno miraculo ſit ſepultus ⁊c. vide in chꝛonicis.

¶ Iſte clemēs dict⁹ fuit añ ſin deger⁹ bābergenſis ep̄us: q̄ fact⁹ fuit papa ꝑ imperatoꝛem ꝓpter vnionē recup̄ādam: ut iā dictū eſt.

¶ Iſte damaſus fuit inuaſoꝛ eccl̄ie ⁊ ſubito defūct⁹ ē. Et ſtatim rōani petierūt ſibi dari p̄tificē: ſz nō teutonicū: ad hoc eni nō poterāt inclinari: ex mala cōſuetudie indurati. Tūc iſtū leonē vix̄ ſāctū ad hoc inclinauit: ut papatū acciꝑet: ſz p⁹ ea ſibi de hoc fecit cōſciam: ⁊ refigūit ⁊ denuo eſt elect⁹: hic x̄p̄m in ſpe lp̄ſi nocte i lecto ſuo colloceās: mane ipſū ñ iuenit: tādē p⁹ laudabilē vitā ſcā moꝛte potit⁹: mirarulis clarz ip ſe multa ſcripſit ⁊ fecit. Erat antea ep̄s tuleñ. ⁊ audiuit āgeloſ ꝺicētes. ego cogito cogitatiōes pacis ꝺicit domin⁹.

¶ Iſte victoꝛ vir bonus ⁊ venerabil⁹: tioꝛe impiali fact⁹ ē papa: ſic eniz diſpoſita fuit ap̄lica ſedes hoc tpe: q̄ ſci viri duplici timoꝛe ſe ſubtraxerunt. ſ. dīno ⁊ būano qꝛ tāto officio ſe idignos arbitrabāt: ⁊ tyrānidē romanoꝛū q̄ttidie ſuſtinere teduit: ſz cōpellēte ipatoꝛe: qdam nibilominus acceſſerāt fil⁹ duplici tioꝛe: tiebāt

n. deū offendē ſic vocati ⁊ etiā offenſā p̄ncipis. iſte victoꝛ mł̄tos ſymōiacos depoſuit i ꝺcilio floꝛētino ⁊ etiā foꝛnicarios. ¶ De pluralitate bñficioꝝ q̄ circa hec tpa nimis iualuiſſe videnť: ⁊ deinceps ꝺtinuata: multūq̄z dolēda ābitiōe p̄latoꝝ ⁊ ſymōiaca labe q̄z plurima ſcripta ſcōꝝ patꝝ bñť: deteſtāria abuſiōes iſtas. Et nota q̄ facile iuenti ſūt paupes clerici ⁊ doctoꝛes: q̄ pluralitatē bñficioꝝ ⁊ pompā eccl̄iaſticoꝝ reꝑbenderūt: donec offerret ſe occaſio p̄tcipādi: q̄ accepta cōť auaritia excecauit eos. Ferť ꝺ q̄dā mgr̄o magne lr̄ature: q̄ valde ſublimit diſputauit ꝺ diuitias p̄latoꝝ ⁊ faſtū eoꝝ: q̄ſi ꝺino ſic viuere ñ liceret ⁊c. hec cū nūciata dño pape fuiſſent: plauſibiliter rñdit Dem⁹ ei bonū p̄poſituꝛā: ⁊ hec ⁊ illa bñficia ⁊ bñ pacat⁹ erit: ⁊ factū ē ita: ⁊ ꝛceꝑtin⁹ ſententiā mutauit dicens.

¶ Iste benricus videt fuisse homo multū inquietus: ⁊ satis afflixit virū sanctū gregoriū. 7. papā: ⁊ ꝑmo quidē veniā petēs absolutionē meruit: sz nō ꝓseuerauit: qnimo de nouo quendaz antipapā ꝺ eū tanq̄ idolū erexit: ⁊ iterū gregoriꝰ eū excōicauit ⁊ electores imperij ducē saxonie ꝓ ipso elegerūt: quē benricꝰ cruēto bello supauit: ⁊ tūc romā veniēs cū antipapa suo gregoriū ⁊ cardinales ꝓsequit: sed statim robertus rex apulie eū fugauit ⁊ papā cū cardinali bꝰ liberauit: fuit nbilominꝰ vir elemosynis deditus: ⁊ seragies ⁊ bis acie collocata dimicauit: tandē miserabili morte vitā finiuit i carcere a ꝓprio filio detētꝰ: sicut fecit: factū ē ei.

¶ Eduardus vir scūs rex anglie: claret spū ꝓphetie: nec repperi plures aliquos reges i aliquo regno q̄z in anglia.

¶ Elburga vgo scā filia eduardi regis.

¶ Etgitha egdari regis filia virgo sancta claret.

¶ Waltburga vgo sancta ⁊ abbatissa fuit.

¶ Berēgariꝰ ep̄s turoneñ. erronee dogmatiçauit de sacramēto altaris: ⁊ postꝫ informatꝰ retractauit ⁊ scē vite fuit: sz discipulos cōuertere nequit. Et segt̄ heresis magna q̄ satꝭ afflixit eccl'iaz lōgo tpe: ipsa negat verū corpꝰ ⁊ sāguinē xp̄i eē in sacrō: sz figurā tm̄. Vide de ꝺse. di. .ij. ego berengarius.

¶ Lantfrācꝰ ep̄s cātuarieñ. magister anselmi: scripsit libz p̄ modum dialogi de sacramento ⁊ alia.

Henricus 3ꝰ an. 48

¶ Adrianus chronographꝰ ⁊ monachus vuldensis claruit.

¶ Herluinus abbas: monasteriū beccense de suo fundauit.

¶ Siclus magnꝰ annoz finit̄ hoc tpe. s. anno dñi. 1063. cōtinēs ānos. 532. q ad rationē oēm pascalis cōputi vtilis ē: ⁊ ab euo in euū in semetipsū sine erroze revoluit̄: ⁊ sequēti āno ficlus magnꝰ ānoz. 532. a natiuitate dñi exactus incepit in cuiꝰ fine erit labor ⁊ dolor ut q̄dā dicūt: terminabit̄. 1595.

¶ Matibildis comitissa triūphatrix inclyta: normānos expugnat ⁊ impatorē debellauit ꝓ eccl'ia gloriose laborauit: ⁊ tādē totū suū patrimoniū sup altare sci petri obtulit.

¶ Petrꝰ damianꝰ doctor grauissime auctoritatis ⁊ religiosus valde.

¶ Anselmus vir scūs ep̄s cantuarieñ. doctor excellēs ⁊ btē vgini devotus.

¶ Scisma. xv. eccl'ie fuit int̄ alexandrū ⁊ codulū ep̄m parmeñ. sz alexāder obtinuit: licz impator ꝺtradiceret iudicio ꝺcilij: ⁊ maior pars fuit secum: diu stetit.

6263

Almanus ex lotharingia.

Burgundus.

Mediolanensis.

Stephanus 9ꝰ m̄. 7. di. 28.

Bn̄dictꝰ xꝰ mē. 9.

Nicholaꝰ 2ꝰ ā. 2. m̄. 6. di. 26.

Alexāder 2ꝰ. an. 11. men. 6.

1064

¶ Iste stephanꝰ paz supuixit. Et sequens Benedictꝰ cū ꝑ vim papatū rapuisset ⁊ no uē mensibus sedisset cessit.

¶ Iste nicholaꝰ ꝺciliū celebrauit ꝺ berēgariū q̄ errore deceptus ꝺ fidē dogmatiçauit: sz plene correctꝰ revocauit ut ꝓz de cō. di. ij. ego berēgariꝰ. In eodē cōcilio factū ē decretum de electione pape. In nomine domini. di. xxiij.

¶ Iste alexāder statuit: ut nullꝰ missam audiat p̄sbr̄i quē scit habere cōcubinā sub pena excōicationis ut ꝓz xxxij. di. p̄ter h̄. ⁊ babuit scisma cum quodaz codulo sz postea purgauit se i mātua corā ꝺcilio de symōia: ⁊ codulꝰ tanq̄z symōiacꝰ ⁊ iuasor repudiatur. hic alexander fuit vir sanctus.

X Nunq̄z intellexi materiā hāc ꝑter mō. Quippe q̄ de inope ꝺiues: de ꝺtēptibili repete glorioſus apparuerat: hos btūs hieronymꝰ velut pestes quasdā ꝺtagiosas vitādos ꝓnūciat. Dixit q̄dā nōbile vbū. Qui hz vnū bñficiū cōpetēs: ⁊ eo legittime vtit̄: recto calle ad patriā tēdit q̄ vnū supaddit: vno oculo conscie ꝓriuat̄: qui aliquid adhuc plus acceptat: etiā altero ꝓuatꝰ totalit̄ excecat̄: ⁊ deinceps q̄cūq̄ poterit coacernat: hāc maledictionē insatiabilis auaritie olim ꝓsignauit ieroboā rex isrl̄: qui licz dīnitꝰ ad regnū ꝓuenerat: statim tm̄ a cultu dei recessit: fecitq̄z duos vitulos aureos: ne popul' isrl̄ ad templū dñi ascēderet: factū ē autē hoc verbū in peccatū: ita ut oēs sequētes reges hūc cultū sacrilegū obſuarēt in destructionē regni: ita de eccl'iastico statu timendū esse: sci viri cōiter assevērāt ⁊ iā in plurib' mūdi ptib' cōpletū cernim'. Clerici q̄ nihil possidere deberēt ꝑter rōnabilē cōpetentiā: neq̄z se de tpalib' intromittere oīa possidere: oīa volūt gubernare. Idcirco ut btūs bernardꝰ dicit: qz ordinem nullū seruāt: illuc ꝓperant: vbi sempiternꝰ horroz inhabitat. Olim pharisei ꝺ auaritiā disputantē dñm deridebāt: ⁊ insanū iudicabāt: sz nūc dñs subsānat eos. Caueas lector: qui multa occupas bñficia: ne idē facias: neq̄z eadez patiaris. Deꝰ nō irridet̄: sz q̄ seminauerit hō: hec ⁊ metet: noli seq cōsuetudinē piculosā: noli te ꝑ pape dispensationē excusare. Ad oculū vides q̄ vituli aurei adorant̄: sz ceteri mactant̄. Sz q̄ necessitas q̄ reuerentia est in hoc deo exhibita q̄ de numero ministroz eiꝰ ꝓpe modū medietas est resecata: si enī cuilibet bñficio ꝓmitteret̄ dari suꝰ possessor: numerꝰ seruoz dei esset duplex: q̄ modo est simplex. Sequere cōciliū eoz q̄ deo iā in celestib' cōiuncti sūt ne cū vitulis aureis eterno igni confleris. Quid ꝓdest vltra ꝓhibitos bñficiorū titulos coadunare. qñ etiā simplices cōiter videmus in frugali honestate amplius habundare.

¶ Godefridus bulion dux lotharingie: victor glorioſus p ecclīa velut alt karolus vndicq dimicat: q tādē bierlm cepit: fact⁹ ibi rex. Habuit frēm eque victoriofuz balduinū noie: q ei in regno ſucceſſit: z erat tot⁹ inclyt⁹. Miraculoſa bella geſſit ō ſaracenos. Finit ſucceſſio regū anglie z Wilhelm⁹ comes normānox: interfecto haraldo regnat p eo: de quo fit mētio i hiſtoria ꝺceptiōis btē marie vginis

¶ Imperatores.

¶ Ordo grādimōtenſ inchoat hoc tpe p ſanctū virū ſtephanū nobilē auernox ſtirpe pgenitū.

¶ Mures infinite ꝺueniūt quēdā potentē: circūuallantes in quodā ꝺuiuio: z nō poterāt abigi: donec deuorat ſent eū: idē cuidā pncipi polonie cōtigit: mirū valde.

¶ Syracuſana ciuitas magnū terremotū ſuſtinuit z maior eccl'ia cecidit dñica die oibus oppreſſis: quattuor exceptis miraculoſe.

¶ Mauriliuo epūs rothomageñ.

¶ Leono epūs treverox: cui⁹ tpe multa corpora martyrū inueniunt: quos olim rictiouarus occidit.

¶ Arnulphus abbas ſcūs poſt archiepūs lugdunenſ: ordinem regularis vite inſtituit.

¶ Urſinarius pſul ſcūs: eccl'iam ſci petri fūdauit: ipſo ſibi reuelante in flandria.

¶ Ordo canonicus cepit florere in beluacenſi eccleſia q pmo ab apoſtolis: p⁹ ea a btō auguſtino regularit inſtitutus ſub magiſtro iuone ppoſito: poſt carnotenſi epo.

¶ Ordo carthuſienſ ſciſſim⁹ incepit hoc tpe: q teſte btō bernardo inf oēs eccl'iaſticos ordines pmatū tenet: nō rōne tpis: ſz rigoroſitat]: vñ ipſe vocat eū ſpecioſiſſimā colūnā eccl'ie. Verū q ppt nimiā abſtinentiā pauc] portabilis erat: z ne diu pu⁹ maneret poſtea ab eccl'ia moderatus fuit: nec vnq a ſcō ppoſito cecidit: ſingulariter a ſpū ſancto preſeruatus vſq hodie.

¶ Bruno vir ſcūs natiōe colonieñ. z magiſter in theologia cū ſex alijs venerabilib⁹ claret viris: q chartuſien ſiū ordinē inceperūt in dioceſi gratianopolitaneñ.

¶ Hugo vir ſciſſime z caſtiſſime vite claruit: epūs gratianopolitan⁹: q in. 53. ānis nulli⁹ femine faciē vidit: vna paupcula excepta: cuius quotidie plurib⁹ ꝺfiliū z auxiliū dederit: ꝺfeſſiones etiā recipiēdo. Hic ſci cartuſiani ppoſiti pcipu⁹ cooperator fuit: z poſtea etiā habitū a ſcō brunone ſumpſit: inſigneq exemplū pbuit.

¶ Trāſlatio ſci nicholai de mirrea ad barenſes. Et corpus ſcī clemētis primi epi meten⁹ inuentū ē met]: quē apl'i ibi ordinarūt: z decē milia pegrini occiſi ſūt hieru ſalem per arabes.

¶ Solita picula plura cōtigerūt circa hec tpa. ſ. inundatio aquax nimia cū dāno imēſo. Aues domeſtice ſilua tice fiunt: peſtilētie maxīe: z plures ſacro igni conſūpti ſūt exeſis carnib⁹ z mēbris inſtar carbonū. Terremot⁹ i anglia: ut edificia emin⁹ refilerent: z furor ventox qui 600. domos landonie cōfregit. Fames z ictus fulgurū vltra modū rē. z fōs ſanguis. 15. dieb⁹ emanauit: z dia bol⁹ palā locut⁹ ē boib⁹: i pago q̄dā viſibilit appendo.

Anno mundi 6273 6283

Papa

Gregor⁹ 7⁹ ā. 12. m̄ 1 ꝺi. 4.

¶ Abbas caſſineñ. natiōe ſamnis.

¶ Scīſma. xvj. eccleſie fuit inter gregoriū z archiepm rauēneñ. Cā fuit tyrānidis impatoris: z diſſentio quorūdā epox: mai⁹ fuit oib⁹ añ habitis: durauit vſq ad vrbanū ſecundū.

Victor 3⁹ an. 1. m̄. 4. ꝺi. 7.

Urbanus 2⁹ an. 12. men. 8.

Cluniaceñ

Anno xp̄i. 1074 1084

¶ Iſte gregor⁹ fuit vir ſcūs z multas pſecutiōes p iuſticia ppeſſ⁹ ē: hic antea ꝺicebat hildebrādus z fuit legat⁹ in gallia: z dure proceſſit ō ſymōiacos. Quēdā etiā epm miracl'oſe vicit de ſymōia: q ñ potuit ꝺicere ſpūi ſcō. Fact⁹ aūt papa ſynodū celebrauit: i q̄ ō eos ſil'i çelo pceſſit z ō pſbr̄os vxoratos amouēdo eos ꝺino officio. Fuerūt enī tpa ſatis arida. Et q iuſticie rigorē niſus ē tenere: ſolito more ō eū multi iſurrexerūt. Et pmo cinthi⁹ pfecti fili⁹ eū cepit: cū pmā miſſā in nocte natiuitatis celebraret: z in turri ſua poſuit ſz romani turri deſtruūt z papā liberāt z miſerū cinthiū illū extra vrbē eijciūt. Deinde imperatorē excōicauit ppt ꝺiſcidiū: q poſt veniēs ad ipſū z plurib⁹ dieb⁹ nudis pedib⁹ ſuper glaciē ſtās vix abſolutionē ipetrauit: ſz impator nō pſeuerauit in hūili obediētia quā cepit: q̄nimo in Wormatia ō eū pretenſū ꝺciliū celebrādo: aliū loco ſui eligi fecit ab epīs: z fit ſcīſma longo tpe. Inſuper adhuc in caſtro ſci angeli ab imperatore cū cardinalib⁹ incarcerat: ſz p regētē apulie liberat. Tandē in apulia mort miraculis coruſcans.

¶ Iſte victor p ſōniū vidit deū ſue dign̄tiōi i ſolitudie cartuſie hitaculū ꝺſtruē tē: z dr̄ q ſpū p phetie pollebat fuit extinctus p venenū in calice miſſum.

¶ Iſte vrban⁹ antea dictus eſt odo: z fuit monachus cluniaceñ. multū laborauit in eccl'ia regem francie excōicauit propter adulteriū: ꝺciliū pmo celebrauit apud clarū montē in quo ſtatuit horas beate marie ꝺici quotidie z i ſabbato ſolēniter officium fieri. ꝺicit q̄ hoc beata virgo fratrib⁹ in cartuſia reuelauit. Aliud concilius turonis celebrauit p recupanda terra ſcā z puocauit populū occidentalē ad tranſfretandū: q tūc in lancea dñi triūphar̄ūt: hic habuit magiſtrū brunonē pedagogū q fuit prior chartuſie: quē etiā lateri ſuo ſociauit in papatu z multū pfectū in eccleſia fecerūt.

¶ Parisius horribile miraculū cōtigit de quodā magiſtro magni nois: q ter exclamando ꝺixit ſe damnatū: quapter multi ſolēnes viri: ſeculo abrenūciauerūt: z ꝺiuerſas religiōes inſtituētes celebre nomē puſteris relinquerūt z exemplū. ¶ Circa hec etiā tpa fit tranſlatio ſci nicholai ad ciuitatē venetiax de baro apulie ciuitate: tpe dñi petri patriarche grādeñ. z henrico cōtareno epo caſtellano: atq vitale michaele venetiarū ꝺuce.

¶ Terra ſcā hoc tpe ex magna pte recupata ē: ⁊ hierlm ⁊ ſepulchrū dñi glioſū cū antiochia: ⁊ alijs ciuitatib⁹ multis de manibus ſaracenoꝝ credūt tranſſretaſſe vltra. 200. milia xpianoꝝ. Quātus aūt ꝛelus fuit in oi populo ad ħ op⁹ pficiēdū: ⁊ quō ex oi ſtatu ſenes ⁊ iuuenes: diuites ⁊ paupes cōfluerēt nemine cōpellente: vix aliqs ſine lachrymis aut dicere uel audire poſſet. Paſſagiū enī iſtud fuit btē v̄ginis marie: que mirabiliter duxit ⁊ protexit propugnatores ſuos: ſic oſtenſū fuit in viſiōe. Principes fuerūt plures. ſ. godefrid⁹ bulion: qui etiā leonē interfecit: ⁊ frēs ei⁹ euſtachius ⁊ balduinus: boamūdus dux apulie: hugo frat regis frācie: ⁊ plures alij: qui pro fide ſe diſcrimini dantes: ⁊ glioſe vicerūt: ⁊ nomē eternū ſibi acquiſierūt in oibus magnifice a dño delectati. Uide hiſtoriā.

¶ Lancea dñi repta ē in antiochia a quodā ruſtico cui btūs andreas apparuit: ⁊ locū oſtendit: ⁊ quidaꝝ p̄currendo ignē. 13. pedū cū ea: totū exercitū letificauit ⁊ certificauit: eo q̄ minime lederet: ſicut dñs ſibi appurens mandauerat.

¶ Iuo carnoten. epūs abbreuiādo cōpilauit decretū aplicū p⁹ Iſidoꝝ: ⁊ p⁹ eū hugo catalaunen. poſt quē gratianus.

¶ Helimand⁹ laudanen. epūs clarus habet.

¶ Hugo cluniacen. abbas vir ſcūs claruit ħ tpe.

¶ Iſte henric⁹ fatis exceſſiu⁹ fuit ī quibuſdā ⁊ p̄mo erga patrez ſuū quē cepit ⁊ ī carcē eū mori fec: etiā ꝺ pō tifices rōanos: eo q̄ debēt reſignare iueſtituraꝝ epoꝝ ⁊ abbatū: ⁊ nollet ſic nec p̄ eius tandez ad coꝛ rediēs obediuit ⁊ multa dāna eccleſijs illata fideliter reſtituit: moꝛit tandē ſine prole iuſto dei iudicio: q̄ p̄em ſuū debone ſtauit: qō valde ſepe cōtigit alijs filib⁹

Henricus quartus an. 15.

¶ Toletū ciuitas biſpanie nobiliſſima tollit: ħ tpe de mān⁹ ſaracenoꝝ p aldefonſū regem octauo anno obſeſſionis.

¶ Ordo ciſtellenſis incepit ſub berdingo abbate. Et nota q̄ nō eque ordines creuerūt.

¶ Soles duo apparuerunt terremot⁹ magn⁹ fuit: ſtella p diem fulgurauit: in italia pluit ſanguis: in antiochia terra abſoꝛbuit plura edificia: ⁊ porcellus naſcit cū capite humano: pullus naſcit quadrupes: ⁊ mulier quedā enira fuit monſtrū: añ ſicut homo: retro facies canis: ⁊ cetera mēbra.

¶ Ordo ciſtertien. icepit p robertū abbatē: ⁊ albericū ſucceſſoꝛē eius: ⁊ videnſ quaſi ſecūdarii reformatoꝛes ordinis ſci benedicti: cui⁹ regulā hūt: ⁊ multas curioſitē tes ⁊ abuſiōes abdicarūt: ⁊ ſimplicit ſm ſanctā ſimplicē regulā viuere ceperūt: ⁊ mirabilit in breui tpe creuerūt in oibus. habuit viros ſciſſimos: ⁊ plures nūero ⁊c.

1093

Tuſcus.

Paſcalis 2⁹. an. 10. mē. di.

1103

¶ Sciſma. xvij. eccl̄ie fuit inter paſcalē ſecundū ⁊ tres p̄latos. ſ. albertū: arnulpbū: ⁊ theodoricū: qui fauoꝛe ipatoꝛis ereꝛerūt ſe: ſꝫ mala moꝛte perierūt ⁊ paſcalis obtinuit q̄ iuſte elect⁹ fuit: ⁊ deus fuit p eo.

¶ Hildebert⁹ cenomāneñ. epūs multa ſcripſit: claretq̄.

1094

1104

¶ Iſte paſcalis diligent laboꝛauit pro eccl̄ia ꝺ imꝑatoꝛes ⁊ reges: ſup reſignatiōe iueſtituꝛe epoꝝ ⁊ abbatū ⁊ ſatis profecit: multa etiā ꝑpeſſus eſt a falſis fratrib⁹. Etiā imꝑatoꝛ ipſū cepit cū cardinalib⁹: ⁊ p duos menſes in vinculis tenuit: ⁊ ſciſma habuit: in oib⁹ tñ triūphauit: ⁊ glioꝛioſū ⁊ pacificū finē habuit: ſepult⁹ rnme in eccl̄ia ſci ſaluatoꝛis. Et eccleſia rectiſſime compat̄ lune: que creſcit ⁊ decreſcit: ⁊ quaſi deficere videt: ſꝫ tñ ad plenum reuertit̄: ꝑpter illuminationē ſolis eterni: qui eſt xp̄s dñs ſponſus eius.

¶ Petrus alfonſus doctoꝛ notabilis fuit iudeus natus: ſꝫ cōuerſus poſtea ſcripſit aliqua eleganter.

¶ Wilhelmus rex anglie peſſimus obijt: ꝑcuſſus a deo: q̄ nullū cōuentū fieri ꝑmiſit.

Toletū ciuitas biſpanie

¶ Circa hec tpa de menſe aprilis: in venetia lyguria: emylia atq̄ flaminia: italie prouincijs: in gallia quoq̄ tranſalpina: multoꝝ dom⁹ cōtritis boibus: plura edificia ſimul ⁊ eccl̄ie: ingenti terre motu cōcuſſe ceciderūt. Eodēq̄ āno menſe iulio. xvij. kal. auguſti. feria ſecunda luna paſſa eſt eclypſim in ſigno aquarij. ab. viij. hoꝛa noctis vſq̄ matutinū. Tertio idus decēbꝛis feria quarta luna in ſigno geminoꝝ paſſa eſt eclypſim a quita hoꝛa noctis: vſq̄ in. ix. hoꝛam noctis eiuſdem. Eodē menſe poſt ſolis occaſū: vſq̄ in tertiā hoꝛā noctis: celum rubeū quaſi ignis apparuit: a tota ſeptētrionali pte: vſq̄ ad arcton. Sequēti vo menſe ianuarij paſcalis papa rome defunctus eſt.

¶ Bernard⁹ incipit clarescere adhuc iuuenis: q p⁹ intrauit ordinē cistertiē. deinde fact⁹ abbas: clarāualle fundauit. hic creuit i doctorē magnū ⁊ aplicū virū. Tot miracula fecit ⁊ tantū bonorē hūit ut filis ei in his nūc̄ creditur fuisse: vide vitam ⁊c̄. Pater. 160. mōasterior fuit: ⁊ velut alē moyses habit⁹ ē vbiq;.

¶ Ordo tēplarior incepit hoc tpe: q pri⁹ albis vsi sūt mantellis: post rubeā crucem sup positā portauerūt. Et hugo ⁊ ganfredus fuerūt pmi fundatores ei⁹: ⁊ btūs bernardus regulam composuit.

¶ Ordo premonstratēn. incepit p virum dei norbertum.

¶ Stephanus vir venerabilis abbas cistertij terti⁹ claret: q beatū bernardū cū fratrib⁹ suis ad ordinē suscepit.

¶ Extra romā in monasterio sci laurentij: monach⁹ qdā admirās quō ⁊c̄. cingulo soluto audiuit. Sic potuit xp̄s clauso pdire sepulchro.

¶ Hugo de scō victore claret parisi⁹: natione saxo: doctor magnus: q alter augustinus dicebat tpe suo.

¶ Scūs gherardus bitureñ. epūs. ⁊ sanctus anselmus laudunice ciuitatis epūs: qui glosas interliniares in psalmis ordinauit.

¶ Iste lotharius vir bon⁹ extitit ⁊ fidelis ecclie: ⁊ coronat⁹ fuit ab innocētio secūdo qnē etiā fidelit iuuit ō petrū leonis hic beatū bernardū in maxia reuerētia būit ⁊ alios viros religiosos quoz etiā meritis magnas victorias se gloriabat obtinuisse: ⁊ p̄cipue ō rogerū inuasorē regni sicilie: quē fugauit ⁊ aliū substituit de cōmissione dñi pape.

¶ Malachias vir scūs archiepūs hibernie claret: q totā illā gentē reformauit Ei⁹ vitā bernard⁹ scripsit.

¶ Lotbari⁹ 3⁹ dux saxōie ā. 12.

¶ Imparores

¶ Richardus de scō victore pietate plenus ⁊ doctor floridissimus claret.

¶ Lyr⁹ capit a xp̄ianis ⁊ leodiū mltis plagis atterit: tremotu ⁊c̄. ⁊ baldui nus rex hierlm capit.

¶ Acies i celo appuerūt

¶ Mosa sulpedit: ⁊ alia mlta mōstra fuerūt q̄ forte tartaroz tyrānidē prime futurā signarūt. Ventus maxim⁹ fuit: turres ⁊ edificia subruit.

¶ Flādria ex pte submergitur.

¶ Tartari pmissiōe diuina circa hec tpa mōtē exisse putāt in q̄ elausi fuerūt i magna miseria ⁊ fame. qz nimis multiplicati erāt. Bēs vilis ⁊ sterilis: ⁊ plagarūt p⁹ mūdū oia subijciētes iuxta illud moysi. In gente stulta irritabo illos. Mirū valde quō illi q in maxia fuitute fuerūt iā nō armis sz pellitijs ⁊ baculis oia prosternūt ⁊ dñant vniuersis. Deciudicia tua dñe. sic olim assyrij: medi: ⁊ pſi: greci ⁊ romani: gothi: būni: ⁊ Vandali: saraceni: ⁊ arabes: bulgari: affricani: franci: almani: turci: hispani ⁊c̄. flagella iracūdie tue fuerunt quilibet expti in tpe suo: eo p homo noluerit obedire tibi ⁊c̄.

Anno mundi 6313 6323

Lampan⁹ Burgundus. Bononien.

¶ Pape. Gelasius 2⁹. an. di. 5. Calixtus 2⁹ ā. 7. īñ. 10. di. 11. Honori⁹ 2⁹ ā. 5. īñ. 2. di. 8.

Anno xp̄i. 1114 1124

¶ Iste gelasi⁹ timore henrici impatoris cū cardinalib⁹ gaietā accessit: ⁊ deinde p mare veniēs in burgundiā: apō cluniacū mortu⁹ est ⁊ sepult⁹: idē imgator scisma cōtra eū fecit: erigēdo quendā benedictuz hispanū: qō etiā postea cū calixto continuatū est.

¶ Iste calixtus fuit fili⁹ comitis burgundie: ⁊ elect⁹ fuit in locum gelasij ⁊ dū rediret romā: pretensū benedictū cepit: ⁊ eqtare ante se fecit supra mulā ignominiose: ita ut vsa facie cauda p freno vteret ⁊ vsq; ad vrbez ageret. vbi trusus fuit in carcerē. Et papa cū impatore pacē fecit. Hic tholose syno dū celebrauit: i qua dānauit fictos quosdā religiosos: q plures hereses secrete ⁊ publice seminabāt ō sacra ⁊ bona ecclia. Fecit libellū de miraculis sci iacobi. Statuit etiā histoziā karoli descriptā a btō tulpino remeñ. archiepo. Fundauit monasteriū boneuallis cistertij ordinis.

¶ Iste honorius i gratiā recepit rogeriū ⁊ inuestiuit eū in ducatu apulie facto homagio q fuit rex sicilie. ⁊ magna p⁹ p fide fecit. hic duos p̄riarchas deposuit: aglegieñ. ⁊ venetū: qz repperit eos fuisse scismaticis: mor̄t tandē rome: sepult⁹ in eccl'ia lateraneñ. ⁊ idē rogerius p⁹ ab innocentio remouet: qz sibi cōtrarius fuit.

¶ Scisma. xviij. eccl'ie fuit hoc tpe: qz benedict⁹ quidā fauore impatoris erexit se contra gelasiū: ⁊ etiā contra calixtū cōsequēter: sed miserabiliter perist: ⁊ qui iuste electi fuerūt obtinuerūt more solito.

¶ Siccitas magna fuit: ut flumina: lacus: fontes: putei siccarent ignis in terrā subintrās biennio non potuit extingui aqua: ⁊ fuit plaga horribilis: ⁊ q̄daz mulier quattuor masculor peperit.

¶ Setbçelo vir scūs in dioceſi treuerensi fuit: q etiā brumali tpe in medijs niuibus totaliter nudus incessit.

¶ Ordo sci ioānis baptiste hierosolymitani inchoat hoc tpe a venerabili raymūdo viro opibus misericordie dedito: ⁊ valde creuit: hi vouent se pauperibus seruituros.

¶ Petr⁹ abaelard⁹ insignis fuit doctor: sed in heresim cadēs ab innocētio cōdēnat: preciū redēptiōis euacuauit

¶ Joānes de tpib⁹ moꝛit g vixerat. 36 1. ānis fuit eni ar miger karoli: ⁊ vſq; ad hec tempoꝛa duꝛauit.

¶ Iſte cōradus fidelis ⁊ inclyt⁹ p̄nceps fuit: ⁊ qꝛ ꝫ tpe fuit bonū regimē i eccleſiaſtico ſtatu: iō p̄ncipes pꝛompte obediebāt ꝓpter exēplaritatē p̄latoꝛū: vnde iſte rex cruce ſignatus erat a btō benardo: ⁊ tranſfretauit cū multis: ⁊ miraculoſa bella geſſit ꝓ dilatiōe dñij xp̄iani in tra ſcā. paſſus ē etiā magna diſpendia ꝓpter dolū grecoꝝ.

¶ Paſſagiū magnū cōtra ſaracenos ſactū eſt: ⁊ lotharius ⁊ lodouicus crucem ſuſceperunt: ⁊ btūs bernardus diuino doctus ſpū: crucē p̄dicando plures pꝛocauit ſꝫ nō tñ cōtigit ſicut ſpabat: qꝛ greci dolꝫ magnū fecerant cū calce farine mixta intoxicantes exercitū.

Conrad⁹ 2⁹. an. 15.

¶ Pius lodouicus rex francie clarꝫit q magna ꝓ fide fecit ⁊ a btō bernardo cruce ſignat̄: ⁊ vltra mare tranſiēs capt⁹ fuit ⁊ multa dāna paſſus eſt: ⁊ multa pꝛelia glozioſe geſſit. Et benricus frater ei⁹ monachus efficit̄: poſt ep̄s.

¶ Uiſiones tondali facte ſūt in hibernia hoꝛribiles ⁊c̄.

¶ Uiſiones ſcē eliſabeth hoc tpe facte fuerūt.

¶ Uiſiones ſcē hildegardis ⁊ v̄ginis: ꝓphetie plurime apud treuerim facte fuerunt.

¶ Sciſma decimūnonū eccl̄ie fuit inter innocentiū ſecūdū: ⁊ petrū leonis: ꝓpter diſcoꝛdiaꝫ eligētiū: ⁊ innocenti⁹ obtinuit: qꝛ maioꝛ pars erat ſecū: ⁊ btūs bernardus ꝓ ſeptē annos laboꝛauit ꝓ vnione foꝛtiter ⁊c̄.

¶ Comes muriēſis fact⁹ ē humilim⁹ conuerſus in cartuſia.

¶ Theobaldus comes campanie: vir totus miſericoꝛs.

¶ Rogerius rex ſicilie gꝛecos vaſtauit vſq; cōſtātinopoli ⁊ lodouicū regē frācie a vinculis liberauit.

¶ Hugo folieti ſcripſit libꝛū de clauſtro anime.

¶ Gratianus monachus decretū cōpilauit: ⁊ ab eugenio appꝛobat̄: ⁊ ep̄s fit in tuſcia inclufiua: vnde oꝛiundus fuit.

¶ Petrus lumbard⁹ ep̄s pariſien. frater grāni: libꝛū ſnīaꝝ edidit.

¶ Petrus comeſtoꝛ frater gratiani ⁊ petri lumbardi biſtoꝛiā ſcolaſticam cōpoſuit ⁊ alia.

¶ Ediſſa que olim dicebat̄ rages medoꝛū: ſemꝑ inuicta ⁊ ſancta: hoc tempoꝛe deſtruit̄.

6333			6343		
Romanus.	Tuſc⁹.		Bononien.		Piſanus.
innocēti⁹ 2⁹. an. 14. mē. 7 di. 8.	Celeſtin⁹ 2⁹ tñ. 5 d. 10	Lucius ſecund⁹. m. 11. di. 4.		Eugenius 3⁹. an. 5. m. 4. d. 20.	
1134			1144		

¶ Iſte innocenti⁹ fuit vir valde deuot⁹: ⁊ tales ſuo lateri ſociauit: hic habuit ſciſma ꝓ ſeptē annos cōtra petrū leonis: q ſe anacletum noiauit: ⁊ ꝓ vim papatū rapuit adiut⁹ a ſuis amicis: qō vidēs innocenti⁹: cū duab⁹ galleis fugit i galliā vbi fuit glozioſe ſuſcept⁹ a ſcō bernardo: q tūc oēs reges ⁊ p̄incipes in manib⁹ ſuis habuit: ⁊ ꝓuocauit eos ut reducerēt dñm papā ad ſedez ſuam ⁊ plura de eo narrant̄ i vita btī bernardi tandē pacatis oīb⁹: ⁊ hoꝛꝛibiliť diuino iudicio aduerſarijs conſūptis: pacifice ⁊ vtiliter eccleſie pꝛeſedit: ſepeliť in laterano glozioſe.

¶ Iſte celeſtinus parū ſedit: ſepeliť in laterano

¶ Iſte luci⁹ filꝛ parū ꝓfuit: qꝛ ābo in peſtilentia bꝛeuiť obierūt ſepult⁹ in laterano.

¶ Iſte eugeni⁹ añ fuit monachus btī bernardi in claraualle: ⁊ miſſus ab eo romā cū alijs ꝓ inſtauratiōe monaſterij ſcī anaſtaſij: ⁊ ibi abbas efficit̄: ⁊ nō longe poſt: ex inſperato i papā elect⁹ ē: hic cū eēt ſimplex: de⁹ eū mirabili grā ⁊ eloquentia ꝓfudit: btūs etiā bernard⁹ illū ſolēnē libꝛū de cōſideratiōe ad eū ſcripſit. Romani aūt ſolito moꝛe ferueſcētes ſeditionē faciūt. Quapꝛopter vir ſcūs vedit locū ire: ⁊ in gallijs veniens p̄ſtinū locū dilecte clarauallis būiliter benigneq; viſitauit: alloquit̄ frēs nō ſine lachꝛymis: memoꝛ p̄ſtine ⁊ tam pulchꝛe quietis iam ꝓdite miſcēs ſermonibus auulſa a coꝛde ſuſpiria: hoꝛtať ⁊ cōſolať: ⁊ ſe inter eos frēm ⁊ ſociū nō dīm exhibet uel magiſtrū. Miranť oēs in tanta altitudine humilitatē imobilē ⁊ in tam excellenti culmine ꝓpoſiti ſcī ꝑmanere v̄tutē: ut altitudini ſociato būilitas ꝓ officio exterius fulgeat: ⁊ ꝓ v̄tute nequaq; interi⁹ inane ſcat: adherebat carni ei⁹ lanea tunica: ⁊ diеb⁹ ac noctib⁹ cuculla veſtib⁹: ſic ibat ſic cubabat: intus monachi habitū retinēs extra ſe pontificē ⁊ moꝛib⁹ ⁊ veſtib⁹ exhibebat. Rem difficilē agens diuerſarū in vno boie ꝓpꝛietatē exhibens p̄ſona ꝝ: ſagmēta ei circūferebanť ⁊ puluinaꝛa: lectus ei⁹ pallijs optus coꝛtina ambiebať purpurea. ſed ſi reuolueres opimenta iuenires ſupiectis laneis cōploſa ſtramina ⁊ paleas cōglobatas. Dō in facie: deus videt in coꝛde: ipſe vo bona coꝛā deo ⁊ boibus ꝓuidebat: eternū oībus monachis ⁊ pontificib⁹ exemplū relinquēs. Demū valedicēs fratrib⁹ cū multis lachꝛymis: ſolitis ingetudinib⁹ reddiť: romāq; reuerſus glozioſe ſuſcipiť clamantib⁹ vniuerſis. Benedictus q venit in noie dñi: obijt tandē in magna ſcitate ſuis meritis illuſtrando romā miraculis pluribus: ſepultus in baſilica ſci petri. ¶ Moꝛiť ſtatim etiam btūs bernardus eodem anno.

¶ Iste fridericus fuit vir magnoꝝ operū: ita ut quidā dicāt q̄ p̄ Karolū magnū in gestoꝝ magnificētia: orbis sistem nō būit. Et nota q̄ huiusmōi compatiões sūt cū moderamine accipiēdo: nō simplr: sicut solet dici de salomōe. Pōt enī eē q̄ aliqs simplex miles in aliquo negocio ita magnifice se bēat: q̄ vere dici poterit de eo q̄ nūq̄ sistem habuerit: i illo. s. nō i oib⁹ ꝛc̄. Uerū idē iste fridericꝰ in vno crimē gl'ie sue itulit: q̄ cū alexādro papa altercauit ꝛ ꝑfas scismaticos fouebat lōgo tpe. Uerū pꝰ penituit: ꝛ veniā petēs crucē p̄ satisfactiōe suscipiēs vltra mare iuit: ꝛ post magnos triūphos: in quodā fluuio submersus fuit imꝓuise.

Impatores. Fridericꝰ pꝰ. an. 33.

¶ Bohemia fit regnū. ante ducatꝰ fuit. Sol obscuratꝰ fuit hoc tempoꝛe. Fames magna facta est. Terremotꝰ maximꝰ fuit. Antiochia cū tripoli ꝛ damasco ceciderūt. 50. milia hoiuꝫ submergunt: ꝛ mare retrogradū versū est. Tres lune apparuerūt: ꝛ in medio signū crucis: ꝛ tres soles visi sūt: ꝛ post sol obscuratꝰ iterū fuit ab hoꝛa sexta vsq̄ ad nonam.

¶ Wilhelmus heremita scissimꝰ claruit: olim dux aquitanie: ꝛ comes pictauiensꝭ. Hic p̄mū totus di scolus fuit: ꝛ ꝓp̄t scisma a btō bernardo cū venerabili sacramēto trit⁹ fuit: pꝰ loꝛica sup nudo vestit.

¶ Guilelmꝰ puer i āglia crucifigit a iudeis: i die sācto pasceues. Et erat tūc puer ibidē: q̄ vidit ifernū.

¶ Pestilēcia sacri ignis fuit: ꝛ puer qdā liberatus ab igne: q̄ oēz histoꝛiā mūdi: textū euāgelij: actus apl'oꝝ tanq̄ in libꝛo legeret alijs p̄nūciauit.

¶ Petrꝰ tharātasien. epꝰ: vir itegerrime relegiōis

¶ Noꝛuegia cōuertit ad fidē: vbi p̄imū p̄dicauit cardinalis albanen. postea papa.

¶ Coꝛpa scōꝝ triū regū transferūt de mediolano ad coloniā p̄ rainoldū archiep̄m colonien. ꝛ extūc colonia floꝛuit.

¶ Uisio hoꝛrēda facta lingon. epo a q̄dā eremita iā defūcto q̄lit. 30. milia hoiuꝫ decesserāt secū: ꝛ q̄ scūs bernardꝰ statim euolasset: tres i purgatoꝛiū descenderāt: oēs alij i inferno ꝓpe tuo cruciandi dimersi fuerunt.

¶ Scūs thomas cātuarien. archiepꝰ martyriçat̄ b̄ tpe in anglia: multis clarꝰ miraculis: ꝛ henricꝰ rex anglie misit solēnes ambasiatoꝛes: ꝛ excusauit se de nece eiꝰ: ꝛ crucē suscepit post trienniū ꝛc̄. Canoniçat̄ ab alexandro.

¶ Scūs bernardꝰ canoniçat̄ p̄ alexandrū tertiū: ꝛ ꝓpter ocursum ꝑsonꝫ ꝓhibuit eū abbas: ne plura miracula faceret: ꝛ obediuit moꝛtuus.

Anno mundi	6353		6363
Pape. Anastasiꝰ 3ꝰ. ā. 2. m̄. 4. di. 24.	Romanus.	Adrianꝰ 4ꝰ. an. 5.	Anglicus. Alexāder 3ꝰ ā. 21. m̄ 11. di. 19.

¶ Iste ordinē carthusien. cōfirmauit cū subscriptiōe oiuꝫ cardinaliū: suscipiens eū sub ꝓtectione sancti petri ꝛ sua: dādo ꝓuilegia aliqua: q̄bus lucꝰ ꝛ alij numeꝛo. 12. plurima supaddiderūt ꝛ monasteria erererūt.

Anno xp̄i.	1154	1164

¶ Iste anastasiꝰ fuit abbas sci rufi valētinien. diocesꝭ. ꝛ deide i cardinalem ꝛ post in papā assumitur. Hic fecit palatiū nouū ꝓpud scām mariā rotundaꝫ Moꝛit̄ sepelit̄q̄ in laterano.

¶ Iste adrianus natiōe anglicus fuit: epūs albanen. vir magnanimus: ꝛ vbi dei cū çelo p̄dicatoꝛ egregius. Regē sicilie ꝛ romanos cōpescuit cū censuris. Ipse ante legatꝰ fuit in noꝛuegia: ꝛ gentē illā barbaricā cōuertit ꝛ instituit: post electꝰ i papā: officiū suum honoꝛificauit. Et dr̄ q̄ p̄mus papa fuit q̄ cū curia i vrbe veteri moꝛā cōtraxerit hic fecit gironē in radicofano: ꝛ turribus minuit: ꝛ multa comparauit a comitibꝰ. circa locū scē christine sepultꝰ est in vaticano.

¶ Iste alexāder vir strenuꝰ habuit longū scisma. 17. ānoꝝ ꝛ quattuoꝛ scismaticos vicit successiue ꝛ excōicauit: q̄ oēs mala moꝛte perierūt: preualuit etiā ꝺ impatoꝛē: ꝛ ad vnionē reuocauit. Duo cōcilia celebrauit vnū turonis: aliud i vrbe: tandē oibꝰ nō sine graui laboꝛe cōpositis: puta q̄ aduersus talē regē dimicauit glorioſe romā reuertit̄ ꝛ eos q̄ ꝓpter pseuerantiā eiecti fuerūt: restituit: moꝛit̄ pꝰ: sepultꝰ i pace xp̄i.

¶ Scisma. 10. eccl'ie fuit inē alexandrū ꝛ q̄ttuoꝛ scismaticos: ꝙ alexāder obtinuit: grāde fuit ānoꝝ. 17.

¶ Hereſis Waldensiū seu pauperū de lugduno incepit cuiꝰ iuentoꝛ fuit Ualden. ciuis lugduneꝭ. q̄ cū diues esset relictis oibus pauptatē euangelicā seruare voluit: ꝛ scribi fecit aliquos libꝛos biblie in vulgari: cū nōnullis scōꝝ auctoꝛitatibꝰ: quas minus sane intelligens suo inflatus sensu apostoloꝝ officiuꝫ vsurpauit: p̄dicando vbiq̄: ꝛ suos ad p̄dicandum mittendo: errores plures seminauit. Moniti aūt: nō rēderūt: deo magis obediendū q̄ hoibus: ꝑlatos ꝛ clerū aspernando: tandē contumaces excōicati sunt: ꝛ expulsi a patria. post in cōcilio heretici denūciati sunt. Et factum est in grande maluꝫ ꝛ laqueum magnū simplicibus ꝛ deuotis ꝑsonis scandalum immensū: ꝛ vtinā hodie esset finis.

¶ Sanctus richardus fuit g a iudeis martyriçatus fuit parisi⁹: ⁊ iudei expellũt a regno

¶ Scũs petr⁹ monocul⁹ abbas clarevall' fuit

¶ Ordo guilbelmitaꝝ a scõ guilbelmo heremita olim duce aquilegien. nomẽ ⁊ origine traxit: eius discipulus fuit scũs albertus heremita: g ordinem istum educauit.

¶ Scã alpiadis virgo scissima claret q̃ humiliter nata: subulca erat: in terra senonen. cibo spũali vtebat: multas habẽdo revelatiões ꝫ nullo corporali tamen venusta facie.

¶ Scũs hugo epꝰ lincolnien. ordinis carthusien. i anglia innumeris claret miraculis.

¶ Iste henricus fuit fili⁹ friderici ⁊ accepit cõstãtiã filiã regis sicilie in vxorẽ occasione cuius subiugauit sibi totũ regnũ apulie: fugatis illis qui illud tenebant.

Henricus quintus an. 8.

¶ Hierusalẽ iterũ pmittente deo capit a saracenis ⁊ glorioſũ sepulchrũ cum sancta cruce ppter peccata xp̃ianoꝝ: ⁊ p̃cipue luxurie ⁊ crapule: ⁊ rarus erat in monasterijs: rariorꝝ in seculo quem nõ morbus luxurie infecisset ⁊ qz tota terra sordescebat facinorib⁹: ideo proiecit dñs populũ suũ ⁊c. Passagiũ grande ordinat tpe clementis tertij: ⁊ fridericus impator crucẽ accepit ⁊ multi p̃ncipes cũ eo: ⁊ factus est cõcursus maximus: ꝫ parũ pfecerũt: nec aligd recupauerũt: p̃ter solam acbos: que dicit ptolomaida.

¶ Sanctus anshelmus epꝰ blesinen. ordinis carthusien. claret bona vita.

¶ Abbas ioachim fuit g plura p̃dixit ⁊ scripsit. Et in qbusdã erravit. ut pz in p̃ncipio decretalium. Scissitantib⁹ etiã p̃ncipib⁹ an ire deberẽt ad terrã scãm rñdit nõ: qz tempus nõdum aduenisset.

¶ Leodiũ capit: depdat: vastat: ⁊ mulieres ac v̄gines opprimũt. Religiosetñ ac timorate: mirabiliter liberate fuerũt: nec alicui⁹ pollutiõis ꝺtagiũ passe sũt: sic̃ dñs oñdit scẽ marie de ognies: vide in vita ipsius.

¶ Regnũ tartaroꝝ icepit ⁊ creuit valde ⁊ vsqꝫ hodie ẽ magis i orbe ⁊ fecerunt plagã in mũdo maximã.

¶ Ordo dñoꝝ theutonicorũ incepit circa hec tpa sub celestino papa. ꝫ⁰ orꝫtum habuit er ordine sci ioannis baptiste hierosolymitani.

¶ Ordo trinitatis circa idẽ tẽpus incepit

6374 6384 Tuscus de luca Lombard⁹ Beneuẽtan⁹ Roman⁹

Luci⁹ ꝫ⁹ ã. 4. mñ. 2. di. 18.

Urbanus ꝫ⁹. ã. 1. mñ. 1. di. 26.

Gregori⁹ 8⁹. mẽ. 2.

Clemens ꝫ⁹. an. ꝫ. di. 16.

1174 1184

¶ Olim scã fides catholica p potẽtes p̃ncipes: p argutos pb̃os: p subtiles hereticos: ac ceteros viros spectabiles ipugnata fuerat: diebus aũt istis p vilissimos idiotas: ac laicos pauprimos extitit nõ modice tribulata. Quasi dicat eccl'ia. Jã vtiqꝫ debeo affligi: si nec isti a tribulatiõe cessant: q vita ipsa videbãtur indigni q̃ cõversatio deo ⁊ hoib⁹ odibilis ẽ g ad nihil qõ vtile ẽ valẽt: nisi q̃ se mẽtiũt me çelare ut sic efficaci⁹ noceãt: fuerũt nihilomin⁹ postea qdã subtilissimi heretici: g istã heresim Waldensiũ defendere conabant: ⁊ pl'a regna ⁊ populos deceperũt: cũ qbus tandem miserabiliter exterminati pierũt.

¶ Jste luci⁹ fuit epꝰ ostien. q post verone mortẽ b̃is tale epitaphiũ. Luca dedit lucẽ tibi luci pontificatũ. Ostia papatũ roma: verona mori. imo verona dedit verũ tibi viuere roma. Exiliuꝫ curas: ostia: luca mori. Pulchri versus q̃st qõdã apologeticũ.

¶ Jste vrban⁹ fuit ortiũd⁹ de ciuitate mediolanẽsi. ad eũ venit ioachĩ de calabria: h̃ cũ audisset captã hierusalẽ a saracenis nimio dolore tact⁹: obijt: sepultus in ferraria.

¶ Jste gregori⁹ magnũ çelũ hũit p t̃ra sancta: ⁊ cepit practicare de mõ recupãdi eã pfect⁹ ĩ tuscia ad diuersas puicias lrãs misit p cruce p̃dicanda. Et fecit pacẽ inter pisanos ⁊ ianuẽses. Qua facta: pisis mortuus est: ⁊ honorifice ibidẽ sepultus.

¶ Jste clemens ordiauit monasteriũ ex̃t murũ qõ dicit̃ sci laurẽtij: ⁊ quedã alia edificia: ei⁹ tẽpe factũ ẽ passagiũ magnũ ꝺtradicente abbate ioachim: qz nõdũ venisset tẽpus.

¶ Sanct⁹ bertold⁹ carmeliti mõtis hermicolis ab aymerico antiocheno patriarcha in priorẽ assignatus fama celebriori multis inotescit. Dic inẽ cetera p̃clare sue scitatis indicia: aias q̃ pluriũ fratrũ quos saracenorum absũpsit gladius: cũ corona martyrij ab angelis in celũ deferri vidit.

¶ Huius lucij pontificis tpe floruit magister petr⁹ comestor seu mãducator qui fecit historias scolasticas. i. historias vtriusqꝫ testamenti. Dic lombardus origine: parisius fuit canonicus: ibidẽ sepultus. Sup cui⁹ sepulchrũ hoc epitachiũ. Petr⁹ erã quẽ petra tegit: dictusqꝫ comestor. Nũc comedor: viu⁹ docui nec cesso docere. Mortuus ut discat: g me videt ĩcineratũ. Qõ sum⁹ iste fuit: eximi⁹ q̃ñqꝫ qõ hic est. Petra petri carnẽ: tenet hec aiam petra xp̃s. Sic sibi diuisit: vtraqꝫ petra xp̃m. Eo tpe ut dicit vincenti⁹: magna pdigia apparuerũt inter clarũ montẽ ⁊ compediũ: qz lapides quadrangulares ad quantitatẽ ouorũ cadebãt: ⁊ fulgura cremantia villas: ⁊ corui in rostris carbones ignitos portantes: incendẽtes domos ac villas: ⁊ multi ictibus fulminis pierũt.

¶ Scisma oritur i ipio p⁹ morte hẽrici pp discordiã electoꝝ. nã qdã elegerũt philippũ ducẽ sueuie frẽm eiusdẽ hẽrici. Alij ottonẽ filiũ ducis saxonie. Et facta ẽ altcatio magna ⁊ bella i almania. Tandẽ otto ꝓualuit qꝛ papa inocẽti⁹ tenuit cũ eo. Philipp⁹ eni stati p⁹ pacẽ quã cũ ottõe fecẽ infectus ẽ dolose a lãtgrauio: ⁊ sic otto obtinuit ⁊ romã veniẽs: ab inocẽtio coꝛonaꝛ ꝺ ociliũ multoꝝ ⁊ volũtatẽ. Et versa ẽ bñdictio i maledictionẽ: qꝛ eodẽ die fracto iuramẽto ꝺ eccliam: cepit tyrãniçare stolidissime: qre statim excõicaꝛ ⁊ deponiꝛ: ⁊ tandẽ in cõtumacia moriꝛ.

¶ Imperatoꝛes.

Philipp⁹ an. 12.

¶ Liuonia regio septentrionalis magna: cõuertiꝛ ad xp̃m ꝓ parte.

¶ Constantinopolis recupaꝛ a xp̃ianis ⁊ baldui nus comes flandrie ipatoꝛ ibi efficitur.

Otto 4⁹. ã. 2. p⁹ morte philippi.

¶ Maria de ognies claret miraculis in dioceſi leodien. Obiſt. 1213. circa annuꝝ etatis suc. 37. Et multe alie virgines ⁊ vidue ⁊ scẽ maritate fuerũt ibidem.

¶ Dñicus hispan⁹ vir scũs ac aplice pfectiõis emulatoꝛ: mirabili çelo pſeqꝫ hereticos: miraculis claret: ⁊ ordinẽ iacobitarũ siue p̃dicatoꝝ instituit.

¶ Helinandus monach⁹ beluecen. sãcte vite: scripsit chꝛonicã ab oꝛigine mundi: ⁊ de reparatione lapsi ⁊ alia.

¶ Frãciscus italicus vir incõpabilis feruoꝛis ac sũme pfectiõis pauptatis euangelice qsi qꝺã exẽplar plucidum: multis claret miraculis ⁊ ordinẽ minoꝝ instituit.

¶ Electio imꝑatoꝛis pẽdet ex iudicio sũmi põtificis: qõ ꝓz ꝓ decre. Innocen. 3.

¶ Wilhelmus parisien. incepit oꝛdinem augustineñ. qui etiã dicũt mendicãtes.

¶ Crux p̃dicaꝛ quinqꝫ vicibus: ⁊ hoc in aere ostensuꝫ fuit: quia cruces diuersoꝝ coloꝝum quinqꝫ numero: in aere patẽter resplenduerunt.

¶ Albert⁹ patriarcha hierosolymitanus: oꝛdinẽ carmelitarũ instituit in monte carmeli.

¶ Scũs petr⁹ mediolaneñ. postea martyr clar⁹ habeꝛ adhuc puer.

¶ Sancta clara fulget virtutibus.

¶ Cruce signati plures glorioſissime euolarũt ad celũ. Et qꝺã diuinit⁹ punitus fuit ꝙ crucem predicare noluit.

¶ Pueri de almania. 20. milia ⁊ ampli⁹ diabolica machinatiõe decepti cruce signanꝛ qsi deus ꝓ eos vellet recupari terrã scãm fm illud. Ex oꝛe infantiũ ⁊c. Sꝫ cũ ad mare veniſſent a pyrratis dolose i nauib⁹ rapiunꝛ: qsi eos ad bier usalẽ ducere ꝓmittentib⁹. Vex multos submerserũt alios vendiderunt saracenis: ⁊ sic patet qꝺ de similibus in futuꝝ faciendũ fit: si similis casus occurreret.

¶ Pastoꝛes pecoꝝ siꝛ de hispania cõuenientes cũ turba graui parisi⁹ venerũt ⁊ oia bona cleri vastarũt inuidis plebib⁹ gratulantib⁹: sꝫ cũ etiã laicoꝝ bona cepissent deuoꝛare statim expugnati fuerunt ⁊ pempti: ⁊ sic patet quõ diabolus etiam suas cruces p̃dicauit.

¶ Almeric⁹ hereticꝰ oburiꝛ pisi⁹ cũ suis ⁊c.

¶ Stephan⁹ scus pr̃ ⁊ poꝛ dom⁹ poꝛtarũ. oꝛdinis carthusieñ. ⁊ post eps digensis.

¶ Symõ comes mõtisſoꝛti velut alt karolus mirabiliꝛ triũphauit ꝺ hereticos: hñs secũ epos ⁊ abbates scõs: ⁊ p̃cipue sãctũ dñicũ. Fugauit aliqñ centũmilia hereticoꝝ cũ paucis puto otto milib⁹ catholicꝫ

Anno mundi	6393		6403
¶ Pape.	Celestin⁹ 3⁹. ã. 6. mẽ. 8. di. 11.	Romanus	innocẽti⁹ 3⁹ ã. 18. mẽ. 4. di. 24.
		Campanus	¶ Rex aphꝛice xp̃ianis bellũ intulit: ⁊ fugatus est perierũtqꝫ ampliusqꝫ centũ milia saracenoꝝ.

Anno xp̃i.	1194	1204

¶ Iste celestin⁹ in die scõ pasce coꝛonaꝛ ⁊ die sequẽti coꝛonauit henricũ ipatoꝛẽ Ipe etiã fecit fieri pallatiũ apõ scm̃ petꝝ

¶ Jacobus de vitriaco scripsit multa vtilia ⁊ p̃cipue de scis mulierib⁹ qꝫ tũc fuerũt pl̃es i dioceſi leodien. Et fuerũt tpa satis scã: hic p̃dicauit crucẽ ꝺ albiẽses: cũ gl̃ia miraculoꝝ multoꝝ.

¶ Iste innocenti⁹ magnis laudib⁹ extollit: qꝛ vtilis valde fuit eccleſie dei: qõ opa ei⁹ testanꝛ: nã fecit fieri hoſpitale sci spũs: ⁊ renouauit eccliã sci sixti: cõposuit decretales: sermões: ac libꝝ de miseria hũane cõditiõis ⁊ mlta gloꝛiosa alia. Ipse coꝛonauit ottonẽ ⁊ etiã deposuit: qꝛ nõ seruauit fidelitatẽ: hereses pl̃es dãnaait. ſ. albiẽsiũ ꝺ qs crucẽ p̃dicari fecit. Item almerici: ⁊ libꝝ abbat⁹ ioachi ꝺ petrũ lõbardũ. Cõfirmauit scm̃ hugonẽ linconiensẽ carthusieñ. oꝛdis. Tandẽ post pl̃a bona pacẽz faciẽdo inẽ pisanos ⁊ ianuẽses: moriꝛ apud parusiũ ⁊ ibidẽ sepeliꝛ.

¶ Nota ꝙ circa hec tpa legunꝛ miracula gl̃iosa: ⁊ pl̃ime reuelatiões facte sũt iniquis mercantijs ⁊ vsuris. Et i vita scẽ marie de ognies fit mentio de qꝺã vidua optime vite: cui btã virgo cũ scõ petro ⁊ multitudine angeloꝝ astitit i agonia ⁊ vix demões abegerũt: ⁊ tandẽ dñs met aduenit: ⁊ funeris officiũ adimpleuit: nec tñ ꝓpter hec penas purgatoꝛij euasit: maritus eni eius mercatoꝛ fuit: ⁊ quedã ꝓ fraudẽ acqsierat: qsdaꝫ etiã de familia ducis louanie hoſpitio recepat: q de iiuſte acqsitis in ei⁹ domo multa expẽdebãt: de qbus nõdũ pfecte restitutionẽ fecerãt: iõ aĩa bui⁹tã scẽ vidue purgatoꝛij ignib⁹ exurebaꝛ. Nota lectoꝛ gratiosã ꝓuidentiã dei. Qñ hec mulier erat i statu mutabilitatis: ne ex vehemẽtia doloꝛis uel timoꝛis in peccatũ decideret: cõsolata ẽ a btã virgine ⁊ scõ petro. Qñ autẽ ꝓ morte euasit piculũ ampli⁹ peccandi: iusticie rigoꝛẽ expta ẽ: pena eni eius erat dilata nõ soluta. ¶ Alia quedã mulier hoc oꝛdine in purgatoꝛio cruciebaꝛ. Aliqñ eni vehemẽti caloꝛe toꝛquebaꝛ eo ꝙ mũdũ ⁊ ei⁹ voluptates nimis ardenter dilexiſſet. Aliqñ frigoꝛe maximo: qꝛ pigra ad bonũ fuerat ⁊ maxime: qꝛ filios ⁊ ꝓpriã familiã nimis negligenter coꝛꝛexerat: siti aruit: ꝓpter potatiões: nuditate cõfundebaꝛ: ꝓpter vestes supfluas.

¶ Albert⁹ hieroſolymitan⁹ patriarcha fratꝝ heremitaꝝ scẽ dei matꝛis: i carmelo monasteriũ i meli⁹ erigit: scõqꝫ

¶ Jste fridericꝰ fuit filiꝰ henrici ꝓdicti: ⁊ electꝰ fuit cõtra ottonẽ ut eũ expugnaret: qõ ⁊ fecit. Et extũc icepit eccl̃iam laniare: q̃re excõicat̃ ⁊ deponit̃ ꝑ honoriũ q eũ coronauit: ⁊ mlta mala fecit ⁊ dtumax diu ꝓmãsit: ⁊ morte preuentꝰ sine sacramẽtis a ꝓprio filio suffocat̃: sic iterꝝ: multa exẽpla hic sũt de ꝑsecutoribꝰ eccl̃ie q̃z miserabiliter peunt. ipse etiã filiũ suũ henricũ suffocauit: qua ꝓpter ab alio filio suo cuz egrotaret suffocatus fuit tempore Jnnocentij pape quarti.

¶ Guilhelmꝰ nyuernẽ. epũs vir sc̃ũs ⁊ doctissimus claret: q duo milia pauperũ tpe famis q̃tidie pascebat.

Fridericꝰ secũdꝰ. an 20. rex ce cilie vixit ſz ꝑtũax.

¶ Scã elisabeth filia regis vngarie vidua: omni virtute plenissima claret sancta vita.

¶ Lodouicus filius regis sicilie frater minor: vir sc̃ũs clarus habet̃.

1215.

¶ Concilium lateranen̄. celebrat̃ in vrbe. 1315. ꝑlatoꝝ sũma fuit ibidẽ cõgregatorũ: factum apud scm̃ ioannẽ in laterano.

¶ Jerusalẽ destruit̃ vsq; ad solũ: excepto tẽplo ⁊ ciuitate dauid a corradino filio stapbadim.

¶ Quattuor ordines mendicãtiũ vz ꝑdicatores: minores: augustinẽses: ⁊ carmelite ꝯfirmant̃ ab honorio.

¶ Ordo cruciferoꝝ circa hec tpa renouatꝰ ẽ ꝑ innocentiũ tertiũ anno põtificatus sui. 18. iã deuicta hereſi albiẽſiũ ꝑ cruce signatos. Ferũ beatũ quiriacũ hierosolymoꝝ epm olim huius ordinis ꝓmiceriũ extit isse: statim postea q̃z sc̃a helena crucẽ inuenit: ſz iulianus apostata eundẽ quiriacuz cũ fratribꝰ occidit: ⁊ sic longo tpe idẽ ordo abolitꝰ fuit. Tpe aũt innocẽtij q̃rti: apud lugdunũ creuit: ⁊ ꝓuilegijs dotatꝰ est ab eodẽ

¶ Scũs cyrillus grecꝰ: melliflui carmeli ꝓtiorꝰ: doctorq;: tũ vite scitate: tũ ꝓphetie spũ cõspicuus: multa conscripsit posteris ꝓfutura seculis: ⁊ copiosis miraculis: deo ꝓcurat gloriã mũdoq; stupore.

¶ Lapis grãdis cecidit i monasterio sc̃i gabriel̃ hũs signũ crucis: ⁊ imaginẽ x̃pi exp̃ssam: ⁊ desup aureis lr̃is hũs scriptũ. Jesus nazarenus rex iudeorum. ⁊ cecũ illuminauit.

¶ Syria tota pene submergit̃ fluctibꝰ marinis i q̃ perierũt horuz pluſ q̃z centũ milia ꝓpter irreuerentiã factã sacramẽto a quodã pugile: sicut postea reuelauit btã v̄go maria: ⁊ cõstructa ẽ eccl̃ia i eodẽ loco vbi hostie ceciderũt: ⁊ cessauit q̃ssatio

¶ Vacat impiũ mlto tpe pꝰ depositionẽ friderici ⁊ etiã pꝰ eiꝰ mortẽ: ⁊ iõ plures ãni ascribunt̃ frideric̃o: licz paucis iuste i obediẽtia eccl̃ie regnauerit: qz nõ statim alius in locũ eiꝰ electus fuit.

¶ Tartari trãseũt mõtes ripheos q diuidũt asiã maiorẽ ab europa: ac totã vngariã ⁊ poloniam q̃si vastãt nulli parcẽtes sexui uel etati: ⁊ fit ingẽs terror i x̃pianitate: ſz precibus sc̃oꝝ impediti sũt ne procederent.

¶ Mons quidã maximꝰ in burgundia impiali diuidit̃: ⁊ cucurrit ꝑ multa miliaria: ⁊ q̃nq; milia horuz suffocauit: ⁊ tandẽ ad alios montes accessit mirabiliter.

¶ Decretales cõpilant̃ ꝑ raymũdũ ordinis ꝓdicatoꝝ: de mãdato gregorij noni: ⁊ ad studia mittũt̃ ꝑ quẽ greg̃. cõciliũ lugduni celebrat̃.

¶ Scũs dñicus cũ dño fulcone epo tholosano venit ad ꝯciliũ lateranen̄. supradictũ: ⁊ petijt cõfirmationẽ sui or. ab inno. 3. quã cõcessit ꝓpt quandã visionẽ quã vidit papa illa nocte. Visuz est enĩ ei ꝙ lateran̄. eccl̃ia corrueret: quã btũs dñicus suis humeris ⁊ manibꝰ sustentabat. Post hec de mãdato ipsiꝰ pape redijt tholosã ꝑ regula eligẽda cũ suis fratribꝰ: ⁊ interim papa mortuꝰ est̃ paruſij: ut dicit̃ in isto latere eõ de ipso papa. Deinde iste honoriꝰ tertius cõfirmauit: ⁊ ꝓuilegiũ cõfirmatiõis dedit btõ dñico q iã redierat de tholosa electa regula sc̃i aug̃. qõ factũ est in festo sc̃i thome apl̃i. Hic etiã cõfirmauit ordinẽ carmelitarũ siue heremitaꝝ montis carmeli: ut dicit vincentius. Mortuꝰ est̃ tandẽ btũs dñicus bononie migrans ad dñm: cũ multa populi deuotiõe ãno dñi. 1222. cuiꝰ sepulture interfuit dñs vgolinꝰ cardi. ostien̄. lega. apo. se. in lombardia postea dictꝰ greg̃. 9. ⁊ multi alij epi ⁊ ꝓlati sequentes ipsum dñm legatum.

6413

¶ Jste honoriꝰ multos honorauit: ⁊ canonizauit plures scõs. Fridericũ coronauit: ⁊ etiã deposuit ꝓpt rebellionẽ. Eccl̃iaz sc̃i laurẽtij extra muros: ⁊ basilicã q̃ dr̃ sc̃a scõꝝ renouauit. Decretales cõposuit ordinẽ ꝑdicatoꝝ ⁊ mioꝝ cõfirmauit: tandẽ mort̃ ⁊ sepelit̃ rome in eccl̃ia btẽ marie maioris. ¶ Jordanꝰ teutonicꝰ ⁊ mgr̃ 2ꝰ ordi. ꝑdicatoꝝ clarꝰ habet̃: ⁊ sc̃ũs habet̃ ⁊ fuit doctor.

Honoriꝰ 3ꝰ ã. x. mñ. 8. di. 24.

¶ Jste tpibꝰ regnauit in impio francie lodouicꝰ pater sc̃i lodouici q reg̃ uit. 3. an. tm̃: ſz i hoc paruo tpe: multũ fecit ꝓ ecclesia.

6423

Romanus.

¶ Hic cõfirmauit ordinẽ fratꝝ miorum: put habet̃ ex gestis francoꝝ.

Gregoriꝰ 9ꝰ. an. 14.

Lampanus de anania.

¶ Guilhelmꝰ altisiodorẽn̄. bis tpibus floruit q sũmã in theologia cõposuit ⁊ laurentiꝰ ac vincentiꝰ hispani doc. iu. canonici florueruũt q rome auctori. sue doctri. allegant̃.

1214

1224

¶ Jude⁹ quidã in hispania apud tholetũ fodiẽdo iuenit lapidẽ in quo erat liber vetustissim⁹: in quo sic scriptũ erat inter cetera. In tertio mũdo: fili⁹ dei nascet̃ de v̄gine maria ꝛ p salute hoiuꝫ patiet̃. Et q̄ liber deberet iueniri isto tpe. s ferãdi v̄ginis castelle. Et statim iude⁹ bapticaꝫ cũ oi domo sua. Et hic rex aggressus saracenos puinciã nũdalie: sibyllã uel hispalã: ꝛ plura loca cepit: saracenis hinc inde fugatis.

¶ Imperatores.

¶ Alibi reppi q̄ greg⁹. 9. ãno. 2. cõfirmauit or. minoꝝ a scõ frãcisco: viro eximie scitatis ꝛ pfecte humilitatis: g etiã fuit magnoꝝ patrator miraculoꝝ: vide eius vitã.

¶ Thomas de aquino doctor scũs.

¶ Albertus magnus ratisponensis eps.

¶ Eustachius qui ꝛ bonauẽtura doctor deuotus.

¶ Alexander de halis doctor irrefragabilis.

¶ Hugo cardinalis: qui ꝛ totã bibliã postillauit: ꝛ primas cõcordan. sup bibliã cũ fratre suo fecit.

¶ Uincenti⁹ speculator oẽm materiã scibilẽ collegit.

¶ Magister iordan⁹ scũs ꝛ doctor claret.

¶ Magister vlricus discipulus alberti.

¶ Petr⁹ de tharãthasia postea papa. Et plures alij sci ꝛ litterati floruerũt i diuers mũdi ptib⁹: q̄s diua bonitas misit p fidei defensiõe: alioquin tota peoe fides pisset, ppter hereti cor multipliciratẽ ꝛ subtilitatẽ: simul ꝛ potentiã.

¶ Isti duo fuerũt electi ex mandato dñi pape ōtra fridericũ successiue: sz nõ preualuerũt tyrannidẽ eius supare: q̄ potens nimis erat: nec fuerunt coronati morte preueniente.

Pẽric⁹ 6⁹ an. 4. lant grauius

turrin gie.

Guilbelm⁹ comes bollan-

-die interfect⁹ a frisonibus.

¶ Bon⁹ xp̄ian⁹ morit̃ in turcbia miraculis clarens.

¶ Edmũdus archiep̄s cantuarien̄. canoniçaꝫ ab innocentio.

¶ Lodouicus rex frãcie vir scũs: crucẽ accepit ꝛ trãsiuit mare ꝛ capit̃: ꝛ multa de ipso laude digna inuenies.

¶ Petr⁹ nou⁹ martyr or. p̄dicat̃. ab hereticꝭ occidit̃: multis clarus miraculis canoniçaꝫ.

¶ Stanislaus ep̄s craconien̄. ab iniquo p̄ncipe interfectus est: ꝛ canoniçaꝫ.

¶ Uaticiniũ q̄dam sacrilegũ de cessatiõe euãgelij xp̄i ꝛ euacuatõe sacꝝ ecclie ꝛc. añ ãnos dñi. 1260 Qõ expientia tpis exsuflauit. Plura talia totalit̃ mẽdosa repies facta ꝛ dicta.

Anno mundi 6433 6443

Mediolanus.

¶ Pape

Celestin⁹ 5⁹. q̄. 16.

Innocen tius. 4⁹. ã. 11. m̃. 6.

Januen̄. de comitibus louanie.

Sedes cardinaliũ diu vacue: restaurant̃ de p̄sonis ex diuersis mũdi ptib⁹ electis p innocentiũ.

Anno xp̄i. 1234 1244

¶ Iste celestin⁹ vita ꝛ scia laudabilis senex ꝛ debilis morit̃: sepult⁹ in eccl̄ia sci petri: fuit ep̄s sabinen̄.

¶ Lotra pluralitatẽ bñficioꝝ: facta ẽ illa solẽnis disputatio pisius. ãno dñi. 1238. in q̄ determinatũ ẽ p scõs doctores: q̄ nemo sine piculo peccati mortal̃ tenere põt duo bñficia: quoꝝ alterũ sufficeret ad sustentationẽ suã ꝛc. Et qdã alit̃ opinati: fecerũt ortrariũ q̄s diua iustitia horribiliter dãnauit. De hoc sũt plura scripta ꝛ exẽpla in diuersis locis ꝛc. Dicit qdã scũs doctor q̄ medietas ministroꝝ dei ẽ q̄si resecata p hoc genꝰ auaritie q̄ vnus plura bñficia pmittit̃ habere. Sz q̄s vix vnum põt digne administrare: aut ppriis p peccatis satisfacere.

¶ Iste innocẽti⁹ p̄ies canoniçauit: fridericũ p sniam diffinitiuã deposuit ꝛ anathematiçauit tãq̄ hostẽ eccl̄ie: ãno. 3. sui pontificat⁹ adiutus a ianuensib⁹. Tandez mortuo friderico idem dñs papa cum magno exercitu apuliã ingredit̃ ꝛ post paululũ neapoli morit̃ ꝛ sepelit̃.

¶ Peregrin⁹ quidã btẽ marie occidit̃ clam in dioces̄ andeuagẽs̄. Et stati cultellus homicide nõ cessauit stillare sanguinẽ donec suspẽderet̃ infector ipse ꝛc

¶ Ob frequentes saracenoꝝ insultus: frẽs ordinis deifere marie de carmelo a transmarinis ptibus: vbi in pluribus locis multiplicati fuerant: in cismarinis venerunt paulatiue diuersas orbis regiones incoluerũt: teste vincẽcio in speculo historiali.

¶ Iste greg⁹. 9. ut habes in hoc alio latere: fuit legatus lõbardie: eratq̄ ep̄s hostien̄. Tũc autẽ tpis missus fuit ab honorio. 3. ad subeniendũ eccl̄ie ꝛ ei⁹ amicis: ppt̃ malitiã friderici. 2. imp. q cũ thesauro corrũpebat totã lõbar. ꝛ eccl̄iam. Et tũc diuisa ẽ lõbardia i duas ptes: eccl̄ie videlz ꝛ imperij. fuerũt duo frẽs nobiles valde ꝛ potẽte: de ptib⁹ tuscie. Un⁹ quoꝝ dicebat̃ gelph⁹: q̄ sustinebat ptẽ eccl̄ie. Alt̃ vo dicebat̃ gebellin⁹: sustẽtãs ac defendẽs ip̄ialẽ ptẽ: q̄ postea noia sũt trãslata ꝛ vulgata: in alias ptes mũdi: q̄ vulgo nũcupanꝫ alig gelphi: alig vo gebellini.

¶ Istis etiã tpib⁹. i. ab eodẽ greg⁹. 9. Canoniçat̃ scã elisabeth filia regis vngarie: relicta lãtgrauij duc⁹ thuringie.

¶ Raymũdus etiã cõpilator decret⁹. claret miracul̃ i barchinonia ciuitate: ꝛ alijs ptib⁹ mũdi q̄ plurib⁹. Qui etiã rogatu fratrũ suoꝝ: cõposuit sũmã de casib⁹ valde vtilẽ. Iste etiã papa trãsferri fecit p̄mo corp⁹ bti dñici ppter magna miracula. videlz de suaui odore sepulchri ꝛc. Uide historiã trãslatiõis ei⁹.

¶ Corona etiã dñi spinea q industriã pijssimi reg⁹ frãcoꝝ sci lodouici: tũc. 16. ãnoꝝ exĩtis: ẽ trãslata pis⁹ cui multũ fauit balduin⁹ ip̄ator ostantinopol̃. Tũc enĩ gallici ꝛ veneti: ibidẽ bñabant̃: ꝛ etiã in tota achaia erãt latini. Postea dñium pdiderũt ut dicet̃ infra

¶ Iste inocẽti⁹. 4. traxit morã lugduni p. 9. ãnos p⁹ciliũ ꝛ ibi cõposuit apparatũ decret⁹. Fecit ꝛ aliũ librũ suarũ decret⁹. q̄s nouellas noiauit. Et dñs hostien̄. i sua sũma vocat eas autẽticas. Quas cõs bonifaci⁹ i suo. vj. li. cõclusit: fecit ꝛ aliũ librũ de iurisdit⁹. ꝛ auct̃le pape: in quo rñdet q̄busdã diffi. fride. quẽ voluit apologeticã appellari.

¶ Post longã imperij vacationẽ:electores i duo se diuidẽtes:hos duos elegerũt ⁊ fuit scisma ánis multis. Tan dẽ mortuo ricardo: alphonsus corã gregorio decio intuitu pacis volũtarie cessit oi iuri:si qõ habẽt:erat eni vir prudens ⁊ maximus astronomus eius tabule famose sũt quas fecit quia compendiose ⁊c.

Alphõsus rex castelle ⁊ legionis.

¶ Era alphonsi famosissima apud astronomos ⁊ ẽ ano xpi. 1251. Qõ uota diligenter: qz ad multa deseruit in astronomia.

Simul isti duo ani. 15. Scisma

Richard⁹ frat regis anglie

¶ Passagiũ grande factũ est:in q̃ sanct⁹ lodouicus rex francie fuit:parũ profecit.

Comes cornubie.

¶ Iste rodulphus fuit comes gauẽsburch;pb⁹ in armis strẽnu⁹ ⁊ prudẽs elect⁹ apud basileã crucẽ suscepit,p ẽra scã: bñdictionẽ tñ ipialẽ nõ bũit: dñs tñ papa electionẽ appbauit in fauorez terre sancte.

Rodulphus.annis.18.

¶ Martin⁹ cardinalis q cronicã abbreuiauit

¶ Alexãder ẽ villa dei ordis mioz q doctrinale compilauit: vir scũs theologie sacre pfessor

¶ Festũ venerabilis sacri instituit p vrbanũ.4.cum indulgentijs. Et de mandato isti⁹ dñi pape scũs thomas de agno cõposuit totũ eiusdẽ diei officiũ cum prosa ⁊ oibus:q̃ dicunt in ipso officio.

¶ Saneta betuiga quõdã ducissa polonie: vidua mire sanctitatis canoniçat p clementem.

¶ Benedictu sit dulce uomẽ dñi nri iesu xpi: ⁊ gliosissime virgis marie matris ei⁹ i eternũ ⁊ vltra.amẽ. Nos cũ ple pia bñdicat virgo maria.amen. Quicunq; hec legerit totiens quotiens: habet tres annos indulgentiarũ: quos clemens cõcessit ob rogatũ lodouici sancti regis francie solẽniter.

¶ Scã clara canoniçat ab alexãdro. 1254.

¶ Speculũ bistorie vincentii hic finit.

¶ Locilũ lugduni celebrat p gregoriũ decimũ in quo fuerũt. 500. epi. ⁊. 40. abbates: ⁊ alij plati circa mille: ⁊ greci: ⁊ quidã tartari solẽnes ibi fuerũt baptiçati.

6453 cãpan⁹ gallic⁹ puician⁹ lombard⁹ lombard⁹ 6463 ianuẽs bispan⁹ roman⁹ de vrsinis.

Alexãd. 4.ã.7.m̃

Urban⁹ 4.ã.3.m̃

Clemẽs 4.ã.3.m̃

Grego⁹ 10⁹.ã.d.

Innocẽtiu⁹ 5 m̃ 5.dz

Adriã⁹ 5⁹.m̃.1.

Joannes 21 m̃.8.bi

Nicolaus 3⁹.ã 1.m̃.9.

1.die.3. -1.di.4. 9.di.23. 10. die.9.

1254 1264

¶ Iste alexãder quendaz manfredum pseudo regez sicilie excõicauit: duos falsos libros cõdẽnauit loquẽtes õ mẽdicitatẽ ⁊ euãgelium xpi ⁊c mort tandẽ viterbij ⁊ ibidem sepult⁹ i ecclesia sancti laurẽtij.

¶ Iste vrbanus fugauit exercitũ saracenoz p crucesignatos:quẽ manfredus õ ecclesiam miserat:⁊ otulit regnuz sicilie comiti puicie q fuit frat regis frãcie: ut fugaret manfredũ:tandez mort parusij ⁊ ibidẽ sepelitur. ⁊ manfredus postea vitatur p karolum.

¶ Iste clemẽs sanct⁹ fuit:⁊ ppbetico spũ p̃dixit hostes eccl'ie tanq̃ fum⁹ pituos:vñ credit:q̃ deus ei⁹ meritis tribulatiões ecclesie tũc pl'imas extirpit.hic bũit antea vxorẽ ⁊ liberos ⁊c.fuit puicia' natiõe.

¶ Iste gregori⁹ satis accidẽtaliter venit ad papatũ qz cũ esset archidiacon⁹ leodiẽsis ⁊ iuisset vltra mare cã deuotionis ibidẽ existẽs: in papã eligit. vers⁹ Papat⁹ munus tulit archidiaconus vn⁹. Dũc patrẽ patz:fecit discordia fratrum Ueruz hoc a spũ scõ factũ nõ dubiũ est: qz valde bñ se habuit:nõ intendens pecuniarũ lucris sz elemosynis pauperũ. Fecit etiã ordinationẽ vnã quinq; epoz:cardinaliũ q̃ plurimũ laudabilem: qz honestas ⁊ valentes psonas assumpsit. Mort aretij:sepultus ibidem.

¶ Iste innocentius fuit de ordine p̃dicatorũ:famosus doctor ãtea vocatus petrus de tharentasia lombard⁹ natione. mort statim rome sepultus in laterano.

¶ Iste adrianus fuit nepos inocentij q̃rti ⁊ etiam statim mort viterbij ibiq; sepelitur.

¶ Iste ioannes fuit i sciẽtijs diuersis famosus: sed moribꝰ stolidus oibus tñ cõis. hic cum diceret se diu victurũ: stati cum camera noua corruit ⁊ mortu⁹ est viterbij.

¶ Iste nichola⁹ magnific⁹ fuit in edificijs extruẽdis: ⁊ bñ rexit vrbem diebus suis:⁊ ordinationem cardinaliũ fecit anno pmo pontificatus sui:⁊ secũdo mort. vnde sequit turbatio romanoz;ppter partiã vrsinoz ⁊ banibaldenses:⁊ homicidia ⁊c.

¶ Piscis marin⁹ in filitudine leõis captus fuit ãno ꝑmo martini pape: ꝛ ꝺabat planct⁹ horribiles ꝛ aꝺꝺuct⁹ in vrbẽ veterẽ cunctis oñsus est: qñ monstruꝫ hoc vulgo interꝑtante eẽt signũ futuri ꝺiscidij. Qꝺ ꝛ factũ ẽ: qꝛ stati ꝑ⁹ sicilia interfectis alienigenis ꝛ fetib⁹ ĩ materno vtero occisis crudeliẽ ab obedientia karoli sui regis: ꝛ ꝑ cõsequẽs ecclie recessit: ꝛ petrũ arragonũ regẽ assũpsit: ꝛ multa mala secuta sũt. Et in vrbe partialitas surrexit: qꝛ vrsini ꝺ banibaldos cũ multa sanguinis effusione pugnarunt. Item ꝛ inẽ saracenos multa milia occisa fuerũt. Et iõ non mirũ ꝙ patrimoniũ ecclesie paũ solito more: qꝛ temp⁹ẽ ut iudiciũ incipiat ab ecclesia dei. Uerũ karol⁹ non longe ante martinũ obijt bene ꝺisꝑositis singulis ꝛ ꝺeuote sacramentat⁹. Petr⁹ vo inobedientie fili⁹ infeliciter mortu⁹ est: ex vulnere qꝺ i bello susceptit sicut solent mori ꝑsecutores ecclesie: qꝛ ꝺurũ est fragili homini contra stimulũ recalcitrare.

¶ Franciscus petrarcha poeta ꝛ heremita scripsit plura stilo eleganti.

¶ Tartari inuaꝺũt regnũ cõstantinopolitanũ: multasꝙ terras imperij occupant: stragem inꝺicibilem ꝺe hominib⁹ facientes.

¶ Nichola⁹ ꝺe lyra ꝺoctor theologie clar⁹ habeẽ pariſi⁹. Hic fuit iuꝺe⁹ natione. Lõuersus aũt valꝺe ꝑfecit in orꝺine minoꝝ ꝛ scripsit sup totã bibliam ꝛ alia. Uel fuit ãno ꝺñi. 1330. vide in libris suis. Alij ꝺicũt ꝙ fuit ꝺe brabantia ꝺe parentib⁹ xꝑianis: ꝫ ob pauꝑtatẽ visitauit scolas iudeoꝝ: ꝛ sic ꝺidicit linguã illã. Uel iste nichola⁹: a iudeis informatus est in pueritia.

¶ Hoc tpe xꝑiani ꝑꝺiderũt cũ achone. 15. ciuitates nobiles: ꝛ. 12. castra occisis. ccc. milib⁹ xꝑianoꝝ: qꝺ maxime euenit ꝑꝑter ꝺiuersũ ꝺñiuꝫ ꝛ regentes ciuitatẽ: nõ cõcorꝺabãt: ꝛ etiã ꝑꝑter stulticiã cruce signatorũ.

¶ Wernher⁹ puer scũs rustican⁹ martyriçaũ a iudeis: requieſcit in baco.

¶ Tripolis capiẽ a saracenis: ꝛ xꝑianitatis nomen ibidem deleẽ.

¶ Achon illa fortissima: ꝛ iexpugnabiľ ciuitas: capiẽ a soldano ꝛ saracenis: ꝑꝑt ꝺiscorꝺiã vitioꝙ nationũ i ea cõmorantiũ ꝛ ꝺeleta fuit: ꝛ cõsequenter tota simul tra scã occupaũ a saracenis ꝑꝑter nimia pctã xꝑianoꝝ: q ibiꝺẽ tũc morabanť.

¶ Ordo celestinoꝝ ichoaẽ ꝑ virũ sanctũ celestinũ: qui in papã electus ẽ: nec vnq̃ cecidit a ꝑpõsito sancto vsq̃ hodie.

¶ Jubileus instituiẽ a bonifacio ꝺecentesimo i cẽtesimũ semꝑ ꝺuretur⁹. Et fuit prim⁹ iubile⁹ anno ꝺñi. 1300.

¶ Liber sext⁹ ꝺecretaliũ publicaẽ: ꝛ fuit missus ad studia vniuersalia per bonifacium octanũ.

¶ Festa quattuor euangelistaꝝ ꝛ q̃ttuor doctorũ instituũť: hieronymi: augustini ambrosij: gregorij.

Impatores.

Anno mundi	6473				6483
¶ Pape	Martin⁹ 4⁹ ãnis. 8. mẽ. 1. gal.	Honorius 4⁹. an. 2. romanus	Nicola⁹ 4⁹ ã. 4. mẽ 1. lõbar.	Celestin⁹ 5⁹. men. 5. ꝺies. 5.	Bonifaci⁹ 8⁹. annis 8 m̃. 9. cãpa.
Anno xꝑi.	1274				1284

¶ Iste martinus fuit religioso ꝝ amator: ꝛ pijs opib⁹ valꝺe intent⁹. hic excõicauit imperatorẽ cõstantinopolitanuꝫ eo ꝙ nõ reꝺierat aꝺ fiꝺẽ: sicut ꝑmisit in cõcilio lugꝺuñ. ꝑꝑt qꝺ multa passus fuit ꝛ tota eccl'ia simul: filiť ꝛ petrũ regẽ arragonie ĩ uasorẽ regni sicilie excõicauit. tanꝺem p⁹ multa bella q̃ instruxit contra ꝑfiꝺos iuꝺeos ꝛ tribulationes: moriť paruſij: miraculis clarens.

¶ Iste honorius fuit hõ tẽpatus ꝛ magne ꝺiscretionis: libenter habẽs pacẽ nulli lesiuus. Hic ꝑꝺicari fecit crucẽ ꝺ petruꝫ inuasorem regni sicilie.

¶ Carmelite huius tpe ꝺimissis mãtellis varijs: cappas albas sumpserunt.

¶ Cometa visus est: signum mali: qꝛ pl'a secuta sunt afflictiua xꝑianitatis.

¶ Iste nichola⁹ fuit ꝺict⁹ frať hieronym⁹ minister generalis i orꝺine minoꝝ: g licꝫ bonus homo i se fuerat: tñ mlta infelicia eccl'ie suo tpe accideruť. nam multa bella orta fuerunt in vrbe ipsi⁹ occasione: qꝛ nimis aꝺhesit vni pti. Post hũc vacauit sedes ãnis. 2. men. 6.

¶ Iste celestin⁹ totus scũs fuit: ꝛ ob hoc cuꝫ ꝑ annos ꝺuos cũ meꝺio cardinales concorꝺari non possent: ipsũ tanꝺẽ ꝺe heremo vocantes elegerũt. Et stati ꝑꝑt onus papatui refiguauit. Et ab eo ꝺictus est orꝺo celestinoꝝ. canonizatus est ꝑ⁹ ꝑ clemẽtẽ: sub noie sci petri ꝺesso⁹is: cui⁹ festũ est. xiiij. kal'. iunij.

¶ Iste bonifaci⁹ fuit vir in bis q̃ aꝺ curiaꝫ ꝑtinẽt expiẽtissim⁹: ꝛ qꝛ pacẽ non hũit prꝺẽtie sue moꝺũ i tantã arrogantiaꝫ erexit seipsũ: ut ꝺñm totius mundi se ꝺiceret tã i tpalib⁹ q̃ in spũalib⁹ Et mlta magnifice fecit: q̃ in fine miserabiliť ꝺefecerũt ꝺeditq̃ exemplũ cũctis ꝑlatis ne alta saperẽt: ꝫ forma facti gregi magi studerẽt amari a subꝺitis q̃ timeri. Hic ẽ ꝺe quo ꝺicitur: ꝙ intrauit ut vulpes: virit ut leo: ꝛ moriť ut canis ꝛc.

¶ Huius honorij. 4. tpe: fuit bellũ maximũ ꝛ graue inter ianuenses ꝛ pisanos: occasiõe insule corsice. Tanꝺẽ in mari pisani victi sunt: ꝛ capti pluſ q̃. xij. milia hominũ: g interfecti sunt: ꝛ ꝑꝺiderũt. 48. galeas: exceptis alijs nauigijs ꝛ preter illas que submerse sunt in mari. Terremotus etiã magni fuerunt in tuscia: signantes mala multa que secuta sunt ibidem.

¶ Iste adulp⁹ fuit comes de anaxone: ⁊ nō fuit coro natus p papā: qz obijt i bel lo qō cū alberto duce au strie habuit.

¶ Iste albert⁹ fuit dux austrie filius rodulphi p̄dicti. hic primū a boni facio reprobat⁹. deinde ab eodē cō firmat⁹ ppē regē frācie: tūc inimicū eccl'ie. cui etiā alberto idē papa re gnū frācie subiecit: sīc ⁊ alia regna fr nihil pfuit. tan dem occidit a ne pote suo.

¶ Iste benricus fuit comes lutzenburgeñ. in militarib⁹ actib⁹ strēnuissim⁹: pacem p terrā ⁊ aquā tenere cōcupiuit: victor gl'iosus: ⁊ bella tor iuict⁹ extitit: corona t⁹ fuit a clemente gnto. tandē itoricat⁹ sumēdo eucharistiā. Hec legūt i libris: ⁊ fama ferunt p quendā de ordine p̄di catorꝝ fcā: sed mihi pñtate fue runt lr̄e testimoniales: i qbus excusat ordo de bis: ⁊ qꝫ false hec imposita fuerūt venerabili viro dño bernardino de mon te politiano: q erat frater eius dem ordinis bō prudens ⁊ religiosus sacerdos de claro genere nat⁹: in curia impiali p̄ncipib⁹ eq̄lis. Obtulit etiā se in ciuitatē aretij inter amicos impatoris stare iuri: ⁊ ad oēm obiectionem fiducialit rn̄dere: cui placet regrat huiusmodi apud pfessores eiusdē ordinis: ⁊ plene informabit de bis ad oēm copiam.

Adulph⁹ an.6.

Albertus an.10.

Henricus an.5.

¶ Cometa apparuit. ⁊ segt̄ statī bellū flandrēse: vbi cecidit flos militie galicane. 1302.

¶ Terremot⁹ magni fuerūt: nec ausī fuerūt ho mines manere in ciuitatib⁹: ⁊ papa bonifacius simiter in prato quiescebat.

¶ Lodonic⁹ oli rex frācie canoniçat̄ p bonifa. 8.

¶ Alanus doctor vniuersalis.

¶ Joannes scotus doctor subtilis.

¶ Joānes andree iurista maxim⁹: claret bono nie: plura scripsit solēniter.

¶ Rbodus insula capit de manib⁹ thurcorꝝ: p dños ordinis sci ioannis bierosolymitani cū quinq; adiacentib⁹. Et fuit bella tum annis quattuor: ⁊ xp̄iani finaliter obtinuerūt.

¶ Judei expellunt de regno francie: oibus eorꝝ bonis cōfisca tis illic minime reuersuri.

¶ Templarij destruunt subito: mirantibus vniuersis quō tanti dñi sic insperate pimunt: magister ordinis cōburi tur parisius. Causa autē publicata fuit postea: que fuit pphana pfessio cū abnegatiōe xp̄i: ⁊ expuitione supra cru cem in opprobriū crucifixi: put plures eorꝝ confessi fuerūt. Et stetit ordo iste annis. 184.

¶ Dulcinus beresiarcha novarieñ. cū margaretha vxore sua beretica: ⁊ complicibus suis combusti fuerunt: sed prius membratim concisi fuerūt crux p̄dicata fuit.

6493 — 6503

Bñdict⁹ 11⁹. mē. 8 di. 17.

Clemēs. 5 vasco. ā. 8 m. 10. d. 15

Joannes 22⁹ an. 18

1294 — 1304

¶ Iste benedict⁹ vir scūs fuit de ordine p̄dicatorꝝ: paꝝ supuirit ⁊ obijt pusij ibidē sepult⁹ in eccl'ia p̄dicatorꝝ miraculis coruscans. hic suborti discidiū t̄nt regē frā, corū ⁊ bonifaciū sedauit: ⁊ p̄uile gia restituit: ⁊ libertates qb⁹ rex priuat⁹ erat: ⁊ vacauit sedes p an nū sequentē: ⁊ plus ppter discor diam cardinaliū.

¶ Iste clemēs fuit tante p̄rogatiue i ex pediendis negocijs eccl'ie: que tunc plu rima fuerūt: ut etiā absens eligeret. Hic cōciliū celebrauit vienne: ⁊ librū septem decretaliū: q vulgarit clementinaꝝ dicit cōpilari fecit: ingsitores cōtra tēplarios misit: venetos supauit: regulā mioꝝ de clarauit: tēplarios dānauit: ⁊ ordinez sci ioānis bierosolymitani exaltauit tandē post multa que laudabiliter egit morit. ⁊ sedes vacauit annis duob⁹ mensib⁹. 3.

¶ Iste ioānes tot⁹ gl'iosus fuit q̄ ad ea q̄ i actiua vita exercēda sūt: ostitutiones clementis publicauit: ⁊ ad vl'ia studia misit: multos scōs cano niçauit. Ep̄at⁹ pingues diuisit: cōtra pl'alitatē bñficiorꝝ multa bona instituit ⁊ bereticos pl'es p̄cipuo çelo dā nauit ⁊c. an etiā saluat⁹ sit an n̄: dūs etiaz suis deuotissimis reuelare no luit. Ipse etiā fūdauit domū boni passus: ordinis carthusieñ. sup durentiam ppe auinionē.

¶ Concilium viennense in quo presedit clemens quintus: multa ibi sūt statuta: p salubri regimine ecclesie: ⁊ here sum extirpatione. Et minores inter se tumultuātes concordati fuerūt: pars vna dicta fuit spiritualiū. alia vtiq; nō habuit vocabulum hoc.

¶ Nobilissima ciuitas aconensis a saracenis destruit: ac demuz deifere marie in carmelo monasteriū ad q̄ttuor miliaria ciuitati vicinū: ab eis igne cremat: fratribus inuētia in eo: pfidorū gladijs trucidatis: ⁊ tunc prochdolor ordo carmelitus mellifluū locum ex toto pdidit: in quo a tempore helie: ⁊ helisei pphetarū: duob⁹ milibus ducen tis viginti ⁊ vno annis pstiterat.

¶ Sanctus albert⁹ de trapano carmelita siculus: vir meritis: insignis doctrina q; clarus: ac torius pfectiōis exem plar. 7. idus augusti migrauit ad dominū.

¶ Iste lodouic⁹ fuit dux bauarie ⁊ contẽpsit coronationẽ dñi pape: quappter ab eo deposit⁹ẽ ⁊ mult⁹ sibi labor ⁊ picula successerũt. Nisus est etiã scindere vnitatẽ ecclie. Et fridericũ ducẽ austrie contra se electũ vicit. In tribulatiõe ⁊ cõtumacia vsq; ad finem dur⁹ pmansit grande piculũ aie sue reportãdo. Tandẽ karolus cõtra eũ eligit qui ꝓualuit. ⁊ lodouicus de equo cadẽs subito mort.

¶ Ordo nouorũ militũ ieſu xp̃i instituit in portigalia p ioannẽ. 22. ⁹ saracenos.

¶ Astronomi maximi fuerũt parisius hoc tpe videlz: ioãnes de linerijs: ioãnes de saxonia: ioannes de muris ⁊ buridan⁹ maximus ph̃s q inuenit viã modernor.

Impatores.

Lodouicus an. 13

¶ Ioãnes mandeuil: doctor i medicina ⁊ miles in armis: natiõe anglic⁹ fuit circa hec tpa. Et mirabilẽ pegrinationẽ q̃si toti⁹ mũdi pfecit. Et scripsit eã tribus linguis.

¶ Spũs guidonis multa reuelat i ciuitate alexij ppe romã: ⁊ de hoc pulcher libellus est scriptus.

¶ Thomas de agno doctor scũs canoniçat. 50. anno. post obitũ suũ.

¶ Thomas ep̃s erfordeñ. canoniçat.

¶ Odoric⁹ vir scũs de ordine minorũ in asia ⁊ india euãgeliçando discurrit miraculis clar⁹. Et q̃tuor scõr martyrũ corpa sui ordinis de ciuitate borgmes transtulit p mare: ad supiorẽ indiam i ciuitatẽ carrã nõ sine miracul'. Et descripsit pegrinationem suã. Beguardi multi cõbusti sũt parisi⁹ ppter heresim pauperũ: qr sub specie boni mala suscitare conabant'. Et michael generalis minor: fuit cũ sibi adherẽtibus declaratus hereticus. Numer⁹ combustiorũ tam de ordine eodem q̃ alior. 114.

¶ Lodouic⁹ tholosan⁹ ep̃s canoniçat filius regis sicilie ordinis minor:

¶ Clementinarũ liber publicat' ⁊ ad studia vlia dirigit' p ioannẽ. 22.

¶ Paupes de lugduno q se dixerunt de itia regula francisci: tanc̃ heretici dãnati sũt ⁊ cõbusti: pluribus locis ⁊ vicib⁹: cũ suis articulis erroneis. Un⁹ articulus fuit: q̃ xp̃s ⁊ apli nihil habuerũt in ppio uel cõi: ⁊ q̃ nullũ ius habuerũt in bis que scriptura dicit eos habuisse.

Anno mundi	6513		6523
Pape.	¶ Declaratũ ẽ p. ioãnẽ. 22. edicto ppetuo hereticũ eẽ censendũ asserere xp̃m ⁊ apl'os nihil habuisse i ppio nec i cõi. Itẽ affirmare q̃ i xp̃o eiusq; apl'is in bis q̃ eos habuisse sacra scriptura testat' neq̃c̃ ius ipsis vtendi cõpetierit nec illa donandi: aut ex ipsis alia acgrẽdi: erroneũ ⁊ hereticũ idẽ papa ioãnes declarauit.	Bñdict⁹ 12⁹. an. 7. m. 3. d. 18	¶ Declaratũ ẽ p benedictũ q̃ aie scẽ que nihil habent purgabile: primo ita ut decedunt faciem dei vident: aliter sentire aut dogmatiçare est hereticum.

Anno xp̃i.	1314		1324
	¶ Nota q̃ ioãnes. 22⁹ collegit de libris p̃decessor suor ex ordine bti bñdicti sũmos pontifices. 24. fuisse. Cardinales. 183. Archiep̃os. 1464. Ep̃os. 3520. Abbates insignes. 15070. habuit quoq; canoniçatos scõs. 5555.		¶ Iste benedict⁹ fuit monach⁹ mõasterij bolleñ. ordinis cistercij: ⁊ vocabat' iacob⁹ de furno ab infantia bone vite ⁊ mgr̃ i theologia. Fact⁹ aũt papa reformauit ordinem sci bñdicti ⁊ cistercieñ. qõ necesse fuit. In largiẽdis bñficijs durus fuit: ⁊ ne indignis cõferrent': decretalẽ edidit: q̃ sic icipit. Bñdict⁹ de⁹ i donis: ⁊ mltos ꝓuauit. Erat enĩ feruid⁹ fidei cũ seueritate çelator: ⁊ ob hoc multis min⁹ charus. tante rigorositatis fuit: q̃ vix cognoscere voluit cõsanguineos: dicẽs papã cõsanguineos ñ bñe.
	¶ Schisma. 21. inter ioãnẽ. 22. ⁊ quẽdã petr̃ de carbario de ordine minor̃. Cã fuit tyrãnidis lodouici: q scindere nitebatur vnionẽ ecclesie eo q̃ ioannes papa eũ excõicauit: ⁊ ideo istũ petrũ in idolũ erexit ⁊ venerat⁹ est eũ sed nihil ꝓfecit: qr stati succisũ est: ⁊ petrus venit ad pedes ioãnis veniã petẽs ⁊ obtinuit: tñ fuit cõseruat⁹ ut hostis oĩbus dieb⁹ vite sue.		

¶ Berardus de bononia: ordinis magne marie de carmelo doctor parisij: sapientie ⁊ doctrine opinione celebris: post pluriũ librorũ editione in auinione vitã exiuit.

¶ Sibertus de beltre almanus: ⁊ ioãnes valfigrã anglicus carmeliti ordinis: doctores illustribus cõnumerandi: ad salutis scientiã verbis scriptisq; q̃ plures erudiunt.

¶ Judei p totā almaniā fuerūt cōbusti: qz fontes z putes os intoxicarūt: sicut plēs eoz cōfessi fuerūt id esse verū.

¶ Iste karol⁹ fuit rex bohemie: vir prudēs z astut⁹: hic iussu clemētis fuit elect⁹ adhuc viuēte lodouico contumace: z qz būiliter sci petri benedictionē ac papē corōnationē expetijt: more aliorū bonoz regū: ideo in oībus bñ directus fuit: z p̄ualuit ꝺ oēs aduersarios suos. Ipse multa statuit. z p̄cipue legē fauorabilē p̄ p̄sonis z rebus spū̄alibus: que adhuc karolina dicit̄. Tandē moritur diuitijs plenus z gloria: sepultus prage.

karolus 4⁹. an. 31.

¶ Anno xp̄i. 1335. fūdata ē dom⁹ scē barbare ordis carthusiensiū in colonia agrippina: illo i loco ut pie credit̄ vbi olim btūs seuerin⁹ sci martini animā in celū deferri cōsperit: angelico cū cōcentu.

¶ Aquarū iundatio fuit maxima nō ex pluuijs: sz scaturientiū terre venarū: damna fecit infinita toto orbi.

¶ Bellū maximū inter philippū regē frācie: z eduarduz regem anglie fuit: z tanta strages ut mare flandrēse aliquot diebus tinctū sanguine videret̄.

¶ Pestilentia grauissima fuit: ita q̄ vix viui sufficiebāt ad sepeliendū mortuos.

¶ Item multe ville deserte diu manserunt.

¶ Jubileus mutat̄ p clementē de qnquagesimo in gnq̄gesimū ppter breuitatē humane vite.

¶ Scūs iuo brito doctor iuris canoniçat̄: qz fuit aduocatus pauperū z scē vite: hic solus inter oēs iuristas modernos sanctus reputat̄.

¶ Laliarandrus cardinalis sci petri ad vincula: p̄latus deuotus: z amicus religiosorū z p̄motor bonoz fuit.

¶ Portentū ignis in celo visū est: quod a plēbis vocat̄ cādela rotūda. Et eodē anno surrexerunt. 1351. cruciflagellatores. Dec secta pestifera surrexit i supiori almania: z ad inferiorem descendit: demū ad ptes gallicanas. Confluebāt huiusmodi ex diuersis: doctis z indoctis: nobilibus z ignobilius: flagellabant autē se cuz flagellis nodosis acubus insutis ꝛc̄. z nisi papa phibuisset: multa mala attentassent.

1350

¶ Lector quidā paulus noie: negādo btām virginē cōceptā fuisse sine peccato originali: corā toto clero z populo in cracouia cecidit: z expirauit: sermone nōdum finito: ut testat̄ magist⁹ henric⁹ de bassia: qō factū plures terruit in hac materia scribentes.

¶ Joāna regina francie virtuosa z humilima: z ut pie creditur sancta obijt. 1349.

¶ Caliarandrus cardinalis sci petri ad vincula: p̄latus deuotus: z amicus religiosorū z p̄motor bonoz fuit.

6533

Clemens 6⁹ ā. x. ñi. 6. di. 16.

1334

¶ Iste clemens fuit noie z re tot⁹ vtuosus: multaq̄ p bñdictū rigore facta mitigauit: z quosdā p̄uatos restituit. Laudabilis fuit rigor seueritatis bñdicti: sz multo amabilior fuit benignitas clemētis: ꝺ erat sermocinator egregi⁹: z sermōes multos collegit. Nullū incōsolatum a se abire p̄misit. Elect⁹ fuit āno xp̄i. 1343. ut in bulla quadā repperi.

¶ Joānes de bachone carmelito theologice sapie: canonicēq̄ scie p̄nceps parisius: z demū p angliā clarus cognoscit̄.

¶ Guido de pirpiniatō ex p̄ore generali carmelite religiōis: p̄mū maioriceñ. ac demū clueñ. p̄tifex doctor inter p̄cipuos cōmēdatus z ut alter elias p domo dñi seriosius post correctoriū iuris: z alia q̄ plurima volumina p̄cōmēdata: librū ꝺ oēs bereses scribit quē dño gancellino cardinali albañ. p̄titulauit z multorū actuū suorum clarissime gestorū magnitudine xp̄ianū orbem celebri rumore clarificat.

6543

innocēti⁹ 6⁹. ā. x. le moniceñ.

1344

¶ Iste innocenti⁹ amator fuit religiosoz z fecit fabricari in regno francie ppe sanctum andreā ex opposito auinionis monasteriū ordinis carthusieñ. z multa priuilegia eidē scō ordini cōcessit: ibidēq̄ sepelit̄: fuit etiā canonista maximus.

¶ Petrus de cesa ex priore generali carmelitarū ep̄s vasionensis ac hierosolymitanus patriarcha virtutis forma: doctrineq̄ speculum clarus habet̄: quē q̄ plura miracula deo conregnare predicant.

¶ Terremot⁹ maximi fuerũt per diuersa loca: ⁊ basilea tota cecidit cũ multis castris i circuitu. Tũc boies velut bestie in siluis cõmorãt: nec ciuitates intrare audẽt Bella etiã plura ⁊ pestilẽtie ⁊ fames fuerũt. Terraq; i multis locis aquam albã ⁊ fetentẽ euomuit: q̃ castra ⁊ loca fortia casui dedit. Tpa pniciosa ppt hereses ⁊ sectas plures ⁊ supbia: ⁊ iniqtas nimis inualuit: vñ i libro btẽ brigide p̃mo. c. 45. dr̃ q; fm rigorẽ iusticie mundus merito deberet pire: qr pei⁹ est q̃ tpe diluuij: sz p̃cib⁹ sãctor misericordia parcit ei.

¶ Eclypsis solis fuit in p̃ncipio martij ⁊ durauit q̃si duabus horis.

¶ Tpa multũ superstitiosa ⁊ curiosa: ⁊ popul⁹ leuis nimis.

¶ Katherina de senis v̊go incõparabilis scitatis fuit cui⁹ vitam scripsit mgr̃ iordan⁹ ordinis p̃dicatorũ cõfessor ei⁹: obijt ãno. 1380. Multũ iustificauit partez vrbani sexti: dicendo ipsũ esseverũ papã ⁊ de scismate pphetauit ⁊c̃.

¶ Causa humane malitie a doctis viris multiplex assignat̃: inter q̃ nõ minima é: q; parentes filios nõ educãt disciplinate: sed pmittunt eos ad placitum delitijs affluere Petulãtia igit̃ cũ ex consuetudine in naturã transierit: nec erubescẽ nec timere posſũt. Fitq; ceruix dura donec paupertate bellis: laboribꝰ ⁊ aliis tribulationibꝰ mollescat attrita Fagellum g̃ sibi p̃parat q filios nõ castigat.

Jmpatores.

¶ Brigida vidua scissima de regno suetie clara habeb̃ multas reuelatiões habuit informatinas ad oẽm statũ ecclesie: ⁊ ordinẽ instituit cui⁹ ipsa patrona ẽ: festũ eius agit̃. 23. Julij.

¶ Ordo saluatoris q vulgariter dicit̃ ordo brigide: circa hec tpa ichoat̃ cui⁹ regulã ipe saluator met dictauit

¶ Stigmata xp̃i mulier q̃dã in manib⁹ ⁊ pedib⁹ habuit ⁊ morabat̃ in oppido delfft in ptib⁹ holandie.

¶ Studiũ prage instituit̃. Et p̃uilegijs dotat̃ ab innocentio sexto intuitu karoli.

¶ Habuit secũ v̊ginẽ scãm katherinã filiã beate brigide: ⁊ alias plures vtriusq; sexus psonas venerabiles.

¶ Joanes de rupescissa de ordie minor multa p̃dixit mor futura de duob⁹ antixp̃is: ⁊ desolatione terraꝝ ⁊ generali cõculcatiõe cleri: ⁊ reductione totius orbis ad fidẽ christi. Pluraq; alia añ annũ dñi. 1370. que dixit sibi reuelata a dño iesu: sz nõ euenerũt. Et diu in vinculis tentus: grandia scripsit de futuris. Et nota q; pene ab initio fidei: huiusmodi p̃nosticatores fuerũt: ⁊ quotquot tp̃s determinatũ p̃dixerunt de huiusmodi arcbanis: que pater posuit in sua potestate decepti sũt. Et iõ nõ est huiusmodi reuelatiõibus: fides amplius adhibenda.

¶ Alexãdria egypti ciuitas opulentissima a petro bieru salẽ cypriq; rege capit̃. Beato petro thome ordinis carmeli patriarcha cõstantinopolitano ac sedis aplice p̃ sancto passagio legato multũ coopante.

Anno mundi	6553		6563
Pape.	Urbanus quintus an. 8.	¶ Constitutio in vinea: publicatur contra symoniacã prauitatẽ p̃mo anno vrbani. in vrbe apud sanctũ petrũ.	Gregori⁹ vndecim⁹ an. 8.
Anno xp̃i.	1354		1364

¶ Iste vrban⁹ fuit abbas massilien. ordinis sci bñdicti: decretor⁹ doctor ⁊ scũs reputat̃. Fecit crucẽ predicari cõtra thurcos ⁊ passagiũ ordinauit: intoxicatus obijt ⁊c̃. Ad ipsuz beata brigida fuit missa a xp̃o pro confirmatiõe regule.

¶ Iste gregori⁹ fuit dict⁹ petr⁹ de bella forte lemoniceñ. dioceb: diaconus cardialis obijt rome in pace xp̃i: post eũ segt̃ tribulatio quã dñs btẽ brigide preostendit: ppter pctã cleri.

¶ Circa hec tpa pmisit karolus. 4. electoribus thelonea ⁊ vectigalia imperialia: que sita fuerãt in terris ipsor⁹. Et surgit disputatio grãdis pro ⁊ ꝯ. Nã vna positio p̃bare cõtendit: q; hoc nõ liceat neq; expediat sic exossare imperium: ut nullas vires contra aduersantes retineat. Alia ecõtra putat rationabiliter hoc factũ: ne ipsor⁹ elector⁹ regiones grauent̃ stante p nũc tot p̃ncipũ violenta incursione: nihilq; curantiũ de impialiũ fulminatione p̃ceptor⁹. Quare g̃ ipsi electores pre ceteris exactionari deberẽt: cũ nõ eẽt q defenderet: aut manũ adiutricẽ afflictis porrigeret. Que aũt ista⁹ firmior sit: videât quor⁹ interest. Quid vo de bis eneas poeta laureat⁹ senserit: in hystoria bohemorũ pleni⁹ cõtinet̃. Doc p certo scim⁹: q; siue sic siue aliter disputatio cõcludat̃: mũdus iste curſũ suũ a solita vanitate ⁊ instabilitate nõ retrabet. Nihil stabile sub sole: sz cuncta subiacent vanitati: ut sapiens dicit.

¶ Sanctus petrus thome ex carmelita pacteñ. epꝰ ⁊ patriarcha cõstantinopolitan⁹: doctor p̃celebris sũmiq; regis signifer bellicosus. Post inumeras quas habuit nedũ cũ spũalibus: sz ⁊ corpalibus crucis inimicis victorias. Postq̃ plures conscriptos libros: ac patrata miracula in famaugusta regni cypri ciuitate: corpus exuit in festo epyphanie.

Wençelaus an.24.

¶ Iste Wençelaus filius ꝑdicti karoli regis bohemie fuit: ⁊ adhuc patre viuẽte: electꝰ est in regẽ cũ adhuc puer esset: ſz nõ curauit de impio. ⁊ ideo post multas admonitiões depositus fuit. Nobilẽ eius indolẽ libidinosa vita polluit: ⁊ fuit finis eiꝰ sine honore: nimis enĩ degener erat a moribus ⁊ virtutibus sui genitoris: nec vnq̃ impiali diademate coronatus est. Paterna aũt ꝓbitas in sigismundũ fratrem eius transisse fertur: ut infra patet.

¶ Secta choriçantiũ trãsiuit: anno dñi. 1373. Et fuit rhenus magnꝰ in comparabiliter.

¶ Bartholus:
¶ Baldus: fuerũt hoc tpe maximi legiste.

¶ Festũ visitatiõis btẽ marie iussit ab vrbano sexto: ſm formã sacri eucharistie ꝓpter impetrandã vnionẽ: meritis beate marie virginis.

¶ Uincentius de valentia alꝯ de ferra: vir scũs ordinis predicatorũ claret miraculis multis: canoniçatus est post a calixto tertio anno dñi. 1455. qõ ⁊ sibi spũ ꝓphetico ꝑdixit bernardus discipulus eius.

¶ Scisma vigesimũ secundũ omniũ scismatũ que ante fuerũt pessimũ ⁊ subtilissimũ. Adeo enĩ pplexũ fuit ut etiaz doctissimi ⁊ cõscientiosi viri nõ valerẽt discutere: cui esset magis adherendũ: ⁊ fuit cõtinuatũ ꝑ ãnos. 40. cũ graui scandalo totius cleri: ⁊ grandi iactura aiaꝝ ꝓpter hereses: ⁊ alia deuia: que tunc pullularũt: eo q̃ nõ esset disciplina in ecclesia contra huiusmodi. Et iõ ab isto vrbano sexto: vsq̃ ad martinũ nescio quis fuerit papa.

¶ Joannes balestarij carmelita doctor: inter doctores ingenti habitus gloria: post editionẽ multoꝝ voluminũ: in cõuentu suo maioritarũ moritur.

¶ Iste bonifacius eligĩ rome loco vrbani: dictꝰ fuit petrꝰ de thomacellis: ⁊ cõtinuaẽ scisma.

6573 — 6583

Scisma pessimũ oriẽ durauit annis. 40.

Urbanus 6ꝰ ã. 9.

clemẽs 7ꝰ. ã 15.

Bonifaciꝰ 9. ã. 15.

Bũdictꝰ 13ꝰ an. 12

1374 — 1384

¶ Iste vrbanus electꝰ fuit in vrbe ꝓpter vim romanorũ ſz cardinales hoc metu fecerũt ⁊ nõ ex aio. Quappꝫ fugiẽtes ad ciuitatẽ fundoꝝ: dixerũt eũ nõ esse papam ⁊ elegerunt loco eius dñm robertũ de gebennis eodẽ ãno: qui dictus est clemẽs septimꝰ: ⁊ hic oriẽ scisma.

¶ Scũs andreas ex priore carmelitarũ florentini cenobij: ꝑsul festilanꝰ odore virtutifero: lõge lateq̃ fulgurante splendescẽs: in dño qeuit: cuiꝰ corpus florentie translatũ: magna miraculoꝝ illustraẽ gloria.

¶ Circa hec tpa mortuus est illustrissimꝰ dñs ioannes galeaceus de vicecomitibus: dux medilani. Quo tpe obtenta fuit ciuitas vincentie. Sponte recõmendata ⁊ dedit illustrissimo dominio venetiarum.

¶ Iste benedictꝰ fuit electꝰ in auinione in locũ clemẽtis: ⁊ dicebaẽ petrus de luna: ⁊ ꝓdurauit vsq̃ ad cõciliũ cõstãtiense: ſz nec tunc quidem obedire voluit: ſz semꝑ ꝓmansit ꝓtinax. Moriẽs tandẽ in regno aragonie iussit cardinalibus suis: q̃ statim aliũ loco sui eligerẽt: qõ ⁊ fecerũt: ⁊ idolum eleuantes clementẽ octauũ vocauerũt: ſz nil ꝓfecerũt

¶ Franciscus martini theologoꝝ ornamẽtũ: singulariſq̃ sui tpis lucerna: in honorez ꝓgl'iose sui carmeliti ordinis patrone: libꝝ de scã conceptiõe imaculate dei genitricis marie cõscribit: cũctis virginis çelatoribus gratissimũ.

Uincentia.

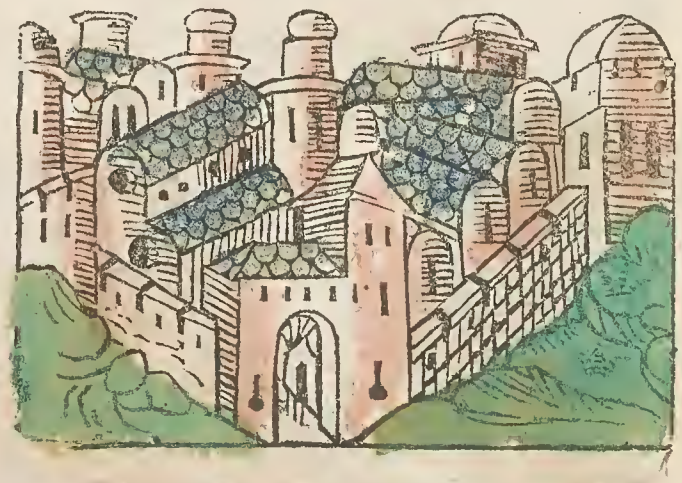

¶ Iste rupertus fuit dux bauarie ⁊ comes palatinus rheni: vir iustus ⁊ catholicus coronatus a bonifacio nono. Hic cū grandi exercitu almanoꝝ intrauit italiā contra ioannē ducē galiase: ſꝫ cū iactura graui redijt: dignus habitus ut p̄ iusticia patereť. 1408.

¶ Imperatores.

Rupertus alʒ robertus. ā. 9.

¶ Eberhardus groet claret scitate vite ⁊ scia. ⁊ incepit cōgregationē fratrū i dauātria: ⁊ plura scripsit.

¶ Joānes ruſbroch clarus habeť: vir admodū deuot⁹ ⁊ illuminatus. Etiā multa scripta in theutonico reliquit.

¶ Henricus oyta: sacre theologie pfessor famosus.

¶ Henricus de hassia etiā doctor theologie: fuerūt in Wiēna duo luminaria ecclesie.

¶ Heresis puersa ioānis Wicleff i anglia: ⁊ ioānis hus i bohemia: ac hieronymi de praga pullauit ⁊ multos infecit. Et sub habitu ouino: lupinā crudelitatē absc̄dentes: totū eccleſiasticū statū subuertere nitebanť. Adiuuit eos tp̄s pessimū: ppter scandalosū scisma.

¶ Heresis adamitaꝝ pullulare cepit i bohemia: sꝫ stati extincta ab hereticis fuit. s. hussitis Erat enī nimis grossa ⁊ inerecūda. Nā nudi incedebāt: ⁊ indifferēter cū feminis luxuriabāť

¶ Petr⁹ de eliaco theologus. Joānes gerſon discipul⁹ ei⁹ etiaꝫ doctor theologie clarent parisius.

¶ Cōciliū p̄ isanū i q̄ inchoata fuit mātia de mō faciēdevniōis duos. n. depositt ⁊ ē-tiū subſtituit ⁊ sic peior scissura fcā est: qz nō p̄ualuit ereq bonū qō decreuit.

1407.

¶ Lodouic⁹ dux aurelianeñ. frater regi frācie: occisus est parisius isidiose. Et fuit occasio infinitoꝝ maloꝝ. Causa acta in cōcilio cōstantieñ.

Anno mundi 6653 6603 Grecus.

Innocēti⁹ 7⁹. an. 2

Greg⁹ 12⁹ an. 12.

Alexād er. 5⁹. an. 1

¶ Pape.

Anno r̄pi. 1394 1404

¶ Iste innocentius fuit electus rome in locum bonifacij: dicebatur cosmarus de parusio.

¶ Trifarius cursus tempoꝝ repiť: q se miro ordine alternat: ⁊ p̄m hūc ois status: ois cōditio se gnbernat. Prim⁹ ē babūdātie: scōs indigērie terti⁹ tpantie. Cū enī tpaliā babūdātia arridet: hoies fic fiūt aiosi ⁊ grā dia attentāt: plesq; velut futuri sublimes: delicate ⁊ pompose educāt. Sequiť ex his faciliter discordia qñ nullus alteri cedere didicit: donec apta bella cuncta ad pauptatē deducāt. Indigētes igiť effecti: prudentiā adiscim⁹: moleste expti q̄ non ut volum⁹: sꝫ ut p̄mittimur opamur: temperate deinceps viuere ac meticulose solemus. Generat deniq; tpantia hec paulatī diuitias: que iterū ut prius animū tumidū reddūt: ⁊ eū in circuitu sempiterne instabilitat] ambulare cogūt. Juxta cōe igiť puerbiū: diuitie pariūt aiositates: aiositates bella: bella pauptetem: pauptas mediocritatē: mediocritas diuitias: diuitie iterū aiositate ⁊c. Hoc est qō psalmista notat dicens. In circuitu impij ambulant.

¶ Iste gregori⁹ fuit elect⁹ rome loco innocentij: vocabatur añ angel⁹ corarius cessit in concilio cōstantieñ.

¶ Iste alexander fuit elect⁹ i cōcilio pisano: dicebať petrus de candia. Et fic additū ē scisma scismati: qz tres gerebāt se p̄ sūmis pontificibus.

¶ Ciuitas verone recōmēdata ⁊ dedita illustrissimo ducali dominio venetoꝝ obtineť. Et p̄ vim obtinuerūt. Feltrū ciuitat] bellū: Castrum bassani: ⁊ alia plura loca montana cōuicina.

¶ Padua etiā obtineť: captis dño ⁊ filijs eius deductis in carceribus venet].

¶ Emerūt etiā isti illustrissimi dñi venet]. a rege ladislao apulie ciuitatē iadrie p̄ duc]. lx. milibus auri.

Uerona

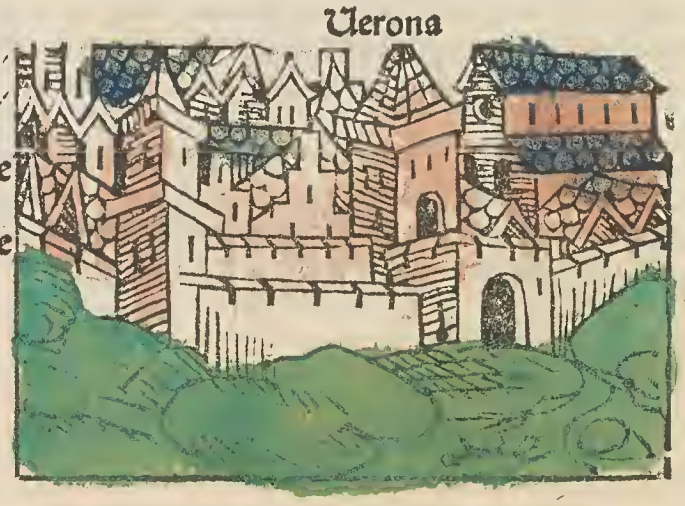

¶ Iste sigismūd⁹ fuit rex vngarie: vir xp̃ianissim⁹ & humilimus: adeo deuot⁹ ut merito canōiçari debuisset iuxta q̃ūdã pioꝝ vota. Dic afflicte eccl'ie & pene desolate: sua mirabili sapiẽtia & industria succurrit: nec in aliq̃ sibi ac suis pepcit: donec plena vnio fieret. Contra thurcos nouẽ bella hũit: vbiq; triũpbãdo. Quid vltra: q̃ de ostãtino: theodosio karolo: ot

Sigismũd⁹. an. 27. fi. Karoli.

tone: ceteriscq; impatoꝛib⁹ laude digna scribunt: huic secure pñt applicari: eligit anno 1409. cũ iã. 23. ãnis regnasset in vngaria coronat̃ ab eugenio.

¶ Bohemia vastat̃ atrociter p sigismundũ & pncipes almanie ppẽ beresim bussitaꝝ. Et fuit crux data & p̃dicata contra eos.

1416.

¶ Cociliũ ostantien̄. magnũ i q̃ fides xp̃iana q̃ iã multꝫ ãnis q̃si titubare videbat̃: fortit exurrexit: ibi scisma pessimũ. 40. ãnoꝝ termiatũ ẽ: ibi bereses dãnate: & duo bereſiarche. s. ioãnes bus & bieronym⁹ cõbusti fuerũt: & pl'a bona istituta. Determiauit etiã eadẽ scã synod⁹: q; cociliũ ltime cõgregatũ repñtãs eccl'iaz vniuersalẽ: potestatẽ bz a xp̃o imediate: cui ois stat⁹ etiã papalis obedire tenet̃: in his q̃ sũt ad generalẽ reformationẽ eccl'ie. s. in fide & moꝛib⁹: tã in capite q̃z i mẽbris Itẽ q; deinceps cõciliũ de decẽnio i decẽniũ debẽt celebꝛai.

¶ Frãcia añ hec tpa diu i floꝛe: hic in meroꝛe & cõculcatione fuit: iuxta moꝛẽ variabilitatis tpaliũm Et nota q; frãci etiã extra patriã suã. s. i turchia miserabilissime ceciderũt i bello: q; noluerunt audire cõsiliũ sigismũdi & capt⁹ fuit dux burgũdie: alijs interfectis.

¶ Regnũ frãcie floꝛẽdissimũ miserabilit supꝛa modũ vastat̃ p henricũ regẽ anglie: q etiã nõ valẽs getos dies in delitijs sufferre: postq̃z alios afflixit non sine grãdi iactura suoꝝ: infelicissime moꝛbo pessimo vitã finiuit.

¶ Itẽ ioãnes dux burgũdie idẽ regnũ eque lacerauit: & ipse etiã p⁹ occidit̃: qõ fuit infinitoꝝ malorum occosio. Candez dñs cardinalis scẽ crucis ordinis carthusien̄. pacis modũ inꝛ eos repperit: sed anglici noluerũt recipere: ſz bugrũdi tñ.

¶ Joãnes dux burgũdie atrocit occidit̃ i cõspectu regis frãcie: statim p⁹ treugas initas: cũ sacrm diuisim ambo sũpsissent: & sequũt̃ multa mala lõgo tpe

¶ Duo amãtes in pñtia sigismũdi fatuo amoꝛe cõglobati: cũ se ad libitũ frui nõ possent: hoꝛꝛibili infirmitate pcussi sũt: ita ut mulier expiraret: vir etiã

6613

Joãnes 23⁹. an. 4. dict⁹ bal thasar de cora.

Martin⁹ 5⁹ roman⁹ an. 14.

6623

Eugeni⁹ 4⁹ venet⁹ an. 17.

vix curari poterat. vnde apparet quantuz sit hoc malũ vitandũ: qõ nullo cõcilio acqescere põt.

dict⁹ gabꝛiel de venetijs.

1414

¶ Iste ioãnes succesit alexãdro. Et primũ gdẽ bñ inchoauit p vniõe: & fuit i cõlio cõstañ. & obtulit cessionẽ papat⁹: sed p⁹ depꝛauat⁹ latenter fugit: & tñ nil pficit ei: capit̃ tandẽ: & sic cessauit coactus: fact⁹ etiã iterũ cardinalis: sepult⁹ flocentie.

¶ Iste martin⁹ elect⁹ fuit p cociliũ ostan. depositis alijs otendẽtib⁹ q; diu scima habuerunt: & sic redijt vnio diu desiderata & necessaria p fidei defensione. hic fuit papa potentissim⁹ sup oẽs: diues & iusticiarius magn⁹: plateas & stratas publicas securas reddidit: hereticos deleuit: mlta bona patrauit: adiuuãte sibi inclyto pꝛincipe sigismũdo. Pꝛo tra scã recupanda: multos thesauros ogregauit: ſz moꝛte p̃uent⁹ res impedita fuit: & cõciliũ bꝛeuit̃ añ moꝛtẽ cõgregari iussit in basilea.

1424

¶ Iste eugeni⁹ fuit elect⁹ pacifice i vꝛbe moꝛtuo martino: & idubitat⁹ papa babitus: ſz postea bꝛeuiter expulsus de roma fuit: ita ut nud⁹ fugẽt. Itẽ a cõcilio basilien̄. citat⁹ & ẽt depos⁹ fuit: ſz nõ curauit & ob h̃ iterũ scisma oꝛit̃: qõ stetit vsq; ad moꝛtẽ ei⁹: q fauebãt sibi multa laude digna de eo dixerunt. Econtra q aduersabant̃ plura enoꝛmia sibi imposuerũt ꝛc. ut moꝛis ẽ. Tñ quicqd ẽ: añ susceptã dignitatẽ fuit vir abstracte vite: puta fraticella & bone fame. Qõ postea fert̃ feciſſe diuino iudicio relinquo. Ipse etiã romã recupauit adiut⁹ a venetis: & maioꝛẽ obedientiã babuit.

¶ Michael de anguanis bononien̄: natalis soli gloꝛia & magnũ carmelite religionis: gnimo tot⁹ xp̃iauitatis luminare: post editionẽ multoꝝ voluminũ terras liquit.

¶ Obtinuerũt etiã nobiles veneti. i. illustre dñiuz venet}. ciuitates. Feltrũ. Bꝛixiã & Bergomũ. & plura alia loca.

¶ Iste albert⁹ fuit dux austrie ⁊ gener sigismūdi: ⁊ ideo assumpt⁹ fuit i regē bohemie ⁊ vngarie: ꝓpter filiā sc̄z ei⁹ qz aliū heredē nō reliqt. Dic elect⁹ fuit i regez almanie: sz statim intoxicat⁹ obijt. Alij dicūt qꝺ profluuio ventris. Uir vtiqꝫ totaliter virtuosus ⁊ adeo pius ut tota plebs diceret qꝺ mūd⁹ ei⁹ p̄sidentia nō esset dign⁹. Reliqt vnū filiū paruulū cui file contigit ⁊ duas filias.

Albertus an. vno.

Impatores.

Elect⁹ē franckfordie 1438. die. 18. martij.

¶ Tres soles visi sūt in celo. Et segr̄ stati triplex regimē i eccl'ia. s. eugenij: cōcilij: ⁊ neutralitat⁹. Multa dicūt. Itē āno xp̄i. 1434. Fuit vent⁹ maxim⁹ ⁊c̄.

¶ Cōciliū basilien̄se in q̄ multa bona instituta fuerunt ꝓ reformatiōe eccl'ie in capite ⁊ in mēbris. habuit p̄ncipiū gl'iosū: sz finē humilē ac tribulatione plenū ꝓp̄t scisma. Mirabilis rerū euent⁹. Preualuit cōciliū ostantien̄se ꝺ tres papas eos deijciēdo ⁊ quartū instituēdo: cū tot haberet aduersitates: ⁊ a nullo cōfirmatum fuisset. Istud aūt tanta aucte collectū ⁊ firmatū: nec vnū potuit uel i modico reducere ad normā sui ꝓpositi: imo ecōtra ꝓcess⁹ ×

¶ Iste frideric⁹ dux austrie elect⁹ fuit in regē almanie: ⁊ diu distulit coronari a papa ꝓp̄t scisma. Tandē facta vniōe a nicholao cū magna gl'ia impiali diademate extitit i vrbe coronat⁹: vir vtiqꝫ pacific⁹ ⁊ quiet⁹ ⁊ patiētie singular⁹ nec odiēs cleruz. Filiā quoqꝫ regis portigalie sumpsit in vxorē. Anno aūt. 1471. magnā fecit ꝺuocationē p̄ncipū i ratispona: ꝓp̄t incursū thurcoꝝ. ꝓponēs eis qꝺ iā infra. 20. annos xp̄ianitas ꝺiminuta eēt ad centuz leucas uel quasi. Et monuit ut ad resistendū se pararent.

Fridericus 3⁹

¶ Lyduit vgoscā in bolādia fuit ī mirabili ifirmitate diu detenta vbiqꝫ patit̄. i. in toto corpe iuxta nomen suū.

¶ Constantinopolis ciuitas impialis capit̄ ab infidelib⁹ thurcis tradita p̄ianuensem q̄ p triduū a turco cōstituit̄ rex iuxta ꝓmissū: ⁊ die q̄rto decollat̄. Et fit plant⁹ ⁊ tota xp̄ianitate ⁊ timor grandis. Multi xp̄iani trucidati sūt ⁊ inumerabiles venditi. Impatoris corp⁹ iā mortuū. decapitatum fuit ex liuore thurci. Et perijt pene totaliter fides i grecia.

¶ Lodouic⁹ arelaten̄. epꝰ: cardinalis mort̄ vir sc̄ē vite ac mire patiētie: miraculis coruscans: singularis colūna concilij basilien̄. cui diu p̄sedit.

¶ Bernardinus frater minor q̄ nouā reformationē inchoauerat: mort̄ miraculis fulgens: cuius festū agit̄. 20. maij.

¶ Joānes de capestrano frater minor: discipulus bernardini: statim post obitū eius p̄fuit reformationi noue: claret

Anno mundi 6633 6643

¶ Pape.

Felix 5⁹ an. 9.

¶ Eugeni⁹ depost⁹ fuit decima die iulij. 1439. Et ꝺ mort̄ scisma vsqꝫ ad annū. 1448.

17. nouēbris.

Nichola⁹ an. 8.

miraculis. mort̄. 1456. habita victoria contra thurcos.

electus fuit anno. 1447. ⁊ mort̄ anno. 1455.

Anno xp̄i. 1434 1444

¶ Iste felix fuit dux subaudie p̄nceps deuot⁹ ⁊ senex: ⁊ vidit filios filioꝝ suoꝝ. Dic cū iam celibē vitā duceret: electus ē i papā a cōcilio basilien̄. deposito eugenio: ⁊ fuit scisma longo tpe ⁊ non habuit magnā obedientiā: qz neutralitas subintrauit. Tandē defūcto eugenio: cessit nicholao ꝓpter fauorem vnionis: fact⁹ legat⁹ francie ⁊ cardinalis sabinianus.

¶ Scisma. 23. inter eugeniū ⁊ felicē ⁊ durauit annis. 16. Cā fuit satis noua neqꝫ añ hec tpa visa. Quia cōciliū basilien̄. deposuit eugeniū vnicū ⁊ indubitatū papā: ideo qꝺ non seruaret decreta concilij cōstañ. ut dicebat̄: nec obedire curauit cōcilio basilien̄. asserens magis ecōtra debere fieri. Uñ ort̄ grandis altercatio scribentiū de hac materia ꝓ ⁊ ꝺ: nec poterant cōcordari vsqꝫ hodie. Una ps dicit cōciliū ē supra papā. Alia ps ecōtra dicit: nō: sz papa ē supra conciliū. Deꝰ sup oia benedict⁹: det pacē suā i eccl'ia scā sponsa xp̄i semp.

¶ Iste nichola⁹ elect⁹ i vrbe loco eugenij adhuc pēdente scismate: paulatī vbiqꝫ obtinuit obedientiaz mirantib⁹ oib⁹: qꝺ vir humilime nationis sic p̄ualeret cōtra ducē subaudie: qui fuit q̄si affinis cūctis p̄ncipib⁹ xp̄ianitatis: ⁊ tñ ꝺimissus ab oib⁹. Sz statim sequenti anno vnio redijt cedente felice: quia placuit q̄no ꝓ abiecta mūdi glorificare nomē suū. Dic fuit magist̄er in theologia tot⁹ actiu⁹ ⁊ in cōceptib⁹ locupler: multa diruta reedificauit: ⁊ grādē murū rome in circuitu palatij cōstruxit: ⁊ totū murū romanum reintegrauit ꝓpter timorē thurcoꝝ. Item versus de vnione in vrbe publicat⁹. Lux fulsit mūdo: cessit felix nicholao. vz anno. 1449.

¶ Bella plura ī diuersis ptib⁹ diu cōtinuata. i Westphalia in pruscia in flandria i anglia in romania in sueuia maguntia ⁊c̄. ⁊ p̄cipue in anglia strages grādis. Et post anno. 1461. maguntia capit̄.

¶ Jubileus cū magna deuotiōe ꝓ totā xp̄ianitatē celebrat̄: ⁊ ingens multitudo ad limina sc̄oꝝ cōfluit. Dñs etiā papa: rosam in dñica letare consecratā: inclyto p̄rincipi lantgrauio bassie tranmisit multis virtutib⁹ redimito: q ab elisabeth sancta matre sua fuit proles sexta.

¶ Pueri sci michaelis pegrinant cū magno feruore p turmas viā lōgā ad mare: ꝛ fit tūor cūctj ne spūs nequā agitaret eos: sꝫ statim cessauit ppt̄ tediū itineris: ꝛ famē quā patiebant. 1457. ꝛ āno p̄cedenti fuit maxim⁹ terre motus in neapoli: ꝛ perierūt multi. 40. milia.

¶ Artifices mira celeritate subtiliores solito fiunt. Et impressores libꝛoꝝ multiplicant in terra.

¶ Reformatio magna plurimoꝝ monasterioꝝ i diuersis mūdi ptibus fit. Et nota q̄ huiusmōi reformatiōes crebro legunt facte: sꝫ pene nulla remāsit: gn solito more p successū tpis ad pristinuꝫ relaberet languorē post venerabiliū patrū mortē.

¶ Festū transfiguratiōis instituit a calixto p gratiaruꝫ actione illi⁹ victorie: miraculose facte cōtra turcū in vngaria eodē die. s. sancti sixti. 1457.

¶ Victoria miraculosa celit⁹ dat xp̄ianis i vngaria trās danubiū ɔ turcū magnū: ꝛ pdidit multos ꝛ fugit turpit timore bostiū pculsus: cū nemo eū psequēt. sola man⁹ dei terruit eū in die sci sixti āno xp̄i. 1456. Scūs ioannes de capestrano pñs fuit ibi: ꝛ puocauit pplm trepidantē ad psequendū infideles fugientes: ꝛ facta ē vltio magna. Dixerūt enī turci: q̄ tā imensus numer⁹ armigeroꝝ insequebat eos: q̄ vir ausi fuerūt respicere: ꝛ iō fugissent relictis oībus. Ipsi fuerūt sci angeli.

¶ Puella noie stina in ptib⁹ Westphalie i oppido qō bā mo dr̄ apte ac vissime stigmata dñice passiōis būit i manib⁹ ꝛ pedib⁹ ac latere: vgo nouit cōuersa āno. s. 1464. p⁹ spaciū aūt. 15. ebdomadaꝝ circa festū venerabil sacri corā. 12. festib⁹ oñdit ea: ꝛ p̄dixit q̄ p⁹ duas horas redirēt: qꝛ tūc nō inuenirēt ea: ꝛ sic factū fuit: qꝛ loca illa sanata erāt

¶ Leodiū multis tribulatiōib⁹ atterit: ꝛ p⁹ āno. 1468. destruit totaliť p karolū ducē burgūdie. ꝛ dinās āno p̄cedēti. etiā idē āno. 73. intrauit terrā gelrie: ꝛ obtinuit eā.

¶ Jubile⁹ mutat in fauorē aiarū p paulū de vicesimo gnto i. 25. annū ut qꝛ abūdat iniq tas supbabūdet ꝛ grā.

¶ Cometa apparuit in p̄ncipio āni. 1472. Circa festuꝫ sci agnetis trāsiuit sup coloniā in oppo sito libre: ꝛ caudā longaꝫ quasi graduū. 30. misit ad occidentem ꝫ in festo sci Blasij stetit in arietē: ꝛ misit caudā q̄si ad pliades versus orientē: vaga nimis erat: alba q̄q ꝛ flāmea crinitaq valde. Sequūť bella ꝛ epidimie in diuersis ptib⁹. Et āno. 73. fuit estas feruentissima ꝛ siccitas inaudita: ꝛ i qbusdā terris ignis sub terra succensus vsq ad arenā fuit.

¶ Joannes sozeth poꝛ generalis ac reformatoꝛ carmeliti ordiuis vir scē vite: ꝛ singulariť xp̄o fructific⁹. postea q̄ carmelū totū. 20. rexerat annis: andegauis obijt. 25. iulij: vbi q̄ plurimis: nūc miraculis coruscare ferť.

6553	6663		6673	6686
Calixt⁹ 3⁹ an. 3. men 6.	Catbalan⁹. De senis.	Pius 2⁹ an. 6.	Uenet⁹ fili⁹ sororis eugenij.	Paulus secund⁹ annis. 7.	Januen. ordis minorum.	Sixt⁹ 4⁹. an. 13.	Innocentius 8⁹. Januēsis
1454	1464		1471	1485

¶ Iste calixt⁹ vir valde senex elect⁹ fuit ꝛ obtinue infirm⁹: nec potuit celū suū pficere quē ꝛra turcos cōcepit impediente senio morteq̄ p̄ueniente elect⁹ fuit. 1455. moritur 1458. ipso die sci sixti in quo festū trāsfiguratiōis instituit āno vno elapso

¶ Iste pius elect⁹ ē āno dñi. 1458. ꝛ vocabat ēneas: vir eloquēs ꝛ oratoꝛ magn⁹: poetaq̄ laureatus: impatoris ambasiatoꝛ añ fuit: ꝛ in concilio basilienſi notabiles tractatuꝫ scripsit proꝛ aucte eiusdē. Ipse etiā canoni çauit scām katherinā de senis. 1461. hic passagiū ordinare cupiens: cuꝫ plures ex aimania venissent romā: ipsos cū bñdictiōe remisit ad ppria: eo q̄ nō sufficissent: ꝛ fiati ipse p⁹ moriť. 1464. die. 14. mens augusti.

¶ Iste paul⁹ elect⁹ ē āno dñi. 1464. ꝛ fiati appbauit celebratione festi pñtatiōis btē vginis glioſe ficut pi⁹: hic i signādis petitionib⁹ maturus fuit ꝛ iusticie tenax: q̄si melius foꝛet pauca cōdonare: ꝛ ea firmiter seruare q̄ pāsignare ꝛ fiati reuocare. Grande palatiū ɔstruxit apud scm̄ marcū: añ cuius cōpletionē moriť anno. 1471. die. 21. iulij.

¶ Dic ante cardinalatuꝫ fuit generalis in ordine minoꝝ: electus anno. 1471. vocabat aūt franciscus de sauonia ppe ianuā: bone fame ꝛ morū. Fuit etiā vocat⁹ ad cardinalatū absq̄ scito suo. Eodē anno oratoꝛ bernard⁹ iustinian⁹ venetoꝝ recitauit coꝛā eo: q̄ turcus abstuliſſꝫ xp̄ianitati duo imperia: q̄ttuoꝛ regna. 20. puincias ꝛ. 200. vrbes: populūq̄ absq̄ numero vtriusq̄ sexus. hoꝛtabat q̄ꝫ ut ad resistendū se disponeret.

¶ Anno dñi. 1475. karolus burgundie dux in actibus militarib⁹ strēnuissimus deo deuot⁹ ac iusticie amatoꝛ: rerū gestaꝝ magnificētia ac animi magnitudine ceteros p̄cellebat p̄incipes: primū memoꝛabile bellū cū francoꝝ rege habuit ppe ciuitatē parisiensem: de q̄ fugatis bostib⁹ victoriosissime triūphauit: ꝛ p multa bella victoriosus semp pmansit. tandē ppter illatam sibi iniuriā: suisq̄ cōfinijs illata dāna. Contra reinardū lotboꝛingie ducē ꝛ suiceros aliasq̄ cōitates illi cōfederatas bellū magnū habuit: ꝛ dolo cōductoꝝ sui exercitus: trib⁹ p̄lijs supatus: in vltimo p̄lio occidiť. ꝛ vti p̄inceps strēnuus victorie cupidus suisq̄ dux fidelis in medio suoꝝ militū lancea repiť pfossus.

¶ Anno dñi. 1476. Maximilianus austrie dux friderici tertij impatoris filius: mariā karoli filiā p̄udentissimā in vxorē accepit: succeditq̄ karolo in dominio: strēnu⁹ in actib⁹ militie: moꝛib⁹ ꝛ virtutibus singulariter oꝛnatus. Qui secundo anno sui dominij: p̄ope flandriā cum gallis maximū habuit bellū memoꝛia dignū: in quo magna cum victoꝛia francoꝝ potentiā superauit.

¶ Tempore illustrissimi ducis dñi francisci foscari ducis venetiaꝝ. Florētia ꝛ ei⁹ ptes liberate fuerūt ab obsidione illustrissimi philippi maria ducis mediolañ. ppter quā liberationē orta est guerra inter ipsū ꝛ dominiū venet. ⁊ū. Tūc autē franciscus carmignola capitane⁹ ducis mediolañ. aufugit ꝛ creatus est capitane⁹ venetoꝝ: q ppter sua demerita decapitat⁹ est in platea sancti marci. Loco cui⁹ factus est capitane⁹ illustrissim⁹ marchio mantue: q post rebellauit: adherens duci mediolañ. loco cui⁹ electus est gattamalatta. post mortē felicem: cui⁹ cōductus fuit comes franciscus sforcie. tanq̄ generalis capitane⁹ colligationis vtdeiz ducis sauoie. cōitatis florentī. marchionis ferrarie ꝛ marchionis mantue. Et ipse dñs marchio ferrarie dedit passas ferrarien. ob quā causam dominiū illustre venetoꝝ: donauit sibi policiniū. qđ ab eo p pignore tenebat. Quo etiā tpe: deduct⁹ fuit notabilis numer⁹ galearū in lacū garde: a venetis p montes altissimos cōtra nauale bellū ducis mediolani. Et victoriā obtinuerunt: capientes inumera loca vz castrū riperie tridenti: ꝛ multa alia.

¶ Anno dñi. 1458. turci dolo quidē ꝛ fraude: obtinuerūt regnū bossinoꝝ: ꝛ ducatū despotis seruie. ꝛ plura loca ꝛ regna in ptib⁹ orientis achaiā puinciā ꝛ insulā mitylene. Eo etiā tpe dominiū venetoꝝ habuit ciuitatē ceruie in romandiola.

¶ Anno dñi. 1463. tpe dñi Pij pape secūdi firmat̄ colligatio inter ipsū ꝛ dñiuz venetoꝝ ac ducē burgūdie: contra turcū. Et idē dñs papa venit anchonā vsq̄ cū magno ꝛ nobili apparatu: ꝛ fili⁹ etiā ducis burgūdie. Dñs dux venetoꝝ etiā ipse psonaliter illucusq̄ accessit cū galeis multis: ꝛ magna classe centū vz galeaꝝ p expugnatiōe turc⁊. Rex aūt vngarie veniebat cū maximo ꝛ potenti exercitu terrestri. Tandem paratis oībus: ibi in anchonna papa moriē: ꝛ nihil penit⁹ actū est: oēs reuertunt̄ ad ppria. Bellū postea diu durauit in peloponesso. Et dñs lodouicus lauredano tūc capit⁊ classis maritime venet⁊. ibidē existens: fieri fecit murū longissimū: de lapidib⁹ sine calce qui murus fuit fact⁹ in loco dicto eximili ꝛ tunc insulam stalimine obtinuerūt: deuastantes loca multa turcoꝝ: terra mariq̄ existentia: ꝛ obtinuerūt etiā in achaia ciuitatē q̄ dicit̄ ostiça: mercationib⁹ quidē plurimū apta.

¶ Item anno dñi. 1465. karolus fili⁹ philippi ducis burgūdie: ꝛ ipse post patrē dux. Fuit vna cū colligatione vz oēs barones francie. frater. ſ. ipsi⁹ regis francie noie karolus dux barri. dux britānie. dux borboni. comes karmignati. ac etiam dux ioannes: ꝛ multi alij onces ꝛ dñi. Et in loco dicto amolieri: rumpit̄ ipse rex francie: aufugitq̄ parisiū. Ibiq̄ pollicit⁹ est oībus p̄fatis dñis: fidē obseruaturū. Postea vo fecit expeditionez contra eos: ꝛ vsq̄ in domū suā eos psecutus est: ꝛ omnes deuicit. Et in. 1470. venit ipse dñs teucer psonaliter ad expugnandū euboeā ciuitatē dictā vulgo nigro ponte cū maximo exercitu maritimo ꝛ equestri ꝛ demū cū maxima occisiōe ꝛ sanguinis effusione vtriusq̄ ptis: obtinuit ipsam quōcunq̄. Postea vo tpe dñi pauli pape secundi. Colligatio ꝛ vinculū bone pacis agit̄ cum ipso pape. Rege ferdinādo sicilie dñis venet⁊ illustre. Rege arogonū ꝛ marchione siue duce ferrarie. Et tūc postea venit ad illustre dñiuz venet⁊. legatio regis psidis bussucassani petēs cū magna instantia a dñio p̄fato subsidiū contra turcū p mare tm̄: qz intendebat oino ad destructionē impatoris huius ottomanoꝝ mahumet⁊ imanissimi: qđ ꝛ fecerūt mittētes munitiones in maxima qntitate ꝛc̄. Hoc etiā tpe initū est bellum cū tergestinis: qui obsessi a venetis ad nihilū vsq̄ redacti sūt: pdiderūtq̄ oia sua: ꝛ tandē precib⁹ pij sūmi pōtificis desiterūt veneti a psecutione. Comes requisitie moriē: ꝛ dimisit oia sua castra terras bonaq̄ sua: dñio venetoꝝ. Scanderbei in albania moriē: relinquens etiā ipse munitiones ꝛ castra plurima dñio p̄fato: relinquens etiā filiū suū ipsi dñio in adoptiuū: quē benigne susceperūt.

¶ Anno dñi. 1477. Dux mediolani rediens ab ecclesia sancti stephani in die sue festiuitatis occisus fuit: cū pluribus vulneri⁹: aggressus cū pugione a quodā ioanne andree de lampugnano: tanq̄ vlciscēs se contra ipsum ducem de iuriis sibi ꝛ suis illatis ab eodem duce. Quare tumultus magn⁹ fuit in populo. Tandem sedato populo omnes redierūt ad sua. Paulopost orta seditione: iulianus quondā cosmemedicis: in ecclesia sancte reparate florentie cū pugione vulnerat⁹ inter missarū solēnia quodam franciscbino de pactis dicto: ciue nobili florenē. ꝛ mortuus est. Laurenti⁹ etiā cosme frater ei⁹ vitali vulnere vulnerat̄ ꝛ euadit incolumis. Qua de causa dñs. N. cardinalis tituli sancti gregorij nēpos dñi comitis hieronymi detinet̄ florentie in custodia secreta: ꝛ dñs franciscus saluiatus archiep̄s pisanus ad palatiū dñoꝝ florentie in habitu ep̄ali suspendit̄: ꝛ multi alij de familia dñi car. ꝛ archiep̄i suspendunt̄ ꝛ occidunt̄ diuersimode. Ob quā rem a sūmo pontifice sixto quarto de consilio dñoꝝ cardinalium excōicatio horribilis pnuciat̄ ꝛ pmulgat̄: ꝛ fit interdictū florentie horrendū. Orit̄ etiā bellū atrox in tota tuscia p ecclesiam: ꝛ alique strages fiunt: Tandē interuentu oratoris dñij illustris. venet⁊. reddit̄ dñs cardinalis p̄fatus in libertatē: ꝛ romā pficiscit̄. Durauit tñ bellū aliq̄diu inter ecclesiam ꝛ florentinos: tandē ecclesia miserior diter versa est cum ipsis. ꝛ placata est cum illis.

¶ Turci etiā pauloante venerunt in confinijs forliuij: ꝛ tranſierūt aliqua flumina videlz illud qđ vulgo dr̄ lisonzo ꝛ taiamento ꝛ plures aias captiuas duxerūt de xp̄ianis: ꝛ impie depredati sunt nō sine sanguinis effusione ꝛ multoꝝ strage: tandem repulsi sunt a dñio illustri venet⁊.

¶ Judei etiā quidā furati fuerūt puerulū quendā in ciuitate tridentina: noie simon: fecerūtq̄ in eū mysteria quodāmodo passionis ad similitudinē dñi nostri iesu xp̄i: qui detecti fuerūt dispensatione diuina: ꝛ puniti iuxta eorū demerita: quē puerū postea mortuū reptū: duxerūt quidā in ecclesia maiori ciuitatis: ꝛ fit cōcursus magn⁹ populoꝝ vndiq̄ concurrentiū: ꝛ fiūt miracula ex ipsi⁹ deuotione ppter memoriā passionis dñi ꝛc̄.

¶ Item paulopost. ſ. anno dñi. 1480. in ciuitate uel castro opitergij sub dñio venetiarū: alij iudei occiderūt eodē modo alitū quendā puerulū. N. ꝛ iudei auctores hui⁹ sceleris deducti sunt in vrbē inclytā venetiarū: ꝛ post eorum confessionē pacti sceleris: cōbusti sunt viui in platea diui marci in medio duarū columnarū.

¶ Eodē anno hereſis abhorrenda ad lucē venit q̄ diu ignota fuit in hispania quorūdā iudeoꝝ q baptiçati palā se xp̄ianos fingebāt: quappter gdā in ep̄m elect⁹ cū puinciali ordis minoꝝ ac cū mult⁊ canonicis ꝛ alijs cōburūt.

¶ Turci etiã terra mariq; cũ potenti ſuo exercitu rhodũ ciuitatẽ obſidẽtes aggrediunt̃: offendentes ipſã plagis in numeris bombardarũ: muros deſtr̃nẽtes: ꝛ vndiq; alias muri ꝓtes cõſcendentes: ꝛ multos variis modis occidentes: tñ ex vtraq; ꝓte multi mortui ſũt. Demũ ab obſidione deſtiterũt: illatis vtriq; ꝑti dãnis innumerabilib⁹. Deinde ꝓtes regis ſicilie inuadẽtes: multa loca deuaſtãt: boies rapiũt trucidãtq; ac eo⁹ bona depredant̃ ꝛ imaniſſime clades fiunt. Tandẽ acceperũt otranti ciuitatẽ: archiep̃m ipſi⁹ ciuitatis ꝓ mediũ ſecant: ꝛ q̃ſi oẽs in vrbe occidunt̃ ꝓ fide tñ cõſtanter donec potuerũ: agentes viriliter: ꝛ nõ ſine thurco⁹ etiã aliquali ſtrage multo⁹.

Rhodie vrbis obſidio a thurcis.

¶ Anno dñi. 1481. Maumetus ottonianus q iam ꝓ. 30. ãnos infeſtiſſime x̃pifideles ꝓſecut⁹ fuerat multiſq; terris x̃pianitatis ſue ditioni ſubiugatis atrociſſimis bellis: tandem deſcendit ad inferos: tertia die maij.

¶ Eodẽ anno quo mortẽ obijt maumetus tumultus magn⁹ ortus eſt cõſtantinopoli. Popul⁹ eni poſcebat Baiſſetũ filiũ maumeti maiorẽ natu ſibi in impatorẽ. Sz barones maumeti Zaliabum minorem natu volebant. Tandẽ cũ populus viciſſet: ipſi filiũ baiſſeti: donec ipſe baiſſetus pater q tunc aberat regrederet̃: in locũ impatoris cõſtituũt. Qui ſexto kal̃. Julij cõſtantinopolim ingrediẽs: impator ſalutat̃. Zaliabus vo cũ victum ſe cognouiſſet rediens ex ſyria ꝛ imperiũ cupiens obtinere aſie: p̃uſaz accepit. Quẽ poſtea impator teucro⁹ baiſſetus fugauit ꝛ paternũ aſie imperiũ recupauit. Dis etiã tpibus thurci q otrantẽ in apulia expugnauerant ꝛ detinebant audito maumeti impatoris obitu ſaluis reb⁹ ſeſe dedidere alphonſo ferdinandi regis filio: quos deinde in mancipia detinuit. ¶ Eodem anno Baiſſetus impator thurco⁹ riſanũ oppidũ e manibus pãnonie regis aſtu eripuit Matthias vo rex pannonie ditiones pene oẽs ſupra Danubiũ thurco⁹ tũc ſubiugaſſet niſi belluz qõ inter ipſum ꝛ fridericũ impatorẽ tertiũ gerebat̃ acriter impedimento fuiſſet.

Erhardus Ratdolt Auguſtenſis impreſſioni parauit:
Anno ſalutis. M. cccc. lxxxv. vi. idus. Septembris
Venetiis Inclyto principe Johanne Mocenico.

¶ Ex cathena salomonis. Matthan habuit vxorez ex qua genuit iacob. Defuncto matthan melchi ex tribu natthe: q filius fuit quidem leui: frater aũt panthēris nupsit vxori matthā: matthan vo iacob: ⁊ ex ea genuit heli: ⁊ sic erant fratres vterini iacob ⁊ heli. Jacob quidē ex tribu salomonis. Heli aũt ex tribu natthan. Defunctus est autē heli ex tribu natthan sine liberis: ⁊ iacob ex tribu salomonis frater eius carnalis accepit vxorem eius: ⁊ suscitauit semen fratri suo heli ⁊ genuit ioseph virū marie. Joseph igit̄ natura: est fili⁹ iacob ex linea salomonis: sed fuit legalis. Heli ex linea natthe. Unde leui genuit melchi seu mātthan: ꝑm ambrosium. Melchi fuit pater hel:: ⁊ heli pater ioachim: ⁊ ille pater beate virginis.

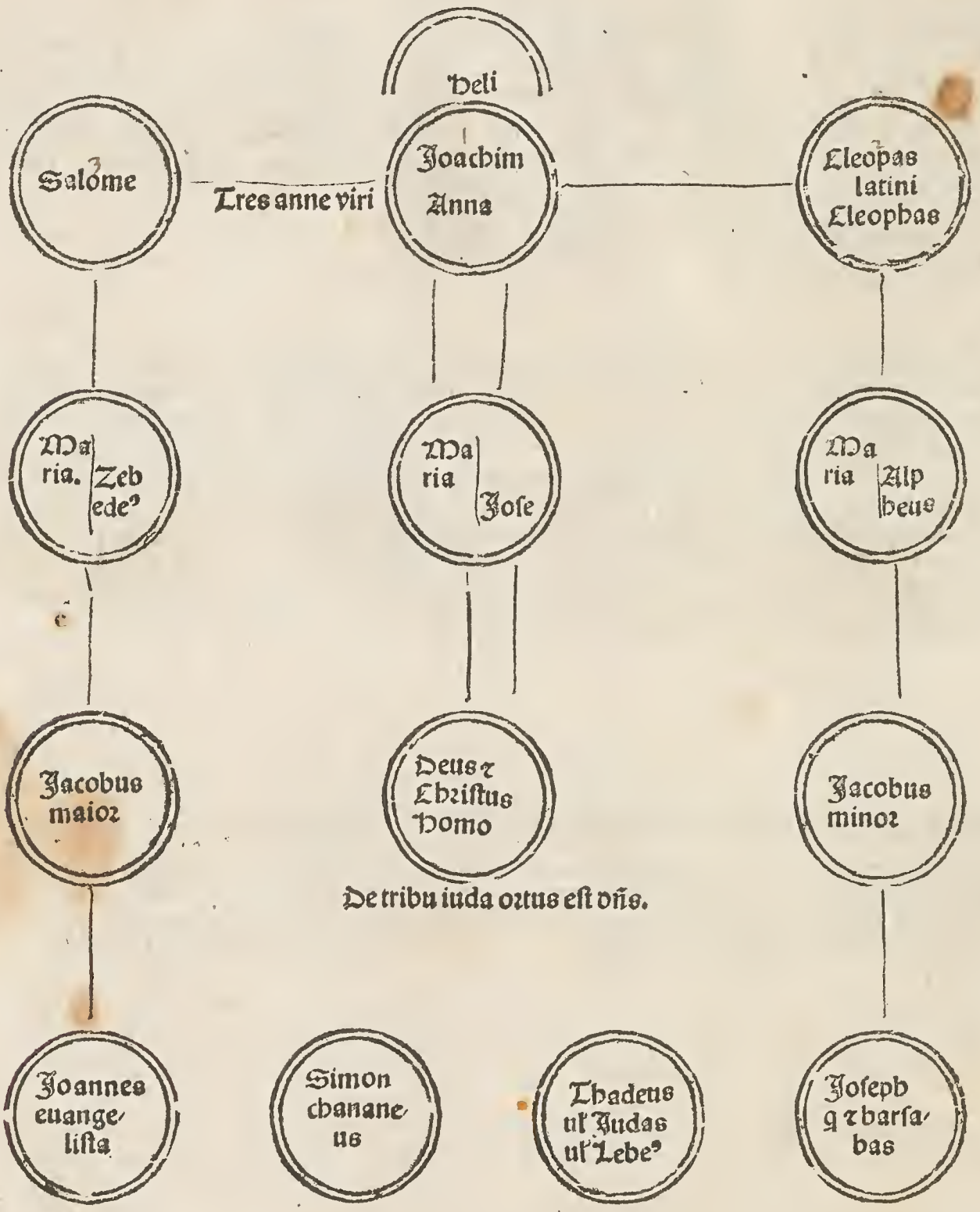

¶ In euangelio beati matthei: in p̄ncipio dicit̄. Liber generationis ieſu xp̄i filij dauid: filij abrahām. Et beatus ambrosius dicit: ꝙ xp̄s ſm carnē natus est de iechonia: q ꝓprijssime fuit de tribu iuda. Quod etiā patet ratione. Cum enī p̄ceptum sit numeri vltimo capl'o. ꝙ tribus nō cōmisceant̄: ⁊ ioseph esset iustus: nullo modo fecisset contra p̄ceptum dei accipere videlicet beatā virginē: nisi fuisset de tribu sua. Cum igit̄ ipse fuerit de tribu iuda: ergo ⁊ beata virgo. Nec obstat quod legit̄ Exo. vj. ca. ꝙ aaron duxit vxorem ✕

Xeliſabeth:filiã aminadab ſororẽ naaſon:q fuit de tribu iuda:qr adhuc nõ erat datum illud
preceptũ de nõ cõmiſcendis tribubus. Nec obſtat qꝫ anna mater beate virginis ꝛ iſmeria de
qua nata eſt eliſabeth:fuerint ſorores:ꝛ qꝫ eliſabeth nupſerit i domo leui:cõceſſũ enĩ fuerat i le
ge qꝫ ſũmus ſacerdos poſſet accipe vxorẽ de populo ſuo:dũmõ eſſet virgo ꝛ bone fame. Unde
iſmeria ꝛ anna fuerũt de tribu iuda. Sz eliſabeth filia iſmerie:nupta fuit çacharie qui erat ſa
cerdos in vice ſua:licz fuerit de tribu leui. Quidã vo dicũt iſmeriam fuiſſe de tribu beniamin.
¶ Anna aũt ut dicit btũs hieronymus habuit tres viros. Primus ioachim de quo nata ẽ btã
virgo maria mater xpi. Secundus cleopas uel cleophas:de quo habuit mariã aliã que nupſit
alpheo:de quo habuit quattuor filios.ſ. Jacobũ minorẽ. Symonẽ ꝛ Judã uel Thadeũ ꝛ Jo
ſeph iuſtũ. Mortuo cleopa uel cleopha:nupſit ſalome:de quo genuit aliã mariam:que nupſit
çebeddeo:de quo habuit duos filios.ſ.ioannẽ euangeliſtã:ꝛ iacobũ maiorẽ. Unde verſus.
Ex ioachim cleopa ſalome:tres anna marias.
Quas peperit iunxit:ioſeph alpheo çebedeo.
Prima deum ioſe iacobum iudam ſymonẽqꝫ ſecunda.
Altera que ſequitur:iacobum pariter atqꝫ ioannem.

Item verſus.

Anna viro ioachim peperit te virgo maria.
De qua proceſſit:ſine ſemine vera ſophia.
Poſt hũc cleopha genuit tibi virgo ſororem.
Que parit alpheo:ſymo.iud.ioſe iacobũqꝫ minorẽ.
Hoc quoqꝫ defuncto:cuidam ſalome copulatur.
De quo natorꝫ:çebedei genitrix generatur.
Sic tribus vna viris genuit tres anna marias.

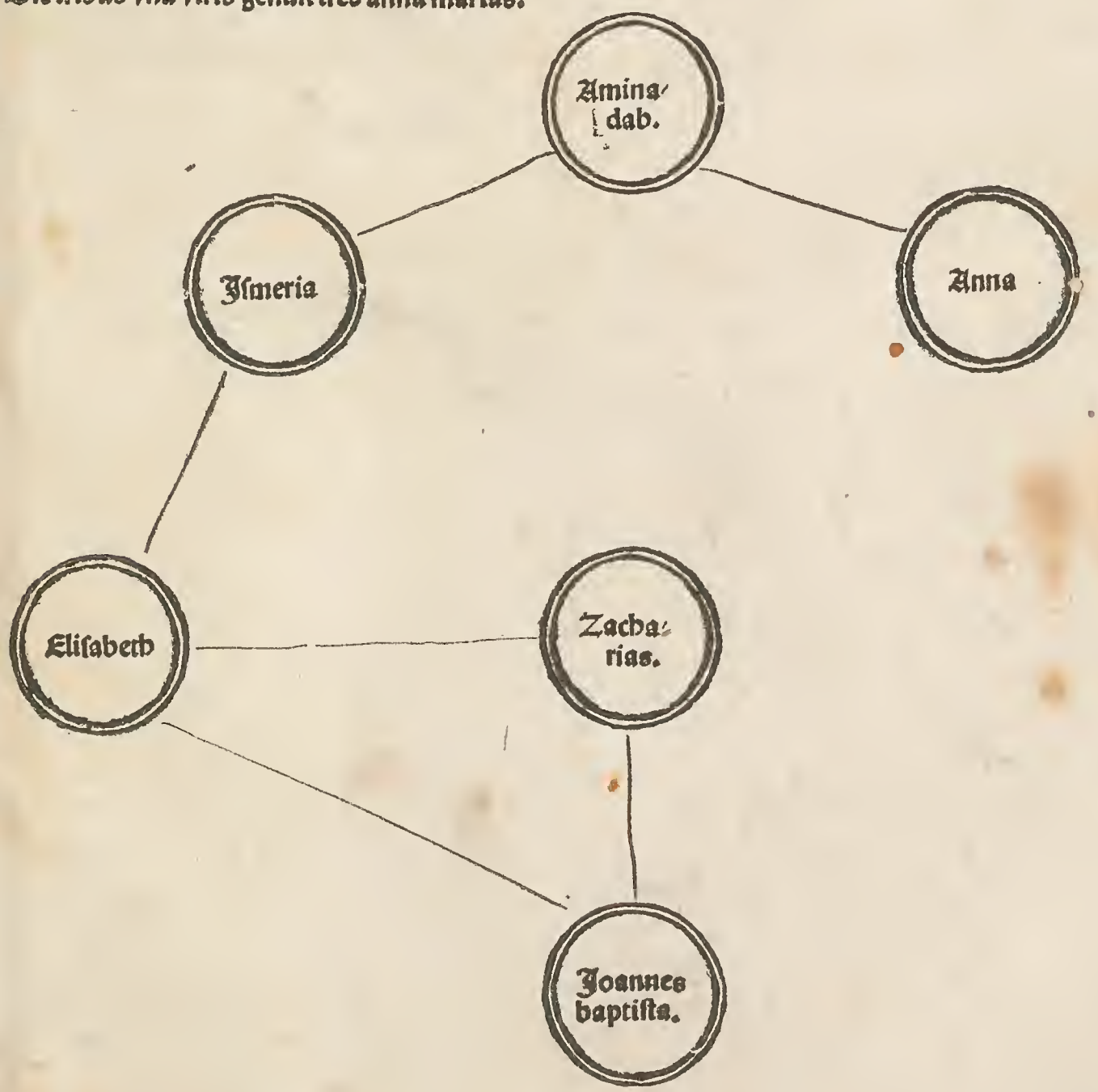

Homo bulla

Hic fuit Joannes Lagrabian

anno Dñi 1579

Mons Februar

Liber Fratrum Ungarorum Ordinis S Pauli primi Eremi

Romæ degentium in Cochio monte apud

Sanctum stephanū

Rotundum

Benedictum sit nomen maiestatis eius

Step. Joan. [illegible]

a 1677

D. 80 —